

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	samlede af A. F. Elmqvist.
Titel Title:	<u>Læsefrugter</u>
Bindbetegnelse Volume Statement:	1839; Vol. 1-2
Udgivet år og sted Publication time and place:	Aarhus : trykt i Aarhus Stiftsbogtrykkerie, 1839-1840
Fysiske størrelse Physical extent:	3 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Beskræfter.

Samlede

af

A. F. Elmquist.

Første Bind.

Trykt i Aarhus Stiftsbogtrykkerie.

1839.

I n d h o l d.

To Nætter i Rom. Novelle af Cas elli	1
Marquis de Mariamé	15.
Napoleons Brud	53.
Pariser Tabletter af Aug. Lewald	64.
Sangeren Weisse	88.
Mademoiselle Le-Normand	102.
Udtog af en dansk Dames Dagbog, ført i Grønland 1837—1838	105.
Tre Digte af Ingeborg	108.
Maria d'Offida. Historisk Novelle	113.
Gaffarelli. Af Jules-Janin	164.
Napoleon's Fader	178.
Jodens tre Timer	185.
En troværdig Beretning om Juli-Revolutionen i Paris .	191.
Erindringer fra Wienerkongressen	200.
Springet. En virginsk Tradition	205.
Besøget i St. Denis	210.
Andalusierinden	216.
Et Menneskes Historie efter Døden	219.
Thormaldsen i Rom	222.
Udtog af en dansk Dames Dagbog, ført i Grønland 1837=1838 (Slutning)	231.
Præsten i Nykjøbing	234.
Det menneskelige Livs Tidsregning	235.
Middel til at være smuk, naar man er fyrrethve Aar gammel	236.
Periodiske Besvimelser	237.
Vinteren og Døden. Et Februar-Billed	238.
Efterklang	239.

Ordonnantsofficeren. Historisk Novelle	241.
Et Haars Historie	252.
Slottet Fourquevaur. Et Familie-Sagn	257.
En Udelsteenjægers Eventyr	266.
Bekjendelserne	280.
Covent-Gardens Damer	300.
Bernadotte og Sandsigersten	325.
De to Hebræere	331.
Et Besøg i Bedlams Daarekiste	336.
Misceller	339.
Fortidsminder, af Fr. Sneedorff-Birch	343.
Echo, af Ingeborg	348.

To Nætter i Rom.

Novelle af J. F. Castelli.

(Gedenke Mein 1839.)

Første Nat.

Med Maleriudstillingen i Paris i 1825 havde især eet Billed gjort et overordentligt Indtryk paa alle Besfuere, og for det stode, stumme og beundrende, Mestere og Disciple, Kunstnere og Lægfolk. Det var neppe fuldendt, saa at sige kun en Skizze, men kjæft og med Mesterhaand henkastet paa Lærredet; en stor Tanke, stort gjengiven og udført, stod det, fordunklende alle øvrige udstilte Kunstværker, i deres Midte. Opmærksomt og betragtende samlede Alt foran det ene Billed.

Kun een eneste Yngling stod sjernt og syntes gandske forlegen ved den almindelige Beundring.

Da traadte en berømt fransk Maler hen til Ynglingen, klappede ham paa Skulderen og spurgte: „De har altsaa malet det, min unge Ven?“

„Ja! svarte Ynglingen: Men jeg fik ikke Tid at udføre det.“

„Siger Intet! svarte Mesteren: Det er dog bedre end alt det Andet. Det er fortræffeligt, siger jeg Dem. — De maa til Rom!“ Med disse Ord rakte han ham sin Haand.

„Tusind Tak! udbød Ynglingen: Tusind Tak, Mester, for disse Ord! — Og derhos trykte han den fremrakte Haand

til sit Bryst: Denne Anerkjendelse er mig mere værd, end den første Priis.“

Otte Dage efter reiste den unge Kunstner til Rom.

Rom, alle Maleres og Digteres Drøm, denne Aarhundredernes sublime Bog, denne uhyre Verdensruin, dette Rom, som han hidtil i viid Frastand havde studeret, som han havde længtes saa brændende efter — han skulde nu see det; der skulde han aande, leve og — ogsaa vorde en Maler. Og forbistlyve saae han sit Fædrelands skønne Egne, de grønne Høie, Træerne fulde af saftige Frugter, Floderne, der snoede sig gjennem Sletterne som et Sølvbaand. Han bekymrede sig ei om de store, livfulde Stæder, ei om Provences yndige Egne, ei om Marseille, den store Stad med de mange Erindringer om Grækenland, med det bevægelige og lunefulde Folk, ei engang om Havet og om Italiens balsamiske Luftninger. Det var kun Rom, han søgte, Rom, for hvilket han glemte al sin Beundring.

Det var en Aften, da han langt om længe kom gennem *Porta del popolo*. Stille udbredte sig Staden paa de syv Høie i Aftenrøden, lig en uhyre Skygge, som hviler.

Etrar vilde han gjøre en Udflugt i Staden, tog en Reiviser, og lod sig føre til Coliseum. Længe blev han her, men da Skyggerne af denne uhyre Ruin stedse forstørredes, gik han taus, mellem moderne Bygninger, gennem de stille Gader. Roms hele Liv syntes denne Aften at have koncentreret sig i eet eneste Punkt, i *Teatro Argentina*. De nærliggende Gader og Marmorpalladserne vare oplyste af Fakkelskin, og Steenbroen rystede under den romerske Noblesses Vogne, som tilte hid, for at applaudere en berømt Sangerinde.

„Signore Francese! sagde hans Fører til ham: Her er *Teatro Argentina*, hvor den berømte Signora Coronari synger i Aften. *Corpo di Bacco!* Roms, Mailands, Neapels Stjerne, hele Italiens Primadonna!“

Han traadte ind. Den drukne Mængdes Skrig, Belysningen, Musikken, Alt henrykte ham. Som en Romer applauderede han den skønne Primadonna, hendes Roula: der og Rossini's sødesmigrende Toner. Pludseligt, midt i en Cavatine, hvori Sangerinden udfoldede al sin Kunst, og sin herlige Stemmes hele Metal, fæstede hans Blik sig paa en Qvindefikkelse, alvorlig og bleg, som bøiede sig ud af en Loge. Kunstnere bringes let i Bevægelse; de have eiendommelige, heftige, uforklarlige Lidenskaber; de elste tidt kun med Dinene, med deres Kunstnersjel. Vor Maler sølte sig heftigt greben ved Synet af denne Dame. Rom, Sangerinden, det store, oplyste, af Bisfald gjenlydende Theater — Alt traadte i Baggrunden for dette ene Billed, som forskjønnedes, forklaredes desmere, jo længere han saae derpaa. Hendes Ansigt syntes ham muntert, smilende, lykkeligt, naar Rossini legede i sin Musik, og naar en alvorlig Modulation lød fra Orkestret, eller der fra Sangerindens Læber lød længeholdte, udtryksfulde Toner, viste hendes Træk et ubeskriveligt Bemod, og en synlig Skjelven gik over hendes Pande, over hendes Pine.

Men da Operen nu var tilende, og Teppet var faldet, da blev den Skønne endnu siddende i Logen, og hendes blege Ansigt udtrykte den dybeste Smerte. Kunstnerens Sjæl forstod denne lidende Sjæl, og erkjendte, at der trueede hende en nær, uundgaaelig Fare. Og da en Mand, som hidtil havde siddet skjult bag i Logen, traadte til hende, bydende hende sin Arm, og hun stod op, for at begive sig bort, da faldt hendes sidste straalende Blik paa vor Maler, og derpaa, ligesom bedende, vendte det sig mod Himlen.

Han fattede sig, og ilte ud af Theatret. Da han, trængende sig gennem Mængden, traadte ud i Vestibulen, kjørte just Vognen bort, og han troede, ved Sakkelsfinnet, gennem Glasfæ, at gjenkjende sin blege Skønne.

Han styrtede efter Bognen, og da denne, om et Gadehjørne, forsvandt for hans Bine, fulgte han endnu længe dens Naslen i de sorte, mennesketomme Gader. Da han omsider standsede, leende ad sin egen Daarskab, fandt han sig ene, forvildet, midt om Natten, i en ham ubekendt Stad.

Efter en Times frugtlose Omflakken stod han gandske træet paa en Plads, hvor der reiste sig et halvt i Ruiner liggende Monument. Haabende, her at finde et Tilflugtssted for Resten af Natten, satte han sig, og i det han lænede sit Hoved mod Muren, lagde en Slummer sig over hans Dienlaage, da en Stemme pludseligt hvidskede ham i Øret: „Er det Jer?“

„Ja!“ svarte han søvndrukken, og inden han fik Tid at eftertænke, hvad han havde sagt, følte han sig allerede greben, bunden for Binene og løftet i en Bogn, som hastigt rullede bort med ham.

Efter en halv Time, fuld af frugtesløse Betragtninger, taabelige Gissninger og barnagtig Frygt, standsede Bognen, to Mænd løftede ham ud og bære ham gennem en Have — det sagde ham Blomsternes Duft — gennem flere med Tæpper belagte Bærelser. Omsider standsede de, toge Binde det fra hans Bine, og han saae sig i en høi, viid, trindt om tilluftet Sal, hvori kun en Lampe, staaende paa et Marmorbord, udbredte sit sparsomme Lys. Neppe havde han kastet et Blik omkring sig, før en Rystelse greb hans Jnderste.

For ham, ved Kaminen, stod en høibyggt Mand, Ansigtet skjult under en Maske af sort Fløiel. Noget Skridt derfra laae, paa en Seng, en Kvinde, sortklædt, Hovedet skjult med et sort Slør, bøiet over en lille Pige, som endnu hulkede isøvne. Denne Barnets qualte Hullen og et Uhers afmaalte Perpendikelslag, som stod paa Kaminen, var det Eneste, man hørte her.

De to Mænd, som havde baaret den arme Maler, stode bag ham, ligeledes maskerede.

„Signore!“ sagde den Ene af dem: „Her er han.“

Manden med Fløielsmasken traadte ham imøde, greb hans Haand, førte den Skjælvende hen til Sengen, og idet han, med den udstrakte Haand, viste paa Damen, sagde han: „Denne Kvinde maa døe!“ — En frygtelig Forbandedse tordnede fra hans Læber, grusomt stødte han den bedende Kvinde tilbage, og hans Dine flammede gennem Masken.

Men pludseligt syntes han nærmere at prøve Malerens Træk, og strax tilraabte han begge Mændene i frygtelig Tone: „Glendige, hvad have I gjort? Det er jo ikke Præsten!“ —

Begge Mændene styrtede nu henimod ham, og han folte allerede Epidferne af deres Dolke paa sit Bryst — de ventede kun et Bink af deres Herre, for at støde til.

Den tilslørede Dame udstødte et Skrig, og trykte sit Barn til sit Bryst. Et Dieblisk herskede en almindelig Stilhed og en ængstelig Forventning.

„Hvo er I?“ spurgte den Maskerede.

„En Fransmand, en Maler.“

„Hvorledes kom I hid?“

„Jeg havde forvildet mig i Gaderne, og da man spurgte mig: Er det Jer? — svarte jeg Ja, i det Haab, at vorde viist tilrette igjen.“

„I er altsaa fremmed her? Hvorlænge har I været i Rom?“

„Jeg kom først iaften.“

„I maa betale denne Feiltagelse med Eders Liv.“

„Gud trøste min arme Moder!“

Og efter en Pause, hvori den Maskerede fixerede Maleren skarpt, vedblev han noget mildere: „Hør, naar I ved Alt, hvad der er Eder helligt, ved Eders Værelse og ved Eders

Moders Liv, vil sværge mig, at I ved Daggry vil forlade Rom og Italien, for aldrig meer at vende tilbage; naar I vil sværge mig, aldrig med et Ord at røbe, hvad I denne Nat har seet, saa vil jeg skænke Jer Livet. Vil I sværge?"

Maleren sukkede: „O Rom, Rom!"

„Beslut Eder!"

„Jeg sværger!"

„Binder ham for Dinene. Bryder I nogensinde Eders Eed, saa hør nu min: Jeg skal finde Jer, og hævne mig, og jeg holder mine Eeder — det veed denne Kvinde!"

Tre Timer efter, da Dagen gryede, befandt Maleren sig — paa Veien til Frankrig.

A n d e n N a t.

Det var den offentlige Maleriudstillings sidste Dag i Aaret 1835. En tredobbelt Række af Equipager holdt udenfor Maleri-Museet; man trængte sig frem med sine Entree-billetter. I Vestibulen stode to unge Mænd, begge Malere, og talte med hinanden. Den Ene havde et blegt Ansigt, hvis Blegghed en sort Knebelbart gjorde endnu mere fremstikkende, en høj Pande og et Udtryk af Lidelse i sine Træk. Selv naar han smilte, lignede dette Smil en Solstraale gennem Regn.

„Vi maae gjøre Dig Bekreidelser!" sagde hans Ven til ham, en Yngling, som bar Creslegionens røde Bændel og Knaphullet.

„Bekreidelser, mig, og hvorfor?"

„Ja, Dig, hvis tidligere Tid lovede Fædrelandet en hæderkronet Søn, Dig, af hvem vi, Dine Medbejlere, havde maattet ladet os fordunkle. Jeg saae i Dit Atelier herlige Bærker, kraftige Skizzer, Frembringelser af det største Genie. — Og hvad har Du udstillet? Et eneste Portrait,

rigtignok saa fortræffeligt, som om Lawrence havde hentyullet det paa Værredet, men dog kun et Portrait, som vi ovenikjøbet maa takke en smuk Qvindes Forsængelighed for. Al, Raymond! Du har bestjaalet os for vor Deel af Din Hæder!“

„Hæder! — gentog Maleren langtrucken: Jeg søger ikke Hæder, jeg søger kun Kunsten, og Kunsten er det, som dræber mig. Gud! havde jeg seet Italien! O, Rom! O, hellige Kunst!“

„Du længes efter Rom? Hvorfor blev Du der ikke længer?“

I dette Dieblik holdt en Vogn tætved Indgangsporten, nærved de Talende. En alderstegen Mand sad i Baggrunden. Hos ham en Dame, som, paa den anden Side, bøjede sig ud af Vognen paa den yndigste Maade og talte med nogle Personer, som stode ved Vognen.

„God Morgen, Bedste! Har De seet mit Portrait?“ Saa hørte begge Malerne en Dame spørge.

„Ja! var Svaret: Herligt! Uforligneligt! Det er Dem lyslevende. Jeg anbefaler Dem Maleren, en megetloven-
ung Mand.“

„Og hvad hedder han?“ spurgte den unge Dame i Vognen.

„Raymond! — Seer De — han staaer just hist — den høie unge Mand paa Trinet til Vestibulen — han er det.“

Damen vendte sig mod Raymond, og Denne saae, idet Vognen rullede bort, det meest fortryllende Engleanstigt, han nogensinde havde drømt i sine Kunstnerdrømme.

„Camille!“ raabte han, idet han heftigt trykkede sin Bens Haand: Det er sikkert førstegang i mit Liv, jeg saae denne Pige, og dog kommer det mig fore, som om jeg allerede havde seet hende; jeg føler i mit Hjerte en Bevægelse lig et electrisk Slag!“ —

Næste Dag, som Morgenen Kloffen ni, holdt en Kareth, smykket med et Baaben, i Gaden *Larochefoucauld* udenfor det Huus, hvor Maleren boede. I sin Morgenkjole, med sin Skjælskue i Haanden, hilste denne den Fremmede gandske forlegen, næsten skjælvende, uden at han var istand til, at gjøre sig Regnskab for denne salsomme Bevægelse. De talte om Kunst og om Kunstnere. Den Fremmede syntes at være indviet i den Første og at kjende de Sidste. Raymond viste ham adskillige af sine Arbejder.

„Saavidt jeg seer, sagde den Fremmede: saa have disse Malerier den franske Skoles, især den nyeres Eiendommeligheder. Har De aldrig været i Rom?“ — „Jeg har aldrig været i Italien, jeg har aldrig seet Rom!“ svarte Maleren.

„Ah, De er endnu meget ung. De maa besøge os engang. De maa see Vatikanet, De maa see Florents og Venedig. Imidlertid byder jeg Dem foreløbigt en Model, som maafee alle Mesteres Mester, Raphael, ei engang har havt Mage til. Jeg ønsker, at de vil male min Datters, min Leonzias's Portrait. Jeg boer paa Landet, nærved Paris, og De vil hos mig finde Alt, hvad De bruger. Strax imorgen vil jeg hente Dem, hvis De tillader.“

Paa Kortet, som den Fremmede overraktede ham ved Afskeden, læste Maleren: *Il Marchese B****.

Den romerske Marcheses Villa laae kun een Mill udenfor Staden, paa en smuk Høi, omgiven af en herlig Park. Her var det, den gamle Romer, hans Datter Leonzia og Maleren Raymond tilbragte næsten enhver smuk Sommeraften, underholdt hinanden med Samtaler, og saae de sidste gyldne Solstraaler forsvinde bag Bjergene.

Forlængst var Leonzia's Portrait malet; det var et Mesterstykke. Maleren havde først beundret sin Model, derpaa elsket den med al et fyrigt Hjertes Inderlighed — alle sin Kunstnersjels Følelser havde han overført paa det

døde Lærred, saa Eopten levede der, ligesom Originalen i hans Hjerte.

„Alle ville beundre denne overordentlige Liighed, selv Romerne ville lade dette Geniets Værk vederfares Ret!“ sagde Marchesen, og Leonzia takkede den unge Kunstner med ømme Blikke. Raymond derimod meente, at hans Pensel havde været altfor svag, og at det kun var lykkedes ham, i sit Malerie at give en menneskelig Antydning af det Guddommelige.

Raymond elskede, uden at tænke derpaa, og den gamle Marchese, hvis Pande under fortidligt graanede Haar og hvis udslukte Dine bare Spor af heftige Lidenskaber og af store indvortes Kampe, havde vænt sig saaledes til den unge Maler, at han næsten ikke kunde leve mere uden ham. Mangengang, naar et Tordenveir truede paa Himlen, skjæmmede han sig, angreben af et nervøst Onde, og lod Maleren alene med Leonzia. Saa bleve de To siddende ganske tause ved Siden af hinanden, stundom i flere Timer, men dog svømmende i Henrykkelse, thi deres Dine, deres Sjæle talede, og inderligere, fortroligere, ømmere, end Ord formaae.

Leonzia havde tidligt mistet sin Moder, og da hun ikke havde fundet nogen Veninde, i hvis Varm hun havde kunnet nedlægge sine smaa Hemmeligheder, saa var hun vant til, at indslutte sig i sig selv, at tænke og at føle alene. Leonzia vidste, at Raymond elskede hende, og hun lod sig gjerne elske.

En Dag efter Middagsbordet sagde Marchesen til sin Datter: „Leonzia, inden fjorten Dage maae vi være i Rom. Jeg har der en meget vigtig Forretning at afgjøre. I Morgen bryde vi op, for at Reisen ikke skal trætte Dig formeligt. Raymond! vedblev han, idet han vendte sig til Denne: De har aldrig været i Rom; reis De med os!“

„Jeg takker! svarte Maleren blegnende: Jeg kan ikke reise til Rom, idetmindste ikke nu.“

„Hvorledes? tog Marchesen forundret Ordet: Og Kunsten? Og Raphael? Just nu er det den rette Tid for Dem; kun i Ungdommen føler man gandske Geniets Mesterværker. Hvad skulde ogsaa kunne holde Dem tilbage i Paris? Nei, nei, De ledsager os — det er en afgjort Sag.“

„Undskyld mig, det er umuligt!“ svarte Maleren med Fasthed.

„Reymond! vedblev Marchesen: De er bleven os uundværlig. Jeg elsker Kunsten, De er en udmærket Kunstner, og vil vorde det endnu mere, naar De først har seet vor Skoles Mesterstykker. De må blive hos mig. Seer De, vi blive kun kort Tid i Rom. De beundrer der de gamle Mesteres Kampeværker, og saa vender jeg tilbage til Frankrig med Dem.“

Leonzia blegnede, da hun saae Reymond ryste paa Hovedet, og sagde: „Ogsaa jeg beder Dem ledsage os.“ Og det sagde hun med et Blik, der udtalte meer, end tusinde Ord. Maleren foer med Haanden over Panden og svarte halvt sagte: „Belan, jeg gjør, hvad jeg ei kan lade.“

Om Aftenen traadte Leonzia hen til ham, og spurgte noget suurt: „Reymond, behøvedes der da saamange Bøddener, for at beholde Dem hos os?“

„Signora! svarte han alvorssfuld: Her gjælder det maaskee Liv og Død!“

„Ved Himlen, det er *Porta del popolo*!“ raabte Maleren i det Dieblik, de kjørte ind i Rom.

„Hvad? De kjender den?“ spurgte Marchesen forundret.

„Ja! svarte Maleren noget forlegen: Jeg gjenkjender den fra de Malerier og Kobberstik, jeg i Paris har seet deraf.“

Marchesen ventedes til Middag og kom just til rette Tid, for at modtage det store Selskab af Adelige, som han iforveien havde ladet indbyde. Det var en prægtig Fest, værdig et af Roms første Huse.

Efter Maaltidet fordeelte Selskabet sig i Bærelserne og i det aabnede Billedgallerie. Marchesen førte sine Gjæster til sin Datter Leonzia's Portrait, og forestillede dem Raymond som Skaberen af dette Mesterværk.

Raymond — allerede tidligere beruset af den herlige Fest og nu overøst med Lovtaler — svømmede i Henrykkelse og hengav sig gandske sin Følelse.

„Raymond! sagde Marchesen til ham: Hvorledes gif det til, at en Mand, som De, ikke før kom til Rom?“
„Imidlertid gjenkjendte De dog *Porta del popolo*, da vi fjørte herind. Jeg tør vædde, De har seet den før.“

„Det er sandt, jeg har seet den før, men kun een gang og i Mørke — — o, det er en sælsom Historie!“

„Af, saa fortæl os dog denne Historie!“ raabte Alle som med een Mund.

„O Himlens Navn! Det er jo allerede saalænge siden, og skulde end min Oprigtighed indvikle mig i Ubehageligheder, saa kan jeg jo stole paa min ædle Belynders Beskyttelse!“

„Jeg var endnu meget ung, endnu Elev, og havde, som Saadan, vundet den første Priis. Da reiste jeg hid, for ogsaa at vorde en Raphael. Jeg kom ved Aftenstid, og Tilfældet førte mig i *Teatro Argentina*, hvor den berømte Coronari just sang samme Aften.“

I dette Dieblif saae Leonzia paa sin Fader; hun saae hans Pande rynkes, saae alle hans Træk drage sig frampagtig sammen, og bemærkede, hvorledes han lænede sig mod en Svæle, for ei at synke om. Hun saae paa Raymond med et bedende Blik. Dette Blik var det samme, som hiin blege, uforglemmelige Skikkelses.

„Nu? — Og hvad skete saa videre?“ spurgte man nysgjerrigt fra alle Sider.“

„Da jeg gik ud af Theatret, vedblev Raymond: forvildede jeg mig, jeg hørte en Stemme tilhviſke mig i Mørket: Er det Jer? og ubesindigt svarte jeg: Ja! — Samme Dødblik blev jeg greben — en Vogn rullede bort med mig — og da jeg kom til mig selv, befandt jeg mig i en stor, skummel Sal, hvor en døende Kvinde laae paa en Seng med et Barn. En maskeeret Mand viste mig hen til hende. Man ansaae mig for en Præst, som man havde sendt Bud efter. Jeg maatte nu sieblikkeligt forlade Rum, ellers havde det været ude ogsaa med mit Liv.“

„Og De mærkede Dem ikke Gaden, Huset, Omgivelserne?“

„Man bandt mig jo for Vinene, og næste Morgen var jeg allerede langt borte.“

„Men De tog dog Kende af det Bærelse, hvori De befandt Dem?“

„Jeg kunde endnu male det. Bæggene vare behængte med Tapeter, hvorpaa der befandt sig Figurer.“

Bed disse Ord opløstede Raymond sine Vine, og hans Vine forstørredes af Skrak, da han trindt om sig saa — de selvsamme Tapeter. Længe stirrede han paa dem. Omfider befandte han sig, og en gruelig Mistanke opsteg i hans Sjæl. For at adsprede denne, kaldte han ogsaa de øvrige Smaating tilbage i sin Erindring og vedblev: „Paa Kaminen stod et Uhr.“

Og han saa paa Kaminen, og der stod et Uhr, det selvsamme Uhr.

„Den maskeerede Mand havde lynende Vine under Masken.“

Marchesens Vine gjennebornede ham, og han skjalv.

Midt i den almindelige, frygtelige Taushed stødte Leonzia, bleg og skjælvende, til sit Portrait — det faldt om, og itureves paa Kanten af en Marmorsoile.

Dette Tilfælde drog Opmærksomheden paa sig og gjorde en Ende paa den almindelige Forlegenhed.

Reymond ansaae sig for forloren. Da Kloffen slog Elleve i San Pietro, stod han ved et Vindue i sit Sovestue, stirrede ud i Natten, og ventede med Taalmodighed, hvad der vilde storme løs over ham. Da knirkede en forborgens Tapetdør, en Gysen gennemrislede hans Veens inderste Marv, og han saa sig om. „Reymond!“ hviskede en Stemme.

Det var Leonzia. Han ilte hende imøde og sluttede hende for førstegang i sine Arme.

„Du maa flye, Reymond! sagde hun, vrifstende sig af hans Favn: Flye, og saasnart som muligt. Ingen Ord! hvert Dieblif er kostbart — kom!“ —

Og hun drog ham i Mørket først gennem en Corridor, derpaa gennem Haven til en lille Dør. Hun aabnede denne Dør, gav ham Afskedskysset, det Første, og bad ham ile, idet hun betegnede ham den Vej, han havde at tage.

„Og alene skal jeg flye? spurgte Reymond, favnende hende og seende hende ømt i Dinene: Alene, uden Dig?“

„Jeg maa blive her! svarte Leonzia hulkende: Jeg veed nu Alt, og min Moders sidste Taarer brænde endnu paa mit Hjerte. Men det er min Fader, og min Plads er ved hans Side.“

„Velan, saa bliver ogsaa jeg! svarte Reymond: Lad kun min grusomme Skjæbne opfyldes — jeg trodser den! Andengang er jeg nu saa Timer i Rom, for andengang at forlade det og sige alle mine Drømme om Hæder Farvel. Nei, jeg flygter ei alene.“

„For Himlens Skyld! tilhviskede Leonzia ham: Jeg besværger Dig, til — man vil komme, og da kan jeg ikke redde Dig mere.“

I dette Dieblif saae man et mat Lys igjennem Vin-
duet af et tilstødende Gallerie. Uden at tale mere knælede
Leonzia for Keymond, løstede sine Arme bedende op til
ham, viste mod Døren, og stød ham sagte ud. Da han
var paa Gaden, faldt Pigen asfægtig til Jorden.

Keymond tog Veien til Neapel. Nogle Dage efter
læste han her i *Diario di Roma*: „Efter en Fest i Pallazzo
B. blev en Deel af dette herlige Pallads et Kov for Luerne.
Flammerne grebe saa hurtigt om sig, at Nogle af Husets
Folk, ja Marchesen selv, fandt sin Død i dem.“

For saa Dage siden mødte Maleren Camille, i *Champs-
Elysées*, i en prægtig Kabriolet, sin Ven Keymond, som
var kommen tilbage fra Rom.

„Du atter i Paris?“ tilraabte han ham.

„Ja, for otte Dage siden. Sæt Dig dog herind i
Vognen til mig.“

„Ei, Du har der en prægtig Equipage. Hvor boer
Du da?“

„Jeg fører Dig hjem, Du maa spise hos mig.“

„Nu, og Konsten?“

„Pållsnart fløi Kabrioletten hen over Marsmarken, Bau-
girard, Issy, og holdt udenfor en smuk Villa.“

„Konsten? sagde Keymond smilende: Jeg er just ble-
ven den utro i dens Hjem, i Rom. Ja, Camille, jeg
er ingen Maler mere. Raphael, Dominichino have ladet
mig kold; jeg elsker nu — —“

„Denne Engel! afbrød ham Camille, som bemærkede
en ung Kone af blændende Skjønhed, der tilvinkede dem et
Velkommen: Hun er“ —

„Min Kone!“ svarte Keymond.

Marquis de Mariamé.

(Af Paul de Musset).

Kort før Cardinal Richelieu's Død var der en Morgen en ikke ringe Uro i Arbejdskabinettet i Ruel. En Gesandt fra en lille tydsk Fyrste, som var hidkommen med et Leidebrev, ventede, trediegang, ved Ministerens Dør. Han var saa høirostet, at Cardinalen omsider gav ham Audients, for at blive ham quit. Men Hs. Eminents viste ham et saa suurt Ansigt, at han, hvis han havde hørt til det franske Hof, vist var bleven gruelig bange.

„Min Herre! sagde Ministeren: Hvad har De at bede mig om? De har seet Kongen. Han har lovet Dem Retfærdighed. Han vil forunde Dem den, hvis det behager ham. Jeg har ikke synderlig Tid til at tænke paa Skjorte-Affairer.“

„Min Hr. Cardinal! svarte Tydskeren, uden at ræddes: Det er Kongen, som lover, men det er Dem, som holder. Vore Stater ligge i Krig; men hvis en Nøver bortførte en fransk Prindsesse til vort Land, vilde Greven af Isenburg, min Herre, vise sig som en Mand af Værd og give Dem Satisfaction.“

„Nu velan! Saa led mig denne Ridder Massfaube op, og jeg skal straffe ham.“

„Naar Eders Politie havde villet, da havde det strax fundet den Skyldige. Man har, for tre Maaneder siden, seet ham i Orleans med Fru Grevinden. Jeg kan ikke begribe, at De protegere denne Elendige, som blev hængt *in effigie*, for at have stjålet sit Compagnies Lønning, medens han stod i Deres Tjeneste.“

„Hvad siger De! Han har bestjaalet vore Tropper! Ifreg Cardinalen, idet han trak de graae Dienbryn op ligetil

Fløielskalotten: Det vidste jeg ikke. Tøv her et Dieblif, jeg beder Dem, og De skal strax faae Satisfaction.“

Hs. Eminents tilhvijsede en Gardekaptajn nogle Ord, og omtrent ti Minuter efter hidførtes en ung, sletklædt Person, hvis Væsen dog røbede Adelsmanden.

„Min Hr. Masssaube! sagde Cardinalen: Her er Gesandten fra Greven af Hsenburg, hvis Gemalinde De har bortført. Jeg havde maaskee tilgivet Dem denne letsindige Streg; jeg havde maaskee svaret, at man ikke kan handle ilde nok mod sine evige Fjender, som jo de Keiserlige ere med Hensyn til os; men jeg hører, at De i Tydskland er bortløben med Deres Compagnies Kasse. Deres Seg staaer slet, min Herre!“

„Tillad mig, at sige et Ord, Hr. Cardinal! tog Adelsmanden Ordet: Jeg har, det er nu ti Aar siden, forladt Tydskland, uden at modtage saameget som en Hviid af mine Troppers Sold. Der manglede tre Mand i mit Compagnies Depot, da En af Kongens Officerer kom, for at monstre Tropperne. Jeg erstattede denne Mangel ved falske Soldater. Man paastod, at det var et Fik, som jeg havde betjent mig af, for at stryge flere Penge ind, end der lovligt tilkom mig, skjøndt jeg dog kun gjorde, hvad jeg gjorde, for at Corpset kunde see anstændigt ud. Inspecteuren sagde mig Uartigheder, og jeg revancherede mig. Naturligviis maatte jeg over Hals og Hoved passere Rhinen. Det er hele Historien, forstikker jeg Dem, min Hr. Cardinal, ved min Onkels, Marquis de Masssaube's Døds, som døde i Coutras, under den salig Konges Dine. Da jeg kom til Colln, blev jeg vel modtagen af Hertugen af Lothringen, der tilbød mig et Regiment, som jeg dog ikke modtog. Hans Høihed, Greven af Hsenburg, saae mig med Fornøielse. Hans Kone fattede Godhed for mig, først fordi jeg spillede nydelig paa Luth, dernæst fordi en Franskmænd altid seer bedre ud, end en Tydsker. Fru Grevinden kjædede sig ved den gamle Herre,

og viste mig den udmærkede Naade, at flygte med mig. Jeg antog et falsk Navn og reiste til Languedoc, hvor jeg skjulte mig i sex Aar, da Deres Eminents behagede at lade mig arrestere. Grevinden havde medtaget Juveler for en Million; vi have fortæret Alt, min Hr. Gesandt, ligetil disse Drenge. Hvis jeg lyver, vil jeg lade mig raddrække. Nu, da vi ikke have mere at leve af, er det en besynderlig Guds Styrelse, at vi ere blevne opdagede, thi min Dames Elenighed vilde have gjennemboret mit Hjerte. Nu kan jeg dog vente, at vorde hængt i al Rolighed, og Grevinden kan vende tilbage til sit Hjem, men jeg beder Dem, Hr. Cardinal, drage Omsorg for, at denne elskværdige Person ikke vorder mishandlet.“

Medens Massaube talte saaledes, forsvandt Rynkerne af Cardinalens Pande. Hans Dine saae stedse mildere, og hans Mine gav tilsidst Plads for noget, som nærmede sig et Smil.

En Deputation fra Glandern indtraadte, for at ordne nogle Handelsanliggender, og blandt disse Gesandter var en gandske ung Mand af et stort Huus i Belgien. „Hr. de Mariamé! sagde Cardinalen til denne unge Cavaleer: Kirkens Tjenere forstaae sig kun maadeligt paa, at bedømme galante Handeler. Siig mig Deres Mening om Massaubes Anliggende, og tal, jeg beder, ikke som en Nederländer, men som en Adelsmand, der er yndet af Damerne.“

„Saavidt jeg skjønner, min Hr. Cardinal — svarte Mariamé: bør man lade Grevinden af Isenburg reise hjem til sin Mand, hvis hun har Lyst dertil, og isaafald tilbyder jeg, at ledsage hende; men foretrækker hun at blive her, saa forpligter den franske Artighed Dem til at beholde hende. Hvad Hr. de Massaubes angaaer, da finder jeg ikke, at der kan bebreides ham Andet, end at have indgydt en smuk Dame Kjærlighed, og dersom jeg var den store

Minister, som styrer Frankrig, vilde jeg ufortøvet sætte ham i Frihed.“

„Der hører De selv, min Hr. Gesandt! tog Hs. Emisnents Ordet: Det er en Undersaat af Spanien, som taler saaledes, og ikke en Franskmænd. De ville altsaa sige til Greven af Isenburg, at det ikke er os, som holder hans Kone tilbage, men at hun for os kan reise hjem, naar hun vil. Desværre for ham, at han ei har vidst at gjøre sig elsket af hende. Fru Grevinden vil vedblive at spise fransk Brød, saalænge det smager hende, og Du, Massaupe, min Ven, Du kan — gaae tilbage til Din Elskerinde.“

Ridder *de* Massaupe gjorde et Spring af Glæde, og idet han greb den unge Nederlænders Hænder, udbrød han: „De er en elskværdig Herre! Jeg skylder Dem Friheden; frygt ikke, at jeg nogensinde skal glemme det. Behøver De nogensinde, i Deres Kjerlighedssanliggender, en tro og rask Haand, saa tænk paa mig. De skal see mig komme, om De end var i Asien. Damerne gjengjælde Dem det Gode, De har gjort mig, min Hr. *de* Mariamé! Veed endnu Hr. Cardinalen om Ansættelse for mig; jeg vil tjene ham indtil min sidste Blodsdraabe.“

„Vi ville see! sagde Ministeren i en gnaven Tone: Massaupe, Du er en Vindbeutel! Jeg skal imidlertid give Dig en Leilighed til at vende Din Pande itu. Gaae, min Ven!“

Nogle Dage efter, da den flanderske Deputation gjorde Forberedelser til at forlade Paris, fik Mariamé, just som han red over Gaden St. Denis, Nie paa Massaupe. Han saae jammerlig ud. Hans Vams var luvslidt og hans Kaarde hang i et Strømpebaand.

„Hvorledes gaaer det med Deres Amours? spurgte Mariamé ham: Er Grevinden lykkelig?“

„Ak! svarte Massaube: Jeg frygter meget, at hun snart selv maa skure sine Kasseroller, af Kjærlighed til mig, hvis ikke Cardinalen rækker os Haanden.“

„Tillad mig, min Herre, at tilbyde Dem min Pung. Jeg har medtaget ti tusind Daler til min Reise, og veed ikke, hvortil jeg skal bruge dem. Jeg skal sende Grevinde Isenburg dem endnu i Aften. De kan prise Dem lykkelig, at Cardinalen var i saa godt Humeur forleden, thi Kongen har gandske alvorligt bebrejdet ham, at han ikke lod Dem formere en Proces, men Hs. Eminents har svarret: „det var at ønske, at alle Adelsmænd, som passere Rhinen, vilde bortføre tydske Prindsesser.“

„Hy! det slette, usædelige Menneske! sagde Ridderen: Jeg har overbeviist mig om, at denne Cardinal er et grundfordærvet Menneske, da jeg saae, at han lod en saa stor Forbrydelse, som min, ustraffet.“

Mariamé maatte lee ad det snurrige Menneske. „Adieu, min Herre! sagde han: Skulde De nogensinde passere Grændsen, saa kom ihu, at vi have stiftet Venskab med hinanden.“

„Jeg hører ikke til dem, som glemme Tjenester. Ansee mig for en Mand, som gandske tilhører Dem.“

Dette Eventyr og denne Reise til Paris havde en betydelig Indflydelse paa Mariamé's Liv. Denne unge Herre var af Naturen melancholsk. Han havde just ikke nogen meget glimrende Mand, men et sundt Omdømme, en ædel Tænkemaade og et ildfuldt Hjerte. Han var tillige en af hine sømme og ridderlige Personligheder, som sjelden undlade at indgyde det andet Køn stærke Lidenksaber.

Fem Aar efter fik han, ved sin Faders Død, Titel af Marquis, og var nu en af de rigeste og elskværdigste Cavalierer ved Infantinden af Spaniens Hof i Brüssel.

Da begav det sig, at der hidkom en ung spansk Dame af udmærket Skjønhed. Det var en riig Skatmeis. s Kone.

Hun hed Donna Maria de Cardone, og var, paa Mødreneside, en Niece af Hertugerne af Arcos, et meget stort Huus. Don Antonio de Cardone havde ægtet hende, før hun var femten Aar gammel, og han var over de Tredsinde tyve. Han havde hvide Haar og en stærkt krummet Ryg. Derimod havde han Ord for, at være en udmærket retskaffen Mand og en dygtig Politiker, hvilke Egenskaber imidlertid ikke forslaae, naar det gjælder at tilfredsstille en Kone paa atten Aar. Don Antonio havde mangfoldige Forretninger. Han havde Sæde i Regjeringsraadet og var ansvarlig Skatmester. Han gik ud om Morgenene, og kom ikke hjem, uden at Hovedet var fuldt af Sager, som slet ikke interesserede Donna Maria; men da han lod sin unge Hustru nyde en fuldkommen Frihed, beklagede hun sig ikke over hans Fraværelse. Hun var dydig, thi hun havde endnu ikke havt Leilighed til at feile, og om end Don Antonio aldrig havde eiet sin Hustrues Kjerlighed, saa gav hun ham dog ikke videre nogen Anledning til Misfornøielse, og fra en anden Side havde han den Lykke, at vinde Infantindens hele Tiltro og at see sig smykket med det gyldne Blied. Jovrigt gav Egteparrets ulige Alder Stof til mange Bemærkninger, og man forsikrede, at Donna Maria ikke kjendte Andet af Egtetabet, end Vielsesceremonien.

Den første Dag, hun viste sig ved Hoffet, tilstod hun for sig selv, at *Mariamé* var den smukkeste Mand, hun nogensinde havde seet. En spansk Dames Pine tale vel stundom høiere, end de burde. *Mariamé* bemærkede det Indtryk, han gjorde paa hende, og da man aldrig vorder lettere forelsket, end naar man er vis paa at behage, fattede han strax en brændende Lidenskab for Donna Maria. Uden at de havde verlet et Ord, havde de sagt hinanden Altformeligt med deres Blikke, og da de ikke saae hinanden mere, tænkte de uafadeligt paa hinanden.

Don Cardone bød de unge Høffolk hjem til sig. Saa ledes fik Mariamé Adgang i Huset, men en heel Maaned var han gandske taus, og Donna Maria meget tankefuld. En Morgen hændte det sig imidlertid, at han traf hende alene. De sagde hinanden tusinde Dumheder, og man skulde have troet dem gandske ligegyldige for hinanden, hvis de ikke havde rødmet hvert Dieblif. Den unge Kone var paa Pinebænken; hun foreslog et Parti Schach, for imidlertid at fatte sig. De havde neppe trukket firegange, før Mariamé kastede Figurerne hen ad Gulvet, og faldt paa Knæ for Donna Maria. Hun maa vel have følt dybt for ham, thi hun gjorde ikke, hvad Damerne i slige Tilfælde pleier, hun stillede sig hverken for undret eller vred, men hørte hans Erklæring med stor Glæde, idet hun tilstod, at hun elskede ham igjen af al sin Styrke. Men da det randt hende ihu, at hun tilhørte en Anden, og at Verden taler med Foragt om de Koner, som bedrage deres Mænd, brast hun i Graad, og forsikrede at hun aldrig vilde samtykke i noget, som kunde krænke Don Antonio's Ære. Mariamé var altfor lykkelig ved at vide sig elsket til at han skulde have ønsket mere. Bore Elskende tilsvore da hinanden, at ville leve dydigt indtil den gamle Cardone's Død.

I de trehundrede Aar, Mariamé's Slægt havde levet i Glandern, havde man ikke vidst at nævne Een af dem; Et, som havde sveget sit Ord, og den unge Marquis var ikke findet at gjøre en Undtagelse. Udentviol havde han kunnet misbruge Donna Maria's Omhed og Uerfarrenhed; men han bar i sit Jnderste en Retsfølelse, der standsede ham, naar han fristedes til at foretage noget, som han øieblikkeligt vilde have angret.

Donna Maria var from og skjulte ingen af sine Tanker for sin Skriftestader, thi hun vilde bevare sin Samvittighed reen. — Paa denne Maade kunde det da ikke feile, at Begge vansmægtede som syge Blomster. Men de vare for unge til at forstaae, at fikke sig mod Verdens

Onfskab. Man begreb, at de elskede hinanden, og dog vovede man ei, at tale ilde derom.

Donna Maria havde en Broder, som, nys hjemkommen fra Frankrig, en Aften sagde til hende i Fleres Paa-hør: „Ah, min Søster! I Frankrig forstaae Damerne langt anderledes, end her, hvad der hører til *bon ton*. Jeg tør vedde, at Du ingen Elsker har! Du maa vælge Dig En, hvis Du ikke vil gjælde for en Tøsfe.“

Don Antonio kom Maria til Hjelp. Men nogle misundelige Sjele havde allerede bemærket den unge Dames Forvirring. Af og til bemærkede hun visse nysgjerrige og gjennemhørende Blikke, som ret martrede hende. Lyffelig viis gaaer man let over fra Taarer til Smil, naar man er atten Aar. Græmmelsen kunde ikke rodfæste sig i det skønne Barns Hjerte; men idet den ofte vendte tilbage, skaffede den hende stundom røde Pline.

En Morgen, da Mariamé lystvandrende i sin Have, tænkende paa sin Kjærlighed, erindrede han Masssaube's Eventyr. „Ak! sagde han dybtsukkende: hvor de Mennesker ere lyffelige, der ikke gjøre sig mange Skrupler! Havde jeg Ridderens Charakter, da bortførte jeg min Elskerinde. Men, som jeg er, er det mig umuligt!“

Imidlertid vendte dog denne Tanke om Bortførelse ofte tilbage i hans Sjel. — En Aften tilhviskede han Donna Maria „Du maa forlange at besøge Holland i fire Uger. Don Antonio vil ikke have Leilighed at følge Dig. Du reiser alene, og jeg kommer til Dig.“

Den unge Dame billigede strax denne skønne Plan; men hun vovede ikke at bede sin Mand om Tilladelse. Imidlertid fik Don Antonio Befaling at reise til Brügge i et vigtigt Erinde. Damen valgte dette Moment til at reise. Hun dulgte slet ikke sine Forberedelser, men tog Afsked fra sine Veninder, idet hun sagde, hun havde faaet det Indfald, at ville see Haag. Ved hoi lys Dag læssede man Kuffer:

terne paa tre Vogne. Donna Maria skrev et ærbødigt Brev til den gamle Cardone, sendte 600 Floriner til sin Skriftefader, og steg tilvogns. En Trop ridende Cavalerer spærrede Gaden. Det var et Udvalg af Hoffets Adelsmænd, som, med Mariamé i Spidsen, kom at give den skønne Rejsende Leide. De vare idetmindste Femogtyve. Alle Vin: duer vrimlede af Tilskuere.

Saaledes, tænkte Mariamé: er det, en Mand som jeg bør bortføre sin Elskerinde, ved høi lys Dag, for hele Verdens Dine, og ei om Natten som en Flygtning.

Henrykt af denne lykkelige Idee, tilsmilte Donna Maria sine ledsagere, idet hun modtog deres Tjeneste, og Toget begyndte at sætte sig i Bevægelse. Da nærmede sig en støvet Kareth; den holder udenfor Huset, og Don Antonio stiger ud. „Er det Dig, der reiser?“ spurgte han sin Kone, som ilte at omfavne ham. Omstændighederne tillode ingen Betænkning. „Det er mig selv! svarte Damen: Stiden igaar har jeg havt en uimodstaaelig Lyst til at gjøre en lille Reise, og da jeg veed, at Dine Forretninger ikke tillade Dig at ledsage mig, reiser jeg gandske alene. Disse Herrer følge mig udenfor Byen.“

Skatmesteren var ingen Tyran. Han viste det tilfulde, idet han, med den roligste Mine, sagde til sin Kone: „Nu vel, reis med Gud, Maria! Og bliv ikke altforlænge borte.“ — „Jeg tænker at blive en Maaned i Holland.“ — „En Maaned! Vel, jeg tillader det. Reis, og opfør Dig ærbart.“

Den gamle Herre traadte ind i sit Huus, medens Caval: caden fjernede sig med stor Larm. Der fattedes ikke meget i, at Donna Maria havde tabt Bevidstheden, saa uhyre en An: strengelse havde det kostet hende, at nedkæmpe sin Forvirring. Men da hun havde reist en Miilsvei, fattede hun sig igjen, og hun vilde ikke have tænkt paa Andet, end paa den Glæde,

at see sin Elsker uden Tvang, hvis ikke Don Antonio's sidste Ord endnu havde runget i hendes Dren.

Cavaleer-Efforten formindskedes lidt efter lidt. De meest Galante bleve endnu anden Dag tilende. Dagen efter var der kun Tre, som toge Afsked henimod Aften og forlode Maria: m^e, som talte om, at ville følge Damen ligetil Grændsen.

Bore Elskende gjorde en meget behagelig Reise, og levede sammen en heel Maaned uden mindste Forstyrrelse. Men Damen blev, med en yndig Egenfindighed, sine Pligter tro, maaskee paa Grund af Don Antonio's sidste Ord, som meget ofte randt hende ihu underveis.

Harde Afreisens Dieblif været behageligt, saa var Tilbagereisens det mindre. Don Antonio havde erfaret, at Maria m^e ledsagede hans Kone. Falske Tunger havde villet vække hans Ekinsyge. Man havde endogsaa villet have ham lidt til Bedste. En anden gammel Herre, en brutal Mand, hvis Kone havde bedraget ham grovt under hans Fraværelse ved Armeen, sagde en Dag til Don Antonio: „Eders Kone vil nok give Jer noget at tage vare i denne Tid, da hun løber om i Verden med en Galan paa 25 Aar.“

Maria m^e bestrabte sig imidlertid for, at føre sin Ekjønne hjem saa ridderligt som muligt. Han skrev til sine Venner, at de skulde komme ham en Dagsreise imøde, og de kom, tredobbelt saamange, som ved Vortreisen. Deres Indtog i Byen var en sand Triumph.

„Min Herre! sagde Maria m^e til den gamle Cardone: Donna Maria har gjort mig den Ære, at vælge mig til sin Ledsager paa Reisen. Jeg veed, at der gives dem, som have Lyst til, at tale ilde derom; men en Mand af mit Navn og af min Dannethed, er ikke skabt til at være en Gjenstand for slig Mistanke. Skulde noget Ondt komme Dem for Dre, da forbind mig ved at underrette mig derom, for at den Skyldige kan bøde med Livet!“

Don Antonio takkede med sin sædvanlige phlegmatiske Høflighed; men Mariamé erfarede Dagen efter, at Donna Maria befandt sig i Ursulerindernes Kloster. Fra det Dieblif af see vi vor Helt forblindet af Breden, troende sig dødeligt krænket og Intet foretagende, uden Ubefindigheder. Han sendte den gamle Cardone en Udfordring. Istædetfor Svar fik han en Ordre i bedste Form, inden to Dage at begive sig over Grændsen. Mariamé begav sig ligetil Infantindens Pallads, ledsaget af sine tre Brødre og af sine Onkler, Alle navnkundige ved deres Mod.

Hvis Mariamé havde fjernet sig i al Stilhed og overladt det til sine Frænder, at tale hans Sag, vilde man sandsynligviis have tilbagekaldt ham om søie Tid; men da han selv vovede at fremtræde, med dristig Pande og med et truende Sølge, kunde man ikke give efter for ham. Man tvang ham til at reise. Ikkedestomindre fandt han, ved Grændsen, en Coureur, som tilfillede ham et Brev, hvori Infantinden, i forbindtlige Udtryk, gav ham det Løfte, at hans Exil kun skulde vare sex Maaneder. I Haag fik han en meget sm Skrivelse fra Donna Maria tilligemed en Haarlok, som han strax gjemte paa sit Bryst.

Med sin Helteskikkelse, sit ridderlige Sind og sin store Rigdom, var det let for Marquis de Mariamé, allevegne paa sin Vej at finde Damer nok, som gjerne vilde have trøstet ham i hans Eensomhed, men han elskede Donna Maria altforhøit til at han skulde have kunnet være hende utro. Med fulde Hænder kastede han Guld og Kostbarheder til alle Sider, men forlangte Intet til Gjengjæld, uden de Skjønnestes Venskab, hvilket bragte ham i Ry for Særhed, hvor han kom frem. Da neppe tre Maaneder vare forgangne, efter at han havde gjenreist Holland, begav han sig til Danmark, og vilde herfra besøge Sverrig, hvorhen han droges af Rygtet om Dronning Christines vidunderlig tidlige Viisdom.

Hoffet i Stockholm var kun sammensat af Philosopher og gamle Pennemænd. Dronningen havde en udmærket Kjærlighed til Videnskaber og Videnskabsmænd. Kantsler Drenstjerne beklagede sig over, at man kun fandt Grammatikere i Conseilet. Descartes levede her sine kronede Dage. Christine, neppe fireogtyve Aar gammel, stod op Klokken fem om Morgenen, for at tale med ham om hans Hvirvler og om hendes andre Ting, hvorum man, i hendes Alder, ikke pleier at bekymre sig.

Unge Mennesker, som ei havde Andet, end deres naturlige Ynde, vare ikke i Naade; Dronningen affecterede en synderlig Foragt for de glimrende Egenskaber, som, ved andre Hoffer, vilde have gjort deres Lykke.

Skjøndt Dronningen endnu ikke havde talt om sin Tronfravigelse, sluttede man dog fra hendes øvrige Bizarrerier, at hun vilde ende med denne affindige Beslutning. Ungdommen nærrede med Forkjærlighed Tanken derom, og samlede sig allerede om Prinds Carl Gustav. Det var her, *Mariamé* søgte Venner. Han fandt kun Faa af dem, men desflere Misundere.

De første Huse i Stockholm aabnede sig for den rige og fornemme Udlænding, og han modtoges saameget bedre, som han stedse lod nogle Foræringer gaae forud. En Dag yttrede en ung Enke, hvormeget hun beundrede en stor Diamant, som smykkede hans Hat og som kastede vidunderlige Flammer til alle Sider. Diebliffeligen tog han Juvelen af sin Hat og bød hende den med indtagende Anstand. Den skønne Dame, som var fra Litthauen, hvor det smukke Kjøen holder meget af Pynt, modtog Diamanten, og bad *Mariamé* til Middag næste Dag. Da begav det sig, at en Adelsmand, ved Navn *Galeas Salvius*, som var En af Prinds Carl Gustavs fortroligste Venner, og som beilede til denne Enkes Haand, betoges af en rasende Jaloufie. Dagen efter var der et talrigt Middagselskab hos Damen, og *Mariamé* havde Grespladsen. I hans simple Artighed troede *Salvius* at see et studeret Galanterie,

og var nærved at fortvivle. Han havde italiensk Blod i sine Aarer; hans Moder var fra Toscana. Han besluttede, at stille sig ved sin Medbeiler paa Italiensk.

Da *Mariamé* gik hjem Klokken ti om Aftenen, to Tjenerne med Fakler foran sig, fik han, bagfra, et saa voldsomt Kaardestød, at han udentvivl var bleven paa Stedet, hvis ikke Klingen, forviklende sig i Folderne af hans Kappe, var gaaet ham under Armen. Diebliffeligt trak han sin Kaarde, og stillede sig med Ryggen mod en Muur, for desbedre at forsvare sig mod Stimændene, der vare fem i Tallet, Alle maskerede. Han var ligesaa færdig i at bruge Klingen, som modig, og sægtede saa vel, at Morderne grebe Flugten, efter at have dræbt begge hans Tjenere. Men, ophidset som han var, forfulgte *Mariamé* Dem, som han ansaae for Bandens Ansører, og kaldte ham en Skurk, en Eujon, idet han slog ham paa Skuldrene med den flade Klinge. Den Forfulgte vendte sig, for at forsvare sig, men det varede kun kort, før *Mariamé* jog ham sin Kaardespids i Brystet, saa han styrtede bagover. Da *Mariamé* saae ham blodig og døende, følte han ingen Brede meer, men astog ham Masken, for at hjælpe ham. Strax gjenkjendte han *Galeas Salvius*.

„Kom til Dem selv, Herre! sagde han: Skinsygen har forledt Dem. Jeg tænkte ikke paa, at berøve Dem Deres Elskerinde. Deres Opførsel er ikke smuk, men jeg tilgiver Dem af mit gandske Hjerter. Fat Mod! Deres Saar er maaskee ikke farligt.“

Imidlertid vare nogle Borgere stimlede til, medens Andre vare gangne efter Bagt. Kort efter saae *Mariamé* sig omringet af Musketerer, og Lieutenanten, som kommanderede dem, gjorde Mine til at arrestere ham med al den Agtelse, som skyldtes en Person af Stand.

„De taler forgjæves til denne Herre, som De har sældet! sagde han: Det tegner til, at blive en høist ubehagelig Sag for

Dem. Jeg forstaaer mig derpaa: denne Adelsmand har en for dømt Lighed med En, som anbefaler sig for dette Liv.“

„Saa hjælp mig da at understøtte ham!“ sagde Maria m^e. — „Det er Chirurgens Sag. Min Sag er det, at arrestere Dem, med Deres Tilladelse.“

Galeas rullede Dinene som et rasende Meneske. Han skreg med kvalt Røst: „Lad ham ikke slippe! Han har myrdet mig, fordi han er forgabet i min Elskerinde. Pas paa, at han kan komme til at undgjelde med sit Liv.“

„Lyv ikke i et Dieblis, som dette, hvis De vil redde Deres Sjæl! svarte Maria m^e: Det er jo Dem, som paa den fejlgæste Maade, har anfaldt mig bagfra.“

„Det er ham — sagde den Døende: Det er ham, som har myrdet mig, for at ægte min Elskerinde.“

„Du lyver, forræderske Hund!“ raabte Maria m^e. — Men Galeas opgav Anden, idet han gjentog, at man havde overfaldet ham og myrdet ham.

Hele Verden havde Medlidenhed med den Døde. De, der Intet havde seet, svore, at Maria m^e var en Bedrager, som, lige for deres Pine, havde dræbt denne tappre og elskverdige Adelsmand, idet han havde betjent sig af en nedrig Svig. Det hjalp ikke, at han protesterede; man troede ham ikke. Pøbelen fulgte ham ligetil Castellet, overøsende ham med Fornærmelser.

I Stockholm havde, i den sildigere Tid, flere morderiske Overfald fundet Sted, uden at man havde kunnet opdage Anstifterne. Salvius's Slægtninger og Benner vare mægtige og raabte Havn. Prinds Carl Gustav lovede dem den Skyldiges Liv. Maria m^e var fremmed og landsflygtig, uden Beskyttelse; han begreb, at et radsomt Uveir stod over hans Hoved. Dronningen vilde lade ham dømmes af et Krigsraad som, inden fireogtyve Timer, vilde have sendt ham hen at vordes skudt i Stadsgraven; men den spanske Ambassadeur modsatte sig dette Skridt og bevirkede, at Sagen gaves Slotsfog,

den ihænde, som om *Mariamé* havde hørt til det svenske Hof. Den Af dødes sidste Ord syntes at maatte fælde ham. *Galleas's* Tjenere vogtede sig vel, at de ikke gjorde deres Herre til Løgner, eller tilstode, at de havde ladet sig betale for at hjælpe til at dræbe et Menneske. *Mariamé's* Tjenere vare faldne i Fægtningen. Den Anklagedes ridderlige Charakter var ikke bekjendt i dette Land, og Venner, som kunde vidne for ham, boede over trehundrede Mile borte.

Marquis de *Mariamé* havde, for at modstaae dette Skjebnens frygtelige Slag, Intet, uden sin Fasthed, sin rene Samvittighed, og hiin Loyalitet, som fremlyste af hans Blik, hans Mine, og tilkjendegav sig i hvert hans Ord. Trods de Beviser, som opdyngedes mod ham, faldt dog Dommerne i en egen Forlegenhed, saasnart Processen begyndte. Baade Hofet og Byen toge sig nemlig af Sagen. De Lærde gjorde denne til Gjenstanden for deres Conversationer. Dronningen selv talte ikke om Andet, og da Sagen saaledes gik i Langdrag, kunde det ikke seile, at der jo skreves derom til alle Lande.

Gustav Adolphs Datter havde et meget lyst Hoved, men Smigeren havde allerede vænt hende til, at troe sig useilbar i sine Domme. Hun udtalte sig mod Marquis de *Mariamé*, en Aften, da hun samtalte med alle de skønne Mønder, som omringede hende. *Bossius* delte ikke hendes Mening, men tænkte, at man, i Tvivls Tilfælde, burde holde sig neutral; *Salmasius* troede paa *Mariamé's* Uskyldighed. Denne Lærde var meget indbildsk, og forsøgte stedse sine Meninger med Bitterhed. Dronningen foer op imod ham, og for des bedre at bevise, at Retten var paa hendes Side, svor hun, at *Mariamé* skulde vorde dømt til Døden, fordi hun vilde det. Banskkeligheden var altsaa hævet paa den pæneste Maade af Verden, og Slotsfogden saae sig udreven af sin Forlegenhed.

Medens Marquis de *Mariamé* saaledes med Møie forsvarte sit Liv og sin Ære, syntes Himlen at have ham til Bedste, ved, uden at han vidste noget deraf, at begunstige ham paa

en anden Naade. Den gamle Hr. Cardone havde opgivet Nanden. Donna Maria havde forladt Klostret. Mange unge Herrer lagde for Dagen, hvormeget de ønskede, at besidde hendes Formue; men hun hørte ikke til disse letfærdige Qvinde, som glemme, at de have givet deres Hjerter til en Fraværende.

Hendes første Sorg var, at bevirke Mariamé's Tilbagekaldelse. Infantinden, som bar sandt Benskab for hende, lod hende ikke bede længe. Men med hvilken Uro hørte Donna Maria nu, at hans Familie ikke vidste, hvor han var. En af de unge Herrer, hvis Haand hun havde aflaaet, viste hende et Brev fra Stockholm, der indeholdt en vidtløftig Fortælling om Eventyret og om Processen, som sysselsatte Hoffet saa levende. Saasnart Smertens første Diebliske vare forgangne, tænkte Donna Maria kun paa Midler til at frelse sin Elfte. Hun tilte til Infantinden og fik af hende et indstændigt Brev til Dronning Christine. Derpaa reiste hun til Overrig saa tiilfomt, som muligt. Den Kjendelse, som dømte Marquis de Mariamé til at henrettes med Dre, var just afgiven samme Dags Morgen, som Donna Maria kom til Stockholm, og det var det Første, hun hørte i denne Stad. Hurtigt kastede hun sine Rejseklæder og iførte sig sin Hofdragt. Hendes Tjener kunde ikke forhindre, at der jo indsneg sig nogen Uorden i hendes Toilette; men det gjorde hende kun endnu smukkere, og hun syntes at have en dunkel Forestilling derom, thi idet hun kastede det sidste Blik i sit Speil, sagde hun ved sig selv: „Åh, hvorfor skal da ogsaa min Skjebne just afhænge af denne Dronning, som roser sig af at foragte alle sin Alders Lidenskaber og Svagheder. Jeg vilde have mere Haab hvis det var en ung Fyrste, jeg havde at bønfalde. Men — her er Intet at betænke sig paa.“

Den spanske Ambassadeur udbad sig hos Dronningen en Audients for Donna Maria. Hds. Majestæt svarte, at hun just havde en Conferents med tvende Lærde, men at hun skulde afbryde den, for at gjøre sig bekendt med Indholdet af In-

fantindens Skrivelse. Idet den unge Dame fremstillede sig, aabnedes Døren til Dronningens Cabinet, og Donna Maria befandt sig i Christines Nærhed. I den Fortvivlelse, hvori hun befandt sig, var Mariamé's Elskerinde ikke istand til at udtale et Ord. Lykkeligviis gav Hds. Majestæt hende Tid at fatte sig, i det hun, i en betydelig Afstand, uden at see paa hende, sagde: „Sæt Dem, Madame! jeg skal høre Dem om et Dieblif.“

Donna Maria trak sig tilbage i en Krog, og overvandt, lidt efter lidt, sin Forvirring saavidt, at hun kunde henvende sin Opmærksomhed paa en Scene, som man ikke saa let finder Mage til hos en Fyrstinde.

Dronning Christine havde et blegt Ansigt og meget markerede Træk. Næsen var noget lang og spids. Øinene umilde. Hendes Taille var liden, og hendes Gang lignede et Fruentimmers saalidet, at man kunde fristes til at antage hende for en forklædt Elev. Hendes Costume var en Blanding, halvmandligt, halvqvindeligt. Under et Klædebon, aabent foran og fæstet om Livet med et Bælte, for langt til at være en Mandskjole, for kort til at kunne kaldes en Robe, saa man et Slags lange Beenklæder, som viste Benenes Former; disse vare lige og velskabte. Hds. Majestæt bar røde Halvstøvler, kantede med Peltsværk, og havde paa Hovedet en Hue med Guldqvaster. Idet hun saa denne sælsomme lille Person, saaledes klædt, med hastige Bevægelser og en gennemtrængende Stemme, kunde Donna Maria, vandt til Spaniens blide Sprog og skønne Manerer, kun med Møie forestille sig, at dette var hiin Dronning, der var saa berømt for sin Wiisdom, der talte som en Lærd om Alt, i otte forskellige Sprog, hvoriblandt Græsk og Latin.

Christine konfererede i dette Dieblif med to forklædte Mænd. Det var den berømte Meibom og Bibliothekaren Maudé, som nys vare komne, den Første fra Leipzig, den Sidste fra Paris. Skjøndt Samtalen førtes paa Tydsk, hvil-

ket Sprog Donna Maria kjendte, forstod hun dog ikke Halvdelen deraf, thi Stoffet var over hendes Fattreevne, og der forekom ideligt nogle græske Ord. Imidlertid begreb hun dog Saameget, at der handlede om Atheniensernes Dands.

„Eftersom Qvinderne ved mit Hof ikke kunne leve, uden at sætte deres Skjorter i Bevægelse — sagde Dronningen: saa faaer jeg vel tillade dem, at hoppe omkring. Men da de ne usle Fornoielse kjeder mig stærkt, vil jeg idetmindste tage en Anledning deraf til at sysselsætte Nanden. Ignoranterne lader jeg beholde deres sædvanlige Dands og Musik; men med Dem, mine Herrer, vil jeg aabne Ballet med den virkelige græske Dands.“

„Med os! raabte begge de Lærde: Vi have aldrig gjort Saameget som et *pas* i hele vort Liv.“

„De raisonnerer saa vel om disse Materier, at Praxis ikke kan falde Dem vanskelig. De maae undervise mig efter bedste Evne, og vi skulle nok finde en Guitarspiller, som er istand til, at behandle Intrachordiet.“

„Vi ere ikke mere i den Alder, da man dandser, Madame, og Deres Majestæt løber Fare, at faae to meget daarlige Chapeauer i os.“

„O, det skal gaae meget bedre, end De tænker. Jeg skal omhyggeligt studere, hvad De idag har sagt mig, og jeg skal tage disse Kobberer til Model. Tiden er kort. De maa ogsaa øve Dem, thi iaften ville vi begynde. Det er en Gunst, jeg viser Dem, mine Herrer. Paa denne Maade gjør jeg en Ende paa de tre Prindsers Klager, som ville gjøre hinanden den Væde stridig, at aabne et Bal med mig. Det er Videnskab, jeg giver Fortrinet. Nu hastigt, at vi kunne være jærdig til iaften.“

Det var vist ikke Dronningen ubehageligt, at kunne vise den fremmede Dame, der skulde overbringe Infantinden Nyheder fra det svenske Hof, at man, i Stockholm, ikke morede

sig med Bagateller, og at den store Gustavs Datter hel-
ligede sit Otium til homeriske Udspredelser.

„Træd nærmere, Madame! sagde Hds. Majestæt til Don-
na Maria, da de to Lærde havde fjernet sig: Har De ikke
et Brev fra Hds. Høihed Infantinden?“

Donna Maria overrakte Brevet, og hele hendes Sjel
gik over i hendes Pine, for at betragte Dronningen un-
der Læsningen. Christine syntes ubevæget, og hævede
stolt sit Hoved, efter at have udlæst. Med et ondskabssuldt
Smil sagde hun derpaa i spægende Tone: „Vor Søster In-
fantinden interesserer sig meget for denne Mariamé. Men
hun meddeler mig ikke Grunden dertil. Jeg begriber ikke
heller, hvorfor hun har valgt en Dame til sin Coureer.
Det er maaskee fordi De har andre Ting at betro mig.“

Donna Maria var just, i dette kritiske Dieblis, ble-
ven Herre over sin Bevægelse. Uden Betænkning svarte
hun: „Det er ligesaa meget af Venskab for mig, som af
Gudhed for Hr. de Mariamé, at Hds. Høihed har gjort
dette Skridt. Han har elsket mig i en Række af Aar, og
Dren, for hvilken hans Hoved falder, dræber to Menne-
sker med eet Hug. Jeg vil ikke overleve ham. Derfor er
jeg hidkommen selv.“

„Jeg forstaaer Dem; det er en Kjærlighedsaffaire. Men
De maa vide, *ma chère*, at jeg aldrig modtager Raad af
Lidenskaberne, eller af Personer, som beherskes af dem. Den-
ne Mariamé har begaaet en Forbrydelse.“

„Han er uskyldig, Deres Majestæt! afbrød Maria
hende med Kraft: Det er den høimodigste Sjel i Verden.
Det er just derfor, at jeg elsker ham og at Infantinden
gaaer i Forbøn for ham.“

„Det vil sige, De troer ham uskyldig, fordi De elsker
ham; men Retten og jeg, som ikke ere forblindede, vi have
dømt anderledes.“

„Deres Majestæt har ladet Dem skuffe af Skinnen. Ikke veed jeg, hvad der er foregaaet; men jeg kjender Mariamé, jeg kjender mig selv. Jeg vilde aldrig have elsket en Mand, som havde været istand til en feig Handling. Jeg behøver kun at tænke paa, hvorledes Mariamé har opført sig som Elsker, hvorledes han har drevet Nætskaffenheden indtil Heroisme, for, ved min Sjæls evige Frelse, at forsikre,“ at han er uskyldig.“

„Hvori bestaae da disse heroiske Yttringer?“ spurgte Dronningen haanligt.

Nabenhjertigt fortalte Donna Maria hele sin Kjærlighedshistorie. Hun talte om de Skrupler, som havde afholdt Mariamé fra, at frænke den gamle Cardone's Vre. Hun afmalte med hine Farver, som dengang vare imøde, denne romanheroiske Charakter, og gjorde sig selv til Intet, for at omgive Mariamé's Fortjenester med desto større Glans.

„Deres Majestæt kan tænke Dem min Fortvivlelse,— sagde hun: da jeg, efter saamange Lidelser, hører, hvorlunde Døden truer at frarive mig et saa elsket Væsen, og det i det Dieblig, vi, langt om længe, skulde været forenede for evigt. Hds. Høihed Infantinden har været rørt af min Ulykke; føler Deres Majestæt intet derved?“

„Den Forbrydelse, for hvilken Deres Elsker er dømt, er ikke begaaet i Hds. Høiheds Lande, og jeg har ikke de samme Grunde, som hun, til at interessere mig for denne Adelsmand. Mine Tribunalers Domme maa respecteres; Hr. de Mariamé maa døe!“

„Hvorledes! Deres Majestæt vil altsaa aldrig benaade nogen Forbryder?“

„Hvo siger, at jeg ikke vil det? Men skal jeg standse Nætsfærdighedens Sværd, maa den Skyldige have en særdeles Udgang til min Naade; det maa være en Lærd, en Philosoph, en Skjønmand.“

„Åk, Deres Majestæt! Mariamé er intet af alt dette. Men han vil, ved sit Exempel, gavne Verden mere, end en Lærd. Han er modig, ædel, høimodig, lydig mod Lovene, ynksom mod de Ulykkelige. Aldrig har nogen dømt Mand været Deres Naade værdigere.“

„De kronede Hoveder bør tænke anderledes, end Men: nesker i Almindelighed. Hos dem er Svaghed en Forbrydelse. Himlen har skjænket mig min Faders, den store Gustav's Fasthed. Hvis det lykkedes Dem, at være mig i den Grad, at jeg benaadede denne Mariamé, saa vilde jeg imorgen frasige mig Regjeringen, for, i Selskab med Scudéry, at skrive Romaner. Jeg foragter disse Lidenstaber, som forstyrre Sandserne og Dømmekraften. Kjærlighed er kun en slet Anbefaling i mine Dine.“

„O gid De maatte lære at kjende den snart! Gid alle dens Flammer maatte fortære Dem! Og gid da Erindringen om ham, De hengiver i Døden, maatte overvælde Dem og forvandle Deres Glæde til Bitterhed.“

„Ubefindige! De veed ikke, hvad man vover ved at fornærme mig.“

Donna Maria kastede sig paa Knæ. „Åk, tilgiv mig! bad hun grædende: Deres Majestæt forstaaer ikke min Smerte. Men Breden er en af de Lidenstaber, som intet formaaer over Dem.“

„Jeg er ikke vred! svarte Christine, tvingende sig selv: Staa op. Deres Bøn er unyttig. Jeg vil ikke være rørt. Det gjør mig ondt, at jeg ikke, ved denne Leilighed, kan tjene Infantinden. Imorgen skal man tilstille Dem mit Svar paa hendes Brev.“

„Tilstaae mig dog idermindste een Naade! Tillad, at jeg seer Mariamé, at jeg kan trøste ham og modtage hans sidste Tanker. Giv mig Tilladelse til, at besøge hans Fængsel, saa ofte jeg vil, i den Tid, han endnu har at leve.“

„Jeg tillader det. Jeg skal lade give Ordre til, at De, hvis De ønsker det, kan opholde Dem hos ham i tre Dage — det er den længste Henstand, jeg kan give med Dommens Fuldbyrkelse. Det er af Bønskab for min Søster, Infantinden, jeg indrømmer dette. Naar vil De begive Dem til Fængslet?“

„Diebliffeligt.“

Dronningen skrev en Billet til Commandanten i Castell, medens Donna Maria dybtbevæget udbød: „Jeg skal see ham! O sørgelige og glædelige Dieblif! Min Gud! Jeg vil give Dem mit hele Liv efter disse tre Dage, hvis ikke Smerten dræber mig!“

Saa snart hun havde modtaget Billetten, hastede Maria bort, idet hun glemte at tage Afsked fra Dronningen med de sædvanlige Formaliteter, Christine lettede paa Skuldrene, idet hun sagde: „Den Ulykkelige er gal af Rærselighed!“ — Derpaa satte hun sig til, alvorligt at studere den græske Dands efter Bibliothekaren Maudé's Anviisning.

Marquis de Mariamé troede at drømme, da Døren til hans Fængsel aabnedes, og Donna Maria kastede sig om hans Hals. Længe var Ingen af dem istand til at sige et Ord. „Ak! sagde Donna Maria omsider, badet i Tårer: Paa hvilket skrækkeligt Sted seer jeg Dig igjen!“ — „Gjør mig ingen Behreidelser derfor, Maria; jeg er uskyltig. Ulykken alene har bragt mig hid. Men lader os ikke spille den kostbare Tid med Forklaringer. Bliver Du i mit Fængsel nogle Timer?“

„Jeg bliver her — i tre hele Dage. Jeg forlader Dig ikke mere. Jeg vil følge Dig lige til Foden af Skafottet. Jeg vil bestige det med Dig, hvis det er muligt, og døe af det Hug, som dræber Dig.“

„Hvorledes! Du kan blive her lige til det sidste Dieblif!“

„Lige til det sidste Dieblif. Dronningen tillader det.“

Mariamé opløstede sine Arme, i det han raabte:
„Vær velsignet, min Gud! Du giver mig mere, end jeg
havde vovet at bede Dig om!“

De satte sig derpaa, og fortalte hinanden alt hvad de
havde lidt. Mariamé holdt sin Elskedes Hænder i sine;
han fornåm paa sin Skulder dette Hoved, som han elskede
over Alt og som nu støttede sig til ham med al Kjærlig-
hedens Omhed og Hengivenhed.

„Endnu i Aften — sagde han til hende: maae en Præst
forene os. Jeg har endnu tre Dage at leve i. Lad os
skrive til Dronningen. Du maa overbringe min Ansøgning.
Hvis Christine har et Hjerter, vil Du røre det.

Ligesom alle store Herrer, satte Marquis de Mariamé
ingen Værd i, at være bevandret i Veltalenheden, eller i
Vidensfaberne. Det var dengang nok, at sætte Priis paa
de skønne Aander, uden at være det selv. Han skrev til
Dronningen, gandske ukunstlet, hvad hans Hjerter diktere-
de ham.

Omtrent Kloffen fem samme Dag gif Dronning Chri-
stine til Tafflet. Hds. Majestæt var ikke i godt Lune.
Descartes havde dristigt modsagt hende i adskillige philo-
sophiske Disputer, og havde saa godt som reent ud sagt hen-
de, at hun ikke forstod noget deraf. Bossius havde kun
trøstet hende slet, i det han sagde, at hendes Armeer vare
saa mægtige og hendes Hæder saa stor, at hun nok kunde
være bekjendt, at lide et lidet Nederlag i en Ordfrig. For
at gjøre Kjedsomheden fuldkommen, var Prøverne af den
græske Dands lykkedes meget slet. Maude, hvis Tunge var
saa bevægelig, havde slet ikke kunnet røre sine Been, og
Meibom dandsede — som et Plaster. Man gjorde sig
allerede lystig over dette kongelige Indfald. Dronningen
ærgrede sig derover, skjøndt hun syntes at ignorere det. En
af hendes Gresdamer, som talte med en Adelsmand, med

hvem hun var forlovet, havde den Ulykke, at betragte Christine med en Mine, hvori Hendes Majestæt troede at finde Spot. Nu udbrod hun i frygtelige Vebredelser: hun kjendte meget vel — sagde hun — de fornærmelige Taler, som førtes af disse dumme og uvidende Vasener, der bære Ekjorter; men hun vilde jage dem paa Døren allesammen og tage Mand i sin Tjeneste i deres Sted. „Naturen, tilføiede Dronningen: har taget feil, da den gjorde en Qvinde af mig; jeg skal vise hele Verden det.

Christine var endnu meget oprørt og hele Hoffet gandske bestyrtet, da den spanske Ambassadeur indtraadte, og bad Hds. Majestæt om nogle Minuters Samtale. Dronningen var meget veltilfreds med denne Afbrydelse. Hun syntes meget naadigt at høre, hvad Ambassadeuren vilde sige hende om Mariam's Supplik. Hun samtykkede endogsaa i, at forlade de store Sale, for at begive sig til det Gemak, hvor Donna Maria ventede. Da Fangens Bønstrax forekom hende sølsom, tog hun Descartes og General Thorstenson med sig, for at kunne raadspørge dem, om hun fandt det for godt.

„De giver mig meget at bestille med Deres Kjærlighedssaffairer!“ sagde hun til Donna Maria. — „Ak Deres Majestæt! svarte denne: Det kommer af, at Tiden hænger paa, og at mit Liv kun bestaaer af disse tre Dage, hvoraf den første næsten er tilende allerede!“

„Hvorom gjælder det da? De vil gifte Dem med dette til Døden dømt Menneske, der neppe har saamegen Tid, som han behøver, for at forberede sig.“

„Jeg havde ikke tænkt derpaa, Deres Majestæt! Det er ham, som ønsker det, og jeg vil gjøre Alt, for at sprede lidt Glæde over hans sidste Dieblikke!“

„Saa lad mig da see, i hvilke Udtryk han henvender sig til mig med denne sølsomme Bøn. Monsieur Descartes, læs det for mig.“

Descartes aabnede Mariamé's Brev og læste med
høi Røst:

„Før jeg vover at bønfalde Deres Majestæt om noget,
bør jeg af min Sjæls Inderste takke Dem, fordi De har
skænket mig en Glæde, jeg gandske havde givet Afkald paa.
De har sendt mig en Engel, som har forandret mit Fæng-
sel til et Pallads. Gjør denne udmærkede Naade fuldkom-
men! Længe har jeg brændt af Længsel efter at vorde for-
enet med hende, som overrækker Dem dette Bønsskrift.
Endnu kan jeg see mit Haab opfyldt, hvis Deres Majestæt
tillader det. Vil Deres Majestæt værdiges, ret at betragte
den, som jeg elsker, da vil De uden tvivl finde hende saa
smuk, at jeg ikke behøver at forklare, hvorledes disse tre
Dage kunne være mig ligesaameget værd, som et heelt Liv.“

Her afbrød Descartes, for at kaste et Blik paa
Donna Maria, som Smerten gjorde endnu skønnere, end
sædvanligt, og med mærkeligen forandret Stemme vedblev
han:

„Jeg vilde ikke ønske, at blive paa Jorden, hvis jeg
skulde frasige mig min Kjærlighed. Jeg siger derfor ikke,
at jeg spotter Døden, men at jeg gjerne vilde lide dens
Dvaler tusindfold, hvis den ingen Skilsmisse medførte.
Det vilde fordunkle Deres Kjønns Hæder, hvis den skjønn
Hengivenhed, min Elskede viser, mødte nogen Hindring.
Deres Majestæt gifter Dem maaskee engang. Sid De da,
hele Deres Liv tilende, maa nyde den Lykke, der vil vorde
mig tildeel, hvis min Bøn opfyldes!“

„Hvad skal jeg gjøre, Descartes? spurgte Dron-
ningen: Der er, synes mig, hos denne unge Mand, en
Aandsfrihed som undskylder det Svage og Latterlige i hans
Lidenfæb.“

„Hvis Kjærligheden er en Svaghed, svarte Descar-
tes: saa maa man tilstaae, at den denne gang viser sig un-
der en anden Skikkelse, idet den giver Hr. de Mariamé
Mod nok til at trodse en voldsom Død, som ellers frygtes
af de fleste.“

„Fanden i Bøld med disse Finesser! raabte Torsten: son: Deres Majestæt har andet at tage vare, end at fløve Ord. Man maa gifte de stakkels Folk sammen, jo før jo bedre. Jeg vilde ønske, jeg var Catholik, for at kunne tjene dem som Vidne. Hvis denne unge Adelsmands Legem ligner hans Sjæl, maa det være en smuk Cavaleer. Jeg bønfallder Deres Majestæt om Bønshørelse for ham.“

„Nu vel! Jeg samtykker. Ceremonien skal fuldbyrdes i Castellet. Vi maae see at finde en katholsk Præst.“

Descartes foreslog sin Skriftefader, og nu bleve alle Foranstaltninger sieblikkeligt trufne. Den spanske Ambassadeur fulgte Donna Maria bort; Fødderne vaklede under hende.

Da Torstensens og Descartes kom tilbage til Dronningens Gemakker, fortalte de, hvad der var foregaaet. Man raisonnerede forskjelligt derom. Philosopherne fandt Stof deri til de skønneste Diskourser, og Damerne interesserede sig især for Sagen. Nu var der blandt disse en meget smuk og dydig Pige, Comtesse de la Gardie. Denne Dame lod sig, i Samtale med Dronningen, gandske sagte forlyde med, hvor nysgjerrig hun var efter at erfare, om Mariamé's Fasthed ogsaa vilde blive sig selv liig, og om han, under Ceremonien, vilde have Fatning nok til at vise sig som en lykkelig Ægtefælle, og ikke som en Mand saa nær Døden.

„Jeg har tænkt derpaa — sagde Christine: og jeg søger et Middel til at see dette Skuespil, uden at Noget ahner min Nærværelse.“

„Der maa, i Castellet, være Lokaler, hvor man kan bemærke Fangerne, uden at bemærkes af dem.“

„Jeg skal lade Commandanten kalde, og give de fornødne Ordre. Tal til Ingen derom. De skal ledsage mig.“

Dronningen havde allerede for en Time siden forladt Salonerne; da kaldtes Comtessen til hende. „Alt er forbe-

redt! sagde Christine: Man fører Mariamé til Statsfangernes Logis, hvor vi i Nag kunne see og høre Alt, uden at bemærkes. Kom, en Hjevovogn venter os.“

Gustav Adolph's Datter og Comtesse de la Gardie begave sig muntert paa Veien som to Eventyrersker, i Commandantens Selskab. Dronningen var i et fortræffeligt Lune. Hun fandt Affairen meget pittoresk, og talte endeel om de Promenader, Califen Haroun gjorde incognito i Bagdad. Veien var temmelig lang gjennem Gaderne og Fangslets Corridorer, saa at Messen allerede var begyndt, da de to fornemme Damer listede sig ind i et lille meget mørkt Kammer, hvor der var en Bæg fuld af Nabninger, gjorde for Spioners Dine og Dren.

Man havde, i Form af et Altar, opstillet et Bord hvor: paa vare hensatte Reliquier, laante af den spanske Ambassadeurs Capellan. Descartes's Skriftefader holdt Guds: tjenesten. Nogle Soldater af et Regiment Schweizere knæ: lede og nogle svenske Gardister stode ved Dørrene, uden at deeltage i Ceremonien.

Marquis de Mariamé havde iført sig saa pragtfulde Klæder, og han bar dem saa nobelt, at man skulde have anset ham for en Fyrste, der sluttede et hemmeligt Gifter: maal; men man havde ikke rovet at sige, at det var en Mesalliance, saa riig var Brudens Pynt, saa ædel hendes Anstand, saa fin hendes Skikkelse, og hendes vidunderlige Skjønhed foregedes kun ved Omgivelserne. Hendes andægtige Sjæl havde for Diebliffet glemt de sørgelige Omstændig: heder, som ledsagede denne Forening, for ene at tænke paa Sakramentets Hellighed. Præsten talte meget sagte; selv Gardisternes Ansigt gav denne Scene noget Mystérieust. De to mægtige Damer, som saae til, vare hidkomne spøgen: de; men det varede ikke længe, inden de bleve saare alvor: lige, thi de følte, hvormeget Sørgeligt og Rørende der laae i denne Ceremonie. Dronningen, som var vant til at philo:

sophere over Alt og at anstille Undersøgelser over sine ubetydeligste Følelser, frygtede identvøl, at hun skulde overlade sig alt for meget til hine Indtryk, thi hun bødte sig mod Comtessens Øre og sagde: „Hvad tykkes Dem om det?“

„Jeg er gandske henrykt! svarte Damen: Aldrig saae jeg et yndigere Par.“

„Det er sandt, de ere meget smukke begge To.“

„Denne Adelsmand kan umuligt være en Forbryder.“

„Saadanne ere I Fruentimmer! I lade Eder strax bestikke af et heldigt Udvotes. Husk paa, at Socrates var meget styg, og at Uhyret Heliogabel havde det blideste Ansigt af Verden!“

Da Præsten nærmede sig de Elskende, udtalende de sacramentale Ord: „Og I skulle være eet Kød, og I To skulle være Een. Hvad Gud haver sammensøiet, skal Menneket ikke adskille!“ blev Tanken om den skrækelige Skilsmisse, som forestod, saa grusom: levende i Donna Maria's Sjæl, at hun blegnede og truede at synke i Asmagt; men Mariamé's Udvotes udtrykte Intet, uden Smerte over, at see hende lide saaledes.

„Deres Majestæt vil ikke have Mod til at adskille dem!“ sagde Comtesse de la Gardie.

„Men Lovene ville have Mod dertil!“ svarte Dronningen.

Da Messen var tilende, kyskede den spanske Ambassadeur den unge Kone paa Panden. Man saae, at hun havde store Taarer i Øinene. Mariamé var fattet. Han hilste de Omgivende forbindtligt, som for at afskedige dem, og virkeligen gik de gandske sagte ud bag efter Præsten, der ryttede saaledes, at han ikke var langt fra at tabe Reliquierne og de hellige Utensilier.

„Alt dette er slet ikke moersomt, Deres Majestæt! sagde Comtesse: Bemærk De, at den unge Mand seer ud,

som om haa slet ikke vidste, hvad Skjebne der venter ham?“

„Det kommer af, at han seer sig iagttaget. Selv den Svageste faaer Mod, naar Alles Dine vogte paa ham. En Stoicisme, som er Gjenstand for Verdens Opmærksomhed, vilde mangengang aabenbare sig som Feighed, naar ingen Vidner vare tilstede. Nu, da disse ere borte, nu er det, vi skulle til at bedømme denne Mariamé.“

„Jeg mener, han sætter større Priis paa sin Elskerins des Agtelse, end paa de fremmede Mennekers.“

Saa snart Døren var lukket efter den sidste Gardist, bødte Mariamé sit Kne for sin Kone: „Du tilhører nu mig, Maria! sagde han med Ild: Jeg byttede ei med Spaniens Konge. Lader os nu, jeg beder Dig, kun tænke paa den Lykke, at være forenede.“

„Ak, dersom det kunde være altid . . . “

„Vare altid, Maria! Intet varer altid. Hvo veed, om jeg ikke skal døe, før imorgen? Livet er det Usikreste af Alt. Og hvad Magt ligger der vel paa nogle Dage mere eller mindre? Vi ere forenede ved Kirken, og vi skulle engang gjensees, hvor der hverken ere Fængsler eller forblindede Dommere. Vi ville ikke faae Tid at see hinanden ældes, eller at føle Kjærligheden udslukkes i os — altsammen noget, som maa være meget sørgeligt!“

„Sørgeligt, om Du vil, men ikke saa skrækkeligt, som hvad der vil adskille os.

„Nu! tog Mariamé Ordet, ei uden et Anstrøg af muntert Lune: Vi ville see Tingene fra den bedste Side. Vi kunne være forvisede om, at vorde talte blandt de Vgtefæller, som ere forblevne hinanden troe. Jeg efterlader Dig mit Navn, Maria. Det vil være en Trøst for os Begge. Du vil beholde det, saalænge mit Minde er Dig kjær. Jeg har Tillid til Dig. Jeg tvivler ikke om, at Du jo endnu

vil bære dette Navn, naar Du kommer did, hvorhen jeg gaaer forud.“

Marquise de Mariamé kastede Armene om sin Mand's Hals og brast i Graad.

„Aftør disse Taarer! sagde han: Vi ville ikke mere tale om noget, som kan bedrøve. Vi ville nyde Diebliffets Lykke. Usandhed, Jeg føler mig beruset af Glæde, Maria!“ Glyn- gende sin venstre Arm om Marquisens Liv, havde Maria- mé sat hende paa sit Knæ. Han trykte sine Læber paa hendes, og hun græd ikke mere.

„Det er klart — sagde Comtesse de la Gardie forle- gen: at han vil blive sig selv liig. Vi kunne fjerne os, hvis Deres Majestæt behager.“

„Det kan vi!“ svarte Dronningen.

Meget langsomt, ligesom ugjerne, drog Hendes Maje- stæt sine Dine fra Nabningen. Derpaa gik hun ud med Commandanten, og vendte tilbage til Slottet, uden at sige et Ord undervejs.

Maasfee havde Christine kun yttret sig saa foragte- ligt om Lidenfkaberne, fordi hun endnu ikke kjendte dem, al- drig havde seet dem yttre sig, aldrig hørt dem tale. Comtesse- n mærkede vel, at Fangelsescenen havde gjort Indtryk paa Dron- ningens Indbildningskraft. Christine talte ikke til de Lærde, som hun pleiede. Hun syntes at grunde dybt, men ikke paa no- get grammaticalsk Emne, ei engang paa den græske Dands.

„Jeg tillader mig, at meddele Deres Majestæt et Ind- fald, jeg har faaet! sagde Comtesse de la Gardie: Jeg vilde gjerne sende nogle Blomster til disse unge Folk, for at forskjønne deres sørgelige Opholdsted.“

„Jeg forbyder Dem det!“ raabte Dronningen.

Langt tidligere, end sædvanligt, afskedigede Dronningen Hoffet. Med et stort Manuskript under Armen nærmede Meibom sig Christine. „Jeg har idag lagt sidste Haand paa mit store Værk, som Deres Majestæt har saamegen

Forlængsel efter at kjende. Jeg kan iaften forelæse Dem Dedikationen.“ — „En anden Gang! sagde Dronningen: Aften har jeg ikke Tid.“ Med disse Ord gif hun bort, til Hoffets Forundring og til Meibom's Bestyrtelse.

Dette Bærk var den skønne Tractat „om Gifterne,“ skreven paa Latin fra Ende til Ende, med den findrige Titel: *De Mythridato et Theriaca*.

Den store Gustav's Datter vidste ikke, hvad det var for en behagelig Lecture, hun forsmaaede, men hun havde Hovedet fuldt af en Caprice, som endnu engang fjernede hende fra Slottet. Gandske hemmeligt og uden Følgeskab gif hun ud, iilte gennem Gaderne til Castellet, skjød forbi de forundrede Bagter, og stjal sig atter, gandske aandeløs, ind i Espionlogen. Det var over Midnat, da hun forlod dette hemmelighedsfulde Sted.

Dagen efter, Klokken fem, vakte man Dronningen, for at underrette hende om, at Hr. Descartes var kommen, for at tale med hende om sit philosophiske System. Hun vendte sig om paa den anden Side, idet hun svarte, at hun vilde sove, og at Hr. Descartes nok kunde foretage sig noget Bedre, end at forstyrre hendes Nølighed. Siden bleve de græske Dandse, Meiboms's Forelæsninger, Salmasius's Critiker og tilsidst Bossius's theologiske Conferenter sendte til alle Djævl. Statsfagerne havde ingen gunstigere Skjebne; Hds. Majestæt vilde ei engang bære Conseillet med sin Nærværelse. Henimod Middag bragte man Breve. Der var et fra den berømte Balzac, med latinske Vers, og et meget langt fra Menage. Dronningen betragtede blot Udskriften, og fastede dem paa Bordet, uden at læse dem. Et Brev fra Mademoiselle Scudéry fandt mere Naade. Hds. Maj. indlod sig i en Samtale om Kjærligheden og om de ædle Bevægelser, den frembringer i de Sjæle, den behersker. Derpaa lukkede hun sig lang Tid inde. Men Gressdamerne, som lurede ved Dørrene, mærkede, at

hun var i et forunderligt Oprør. Hun var utaalmelig, urolig, og sukede dybt. Man hørte hende tale med sig selv, og Navnet *Mariamé* kom ofte over de kongelige Læber. Omfærd forlod hun Clottet ad en Løntappe, og vendte endnu engang tilbage til Castelllet, hvor hun forblev en stor Deel af Dagen.

Dersom Læserne have taget nogen Deel i *Mariamé's* Uffebne, ville de have fattet Haab om en Forandring deri. Vi vilde gjøre os en Samvittighed af, at lade dem forblive i denne Bildfarelse. Ihvor ondt det end gjør os, maae vi dog sige dem, at den Feber, hvoraf Dronningen leed, kun var et Anfald af Jaloufie, som indgjød hende en rasende Lyst til at forstyrre vore Elskendes Lykke. Udentviol vilde en anden Kvinde have ladet sig formilde af *Mariamé's* ædle Lidenfkap og helttemodige Fasthed; men den store Gustav's Datter havde en Charakter fuld af Bizarrerier og Contraster. Hun vilde give sig Mine af, gandske at fornægte sit Kjøn's Svagheder, og faldt derved i andre Svagheder, som de gjerne pleie, der vove at gjøre Bold paa Naturen. *Christine* vilde ikke kjende Kjærligheden, men det fortrædigede hende, at *Andre* kjendte den. Det generede hende, at tænke paa *Donna Maria's* Hengivenhed, paa *Mariamé's* Dødsforagt, paa denne elskovsfulde Verden, hvori disse unge Folk levede, glemmende hele den øvrige Verden. Deres Lykke var hende til Besvær; men hun vovede ei, at forstyrre den paa en smaalig Maade. Hun havde gjerne be-
naadet *Mariamé*, hvis han havde ydmyget sig for hende og viist nogen Frygt for Døden. Men hun indsaae vel, at dersom hun lod Tingene have deres Gang, vilde han doe, uden at sige et Ord, og trodsigt bære sin Stolttheds Raab-
lige hen under Dren. Saaledes vilde denne Mand spille sin skjønne Rolle tilende; men hende, Dronningen, vilde man da bebreide, at have forsømt en glimrende Leilighed til at vise sig høimodig. Det er rimeligt, at der Skuespil, hun

for kort siden havde nydt, havde berørt hendes Indbildningskraft mægtigt, og bragt et Oprør i hendes Sandser; uden tvivl har hun havt indvortes Kampe at bestaae. Lasterne ville erfare, til hvilke Midler hun greb, for at gjøre en Ende paa sin Uro.

Marquis de Mariamé spiste roligt til Middag i sit Fængsel, som om Fallet af de Timer, han endnu havde at leve i, ikke havde været reduceret til omtrent 36, og hans største Sorg var, at fjerne alle mørke Punkter fra Den, han elskede. Han viste en Rolighed, som han ikke havde; thi om han end ikke frygtede Døden, saa voldte dog Tanken om en Skilsmisse ham usigelig Lidelse. Pludseligt indtraadte fire Musketterer, som sagde, de havde Ordres at bringe ham til Commandanten. Virkeligen førte de ham ogsaa did; men det var Dronningen, han fandt. Hun var alene.

„Min Herre! sagde Christine, i en Tone, som hun vilde gjøre alvorlig, men som ikke var det: Man har fra flere Sider bønfaaldt mig om, at benaade Dem. Maa: ske kunde jeg skænke Dem Livet, hvis De samtykker i mine Betingelser. Man har rost Deres Mod for mig; man forsikker: at de er en god Militair, og dersom jeg bestemmer mig for, at unddrage Dem Lovenes Hævn, vil jeg at det skal skee paa en Maade som bringer mine Stater nogen Fordeel. Jeg har ifinde, at erklære Spanien Krig, min Herre, og jeg vil angribe det i Flandern. De er fra dette Land; Deres Tjeneste kan vorde mig vigtig. De skal faae et Regiment i min Armee, hvis De vil være svensk Undersaat. Vil De?“

„Deres Majestæt tvinger mig til Fortvivlelse. Jeg kan ikke opfylde Deres Ønsker. Næst Kongen, min Herre, er Deres Majestæt den, jeg helst vilde tjene, men det gjaalder her Navnet „Forræder,“ og det kan jeg ikke bære. Jeg beder Deres Majestæt bruge mig i hvilkensomhelst anden Krig.“

„Jeg forandrer Intet i mine Vilkaar. De samtykker — eller de gaaer til Skafottet!“

„Jeg gaaer til Skafottet!“

„Imidlertid var det dog muligt, min Herre, at jeg kunde springe over den første Betingelse, naar De vil opfylde den anden. Deres Kone er fra Spanien, og inden to Dage jager jeg alle Spaniere ud af mit Kongerige. Marquisen maa reise. De seer hende aldrig mere, De maa finde Dem deri. Jeg holder ikke af, at mine Tjenere ere bundne. De maa skilles ad imorgen.“

„Hvor jeg er ulykkelig! raabte Mariamé: Ingen af disse Betingelser kan jeg modtage. Døden er mig tusinde Gange kjærere end hvad de foreslaaer mig. Men — det er ikke alvorligt meent — Deres Majestæt kan ikke forlange, at jeg skal betale min Frihed med en Nederdrægtighed.“

„De vil, til Deres Ulykke, erfare, at jeg ikke spørger. Jeg giver dem en Times Betænkningstid.“

„Jeg behøver ikke en Minut. Er der flere Betingelser, da forlanger jeg ikke, at kjende dem.“

Mariamé gjorde en dyb Compliment og nærmede sig Døren. Da tog Dronningen Ordet i blidere Tone: „De har intet at sige meer, min Herre?“

Han gik tilbage til hende og bøjede et Knæ mod Jorden med en utvungen Anstand, som meddeelte denne Stilling noget, der nærmede sig Galanterie.

„Jeg har endnu det at sige — sukkede han: at ingen Sorg kan ligne min; at jeg gjerne vil udøse alt mit Blod, for at behage Dem; at jeg vil forlade Kongen af Spanien og tjene Deres Majestæt mod hele Verden, Spanien undertagen, og at jeg med Glæde vilde bryde alle Vaand, for at hellige Dem hele mit Liv, hvis jeg ikke havde en Kjærlighed, som er mig mere værd, end Livet. Jeg har endelig endnu det at sige, at uagtet den Strengthed, hvormed D. Maj. trykker mig til Jorden, fylder jeg Dem Taknemmelighed

for den store Lykke, De har skjænket mig i mine sidste Dage, og skjøndt jeg er aldeles uskyldig i den Forbrydelse, hvorfor jeg skal straffes, skal jeg dog ikke forbande Deres Majestæts Navn!“

Medens Mariamé talte, havde Dronningens Ansigt antaget et Udtryk af Belvillie, som ellers var det fremmed. Uvilkaarligt fremrakte hun en Haand, som han vieblikkelig trykte mod sine Læber. Men denne Bliidhed forsvandt hurtigere, end et Lyn. Hastigt trak Christine Haanden til sig, som om Mariamé's Kys havde brændt hendes Fingre.

„Staae op, min Herre! sagde hun med skjælvende Stemme: Siden De tilbagestøder den Naade, jeg tilbyder Dem, saa bered Dem paa at lide Straffen derfor. De fortjener ikke den Gunst, jeg havde tiltænkt Dem. De skal døe, uden at see Deres Kone mere.“

„Uden at see hende mere! Ak, Deres Majestæt, saa lad mig døe i dette Dieblif. Hav Medlidenhed med mig! Fremskynd Eksekutionen een eneste Dag — det er al den Naade, jeg begjærer af Dem!“

Vi maae underrette Læseren om en Synderlighed, som fortjener Opmærksomhed. Dronningen havde, før denne Samtale fandt Sted, aflagt den næsten mandlige Dragt, hun ellers altid bar, og iført sig en Slæbfjole af et meget rigt Stof, som klædte hende fortrinligt.

Hun syntes stærkt bevæget, i det hun sagde; „Adieu, min Herre! De skal strax erfare min Villie.“

Hun vendte sig, for at gaae ud. Men neppe havde hun gjort fire Skridt, før hendes Fodder indvikledes i Føldeerne af hendes store Robe; hun vaklede, og tabte Ligevægten. Hendes Majestæt var falden, hvis ikke Mariamé havde grebet hende om Livet. I den Skræk, et Fald altid volder, holdt Christine sig ved den første Gjenstand, som frembød sig — det var Mariamé's Hals, hvormed hun slyngede sin kongelige Arm. Den unge Dronnings Kinder

bleve meget røde. Sagte drog hun Armen til sig, og da Mariamé med Uro spurgte, om Hds. Majestæt befandt sig ilde, svarte Christine i usigelig Bevægelse: „Gaae! Jeg er ulykkeligere, end De!“ — Hun gik ud, i det hun skjulte sit Ansigt i sit Lommetørklæde.

Kort efter førte Soldaterne ham tilbage til hans Fængsel, hvor han fandt Marquisen gandske forgrædt over hans lange Fraværelse. Mariamé var for oprigtig til at tænke paa at fortie noget af hvad der nys var foregaaet. Da Donna Maria hørte Eventyret med Slæbfjolen og Hds. Majestæts sidste Ord, freg hun pludseligt: „Ak, Du hellige Jomfru! Du skal see, Dronningen er forelsket i Dig! Hvad skal der blive af os?“

„Forelsket i mig? svarte Mariamé leende: Er Du tosset, Maria?“

„Er Du blind, at Du ikke kan see det? Hun elsker Dig, og derfor er det, hun vil stille os ad. Hendes Tilbud og hendes Statsgrunde ere kun Paaskud. Du gudsdommelige Barmhertighed! det fattedes kun endnu.“

„Vær uden Frygt, Maria! Vil blot Dronningen be-naade mig, skal alt gaae godt.“

„Godt, ja for Dig! Du kan sagtens, Du bliver vel Konge i Overrig, men jeg skal tilbage til Klostret. O, jeg forgaaer af Smerte!“

„Du er et Barn, min Bedste!“

„Jeg har gjort det rigtigt, skal Du see. Ak, hvor jeg er ulykkelig!“

I dette Dieblif gik Døren op, og Lakeier bragte Kurve med Blomster og Forfriskninger. Paa alle Donna Maria's Spørgsmaal svarte de ikke et Ord, og saasnart de vare gangne, udbrød hun: „Hvad sagde jeg Dig? Hvo Anden, end Dronningen, kan sende Dig dette?“

Mariamé gjorde sig al optænkelig Umage, for at sætte Mod i sin Kone, som græd bitterlig og allerede saae sig forskudt. Commandanten kom just i rette Tid, for at give hendes Tanker en anden Retning. Han bad dem Begge følge. En Kareth med det svenske Vaaben ventede i Castelsgaarden. De steg ind, og førtes til Slottet, hvor man viste dem ind i Audientsalen; der var talrigt Selskab.

Christine sad paa den store Gustav's Throne. Cantsleren og Medlemmerne af Conseilet omgave hende, men man saae ikke, som sædvanligt, de Lærde. Man lod det unge Par træde frem til Thronens Fod.

„Min Hr. de Mariamé! sagde Dronningen: Jeg skænket Dem Livet. Skuf Dem ikke i Henseende til Motiverne til denne Raade. De kan takke de Herrer russiske Deputeredes Bønner derfor.“ — Og det forholdt sig virkeligen saaledes.

„De see — tilføiede hun, i det hun henvendte sig til de Deputerede: at jeg ikke afslaaer Dem noget. Min Hr. de Mariamé, De forlader Stockholm inden tre Dage.“

Dronningen havde sagt disse Ord, uden at kaste eet eneste Blik paa ham. Nu vendte hun sine Bine mod ham, og sagde med en noget bevæget Stemme: „Det er en stor Gunst af Tilfældet, som redder Dem af Justitsens Hænder, min Herre. Naar De taler om dette Eventyr, saa gjør det med Tilbageholdenhed.“

Mariamé og hans Hustru vare de Eneste, som forstode den sande Betydning af disse Ord. De havde Hensyn til Scenen i Fængslet, til Hendes Majestæts Fald, saavel som til den List, hvoraf hun havde betjent sig, for at friste den Dødsdømtes ridderlige Dyd.

„Aldrig skal jeg tale om Deres Majestæt, uden med Uresfrygt, Beundring og Taknemmelighed.“

„Det er godt, min Herre! svarte Christine i en meget huldbrig Tone: Adieu! Himlen tage Dem i sin Varetægt!“

Befalingen, at forlade Sverrig, var langt fra at misgaae Donna Maria. Hun vilde ei engang bide til imod den — saa bange var hun, at Dronningen skulde betænke sig. Mariamé var villig til, at reise sieblifkeligt. Imidlertid modtog man endnu en Overraskelse i Stockholm. Comtesse de la Gardie kom for at omfavne Donna Maria, og skjenkede hende, i Dronningens Navn, et Diamants Halsbaand af stor Værdi, med Højs. Majestæts Portrait. Christine's Høimodighed havde ikke villet blive staaende paa Halvveien.

Uden for Stockholm mødte Mariamé en Kavaleer, som tiltalte ham. Det var Massaube, som kom til Sverrig med den franske Ambassadeur Chanut.

„Jeg har erfaret Deres Ulykker og disses behagelige Ende! sagde han til Mariamé: Det synes, som vi nu ikke have noget at lade hinanden høre. Vi have bortført en Dame og skaffet en besværlig Person afveien.“ — „Jeg har ikke dræbt Salvius; jeg var uskyldig.“ — „Hvorledes? Og de flygter herfra, uden at have bragt dette for Lyset?“ — „Jeg maa vel, efter som man befaler mig at reise.“ — „De har ladet Dem dømme fra Livet som en Skoledreng, Marquis! Tillad mig at sørge for Deres Ubesopreisning.“ — „Jeg giver Dem min Fuldmagt. Og — hvad er der bleven af Deres Elskerinde?“ — „Grevinden af Isenburg er bleven kjædet af mig, ligesom tilforn af sin Mand, og jeg har været saa galant, at sende hende tilbage til hendes Familie.“ — „Det behager mig, Chevalier. Lykken har tilsmilt Dem, om jeg seer ret. De er stateligt udstyret.“ — „Jeg har, ved min Færdighed i at maniere Kortene, vundet 6000 Daler i Spil.“ — „Jeg forstaaer Dem.“ — „Og derpaa har

jeg solgt mig til Hr. de Chanut, for dog at tilhøre En.“
— „Adieu! De skal høre fra mig.“

Massaube fandt snart et Middel til at skaffe Lys i Mariamé's Sag. Han opførte Salvius's Tjenere, og satte Kaarden paa Struben af En af dem, som havde vidnet mod Mariamé. Uslingen gik til Vekjendelse, og forklarede, hvorledes alt var tilgaaet. Man reviderede Dommen, og Rehabilitationen fandt Sted i bedste Form. I et af sine Breve taler Bibliothekaren Naudé om denne Historie, og tilføier, at man hængte Tjeneren, for at lære ham at sige Sandhed.

Med egen Haand skrev Dronningen til Mariamé og tillod ham at vende tilbage til det svenske Hof, men Marquisen forsikrede, at hun useilbarligen vilde døe, hvis hun skulde gjensee hine Steder, fulde af saa grusomme Erinbringer.

Neppes behøve vi at tilføie, at Donna Maria og Marquis de Mariamé bleve det lykkeligste Par paa Jorden.

Napoleon's Brud.

Ved Grændsen af Limousin og Poitou, ved Bredden af Bienne, ligger en Dal, som synes skabt til et Tilflugtsted for Hjerter, som Verden har knust. Den her noget brede Flod har et stille Løb; den omgives af tildeels dyrkede Klipper, omkrandsede af Ephæu og Clematis, som med Festens, nedefor grønne og friske Enge, hist og her adspredte reenzlige Hytter, og som Ramme til dette vakre Billed, skovbevoede Høie.

Af en Trægruppe have sig de beskedne Taarne af et gammelt Slot. Nu er Gaardspladsen begroet med Græs; Alt synes vildt og øde. Moos beklæder Murene, Vandet trænger frem overalt. Det er ingen Ruin, men en forladt Velig. Det Indtryk, man faaer her, er saa smerteligt, at vi derover glemme det smilende Landskab, som udbreder sig for vore Fødder.

Den 10de December 1805 viste dette nu saa sørgelige Huus Synet af en larmsfuld Lystighed. En dygtig Ild brændte i Salens store Kamin. Man loe, drak og sang, og fra Tid til anden trængte en barnlig Stemme gennem Larmen med det Raab: „*Vive l'Empereur!*“

Efterretningen om Slaget ved Austerlitz var just hidkommen, og i hele Keiserdømmet var der intet Sted, der skjulte troere Hjerter, end dette simple Huus.

Capitain Lambert havde, under Napoleon, gjort Felttogene i Italien med; han fulgte ham til Egypten, og undgik i Jaffa Pesten, kun for at vorde saaret ved Abukir. Man fandt ham blandt de Døde. Han aandede endnu. Men de utallige Saar, som bedækkede ham, lode kun lidet Haab om hans Bedring. Buonaparte traadte ind i Hospitalet, just som de Andre havde fattet den Beslutning, at forlade ham. „Nei! sagde Buonaparte: Det er Een af mine Tæppre. Jeg vil, man skal helbrede ham.“ Og det lykkedes saavidt, at han, med sin General, kunde indskibe sig til Frankrig. Han brændte af Længsel efter, at gjensee sin Kone, som han havde efterladt frugtommeligt; han glædede sig til at see sit Barn, som han endnu ikke kjendte. Men da han skulde stilles fra sin unge General, som han skyldte Livet, da glemte han Fædreland og Familie; man maatte med Magt rive ham bort fra Hjulene, i det Dieblig den vordende Keisers Vogn afgik til Paris.

En Grenadeer af hans Compagnie, der ligesom han, var bleven blesseret, og ligesom han forgudede Napoleon,

havde svoret, ei at forlade sin Capitain. Begge vare knyttede til hinanden med uopløselige Bånd. De havde lidt sammen, kæmpet sammen; den Ene var, saa at sige, en Deel af den Anden. Hvad Fornøielse havde vel Lambert fundet i, at fortælle om sine Campagner, naar Heslin ikke havde været ved Hånden, for at falde ind med et „Ja!“ ligesom for at bekræfte Sandheden. Og hvad var der vel bleven af den arme Heslin, naar han ei havde kunnet bære Capitainens Klæder, bringe hans Værelse i Orden, drikke og smøge med ham?

Med stor Utaalmodighed begave de sig paa Veien til Poiton, thi Lambert havde i lang Tid ikke faaet nogen Efterretning fra sin Kone. Han lagde Planer for Fremtiden, hvorledes han vilde give sin lille Søn en krigerisk Opdragelse, at han engang kunde træde i Faderens Sted i Armeen, og, ligesom Faderen, vove Livet for „den lille Corporal.“

Omfigder ginede de Dalen; Morand's spidse Gavle tegnede sig paa den glødende Aftenhimmel. Lambert standsede med taarefyldte Øine. Han hørte Hyrdernes Sange, saa hjertegribende paa denne Tid, da Alt vorder Melodie; han slugte, med sine Blikke, det Rum, der endnu adskilte ham fra hans Familie.

„Frem, Heslin!“ raabte han. — Begge gik gjennem Skoven, og da de traadte ind i Gaarden, gik Heslin foran, medens hans Herre fulgte dybtbevæget. Snart kom Soldaten ham imøde med en aarsgammel Pige paa Armen; hun smilte ad Faderen, saasnart hun saa ham. „Her, Capitain, har De Grenaderen!“ Disse lystige Ord stak sælsomt af mod Heslin's Mine og Tone. Han syntes saa forlegen, at man strax maatte gjette, her maatte være skeet en Ulykke.

„Og Moderen! Moderen!“ skreg Lambert, styrkende ind i Huset.

Derinde fandt han en Dame i Sørgedragt. Hun stod op; det var Mademoiselle Ursula. Slottet Morand havde tilhørt hende; Lambert, hendes Forpagters Søn, købte det i Revolutionen; men istedetfor at fordrive den fordums Eierinde derfra, bad han hende blive boende deri, og lovede at beskytte hende.

Lambert var ude af sig selv, da han traf Ursula allene her. „Hvor er hun?“ raabte han. — „Hos Gud! svarte hun med blid Stemme: Hun beder for Dem og for os.“

Den Ulykkelige begyndte at græde, og bedækkede sit Barn med Kys. Den Lille var bange, og udstrakte Armene mod Ursula. Man søgte at berolige hende med Sange. Adskillige Dage henrandt i stille Fortvivelse. Kun den lille Leontie var istand til, at formilde den noget. Ursula forlod ikke den ulykkelige Mand. I hendes hæslige Legeme boede en Engels Sjæl. Hun havde pleiet Lamberts Kone, havde modtaget hendes sidste Suk, og lovet hende, gandske at opoffre sig for den Moderløse. Hun elskede hende som en Moder; selv var hun tidligt bleven forældreløs, og ved sin Hæslighed udelukket fra Alt, havde hun aldrig kjendt Livets Lykke.

Capitainen var, trods sit barske Væsen, modtagelig for mildere Følelser. Han forstod det Edelmødige i denne Hengivelse, og overlod Ursula sin Datters Opdragelse. Med Undtagelse af eet eneste Punkt: „Napoleon,“ beherskede hun Barnet gandske efter sin Villie.

„Kan hun ikke tjene ham — sagde han: saa maa hun tilbede ham; saaer han ikke hendes Liv, saa skal han dog eie hendes Hjerte. Det er Alt, hvad jeg har at byde ham. Ja, var det en Dreng!“ —

Saaledes fik Barnet en sælsom Opdragelse. Faderen talte med hende om sin General, medens Opdragerinden,

paa drømmeriske Sjeles Viis, førte hende til hine ætheriske Regioner; hun poetiserede Alt. Napoleon blev til Gud.

Efter Slaget ved Austerlitz var Leonie syv Aar gammel. Seiren fejredes i Morand med vild Glæde. Lambert og Heslin drak paa Keiserens Sundhed; Ursula bad; Leonie sang.

„Østerrigerne og Russerne ere slagne! Fordømte Kugle!“ raabte Lambert, pegende paa sit Træbeen.

„Åh, havde jeg blot seet Keiseren een eneste Gang!“ tilføiede Pigen.

Hvo kjender ikke hine blege Børn, hvis Sjel synes at have taget sin Bolig i Vinene, som overraske os ved deres Svar, men endnu mere ved Yttringen af deres Følelser? Sukkende siger man ved sig selv: Det Barn lever ikke længe!

Saaledes var det med Leonie. Hendes glødende Indbildningskraft, som tidligt havde dannet sig under Ursula og af hendes Fader henledtes paa eet eneste Punkt, antog nu og da Characteren af en uhyørt Overspændthed.

Hendes Hjerter og Forstand hævede hende over hendes Alder; med hvert Aar vorte disse Anlæg; med hver Bulletrin fra den store Armee steg hendes Enthusiasme. Hun fulgte Keiseren Skridt for Skridt. I Begyndelsen var det kun en barnlig Vedhængenhed, men sildigere blev det til en Lidenskab, som blev desto ildfuldere, jo usædvanligere den var. Krigens Skueplads var det Rum, hvori hendes Liv bevægede sig. Det arme Barn! Det havde ingen Moder, som kunde underholde sig med det om Gud, og dets Fader kjendte Ingen, uden Napoleon!

Samme Tid, som Formæltningen med Marie Louise fandt Sted, døde Ursula. Det var det Øieblik, da Leonie behøvede hende meest. Hendes sidste Ord vare en Bøn for den unge Piges Lykke, en Bøn for hendes Livs Rørlighed.

Dette Tab stillede førstegang *Leonié* ligeover for Smerten. Hun havde ahnet den, men endnu havde aldrig dens skarpe Odd saaret hendes unge Hjerte. Den Kummer man i Ahnelsen udmaler sig, hvor forskjellig er den fra virkelig Smerte! Ved drømte Ulykkestilsfælde beholder man stedse, uden at ville det, noget Haab; om det end skjuler sig, saa piner man det dog; det er en Efteraarsblomst, begravet under affaldne Blade. Poesien forklarer Alt. Men virkelig Fortvivlelse, sand og vældig — Døden — denne Kobbermuur, som skiller os fra Alt, hvad vi elske, og hvorpaa al vor Kraft strander, det gjorde hende modløs.

Hun var nu ene. Hendes Fader forstod hende saalidet. Hele Dage slakkede hun om paa Marken. De glimrende Fortællinger, som havde udgjort hendes Barndoms Glæde, vare nu blevene hende utaalelige. De skildrede hende Erobreren, som han var, med hans barske Væsen, hans prosaiske Sprog — og hvormeget anderledes saae hun ham ikke! Mogle sublime Phraser undtagne, som man ofte maatte gjentage for hende, syntes Intet hende at være ham værdigt. Han var Meer i hendes Pine, end en Helt af *Iliaden*; han var en christelig Helt. Alt, hvad hun vidste af Religionen, havde sluttet sig til denne salsomme Monomanie. I hendes Sjæl var kun eet Alter, og paa det havde hun stillet Gud og — *Napoleon*. Hun elskede Gud, fordi han havde gjort *Napoleon* til Keiser og fordi han deshyttede ham. Hun takkede ham for den Naade, hvormed han overraskte *Napoleon*, og vilde have bestormet ham med Bønner, hvis *Napoleon* havde været ulykkelig.

Ofte, naar hun sad ved Bredden af *Bienne*, tabte hun sig hele Timer i disse vanvittige Drømmerier. Hun flyttede sig i Tanken til det glimrende Keiserhof. Hun betragtede med Stoltthed hiin Mand, som Alle tilbade, som skabte Konger og sønderbrød *Sceptre*; Hun bøjede sin Pande i Etøvet for ham, blandet af hans Majestæt. Derpaa faste:

de hun et medlidende Blik paa den Kone, som deelte hans Throne; ingen Skinsyge kom i hendes Hjerte; denne Kone var Keiserinde, var Keiserens Hustru for Verden. Hendes Sjæl var fremmed for Napoleon's Sjæl; og tabt for ham i det andet Liv. Men da skulde Leonies Rolle begynde. Gud havde bestemt hende til at være Napoleon's Himmelbrud. Han havde sat hende i Verden, for at hun skulde følge Napoleon med sine Bønner, beskytte ham og ile foran ham til den Eviges Fodder. Der vil hun udsøge en Plads til ham og beskylge ham med Englevinger. Hun vil svæve over hans Dødsleie, og bære ham bort i Triumph, for at lade ham vaagne i Uendeligheden. Hun skrev til ham, hun talte med ham uden Ophør. At han var fraværende, voldte hende ingen Kummer; hun vidste, at hun her paa Jorden aldrig fik ham at see. Ingen Farer gjorde hende bange for hans Liv; han var den Høiestes Gesandt og Herren beskyttede ham. Saalænge hun levede, maatte jo han desuden ogsaa leve.

Saa ofte hendes Fader talte om ham, hørte hun paa hans sædvanlige Lovtaler med et umærkeligt Smil. Aldrig udtalte hun Navnet Napoleon; Hun gjemte det i sin Sjæl, som i en Helligdom. Om Natten, naar Stjernerne tindrede ned, sendte hun det til Himlen. Hun hørte det i Vindens Susen, hun saa det i Naturens Majestæt. Dette Navn syntes hende saa stort, at kun Skabningens store Stemmer vare værdige, at udtale det efter hende.

Under Krigen med Rusland aftog hendes Sundhed mærkeligt, og hendes Tillid til Keiserens Lykke fulgte dette Forhold. Ingen Ulykke forbausede hende mere; hun troede strax derpaa. Begivenhederne 1814 grebe hende voldsomt. At han ikke var i sit Fædreland mere, at han leed, indgjød hende en Medlidenhed, hvorved hun skammede sig, hun, der havde kaldt sig hans Engel.

Leonie gjenvandt ikke sin Sundhed i Aaret 1815. En Forudsølelse sagde hende, at Napoleons Tilbagekomst var en Ulykke mere for ham. Og naar hendes Fader udraabte: „Vi skal nok jage dem ud!“ rystede hun sørgmodig paa Hovedet og skjulte sine Taarer. Efter de hundrede Dage erfarede hun hans Fangenskab paa St. Helena, og nu udviklede sig hendes Exaltations hele Styrke. Hun troede sig med sin Brudgom paa et Skib; hun sad hos ham; hun glemte gandske, hvor hun var, glemte de Mennesker, som omgave hende; med eet Ord, hun blev affindig! Men hendes Affindighed var af en saa mild Natur, at Ingen mistroede hende. Hun gik frit omkring. Hun talte intet Ord mere til sin Fader eller til Heslin; men ledsaget af sin Hund, som hun havde kaldt Marengo, forlod hun om Morgenens Hjemmet, og gik ned til Floden.

For hende blev denne skjønne lille Flod det vide Ocean. Vor graae, taagesfulde Himmel blev tropisk; vor Storm blev den hede Jones Orkan; hun drømte sig i Piledalen. Forsynet med en Hække, arbejdede hun i Keiserens Have, som hun kaldte det; nu og da standsede hun, tørrede Sveden af Panden, og kastede et Blik fuldt af overjordisk Lykke paa et Billede, som hun havde tegnet i Luften. Saa sang hun Viser efter ubekjendte Melodier, i et næsten usforstaaeligt Sprog, holdt lange Taler, og syntes at vente paa Svar. Man saa hende klattre op ad Skovbjerge, i en Stilling, som om hun tjente Nogen til Støtte; stundom stred hun hurtigt fremad, og stod stille nu og da, for med sin Stemme at opmuntre sin usynlige Ledsager. Hundens Instinct, som fulgte hende overalt, var beundringsværdigt. Dens Pine forlode hende aldrig. Naar Natten kom, og hun ikke tænkte paa at gaae hjem, hylte Marengo saa længe, til man kom, for at hente Pigen. Hunden sov uden for hendes Seng, og vogtede hende i hendes urolige Søvn med samme Omhu, som paa hendes eventyrlige Udflugter.

Ofte overraskede Lambert sin Datter. Han hørte stundom følgende Ord, som hun udstødte temmelig usammenhængende: „Ja, ja — sagde hun: jeg vidste vel, da jeg besøgte Dig i Thuilleriesne, at den tydske Dame kun var det franske Riges Gemalinde. Jeg frygtede hende ei heller, jeg, Din Sjels Brud, som skulde gjenfinde Dig i Din Landflygtighed. Hvorfor klager Du over Tabet af Din Krone? Befinder Du Dig ikke bedre her? See, hvor Stjernerne straa! Elige Stjerner har Du ikke i Paris. Der overstraalte Din Stjerne alle Andre. Nu er den fordunklet! Vær rolig, jeg giver Dig den igjen, jeg veed, hvor den er. Hvad vil Du mere? Jeg elsker Dig saa høit! I mig finder Du Din Gardes, Din Hærs, Dit Frankrigs Hengivenhed.“ Derpaa lyttede hun opmærksomt nogle Minutter. „Du er taknemmelig, og hvorfor? Er det ikke min Bestemmelse? Er jeg ikke skabt for Dig? Hænger mit Liv ikke sammen med Dit? See, hvilke smukke Blomster! Jeg vil plukke dem, og gjøre Dig et Diadem deraf. Det vil ikke trykke Dig, som det Andet.“

Om Aftenen, naar hun sad paa sin Plads, hørte hun Aviserne forelæses, og yttrede ingen Deeltagelse, før St. Helena og Napoleon bleve nævnte. Saa blev hun gandske Dre, og naar Læsningen var tilende, stod hun langsomt op og gik ind i sit Kammer, idet hun sagde: „I Morgen skal jeg fortælle ham, hvad de have trykt om ham.“

Man forsøgte, en Tidlang at lade hende være uden Efterretninger, men saa truede hendes Vanvid, at vorde farligt. Man maatte atter lade hende høre paa den daglige Forelæsning, for at berolige hende.

Den ulykkelige Lambert nærmede sig hende hver Dag, inden hun stod op. Han kaldte hende med de sømmeeste Navne og bedækkede hende med Kjærtegn og Taarer. Hun lod det stee, thi hun saae og hørte ham ikke. Hendes eneste Tanke var, at hun maatte klæde sig hurtigt paa, for at

hilsse paa Napoleon i Pilebalden. Man kan let tænke, at hendes Sundhed var dybttrystet. Hun spiste Lidet og sov næsten slet ikke.

Den 1ste Januar 1821 gif hun, trods Kulden, ned til Bredden af Vienne. Her samlede hun en stor Mængde Stene, og dannede dermed en Kreds paa sin Yndlingsplads. Marengo lagde sig midt deri, og saae sørgmodig paa hende.

„Du kommer ogsaa efter! sagde hun til Marengo: Men dette er ikke for Dig. Dette Marmor er for ham og for mig; her boe vore Legemer. Bore Sjæle flyve snart til Himlen, hvor de forenes for evigt. Ja, en Grav — det er min Brudegave. Det er saa skjönt! Luften er saa reen; hvor roligt jeg aander!“ — Og derhos sneede det saa stærkt, at hun blev gandske overfyget; hun bemærkede det ikke. Om Aftenen fandt man hende gandske forkommen af Kulde.

Hvilket smerteligt Syn er det, at see en ædel Skabning berøvet Fornuften, nedstyrtet fra det Trin, hvorpaa Gud havde sat den, og sunken selv under Dyrenes Instinct. Forgjæves søgte man paa denne Pande et Spor af Fornuft; disse Pine vare udsukte, denne Mund havde intet Smil mere. Og hvor er Sjelen? Er den begravet i dette livløse Stof, som den forgjæves stræber at gjennemtrænge? eller forlader den det sløve Leer, som Intet formaaer uden den? Jeg troer, at de Sjæle, som paa denne Maade undflye, have det for trangt i deres Bolig; jeg troer, at de stige op til deres Fædreland, at de uafsladeligt banke paa Himmelporten, og at Engelen driver dem bort med de Ord: „Endnu ikke! Taal, hold ud! Saa kan Du komme igjen.“

Paa Marengo's Hyl løb man hid. Man bar den Ulykkelige i Seng, og hun stod ikke op mere. Den 1ste Mai var hun saa svag, at man ventede hendes Død.

Klokken ti om Morgenen vilde hun staae op, men hun kunde ikke. „Jeg maa — sagde hun: bort herfra — dette er Timen — ellers kommer han først — thi ogsaa hans Tid er omme.“

Saaledes vedblev hun at tale, men gandske sagte. I hendes forvirrede Tale kunde man kun skjelne Navnet Napoleon. Dette var det Sidste hun sagde. Derhos satte hun sig op i Sengen, og udbredte Armene, som om hun vilde trykke en for de Andre usynlig Gjenstand til sig. Herpaa sank hun tilbage, og hensov blidt, uden Kamp. Hun havde opnaaet en Alder af 23 Aar.

To Maanedes sildigere erfarede man, at Keiseren var død paa St. Helena den 5te Mai, Klokken 6 om Aftenen.

De to gamle Soldater plantede et Kors paa den stakkels Leonies Grav. Da de ikke kunde udholde det længe i Ensomheden, søgte de om en Plads ved Invaliderne, som de ogsaa fik.

Derfor bedækker Græs den øde Gang; derfor vorer der Moos paa Murene; derfor besvarer Ingen Eders Råab, naar I skride igjennem det forladte Slot Morand. Sorg griber Eders Sjæl, og stillebedende skynde I Eder bort derfra.

Pariser Tabletter.

(Af August Lewald.)

— — Forgjæves vare vi stegne op ad de tre eviglange Trapper. „Madame sov!“ hedde det: „Hun var fatigueret — hun havde arbeidet hele Natten!“ —

„Om hun ogsaa virkelig sov?“ spurgte min ledsager, der ei var nogen Anden, end den sarkastiske Heine selv.

„Han kunde overbevise sig derom!“ svarte den spøgende Bonne, idet hun aabnede Døren paaaklem: Den kjære Cou: sin kunde det nok være tilladt; dog maatte han ingen Støi gjøre.“

Heine kastede et flygtigt Blik ind i det dunkle Sove: kammer, og drog mig bort med sig. En smuk Pige med lange, flagrende Haar løb efter ham og rakte ham Haanden, for at hilse ham og bede ham komme igjen næste Dag.

„Det er hendes Datter! sagde han til mig: Et smukt Barn, som De seer; men Moderen er smukkere. Hun lever, skildt fra sin Mand, størstedeels paa Landet; det er mig kjært, at hun just er i Paris.“

„Gjør hun et Huus?“ spurgte jeg. — „Hun gjør en Stue! svarte han leende: Til at gjøre et Huus forslaae hendes Indkomster ikke. Skjøndt hun, af alle Romandig: tere betales bedst, tager hun dog i det Høieste kun 20,000 Franker ind om Aaret. Og hvad er det?“

Han talte om Madame Dudevant, eller Georges Sand, hvis Bolig vi nys havde forladt, Et af de pikante Phænomener paa den nyere franske Litteraturs vide Mark.

Næste Morgen vare de lykkeligere. Madame sov ei, og umeldte traadte vi ind i det lille, sælsomt udsmykkede Boudoir, hvor hun, omgivet af nogle unge Skjønaander

og Kritikere, sad paa Divanen. Paa Væggene hang Crucifixer, Smaabilleder, visnede Krands, Amindelser, der ikke kunde gjælde som Pynt for Væggen, hvorpaa de hang, men vel egnede sig til, at fylde Besidderinden med søde eller smertelige Erindringer, naar hendes Die vilkaarligt faldt derpaa. Af Boudoirs hele Anordning talte den sværmeriske Jøselse, som opfylder Georges Sand's Skrifter. De blaa Gardiner vare nedladte, og kastede et magisk *Clair-obscur* ind i Gemakket; det havde kun eet Bindue. I en næsten dunkel Nische, draperet som et Telt blaat og hvidt, sad, i Divanens bløde, høie Bolstre, en lille fin Kone, med meget store brune, fremtrædende Piner, ved hver Side af den høie Pande tykke sorte Lokker, gennemflettede med farvede Sløiser. Hendes Dragt bestod i en mørkeblaa Cloprof, der holdt Midten mellem en mandlig og kvindelig. Hun sad utvungen, med en lille Porcellainskaal i Skjødets, hvoraf hun tog smaa Blade, som hun vikled i zirligt tilskaaet Papiir. Naar hun talte, viste hun sine store, hvide Tænder, og en stærk, noget bøiet Næse gav hendes Ansigt et Udtryk af Bestemthed, som dog ikke savnede kvindelig Gracie.

Man talte om Literaturens nyeste Frembringelser. „Ak, Jocelyn! raabte hun: Hvilket Værk! Hvilket Digt! Hvor misunder jeg de Lykkelige, der kunne skrive i Vers! Vor stakkels Prosa er Beflerens Klædebon — det er Intet! Hvor stor er ikke Lamartine!“

Man søgte, at gjendrive hende; man talte om skøn Prosa, om hendes egne Værker. Hun vilde ikke høre det, men blev derved, at man kun i Vers kan være Digter.

Vi talte om tydske Forfatterinder. Jeg nævnte Rachel og Bettina, disse nye, glimrende Phænomener; deres Navne havde aldrig naaet hid, den elskværdige Madame Dubouant kjendte intet til dem; de tilstedeværende Fransk-mænd havde ingen Anelse derom — kun Marmer kjendte

dem af Nygtet. Ikkun een tydsk Forfatterinde var bekjendt for denne Kreds; det var Fru von Chezy.

Mellem Musikeren Listz og Madame Dudev ant her: sker et meget sentimentalt Forhold. Hun talte med stor Deel: tagelse om ham, og vil næste Sommer besøge ham i Schweiz. Til en Kjærlighedsforstaaelse skal det dog ikke være kommen; trods sine Forbindelser med unge Mænd skal Madame Du: dev ant, fri og uafhængig som hun er, holde sit Hjerte meget reent, og Ingen af hendes nærmere Omgivelse skal kunne rose sig af nogen fortrolig Gunstbeviisning. Hendes tidligere Skjebne var stormende: bevæget, hun kjender Hjer: tet og Menneffene, og af dette Kjendskabs Forening med en skøn, varm Følelse samt en riig Phantasie fremgaae de underfulde Malerier, saa simple og sande og gripende, som i dette Dieblif gjøre hende til et saa betydende Phænomen paa Literaturens Mark.

Samtalen havde varet temmelig længe, og Madame Dudev ant var færdig med det Arbeid, jeg ovenfor omtalte. Hun hentede nu to dygtige Cigardaafer og stoppede de smaae Papiirsvøb omhyggeligt deri, thi hvad hun hidtil havde gjort, var ikke Andet, end smaae spanske Papiircigarer, som hun forfærdigede for sin egen Mund. Georges Sand har nemlig den Bane, at smøge under Arbeidet.

„Det anstrenger mig rigtignok, sagde hun: at sidde ser, otte Timer paa een Plet og skrive — skrive — medens Hoved og Sjæl arbeide. Langt lettere tænker jeg mig det, at dictere, enten gaaende op og ned ad Gulvet, eller lig: gende med lukte Dine i et Hjørne af Divanen — men saa frygter jeg, at jeg reent forfalder til at ryge.“

Hun er kun sjelden i Paris. Paa Landet er hun saa lykkelig, at leve i en Familie, hvis Medlemmer, af Kjær: lighed til hende, gjerne gjøre Natten til Dag, naar hun ønsker det; thi Georges Sand skriver kun om Natten, og vil da ikke gjerne være alene. Det fylder hende med

Nædsel at vide Alt sovende omkring sig; hendes Omgivelse maa discurre i Sideværelset — saa føler hun sig vel. Hun skriver hele Natten igjennem; mod Morgen lægger hun sig, og sover da til Middag, det vil sige, hvad vi kalde Middag. I Paris er der endnu langt frem. Siden kommer Besøg, saa gjøres der Toilette, spises, osv. Om Aftenen saae jeg hende med den samme Hovedpynt i den store Oper; de samme tykke Lokker, gjennemtrukne med Baandfloiser, liig Fenella i den Stumme fra Portici. Alle bar kokette Kapper, vinkende Buketter paa bredskyggede Hætte, efter nyeste Mode, — Georges Sand viste sig i den simpleste, naturligste Coëffure. Den bekjendte Republikaner Michel, der, naar undtages de uundgaelige hvide Handsker, ei havde noget Elegant i sit Udortes, førte hende op ad Trappen; med yndigt tilbagebøiet Hoved verlede hun muntre Ord med os. — Man gav Hugenerterne, denne harmonieaandende Colos, et beundringsværdigt Kunstværk.

Meyerbeer boer i tredie Etage af *Hôtel des Princes*. Midt i Salonen staaer et aabent Stuegælder; Skrivetoi, Papiir, nogle Bøger ligge derpaa. Her skaber Componisten, i Morgen: eller Aftentimerne. Thi hele Dagen er han sysselsat med Besøg, som han gjør eller modtager.

Himlen har skjænket den vakre Mand, foruden hans Talent, — en Million! Sandelig, ingen ringe Tilgift! Denne Million satte ham istand til, at nyde den bedste Underviisning; denne Million gjorde det muligt for ham, i sin tidlige Ungdom at gennemstreife Europa's interessanteste Stæder, at høre og see Alt, hvad der var berømt, Alt, hvad der henrykte; denne Million satte ham istand til, i Italien at føre et ubundet Kunstnerliv.

Meyerbeer vendte sig til Paris, for her at bringe et Værk paa den store Opera's Scene. Det var ikke let.

Han maatte leve her flere Aar, inden han kom til Maalet. Vel ham, at han kunde det! At han Intet har tilfneget sig, beviser de 150 Forestillinger af hans første Oper. No:bert vil holde sig paa Repertoiret; allerede er denne Oper fire Aar gammel, og endnu stedse fylder den det store Huus, endnu stedse indbringer den Kassen sine 10,000 Franker. Den Stumme fra Portici, den nyere Tids meest yndede Oper, har ikke oplevet dette Held i Paris. Først fire Aar efter fremtraadte han med en ny Opera: Hugenotterne.

Brr! Jeg har imorges beredt mig en stærk Emotion. Jeg har havt dem for mig, de skrækelige Hoveder af Fieschi, Lacenaire, Avril. Jeg kommer fra Mørke, fra Liiglugt. Endnu gandske fuld af Indtrykket, iler jeg til Venner, til Glæder. Denne Dag er fordærvet for mig; det føler jeg.

Og de vare kun af Bor. Kun Borhoveder besøgte jeg med disse Fingre, besaae jeg med disse Dine, og dog var det skrækkeligt nok. Kunstneren havde støbt dem tro efter Originalerne, da Blodet endnu neppe var størknet, da Must: lerne endnu bævede — da — hvor rædsomt! — Smerten maaskee endnu vedvarede, Hjernen endnu tænkte i dem. Man veed af anatomiske Præparater, som vel Enhver har seet, hvor skuffende Kjød, Fedt, Blod, Aarer, Sener lade sig gjengive i Bor; denne Svulmen, denne Glands: Alt er saa blødt, saa fedt, saa glat! Hvad der, ved Borfigurer, forekommer os saa afskrækkende, det Døde, det er just her, i Efterlignelsen deraf, saa sørgeligsandt.

Jeg tog Fieschi's Hoved i Haanden. Han havde et bredt Ansigt, med fremstaaende Kindbeen; Næsen var høiet, hvad man kalder romersk Næse; Munden bred, Læberne fine, ved den ene Side et tilshyet Ar; Dinene mildt luffede, lig en roligt Sovendes; det ragede Hoved viste, paa den venstre Side, Fordybninger, som Helvedmaskinen

havde indtrykt. Mennesket lignede ingen italiensk Bandit, saalidt som han var det — og hvad jeg holdt i Haanden, var jo et tro Aftryk af hans Hoved.

Men det Beshynderligste var den nederste Deel deraf. Allerede ofte have vi vel, i Billedhugger- eller Malerværksteder, betragtet Dødningsmasker; til Hovedet slutter sig Halsen, og det Hele ender smukt glattet af Kunstnerens Haand, som har tilføjet Begyndelsen af Skuldre, Nakke og Bryst — her var det anderledes. Dette Hoved endte hurtigt, pludseligt; under Hagen var det Hele forbi. Det gjorde et forunderligt Indtryk; men det var sikkert gandske tro efter Originalen. Øren var fare ned i Nakken og havde kun afhugget Hovedet; hele Halsen var bleven ved Kroppen. Men Musklerne, Kjertlerne vare fulgte efter Jernet — det saae man tydeligt — uformeltige Klumper trængte sig frem overalt, og gave dette Hoved en modbydelig Eiendommelighed.

Hvor roligt de nu slumrede, disse Træk! — Endnu for saa stakket siden — og de vendte sig mod Mina Lasfave's ene Die, dette urolige Livs Stjerne, for at finde Trøst og Glæde deri, medens den Dre, som skulde fare ham i Nakken, allerede var hævet. Man betaler en Frank, for at see alle Hovederne. Kun dette ene skjænkede jeg denne Opmærksomhed, og flyede derpaa ud af det dunkle Kammer.

Paris kan takke dette Hoved for sin nærværende Rolighed. Det er vist, at den Rædsel, Helvedsmaskinen fremkaldte i Gemytterne, gjorde dem modtageligere for de strenge Anordninger, som den truende Fare syntes at fremkalde og som endnu bestaae.

Jeg vilde besøge Rossini, som i nogle Uger havde maattet holde sig inde. Jeg steg op ad de sex Trapper i *théâtre des italiens*, til den snevre, lange Gang, som før

rer til den store Maestro's Apartement. Detjenten sagde mig, at han endnu ikke var at faae i Tale, han laae liggende i Sengen, men efter Kloffen tre kunde jeg komme igjen.

Det var drøit, at gaae op ad sex Trapper til ingen Nytte. Men, hvad var at gjøre? Jeg maatte finde mig deri.

Det er en Marotte af Rossini, at boe her. At han gjør det af Gjerrighed, kan jeg ikke troe. Maaskee skeer det, for at antyde, at han boer paa Spidsen af det italienske Theater, thi dette er virkeligen hans Plads.

Jeg kom igjen; Rossini var opstaaet, og sad i en brunn Silkesloprof, som var foret med lyserødt Silketøi, paa Divanen, for hvilken stod et Skjermbræt, for at holde Træk fra ham. Bærelset var meget simpelt møbleret; af Musik, Instrumenter og Noder var ikke det Mindste at see. Paa et Bord i Hjørnet laae nogle Bøger og Journaler. Skjøndt endnu i Sloprof, havde Rossini dog allerede fuldendt det øvrige Toilette. Hans Paryk var paasat, hans Skjæg, som løber rundt om Hagen, omhyggeligt kæmmet. Hans Corpulents havde afdaget, og Ansigtet var bleven mærgert, hvorved Næsen traadte stærkere frem. Trækkene vare endnu stedse behagelige, og Mesterens hele Væsen fint og indtagende.

Jeg troer ikke, vi have Meer at vente af ham for Scenen. Auber's og Meyerbeer's Triumpher opmuntre ham til at skrive Wilhelm Tell, i en for ham gandske ny Genre. Det skulde være første og sidste Gang, han indlod sig i denne Veddekamp. For at sige Sandheden, har Tell ingen Lykke gjort i Paris, idetmindste ei i Sammenligning med den Stumme og Robert. Grund nok for en Mand som Rossini til at strække sig i Mag paa sine Laurbær. Han er riig, og har Navnkundighed nok for et Mennekeliv; hvorfor satte Noget paa Spil? tænker den

aldrende Italiener, og Intet formaaer at vække ham af hans *far niente*.

Nu gaaer Rossini til Italien. Først til sit skønne Huus i Bologna, der bærer Scalaen i Guld som Indskrift, og hvor hans Kone, efter lang Skilsmisse, venter ham; Signora Colbran, den engang saa berømte Sangerinde, for hvem han skrev alle sine Mezzo:Sopranpartier.

I dag var jeg hos Scribe. Han har bygget sig et smukt Huus ved *Chaussée d'Antin*, Penge:Aristokratiets Qvarteer, hvortil han uden Modsigelse hører, thi han har 100,000 Frankers Indkomst. Han er den rigeste Forfatter i Paris.

Jeg traadte ind i et meget lille Cabinet, hvor jeg traf Scribe omgiven af nogle af hans Medarbeidere. De saae ikke ud, som om de havde 100,000 Franker at fortære. Den Ene af dem, Brazier, en Mand i de Halvtreds, stor og stærk, klædt som en velhavende Haandværksmand i Tydskland; den anden, Dupont, yngre, mager, stor Nase, af markeret Udseende, modernere klædt.

Scribe er 50 Aar gammel. Han havde en Sloprof paa, der just ikke kunde kaldes elegant. Hans sorte Haar er allerede stærkt blandet med Hvidt; hans Ansigt viser ikke nogen Franskmand. Kun Pinene ere udmærkede; de ligge dybt og vidne om Aand. En kort, tyk Baffenbart, som kun naaer til midt paa Kinden og gaaer snorlige ned fra Dret, — en Prydelse, som Moden forlængst har afskaffet — bidrager til, at berøve ham Udseendet af en moderne Parisier. Paa et libet Bord laae et Damekrivetsi og nogle Hester fint Papiir; et Par Skabe havde Skuffer, hvor paa de Ord vare at læse: „Nye Planer; færdige Stykker; begyndte Stykker; detascherte Scener; allerede forelåste Styk-

ker; antagne Stykker; tilbagetagne Stykker o. s. v. Kort, man saa, at Lageret var velassorteret og i bedste Orden.

Scribe's lille Kabinet lignede fuldkommen en Forrettingsmands. Man bragte Pakker, man hentede andre, der kom Folk, som talte med ham om Theatersager, der var intet Diebligs Rolighed. Kun i de tidligste Morgentimer kan han arbejde; dog arbejder han aldrig meer end tre Timer daglig. Er denne Tid forløben, saa kan Enhver faae ham i Tale.

Scribe har allerede giftet et Par af sine Døttre bort med et rigt Udstyr. Selv har han aldrig været gift, Skjøndt han lever i et intimt Forhold med en Dame, som i Selskabet fører hans Navn. Det er sælsomt, at disse Forbindelser ere saa hyppige i Paris, da der dog blot behøvedes en Tour til Mairen, for at danne et fuldstændigt Egetskab, i bedste Form, deraf.

Paa *Place royale* boer Victor Hugo. En bred Trappe førte os først til et temmelig tomt Værelse, hvor vi opholdt os saalænge, til et qvindeligt Tyende havde meldt os. Rimeligviis var dette Spisesalen. En Ting som et Skjenkebord, hvorpaa stode Glas og en heel Række af saakaldte Bowler af blaat Glas, der ere uundværlige for de Franske, men endnu ikke have fundet almindelig Indgang hos os, syntes mig at antyde denne Bestemmelse af Værelset. — Pigen kom tilbage og bad os at træde ind i Salonen; hvor Hugo vilde strax komme.

Salonen var stor og rummelig, tapetseret med Haute-lisse. Gammeldags Lænestole stode omkring ved Væggene. Ved den bredeste Væg stod en Divan, hvorover en Thronhimmel af rødt Silketoi. Alt saa forældet, afbleget ud. Det var ikke hyggeligt. Jeg gad ikke boe stadigt i et saadant Kvarteer.

Hugo kom snart. Et Træk af godmodig Vigegyldighed giver hans Hoved et stærkt tydsk Ansæg. Man tænke sig en eund Mand af Middelstørrelse, i lang, sort Frak, tilknappet op i Halsen; et smalt, sort Halsbind, hvorover en stærk, rund Hage, med god Ansats til Fordobbling, træder frem; et blegt, fyldigt Ansigt, en noget spids Næse, som umærkeligt bøier sig mod den friske Mund, brede Kinder, klare Øine, som see skarpt paa deres Gjenstand, over dem kun et svagt Spor af lyse Bryn; Haarene, brune og glatte, ere strøgne fra Panden, og falde fra begge Sider ned over Tindingerne. Den hele Skikkelse har Intet af en Franskmand.

Han sagde os, efter de første Hilsener, at hans Cabinet var fuldt af Gæster, og at det derfor var ham behageligt, først at sladdre lidt alene her efter Hjertenslyst. Vi satte os paa en af de mange Sophaer, som stode omkring, dog ikke under Thronhimlen, der syntes bestemt for høitidelige Audientser.

Først beklagede Hugo meget, ei at forstaae Tydsk; han kunde ikke læse vore Digtere i Originalsproget; denne Mangel paa Kundskab havde hidtil ogsaa afholdt ham fra at gjøre en Reise til vort Land.

Jeg vidste forlængst, at han ikke forstaaer et Ord Tydsk, og at det kun er et lille Koketterie af ham, naar han, i sine tidligere Bærker, anfører Mottoer af tydske Digtere. — — —

Jeg gjorde ham en Compliment for hans store Frugtbarhed. Han sagde mig, at han aldrig arbejder ved Skrivebordet, og at han derfor nyder en saa udmærket Sundhed. „Jeg neutraliserer Aandens Anstrengelser ved at trætte Legemet!“ sagde han: „Jeg gaaer nemlig hver Dag lange, lange Touren, og gjør i Hovedet hele Akter færdige, hvilke jeg da strax nedskriver, saasnart jeg kommer hjem. Saaledes forgaaer ingen Dag, uden at jeg er kommen videre i mit

begyndte Værk og tillige har givet mit Legem en dygtig Motion.“

Efter at vi havde sladdret en Timestid, bad han mig træde ind i Kabinettet og tage Deel i hans Frokost. „Vi syselsætte os just med et tydsk Værk! sagde han: Deres Landsmands „Reisebilder“ danne Gjenstanden for vor Underholdning.“

I Kabinettet fandt jeg Madame Hugo, et Par Børn og nogle Herrer, siddende om et lidet Bord ved Kaminen og ifærd med Frokosten. Rundtom sadde endeel meest unge Mennesker, af romantisk Udseende, det vil sige: med Duun paa Hagen og lange adskildte Haar. Hugo nødte os til at sidde, og bad om Tilladelse til, at spise sine Æg.

Kabinettet var overfyldt med alle slags Gjenstande. Ved Væggene stode høie, fulde Bogskabe, med Forhæng af gammelt, rødt, med Sølvs gjennemvirket Silkestof, malerisk tilbageslagne. Gamle Vaaben, kostbare Dolke, Geværer fra Middelalderen hang hist og her. Paa Kamingesimsen, paa Borde og Skabe, stode gammeldags Kar, smaae Figurer, Slangar i Spiritus, som hos en Navitatskræmmer. — Paa Skrivebordet stod Gøtthe's lille Standbilled i Overkjole.

Vor Samtale tog her en anden Vending. Den dreiede sig først om Heines oversatte Reisebilleder, som, ogsaa paa Fransk, hedde „les Reisebilder.“ De have vundet deres Forfatter et stort Navn, skjøndt de herlige Sange ere udeladte deraf.

De Franske tænke sig i Regelen Heine som en Undertagelse fra alle Tydske, som de finde ordknappe, tørre, uvittige. Men Gaaden er snart løst, naar man bemærker, at Heine er det franske Sprog saa mægtig, at han uden Tilbageholdenhed kan lade sine Vittigheder og Sarkasmer sprudle, som i sit Modersmaal. Dette er ikke let, og enhver Anden, om han end taler nok saa godt Fransk, føler

sig generet ligeoverfor en levende fransk Underholdnings rige Ordstrøm.

Saa snart Hugo talte, bemærkede jeg, at de tilstedeværende unge Mænd vare meget opmærksomme og med deres Blikke hang ved hans Mund, som Disciple, der høre paa en høitelsket Lærer. Under mit hele Besøg talte de ikke et Ord. Kun to Eldre, der spiste dygtigt med, blandede sig stundom i Samtalen. Det er de stedse færdige Kæmpere for Hugo's Vre, naar det falder en fjendtlig Kritiker ind, at angribe ham, som ikke sjelden skeer.

Madame Hugo var, som alle Pariserinder i en fremmed Mands Nærværelse, taus og tilbageholdende.

En egen Figur i den franske Forfatterverden danner Jules Janin. — Han lever paa en stor God, af alle Forfattere vel paa den største. Hans Hotel ligger i den brede, reenlige Gade *du Tournon*. Det er stort og bekvemt, et af de bedste, man finder i Paris, i egentlig Betydning komfortabel.

Er man stegen op ad den brede Trappe, saa træder man ind i et lidet, dunkelt Entreeværelse, og herfra ind i Villardsalen. Her er alt møbleret i Ludvig den Femtendes og Pompadour's Smag, og Janin var den Første, som gennemstøvede Pulterkamrene og Marskandiserboderne, for deraf at skabe sin saa glimrende Indretning. Men han besidder ogsaa Stykker i sit Mobiliar, der have et høit historisk Værd.]

— — Alle Værelser ere besatte med de skønneste Møbler fra gammel Tid; uhyre venetianske Speile med brede, snørklede Rammer, overalt en Mængde fransk og chinesisk Porcellain fordeelt paa Borde og Skabe, en Mængde af smaae Snurrepiberier, uhyre Skabe af det kunstigste Arbeid, med dreiede Støiler, yppige Divaner, Bergerer og

Chaises-longues, bløde Dyrehuder — liggende paa Tæpperne — en sand sybaritisk Pragt. I Janin's Kabinet finder man, blandt Andet, Fenelon's Bibliothek, endnu i det samme Skab, hvori den fromme Biskop havde det staaende, og Marie Antoinette's Spinnet. Vaser, Bøger, Malerier, af mærkværdige eller interessante Personer, møde Diet overalt. Alt dette har kostet den nuværende Besidder langt over hundredtusind Franker, og Janin taler stedse derom med nogen Stoltthed, medens hans Venner aabenhjertigt tilstaae, at han, ved denne Manie, ruinerer sig selv.

Janin har et muntert, frisk Udseende. Han kan vel være omtrent femogtredive Aar, men seer ud som en Mand paa nogle og Tyve. Hans Bygning er sluttet. Kun hans Dine kunne kaldes fine; det Øvrige har et saa naturligt Udseende, som man er vant til at finde det hos sunde Knøse fra Landet. Panden er høj, Haaret krøllet, sort; om Hagen løber et sort, krøllet Skjæg. En lille Stumpnæse, en smuktformet Mund, som næsten altid leer og viser de skønne Tænder, mørkeblaae italienske Dine med meget lange Dienhaar, som just give hans djerve Ansigt det fine Udtryk. Da jeg besøgte ham, stod han i Skjortearmer i Entré-Værelset, og vaskede sig *con amore*, medens i det tilstødende Billard, nogle unge Mennesker loe og sladdrede, og i Lænestolen ved Kaminen sad en lille, bleg Dame med fine Træk, i smagfuld Negligée, halvt leende med, halvt seende suurt. Det er Marquisen af ***, Janin's Elskede, som lever hos ham. *Le gros rire*, denne de Franskes Gudelatter, tog ingen Ende; Janin var uundtømmelig i lystige Indfald, tildeels af meget djerv Natur, og hans Publikum var meget taknemmeligt.

Jeg indbødes til Middag hos ham. Foruden mig var der en ung, fyrrig Kone, hvis Navn jeg har glemt, men

som rimeligviis er Forfatterinde, thi Janin forestillede mig hende med de Ord: „*Elle est de metier.*“

Nedens jeg gik en Tour i Luxemburgs Have, løb han til sin Forlægger, for at hente et Exemplar til mig af sin nyeste Roman „*le chemin de traverse,*“ som endnu ikke var averteret. Spisetiden var Kloffen sex, og jeg forsovte ei, at indfinde mig. Man førte mig ind i Sovestammeret, hvor de to Damer sadde, belyste af Kaminilden; der brændte intet Lys. Det er noget særdeles hyggeligt, at sidde i sligt et stort, gammeldags-prægtigt Gemak, hvor Speilene endnu gjenstraale noget Lys, som de sparsomt have modtaget gennem Binduerne, og skinne paa de lange Bægge, og Skuffe Dinene, som om det var aabne Dørre, der førte ind i andre rige Værelser.

Damerne ved Kaminen vedbleve at sladdre, og drog mig snart ind i deres Samtale. De vare i høieste Grad gjennemtrængte af Verbødighed for Janin, og vilde vide af mig, om man ogsaa i Tydskland forstod at vurdere ham, og om det vel var muligt, gandske at gjengive denne herlige Styl, denne Trylleprosa. Damerne talte derpaa om tydske Forfattere; det Videt, de vidste om dem, var snart udframmeret. De elskede og roste Heine, og fandt, at han var gandske fransk. Kun bemærkede Marquisen, at han tidt fortrak Munden paa en ubehagelig Maade, naar han talte Fransk, og søgte, at gjøre det efter med sin Mignonmund, hvilket jeg desto værre kun kunde mærke paa den forandrede Udtale, da det imidlertid var bleven saa mørkt, at vi neppe kunde kjende hinanden.

Med en Skoggerlatter over vor *tête-à-tête* i dette Mørke sprang Janin ind i Stuen; i vor ivrige Samtale havde vi ikke hørt hans Cabriolet komme rullende. Med Hatten paa Hovedet kyskede han den lille Marquise, trykte derpaa djervt min Haand, og forlangte at spise. Kloffen var

over syv. Marquisen sagde, han maatte endnu give Tid. Hun var i ondt Lune. Janin var bleven hende forlængere ude; hun havde allerede ventet ham Kloffen sex, og nu vilde hun ei engang spise Kloffen syv. Han — den Hungerige — maatte vente, og vi Uskyldige med; thi hvad bekymrer sig en lille Dame sig vel om en Gæst.

Saaledes sadde vi da, med knurrende, skrigende Mave, til Kloffen ni — da ringede Madame, og Betjenten traadte ind med de Ord: *on vient de servir!* — Nu havde Janin sin Vindspiller for en Tidlang, kneb den i Halen, i Ørerne, og raabte derhos med hvinende Stemme dens Navn *Ji*, hvilket er Janin's Chiffre i *Journal des Debats*, hvor: efter han har opfaldt denne sin Favorit. — *Ji* gjæde — Herren fik og loe — Madame, som jeg havde raft Armen, skjændte, og den anden Dame tilraabte den overgivne Janin, han skulde komme, for at føre hende ind i Episefalen. Saaledes forløb endnu nogen Tid, inden vi kom tilbords. Maaltidet var godt, og et Glas fortræffelig Bordeaux var et ikke foragteligt Affkompagnement. Suurseen: det vedvarede endnu, indtil det — da Talen kom paa en Dame, som Janin tog ivrigt i Forsvar, — opløste sig i en fuldkommen Opposition. Men dette havde slet intet Ubehageligt. Ivertimod var den smukke lille Kones drillende Brede og den Lystighed, hvormed Janin optog den, høist moersom. — Vi hastede med Maaltidet, thi vi vilde før Midnat besøge *théâtre-français*, for at see de sidste Akter af Victor Hugo's *Angelo*, der gaves efter et Lystspil.

Medens Damerne havde begivet sig ind i Boudoirret, for at gjøre Toilette, stode vi, jeg og Janin, med Ryggen mod Ovnen, og talte fortroligt med hinanden.

Han spurgte om vort Liv i Tydskland, og beklagede, ei at kjende det. Til at reise kan han ikke beslutte sig: for det Første hader han al Ubequemmelighed, og er ikke istand

til, at stille sig fra alle sine Venner; for det Andet frygter han de uhyre Omkostninger, som det vilde volde ham, at gjøre en Reise med sin Elskede i sin vante *train de vie*; for det Tredie kan han ikke finde sig i, paa længere Tid at forlade Paris.

Janin bruger aarligt langt mere, end hans sædvanlige Indkomster beløbe; de kunne anslaaes til 30,000 Franker. Han holder fire Heste. Sin største Indtægt har han som Feuillettonist. Af *Journal des Debats* faaer han aarligt 10,000 Franker, hvorfor han hver Mandag maa levere en Theaterartikkel. Desuden tager han Deel i de fleste Bogs, handlerspeculationer, i Børneskrifter, Andagtsbøger, Modesjournaler, Reiseværker o. s. v. Det er ham ligemeget, hvad man beder ham skrive. En Morgen vaagner han op; han behøver 500 Franker, og hans Kasse er tom. „Hvo vil idag give mig 500 Franker?“ tænker han ved sig selv, og staaer bekymret op. Da banker det paa Døren; en ham gandske fremmed Mand træder ind. Han meddeler ham sin Plan, at forelægge et religiøst Blad, og beder ham høfligt skrive en Prospectus dertil, for at tiltrække ret mange Abonnenter. Janin lover det, og beder ham komme igjen om nogle Timer. Manden indfinder sig atter, den bestilte Prospectus er færdig, taknemmelig lægger han 500 Franker paa Bordet, og Forfatteren er hjulpen. — Saaledes gaaer det oftere. „Større Værker,“ siger han: „skriver man for sin Fornøielse, eller for sit Renommee, men man kan sulte ihjel derved.“

Nu saae han efter Marquisen, og skjøndt Toiletten endnu ikke var endt, tillodes det mig dog at træde ind. Hun bar en Overkjole af rosafarvet Silketoi, gandske paa den gamle Mode, meget viid, aaben foran, og med store Sløiser; paa Hovedet vaiede en Paradiisfugl fra Toquen og en Pels med Svaneduun var fastet over Skuldrene. Dette Accoutrement klædte den meget hvide Blondine med

den fine Taille saare smukt. Vi ilte ned ad Trappen, hvor der allerede holdt to Fiacres, af hvilke vi tog den ene i Beslag. De fire Heste i Stalden vilde man ei forstyrre i deres første Søvn.

I Logen sluttede sig snart nogle unge Mennesker til os, og vi sladdrede saa høit, at vore Naboer sikkert ikke kunde forstaae et Ord af det, Skuespillerne sagde, helst naar den lille Bolnys talte, den forrige Leontine Foy, hvis Organ var altfor svagt i dette Rum.

Mit Logeselskab lod iøvrigt ikke een Eneste af de Spilende vederfares mindste Retfærdighed, og da de Alle vare Theaterrecensenter, saa lader sig tænke, hvad de næste Dag have bragt paa Papiret angaaende denne Forestilling.

Hvo der seer Dumas, erkjender, ved første Blik, Halvmulatten i ham. Jeg troer, hans Moder var Datter af en Negerinde, eller noget Sligt. En meget stor, stærk Mand, et guult, udtryksfuldt Ansigt og Uldhaar, som en Neger. Han var, i sin tidligste Ungdom, ansat hos Hertugen af Orleans; men hans store Hang til Digtekunsten gjorde ham fjed af den indskrænkede Virkefreds. Hertugen gav ham de Alternativer, at gjøre et Forsøg som Digter, og naar dette mislykkedes, igjen at træde ind i sine tidligere Forhold. Dumas's første Værk var „Henrik III. og hans Hof,“ et Stykke, som gjorde stor Opsigt og hævede ham til en Medbeiler af Victor Hugo. Hertugen blev saa glad derover, at han udsatte en aarlig Pension for ham.

Man pleiede sædvanligt, at kalde Dumas og Hugo det nye franske Drama's Fædre, og det har vel bidraget til, at man tænker sig dem som gandske overensstemmende i deres Tilbøieligheder og Anskuelser. Men de ere saa forskellige deri, at den Spænding, som allerede længe fandt Sted imellem dem, er udartet til et fuldkommen Brud; de

beseide hinanden i Journalerne, eller lade hinanden beseide af deres Partier.

Fortjener Hugo at kaldes en større Digter, saa er Dumas de Franskes største nulevende Dramatiker.

I Livet er Dumas aldeles fordringsløs, den lystigste, gemytligste Selskabsbroder, man kan tænke sig. Han er af alle disse Folk Den, der kjender meest til tydskt Art og Kunst, og derfor kan han takke sin skønne Lærerinde, den elskværdige Grevinde *. Han læser Tydsk, og hvad han ikke forstaaer, oversætter hun for ham.

Dumas fører et bevæget Liv; han gjør Reiser, lever selskabeligt, har Eventyr, Amouretter, Dueller. Og saa heri er han gandske det Modsatte af den roligt bevægede Hugo, der forelskede sig som ungt Menneske, gjorde denne Tilbøielighed til sin Kone og allerede har faaet et halvt Dusin Børn til Foræring af hende. Dette Ægteskab blev længe uforstyrret; Hugo var den troeste Ægteemand. For Jagttageren var det af komisk Interesse, at see, hvorledes alle Theaterdamer kappedes om, at lokke den berømte Digter og smukke unge Mand i deres Garn. De Første, de Skjønneste, de meest Fortryllende opbøde forgjæves alle deres Tillokkelser. De talte om, at de vilde fange ham, de smægtede og gjorde ham de for enhver Anden uimodstaaeligste Avancer, men alle deres Pile prellede af fra denne troe unge Mand, Ægtefælles og Faders nifold ompandsrede Hjerte. Denne Rivaliseren blev blandt Skuespillerinderne til en staaende Spøg; den Ene vilde rive ham fra den Anden, og Ingen havde ham. Hugo syntes slet ikke at mærke noget dertil; alvorlig, med tragisk Mine, gik han dem forbi, og om Søndagen gjorde han sig en Spadsferetour med Kone og Børn, under Armen og ved Haanden, liig en ærlig Borgersmand, der ikke havde noget Begreb om de romantiske Lidenskabers Jld, han dog forstod at stilbre saa prægtigt.

Saaledes hengik mange Aar, Hugo var indtraadt i de modnere Manddomsaar, og allerede troede man Glæmme gandske qvalt under Aften, da lykkedes det en Pige ved et Boulevardtheater, at bevirke det Under, at gjøre Digteren forelsket i sig. Hvorledes det er lykkedes hende, maae Guderne vide. Jeg kan paa ingen Maade kalde hende smuk; ligesaa lidt skal hun være aandrig. Det er en lille, tyk — saagar seer Person, af just ikke ubehagelige Træk. Paa eengang var Hugo dødeligt skudt i hende, og endnu er hun *la maitresse de Mr. Victor Hugo*. Ham, der var vant til, i sit stille og eensomme Qvarteer at forsoie sig tilfængs i borgerlig Tid, saae man, da denne Lidenkskab var vaagnet, løbe op og ned paa Boulevarden, i Nærheden af Theatret, eller uden for Pigens Logis, for at oppebie den gunstige Time, da han kunde see hende. Ofte traf lykkeligere Sværmere, som iulte hjem fra deres Elskede, den arme Hugo, trippende op og ned, indhylllet i sin Kappe, Huen nedtrukken over Ørerne, endnu ventende sin Time. Det kastede de første Skygger over hans ægteskabelige Lykke; Forholdet vedvarer endnu og er almindelig bekjendt i Paris.

„Siig dem i Tydskland, som kalde mig sønderreven, at jeg maa skee, i hver Henseende, er mere heel, end nogen Anden!“ tilraabte Heine mig leende ved Afreisen.

Denne Afsked kom os Begge for hurtigt. Vi havde igjen vønt os til hinanden, og ingen Dag forløb, at vi jo saaes. Jeg hører til de Faa — deraf tør jeg rose mig — med hvilke Heine gjerne taler, og som han, efter sit eget Udtryk, kan holde af, uden at det koster ham nogen Anstrengelse. Vi havde ikke seet hinanden i fire Aar, og jeg fandt min Vens Udortes meget forandret. Han havde, istedetfor sin forrige Magerhed, antaget en Embonpoint, som ikke klæder ham ilde. Hans Kjoler ere paa nyeste Mode; dog bærer han sine Klæder skjodesløst. Hans mo-

derne Dragt, saavelsom hans nysfriserede Haar, lod mig, strax ved mit første Besøg, gjætte, at Heine maatte staae i et intimt Forhold til en smuk Kone, og jeg tog ikke feil.

„Jeg skal forestille Dem for min Kone! sagde han, og førte mig ind i en lille, elegant Salon, hvor Madame Heine sad paa en Divan og holdt et Broderie mellem de nydelige Fingre.

En smuk Brunette med Flammesøine, som vidne om Aand. Han lærte at kjende hende for sex Aar siden, strax ved sin Ankomst, og efter mangfoldige Eventyr ordnede sig dette behagelige Forhold, som i nærværende Dieblis syntes at gjøre Heine overordentlig lykkelig.

„Det fortjener at roses som et Hovedfortrin hos Mathilde, sagde han spøgende: at hun ikke kjender det ringeste til tydsk Litteratur, og ikke har læst eet eneste Ord af mig og mine Venner og Fjender.“

„Folk siige,“ tilføjede Mathilde da: „at Heinrich er en meget aandrig Mand og skal have skrevet smukke Bøger; men jeg mærker intet dertil, og maa lade mig nøie med, at troe dem paa deres Ord.“

Dette Forhold smigrer Heine's Forsængelighed ikke lidet. Ligesom Tyrster have skjult deres Stand, for at see, om de, for deres personlige Egenskabers Skyld, kunde vorde elskede af skjønne Sjele, saaledes følger Heine sine aandige Fortrin for sin Kone, og er henrykt over, endda at vide sig elsket, blot — *parcequ'il est bien!* som det hedder i det gamle Kunstsprog.

Heine's Liv er deelt mellem behagelige Nydelser af den mangfoldigste Art. Da han hører til den elegante Litteratur, og ene og alene repræsenterer Tydsklands romantiske Skole i Paris, da fremdeles hans Skrifter ere forbudne i Tydskland og han ansees for det unge Tydsklands usynlige Loges Chef, og endelig, da han virkelig, som en Mand fuld af Poesie, Aand og Vid, hører til de behageligste og mun-

treſte Selskabsmænd, og diſſe Egenſkaber dog igien bære Stemplet af noget Originalt og Fremmed, ſaa er det intet Under, at han har vundet en Mængde indflydeſesrige Venner, og har Udgang i det bedſte Selskab. Indbyddelſer afløſe hinanden uophørligt.

Hans Lune ſynes aldrig formørket. Hvormeget Uvenligt og Ubehageligt der end møder ham, er det dog ikke iſtand til at forſtemme ham. Hans Bid er en ſprudlende, uudtømmelig Kilde. De morsomſte Skilbringere udkaſter han med beundringsværdig Lethed, de meeſt komiſſe Charakterer udvikler han i Samtalens Løb, og et levende Gallerie af Gumpeline'er, Hyacinther, Schweblewopſki'er, ſpringe omkring for vore Dine.

Hvo der ikke har hørt Thalberg spille, veed ei, hvilken Magt Flygelet har; man troer, at høre et Orgel.

Det var en af de yndede Hillerſke Soireer, beſkjendte ved de førſte Virtuøſer, ſom forſamle ſig der. Ferdinand Hiller, den unge Frankfurter, med den heftige Jldaaend, den ægte Kunſtkjærlighed, ſeer hver Uge om Vinteren Alt i ſine Salons, hvad der af muſikaliſke Notabilitæter opholder ſig i Paris. Der hører man kun god Muſik, og Selskabet ſtaaer og ſidder trindtomkring i andagtsfuld Stemning, og lytter, med tilbageholdt Aandedræt, til de ſjeldneſte Nydelſer.

Jeg vil lade mit Blik ſvæve omkring i det lille Rum, og ſamvittighedsfuldt meddele mine Læſere, hvad jeg ſeer.

Den lille Mand hiſt, i ſorte Klæder, med Creslegio: nens røde Baand, med de ſneehvide Haar og det blege Anſigt, af hvilket et Par Jldøine endnu lyſe frem; han, der, ſom henſunken, lytter til Tonerne med aneſſesfuld Mine og ſagte bevæger ſit Hoved, medens et ſtint Smil ſpiller om hans Mund, er — Cherubini. Den ſtore Me:

ster virker endnu som Director for Conservatoriet og som Staber af ophøiet Kirkemusik; hans geniale Operaer kjendes ikke meer af Medverdenen, skjøndt de indeholde de største Skønheder.

Vi ville see os videre om i den interessante Kreds.

Hiin store, bredskulbrede Mand med det brede Ansigt, sortklædt, i Skoe, det røde Baand i Knaphullet, Haaret stærkt graanende, han, som just staaer op og griber Violinen, for at affkompagnere en Beethovens's Sonate, er En af de sjældneste Virtuoser. I Foredragets Fiinhed overtræffes han af Ingen. Hvor han forstaaer, at synge paa sit Instrument; hvor Buestrøgene hendøe; hvor de sagte Toner klinge; hvilket Udtryk! Der er Alt klassisk og gediegent; intet dirchrambisk Fyrværkerie! — Den rolige, alvorlige Mand, som spiller saa fortræffeligt, som taler saa beskedent og smukt, er — Baillot.

En fiintklædt Mand, med den fornemme Verdens Air og et smukt Ansigt, er — Onslow.

Den unge, ligesfremme Mand med Brillerne, som underholder sig saa ivrigt med de unge Damer, er — Hallewy; denne sluttede Skikkelse med de markerede Træk, det stærke Skjæg og de skarpttrukne Bryn er — Adolph Mourvrit, den store Opers Helt; og hiin lille elegantklædte Mand med det venlige Smil og de smukke Pine er — Chopin, den mægtige Klaveerspiller, som i dette Dieblis sætter hele Paris en *moi*.

Bed Glygelet sad et ungt, noget korpulent Menneske, med tykt, sort, krøllet Haar og et smukt, stærktfarvet Ansigt. Ald, Kraft og Aand talte af den unge Mand's hele Væsen, og den Beethovens'ske Symphonie, som han mesterligt spillede med Baillot og just havde endt, vakte den mest levende Enthusiasme. Dette var Hiller selv, vor venlige Vert.

Nu vendte alle Blikke sig mod en smuk, ungdommelig Skikkelse, som just traadte ud af Sideværelset, hvor Mange af de andægtigste Tilhørere havde opholdt sig under Foredraget af Sonaten. Det var et ungt Menneske, som først nys syntes at være indtraadt i Ynglingsaarene, saa ungdommelig saa han ud. Ansigtet var smukt og ædelt; Die og Pande viste et sværmerisk Udtryk og en levende-bevæget Phantasi; Næsen, stærkt bøiet, gav Hovedet et meget eiendommeligt Udtryk; en lille, næsten qvindelig Mund fuldendte det selsomme Indtryk, den hele Skikkelse gjorde paa mig. Han gik til Flygelet, og Alt var øieblikkeligt stille. Men inden det unge Menneske satte sig, gik han hen til Baillot og Onslow og undskyldte sig hos disse Mestre, at han ikke formaaede, at spille noget, som fortjente, at høres af Dem. Herpaa satte Ynglingen sig til Klaveret, foer med Haanden over Panden, og begyndte at spille.

Dette var — Sigismund Thalberg.

Paganini og Thalberg ere, efter min Mening, Høi-derne af den moderne Instrumental-Virtuositet.

Thalberg er Søn af en anseet Mand, og saaer Verdens Lys samme Aar, samme Maaned, samme Time, som Hertugen af Reichstädt. Han blev opdragen med denne ulykkelige Prinds, der sølte den varmeste Godhed for ham. Thalberg var trøstesløs ved sin unge Vens Død. Han havde gjerne bortgivet sit store Talent, al den Hæder, som ventede ham, ja Livet selv, hvis han derved havde kunnet falde Prindsen tillive igjen.

For Thalberg's Spil kan man hverken bruge Ordene brillant eller elegant; det er virkelig kolossal. Cherubini yttrede forundret: „Naar man havde ladet mig, med tilbundne Pine, høre paa dette Spil, vilde jeg ikke have vovet, at holde Instrumentet for et almindeligt Flygel.“ — Under Kunstnerens Hænder har det Orgelets Magt. Naar man

seer ham i Moderne og paa Hænderne, saa stiger Forundringen betydeligt. Hvorledes er det muligt, at gribe alt dette? spørger man sig selv. De dueligste Klaveerspillere sige, man maatte dertil have et Par Fingre mere paa hver Haand, men Thalberg har, som ethvert andet Menneske, kun sine ti Fingre. Men hvor forstaaer han ikke, at bruge dem! Medens Ni af dem udføre den vanskeligste Variation, spiller den lille Finger paa den venstre Haand Themaet dertil, med en Præcision og Delicatesse, som henrykker. Under Spillet lader den unge Herremester mangengang sit Die, fuld af stærk Begeistring, svæve om i Tilhørernes Kreds, eller slaaer det iveiret. Hans Holdning er let og utrungen, hans Anstand ædel; man seer ikke paa hans Legeme, hvilke uhyre Banfeligheder han overvinder.

Chopin, den Eneste, som kan sættes ved Siden af Thalberg, spillede ikke denne Aften. Det syntes mig meget passende.

Da Thalberg havde spillet, indtraadte en lang Pause. Damerne hoppede til Theebordet; Herrerne traadte sammen til Discours; Beundringen svævede, som en fin Duft, gennem Forsamlingen. Men jeg indhyllede mig i min Kappe, og sneg mig, gennem et Sidekabinet, ned til min Cabriolet.

Sangeren Weiße.

(Historisk.)

I.

I det kasselske Hoftheaters Herregarderobevarrelse gik en Mand urolig op og ned, og saae ofte gennem Vinduet ned paa Gaden, som om han ventede Nogen. Fra Tid til anden saae han i et Hefte Noder, som han bar i Haanden, gjentog endnu een og anden Passage, men iilde stedse til Vinduet paany, og saae bekymret ud. Klokken slog halvser. Den churfyrstelige Hoftheaterregisseur treen ind og raabte: „For Himlens Skyld, Hr. Barry! Klokken er allerede halvser, og De er endnu ikke i Costume? Men hvor er Sarastro?“ — „Derover er det just, jeg er bekymret! svarte den Tiltalte: Og derfor er det, jeg endnu ikke er i min Sjerhabit. Weiße er borte, og jeg frygter, han kommer slet ikke.“ — „Hvad siger De, Barry? raabte Regisseuren forfærdet: Weiße kommer maaskee slet ikke? — Men hvor skal man søge ham? — Blive reent borte? Gandske umuligt! Hvorledes skulde vi da kunne give Tryllefløiten? Husset er fuldt, og paa Slaget Ser kommer Churfyrsten.“

Uden at oppebie noget Svar, styrtede Regisseuren ud af Værelset og sendte Bud ud i alle Retninger. Men Barry lagde sin Papagenodragt tilrette, fastede Rappen over Skuldrene, og gik bort, for selv at opsøge Weiße, den første Operabassist, thi han omtvivlede, at Nogen af de Udsendte vilde finde hans Ven.

Paa Trappen traf han Regisseuren; „Hvorledes? jamrede Denne: Ogsaa De, Hr. Barry, vil bort nu? Jeg døer af Angst! Det vil blive en forfærdelig Forestilling!“

Barry løb over Theaterpladsen, hen til den churfyrstelige Park. Kun her kunde Weiße være. Han fløi ned

gjennem Farusalleen, gjennem Orangeriet, til Springvandet, — hans Uro vorte med hvert Skridt. Fra Springvandet treen han ind i Morbæralleen, men ingensteds var Weiße at opdage.

Klokken slog tre Qvarter til Sex. Da mødte Sangeren den churfyrstelige Overinspecteur. „Har De ikke seet Bassisten Weiße etsteds i Anlæggene?“ spurgte Barry.

„Han staaer ved Eremitagen, og lytter efter en Bogfinke. Sikkert vil han igjen snappe en Sangfugl fra os, men, De kan troe mig paa mit Ord, jeg skal være den Første som melder Hs. Kgl. Høihed det. Under Fæstningsstraf har Churfyrsten forbudt Hr. Weiße at fange Fugle her i Parken. Vener De, Deres Hr. Bassist bryder sig derom? Fra Morgen til Aften er han nu igjen i Anlæggene og luffer under Træerne, saasnart der viser sig en Fjer.“

Barry var forlængst ilet did, hvor Weiße skulde opholde sig. Endnu inden han gik ind i Grangruppen, som omgiver Eremitagen, hørte han en Bogfinkes fulde og runde Slag, som gjentoges i gandske korte Mellemrum. Med andægtigt foldede Hænder sad Bassisten under en Granstamme, og saae op til Grenen, hvorpaa Fuglen lod sig høre. Da han hørte Barry nærme sig, vinkede han med Haanden og tiltalte ham med et betydningsfuldt Diesprog, idet han, med et behageligt Smil, viste op i Træet. „Saadan en Stemme skal Du lede længe efter!“ tilhviskede han Barry.

Men Denne svarte høit og fortrædeligt: „See Du til, at Du kommer i Theatret! Eller vil Du lade Publikum og Hoffet vente? Klokken er paa Slaget Sex, og Du, som om nogle Diebliske skal synge Sarastro, Du sidder her med fordreiede Dine og hører paa en Bogfinke!“

„Paa min Vre, Du har Ret! svarte Weiße: Jeg har recent glemt Klokken over den herlige Karl deroppe.“

Ikke uden Modstand fulgte han med Barry og besluttede sig først til et raske Fodstifte, da Plantagen, hvori Zinken lod sig høre, var et godt Stykke bag ham.

Bennerne kom for silde. Churfyrsten havde erkyndiget sig om Grunden til Opholdet, og lod Weiße kalde.

Men neppe begyndte Operen, før Sarastro henrev Alle. Ikke lærte, ikke indøvede Toner syntes det at være, som Bassisten sang ud af sit Brysts dybeste Løndom; det var ikke anderledes, end som om man hørte en Skovfugl, der, frit og hjerteligt, lod de Melodier lyde, den havde lært af Naturen. Ved Arien: „In diesen heiligen Hallen“ overtraf Weiße sig selv. Metaltrene rullede Moderne frem; hans Ansigt forklaredes. Ikke hans Mund, hans hele Skikkelse syntes at synge, og da Teppet faldt, lod Churfyrsten Bassisten sige: havde Hans Kongelige Højhed forhen yttret sig unagdigt, saa maatte Hr. Weiße glemme det, thi han havde sunget mesterligt — men hvad det angik, at fange Sangfugle i den churfyrstelige Park, da skulde det have sit Forblivende ved Fæstningsstraffen, hvis han blev greben deri.

II.

Dagen efter gik Barry til Weiße. Da han var stegen de tre Trapper op til sin Vens Baaning, mødte han en Dreng paa omtrent 12 Aar, som gjaldt for Weiße's Søn, skjøndt Denne aldrig havde været gift. Weiße var dengang endnu ikke tredive Aar gammel, og havde for nogen Tid siden taget Drengen til sig, Mogle paastode, for hans skønne Stemmes Skyld, Andre meente, det var skeet, fordi den lille Frits forstod sig ubmærket godt paa at fodre og passe Fugle. Thi begge de Bærelser, Weiße beboede, hang fulde af Bure. Kun nogle af disse vare besatte, de fleste tomme. Men de med den største Omhu pleiede Fugle: Drosler, Rattergale og Lærker, sang og sloge, til Weiße's inderste Glæde, hele Dagen igjennem. Ingen yndig Mo-

bulation, ingen heldig Trille undgik Bassisten. Naar No-
gen besøgte ham, gjorde han ham opmærksom snart paa Nat-
tergalen, snart paa Dompappen, som, efter hans Mening,
havde slaaet fortræffeligt. Men høiest elskede han en Bog-
finke, som hang over hans Seng. Barry spurgte efter
Weise. „Han har været borte siden Daggrø! svarte
Frits: Rimeligviis kan De træffe ham paa Fugletorvet.“
Men Barry vidste bedre at finde sin Ven. Weise sad
ved Eremitagen i de engelske Anlæg.

„Sagte, sagte, kjære Barry, tag Din Kappe sam-
men om Dig!“ hvidskede han, som igaar, idet han med for-
klaret Ansigt saae op i Træet, hvor Finken sang. Stille
satte Barry sig hos ham. Hvergang Fuglen slog, fløi et
Glædeslyn over Bassistens smukke Ansigt. Enhver af Fin-
kens Toner sang han efter med Dinene.

„Hører Du? sagde han til Barry: Hører Du denne
klare, dybe Tone? Hver Note giver han sit rigtige Maal.
Hvor vidunderlig: herligt klinger det, naar han, langsommere
og fuldere, udtaler den trediesidste Stavelse! Denne Finke
maa jeg have, thi min Veilighed tillader dog ikke, at løbe
efter ham fra Morgen til Aften.“

Finken slog igjen, og øieblikkeligt forstummede Weise.
Men han havde grebet Vennens Haand, og da hiin tre-
diesidste, langsomme, fuldere Tone kom, trykte han
den henrykt. Barry troede, at høre en Finke, som andre
Finker. Denne Concert begyndte at kjede ham. „Weise!
sagde han: Jeg gaar til Frokost — Klokken er Ti — føl-
ger Du med?“

„Jeg er endnu gandske fastende. Ja, jeg følger med,
thi i aften fanger jeg saa alligevel Finken.“

Barry loe, da hans Ven talte med saadan Sikkerhed
om en Saa, som endnu forekom ham meget uvis, tog Bas-
sisten under Armen, og førte ham bort. „Hvad kan der
da ligge Dig saamegen Magt paa denne Finke, gamle Dreng?“

„Hørtr Du ikke, at den synger langt smukkere, end alle Andre?“

„Nei, min Ven! Jeg kan ingen Forskjel mærke. For: vrrigt kan Du faae deslige Fugle meget billigt paa Torvet hos Fuglehandleren, det er derfor urimeligt, at Du vil ud: satte Dig for Churfyrstens Brede.“

„Du snakker, som Du har Forstand til! svarte Weiße gnaven, idet han slap Barrys Arm: Denne Fugl, som vi nys hørte, er en ligesaa stor Sjeldenhed blandt sine Brødre, som Sontag er det blandt Menneskene. Gud i Himlen! hører Du da ikke, at een Nattergal har langt skjønnere Stemme end en anden? Begriber Du da ikke, at Finken, Slagsfuglens Konge, har det fuldeste Slag, der lader sig tænke? Og naar nu een enkelt Fink igjen over: gaaer alle Andre? Seer Du vel, de tyske Finker blive gandske fordærvede nuomstunder. De fra Lothringen, som Ba: taillerne i hine Egne have forjaget, ere indvandrede især i Schwaben og i Rhinegnene. Det er dem, som egentligen fordærve vore Finker i Sagen. Det er allerede en stor Sjeldenhed, at træffe en, som slaaer paa den gamle Maade. Tænk Dig! vore Finker efterligne det afskyelige Piberie, som disse Lothringere have vænt sig til, og udelade stund: om tre, undertiden endogsaa fire Noder af det rigtige Slag.“

Barry var ikke meget opmærksom paa denne Weiße's Tale, som han forstod saare lidet af. — De vare nu traadte ind i Staden, da Weiße pludseligt fordoblede sine Skridt. Paa Hjørnet af en Gade lod sig nemlig en Kanariesfugl høre, og Weiße havde et indgroet Had til disse Fugls: Sang. „Det kan Du troe, Barry, Kanariesfuglene ere blandt Fuglene, hvad Aberne forestille i Sammenligning med Men: nesker. Hvo der kan finde Smag i et saadant Dyrs vres: sonderrivende Skrig, kan hverken forstaae et Menneskes

San, geller en Fugls. Det er en Vederstyggelighed!“ Han sagtnede igjen sine Skridt, saasnart Canariefuglen ikke kunde høres mere.

Men Weiße vedblev at forklare sin Ven, hvad han forstod under et godt, tydsk Finkeslag. Ja, han efterlignede de saa træffende en tydsk og en lothringssk Finkes Sang, at Barry virkeligen maatte tilstaae, det ene var noget gandske forskjelligt fra det andet. Naar man, ved slige Samtaler, saae Weiße i Ansigtet, fik dette ogsaa et saa sælsomt Udtryk, at man uvilkaarligt sammenlignede hans Ansigt med Hovedet af en Fugl.

Samme Dags Aften fangede Weiße gandske rigtig Bogfinken i den churfyrstelige Park, thi til slige Forretninger besad han en gandske eiendommelig Behændighed.

III.

Churfyrsten opfyldte sin Trusel. Publikums Vndling, Bassisten Weiße, kom paa Fæstningen — men kun een eneste Dag. Saasnart han var frigiven, pakkede han sine Sager ind, tog sin Dreng ved Haanden, sine Fuglebure paa Ryggen, og vandrede ud af Cassel. For et Engagement var han slet ikke forlegen, thi hans Renommée stod fast, og det varede ei heller længe, før han blev ansat i den bayerske Stad Bamberg. Her levede han nogle Maaneder blandt sine Fugle, forsømte ingen Prøve, ingen Forestilling, og Alle beundrede hans fortræffelige Sang.

Men pludseligt begav det sig, at han forsvandt gjentagne Gange. Intet Theaterbud, ingen Ven var da istand til at finde ham. Derved foranledigedes en Mængde Uorden. Langt om længe opdagede Directeuren ham tilfældigviis i en af Smaagaderne. Weiße sad paa Steenbænken udenfor et Huus, og saae, med ufravendte Bine, op til anden Etage af det ligeoverfor liggende Huus. Idet nu Directeuren ligeledes saae op, tittede en nydelig Pige,

en velhavende Bryggers Datter, ud af Vinduet. Hun var bekendt i hele Bamberg under Navn af „den smukke Julie.“ Nu kunde Directeuren begribe Weiße's gaadefulde Forhold. Da han nu gjerne vilde beholde den fortræffelige Sanger, saa indledte han med Pigens Fader en Samtale angaaende Vassistens Forbindelse med Julie, og Bryggeren var saameget lettere at overtale, som han kjendte hendes Tilboielighed for den elskværdige Kunstner.

Directeuren gik nu en Dag til Weiße, for at underrette ham om hans Lykke. „Kjære Ven! sagde han: Ved et Tilfælde har jeg opdaget Deres hemmelighedsfulde Wandranger og disses Gjenstand — jeg har indledt Alt — De skal komme i Besiddelse af det dyrebare Væsen!“

„Det er mig kjært, Hr. Directeur, meget kjært! Jeg beder om Undskyldning for de Forsømmelser, hvori jeg hidtil har gjort mig skyldig. Eligt skal ikke indtræffe mere!“

„Jeg har talt med Bryggeren, han samtykker i Deres Lykke. Hun skal vorde Deres.“

„Hvo? Hvad for en Hun? Jeg mener Bogfinken, som Bryggeren har hængende. Disse her ere Alle nogle Stympere mod den. Denne Harmonie i Slaget, denne Rolighed under Sangen — “

Directeuren smilte, men tabte ikke Modet. „Har Bryggeren ogsaa en Fiske, som behager Dem, vel, saa lad ham give den ovenikjøbet, men jeg mener, den kan slet ikke komme i Betragtning mod denne Byes smukkeste Pige, som elsker Dem og som Faderen vil give Dem til Kone.“

„Der hænger den i den snevre, smudsige Gade, det er ikke sundt for Fuglen. Vel har jeg endnu ikke bemærket nogen Afgang i dens Stemme, men — den maa dog partout flyttes, ellers skal De see, hvad Enden bliver!“

Directeuren blev ordentlig mismodig, fordi Weiße kun tænkte paa Bogfinken. Han raabte, saa høit han kunde:

„Saa hør dog, De skal ikke blot faae Fuglen, De skal ogsaa ægte den smukke Bryggerdatter!“

Til sin store Forundring erkjendte Theaterdirecteuren, at det slet ikke var Julie, Weiße var løben efter, men Finken ene og alene. Men den Bending, Sagen fik, da Directeuren paaastod, at en Pige, der kunde elske og eie en saa fortræffelig Fugl, selv maatte være meget elskværdig og i alle Maader værd at eie, bestemte Weiße til, for Finkens Skyld at tage den smukke Julie. Naturligviis havde Pigen troet, at hun var Gjenstanden for Sangerens hyppige Besøg i den snevre Gade. Parret blev forlovet, og paa Bryllupsdagen saae Weiße sig i Besiddelse af den udmærkede Finke.

Du havde Bamberg ingen Interesse for ham mere. Han satte Konen og Fugleburene paa en Vogn, og drog til Mainz.

IV.

Det var vanskeligt at afgjøre, hvem Weiße, paa Veien til Mainz, viste størst Omhu, sin unge Kone, eller sine Sangfugle. Med Uro bemærkede han Vognens Slingren, fodrede, fjærtegnede og pleiede Dyrene med Omhu og Angst. Midt i Spessart kom det ham fore, som om den nyserhvervede Finke ikke var saa gandske vel. Han tog den ud af Buret, og fodrede det dyrebare Væsen med nogle Meelorme, som hans Julie præsenterede i en Kasse. Men Frygt for, at tage for haardt paa Finken, var vel Skyld i, at han ikke tog haardt nok. Fuglen smuttede fra ham og fløi ind i Skoven. Weiße efter den.

Hans „smukke Julie“ ventede en Time; Vassisten kom ikke. Hun lod Rudfken kjøre ind i Skoven, men hendes ømme Naab forbleve ubesvarede. Natten faldt paa, og Madame Weiße maatte kjøre til næste By, for ei at

blive under fri Himmel. Her ventede hun hele den næste Dag paa Mandens Komme. Hun sendte Folk til Skoven, for at opsoge Weiße, men de kom tilbage med usorrettet Sag. Hun kjørte nu til Mainz, i det Haab, at finde ham her. Men forgjæves. Hun var i Fortvivlelse. Directeuren, til hvem hun strax ilte, beroligede hende.

„Vær De ubekymret, Deres Mand kommer nok igjen, saasnart han har fanget sin Fiske.“ — „Alf, hvor er det muligt, i den uhyre Skov at fange en bortfløien Fiske!“ svarte den dybtbedrøvede Julie.

„For os vilde det rigtignok være umuligt, Madame! Men med Deres Mand er det en anden Sag. Blandt Tusinde kjender han den bortfløiene Fugl paa Stemmen, følger den fra Træ til Træ, og forstaaer sig paa alle mulige Fuglefangerkunst. Ofte have vi, hans Bekjendte, naar vi talte om hans herlige Sang, berørt denne hans Liden- skab for Sangfugle, især for Fiske, og fortalt hinanden alle- haande Anecdoter om den gode Weiße. Jeg kjender ham nøie. Flyt De kun ind i de Værelser, jeg har leiet til Dem, og skulde De behøve Penge“ —

„Dem behøver jeg ikke, jeg har min Mands Kasse! svarte hun: Men han havde kun nogle faae Smaaskillinger hos sig.“

„Destofør kommer han igjen!“ svarte Directeuren, søgte at berolige den skjønne Julie, og fulgte hende til hendes Vopæl.

Snart havde den unge Kone udpakket sine Sager og indrettet sig her. Fri hængte Burene op og passede Fuglene, men allerede vare tre Dage forgangne, og endnu lod Vassisten sig ikke see.

Da begav det sig en Eftermiddag, at en Mand passede gennem Porten, saa pjaltet og forreven, at man skulde troet, det var en Landstryger. Hatten var borte, Støvlerne defecte, i Rifterne af hans Overkjole hang Torne

og Nviste, hans Ansigt var blegt og sygeligt. Bagten holdt ham an: „Hvem er Han?“ — „Sangeren Weiße.“

Soldaten hidskaldte Officeren; Denne troede neppe sine Dine, da han saa den berømte, med saa megen Længsel ventede Bassist for sig i denne Jammerstikkelse. Efter Finken at dømme, som han holdt i Haanden og ofte kysse; de, skulde man før have anseet ham for en ruineret Fuglekræmmer, end for den første Bassist ved et stort Theater. Men saa Ord vare nok, for at berolige Lieutenanten; Weiße passerede gennem Porten, og gik gandske ugeneret gennem Gaderne til sin Kone.

V.

Weiße bandt sig ikke til noget Sted for længere Tid. Barry, som nu var i Bremen, affendtes herfra, for at engagere nogle Medlemmer. Weiße havde lovet, at synge nogen Tid i Bremen, og paa sin Tilbagereise afhentede Barry ham i Mainz.

„Hør, min Broder! sagde Weiße: Du kommer til at slaae Dig til Ro her nogle Dage!“

„Hvorfor? Er Din Kone ikke vel? Feiler Din Dreng noget?“

„Nei! Drengen er raff, og min Kone har i tre Maa: neder været hos sin Fader — men Finken hænger der paa Væggen — det gjør mig ondt for den — den slaaer nu ikke — nei, det har en anden Marsag — kort, før om 6—8 Dage kan jeg ikke reise med Dig til Bremen!“

„Men hvad Forhindring har Du da? Man savner Dig, mig ogsaa, og mine Rejsepenge ere afsmalte.“

„Det er umuligt, siger jeg Dig! — Rattergalen er død, som hang i Cassel over min Boghylde; den hugede Dig saare vel. For et Aar siden mistede den Stemmen, græmmede sig, og levede kun kort efter.“

„Den mistede sin Stemme! svarte Barry, idet han gik ind i sin Bens Yndlingsmaterie: Du mener, den blev hæs?“

Som Du vil kalde det, søde Faer! svarte Weiße: Forhen sang den omtrent tre Toner høiere, end Finkeslaget. Da den blev ældre, naaede den det ei engang.“

„Men vandt den da ikke derved i dybe Toner?“

Weiße svarte tørt: „Du er en Nar! Idetmindste forstaaer Du Dig ikke bedre paa en Fugls Sang nu, end forhen i Cassel.“

Barry taug en Stund og sagde derpaa med et undertrykt Smil: „I Bremens Omegn er der Finker nok, som endnu have det gamle, tydske Slag. Du vil have Din Glæde af at høre dem. Lever den endnu, for hvis Skyld Du kom paa Fastningen?“

Stiltskændt pegede Weiße paa et Buur, hvori den omspurgte Fiske befandt sig.

„Hvorledes finder Du da Finkerne i denne Egn?“ spurgte Barry med et stort Anstrøg af Uerlighed.

„Slette, hjertelig slette! svarte Weiße: Alle efter den lothringsske Melodie. Og de have dog i Grunden fortræffelige Stemmer, som Klokketoner, forsikkrer jeg Dig!“

Weiße, hvem dette Thema gjorde varm, vedblev iøvrigt: „Man burde gjøre et Forsøg, og det vil jeg ogsaa, med at borttage unge Finker og opdrage dem langt borte fra de Gamles fordærvede Modulationer. Jeg vil dog see, om ikke min Bamberger Fiske kan bibringe dem noget. Som sagt, Stemmen er fortræffelig, Skolen ussel.“

„Men hvor vil Du faae de unge Finker fra?“ — „Ah, det veed jeg nok! Jeg kjender en Nede; om fem eller seks Dage ere Ungerne flyvesærdige. Saa skal jeg nok danne mig et Par gode Sangere.“

Barry vidste nu, hvorfor Weiße ikke vilde følge med. Det kom nu an paa, at erfare, hvor den omtalte

Nede var. Derfor sagde han nu Farvel, og skulde sig i Nærheden af Huset, thi han var forvisset om, at Weiße endnu samme Aften vilde see til Neden. Det skete ogsaa gandske rigtigt. Om Natten steg en Gadedreng, som var betalt derfor, op i Træet og kastede Neden ned.

VI.

Næste Morgen gik Barry til Weiße for at bevæge ham til, at følge med til Bremen. Døren var lukket; allerede for en Time siden var Kunstneren vandret ud af Staden med sin Fuglekasse paa Ryggen. Sit Løi havde han bestilt til Bremen.

Barry reiste øieblikkeligt. Da han om Aftenen kom til et Vertshuus, forlangte han et eget Værelse, thi Gæstestuen var fuld af Bønder. Han var just i Begreb med at spise tilaften, da han i Sideværelset hørte en skjændende Stemme: „Jeg siger Dig, Frih, og Du faaer Hug, hvis Du ikke agter derpaa, at Du ikke maa sætte Brøndvand for Fuglene; Blodvand skulde de have!“

Barry gjenkjendte strax Weiße's Stemme. Han gik ind til ham, men Bassisten overfuskte ham meget grovt. „Gaae ud af mit Kammer, Du Skurk! Jeg vil ikke see Dig! Jeg siger Dig, gaae! Havde jeg ikke forpligtet mig skriftligt, saa gik jeg aldrig til Bremen. Forøvrigt vil jeg aldrig synge med Dig. Gaae, Du Morder!“

Barry søgte paa alle Maader at formilde den Forbittrede, men det kostede megen Nøie. Langt om længe troede Weiße sin gamle Vens Forsikkring, at han var uskyldig i Sinkeredens Forstyrrelse, og den ærlige Bassist bad ham nu, paa den meest rørende Maade, om Forladelse, fordi han havde troet ham istand til en saadan Skurkestreg. Først nu indsaa Barry, hvor urigtigt han havde handlet, og skammede sig i sit Inderside. Men Weiße ansaae hans

Tausshed for Fortørnelse, og gjorde sig al optånelig Umaage, for at forsoné ham. Tilslidst blev han saa munter, at han foreslog, at gaae ned i Gjestestuen og synge noget for Bønderne.

En saadan Concert havde disse neppe hørt før; Weiße sang sine Favoritstykker, som Barry affkompagnerede paa Guitarre, med saadan Følelse og Ild, at Bønderne tilslidst ikke vidste, hvorledes de vare vendte. Uden mindste Begreb om Kunst følte de dog dens Tryllemagt, lode Piberne gaae ud, Krusene urørte, og lyttede med forklarede Ansigter og luende Pine paa de mægtige Toner, som udstømte af Weiße's Mund. Der herskede endnu en dyb Tausshed, da han forlængst havde ophørt. Omsider sagde en af Bønderne: „Man er tilmode, som naar man hører Præsten messe for Alteret!“

VI.

I Bremen blev Weiße, som allevegne, modtagen med Enthusiasme. Men han havde ei heller der noget blivende Sted. Han vandrede gjennem hele Tydskland, fra Sted til Sted. Da han levede meget frugalt, saa erhvervede han sig en Formue, som satte ham istand til, at kjøbe sig et Landgods i Nærheden af Dresden. Tidlig trak han sig tilbage fra Scenen og opslug sin Døpæl her. Thi Weiße's fine og øvede Gehør, som skjelnede saa skarpt mellem Suglenes Stemmer, var en streng Dommer over hans egen Sang. Saasnart hans Stemme begyndte at tabe sig, var han ei at formaae til, at optræde mere.

Paa Landet drev han sit Liebhaberie i det Store. Havde der været endnu een Weiße i Verden, da vilde han følt sig henrykt ved de fortræffelige Anstalter og Indretninger. Haven, Parken, Træerne om Huset — Alt vrimlede af Sangfugle, og i Bærelserne fløitede de udvalgte Favori-

ter i store Bure. Den skønne Julie var vendt tilbage til sin Mand, og hun gjorde ham lykkelig, idet hun syntes at hengive sig den samme Tilbøielighed.

Da denne Fortælling indeholder Kjendsgjerninger, bør vi endnu tale noget om Weiße's Endeligt.

Da Bassisten blev syg, maatte alle hans Yndlingsfugle bringes ind i det Bærelse, hvor han laae. Lægen blev kaldt og fandt Sygdommen livsfarlig. Weiße laae i Sengen; Doctoren traadte hen til ham og sagde: „Hvorledes staaer det med Dinene? Kan De tydeligt skjelne alle Gjenstande rundt omkring? Seer De, hvad Farve det Tørklæde har, som ligger der paa Divanen?“

„Ja, Doctor, det er min gode Julies Shawl. Hør engang! Det var en Elev af Bambergerfinken, som nu sang. Det klinger hvergang, som om den vilde begynde paa Themaet af det tredie Afsnit af Beethovens *Sinfonia eroica*.“

„Lad mig føle Deres Puls! Brænder Deres Hoved?“ spurgte Lægen.

„Nei, men jeg drømmer ofte, ogsaa naar jeg ikke sover, og seer De, Doctor, derhos ærgrer jeg mig ubeskriveligt over en vis Ting. Der er nemlig sluppen en Fugl ind i Haven, som min Sygdom hidtil har forhindret mig fra at snappe bort — tænk Dem! det Udyr synger en heel Livekassemelodie! Udentvivl vil den gjøre mig nogle stemme Opførelser blandt mine Fugle. Intet er bedrøveligere at høre, end en Fugl, der ikke synger, hvad Naturen har lagt i dens Bryst. Menneskene have ingen Sands, ingen Følelse for den ældgamle Musik, som er Fuglene medfødt. De forðærve Alt med deres Snørkler og Kunststykker.“

„Berolige Dem, min Ven! bad Lægen: Sysselsæt Dem ikke videre med disse Tanker, men forsøg at slumre. I Eftermiddag kommer jeg igjen, for at see, hvorledes De befinder Dem.“ — Men han fandt ikke Bassisten blive meer.

„Julie! sagde Weiße, da Kloffen var Et, og Fuglene taug, efter at have ladet sig høre hele Formiddagen: Det er saa stille om mig! Hvorfor synger Finken ikke mere? Giv den frisk Vand! — See, jeg sang ogsaa engang — Du har vel hørt mig. Jeg sang hjertelig gjerne, og hvergang var jeg saa lykkelig, saa inderlig glad derved. Ofte ønskede jeg, at høre en Evane engang, og — hvad mener Du? — Det bæres mig fore, som om om jeg nu hører Evanefang, ikke udenfra, men gandske lønligt, i mit dybeste Hjerte. Ak, hvad det er en klar, naturlig, overjordisk Tone! Alt smelter og forgaaer i denne Sang. Kjære Julie, hører Du Evanen?“

Disse Ord taledes Bassisten sagte og blidt. De klang harmonisk, som Aandestemmer; Diet straalte i høiere Lys; Udtrykket om Munden blev mere talende.

„Det er ingen Fabel, min Julie! Jeg hører Evanefangen. Hist svæver Fuglen over Strømmen. Tonerne vorde stedse mere ætheriske. Den drager til et skønnere Land, og jeg — følger efter.“

Nogle Minuter efter var Weiße død. Han hviler nu dybt under Fuglechoret; men hans aandige Dre lytter til Sphærens Harmonier.

(Heller.)

Mademoiselle Le - Normand.

Over et halvt Aarhundrede har denne Dame aabenlyst udøvet Sandsigerkunsten i Frankrig. Hendes Divinationsevne har, midt i Revolutionens Storme og under tyve Krigsaars Omkiftninger, vilst sig saa prøvet, at hun har vundet et europæisk Navn som den moderne Sybille.

Hun er født i Alencon 1772. Allerede som et Barn paa syv Aar gjaldt hun som et Orakel i det Kloster, hvori hun opdroges.

I det Dieblif, da Ludvig den Sertende sammenkaldte Generalstaterne, forudsagde hun, neppe 17 Aar gammel, Monarkiets Fald, dette Monarkies, som syntes uroffeligt, beskyttet, som det var, ved otte Aarhundreders Velde, otte Aarhundreders Minder. I sine Henrykkelser saae den inspirerede Pige Geistligheden adspredt, Klostrene ødelagte, Nonnerne fredløse, og ligerviis som Propheten i Oldtidens Dage, raabte hun „Vee“ over det moderne Ninive.

Hun blev atten Aar gammel, og hendes Navn var allerede bekjendt i Hovedstadens Salons. Hun kom til Paris 1790, hvor hun fik Udgang til de bedste Kredse. Hun raads- spurgtes af dem, som Revolutionens første Storme havde skrækket, ja hun raads- spurgtes endogsaa af Bevægelsesmændene. Robespierre, Saint-Just, Marat &c. søgte hende, for at spørge hende om Fremtidens Tilfiskelser, og hun vovede at forudsige dem, at de vilde worde opslugte af deres eget Værk, at de vilde falde som Offre i det blodige Drama, hvori de spillede en saa virksom Rolle.

Under Revolutionens stormen, som satte alle Aander i Bevægelse, maatte Enhver tage Parti. Mademoiselle Le Normand skjulte ikke sin Interesse for Kongens Sag; hun ønskede at frelse Dronningen. Det lykkedes hende, at faae Udgang til hendes Fængsel, og hun havde forberedt Alt til hendes Flugt. Men Maria Antoinette kom ihu, at hun var Moder. „Jeg kan ikke bestemme mig til at forlade mine Børn! sagde hun: Jeg vil opoffre mit eget Liv, i det Haab, at frelse min Søn og min Datters.“ Nogle Dage efter sad Mademoiselle Le Normand selv i Fængsel. Hun havde vakt Committeernes Mistanke. Af sine Medfanger blev hun hilset med Enthusiasme. Hun opretholdt deres Mod og opløstede deres Haab, idet hun viste dem den Mands Endeligt, i hvis Navn Frankrig decimeredes (Robespierre).

Det var i Fængslet, hun modtog en Anmodning om, efter opgivne Data at stille et Horoskop. Denne Anmodning kom fra et andet Fængsel. Hun svarte i positive Udtryk, idet hun forudsagde den Raadspørgendes forestaaende Enkestand, samt hendes tilkommende Forbindelse med en Kriger, for hvem de hoteste Værdigheder vare bestemte, og hun endte sit Svar med at ytre Muligheden af en Skilsmisse. Den Raadspørgende var — Madame Beaucharnois.

Og atter begav det sig, at en ung Mand, higenbe efter Hæder og Magt, lidende af hiin ubestemte Uro, som martrer de overlegne Aander, naar de endnu ikke have erobret deres Plads i Samfundet, med eet Ord, en ung Artilleri-Officer, Toulons Frelser, overtalt at den gamle General Lasalle, indsendt sig, at forevise Sibyllen sin Haand, som hun kaldte Chiromanciens Mesterværk, og hvori hun læste, at han skulde vinde Feltslag, erobre Kongeriger, uddele Throner . . . . men hvergang kastede hun en Skygge over det smilende Malerie ved at forkynde, at han skulde døe i Landflygtighed.

I Aaret 1795 ægtede Toulons Frelser Enken Beauharnois: det var det første Skridt til Opfyldelsen af deres fælleds Skjebne. De kunde troe paa Draklets Sanddrubhed. Mademoiselle Le Normand agtedes høit af den vordende Keiserinde; hendes Celibritæt var grundet. Adelsmænd, Præster, Magistratspersoner, Militaire, mylrede i hendes Salon. Frit øvede hun sin Kunst, ofte truet af Napoleons Brede, altid beskyttet af Josephines synlige eller usynlige Haand. Men denne Beskyttelse blev afsmægtig fra det Dieblif, Keiseren besluttede at stille sig fra hende, som i fjorten Aar havde deelt hans Uro, hans Haab og hans Hæder. Dog lykkedes det Josephines Indflydelse, at redde hende fra Landforvisning.

Bourbonnerne vendte tilbage paa deres Fædres Throne. Paris havde ydmyget sig under de Fremmede, og udenlandske Fyrster (Keiser Alexander s. Ex.) kom at raadspørge Seersken.

To Aar efter Ludvig den Attendes Død udgav Sandsigersten et Skrift: „Catharina's Skygge ved Alexander den Førstes Grav,“ hvori hun meget tydelig forudsagde, at Hertugen af Orleans vilde komme til at bære Frankrigs Krone. Derpaa taug hun, indtil Begivenhederne i 1830 havde stadfæstet hendes Forudsigelse.

Mademoiselle Le Normand besidder en umaadelig Lærdom, og en Driftighed, som Intet flyer. Hun har skrevet Meget, og paa flere Steder har hun erklæret, at skulde opleve en Alder af hundrede og otte Aar.

(Saint-Edme.)

Udtoget af en dansk Dames Dagbog, fort i Grønland 1837—1838.

26de September 1837.

— I fire Dage har jeg været gandske ene i vor lille Bøllig. Stormen huserer frygteligt, og kaster Sand og Stene imod Vinduerne; Havet skummer og bruser, og kaster eet Jisfjeld om efter et Andet, hvilket giver en Buldren som Torden. I Huset aander intet levende Væsen, uden jeg. —

Hvad vore Fødemidler angaaer, da kan jeg langt fra endnu klage. Vi have fordetmeste levet ved Fuglevildt. Salthundeskjød har jeg endnu ikke smagt her, men vel Suppe, kogt derpaa. Jeg holder for, at dette er en af de bedste Spiser, man her i Nordgrønland kan faae. Rensdyrskjød faaer man yderst sjelden. Melk, Fløde og Kartofler ere Ting, jeg savner saare meget.

Forøvrigt henrinder mit Liv roligt og lykkeligt, og vil den gode Gud naadelig lade det saaledes vedblive, da tør jeg ei klage i det fremmede kolde Land; men dog kan jeg ei nægte, at jeg ofte længes inderlig efter Danmark . . . .

Hvad Sproget angaaer, da forefalder her mange snurrede Scener. Forleden Dag kom en Mand og vilde have en Psalmebog, men da jeg paa ingen Maade kunde opdage hans Mening, giver han sig paa staaende Fod til at synge en grønlandsk Psalme for mig. Da han begyndte sin Sang, blev jeg heelt forfærdet, og troede, han var affindig, men da jeg, lidt længere hen, kjendte Tonen, fattede jeg dog hans snilde Maade at hjælpe sig paa.

Den 2den October 1837.

Den 29de f. M. kom min Kjære * * lykkelig og vel hjem til mig. Hvilken Glæde efter de mange ængstelige, eensomme Dage! Reisen havde været meget besværlig. To Dage og Nætter havde han ligget i Fjeldene. Han havde lidt meget af Kulde, da han endnu ikke var ret forsynet med Rejseklæder. Det eneste, han fik undervejs, var Kaffe, som Folkene kogte ved Læng, som de rykkede i Fjeldene.

Den 23de October 1837.

Vi have nu havt temmelig megen Kulde; dog har det Høieste været 10—11 Grader, der jo her er Saameget som Intet. Imidlertid vare dog Vinduerne flere Dage aldeles tillukkede af Jis, og vi have maattet flytte hele Spisestuen ind i vor Stue. Saaledes maa det nu blive til April eller Mai. Nu have vi atter mildere Veir, kun 3—4

Graders Frost, men derimod megen Storm. Sneer er her falden i umaadelig Mængde. Havet er tilfrosset et Stykke ud, og over fjorten Dage har her været Skøtelsøbning.

Den 2den November 1837.

Vi have nu en temmelig sødelig Kulde, som oftest 13—14 Grader, dog finder jeg det endnu ei saa koldt, som i Danmark, naar det fryser ligesaa stærkt. Jeg kan dog hver Dag spadserere, uden at have Kaabe paa.

Her passerer intet Mærkeligt. Fangsten gaaer kun maadeligt, hvilket er sørgeligt for Grønlanderne og — ogsaa gaaer lidt ud over os. Thi naar de lide Nød, komme de til os. De tigge ikke ligefrem, men komme med Ting, som vi ei behøve, og vil derfor have Kaffe og Proviant, og — det er ikke godt, at sige Nei. Saaledes kom igaar En med et Par Theekopper, og En med en lille Tallerken. Sligt kjøbe de af Engellanderne, som komme her om Foraaret. Ja, Grønlandernes Opfindsomhed er stor, naar det gjaelder om at faae Kaffe; thi dette er deres første Fornødenhed, og maa til, om de saa ikke have Klæder paa Kroppen eller det mindste at spise.

For nogle Dage siden blev her fanget tre store Fiske, og den Jubel, dette opvakte blandt Grønlanderne, lader sig ikke beskrive. Der var den hele Aften og Nat en uendelig Skrig og Støien paa hele Pladsen. Jeg var tilstede, da de slægede Fiskene. Hver af dem var paa Størrelse som en stor Ko og havde et Horn af omtrent fire Alens Længde. Grønlanderne, Store og Smaa, kastede sig, hver med sin Kniv, over Byttet som forsultede Dyr, afskjære eet Stykke af Fisken efter et Andet, og spiste det raat. — Af disse Fisk faaes Tran, der er saa klar, som Olte.

Vi have nu ei længere Dag, end fra 8 til 2½, og om en fjorten Dage have vi den mørke Tid.

Kjøbmændene have foræret os et Hjerdingkar Kartofler, og skjøndt de fleste ere gaudske sorte, sparer jeg dog paa dem som paa en Skat.

Den 14de November 1837.

Endnu er Vinteren ret mild. Frostens er afværende, dog have vi ei havt højere, end 14 Grader. Havet er nu lagt et langt Stykke ud. Forleden Dag spadserede jeg med min ** over en Mtil paa Havet. Det er saa behageligt, at kunne gaae paa den jevne Bei, imod bestandig at flattere i de stille Fjelde.

Vi see nu ikke Solen mere, men have dog nogen Dag, omtrent fra 9 til 1½, men Dagen aftager kjendeligt, saa vi snart ville have den mørke Tid.

Vor lille Huusholdning her er forøvrigt ei ulig den, vi førte i Narhuus. Vort Liv henrinder isandhed i stille Tilfredshed. Kun falder det jo noget besynderligt, saaledes at være ligesom død for den hele Verden, vi før bevægede os i. Fra enhver offentlig Tidende ere vi afskaarne, kan ikke læse en Avis, eller erfare det mindste om noget Anliggende i Verden. Jeg vil imidlertid troe, at man ogsaa kan vænne sig dertil. Vi have ei andet at kaste vor Interesse paa, end hvormange Salthunde her daglig bliver fanget; det er Dagens første og sidste Nyhed.

Den 4de December 1837.

Vi have nu en temmelig svær Kulde, mellem 20 og 25 Grader. Dog trykker den mig aldeles ikke. Jeg kan færdes ude og inde, uden at fryse mere, end i Danmark. Men nu har vi ogsaa stedse stille og smukt Vetr. Forresten mærker man jo nok, at Kulden her er langt stærkere, end hjemme. Naar jeg t. Ex. ude i Kjøkkenet rører ved en Jildtang eller en Laas, da hænger det fast ved Fingrene og brænder ligesom gloende Ting. Men naar man slipper, har Huden ikke videre Skade. Dag vor Sopha, som staaer her i Dagligstuen, hvor vi stedse har Varme, er et tykt Lag Is; i Sovestuen, hvor vi dog ogsaa daglig har lidt Varme, ere Binduerne tillukkede af Is, som fylder den hele Karm. Dog har vi eet Bindue, som kan lukkes op daglig. Det er saa besynderligt at see, naar jeg aabner det, flaaer Kulden ind og seer ud som ud som en tyk Røg.

Vi have nu den mørke Tid, men det er dog ikke ganske mørkt. Fra 9 til 11 kan vi dog som oftest have Lamperne slukte. Den Tid kan snart gaae, at vi allerede i Januar igjen har lyst.

Den 16de December 1837.

Kulden vedbliver at være eens, hidtil ei over 25 Grader. Været er smukt. Naften hver Dag vandrer jeg en Time tid paa Havet. Fængsten er desværre maadelig, og de stakkels Grønlandere begynde at sulke.

Hidtil har jeg været i Kirke hvergang her har været dansk Tjeneste, og aldeles ikke følt mig uleiligtet af Kulden. Jeg tænker saa ofte paa, hvormange der i Danmark, for den Smule Kulde, et kan gaae i Kirke om Vinteren. Tjenesten er høitidelig; Kirken er oplyst med 40 Lys.

Fremdeles have vi da den mørke Tid, og maage nu hele Dagen have Lamper tændte.

(Fortsættes.)

Tre Digte af Ingeborg.

I.

Hjemvee.

Der er en forunderlig = stille Dval
Som griber ind i de Kjærligste Hjerter,
Thi hvo som er kold i Glæder og Smærter
Af Bømod ei lettelig røres skal —
Men i et blidt, bevægeligt Bryst,
Hvor Kjærlighed, Længsel og Savn sig røre,
Af, der et smerteligt Suk vi høre,
Dg det er — Hjemvee paa fremmed Kyst!

Thi dette Suk imod Hjemmet drog! —
— Du arme Hjerte, jeg troer dig jo gjerne;
Nu skal Du slaae i et ukjendt Fjerne.
Saa langt fra der, hvor Du forstegang slog!
Jeg troer, at den Plet, hvor vor Bugge stod,
Vor hjemlige Kjærlighed dog beholder.
Dg naar sig Livet for os udfolder,
Af, Hjemvee — dog Hjertet tilbage drog!

Maa Unglingen bort fra sit Barnehjem,
Naar Videnskab, Kjærlighed bort ham kalder,
Dg Blikket paa Veien tilbage falder,
— Da troer jeg, han skuer med Smerte — frem!
Dg hvis han fra Barndommen ei har grædt
(Thi Livets Blisdom jo Alvor lærer!)
En dyb Sorgmodighed nu han nærer,
Dg da af — Hjemvee han græder let!

Maa Bruden bort fra det stille Hjem,
Hvor Kjærligheden hun lærte kjende,
Hvor Hjerterne hængte saa fast ved hende,
Dg hun med Smerte forlader dem:
Da troer jeg — om ogsaa Veien gaaer
Til Kjærligheds hjemlige, bedste Glæder,
At hun dog i sin Lyksalighed græder
Dg Hjertet i smertelig — Hjemvee slaaer.

Det stillende Liv er jo saa paa Jord,
 At Hjertet somoftest ved Hjemmet bliver.
 Naar Veien Sjele fra Sjele river,
 Og Læben i Skilsmisfen mangler Ord —
 — Da Suk og Tanker tilbage gaae,
 De kan ikke hvile paa fremmede Steder;
 I dyb Tungsindighed Hjertet græder,
 Af Hjemvee — det næsten ei meer kan staae!

Å, men dog en bedre Hjemvee jeg veed,
 End den, som pincer en Sjel hernelen —
 — Jeg mener Hjemvee mod Evigheden,
 Til Gud og hans evige Kjærlighed!
 Du arme Hjerte, som binder dig fast
 Til Jordlivet og dets flygtige Glæder,
 Somoftest du fluffet hernelen græder —
 — O, vel dig, om du i din Hjemvee brast!

II.

Kjærlighed og Kulde.

Saa sandt som der er Kjærlighed paa Jord,
 Saa smerte-sandt der ogsaa findes — Kulde;
 Saa sandt der tales vennehulde Ord,
 Saa sandt der siges, hvad der aldrig skulde!
 Alkjærligheden har os altfor kjær,
 De gode Engle ere Hjertet nær,
 Naturens Ord saa gribende og hulde!

Hvad Godt gjør Kjærligheden ei? Den følger
 En Pilgrim over Livets stærke Strøm;
 Den bærer Sjælen over brede Bølger,
 Og den er Sindets lykkeligste Drøm!
 Den troer og haaber — holder sig til Gud;
 Den skaaner — sætter Venners Brøde ud,
 Og med sin Raabe Fjenders Feil den følger.

Den er nok værd at eie i sit Bryst,
 Den, som forliger os med Alt hernelen!

Vi ere jo paa en urolig Kyst
Dg Veien gaaer kun gjennem Kamp til Freden.
Her stormer det — uagtet Haab og Tro; —
I Verdens-Strømmen findes ikke Ro,
Saa maa dog Hjertet eie — Kjærligheden!

Men ak! en Livets Kulde gives der,
Som gjennemisner Sjelen at beskrive;
Med dette Maleri jeg iler her,
— Det kan mig Kjærligheden bedst tilgive!
Saa — efter Kampens sidste, bitter Bee —
Er Dødens Billed blidere at see,
Det kan endog saa Hjertet sodt henrive!

Men her —! Ukjærlighedens kolde Vand! —
O Jammer, at du Sjæle skal adskille!
Det Bryst, hvorum du lagde dine Baand,
Sig lædsker aldrig meer ved Livets Rilde.
De Hjerte-Blomster, du har aandet paa,
Strax lukke Ralken, segne og forgaae,
Dg i dit Spor utalte Taarer trille!

Jeg maa tilbage i din hulde Favn,
Du Livets Kjærlighed, Du Hjertets Eden!
I dig skal alle Sjæle søge Havn,
Som trætte sig paa Verdens Strøm herveden.
Her stormer det, men du har salig Ro!
— Kom, slut dig til mit Hjertes Haab og Tro —
Jeg eier Alt, naar jeg har Kjærligheden!

III.

Graae og grønne Dine.

(Efter en Opgave.)

Siig, hvilket Blik Du elsker meest paa Jord —
Siig, ynder Du det Staalgraae eller Grønne —
Siig, hvilket finder Du blandt dem det Kjønne?
Men — Du maa snart belægge Dine Ord!

Jeg saae Dem ofte Begge paa min Bei,
Men, hvad man ellers kan hos Dine finde,
Jeg savnede hos disse ingensinde,
Og, hvad Man ellers savner, fandt jeg ei.

Du smiler, thi Du tænker vel som saa:
„Kan der vel findes Noget af det Skjønne?
„Og kan nu ogsaa Dine være — graae,
„Saa kan der dog umuligt være — grønne.“

Jo, see Dig rigtigt for paa Livets Bei; —
For Gud iøvrigt Intet er umuligt,
Og hvad Han gjør maa Ingen kalde „grueligt“),
Fornægte det, som om det findes ei!

Det staa al graae Blik er saa vemodig = ømt,
Det megen Kjærlighed kan slutte inde.
Betrogt det ret! Maa Man ei kjænt det finde,
Især naar det alvorligt er — paastrømt?

Jeg finder det saa roligt og saa mildt,
Thi Lidenstaber der vi finde ikke!
Det har et Fortrin fremfor mange Blikke:
Det tindrer aldrig hævnende og vildt!

Jeg finder Sorgen præget staae deri;
Tidt Savn, tidt Længsel, dette Blik forraader.
Mens Hjertet bløder under Livets Gaader,
I Blikket er et lønligt Sværmeri.

Det ligner Himlen paa en Winterdag,
Hvis tunge Mismod ofte os bedrover.
Men — altid Kraft fra oven Man behøver,
Man er ei gandske stærk — ei gandske svag!

Naar ligt det staa al graae Blik nu Himlen seer,
Hvad Bedre kan det ligne da herveden?
Naar vi i det kan læse Kjærligheden,
Behøves der jo ingen Ynde meer!

Du smiler! — Jeg nu Skildret har de Graae,
Fordi jeg undertiden fandt dem Skjønne,
— Men aldrig dog saa smukke som de Blaae; —
Og nu — nu gaaer jeg over til — de Grønne.

*) „Grueligt“ — ret et Mode-Ord!

Du fatter vel, jeg kun kan mene her
Et Lunespil, som just Naturen eier!
Og vil den være kjærlig, som den pleier,
Da — tidt den Skabte misfornoiet er.

Jeg tvende Farver tidt i Blikket fandt,
Saae „Blaa t“ og „Grønt“ i en fortrolig Blanden,
Som „Tro“ og „Haab“ de hørte til hinanden,
Som tvende Bølger de tilsammen randt!

Jeg saae et Hav i dette lyse Blik,
Hvor aldrig Hjertets Rolighed gik under,
Thi naar det blødte tidt af dybe Bunder,
Det lyse Die netop — Fromhed fik!

Nu er du vel beroliget igjen,
Naar blaalig-grønt Dit fromme Blik jeg kalder?
Om vredt paa disse Linier det falder,
Saa seer det kjærligt dog mod — Himmelen!

Og er Du vred, det bliver netop kjønt;
O, Du forfængelige Dødelige,
Saa troer jeg næsten, at jeg her kan sige
At Man kan ikke see, at det er — grønt!

Dog — seer Du venlig over Livet ud,
Dit Blik er smukt, hvad Farve det saa bærer;
Naar Kjærligheden i Dit Bryst Du nærer,
Det smukkeste er, naar Du seer op til — Gud!

Men — Døden kommer med den sidste Bæe,
Og lukker Diet sidstegang herneben! . . . .
Forklaret aabnes det i Evigheden
For Alt, hvad der er lovet Dig at see!

Maria Offida.

Næsten et halvt Aarhundred vare Lombardiets paradisiske Egne blevne hærgede ved Krig og Soldaterdespotisme; de engang saa blomstrende lombardiske Stæder havde tabt deres Glands og Frihed, og deels beherskede med militairisk Magt af Visconti'erne, som Hertuger af Mailand, deels frarevne Mailänderne af Republiken Venedig, sukkede de under Byrden af deres Regjeringer og af en Soldateska, hvis Anførere tidt vare mægtigere, end de Fyrster, i hvis Tjeneste de stode. Republiken Florents og Venedig kæmpede næsten uafbrudt mod Kongen af Neapel og den mægtige Hertug af Mailand, og begge Dele søgte da, ved uhyre Summer, at vinde Anførerne for disse reenmilitairisk ordnede Bander. Disse Eventyrere, som bestode af lutter harniskklædte Ryttere, deelte sig i to Skoler, som de kaldte sig selv: Sforza's Skole og Braccio Montone's. I Spidsen for den Første stod Frank Sforza, en Søn af hiin Muzio Attendulo, som, fra simpel Rytter, svang sig op til en af Neapels rigeste Vasaller. I Spidsen for den Anden stod, efter at Braccio var falden i et Slag med Frank Sforza, Nicolo Piccinino, hans værdige Efterfølger. Mellem Begge herskede evig Avind og Iversyge.

Tidligere havde Sforza staaet i Hertug Philip Maria Visconti's Tjeneste. Denne havde lovet, at give ham sin neppe af Barndomsalderen udtraadte naturlige Datter Bianca tilægte, og paa Grund af dette Løfte var han, trods mange Misligheder, bleven ham tro. Men da han snart mærkede, at Hertugen ikke meente det redeligt med sit Løfte, ja, at han endog hemmeligt havde formaaet Alphons af Neapel til, at berøve ham hans Fædrearv i dette Kongerige, saa besluttede han, at forlade hans Tjeneste, og at modtage Venedigs Forslag, som bød ham Over:

befalingen over Republikens Hær og 90,000 Dukater aarlig Sold. Men selv under disse Forhold opgav han ikke Haabet om at vinde den skønne Bianca, Hertugens eneste Datter, hvisaarsag han førte Krigen med saamegen Skaansel, som de Hæren ledsagende venetianske Proveditorers mistroiske Blik tillod ham.

Efter at have overvundet Nicolo Piccinino i flere Træfninger og fordrevet Mailänderne fra Brescia's og Bergamo's Gebeet, drog han nu for Martinengo, et fast Slot mellem Bergamo og Crema. Her fandt han uventet Modstand. Tilmed udrustede Visconti med saadan Hurtighed en ny Hær, at Piccinino, medens Sforza troede ham i Mailand, for at undsætte Martinengo, og da han desuagtet forsatte Beleiringen, fraskjær han ham al Tilførsel, og forfælskede sig saa fast paa de nærliggende Høie, at Beleireren nu selv blev beleiret.

1.

I Juli 1441 stod Frantz Sforza, endnu ved Midnatstid, hensunken i dybe Tanker, i sit Telt. Lige overfor ham sad hans Lønsskriver og fortroligste Ven, Johan Simonetta, fastende et sorgfuldt Blik paa Helten, og, som det lod, ventende hans Dictat. „Lad det være godt, Mester Johannes! sagde Sforza omsider: Hiint Skridt vilde dog være frugtesløst; jeg bøier mig ei for den Mand, som saatidt flyede for mig, som jeg allerede eengang holdt fangen, og som nu, i sin uangribelige Stilling, troer at kunne spotte mig.“

„Saa send mig til Hertugen; jeg veed, han er i dette Dieblig utilfreds med sin Hærsfører — let kunde der tilveiebringes en Forsoning!“ tog Lønsskriveren Ordet.

„Johannes, troer Du da, jeg kunde forraade Republikken? afbrød Sforza ham rask: Saalænge jeg staaer i

dens Tjeneste, er jeg den tro. Af blot Mistanke førte Senatet den store Carmagnola paa Retterstedet; jeg ønsker, at finde mit Maal paa Vrens Seng.“

„Herre, saa har I kun Valget mellem tvende Veie! sagde den befindige Ven: I stormer Martinengo, eller Mailändernes Leir.“

„Du har Ret, Mester! svarte Sforza: Kun disse to Udveie har jeg, og vovelige ere de Begge. Stormer jeg Martinengo, saa kaster Piccinino sig i Ryggen paa mig, og jeg maa ophæve Stormen — men at storme hans Forskandsninger, er et Kæmpeværk — umuligt var det jo ikke! tilføiede han med et muntert Smil: Fire Dage endnu have vi Proviant; kommer der ingen Redning forinden saa faae mine Ryttere aflægge den overflødige Rustning, stige af, og løbe Storm med Landsen i Haanden; ofte overrasker det Overordentlige, og saa lykkes det i Almindelighed.“ — Simonetta rystede betænkeligt paa Hovedet.

„Du er for sindig, Mester! vedblev Sforza: Du veed jo, at jeg altid stoler trygt paa min Lykke, thi den har endnu aldrig gandske forladt mig. Iøvrigt har Ludovico spaaet mig igaar — “

„Den Nar!“ afbrød Simonetta ham, idet han ærgeligt sprang op.

„Forivrigt Dig ikke! sagde Francesco smilende: Jeg stoler meer paa Narrens Wiisdom, end paa Bolognesers Astrologens mystiske Wiisdom. Denne har sin Kundskab fra Stjernerne, og de skuffe ham tidt; hiin søger paa Jorden de Kjerner, som stundom give ham en rigelig Høst. Siig selv, traf han ikke fædse det Rette, naar det gjaldt Mailand?“

Simonetta kunde eller vilde ikke modsigge ham, og da Sforza ogsaa taug, saa indtraadte en siebtffelig Stilhed.

„Slottet hist maa have frygtelige Mure! afbrød Simonetta Tausheden, efter at han havde aabnet Teltet, idet han saae ud mod den beleirede, Stad: See kun, Herre! hvorledes Kartoverne lyne frem bag Skandsekurvene; de slynge Fordærvelse mod Taarnet, og dog staaer det uroffret.“

„Et herligt Skuespil! tog Sforza Ordet: Ligt en dunkel Nise, paa hvilken Dragerne spyde deres Jld, staaer det usaarligt der — et Billed af den store Mand, mod hvis Bryst Skjebnens Pile prelle af.“

„Usaarlig staaer vel ingen Jordens Søn. Enhver har, som Achill, et Sted, hvor han kan saares!“ meente Lonskri-
veren.

„Du kan have Ret, Mester! sagde Sforza: Ogsaa jeg har mit. See Dig om! Under hine hvide Telte hviler mit Haab. Taber jeg det, saa er hver Udsigt til Storhed og Herredom formørket. Myster jeg Hæren, den største, jeg endnu har anført, saa er Mailand og Bianca Visconti tabt for mig, og Skjebnen har truffet mig dødeligt.“

Stig mig blot, Herre! afbrød Simonetta ham, rimeligviis for at lede ham bort fra disse mørke Tanker: Hvorfor indfletter I altid denne Bianca i Billedet om en glimrende Fremtid? Troer I ei at kunne faae Mailand uden hende?“

„Jeg veed det vel, min trofaste Ven — svarte Sforza: at hendes Haand ikke giver mig nogen Ret til Mailands Throne; det er et Rigslehn. Den naturlige Datter kan ikke arve den barnløse Fader, men i Folkets Dine giver hun sin Ægtefælle en Ret til Faderens rige Efterladenskab. Tilmed hørte jeg saameget, Simonetta, om hendes Skjønhed, hendes Aand, hørte, hvortid hun lignede sin Fader, og dette satte min Indbildningskraft i Bevægelse; jeg skabte mig et Billed af hende, og jeg tilstaaer, at i de 8 Aar, siden Visconti lovede mig hendes Haand, har jeg vent

mig til, glædet mig ved, at tænke mig hende som min Hustru, hvorvel den mistroiske Fader aldrig tillod mig at see hende som Barn, mindre som Jomfrue.“

„Hører jeg ikke Trin nærme sig Teltet? afbrød Lønsskriveren ham nu: Seer Du Nogen snige sig her omkring?“ spurgte han den skjægede Skildvagt.

„To Mænd nærme sig Teltet kjækt og frit! svarte den gamle Krigsmand: De snige sig ikke frem, deres Skridt ere faste.“

„Hvo mon der hjem søger mig paa denne Tid?“ sagde Sforza, i det han ufravendt saae efter de to Mænd, som stedse kom nærmere.

„Herre! raabte Simonetta leende: Spænd ei Eders Nysgjerrighed for høit, thi skuffer ei mit skarpe Øie mig, saa er det Narren.“ — Det var virkeligen ham, som nu, uden sin Ledfager, treen ind.

„Atter har jeg spaaet rigtigt! tiltalte han Sforza, og hans Øie straalte af Glæde: Jeg bringer Eder godt Budskab. Udenfor staaer Antonio Guidoboni; han kommer fra Mailand.“

„Guidoboni?“ raabte Simonetta glad, medens Sforza hurtigt bød at indføre ham.

Mailänderen traadte ind. „Jeg kommer, sendt af min Herre! tiltalte han Sforza, med hvem han tidligere havde staaet i Venskabsforbindelse: Jeg kommer, at byde Eder Fred og Forsoning.“

„Vær mig velkommen, Antonio!“ svarte Sforza, trohjertigt rystende hans Haand; dog var han for klog til, ved Ord eller Blik at røbe sin Glæde.

„Hertugen kjender Eders Klogskab og Krigserfarenhed tilstrækkeligt! vedblev Guidoboni: Han er desaaarsag forvisset om, at I kjender det Farlige i Eders Stilling. Mangel paa Levnetsmidler tillader Eder ikke, længere at beleire Martinengo; hans Hærs Stilling og Nærhed lader Eder

ingen Udvei aaben til at trække Jer tilbage uden betydeligt Tab. Han har altsaa en nær og sikker Seier i sine Hænder, men han vil ikke benytte sig deraf. Thi han, som stedse var Herre i sine Lande, kjender intet mere Vanærend, end, liig en Fange, at underkaste sig sine Tjeneres afsindige Fordringer og Betingelser. Men nu forlanger, midt i Krigen, den samme *Piccini*, som han har hævet saa høit, Herskabet *Piacenza* af ham; *Ludvig* af *San Severino* forlanger *Navarra*; *Ludvig* del *Berme Tortona*; *Furlano Bosio*, og de *Andre* Ansørere Lehn og Elotte i Mængde. Da de see ham uden erklæret Arving, vove de i hans Levetid, at ville dele hans Lande. Det har oprørt ham, og før *Visconti* underkaster sig disse Fordringer, vil han befordre Eders Ophøielse, Eders Ære, naar I kun forstaaer at benytte Leiligheden. Han vil gjøre en Ende paa Krigen, og udnævner Eder, den fiendtlige Hærs Befalingsmand, til Voldgiftsmand i Henseende til Fredsbetingelserne. Som Underpant vil han overlevere Eder Alt, hvad han endnu har besat i *Bergamo's* Gebeet, endogsaa *Martinengo*, som I forgjæves har beleiret. Desuden vil han give Eder sin Datter *Bianca* til Gemalinde, og til Udstyr *Cremona* med sammes Gebeet. I behøver kun at give hans Lønskriver *Eusebio Caymo* sikkert Leide; han skal da strax indfinde sig i Eders Leir og lægge sidste Hæand paa dette Forlig.“

Eforza nølede intet Dieblik; strax lod han *Simonetta* opsatte det forlangte Leidebrev, og næste Nat kom *Caymo* i al Stilhed, og de foreløbige Betingelser bleve opsatte. Hvor stude, næste Morgen, *Molpiero*, *Procurator* af *St. Marcus*, da *Eforza*, i det forsamlede Krigsraad, smilende forkyndte, at Freden var sluttet, og gav Befaling til, at ophøre med alle Fjendtligheder. *Molpiero* kjendte Hærens Forlegenhed for vel til at gjøre Ind-

vendinger, og undertegnede det af Sforza sluttede Forlig, uden først at indhente Befaling dertil fra Venedig.

Ikke saa velkommen var C a v m o i Mailändernes Leir. Piccinino opbragtes i høieste Grad ved den Befaling, at ophøre med Fjendtlighederne og føre Hæren tilbage over Ad da; han vægrede sig endogsaa ved at adlyde den.

Han havde haabet, langt om længe, paa eensgang at læge de Wunder, Sforza ved saa mange Leiligheder havde slaget ham, og — hans egen Herre frarev ham Triumphen. Den Tanke, at de Stæder, de Lande, han saa ofte havde forsvaret med sit Blod, nu skulde worde hans bittreste Fjendes Arv, bragte ham til Fortvivlelse, og allerede vilde han give Befaling til, at storme Venetianernes Leir, da der meldtes ham, at adskillige Mailændere, sendte af Hertugen, besøgte sig i Leiren, for til Afmarsch at opfordre den Deel af Hæren, som stod i Hertugens umiddelbare Sold. Piccinino iudsaa nu vel, at han, med sine og de andre Hovedsmænds Bander alene, ei kunde modstaae Sforza's Magt, søiede sig i sin Skjebne, og Vaabensstilstanden kundgjordes under Trompeters Lyd.

Begge Hære rykkede ud til denne høitidelige Handling, og stode kun en Fjerdingvei fra hinanden. De to største Hærsførere i Italien stode her fredeligt ligeoverfor hinanden, opsogte og omfavnede hinanden i hele Hærens Paasyn, og bevidnede hinanden, maaskee i dette Dieblig oprigtigt, deres gjensidige Agtelse efter saamangen blodig Kamp. Hæren fulgte Anførernes Exempel, og snart saae man de Krigere, der nys havde udstødt hinandens Blod, drikke lystigt med hinanden.

Strax efter denne Vaabensstilstand, og efter at ogsaa Venedig og Florents havde anerkjendt Sforza som Fredsmægler, forlode begge Hære Martinengo. Mailänderne gik tilbage over Ad da, Venetianerne over Oglio. Piccinino

begav sig imidlertid til Bologna, som han havde i Besiddelse. Sforza op slog sit Hovedkvarter i Brescia, og ilte at lade Cremona besætte af sine Krigere.

2.

Neppe havde Sforza været nogle Dage i Brescia, før et Mytterie, som var udbrudt blandt de i Bergamo's Gebeet efterladte venetianske Tropper, nødte ham til, med en Deel af sine Krigere igjen at stride over Oglio. Han havde, for at forebygge enhver Mistanke, ladet Hertugen af Mailand underrette derom, og denne ellers saa mistroiske Fyrste lod ham ved denne Leilighed indbyde til at komme til Mailand. Ihvorlidet end Sforza, under disse Omstændigheder, behøvede at frygte Venedig, saa troede han dog ei, allerede nu at kunne betroe sig til Hertugen, og modtog derfor ikke Indbydelsen, men kunde ikke forhindre, at jo Hertugen indbød ham til en ny Sammenkomst og hertil foreslog ham Monza, hvorhen han kunde medbringe 500 Landsknechte til sin Bedækning; Hertugen vilde komme med lige saa mange.

Den forsigtige Sforza meldte dette til Venedig, fik Tilladelsen, underrettede Hertugen om, at han vilde indtræffe i Monza, og gjorde sig rede til Reisen, efter at han havde sendt Simonetta forud, for at han nøie skulde give Agt paa Allet. Da han just var i Bjergegnen ved Bergamo, gik han ved Lecco over Adda, og betraadte her det mailandske Gebeet, hvor han allevegne modtoges med Udmærkelse.

Da han, Dagen efter, i Spidsen for sine Rydarsker, red forbi Søen ved Pusiano, mødte ham et sælsomt Eventyr. Skjøndt væbnet fra Hoved til Fod, da han ikke troede Piccinino, hvis Krigsfolk i denne Egn laae i Qvarter ved Trezzo og Vimercato, havde han dog mod Aften

ladet en Falk stige, havde fulgt den henimod 1000 Skridt fra Landeveien, og først ved Søen standsede han sin skummende Hest. Pludseligt traadte her en ung Pige frem af Krattet, og greb hans Hest i Tøilen. „Herre! tiltalte hun ham aandeløs: Herre, jeg beder, jeg bønfaller Eder om, at følge mig.“

„Varn! sagde Sforza, idet han mistroisk betragtede den nydelige Pige: Kjender Du mig?“

„Nei, Herre! svarte hun: Men fra Slottet hist — hun pegede mod en forfalden Borgs graae Mure — saae vi Eder drage langs Søen med Eders Ryttere; da sendte min Herskerinde mig ned, for at opsoge en Riddersmand, der har Mod nok til, at bestaae et Eventyr for hende. Jeg saae Eder trave hid, bødiede ind i Krattet, og den hellige Moder være lovet, at jeg har naaet Eder.“

„Hvad forlanger Du af mig, min Pige?“ spurgte Sforza, der med Velbehag betragtede den skønne Pige, som saae op til ham med sit dunkle, talende Øie, endnu stedse holdt hans Hest i Tøilen, og viste hen mod den gamle Berg.

„J skal følge mig histop til min Herskerinde; hun vil da forklare sig nærmere for Eder.“

„En snorrig Anmodning! meente Sforza: Troer Du da, mit smukke Varn, at en forstandig Krigsmand er saalætsindig, som Du, der holder den første den bedste Riddersmand an, for at føre ham til Din Frue? — Er denne Dame endnu ung?“ — „Ja Herre!“ — „Saa smuk som Du?“ — Pigen rødmede, og slap ved dette Spørgsmaal Hestens Tøile, bukkede sig, og plukkede en simpel Markblomst, derpaa en nys udsprungen Rose af den duftende Busk. „See, Herre! sagde hun, og hendes sjelfulde Øie saae igjen op til Krigsmanden: som denne simple Blomst ved Siden af denne prangende Rose, saaledes staaer jeg bly ved Siden af min Herskerinde!“

Esforza smilte noget vantro, thi han fandt Glutten alt for smuk. — „Og hvorledes hedder den Hulde?“ spurgte han videre.

„Maria d'Ossida!“ svarte Pigen.

„D'Ossida? En Datter af — —“

— „Den ulykkelige Statholder i Bologna, som døde i Lænker i Taarnet i Fermo.“

Esforza blev eftertænkksom ved disse Ord. „Skal jeg komme alene til Din Herskerinde?“ spurgte han derpaa pludseligt.

„Kom, hvis I er mistænksom, med saa stort et Følge, som I vil.“

„Saa vent mig her, snart skal jeg igjen være hos Dig.“ Han vendte sin Hest og galopperede tilbage til sine Folk, som, bekymrede for ham, allerede havde begyndt at søge efter ham.

Balthasar af Ossida, hvis Datter havde opfordret Esforza, uden at kjende ham, til at komme til hende, var, for 5 Aar siden, som Statholder i Bologna, stødt til Esforza's Hær i Romagna med Pavens Tropper. I sin Forlegenhed havde Eugen IV. udnævnt Esforza til Marchese af Ancona og til Kirkens Gonfalionere. Efter at hans Feltherre havde gjenindsat ham i Besiddelsen af hans Stater, angrede han sin Gærmildhed, og gav Ossida det Hverv, at lade Esforza myrde. Venner, som Denne havde i Rom, advarede ham; han opsnappede Breve til Ossida, som gave ham fast Overbeviisning; han lod derfor Statholderen af Bologna gribe midt blandt hans Krigere og bringe til sit fæste Slot Fermo, hvor han kort efter døde i Lænker. Datteren søgte rimeligviis en Mand, som kunde hævne hendes Fader, og troede, i ham at finde en saadan. Det gjorde ham ondt for Pigen, og skøndt han ikke kunde begribe, hvorledes hun var kommen fra Kirkestaten paa det mailandske Gebeet, paa dette usle Slot, troede han dog,

at kunne gavne hende, at kunde vise hende een eller anden Tjeneste, og saaledes, under et fremmed Navn, udsone sig med hende. Denne Tanke bestemte ham til at følge den sølsomme Indbydelse, maaskee ogsaa Nysgjerrighed efter at see den skønne Eventyrerske.

De Fl:ste af hans Officerer fraraadte ham det; de foreskillede ham, hvor let maaskee Hertugen af Mailand selv, eller en Anden af hans Hjender, her kunde opstille en Snare for ham, men han havde givet sit Ord, og det brød han aldrig. Han befalte, at 200 Landsknekte skulde følge ham, medens han lod de andre fortsætte deres Vej. Snart var han ved Søbredden, hvor den yndige Undine ventede ham med Længsel. Man førte et Huuldyr frem, raskt svang hun sig op derpaa, og anførte nu Toget af harnissklædte Mænd op ad det steile Bjerg til Borgen.

„Ved St. Christopher! tilhvidskede Sforza Ludovico, som red paa sin magre Kleppert ved hans Side: Riden histoppe kan neppe rumme 200 Landsknekte, og synes mig sandelig ikke den Møie værd, at foretage en saa besværlig Reise.“

„Rid kun til, kjære Herre! Hvo veed, hvilken Fugl der sidder oppe i den Rede!“ svarte Ludovico, og et neppe mærkeligt Smil spillede om hans Mund.

De kom langt om længe til Borgen, hvor to gamle, pjaltede, stovvæbnede Krigsmænd med muligst Anstrengelse trak Broen op og lode de Fremmede uhindret drage ind. Den ene Portfløi havde en Kugle sønderslaget, og ingen havde gjort sig den Uleilighed, at istandsætte den; i Gaarden laae Gruset af et forfaldet Taarn, og optog saa megen Plads, at Halvdelen af Sforza's Følge maatte blive uden for Slottet. Her modtog ham en gammel, just ikke stateligklædt Tjener, som førte ham op ad en steil, halv forfalden Vindetrappe; knurrende fulgte Bagten efter. Det Varelsse, han nu førtes ind i, lignede gandske den øvrige Deel af Slottet:

Alle vegne Levninger af fordums Pragt, alle vegne Odelæggelse.

„Ædle Ridder! begyndte nu den gamle Tjener, og satte to brændende Lys paa Bordet: Min Herskerinde lader sig undskylde, at hun ikke kan modtage, ikke beverte Eder bedre. I Bologna's Pallads, hvor hendes Fader boede, var I bleven fyrsteligt bevertet; men her . . . Behag at afvæbne Jer, min ædle Herre! Træk derpaa i denne Snor, og jeg skal strax komme tilbage, for at føre Eder til min Herskerinde.“

Da Tjeneren havde forladt ham, gav Sforza, som Mangehaande i dette Slot kom forunderligt fore, Befaling, at besætte Indgangen, at gennemsege Kjælderen og alle Kroge i den gamle Borg, og naar man ikke fandt noget Mistænkeligt, skulde kun 50 Bevæbnede blive tilbage til hans Bedækning, de Øvrige skulde leire sig udenfor Borggen. Selv aflagde han sin svære Rustning, og iførte sig, rimeligviis for den smukke Dames Skyld, pragtfulde Klæder, men beholdt dog Pandserfjorten derunder.

Sforza var paa denne Tid 40 Aar gammel. Hans af Solen brunede Ansigt var mandigtstjont, hans Øie fyrigt, hans Mine venlig. Hans Skikkelse var kraftig, som en Helts, saa han kunde kaldes en smuk Mand, der endnu stedse kunde gjøre Fordring paa, at behage en Kvinde.

Med Siden af ham stod Ludovico i salsom Contrast. Lang og tør, saa han ragede høit over Sforza, var han en næsten latterlig, ofte ogsaa gruelig Skikkelse, hvortil maaskee en frygtelig lang Næse bidrog endeel. Et Par store, lybtliggende, mørke Øine blinkede stikkende frem under buskede Bryn, dog kun naar han blev vred; ellers var Udtrykket mere tungsindigt. Manden i Brede lignede en Banvittig, Manden i rolig Stemning en Ulykkelig. Mutius Sforza havde fundet ham, som Dreng, forladt af sine

Forældre, i en Skov; af Medlidenhed havde han taget ham med sig og ladet ham opdrage, og saaledes blev han indtil Døden hans bestandige, troe ledsager, som han kunde betroe de vigtigste Sager. Han gik i Arv til Sønnen, som han nu var gandske hengiven, skjøndt denne ikke gandske behandlede ham med samme Tillid, som Faderen fordum. Sforza vilde mere ligne en Fyrste, end en Krigsmand; desaaarsag samlede han ogsaa Digtere og Lærde om sig. Men disse ansaae Sørlingen for en Nar, og behandlede ham ogsaa som en Nar, indtil han engang med sin Knokkelhaand, slog en til Jorden, som kom ham en Smule for nær. Iøvrigt havde vel en vis Tilbøielighed, at forudsige Fremtiden, ikke gandske med Uret forskaffet ham Øgenavn af „Nar.“

„Herre! begyndte han, da han saa Francesco saa smukt paaklædt: Jeg ønskede, at J allerede idag kunde ride ind i Mailand og stige op ad Marmortrappen i det hertugelige Pallads, for at hilse paa Eders Svigerfader. Der vilde J finde Eders Forlovede — “

„Altid fører Du mig dog til Mailand, sølsomme Menneſte! afbrød Sforza ham: Veed Du ei, at hvert Trin paa denne Marmortrappe er farligt? Let glider man der, thi hvert Trappetrin er badet i Blod.“

Den Magre smilte. „For Eder ere de kun bestrøede med Roser, Herre!“ sagde han, og hans Dø saae velbehageligt paa Sforza.

„Og altid taler Du om denne Bianca Visconti, og skjøndt Du aldrig har seet hende, maler Du mig hende dog saa fortryllende, som om Du frygtede, at min Indbildningskraft slumrede.“ —

„Ja, Herre, denne Bianca vil skænke Eder meget Skjønt, meget Herligt! vedblev Ludovico: En Myrthe; og en Fyrstekrone! Vend Eders Blik mod Mailand! Der

staaer Eders Lyffes Stjerne, der lyser den i herlig Pragt, Skjønnere, end nogen Stjerne formaaer at lyse!“

„Prophet! afbrød Sforza ham, og førte ham til det aabne Vindue: Skjønnere, mener Du, lyser hist en Stjerne for mig, Skjønnere, mere straalende, end denne Aftenstjerne? Sandelig, nei!“

Ludovico smilte. „Den Stjerne, der her staaer over Eders Hoved, kan det ogsaa i Mailand. Maaskee er det den samme, jeg mener.“

„Det kunde jeg nok ønske! afbrød Sforza ham rask: Thi viid, Ludovico, saalidet jeg holder af Stjernetyderne, saalidet jeg stoler paa det mig stillede Horoskop, saa virker dog denne Aftenstjerne underligt paa mit Sind. — Vorder Livet mig trangt, saarer Skjebnen mig, finder jeg ingen Udvei meer af Livets Labyrinth, føler jeg mit Bryst beflemt, saa træder jeg i Skumringen udenfor mit Telt, seer op, og seer forventningsfuld, hvorlunde den blaae Himmelhvælving lidt efter lidt formørkes, indtil jeg skimter et blegt Taagepunkt, som, med det stigende Mørke, stedse vorder lysere, stedse klarere, indtil det viser sig straalende for mit længselsfulde Blik. Fuld af Fortrøstning seer jeg op til denne Stjerne: dens Straaler gjennemtrænge mig, hver af dem bringer mig en dristig Tanke, hver af dem fører Haabet og Modet tilbage i mit beflemt Bryst, og som om jeg havde badet mig i dens Straaler, træder jeg nystyrket under mit Telt, og den Tanke, den indgav mig, vorder snart til Daad. Af mangen Nød, af mangen Fare har Blikket mod oven, Blikket mod den lysende Aftenstjerne revet mig. Paa den stoler jeg, ellers paa Ingen!“

„Herre, skal jeg ringe paa Tjeneren? Mig tykkes, I lader den skønne Signora vente længe!“ yttrede nu Ludovico.

Sforza nikkede bekræftende, og snart stod Tjeneren for dem. Ledsgæde af nogle Officerer, fulgte de ham.

Veien til Damens Gemak var ikke lang. Snart befandt de sig uden for Døren, som, idet den aabnede sig for dem, skulde vise dem den opblomstrende Rosenknop. Den gik op, og den unge Pige, som ved Søen havde grebet hans Hest i Tøilen, stod hos Sforza, hilste ham venligt, og bad ham tøve et Dieblisk.

Diebliffet blev til Minut, Minuterne fordobledes, og de Nysgjerrige saae endnu ingen Dame. De havde imidlertid Leilighed til at betragte det af to Kjerter oplyste Bærelse. Forstyrret Pragt var ogsaa her kjendelig overalt, og ingensteds saaes hine Ridskaber, hine smaae Fornødenheder, hiin jærnlige Orden, som kunde bebude at her boede et fint qvindeligt Bæsen. Nogle opslidte Lænestole, et halvt forvittret Speil, et Bord, som snarere syntes at have baaeret lystige Drikkebrødres fyldte Bægre, end en fin Jomfrues Brodereramme, var hele Huusgeraadet i dette dunkle Gemak.

Omfiger aabnedes Døren til Sideværelset, og en rank, forklædt Skikkelse indtraadte, hilsende de Forsamlede med stolt Anstand. Om hendes Ansigt var ligesaa beundringsværdig som hendes Skikkelse, det skjulte et tæt Slør for de Speidendes Blik.

„Vær mig hilset, Ridder! tiltalte hun Sforza med sædttønde, dog skjælvende Stemme: Men, hvi nærmer I Eder mig omgivet af Krigere? Frygter I Forræderi, eller har I ikke Mod nok til, selv at beskytte Jer mod Forræderi med Eders Sværd?“

Forlader mig, mine Venner!“ vendte Sforza sig til sine ledsagere, som kun nølende forlode Bærelset. Ludovico blev. „Hvo er den Paatrængende, som ikke vil lade sig vise tilbage af Jer?“ svurgte Damen nu. — „Fjern Dig, Ludovico!“ sagde Sforza venligt, og ogsaa han gik.

Neppe lukkedes Døren efter ham, før Damen kastede Sløret tilbage. „Ved St. Christopher og den hellige Mo-

der! udraabte Sforza uvilkaarligt, overrasket ved Synet af dette Engleansigt: det er meer, end Rose og Rosenknop, det er en Engels Billed, det er — —“

„Maria d’Ossida!“ saldt Pigen ham høitrodmende i Ordet: Det er hiin Mands ulykkelige Datter, som Tigen Sforza lod vansmægte i Lænker. Hun staaer for Eder, opfordrende Eder til Hævn, hun knæler bedende for Eder!“

„Ikke saa, Signora! raabte Sforza tililende, og holdt Pigen tilbage: I behøver ei at bede. Kunde jeg være Eders Hævner, da skulde jeg være det med Glæde.“

„Og hvorfor skulde i ei kunne?“ spurgte Pigen, og hendes Pande mørknedes. — „Det er mig umuligt! —“ Umuligt? gjentog hun, og lod Sløret falde igjen: Saa lev vel, Hr. Ridder, da I allerede skjælver ved Navnet Sforza, som om I skulde bekæmpe et Afgrundens Uhyre. Mig synes, I duer ikke meget ligeoverfor en Mand, for hvem Mailand og Venedig ofte have skjælv, og der, som man siger, endog vover at udstrække sin Haand efter Viscontiernes Krone. Ja, til at træde lige overfor en saadan Mand hører der en anden Priis, end den, jeg Ulykkelige kunde byde.“

„Kast Sløret endnu engang tilbage! bad Sforza: Og jeg vil, som en Vansmægtende efter Kilden, see ind i Eders hulde Die, og prøve, om jeg da besidder Mod nok til at bekæmpe Francesco Sforza og hævne Eder.“ — Damen kastede Sløret tilbage. — „Ja! raabte han, efter at han længe havde tabt sig i hendes Beskuelse: Ja, Dame, jeg sværger Eder, at hvorsomhelst den Forhadte kommer mig iveien, der støder jeg ham Dolken i Hjertet, om det end var for Altret —“

„Om det end var for Altret, og stod han end ved Bianco Visconti’s Side, at modtage den præsteltge Velsignelse? saldt hun ham lidenskabeligt i Ordet: Ogsaa da?“

„Ogsaa da, jeg sværger Eder det! sagde han, om end ikke høitidelig, saa dog i fast Tone: Men hvad faaer jeg til Løn derfor?“

Hun rakte ham en Evanehaand. Ikke ufølsom mod Qvindeskjønhed, trykte han den med Inderlighed til sine Læber; men hurtig befindede han sig, og sagde: „Signora, jeg er et usøisomt Menneske; — Haanden er smuk, ingen Meisel kunde forme den smukkere af carrarisk Marmor, men skjønnere endnu end den, ere Rosenlæberne, som sikkert forstaae at uddele en langt sødere Priis.“

Tornærmet rystede Pigen sit dunkle Løkketop, og allerede greb Haanden efter Sløret; dog standsede den. „J er i Bidsfarelse, Herre! sagde hun: Hvad jeg formaaer at give, bringer Eder denne Haand alene, og saaledes, mener jeg, behøver I kun at tilkæmpe Eder den.“

Sforza, som nu først forstod hendes Tales Betydning, tænkte paa Bianca Visconti, og Sagen syntes ham at tage en for alvorlig Bending. „J byder mig en Priis, begyndte han: den Skjønneste, som kan falde i en Dødeligs Lod. Men hvad om det var mig umuligt, at fortjene den?“

„Er I gift?“ spurgte hun rask. — „Nei, Dame!“ — „Maaskee forlovet?“ — Et langtrukket „Ja!“ arbejdede sig frem af hans Bryst, og med dette Ja sank Pogens Slør, og hurtigt, som en sød Drøm forsvinder for den pludseligt Waagnende, forsvandt den hulde Skikkelse og lod den Overraskede ene med hendes Terne.

„Hr. Ridder! begyndte Denne, trædende ham nærmere: Vil I, ogsaa som Forlovet, drage Sværdet for min ulykkelige Herskerinde?“

„Jeg troer det neppe! svarte han, seende mod Døren, hvor igjennem hun var forsvunden: Jeg frygter, jeg er ikke stærk nok mere til at bekæmpe Sforza.“ —

„Saa lev vel!“ sagde Ternen neiende. — „Maaskee saaer jeg Mod imorgen.“ — Pigen loe haanligt. — „Eder's Hest pandsret, I klædt i Staal, Landsen i Haanden, som om I strax skulde bryde ind i de fjendtlige Skarer, saaledes fandt jeg Eder, jeg troede, at have fundet en Mand, og jeg feilede skrækkeligt. Med Morgenens, tappre Ridder, maa St. Christopher længenok give Eder Mod, men Lykken er forsvunden. Farvel!“ — Ogsaa hun forsvandt.

Uden at vide det, havde Maria's Blik saaret Sforza dybere, end den skarpeste Dolk havde formaaet. Skjebnen selv havde overtaget Hænnen.

Mangehaande Tanker krydsede hverandre i ham, da han nu laae paa sit usle Leie. Ludovico's Snorken afbrød dem ikke. Omfider fattede een Tanke Rum; Datidens Mand og vilde Færd maa undskyldes den. — „Jeg maa besidde Pigen, jeg maa!“ var den Tanke, der om Morgenens skulde vorde til Daad. Fast stod den i hans ellers saa ædle Ejel.

Men inden han stod op, havde den milde Engel, som bestjerner de forladte Faderløse, ført Pigen langt bort fra den gamle Borg. Sforza søgte hende om Morgenens forjæves.

3.

I et Gemak paa Lombardernes gamle Kongeborg i Monza sad, paa en høi Thronstol, Philip Maria Visconti, Hertug af Mailand. Naturen maa have forgrebet sig sælsomt i Formen, da den lod denne Mand blive til, Stor, tyk og opblåst, bar han, paa en fed, fjødrig Hals, et libet Hoved med store, ustabige Dine og en tyk Mund, som skjulte Levingerne af Tænder, der snarere syntes at tilhøre et Bildsviin, end et Menneske; Mandens hele Ansigt var sønderrevet af Ar, saa man vel neppe kunde see

noget hæsligere. Tilmed forsømte han gandske sin Person; aldrig saae man ham smagfuldt, kun sjelden reenligt klædt; han taalte ei heller, at de, som nærmede sig hans Person, vare prægtigt klædte. Han rystede ved hvert Tordenflag, skjalv ved hvert Ord, som kunde erindre om Døden, var af et mørkt, mistroisk Gemyt, og kun Jagt og Heste vare istand til at more ham. Han trak sig tilbage fra alle offentlige Fester, viste sig sjelden for Folket, og det var vanskeligt, at faae Udgang til ham; men talte han med Nogen, var han saare behagelig og venlig. Indsluttet i Palladset Porta Sobbia i Mailand, mistroede han Alle og sig selv.

Saaдан var den Mand, der dengang beherskede Mailand, og hvis Datter, trods Faderens Hæslighed, maaskee var den smukkeste Pige i Italien.

For ham sad hans Konfriver, hans hemmeligste Tanke's Fortrolige, Caymo. Han lagde nogle Breve sammen, som Hertugen nys havde underskrevet. „Er Du vis paa, at han vil komme?“ spurgte Denne nu, idet han stod op. — „Jeg er gandske vis derpaa, min naadige Herre!“ — „Og at ikke flere, end femhundrede Landsk folge ham?“ — „Ikke een eneste fleer!“

„Du er hans Ven, jeg veed det, og derfor taler Du stedse hans Sag hos mig.“

„Ja, naadigste Herre, jeg er en Ven af denne i Sandhed udmærkede Mand. Om han er en Ven af mig, veed jeg ikke; jeg troer det neppe; dog agter jeg ham, fordi han fortjener det. I lovede ham Eder's Datter til Kone, I lovede ham, at han, efter Eder's Død, skulde arve Jer — har I holdt Ord?“

En dunkel Rødme bedækkede Visconti's Ansigt. Caymo kjendte dette Tegn for vel til ei at holde Hjerte og Tunge i Tømme. „Skal jeg udløvere Brevene til Bude-
dene?“ spurgte han. — „Gjør det!“ sagde Hertugen.

„Hvad befaler I, at der skal skee, naar Sforza indtræffer?“ spurgte Lønfriveren, idet han tog Brevene og lavede sig til at gaa: Skal det blive ved det, jeg paa Eders Befaling har forhandlet med Simonetta?“

„Naar han rider ind her, er det tidnok, at besvare dette Spørgsmaal!“ svarte Hertugen, som allerede begyndte at vorde utaalmelig. Caymo taug, ogsaa Visconti, men Stilheden afbrødes pludseligt af Trompetfrald, og inden Visconti fik paalidelig Efterretning desangaaende, gav allerede Pøbelens Jubel og det høie Naab: „Viva Sforza!“ ham Visshed om, at det var den navnkundige Krigsmand, som red ind i Monza.

„Bindebroen skal strax trækkes op, Portene lukkes og Besætningen rykke paa sin Post!“ bød Hertugen med Hast.

„Du, naadige Herre? Vil I saaledes modtage den Mand, der staaer i Spidsen for den fjendtlige Hær?“

Et mørkt Blik af vildtrullende Pine, et bydende Tegn med Haanden mod Døren var Hertugens kategoriske Svar.

Caymo gik. Urolig gik Visconti imidlertid op og ned i Bærelset, traadte stundom til det aabne Vindue, for at see, om hans Befalinger endnu ikke bleve fuldbyrdede, og var i en piinlig Uro, indtil han saae Bindebroen optrukken og Portene lukkede.

Stedse tydeligere hørte man nu Folkets Jubel, stedse højere fralbede Trompeterne, da Lønfriveren igjen indtraadte.

„Modtag Sforza! bød Hertugen ham i raske, afbrudte Sætninger: Simonetta kan ledsage Dig. Indbyd ham til mig her, men han skal komme alene, uden Følge af Krigsfolk og overflødige Tjenere.“

„Har I ikke allerede indbudet ham skriftligt, naadige Herre, og maa denne Mistro ikke vække Mistro hos ham?“ forestilte Caymo Hertugen i beskedne Tone.

„Bakker det hans Mistro, saa er min retfærdiggjort.
„Gaae, og gjør, som jeg befaler!“

Esforza red just, omgivet af en Folkehob og fulgt af sine Berøbnede, op paa Pladsen foran Slottet, og snart holdt han studevende foran den optrukne Bro. Caymo tilte ned til ham.

„Udle Pak! mumlede Visconti, idet han traadte tilbage fra Vinduet! Troer du, jeg er den dalende, han den oprindende Sol? Saalænge Visconti lever, staaer han alene, og taaler kun Drabanter om sig, som, istedet for ham, gennemskride den foreskrevne Bane. — Nu kunde jeg prøve ham! sagde han derpaa ved sig selv: Som Ven og Fjende blev han mig tro — fast hang han ved Løkkemaaden, jeg bød ham — og nu? — Skal jeg give ham den? — Skal jeg føre ham til hans Forhaabningers Maal? — Det er voveligt, og dog paastaar han det, saa maa jeg! — Ved Himlen, han affediger sit Følge! raabte han glad, da han, bag Gardinet, saa, at Esforza's Rydte rede knurrende tilbage. — Dog, de opstille sig i Slagslinie! sagde han fortrædelig: de kjende mig!“ —

„Herre! meldte Caymo: Nede i Salen venter Esforza Ederes Befalinger. Vil I modtage ham her?“ — „Her!“ svarte Hertugen.

„Naadigste Herre! begyndte Konfiskriveren efter ængstelig Betænkning: Jeg har lovet og svoret ham, at han uhindret kan forlade Slottet, naar det behager ham.“

„Døse! svarte Hertugen rask: Troer Du, jeg er gal, at jeg, i dette elendige Slot, vilde hidse de Rasende paa mig, som histnede staae opmarscherede? Til at fange Esforza hører der en stærkere Fælde, end den lombardiske Kongerborgs brøstfældige Port. — Gaae, før ham herop!“

Snart stod Feltherren foran Bianca Maria's Sæder. „Jeg fremstiller mig for Eder, Hr. Hertug, mod vor Overeenskomst, uden Følge! tiltalte Esforza ham: Jeg

troer Eder, sjønt Eet og Andet fra Fortiden havde kunnet gjøre mig forsigtigere — men jeg beder Eder træde med mig til det aabne Vindue.“ — „Hvorfor det, Grev Sforza?“ spurgte Hertugen, studsende ved denne Begjering. — „For at mine Ryttere kunne see mig. Blev jeg her længe, uden at de saa mig, kunde deres Utaalmødighed let forlede dem til en rask Handling.“

„Det glæder mig, Grev Sforza, at I er gaaet ind i mine Planer!“ tog Hertugen Ordet, og man havde kunnet troe, at han slet ikke havde forstaaet Sforza's Tale, hvis han ikke, under den følgende Samtale, usformærkt havde nærmet sig Vinduet. „Ligeledes glæder det mig, vedblev han: at Republikkerne have anerkjendt Eder som Fredsmægler. Paven og Kongen af Neapel ville sikkert gjøre ligesaa.“

„Jeg haaber det!“ svarte Sforza, og i hans hele Holdning viste sig Værdighed uden Stoltshed.

„Har Eders Lensfriver tilsendt Eder de Betingelser, hvorunder jeg vil slutte Freden?“

„Ja, Hr. Hertug — kun frygter jeg —“

„At Republikkerne ikke ville finde dem fordeelagtige nok!“ faldt Hertugen ham i Ordet: Har man med Kjøbmænd at gjøre, saa maa man stedse fordre meget, for at opnaae, hvad billigt kan være.“

„Først og fremmest, vedblev Sforza: ønskede jeg, at vide det, som vedkommer mig, paa det Nene, Hr. Hertug!“

„Jeg har befalet, at man skal rømme Cremona!“ afbrød Hertugen ham paany.

„Ei er det Cremona alene, ei tilfredsstiller Medgiften mine Døtter, ogsaa Bruden forlanger jeg!“ sagde Sforza alvorlig, og hans Pande mørknedes.

„Min Datter er endnu saa ung!“

„Og Eders Løfte saa gammelt! faldt Sforza ham med Fryghed i Ordet: Hr. Hertug! vedblev han derpaa

med større Rolighed: Jeg har endnu aldrig brudt mit Ord, og I vil altsaa kunne troe det Ord, jeg nu siger Eder — før Eders ædle Datter vorder Min, vorder jeg ikke Eders.“

Et mørkt Blik traf den Driftige, der vovede, saaledes at tiltale den til ussel Underdanighed vante Fyrste. „Ja! Hr. Hertug! vedblev Sforza stedse roligere: Jeg har tjent Eder troe med mine Krigere, saalænge I behøvede mig. Afskediget af Eder, stod jeg ofte fjendtligt overfor Eder, og har ogsaa da, saavidt Pligten mod min nye Herre tillod det, med Taknemmelighed erindret Eders Godhed og skaant Eders Lande. Stedse var jeg beredvillig, at vende tilbage i Eders Tjeneste, naar i ønskede det, men stedse blev jeg skuffet ved Eders Løfter. Tilgiv derfor, at jeg denne gang handler forsigtigere. Ikke Hertugen af Mailand vier jeg herefter min Tjeneste, kun min Hustrues Fader vier jeg Liv og Blod.“

„I forlanger Meget, Grev Sforza!“

„Ikke Meer, end I selv har ladet mig byde.“

„Er Cremona Eder ikke nok, Francesco — sagde Hertugen mildere, efter nogen Betænkning: saa byder jeg Eder endnu Pontremoli's Gebeet.“

„Kun Bianca Visconti er mig Nok!“ svarte Sforza.

„I har aldrig seet hende?“

„Den Lykke blev mig endnu aldrig tildeel.“

„Saa sig mig, hvorfor I saa lidenskabeligt attraaer hendes Besiddelse, da I ikke har seet hende? vedblev Visconti: Er det den rige Arv, hun kan bringe Jer, eller er det Fyrstedatterens Skjønhed?“

„Begge Dile! Jeg vil lade Eder kaste et Blik i min Sjæl. Nygtet nævner Eders Datter som den skønneste Pige i Lombardiet. Det har en egen Tillokkelse for mig, thi efter det Høieste har jeg stedse stræbt, saaledes ogsaa efter det Skønneste. Min Fader anstrengte sig, for at vinde

Guld og Krigerære; begge Dele efterlod han mig, men med denne Arvelod er jeg ikke tilfreds. Guld og Krigsære vandt Ungersvenden alt; Manden bygger for Fremtiden; det, som er høiere, mere blivende, attraaer han — “

„Mailands Throne, ikke sandt, Grev Sforza?“ afbrød Hertugen ham.

„Ja, Hr. Hertug, Mailands Throne, som J besidder i dens Herligheds fulde Glands, uden at rovgjerrige Leiesvende først sønderrive den og berøve den dens Pragt. Træt af, at staae i Fyrsternes og Republikernes Sold, vil jeg arbejde, vove og vinde for mig selv, for Biv og Barm, og J selv, Hr. Hertug, kan roligere nedlægge Eders Hoved i Palladset Porta Sobbia, naar J veed, at Eders Barmes Husbond, ikke en Leiesvend, der sælger sig til den Mæstbydende, forsvare Eders Riet og Eders Throne.“

„Velan da! sagde Hertugen venligt, og rakte Sforza Haanden: Bianca være Eders. Jeg haaber, i min Svigersøn at have en fast Støtte for mine gamle Dage, haaber, at han med Rolighed vil imødesee sit hvitstukne Maal og aldrig glemme, at kun Een kan her herske over Mailand, og at jeg er denne Ene.“

Langt om længe ved sine Dnsfers Maal, vilde Sforza, rørt af disse hjerteligt talte Ord, bøie sit Knæ for Hertugen. Men Denne taalte det ikke. Han reiste ham op, og trykte ham til sit Bryst. Ved dette Syn — thi Begge stode ved det aabne Vindue — opløstede den gabende Mængde et lydeligt Glædesraab, og Trompeterne blæste en munter Melodie. — Men Skriget og Trompeterskraldet rev hurtigt den et Fjoræderi stedse frygtende Visconti af Sforza's Arme; bleg, som Døden, saae han vildt omkring, indtil han omsider, bemærkende sin Bildfarelse, tvang sig til at smile og begyndte at tale om ligegyldige Ting. Sforza vogtede sig vel for at vise, at han havde lagt Mærke til Hertugens sælsomme Forhold.

Nu aftaltes det nærmere angaaende den forestaaende Formæling. Dog vilde Hertugen dertil først bestemme den 24de October, under det Paaskud, at de pragtfulde Forberedelser til denne Fest gjorde dette for Sforza lange Ophold nødvendigt. Ogsaa angaaende Fredsbetingelserne bleve de foreløbigt enige, og Sforza begyndte nu at yttre det Ønske, at see Prindsessen; men Visconti svarte ham, at hans Datter var i Ferrara hos hans Ven, Markgreve Nicola; om han her vilde opsøge hende, stod gandske til ham. Men om kort Tid vilde hun vende tilbage til Mailand.

Ogsaa denne Gang maatte Sforza nøies med Haabet, hvor inderligt han end ønskede, at see sin Brud, for at erfare, om Rygtet om hendes Skjønhed havde løiet, eller ei. Han anbefalte sig Hertugen, betakkede sig paa en fin Maade for at overnatte i Slottet, og var snart hos sine Ryadserer, der modtog ham med Jubel.

4.

Gandske tilfreds med sin Modtagelse paa Slottet, flyttede han ind i en Vaaning i Staden, som han allerede næste Dag igjen vilde forlade, da ogsaa Hertugen vendte tilbage til Mailand samme Dag. Her meddeelte han Simonetta sin hele Samtale med denne, og denne Gang troede den stedse mistroiske Lønskriver selv, at Hertugen meente det oprigtigt, og at Sforza var vis paa at erholde hans Datters Haand. Helten overlod sig nu gandske til det glade Haab; han saae sig allerede ved Siden af Italiens skønneste Kvinde paa Mailands Throne, og hans Phantasie, som maaffee Stedet, han opholdt sig paa, bidrog til at opflamme, malede ham Lombardernes Jernkrone, som opbevaredes i Kirken her, saa lokkende, at han besluttede, skjønt Natten allerede brød ind, at tage den gamle Krone i Piesyn, som saamangen Keiser havde baaret.

Ledsaget af Simonetta, Ludovico og nogle Tjenere, begav han sig i al Stilhed til Kirken, ved hvis Indgang han fandt Sakristanen siddende, som om han ventede Nogen her. Den gamle Mand overraskedes ikke lidet, da han saae Sforza og hørte hans Ønske, at see Kirken og dens Skatte. Sakristanen syntes forlegen, endogsaa tvivlraadig, om han skulde opfylde Sforza's Ønske; omsider bad han ham dog følge, greb en Fakkel, tændte den, og vilde føre Greven gjennem en af Sidegangene; men Tjenerne havde ogsaa allerede tændt Fakler, og gik foran deres Herre, midt igjennem Kirken, lige op mod Choret; Sakristanen maatte følge.

Idet de stiltiende skrede igjennem den gamle Bygning, hvor de, ved det matte Lys, endnu saae Bedende for Altrene hist og her, saae Sforza, ved et Alter tilhøre, to kvindelige Figurer knæle. Den Ene, som Trinenes Lyd uidentvivel forstyrrede i hendes Andagt, vendte sig mod dem.

„Ludovico! tilhviiste Sforza Denne: Seer Du ikke hist Maria d'Ossida's Terne?“

„J feller, Herre! sagde Denne, nøie betragtende den Bedende: Ederes Phantasie skuffer Eder. Det er et fremmed, mig ubekjendt Ansigt. See!— Nu har J forstyrret de Stakler i deres Andagt. De staae op og forlade Kirken.“

„Træd ind, naadige Herre!“ sagde i dette Dieblis Sakristanen, idet han aabnede Jerndøren til Choret. Sforza, som med forskende Blik havde fulgt de to Kvindeskikkelser, maatte, mod sin Villie, vende sine Øine og træde ind i Choret.

Her betragtede han Theodolinde's Grav med den pragtfulde Statue; derpaa fulgte han sin Fører ind i det ottekantede Sakristi, hvor man gjemte Skatten, meest bestaaende af Oldsager fra Longobardernes Tid, og Jernkronen, som Sakristanen rakte ham. „En fløt og ret Krands af Guld, kun besat med faa Stene! sagde Sforza ved sig selv, idet han betragtede Kronen nøie: og denne simple Jernring! — Ingen steds Vardi og Pragt, og dog saa megen Betydning ser

Den, der blot eengang torde sætte den som Konge paa sit Hoved!“ — Han veiede den i sin Haand, og — var det Hensigt, eller fulgte han uvilkaarlig sine Tankers Gang — han satte den paa sit Hoved.

„Den klæder Eder godt, Grev Sforza!“ sagde en barsk Stemme bag ham. Han vendte sig, og saa en høi, i en Kappe hyllet Skikkelse, som, uden at sige mere, forlod Choret med langsomme Skridt.

Sforza vilde følge den; men Sakristanen kastede sig for hans Fødder, og holdt ham tilbage. „For alle Helgenes Skyld, Herre! tilhvijsede han ham: Følg ham ikke, det er Hertugen!“

Sforza overraskedes ved denne Efterretning paa en ubehagelig Maade. Han kjendte Visconti's Mistænksomhed, og vidste, hvor let han, ved denne uskyldige Handling, kunde forspilte hans Gunst. Han gav Sakristanen Kronen igjen, og, idet han vel vogtede sig for, at følge Hertugen, forlod han Kirken.

Da han allerede den foregaaende Dag havde taget Afsked fra ham, forlod han Monza, uden at see ham mere, lod Simonetta blive tilbage, for at følge Hertugen til Mailand og undskylde det Forefaldne.

5.

Sforza havde, efter at han havde forladt Monza, begivet sig til Bresscia, og her ventede han nu de i Freden interesserede Magters Gesandter. Staternes forskjellige Fordringer var det ikke let at forene, og om der end kun agtedes lidet paa de mindre Fyrsters Stemmer, saa havde dog Paven, Neapel, Mailand, Venedig og Florents for megen Vægt i Italiens Politik, saa at deres forskjellige, ofte modsigende Fordringer, let skulde ladet sig jevne og tilfredsstillende. Sforza

saae snart, at det ofte er lettere, at føre Krig end at slutte Fred.

Med alt dette var dog neppe Nogen dueligere til dette forviklede Hverv, end just Sforza, som, med al en Krigers Ligefremhed, besad Snildhed nok til, at benytte de forskjellige Partiers Svagheder og Lidenskaber til sit Viemed. Venetianernes General, hvis Krigsbedrifter havde udrevet Republikken af dens ubehagelige Stilling, og som stedse havde behandlet den med ærlig Nabhjertighed, ja endogsaar uden Omsees meddeelt den sine nærværende Forhold til Hertugen af Mailand, besad dens hele Tillid, forsaavidt denne Republik kunde skjænke Nogen den. Hertugen af Mailand var hans Bruds Fader, han var Dennes sandsynlige Arving. I Epidusen for Florents stod Cosmus af Medicis, Sforza's troeste Ven, som tidt havde understøttet ham med Raad og Daad, tidt ogsaa med Penge. Paven, saavel som Kongen af Neapel, var han forpligtet ved sine Lehn, og saaledes var intet Parti, som jo kunde gjøre Fordring paa hans Hengivenhed.

Maanederne August og September hengik med stedsevarrende Underhandlinger, som Sforza maaskee med Glid trak i Langdrag, da Hertugen af Mailand endnu stedse lagde Hindringer i Veien for hans Ønske, at see Bianca Visconti, og omsider reentud lod ham sige, at han skulde spare den behagelige Overraskelse til Bryllupsdagen; det var saaledes Sforza's faste Plan, ei at afslutte Freden før den 24de October.

Imidlertid havde han, trods de mange Sysler, ikke gandske glemt sit Eventyr i den gamle Borg ved Pussiano; Søen; i Rom og Bologna havde han indhentet Efterretning om Offida's Datter, og erfaret, at hun havde begivet sig til Mailand. Ogsaa did sendte han Ludovico, for at undersøge hendes Opholdssted, men han kom tilbage med uforrettet Sag. Ingen vilde have seet hende der. Kun meldte

han sin Herre, at der udbredte sig et dunkelt Rygte, ifølge hvilket hun skulde befinde sig paa et af Hertugens Slotte.

Billedet af denne skønne Pige, maaskee ogsaa det Eventyrlige i deres Møde, sysselsatte endnu stedse Sforza, og den saakaldte Mar var heri hans Fortrolige, skjøndt han ofte tog sig den Frihed, at erindre ham om hans Forlovede. Ikke for alle Verdens Skjønheder havde Sforza opoffret Bianca Visconti, men Maria Offida var for smuk til at hun ikke havde skullet kunne friste en Krigsmand til Utroskab, og Ludovico fik derfor Befaling til, det maatte koste hvad det vilde, at udspeide Pigens Opholdssted. Ofte blev Sforza vred paa sig selv, fordi han var for svag til at glemme denne Eventyreriske; ja, engang sendte han endogsaa Ludovico Befaling, at vende tilbage og at holde inde med sine hidtil stedse unyttige Efterforskninger. Men efter faa Dages Forløb sad den vindtørre Rytter igjen paa sin magre Kleppert, og gjennemstrøg Egnen mellem Søerne ligesaa forgjæves, som hidtil.

6.

Underhandlingerne bleve imidlertid virksomt fortsatte, saa at Partierne, midt i October, vare temmelig enige, og der ikke mere stod nogen betydelig Hindring iveien for Freden, som fra alle Sider ønskedes med Længsel. Da forlod Sforza Gesandterne; naar han kom tilbage fra sin Foræmøling i Mailand, skulde de besøge ham paa hans Slot i Capriana, hvor der skulde lægges sidste Haand paa Bærket. Med et talrigt, glimrende Lyende, ledsaget af de meest prøvede Krigere, begav han sig paa Veien til Mailand, for her at forenes med Gjenstanden for mange Aars Ønsker, Bianca Visconti. Han havde forudsendt Simonetta, for at ordne det Fornødne til Festen. Den 12te October, for

lod han Brescia og fortsatte sin Reise over Bergamo. Men da han næste Middag, ved Trezzo, betraadte Broen over Adda, kom hans troe Ludovico galoperende mod ham. „Herre! tilhviifede han ham: Jeg har seet hende, jeg har fundet den Forsvundne, og til min Glæde har hun ikke gjenkjendt mig. Hun lever, som jeg erfarede, i Bjergene ved Brienza, hvor hun nu beboer et gammelt, Hertugen tilhørende Slot; her skal hun, ved sine Yndigheder, have loffet adskillige ædle Mænd til sig og samlet en Hob Krigsfolk. Jeg frygter hun pønser paa onde Anslag mod Eder. Forekom hende, tag hende i al Stilhed fangen, forvar hende paa et af Eders Slotte, og gjør saa med hende, hvad I vil.“

„Og Bianca?“ afbrød Sforza ham.

„Jeg har hele denne Nat tænkt over Sagen, jeg har fæstet mit Hie ufravendt paa Eders Fremtid, jeg har stedse seet Jer lykkelig og tilfreds, men Eventyreristen har ogsaa stedse viist sig ved Eders Side. I veed, jeg stoler paa min Videnskab, stoler paa den venlige Mand, der fører Fremtidens Billeder frem for min Sjæl, Billeder, som kun skuffe mig sjelden. Eders Klogskab maa raade Jer, idetmindste for Tiden at gjøre denne farlige Pige uskadelig. Naar I først er Prindsessens Mand, saa kan I sende Pigen til Rom, eller Bologna, eller hvorhen I vil.“

„Hvor langt er der herfra til den Egn, hvor Du saae hende?“ spurgte Sforza.

„En lille Dagsreise! I Morgen før Middag kunne vi være der! svarte Ludovico: Eders Bei fører Eder ikke langt forbi, neppe nogle Miglier.“ — „Saa før os did!“ — Tyndet og Bagagen sendtes forud til Monza, og næste Morgen reed Sforza til Biergeguene.

Det var en Søndag. Ned fra alle Bjerge vandrede pyntede Landboer til Kirke; det syntes, som om de, forvis-

sede om Freden, havde fremsøgt det Bedste, de eiede, for engang igjen at lade sig see i Kirken i deres fulde Puds. Vel betoges En og Anden af Frygt ved Synet af de harniskklædte Mænd, de traf paa Veien til Brienza, men roligt, uden at bekymre sig om dem, drog Krigsfolket dem forbi, og saaledes fortsatte de trøstigt deres Wei.

„Seer I det brudte Taarn hist? Det er Brienza! sagde Ludovico nu, pegende paa et graat Taarn: Og hist over Kastaniefloven fremrager en gammel Muur — indenfor den skal den Skjønne boe. Lad os undvige Staden og tage Veien til hiin eensomme Kirke; maaskee er Frøkenen lige saa from, som hun er smuk, og vi træffe hende da i Guds huset. Rytterne kunne imidlertid skjule sig i Kastaniefloven, og saaledes kunde vi let gjøre en god Fangst.“

Sforza hugede dette Raad saare vel. Han gav de fornødne Befalinger, og kun ledsaget af Ludovico og nogle Tjenere, travede han ad Kirken til.

Snart havde de naaet Kirkegaarden, over hvis halvforfaldne Muur han, fra sin Stridshest, beqvemt kunde overse Kirken. En lykkelig Stjerne maatte have ført ham hid i denne Time, thi snart saae han Maria d'Offida, hvorlunde hun, i en fornem Borgerindes Dragt, gik over Kirkegaarden, nu treen ind gjennem Kirkens aabne Portal, og lagde et Pengestykke i Gudskisten, som stod under St. Simon's Billedstøtte. Hun forekom ham idag, om muligt, endnu smukkere, end paa den gamle Borg, gandske liig Billedet af en sødelig Jomfru, som, opløstende sit fromme Hjerte til Gud, kommer Armoden ihu.

„Forhold Jer rolig, Herre! tilhviskede ham den listige Ludovico: See, i Graastand følge hende adskillige Tjenere. I kunde vække Mistanke — rid derfor tilbage til Eders Krigere, og lad mig blive her, for at iagttage Alt.“

Sforza fulgte sin Tjeners Raad. Da Frøkenen var traadt ind i Kirken, ved han tilbage, og ventede i Kastanienkoven Ludovico's Tilbagekomst.

Her havde han Tid at overlægge, hvad han egentlig vilde gjøre. Han maatte tilstaae, at det ei var Forsigtighed alene, som bestemte ham til, at saae Pigen i sin Magt. Hendes Skjønhed havde fortryllet ham, hun havde en uimodstaaelig Tillokkelse for ham, han følte sig hildet i hendes Baaend. Han havde kunnet juble høit over det Tilfælde, som sandsynligviis gav hende i hans Hænder, hvis ikke Tanken om hans Reises egentlige Meed havde mørknet hans Glæde. Vel kjendte han endnu ikke Bianca, endnu havde hendes Ynde ikke fortryllet ham; hendes Villid var kun et Billed af hans Phantasie. Tilmed vidste han vel, hvor gjerne Smigeren tillægger en Fyrstedatter Undigheder, som fattes hende, og udmaler de mindste Fortrin til et uimodstaaeligt Tryllerie; han frygtede stedse, at hans Phantasie skulde stusse ham, og det, der ellers binder Kjærlighed til Kjærlighed med saa faste Baaend, var ham endnu fremmed. Derfor aabnede hans Brud ham mere Udsigten til Faderens Throne, end Portene til et Tempel for huuslig Lykke; Kjærlighed gav ham intet Palladium mod hans Hjerte, kun Klogskab bød ham handle forsigtigt. Han lagde derfor allehaande Planer, da Ludovico kom hidgalopperende og forstyrrede dem alle.

„Hun drager langsomt hvin Bei langsmed Elmefrattet, forsøm intet Dieblif, Herre, ellers undgaar hun os! tiltraabte Denne Sforza: Hun rider paa et Muuldyr; to Adelsmænd og sex Tjenere ledsage hende.“

„Tag Ti af de bedste Rendere og jag efter hende! bød Sforza: Jeg følger Dig!“

Den magre Kleppert følte allerede sin Rytters Spor; Ti af de Harnisflædte fulgte.

Snart saae de Damen, som, med sit Følge, red langsomt hen ad Veien. Men neppe hørte hendes Ledsagere de Forsølgendes raske Ridt, før de standsede et Dieblisk. De væbnede Tjenere samlede om Ridderne, og saaledes, holdende paa Veien, syntes man at ville byde Sforza's Ryttere Spidsen, medens Damen drev sit Muuldyr, og red op ad Hæien. Men da Rytterne, med indlagte Landser, rede løs paa dem, som sperrede Veien, var det ude med deres Mod; først vendte Tjenerne, derpaa Ridderne deres Heste, joge, den Ene hid, den Anden did, og overlode Damen til hendes Skjebne.

Snart havde man indhentet hende. Ludovico's magre Kleppert, en dygtig Rønder, havde naaet det træge Muuldyr; med stift Galanterie greb han Tøilen, og bad Damen følge ham uden Frygt.

„Hvo berettiger Eder til, paa aaben Landevei at anholde mig og mine Ledsagere?“ spurgte hun, omringet af Krigerne, uden i sin Stemmes Tone at røbe mindste Frygt; thi kun herfra kunde man slutte sig til hendes Mod, da hun, efter Datidens Skik, for at bevare sin Huds Fiinhed, bar en Gløielsmaske for Ansigtet.

„Hvo der berettiger os, Signora? svarte Ludovico: See paa vore Skjerf! De ere grønne og hvide; af dem kan I see, at vi tilhøre den Mand, til hvis Undergang I, paa eventyrlig Maade, hverver Eder Riddere.“

„Altsaa i Sforza's Magt er jeg? Nu kjender jeg min Skjebne!“ sagde hun med Resignation, og fulgte uden Indvending Ludovico.

Da de nærmede sig Sforza, som kom dem imøde paa sin kastaniebrune Hingst, hilste hun ham med et stolt Nik, og paa hans Bøn, at afdage Masken, svarte hun: „I vil vel overbevise Jer, om I ogsaa har d'Ossida's Datter i Eders Magt; kun med Magt kan I skaffe Jer Visshed. Men — hav idetmindste den Arrighed mod en Dame af min Stand,

at lade min Terne hente; hun er paa hiint Slot, som I see rage frem over Skoven hist, og som Hertugen af Mailand, der sikkert ikke vil lade en saadan Voldsgjerning ustraffet, har anviist mig til Opholdssted.“

Sforza sølte Sandheden af denne Bemærkning, men nu var det for sildig, og Frøkenen havde kun knyttet sine Baand endnu fastere, thi nu maatte Sforza holde hende fangen og søge at dække den hele Begivenhed med et uigjennemtrængeligt Slør. Han opfyldte derfor ei heller hendes Bøn, at lade hendes Terne komme, skjøndt han for et Syns Skyld gav Befaling dertil, men forfulgte, uden videre at bekymre sig om hendes Vedsagerinde, Veien til Vimercato, hvor en af hans troeste Officerer besad et lidet Landsted. I Stilhed vilde han, for at undgaae al Opsigt, begive sig hid med Damen.

Da han havde sendt en af sine Tjenere forud, fandt han Alt beredt til hans Modtagelse. Damen, som endnu ikke havde aflagt sin Maske, anviste man et Værelse i en affidesliggende Deel af Huset; dets Vindue var forvaret med Jerngitter, og det blev desuden omhyggeligt bevogtet. Efter at man havde raft hende Forfriskninger og givet hende Tid til at fatte sig, traadte Sforza ind til hende, endnu stedse i den Frygt, at det ikke var Maria d'Offida.

„I er altsaa den frygtede Sforza?“ tiltalte hun ham, tog frivillig Masken fra sit Ansigt, og Frøkenen fra hiint gamle Slot stod for ham, ligesaa smuk, som dengang.

„Det var et sælsomt Tilfælde, som hiin Aften lod mig vælge Jer til min Hævner! vedblev hun: I kunde vistnok ikke love Mere, end I gjorde, og jeg løser Eder derfor fra Eders Ord. — Men siig mig, Grev Sforza, hvad bevægede Eder til, paa slig en voldsom Maade at lade mig tage tilfange i Hertugen af Mailands Stater? — Er I saa bange for en Qvindes Hævn?“

„Nei sandelig ikke!“ svarte han smilende.

„Eller vil I ogsaa paa Datteren hævne, hvad I med Uret mener, at Faderen har forbrude mod Eder?“

„Endnu mindre!“

„Saa sig mig dog, hvad der bestemte Jer til denne uædle Daad?“

„Signora! raabte Sforza glødende: See i dette Speil, og det vil sige Eder det.“

Frøkenen kunde ikke undertrykke et Bisalds-smil. „Dette Ansigt var altsaa den Magnet, som drog Eder bort fra Veien til Mailand? Stakkels Bianca Visconti!“

„Hvorfor nævner I mig dette Navn nu, da jeg, tabt i Eders Beskuelse, staaer for Eder?“ afbrød Sforza hende.

„Har jeg noget andet Raaben mod Eder, end den Talsman, Brudens Navn byder, og denne Dolk, som synes mig nødvendig, da I, som jeg ahner, ei engang har saamegen Agtelse for en Dame, at I lader hendes Terne komme til hende?“

„Frygt Intet! sagde Sforza: Jo hedere mit Hjerter brænder for Eder, desto sikkrere kan I være. Uædelt vil Sforza ikke handle!“

„Saa giv mig fri!“

„Nu vilde det være Daarskab. — Er jeg først formælet — —“

„Vil I da virkeligen give Bianca Visconti Eders Haand for Altret? kaldt Frøkenen ham rask i Ordet: Eller var det Eders Spøg, da I nys sagde, at I stod for mig, tabt i min Beskuelse?“

„Jeg vil modtage Prindsessens Haand for Altret, og evigt staae for Eder, tabt i Eders Beskuelse!“

Bed disse Ord tog Frøkenen hurtigt Masken paa igjen. „Mit Ansigt skal ikke gjøre en adelig Fyrstedatter ulykkelig! sagde hun bevæget: Stakkels Bianca, jeg vil ikke un-

dergrave Dit Livs Lykke! — Forlad mig, Grev Sforza! sagde hun nu, og hendes hele Væsen syntes at være bleven mildere, hendes strenge Blik blidere: Siden jeg saa den Mand, som lod min Fader døe i Fængsel, er Ønsket om Hævn mindre levende i mig. — Et Die, som Eders, kan kun være en adel Sjels Speil; Eders hele Væsen, Eders Skikkelse, Eders Stemmes Tone lader mig troe, at I er en adel Mand. Derfor — drag i Fred til Mailand, gjør Bianca Visconti lykkelig, min Velsignelse skal følge Eder, min Tilgivelse har I!“ — Med disse Ord rakte hun ham sin Haand, som han med Underlighed kysede. — „Ikke denne Jld, Grev Sforza! Den kan kun fortære Eder, ikke gjøre Eder lykkelig — den kunde ogsaa gribe mig, og ogsaa jeg var da ulykkelig.“

„Læg, jeg beder Jer, Signora! sagde Sforza, efter lang Tausshed, dybtbevæget: Læg Eders Masse af!“

„Hvorfor, Greve?“

„Nægt mig ikke denne Bøn!“ „Frøkenen lagde Masketten, og hans Die hvilede brændende paa den herlige Piges skjøne Træk.

„Nu, Grev Sforza, hvortil det?“

„Det skal prøve mit Hjerte, og jeg troer, det har bestaaet Prøven! svarte han alvorssfuld: Et ubestrikeligt Trylteri drager mig til Eder, et Trylteri, som jeg ei formaaer at modstaae, saalænge jeg er i Eders Nærhed. En Følelse griber mig, naar jeg seer Jer, en Følelse, som er mig ny — sikkert er det den Kjerlighed, som jeg, i mit vilde Krigsliv, endnu aldrig har fornummet. Bødt mig ei Pligt og Ære, saa vilde jeg sige: Maria d'Offida, lad mig forløse Jer ved Haand og Hjerte, og vord min Hustru! — Nu kan jeg det ikke; jeg maatte da ofre Jer mit hele Livs Meed, og vaagnede Værgjerrigheden, denne aldrig slumrende Dæmon, i mig, vilde I maaskee vord Frank Sforza's ullykkelige Hustru. — Derfor seer I mig idag for sidste

Gang! Følg uden Frygt min Tjener til mit Slot Rocca franca ved Oglio. Dagen efter min Formæling kan I drage, hvorhen I vil; i hver Stilling af mit Liv kan I finde en Ven i mig. Tidligere tør jeg ikke give Jer fri. Det byder Forsigtighed mig — I er jo Balthazar d'Offida's Datter. Og nu, Levvel! — Ikke dette Blik fuldt af Godhed, ikke dette venlige Smil. Enhver Straale fra Eders Die er en Magnet, som drager mig til sig. Lev vel!"

Hun rakte ham Haanden; uvilkaarligt drog han den til sig — hun modsatte sig ikke. Men — allerede halvt ved hans Bryst — rev hun sig løs. „Lev vel, Sforza!" sagde hun bevæget, og uden at besvare dette Farvel, forlod han hende.

7.

Ludovico fik herpaa Befaling, næste Dag at følge Frøkenen til Rocca franca, at behandle hende med udmærket Agtelse, og at tjene hende mere som Følgesvend, end som Bevogter. Sforza selv, som, over dette Eventyr, havde forsumt den Tid, han havde bestemt til sin Ankomst til Mailand, begav sig næste Dag til Monza, efter at han fra Vimercato havde sendt en af sine Hovidsmænd til Mailand, for hos Hertugen at undskylde hans længere Udeblivelse med en ham tilstødt Upasselighed. Maria d'Offida havde han ikke seet mere.

Da han om Aftenen red ind i Monza; traf han Simonetta, som var kommen ham imøde fra Mailand og undervejs havde mødt den til Hertugen assendte Officeer. Betænkeligt rystede Simonetta paa Hovedet, og meente, at der i Sforza's Omgivelse maatte være en Forræder, som indberettede enhver af hans Handlinger til Mailand. Imorges aarle, da han havde taget Affed fra Hertugen, havde Denne, med et tvertydigt Smil, sagt til ham: „I vil reise Eders Herre imøde? Overil Jer ikke, Johannes!

Sforza drager omkring paa Eventyr mellem Vienza's Bjerge, og lader mig imidlertid vente. Godt, at min Datter endnu ikke er her — hun vilde føle denne Mangel paa Opmærksomhed end u dybere, end jeg.“

„Bianca er altsaa endnu ikke i Mailand?“ spurgte Sforza spændt.

„Som Hertugen siger, nei. Men jeg veed med Visshed, at hun allerede i nogle Uger har været i Palladset Porcia Zebbia! svarte Simonetta: — Men, Herre, tilgiv en tro Tjener, at han advarer Eder! Jeg frygter, Ludovico staaer i Hertugens Sold, thi Denne veed Alt, især de Ting, hvori I skjænker Marren Eders Tillid. Eventyret ved Søen Pusiano kjender han, f. Ex., nøie; vel muligt, at han har kunnet erfare dette ved Damen selv; men end ikke den mindste, ubetydeligste Omstændighed er bleven skjult for ham.“ —

„Ludovico, mener Du? Nei, Mester Johannes, der feiler Din Visdom! Han, Du kalder en Nar, er en tro, redelig Sjæl, mig gandske hengiven. Bekymre Dig ikke om ham, ligesaa lidt, som jeg bekymrer mig om, hvad enten Hertugen veed, eller ikke veed, at jeg paa en gammel Berg har talt med d'Offida's Datter — —

Simonetta vilde endnu anføre Adskilligt, som skulde stadfæste hans Mistanke om Ludovico's Utroskab, men Sforza, kjed af denne Sag, bød ham tie.

Simonetta havde allerede tidligere ordnet det Fornødne til et høitideligt Indtog i Mailand. Sforza vilde vise sig her som Fyrste, ei som Hertugens Tjener; derfor drog han did med et glimrende Følge. Hans Tjenere vare pragtfuldt klædte; 500 Landsker og alle hans Hærs Generaller ledsagede ham. Saaledes drog han, under Folkets høie Jubel, næste Dag ind i Mailand, sendte igjennem 300 Landsker tilbage, skjænt han, ifølge Overenskomsten, havde kun-

net lægge dem i Citadellet, hvor Slottet var beredt til hans Modtagelse, og begav sig derpaa strax til Hertugen.

I Palladsets Forgemakker saae han sig ikke allevegne hilset af venlige Ansigter. I Hertugens Raad og i hans Hofstat vare, som i Hæren, to Partier, deelte i Braccio's og Sforza's Skole. Hine saae, med misundelige Øine, i Sforza den sygelige Hertugs Arving; hans Forsoning med Denne kunde ikke være dem behagelig, og deres Udsærd udtalte dette gandske tydeligt. Sforza brød sig ikke stort derom. Idet han, i Felten, næsten stedse havde Overvægt over Piccinino, følte han kun for vel, at hans nye Stilling, ogsaa i Fredstid, maatte forøge den. Han var, som stedse, venlig mod dem, og underholdt sig, medens han maatte vente længe i Forgemakket, paa den friske Naade med Piccinino selv, idet han spøjede med ham over sin kritiske Stilling ved Martinengo.

Langt om længe blev han indladt, dog ei, som han havde ventet, til høitidelig Audients. Man førte ham derimod ind i Hertugens lille Cabinet, hvortil kun hans Fortroligste havde Udgang. Her fandt han Hertugen alene, som modtog ham med udmærket Venlighed, og strax efter den første Hilsen spurgte om Fredsanliggendet. Sforza underrettede ham om, at det var sin Fuldbendelse nær, da hvert Partie renoncerede paa Erobringer, og Visconti bevidnede ham sin Tilfredshed hermed. „Med mig vil I vel være mindre tilfreds, end jeg med Eder, Grev Sforza — sagde Hertugen spøjende: thi min Datter er endnu ikke her. Hun er, paa sin Rejse fra Ferrara, taget ind i Abbiate grasso, hvor hun, som I veed, har tilbragt sine Barndomsaar, og vil først Dagen før sin Formæling holde sit høitidelige Indtog i Mailand.“

„Og det er mig ikke tilladt, at see hende der?“ spurgte Sforza raskest.

„J har stor Hast, Grev Sforza! afbrød Hertugen ham: Bianca, min Datter, forretter fromt sin Andagt i de heilige Qvinders Kloster, og Signora, hendes Moder, er hos hende, rimeligviis for at give Datteren gode Lærdomme for Egtestanden. Tilmed vilde det ikke stikke sig, at opsoge Prindsessen paa noget andet Sted, end i hendes Faders Pallads. Seer man Eders Iver, saa skulde man mene, J vilde overfalde Nicolo Piccinino, saa lidenskabelig og rask er J i denne Sag.“

„Og skulde jeg ei det, min naadige Herre og Fader? tog Sforza Ordet: Skulde jeg ei nære det levende Pnke, at see min Brud?“

„Det finder jeg naturligt, især hos en Mand, der, som J, veed at vurdere Skjønheden! svarte Visconti, betonende sine Ord paa en sølsom Maade: J befandt Eder ikke vel paa Hidsreisen? spurgte han derpaa efter en kort Taushed; Det holdt Eder en Dag længere tilbage?“

„Ja, det var en let, hurtigt forbigaaende Forkjølelse!“ svarte Sforza ikke uden Forlegenhed.

„Luften i Brienza's Bjerge skal være meget foranderlig og ogsaa virke paa Menneskenes Gemyt! vedblev Visconti; Men — J synes ma endnu, Begiv Eder til Eders Qvarteer, og udhvil Jer, at J, naar Prindsessen, paa den heilige Burkhard's Dag, holder sit Indtog, kan ride hende styrket og munter imøde. Ogsaa maa jeg tilstaae, at det har glædet mig, at J har lagt 300 Landser udenfor Byen — det viser mig Eders Tiltro. J gjør vel i, at skænke mig, Eders Gemalindes Fader, den. Men jeg raader Jer alligevel, Sforza, var i Fremtiden forsigtigere, Mistro er ofte raadeligere, end Tiltro. Jeg havde, i Eders Ertilling, ikke sendt mine Landser ud af Mailand.“

Sforza vilde just svare herpaa, men Hertugen havde allerede ringet, og en Kammervend traadte ind. „Er Følget rede?“ spurgte Hertugen. — „Ja, naadige Herre!“ —

„Saa lev vel til imorgen, Grev Sforza!“ sagde Visconti ligesaa mild, som han, under hele Underholdningen, havde været.

8.

Næsten hele Hertugens Hofstat stod, ventende Sforza, i Palladsets indre Gaard. Hertugens Trompetere, i festlig Dragt, Hellebardererne, som ellers aldrig forlode Palladset, en utallig Mængde Tjenere og Hofofficianter ventede hans Komme. En bruun tyrkisk Ganger, prægtigt opsadlet, vrinskede og stampe, utaalmelig efter at bære Helten, som nu skred gennem Portalen, og, under Trompetstrol og Folkejubel, svang sig paa den steilende Hest, og, overalt ledsaget af det jublende Folk, red gennem Mailands livfulde Gader til Citadellet. Her afskedigede han sit Følge, efter at have glædet det med fyrstelige Gaver, og tiltraadte de for ham indrettede Bærelser.

Alt, hvad Datidens Luxus frembød, fandt han her, i Citadellens Pallads, langt pragtfuldere, end i Visconti's skumle Gemakker. Man skulde troe, en qvindelig Haand havde skabt og ordnet her, saa skønt, saa smagfuldt var Alt indrettet, og skønt Sforza var vant til Pragt, da han, paa sine Borge, som i sit Telt, modtog og beverte, Enhver fyrstelig, overraskedes han dog af den Glæde, som omgav ham her. „Et godt Tegn! meente del Vermo, en af hans Krigsoberster: Hvor Hertugen ødler, der vil han vinde, og hvor han kan vinde, der mener han det redeligt.“ — Sforza smilte ad denne rigtige Bemærkning, og muntre satte Heltene sig nu ved det rige Taffel.

Man sad endnu ved Bordet, da en fortrolig Tjener tilhviskede Sforza noget. Undskyldende sig, stod Denne op, forlod Salen, og ilte til sit Gemak. Her fandt han Ludovico's sørgelige Skikkelse. Med nedslagne Vinge, lig en bøg

dende Synder, stod han for sin Herre. „Hvor kommer Du fra? tiltalte Sforza ham barsk: Hvo tillod Dig, at vise Dig her?“ — „Min ulykkelige Skjebne driver mig hid, naadige Herre!“ svarte den Nagre. — „Hvad for en ulykkelig Skjebne? foer Sforza op: Tal!“

„Ifølge Eders Befaling, at tjene Signora d'Ossida mere til Ledsager, end til Bevogter, anvendte jeg maaskee ikke Forsigtighed nok. — Hun er flygtet — . .“

„Flygtet? Flygtet af egen Willie?“ spurgte Sforza roligere, end Ludovico maaskee havde ventet.

„Ja, Herre, jeg troer, hun er flygtet af egen Willie. Hør, hvorledes Alt er tilgaaet, og døm saa, men ikke for strengt.“

Sforza, som nu mindedes Simonetta's Ord, var spændt. Fortællingen skulde afgjøre, om Lønfriverens skarpe Øie ogsaa her, som næsten altid, havde seet ret. Ludovico begyndte med større Fatning, end han i Begyndelsen havde viist: „Strax efter at I havde forladt Frokenen i Vimercato, indfandt Ternern, som havde standset Jer ved Søen, sig igjen. Jeg troede, det var med Eders Vidende, og bekymrede mig ikke videre om hende, besørgede endnu et Muuldyr, lod Spise og Drikke pakke ind, saa vi ei behøvede, at tage ind i Herbergerne, og da I forlod os næste Morgen, drog ogsaa jeg, ledsaget af de sex Ryttere, henad Beien til Rocca franca. Lykkeligt, uden Eventyr, kom vi henimod Middag til Canalen ved Martesana; her fandt vi en skyg, gfuld Plet og Band for vore Dyr, og da jeg ikke vilde til Cassano, gjorde vi Holdt her. Jeg lod Dyrene græsse, Wiin og Kolde Spiser lod jeg sætte frem, og uden at ahne noget Ondt, lod jeg Glasfen gaae slittigt rundt blandt de gamle Kyradsferer. Ogsaa jeg selv — jeg nægter det ikke — rømte nogle Bægre, men Damerne nippede neppe til

Vinen, hvilket ei heller var mig paafaldende, thi saa gjøre jo de Fleste. Hvad der nu videre er paaferet, kan jeg ikke fortælle Eder, thi jeg var fast indsovet, og da jeg vaagnede, saae jeg Solen allerede staae dybt i Vest, saae alle mine Folk sove endnu, men Damerne og deres Muuldyr saae jeg ikke mere. Jeg vakte de Sovende, jog dem paa deres Heste, sendte dem ud at søge efter de Undvegne, bestemte Melzo til Mødested, og tog selv Veien ad Mailand. Jafte gjenfandtes vi i Melzo, men Ingen havde opdaget det ringeste Spor af de Flygtede. Jeg vender da nu saaledes tilbage til Eder, min naadige Herre, dyktnebbøiet, og haaber, I vil tilgive en tro Tjener. Sikker var der en Søpedrik i Vinen. Spørg blot Krigerne, om en af Grev Sforza's Kyrdserer nogensinde er bleven drucken af saa faa Draaber Viin.“

Gandske rolig havde Grev Sforza hørt paa Fortællingen. Men nu kastede han et skarpt Bredesblik paa den Magre, hidkaldte en Tjener, og sendte Bud efter Simonetta.

„Hvad skal Simonetta, om hvem jeg veed, at han er min Tjende? spurgte Ludovico forsagt. Hvad har I fore med mig?“

„Dig skal see, som Du fortjener! sagde Sforza kold: Simonetta! sagde han til Denne, efter at have meddeelt ham det Foresaldne: Lad Ludovico bringe i sikker Forvaring, undersøg Sagen nøie, lad Soldaterne forhøre, og bring mig Rapport!“

Lønfriveren, som allerede forud var overbeviist om, at Narren var skyldig, kunde ikke undertrykke sin Glæde over, omfider at have fundet en Leilighed til at skade ham, og lod ham bringe i et mørkt, velforvaret Fængsel. „Her! sagde han haanligt: har Du Tid til, at tænke over Din Fremtid! Eller staaer den maaskee allerede nu for Dig?“

„Jeg seer den allerede for mig! raabte den Gamle begeistret: Ogsaa Din, Mester Simonetta, seer jeg.“

„Nu, saa beskriv mig den!“ sagde Denne, halvt spottende, halvt nysgjerrig.

„Jeg seer mig, betyngtet med Lænker, forlade dette Fængsel, og stige høiere, end jeg endnu har staaet.“

„For at hans Spaadom kan vorde sand, skal han læses! bød Simonetta: Jeg skal ogsaa sørge for, at Stel: ladset, Du kommer til at bestige, skal faae en antagelig Høide — —“

„Men Dig seer jeg“ — vedblev Ludovico ubekymret: — „Hvordan seer Du mig vel, Du Tosse?“ falde Simonetta ham fortrædelig i Talen. — „Jeg seer Dig som Hertugen af Mailands Yndling, hvem Du er hengiven med blind Trofskab.“ — „Ulykkelige! Jeg Hertugen af Mailand hengiven! raabte Simonetta ude af sig selv: Vil Du ogsaa paabyrde mig Din Forbrudelse?“ — „Det vil jeg, og med Ret! sagde den Gamle smilende: Og nu ville vi ikke tale mere om Fremtiden. Begynd mit Forhør!“

Men Lønfriveren fandt dette endnu ikke beleiligt. Han vilde først drage Nyttene til Ansvar, for maaskee at finde mere Stof til captieuse Spørgsmaal. Egentligt hadede han ikke den gamle Mand; kun havde det i lang Tid ærgret ham, at han ei viste ham, som Sforza's Lønfriver og Fortrolige, større Agtelse og Lydighed. Tilmed troede han at have Vished om, at han stod i Forbindelse med Hoffet i Mailand, og et Sen: debud gik frem og tilbage mellem Hoffet og ham. Ja, en gang troede han endog, at have et Saadant i sine Hænder, men det undveeg, og uden Beviis torde han ikke vove, for: meligt at anklage Ludovico for Forræderi. Simonetta's Trofskab mod Sforza og hans Mistanke om Ludovico's Forræderi gjorde ham nu til Dennes erklærede Fjende.

Men trods dette Fjendskab kunde han næste Morgen ei berette sin Herre videre, end at Nyttene eenstemmigt for:

ikke, at Ludovico, paa den korte Reise, havde truffet alle nødvendige Forsigtighedsforholdsregler, men at der maatte være kommen en Sovedrik i Vinen, thi en uimodstaaelig Mødighed havde overfaldt dem, og deres faste Søn havde været i sex Timer. Om nu Qvinderne havde blandet Opium i Vinen, om Ludovico var Medvider deri, det var Spørgsmaalet.

En stor Banket, som Hertugen denne Dag gav i sit Pallads, og hvorved han behandlede sin tilkommende Svigersøn med overordentlig Venlighed, hindrede Sforza fra, videre at tænke paa Sagen. Desuden var han for sysselsat med Forberedelserne til Prindsessens Indtog og Modtagelse. Den arme Ludovico blev da i Fængslet, og selv Simonetta havde for travlt til at han havde skullet tænke paa ham.

9.

Dagen før Prindsessens Indtog lod Hertugen uventet Sforza bede om et Besøg. Denne tøvede intet Dieblik, ihvor ubehageligt det end var ham, da han ventede noget Bigtigt og just ikke noget Godt. Ved Maalet af en lange attraaet Lykke er enhver Forstyrrelse, enhver Overraskelse ubehagelig. Derfor gik han med Ulyst til Visconti, især da Simonetta samme Dieblik meldte ham, at Ludovico, trods sine Lænker, var undsluppet af sit Fængsel. Hofmændenes Miner, som modtog ham i Porta Sobbia, forraadte Intet; de vare idag forbindtlige og smilende; kun troede han, at bemærke flere Krigere i Palladsens Indre, end sædvanligt. Det var ham paafaldende; men endnu mere Hertugens alvorlige, mørke Ansyn. Caymo og to Tjenere, som bevogtede Døren, vare tilstede, og fjernede sig ikke under den følgende Samtale.

„Grev Sforza! tiltalte Hertugen ham i en just ikke forbindtlig Tone: Jeg har ladet Eder kalde til mig, for at

spørge Eder om et Anliggende, der synes mig desto besynderligere, som det skal have tildraget sig saa kort før Eders Formæling med min Datter. I er hos mig anklaget for med Magt at have bortført en Dame af Stand.“

„Og det siger I mig i disse Tjeneres Nærværelse?“ afbrød Sforza ham fornærmet.

„Under fire Dine syntes det mig endnu misligere! svarte Hertugen: Dog — hav den Godhed, at sige mig, om I veed Eder skyldig i denne Brøde.“

„Staaer jeg da her for min Dommer? svarte Sforza stolt: Jeg er ikke i Eders Tjeneste, Hr. Hertug, og ikke Eders Undersaat.“

„I staaer for Hertugen af Mailand, paa hvis Gebeet I har øvet Voldsgjerningen; I staaer for Eders Trolovers des Fader; Dommerembedet tilkommer mig vel her i begge Egenskaber. — Tilmed, Grev Sforza, er I i min Magt. I kjenner dette Pallads, og veed, at Udgangen herfra kun staaer aaben for Den, jeg siger et venligt Farvel. I staaer ikke her i Spidsen for Eders Hær — søi Eder derfor efter Omstændighederne —“

„Hertag af Mailand! foer Sforza op ved disse Ord: I ethvert Tilfælde har jeg tænkt —“

„I feiler vist!“ afbrød Hertugen ham smilende.

„Er jeg ikke tilbage inden Midnat, saa lade mine Generaler mig fordre; kommer jeg ikke, saa begynde de Ilden fra Citadellet, og Eders velbefæstede Pallads kunde let werde en Gruusshob. Simonetta er desuden reist Prindsessen imøde til Abbiato grasso, med 300 Landsknekte — hun maa være ham Gidsel for hans Herre.“

„Nu, saa maae vi vel slaae paa mildere Streng, Caymo? sagde Hertugen haansmilende til sin Lønfriver: Prindsessen maae vi vel for Dieblicket lade Jer beholde;

men vilde jeg Eders Død — hvorfor Himlen ville bevare mig og Eder — saa kjender i Forholdene for godt til at I ei skulde vide, at naar Franzesko Sforza ei er mere, kan den Meesthydende kjøbe hans Landser med samt Prindsessen og den troe Simonetta. Hvad Bombardementet angaaer, da vil I vanskeligt finde passende Rugler. Hertugen af Mailand overgiver ikke Citadellet til Nogen, selv ikke til sin Svigersøn, uden at berøve ham Midlerne til, at bruge det mod ham.“

Nu smilte Sforza. „Naadige Herre! sagde han: Jeg kjendte dette fra fordums Tid, og var forsigtig nok til at lade Skytset undersøge; de Døde ere opstandne, de nedgravede Rugler ere fundne.“

Visconti blegnede, talte hemmeligt med Caymo, som syntes mindre bestyrtet ved denne Meddelelse, end hans Herre, og vendte sig derpaa atter til Sforza. „D'Offida's Datter er her i Palladset. Begiv Jer til hende og søg at jevne Sagen, før Prindsessen holder sit Indtog. Ogsaa Maria d'Offida bringer Eder Cremona og Pontremoli til Brudestat.“ — Idet han sagde dette, aabnede han hurtigt en Tapetdør og forsvandt.

„Hvad skulde disse Ord sige, Caymo?“ spurgte han forundret.

„Herre! svarte Lønsskriveren, førende ham hen til Binduet, for at de Andre Intet skulde høre: Jeg skulde mene, at I maa forstaae Hertugens Ord, thi I maae dog kjende ham tilstrækkeligt. Hvorofte lovede han Eder Prindsessens Haand, hvorofte skuffede han Eder! Nu, da han har bragt i Erfaring, at Signora d'Offida ikke har mishaget Eder, haaber han, ved hende at vorde sit Løfte quit, og opoffre Cremona og Pontremoli. Er det Jer nu klart?“

Denne Uttring overraskede Sforza. „Cremona og Pontremoli blive min Eiendom — og hvad Riet har den uægte Datter til dette Rigølehn? Kun i Spidsen for min

Her kan jeg vinde Mailand, være sig nu ved Maria's Haand eller ved Bianca's."

Det var de Tanker, som opstege i ham, idet den skønne Maria d'Offida fristende svævede ham forbi, smykket med Phantasiens meest glødende Farver.

"Gør mig til Damen!" sagde han derpaa pludseligt, og fulgte den smilende Caymo.

10.

To Fløddørre aabnedes, og Sforza blev studsende staaende ved Indgangen til Bærelset, hvor han, ved det aabne Vindue, saae Maria d'Offida sidde pragtfuldt klædt. Hendes venstre Haand støttede det hvide Hoved, hvis dunkle Pline saae venligt efter den Indtrædende; den høire hvilede, holdende en Bog, paa hendes Skød.

"Vær mig hilset i Mailand, Grev Sforza! raabte hun den Studsende imøde, idet Døren luktes efter ham: Hvi seer I saa forundret paa mig? Mishager jeg Eder i dette Smykke, for hvilket jeg har Hertugens Gæmildhed at takke?"

Disse Ord forstyrrede Sforza i hans Beskuelse, de erindrede ham om det, Caymo for saa Diebliffe siden havde sagt ham, og den besindige Mand stod atter for den venlige Pige.

"Hvor gjerne jeg end seer Eder, Signora! sagde han omsider: I maa nu vise Eder i en Sørgendes Klædebon, eller i en rank Piges fra Brienza, eller i denne fyrstelige Pynt, saa er jeg dog forundret over at see Eder her, hvor I har sat mig i mangehaande Forlegenhed." — "Hvi fulgte I ikke mine Tjenere til Rocca franca?" spurgte Sforza, endnu stedse kæmpende mod det Indtryk, den deilige Pige gjorde paa ham.

"Hvi gav I mig saa sorgløse Ledsagere, som mit Skrig ei kunde vække, da Hertugens Folk tvang mig til at følge

dem?" — „Altsaa ikke frivillig?" — „Gud bevare mig! Frivillig skiltes jeg ei fra Eder, eller rettere fra Eders Tjener!" tilføiede hun hurtigt, men forlegen.

„Hertugen sender mig hid, at forløse Eder!" tog Sforza Ordet. — „Er I da min Fjende?" faldt hun ham hurtigt i Tale. — „At formaas Eder til, at glemme, at jeg med Magt lod Eder — "

„Glemme? gjentog hun, rimeligvis glemmende sig selv: Ikke for alt i Verden vilde jeg glemme hiin Dag i Vi-marcato. — Tag denne Haand, og med den den Overbeviisning, at jeg, hverken her eller hieset, foretog noget fjendeligt mod Eder."

„Og Tænken om Eders Fader?" — „Vil ikke mere opfordre mig til Hævn!" — Sforza's Die hvilede ved disse Ord, som hun udtalte saa trohjertigt, fast paa Pigen, der venligt og velvilligt, næsten hjærligt, saae paa ham. Alt vorlige vare hans Tanker. Hans Hjerter hang ved Pigen, han var forunderligt greben af hendes Skønhed, men formeget Mand til letindigt at overlade sig til en ham ny Følelse, veiede han i dette Dieblik, da han folte sit Hjertes Svaghed, sin Skjebne, og søgte at kaste et Blik ind i den tilslørede Fremtid.

„Hvi stirrer I saa mørkt paa mig, Grev Sforza? Tænker I paa Midler til at bringe mig fra det pragtfulde Fængsel i Porta Jobbia til det venlige Rocca franca? spurgte hun: O, gjør det! Disse Perler trykke mig! Jeg vilde saa gjerne — "

„Følge mig?" afbrød Sforza hende rask. — „Jær jeg fjendte Eder — svarte hun, idet hun rødrende nedsløg sine Piner: da vilde jeg — "

„Og nu?" — „Nu? Kun Eders Lykke!" vedblev hun skjælvende. — „I vil følge mig?" Hun taug. — „Ja, ogsaa uden præstelig Betsignelse gjør Kjærlighed salig!" sagde han, betragtede hende med flammende Piner.

„Grev Eforza!“ raabte Pigen, Purpurglød overskøl hendes Kinder, og hendes Dine saae alvorligt paa ham, der fortroligt greb hendes Haand.

„Nei, Offida's ædle Datter, jeg vilde kun prøve Dig! sagde han trohjertig: Havde Du villet følge mig uden præstelig Velsignelse, saa var Du ikke ædel nok til at vorde Eforza's Hustru. Men vil Du skænke mig Haand og Hjerter, saa sig det, og jeg gaaer, at forkynde Hertugen det!“

„Og Bianca Visconti? Hun skal være smuk!“ tilføiede hun sagte.

„Jeg kender ikke hende, hun kender ikke mig! sagde han rask: Vore Hjerter ere ligesaa fremmede for hinanden, som vore Dine. Politisk knyttede et Baand, som Hertugen selv ønsker at løse.“

„Og Hertugdømmet Mailand?“

„Maria d'Offida! Sanddru vil jeg svare Dig, som det summer sig en Krigsmand. Ja, Hertugdømmet Mailand har jeg lagt i Vægtstaaen mod Din Ynde, og det sank; da lagde jeg rask mit Sværd og min Lykke til Din Ynde, og den seirede. Ved Bianca Visconti's Haand kan jeg aldrig vinde Maria d'Offida; men i Maria d'Offida's Arme bane Mod, Lykke og dette gode Sværd mig Veien til Mailands Throne, naar Philip Maria engang ikke er mere.“

„Og traadte nu Bianca Visconti for Eder, i al sin Ekshenhed — tog Pigen, stedse frygtsom, Ordet: og sagde: Eforza, jeg har allerede elsket Dig, da jeg endnu var et Barn, som Jomfru har jeg forborgen tidt betragtet Dig med bange, længselsfuldt Hjerter, jeg elsker Dig med den første, eneste Kjærligheds Ild, jeg byder Dig med mit Hjerter det skønne Mailand — hvad vilde I svare? — Men nei — nei — svar ikke! — Først maa I see hende, maa føle,

om Eders Hjerter er væbnet mod hendes Yndligheder, om I da endnu kan ønske Maria d'Offida's Haand."

„Nei! sagde Sforza alvorssfuld: Hvortil behøves denne Prøve? Du staaer fast i mit Hjerter, og hvad jeg engang har kaaret til mit høieste Ønskes Maal, derefter stræber jeg fast. Hvorledes kunde Bianca Visconti være Din Medbeilerinde, og hvad er Mailands Besiddelse mod Din Besiddelse?" Han omslyngede den Skjælvende, drog hende stormende til sig, og hun taalte hans Kys.

Da fuste det paa een Gang, Silketæppet rullede op, og Hærtugen stod, med sine Fortroelige, bagved ham. Rødmende vristede den Elskede sig af Sforza's Favn, og styrtede i Visconti's Arme. „Fader! stammede hun: Jeg er for lykkelig! Han elsker mig, elsker mig mere end Throne og Magt, mit Hjerter, ikke Mailand, vil han! Kom Sforza! vendte hun sig derpaa til den Forundrede: Kom, for, ved Bianca Visconti's Haand, at modtage hendes Faders Belsignelse!"

11.

Prindsessen havde, stolende paa sine Yndigheder, bevæget den ellers saa alvorlige Fader til, at samtykke i, at hun prøvede Sforza. Den Mistroiske ønskede selv gjerne at vide, om det var Udsigten til den rige Arv, der lod Sforza ønske hans Datters Besiddelse; han gik ind i Bianca's Planer. Hun vandt Ludovico, som, i den Tro, derved at befordre sin Herres Lykke, lod sig finde villig dertil, og saaledes blev Sforza fluffet.

Dagen efter Udviklingen blev Bianca Sforza's Hustru. Besungen af Datidens Digtere for sin Skjønhed, sit ædle Sind og sin glimrende Forstand, var hun Italiens Prydelse. Da Visconti's Had forfulgte Sforza paany-

blev hun sin Egteherre stedse tro i Held og Uheld, og da Sforza, efter Hertugens Død, maatte tilkæmpe sig Mailands Throne, viste hun mere end een Gang, at ogsaa Heltemod lod sig forene med hendes øvrige Dyder.

Ludovico's Spaadom opfyldtes. Med en gylden Kjæde belønnede Hertugen ham, da han forlod Fængslet, og Sforza skænkede ham sin Tillid indtil hans Død. Simonetta blev Hertug Franks Sforza's Yndling, og efter hans Død hans Biograph.

A. v. Tromlig.

G a f a r e l l i.

Nun ugjerne fortæller jeg en Historie, der klinger ligesaa frygtelig, som sælsom. Dens Helt er en af hine ulykkelige Kunstnere, som man i Italien pleiede at opoffre, af Forsængelighed, for at berige det pavelige Kapels Musik. Ufskyelige, blodige Banhelligelse! Efter min Følelse maatte den fordærve den meest ophøiede Musik. Hvo kan finde Behag i Bønner, sungne af skjønlose Stemmer, der ere fremmede for Lidenkab, for Kjærlighed — i Bønner, hvori intet Hjerte, ingen Bevægelse aabenbarer sig! Gruelige Tanke, til dine Sangere, store Gud, at bruge Skabninger liig dem, Muhamed's Velling bruger til sine Lysters Vogtere!

Nu, der levede da, i det forløbne Aarhundred, paa Landet, i Omegnen af Florents, en usselig Bondemand, ved Navn Maiorano, som Dag ud Dag ind gik paa Næsen,

og hverken bekymrede sig om igaar eller imorgen. Han var, med eet Ord, en rigtig Bonde, grov, talperagtig, egoistisk, ondskabsfuld, hjerte- og gemytløs, en ved Nød og Elendighed til Dyr nedværdiget Skabning, kort, en Karl, som, med større Nød, vilde forestillet en dygtig Bandit i Abruzzerne. Til al Ulykke etiede det forvorpne Menneske en Søn, en smuk, blond Dreng, allerede herligt opblomstret i sin tiende Aars Aande. Allerede paa Moderens Arm havde Barnet været modtageligt for Landlighedens usynlige Harmonie. Glodens Brusen, Bakkens Rislen, Fuglesangen i Træerne skænkede ham en ubeskrivelig Glæde. Som Drengen vorte til, vorte ogsaa hans Lidenkab for Alt, hvad der hedder Musik; en smuk Menneskestemme loffede Taarer af hans Pine; Lyden af Sækkepiben paa Bjergene lod ham hensynke i en drømmerisk Grublen; en Citharspiller hørte han en Miil borte, lod saa sin Plov staae midt paa Marken, og løb aandeløs afsted, til han havde naaet den fjerne Musik, efter hvilken han da fulgte, saalangt han kunde, og naar han om Aftenen, træt og sulten, kom hjem, fik han Hug af Faderen, men alligevel gjorde han det samme Dagen efter.

Langt meer, end nuombage, var Italien den Gang opfyldt med Musikkere. Den mindste Landsbykirke havde sin egen Organist og sine Sangere. Musik er Bønnens Sjæl. Hvor mangan Christensjæl er ikke ført til Gud ved den! Den Dreng, hvorum vi tale, fandt sig ikke mere tilfredsstillet ved forbigdragende Cithar- og Sækkepibespillere; han begyndte at besøge Kirker og Kapeller, han kjendte snart alle de hellige Fester i Omegnen, og forsømte aldrig at blive vaane alle disse musikalske Høitideligheder. Aandeløs, henrykt, salig, hidkom Drengen, og hørte til med en Andagt, som om han var i Himlen.

Paa en Hovedfest befandt han sig i den fornemste Kirke i Barri, hvor den christne Menighed, med andægtige Hjer-

ter og Dren, lyttede til de fromme Sange, og her formaaes de han ei at modstaae den heftige Drift til at forene sin Røst med de skjønne Chorstemmer. En ubetvingelig Magt drev ham; han blandede sig mellem Kapelmusikerne, og udførte først med frygtsom, siden med fast og sikker Stemme, sit Parti ved denne hellige Musik. Da Musikerne hørte den lille, pjaltede Bondedreng synge ligesaa godt som de i den hellige Messe, spurgte de forundrede, hvorfra han kom. Og da de ærbare Qvinder saa, at disse Pjalter bedækkede en meget smuk, tolvaarig Knøs med milde Pine, klare, rene Blikke, og et rigt Lokkehoved, der i begejstret Andagt foldede Hænderne over Brystet, som om han vilde tvinge sit Hjertets mægtige Bevægelse, da meente de, det var maaskee en himmelsendt Engel.

Efter endt Messe traadte Kapelmesteren Drengen nærmere. „Min Søn! sagde han til ham: Vil Du ikke spise Frokost med os? Du hører jo til os, aldenstund vor Patronesse, den hellige Cæcilia, som throner i Himlen, ogsaa har aandet hen over Din Bugge!“ -- Ubekymret fulgte Drengen ham. Men han var en gammel Ræv — Caffaro hed han — som vilde have offret sin egen Fader, sin Moder, sit eneste Barn, ja, hans Hellighed Paven selv, til sin Afgud, Musikken. Den Overbeviisning stod fast i ham, at der i hele Verden kun gaves een god og hellig Sag, Musikken nemlig; den var hans Videnskab, hans Tro. Og denne Fanatisme drev han saavidt, som nogensomhelst overbreven Iver kan gaae. Neppe saa han ogsaa dette Barn i sin Magt — saa smukt et Barn — saa gode musikalske Anlæg — saa frisk og reen en Stemme — saamegen Lærygst — før han sølte sig betagen af Glæde. Hvilken Triumph for hans Kapel! Hvilket herligt Instrument for hans Musik! — „Holder Du ogsaa inderlig meget af Musik?“ spurgte han den Lille. — „Åh, kjære Herre! svarte Denne:

Hellere uden Brød, end uden Musik! *Senza pane, ma non senza musica!* —

Drengen kom ind i en med musikalske Instrumenter opfyldt Stue. Efterhaanden begreb han deres Mechanisme. Man lærte ham at læse Noder og at dechiffere de smaa Figurers forborgne Mening, der forekom ham som Hieroglypher. Man beruste ham med Musik; han var nærved at forgaae i Beundring og Begeistring; tusinde ubekjendte Følelser greb ham; hans fulde, herlige Stemme opfyldte allerede den mægtige Domkirke, og aldrig havde Mester Caffaro hørt en melodierigere og fastere Stemme.

Men desværre begav det sig en Dag, da Maiorano havde sunget, som Engle synge, at denne skønne Stemme forekom hans Mester mindre klar og mere mandlig — et let Slør syntes at hvile over den — et let Duun syntes ogsaa at farve den ungdommelige Hage lidt mørkere. Det er sket! O Smerte, Drengen skulde vorde Mand! Mand! Skulde han derved maafee miste den til Hjertet trængende Stemme, denne guddommelige Nade, som bar hans Mesters hellige Inspirationer til Himlen? Caffaro blegnede af Skrak ved denne Tanke. Hellere havde han seet Drengen dø, end han nu vilde opleve, at hans Stemme forandrede sig, denne Stemme, hvorpaa han havde bygget saa store Forhaabninger. I sin Fortvivlelse faldt han paa et frygteligt Hjelpemiddel. Ingen vil undre sig derover, thi han var, som ovenfor bemærket, en Mand, der gjerne, for at faae en god Stemme mere, havde seet en heel Slægt af gode Christne synke i Graven.

Maiorano, den drukne og dorne Bonde, havde allerede gandske forglemmt sin Søn. „Han var dog intet videre, end en stor Bengel! pleiede han tidt at sige: Aldrig var der bleven en dygtig Landmand af ham; han havde ikke Sands for andet, end at synge eller høre Andre synge. Fanden med ham!“ — Med slige faderlige Betragtninger trostede sig den vakke Mand,

Men da han nu fik et Besøg af den rige *Maestro di Capella*, som, fornemt støttende sig ved sin guldknappe Stok, traadte ind i hans Hytte, og da han hørte, med hvilken Beundring og Begeistring Signor Caffaro talte om hans Søn, da stak den gamle Maiorano i at græde over sit forlorne Barn, ret som om man havde slaget hans Hjerter en gruelig Bunde. Den forslagne Bonde begreb strax, uden egentligen bestemt at vide, hvorom det gjaldt, at hans Søn nu maatte have et stort Værd, og han foresatte sig at drage den størstmulige Fordeel deraf.

„Et saa deiligt Barn, Herre! sagde han til Signor Caffaro: et udtrykt Billed af hans salig Moder! Giv mig ham igjen, den stakkels Lille, min hele Trøst paa Jorden, mine gamle Dages hele Haab! Uden ham er hans ulykkelige Fader ei istand til at leve!“ — Med slige og lignende italienske Lamentationer, hvis løiede Melodie passede ret godt til den løiede Smerte, bestormede han Capelmesteren.

Caffaro søgte, at stille den gode Fader tilfreds. Barnet befandt sig, Gud være lovet, ret vel, var velklædt, vel næret, godt underviist, og saa lykkelig, som Fuglen paa Kvist. Vel tænker han slet ikke paa sin Fader, den Utaaknemmelige, men saadanne ere alle Børn, min ærlige Maiorano. Din Søn, seer Du, skal, naar Du samtykker, vorde en stor Musikus, hele Italiens Stoltthed. Af Himlen modtog han den herligste Stemme, man kan høre. Det er en sertenaarig Piges Stemme, hvis Hjerter endnu ikke har været tilgængeligt for Kjærligheden? Men skal han nu miste denne kostbare Himlens Gave? Skal han paa eengang miste al Udsigt til Værdighed og Ære? Skal Du gaae glip af den dermed forbundne Fordeel? Du, Maiorano, hvis Alderdom vilde vorde saa lykkelig og misundelsesværdig, hvis Du, min brave Mand, nu strax vilde samtykke i,

i mit Selskab at føre Din elskede Søn, eller rettere, vor elskede Søn, til Norcia, til Saarlægerne!

Ved disse Ord havde man skullet see Maiorano's frygtelige Raserie. — „Til Saarlægerne i Norcia! Ham, mit Barn, min eneste Søn, mit Navns Barn, til Norcia! Han skal leve uden Glæde, uden Kjærlighed, uden Lykke, uden Familie, adskilt fra Verden ved en Kloft, større, end Gravens! Han skal være afskyet af alle Mænd, foragtet af alle Qvinder, bespottet af alle Børn, og slæbe med sig alle vegne en Hage uden Skjæg, og en evig Ungdom! Han skal til Norcia? Nei! Aldrig! Aldrig i Evighed! O Skjændsel, o Rædsel!“ — Maiorano skrælte, hylte, larmede; han forbandede baade Gud og hele Verden!

Caffaro, der stiltiende havde hørt paa hele dette Bre: desudbrud, og vel begreb, at alt dette Raserie slet ikke var farligt, tog omsider saaledes tilorde: „Nu vel! sagde han til den forbittrede Fader: Enhver af os har sin Samvittighed, og jeg har al Respekt for Din. Du er ene Herre over Din Søn, og uden Dit Samtykke torde ei engang det sirtinske Capels Operateur lægge Haand paa ham. Jeg vil altsaa sende Dig Drengen herud igjen; om kort Tid kan der blive en Arbeidsmand af ham, Mage til Dig selv. Jeg havde gjerne gjort ham til en stor, hædret og riig Kunstner, som de Mægtige, ja, som vor hellige Fader Paven selv skulde have bukket sig for; Du vilde da have deelt hans Hæder, Du vilde have levet hos os, som En af vore Stiftsherrer, og vor Domkirke i Barri vilde have adopteret Dig og Din Søn. Denne fulde Guldbørs var ogsaa bestemt for Dig; men eftersom Du er en saadan samvittighedsfuld Fader, der slet ikke vil tillade, at Drengen underkastes den omtalte Operation, saa skal han vorde sendt herud til Dig imorgen, min ærlige Maiorano, for at Du kan gøre ham til et ligesaadant usselt Creatur, som Du selv er, og for at han

med Tiden kan sætte en Hob ligesaa ugle Børn ind i Verden, som han selv har været. Lev altsaa ret vel!“ Med disse Ord gik Forræderen Caffaro bort som en Mand, der fuldkommen har opfyldt sin Pligt.

Men! det var slet ikke Bondens Mening. Han løb efter Capelmesteren, og — hvorfor skal jeg bruge mange Ord? — Nok, han solgte sin Søn. Han solgte alle sin Søns fremtidige Følelser, al hans Kjærlighed; men derfor havde han en fuld Pengepung, en ny Kjøle, blev fodret som en Domherre, og havde ovenikjøbet ingen Søn mere.

Dagen efter vandrede to Mænd og en ung Knøs hen ad Veien til den lille, menneskemorderiske Landsby Norcia. Caffaro skjulte sin Glæde; Maiorano, Bonden, var allerede drukken; den Lille fulgte dem lykkelig og tilfreds, som man pleier at være i det tolvte Aar, sang undervejs sine lystige Viser, betragtede Himlen med sit lykkelige blaae Dye, som syntes at udfordre Himlen. Stundom taug han pludseligt midt i sin Sang, og blev estertænkfuld. Dog skete dette kun naar een eller anden smuk italiensk Pige i Forbigaaende saae smilende paa ham med sorte, fyrige Dine.

Og de to Mænd, de to Bøddelknegte, verlede da gruefulde Blikke, og et endnu gruesuldere Smil syntes at ville sige: det var den hæieste Tid!

I Norcia gik de til en dulg Saarlæge, som førte Titel af „Pavens Saarlæge.“ Drengen blev overantvordet til ham, og da han saae ham saa smuk, saa blomstrende, kunde han ikke ander, end beklage ham. — Den stakkels Lille, som ikke vidste, hvor straffeligt man vilde forgribe sig paa ham, underkastede sig uden Klage den fordømmelsesværdige Operation. Caffaro, hans Mester, havde jo svoret ham, at dette var det eneste Middel til at bevare hans smukke Stemme.

Men da Drengen kom tilbage fra Norcia til Barri, da var han mindre munter, end da han gik did. Han

sang ikke mere; han saae mod Jorden, og tænkte ikke een eneste Gang mere paa, at fæste sine Dine paa de smukke Piger, han mødte undervejs.

Saaledes mishandlet, saaledes udelukket af Lidenstaber: nes Verden, opoffrede den lille Maiorano, der ikke sølte, hvor høilig han var at beklage, sig med alle sine Kræfter til Musikken, der fra nu af skulde blive hans ene Elskede. Det frygtelige Offer, som hans egen Faders Havesyge havde underkastet ham, havde, af hans ungdommelige Stemme, som just stod paa Overgangen, skabt den friske, klare og glimrende Stemme, som kun kan eies af et til evig Ungdom indviet Barn. Den duelige Sanger Porpora paa: tog sig, at gjøre dette vidunderlige Instrument høieligt og at føie alle Kunstens, Studiets og en fuldendt Smags Hjelpemidler til disse kostelige, af Naturen forlenede Gaver. Porpora sølte sig meget lykkelig ved, uden Samvittigheds: nag, at kunne uddanne Drengens herlige Stemme. Han begyndte med, at lade ham læse en Nodeside af den letteste Musik, han formaaede at skabe; siden tilføiede han Triller, sammensatte Toner, Overgange. Hver Dag lagdes en ny Vanskelighed til den gamle Underviisning. Saaledes til: bragte Mester og Elev fem Aar med een og samme Side, fremskridende fra det Lettere til det Vanskeligere, og uophør: ligt læste Ynglingen det skræffelige Blad, og da han nu saaledes havde sunget, læst, deklameret det i fem samfulde Aar, beklagede Gasparelli sig omsider gandske fortvivlet over, saaledes evigt og evigt at være bunden til een eneste Lec: tion — han gjorde jo, meente han, slet ingen Frem: skridt!

Men da trøstede hans Mester Porpora ham med disse Ord: „Gaae, min Søn! Hverken jeg eller noget andet Men: neske formaaer, at lære Dig Mere. Du er nu Mester i Din Kunst, Du er den første Sanger i Italien og i hele Verden!“

Nu var den unge Cafarelli omsider fri. Han talte tyve Aar, besad den skønneste Stemme i Europa, og naaar man saa ham saa hviid, saa rød, saa gandske uden Skjæg, saa holdt man ham for en forklædt Pige. Neppe havde han ogsaa forladt sin Maestro, før han betraadte Theatret i Pigeklæder. Længe vare hans Roller kun unge Bondepiger eller forelskede Prindsesser; lidt efter lidt gik han over til Galladragten, til Eløret, til Kronen og til den kydske Møgenhed, som paa hiin Tid var egen for alle det italienske Theaters Heltinder. Kun han blev tilbudt, kun han blev smigret, kun hans Hænder bleve kysede; han var det daværende Italiens Pasta, dets Malibran. Man trængte sig frem, for at see, for at høre ham. Hele Rom havde hellere ladet sig dræbe ved Theaterindgangen, end givet Slip paa den Nydelse, at høre ham som *Prima-Donna buffa*. Gruelige Triumph, hvis hele Frygtelighed den ulykkelige Yngling dengang endnu ikke forstod! Han hengav sig tvertimod gjerne de romerske Enthusiasters Bifaldstegn, han lod sig bedække med Blomster, han lod sig kalde ved sine Rollenavne, som Heltinde eller ung Pige, thi han var dengang endnu i den første, syrrigste Kunstentusiasme, det vil sige, han havde glemt det Forbigangne, og tænkte ikke paa det Tilkommende. Den arme Dreng!

Da han nu uafsladeligt maatte lade sig kysse paa kinden af Elskeren, og hver Aften, ved Enden af Operen, bortgive sin Haand, og undseelig slaae Pnene ned, saa begyndte han efterhaanden at finde sin Stilling temmelig latterlig. De lange Kjoler, de lange Slør, Perlerne, Diamanterne, Kniplingerne, hele den quindelige Pynt, som næsten qualte ham, blev ham utaaelig. Han vilde ikke mere være *Prima-Donna buffa*, han vilde spille en Mand nu, *Primo huomo* vilde han være! En Mand! Det aandrige, men spottelysne italienske Folk gjorde sig meget lystigt over disse Anmasselser; men han, gandske stolt af, nu at være en *Huomo*, optraadte

en Dag i frigerst Smykke. Hjelm, Pandser, Sværd ved Siden — Intet var glemt. Da Italienerne saae ham saaledes, tilklappede de ham naturligviis floggerleende Bisfald, og let kan man tænke sig, at der ikke herskede en ringe Tumult i Salen denne Aften, samt at Pasquino og hans Kammerat næste Morgen ikke lode det mangle paa vittige Hentydninger. Uergerlig forlod Gasparelli Rom, og skjedde sig fra Italien, som kun vilde see et Fruentimmer i ham; han bortkastede Elor og Pigedragt, og gik til England. London modtog ham med den alvorlige Enthusiasme, der maatte virke saa velgjørende paa den svage og pirrelige Skabning, der forenede begge Kjønns Svagheder i sin Person. London skjenkede ham sit fulde Bisfald, London gjorde hans Lykke, og, hvad der gjaldt ham langt høiere, London behandlede ham som en Mand og dertil som en talentfuld Mand. Saaledes gik det da til, at den ulykkelige Kunstner omsider følte sig beroliget; det Oprør, som den italienske Spottelyst havde fremkaldt i ham, havde lagt sig. Men Ondet var desværre kun søvndyset; tidligere eller sildigere maatte det, ved den mindste Anledning, vaagne paany.

Da Italien havde forfærdiget Sonetter og Calambourgs nok over Signora Gasparelli's Uergerlighed, begyndte det høiligen at beklage sit Tab, forlangte eenstemmigt sin Sanger tilbage, og lovede, fra nu af at ville høre ham uden alle Hentydninger, samt kun at forfærdige Sonetter til hans Roes. Neapel, Benedig, Turin, Florents, Mailand applauderede Gasparelli med et næsten tydsk Phlegma. Men han var gandske forskjellig fra andre Kunstnere, der tilbede Italien som en Elskerinde og betragte alle andre Lande som Exiler; han længtes efter Engelland og befandt sig ikke vel i Italien.

Han følte sig derfor meget lykkelig, da Grande Dauphin af Frankrig, en Prindsesse af Sachsen, lod ham hilse i Mailand, hun ønskede at høre ham og man ventede ham i

Paris. Paris var Gasparelli endnn kjæreste, end London; han ansaae den for en halvfransk, halvitaliensk Stad; italiensk Videnskab, fransk Aand! Ludvig den Femtendes Paris, forelsket og filosofisk, ligesaa hengiven til aandrige Syssler, som til Forlystelser, skaansom mod alle Svagheder, maatte nødvendigt ogsaa være skaansomt mod hver Ulykke. Da Gasparelli var kommen til Paris, meente han, først her at have fundet sit rette Fædreland. Han sang, man applauderede, de skønneste Dine fyldtes med Taarer; de skønneste Qvinder ved Frankrigs skønne Hof førte intet andet Navn, end Gasparelli, i Mund og i Hjerte. Han var saa smuk, saa ung, saa blomstrende! En ugjennemsigtig Sky tilhyllede ham! Saa mange sælsomme Historier vare i Omløb om ham! Alle vilde høre ham, Alle see ham. For ham havde de hiint Ildblis, som Ludvig XV. elskede saa høit. Og ydermere havde de saa tidt hørt sige: „Han var kun et stort Børn, uden Fare for deres Dyd!“ Derfor behandlede de ham ogsaa som et virkelig Børn. De modtog ham allerede ved deres Morgentoilette, naar de ei engang vare synlige for deres Elsker, eller for deres Livpoet. Forelskede støttede de sig paa ham, som om de derved vilde trænge ind i hans evige Barndoms Hemmelighed. Saaledes et Bytte for den heftigste Enthusiasme, saaledes feteret, favnet, roest, beklappet, beundret, paa een gang behandlet som et Børn og som en Mand, som En af Ludvig den Femtendes Hofmænd: hvad skulde nu Gasparelli gjøre i denne Stilling? Han glemte sin hele Ulykke. Længe indaandede han den søde, ham forbudne Gift; kort, han blev forelsket, og ovenikjøbet forelsket som en Nar, som en Digter, som en Italiener, som en Soprano, og alt dette paa een gang!

Den Qvinde han, blandt alle disse skønne Qvinder, havde forelsket sig i, var smuk, ung, fornem; hun var saa velskabt, besad et saa fortryllende Smil, et saa ømt Blik, og var saa tugtig, selv i den officielle Last, hvori hele Datis

dens Dyd bestod, at han umuligt havde kunnet træffe et fortrinligere Valg. Da hun nu saae det store Talent for sine Fødder, om hvilket hele Europa talte med Begeistring, da kunde hun ikke undertrykke sin Bevægelse, og hendes Nøglighed flyede for Lyden af denne søde, til hende talende Stemme. Denne italienske Musik fortryllede hendes Hjerter; endnu bevæget af Tonernes vældige Magt, som ikke havde deres Lige, veeg hun, uden at forsvare sig synderligt, for disse forenede Angreb. Hun lod sig elske af Sangeren, uden ret at vide, hvad hun egentligt gjorde, og hørte paa hans søde Tale, som om det kunde været en Passionéconcert. Men nu tænke man sig den uhørte, i Ynglingens Hjerter opstigende Flamme, da han saae sig udsat for slige Smil, slige Blikke, og overhovedet for slige Fristelser, hvortil han ei engang i sine natlige Drommes Himmel havde fundet Mage!

Vegge de Forelskede — thi saaledes havde man god Grund til at kalde dem — pleiede hver Dag at see hinanden og synge med hinanden. Musik er jo Kjærlighedens almeensforstaaelige Sprog! — De sang; hun, som en elskværdig Elev, der endnu gjennemgaaer de første Elementer af en Kunst, hvori hun aldrig vil bringe det vidt; han, som en stor Kunstner, der kun synger for sin Elskerinde. Stundom taug han, for at betragte hende; stundom taug hun, for at høre ham, og betragtede ham, uden at see ham! I et saadant Dieblisk fuldt af usigelig Henrykkelse, i et Moment, da han laae for hendes Fødder, Die i Die, Haand i Haand, og vel ogsaa Sjæl i Sjæl, i et Moment, da den arme Cafarelli glemte Himmel og Jord, i et Dieblisk, da han just med udbredte Arme vilde raabe: „Jeg elsker Dig!“ bankede En af Husets Tjenere sagte paa Døren.

Døren aabnedes. „Hvad vil man?“ spurgte Damen. — „Ved Gaardporten — svarte Tjeneren: staaer en Mand, sletklædt, et Slags italiensk Betler; som forlanger at tale med den naadige Hr. Cafarelli.“

„Med mig? raabte Sangeren: Hvad vil det Menneske mig? Hvad vedkommer mig den velske Betler? Med hvad Ret opsøger han mig her, her ved Deres Side, naadige Frue, her i Himlen? Vort!“ skreg han, og Tjeneren begyndte at skjælve.

„Naadige Herre! stammede han: Jeg har ogsaa villet bortjage ham; men han siger, at — han er Deres Fader!“

„Min Fader! min Fader!“ skreg Sangeren. Man skulde have seet, hvorledes Mennesket foer op ved disse Ord. Den af Sønnen opskrækkede Tiger kan ikke være frygteligere. Ved de Ord: „Min Fader!“ mindedes Sangeren om sin hele, af Faderen bortskafrede Ungdom: den grusfulde Rejse til Norcia, de skrækelige Saarlager, til hvilke han, uden Forbarmelse, var bleven overantvordet! Og den Kvinde, som han elskede, som han elskede uden Haab, hun sad her for ham, i sin fulde Skjønhed, yndig, smilende, gjenelskende; her sad hun, og han ved hendes Side, han, offret af sin egen Fader! Og Faderen, den grove, tølperagtige Fader, som for Penge havde overantvordet ham til Kniven, var ogsaa der, stod ved hendes Gaardport! Ja sandelig, Fristelsen var for stor. Tilintetgjort, halv vanvittig styrter Gasparelli ud, ned ad Trappen, og træffer ved Porten den gamle Italiener, der virkelig var hans Fader, og, som et stygt Billede af en hjerte- og brødløs Gubbe, havde betlet sig gennem Italien, for her at sætte sin Søns barnlige Kjærlighed paa Prøve! — „Fader!“ skreg Gasparelli, greb den Gamle i Estruben, og slæbte ham frem for Damen, som han nys havde forladt. „See paa hende! — raabte han: See paa hende! Jeg elsker hende, hun elsker mig! Forstaaer Du, Fader? Denne Kvinde elsker mig! Begriber Du, hvad jeg hermed vil sige, Fader? Men veed Du ogsaa, Usalige, Veed Du ogsaa med Visshed, at Du er min Fader?“

Og Oldingen var eenfaldig nok til at hyde den Kæserinde Haanden med den Hilsen: „Min Søn!“

„De hører, Madame! vedblev Gasparelli: De hører, hvorledes han tilstaaer, den Usling, at han er min Fader!“ Og pludseligt rev han sin Kaarde af Skeden, og nedstrakte Gubben for hendes Fodder. „Tænk paa Bødlerne i Norcia . . . .!“

Ludvig XV, som endnu samme Aften erfarede denne Historie af sin Politilieutenant, hensank i dyb Grublen derover, medens han betragtede den ved hans Fodder siddende Maitresse, hvis nydelige Hoved hvilede paa den kongelige Elfers Knæ.

„Ja! tog Kongen omsider Ordet efter lang Taushed: Ja, jeg begriber dette Fadermord, og De, Kjære, begriber det ogsaa! — Hr. Lieutenant! vedblev Kongen, vendende sig til Politichefen: Vi befale, at den Ulykkelige først skal fængsles i Overmorgen.“

Gasparelli fik fra Politiet et Pas, kun gjældende for tre Dage, for at kunne forlade Frankrig.

Den halve Fadermorder Gasparelli (hans Fader var nemlig ikke død) beklagede Intet, uden sin Elskede, og følte ikke det mindste Samvittighedsnag. Paven, ligesaa naadig som Ludvig XV, gjorde ham endogsaa til Hertug. Ofte nedlod Hertug Gasparelli sig endnu til, at synge i Kirker, men aldrig vilde han betræde Theatret mere. Mod Enden af sit Liv lod han bygge et prægtigt Pallads, over hvis Port var at læse i Marmor: *Amphion Thebas, ego domum* (Amphion har bygget Theben, jeg har bygget mit Hus!)

Han døde i sit Hertugdømme *Santo Donato* den 30te November 1784. Som Sanger stod han i det mindste

lige Rang med Farinelli, ogsaa en Elev af Porpora, med Elisi, hans Forgænger, og med Pachiorotti, Muspinetti og Marchesi, hvis Mæstro han selv havde været.

Jules Janin.

Napoleon's Fader.

Et Aar havde jeg (1813) opholdt mig i Clermont-Ferrand, da jeg blev bekendt med en firefindstyveaarig Olding, som hed Ridder Renaud de Beauregard og var en ældre Broder af Grev Montlosier, som nu er Pair af Frankrig.

Ridder Beauregard havde seet Verden og spillet sin Rolle deri. Først var han Jesuit, men blev snart kjed af Kuttet, og ombyttede den med Mars's Hjelm. Under Revolutionen var han Capitain i Regimentet Beaujolois. Han emigrerede, men kom tilbage til Frankrig den 18de Brumaire, og boede 1813, da jeg besøgte ham, i det gamle Slot *des Roches*. Denne hans Fædres gamle Borg var, ifølge et Familiefagn, bygget af Frants I.

En Dag, da Ridderen, hans gamle Huusholderske og jeg sadde ved Kaminen, saldt mine Dine tilfældigviis paa et stort, aabent Heste, som laae for os paa et Bord. Siderne vare deelte; den ene Columnne var beffreven, den anden blank. Paa den fuldbefrevne Columnne læste jeg Ordet „*Buonaparte*.“

„Hvad betyder denne Overskrift?“ spurgte jeg min Bert: „Skal det være Keiseren?“ — „Nei! svarte han: Men hans

Fader, som jeg har kjendt i fordums Dage.“ — „De har kjendt ham?“ — spurgte jeg. — „Jeg var endogsaa hans Ven, og bivaanedes hans Bryllup.

„Fortæl mig det, Chevalier! Hvor glæder det mig, endelig engang at erfare noget om Keiserens Herkomst, hvor om Biographerne endnu ikke ere enige, da Partiaanden har fordunklet og forvansket Kjendsgjerningen.“ — Ridderen lod sig ikke længe bede, men fortalte følgende:

„Jeg var i Antibes, ifølge min Grad i Regimentet ansat i Fortet Carré, hvor Grev Aubeterre kommanderede. Da han led meget af Podagra, laae han næsten altid i Sengen, og jeg besørgede hans Forretninger. I Fortet modtog vi Stadens anseeteste Indvaanere, som bevidnede Kongens Statholder deres Udfrygt, samt endeel fremmede Officerer, blandt hvilke befandt sig To af et korsikansk Regiment, som vare bortsendte fra deres Fædrene på Grund af den Mistanke, at de begunstigede deres Medborgeres Planer for Paoli. Den ene hed Grev Buonaparte, han var Oberst; den anden var Major og hed Bustafoco. Begge disse elskværdige Mænd holdt, saavel som jeg, meget af Jagten. Næsten hver Morgen, saasnart Fortets Porte bleve aabnede, saae vi dem nærme sig, tilføds, fulgte af tre Hunde. Jeg gik da med dem, og efter nogle Timers Omstreifen vendte vi tilbage med eet eller andet Bidrag til Grev Aubeterres Kjøkken, hvis Vordsfæller begge mine Venner i Almindelighed vare. Jeg forbandt mig meget nøie med Grev Buonaparte, og ofte underholdt vi os med hinanden i fortrolige Samtaler om Alt, hvad mærkværdigt vort Levnetsløb frembød. Grevens Liv var fuldt af interessante Begivenheder. Han fortalte mig om sin De, om dens Beboeres Fæder og Skikke, om deres syrige Venskabssølelse, om deres længenærede Had, om deres grusomme Hævn, om deres Nedelighed, deres Ordholdenhed, fort, om lutter ubekjendte Ting; thi Corsika var dengang,

for en Franskmænd, ligesaa nyt et Land, som Kaintschatka eller Spitzbergen. Jeg bidrog kun Lidet til denne behagelige Underholdning, thi jeg havde Intet at meddele ham, uden nogle Ungdomsfreger, nogle Regimentsklammerier, og de Actioner, jeg havde bivaanet.

Naar Havet var roligt, seilede vi over til Nizza i en smuk Elup, som en af mine Venner, en Skibskapitain, overlod mig. Her lærte vi at kjende Senator Alberti, en riig og danner Mand, som medtog os med megen Hjertelighed. Han havde kun een Datter, som besad saamegen Skjønhed og saa mange andre gode Egenskaber, at hun, ogsaa afseet fra hendes store Formue, maatte være et meget ønskeværdigt Partie. Mine beskedne Forhold tilbode mig ei, at stræbe efter hendes Besiddelse, og jeg omtvipler ogsaa, at den rige Senator nogensinde vilde have givet mig hendes Haand. Med Grev Buonaparte forholdt det sig anderledes; Han forelskede sig i Mademoiselle Alberti, sukkede iløn, og betroede mig Intet. Greven var en ret smuk Mand; især var hans Ansigt udmærket, og viste megen Lighed med Ludvig den Femtendes Brystbilled paa Mønterne fra hans sidste Regjeringstid.

En Dag nærtmede han sig mig med en mere indsluttet Mine, end sædvanligt. „Jeg ønsker, at tale med Dem! sagde han: Jeg beder Dem om et venstabeligt Raad, som man skylder et Menneske det, for hvis Held og Fremtid man interesserer sig, og som man, selv paa sin Egenfjærligheds og Tilbøieligheds Bekostning, ønsker at oplyse. Jeg fik i Morges et Brev fra Ajaccio, fra min Onkel, Domherren, om hvem jeg har talt med Dem nogle Gange. Han beder mig besøge ham paa hans Landsted ved Liamone, og veed De, hvorfor?“

„Hvor skulde jeg vide det? Hvormeget kan der ikke vente Dem i Deres Fædreland!“

„Han vil give mig en Kone. Partiet, han tilbyder mig, er meget antageligt — Person, Formue, Alt efter Ønske.“

„Saa mener jeg, De bør slaas til; thi efter Alt, hvad De har fortalt mig om Deres Onkels Charakter, vil han ikke bedrage Dem. Jeg raader Dem altsaa, jo før jo hellere at komme hans Ønske imøde, thi jeg troer ikke, at nogen Hindring vil stille sig i veien for Dem.“

Med disse Ord betragtede jeg ham skarpt. Han smilte, trykte min Haand, og tilhviiste mig: „De seiler, een Hindring er der, og det en saare mægtig. Gætter De intet?“

— „Nei!“ — „Og vore Besøg hos Senator Alberti?“

— Disse Ord viste mig Alt klart og tydeligt. — „Skulde De have forelsket Dem i hans Datter? Sandelig, jeg betruer ikke mine Venner, men seer kun, hvad De ville lade mig see.“

Med Lidenskab trykte han min Haand. „Nu vel, sag tilstaaer jeg Dem, at jeg er forelsket, dødelig forelsket, i Mademoiselle Alberti.“ — „Og elsker hun Dem igjen?“ — „Det veed jeg ikke endnu; dog troer jeg at have læst i hendes Blikke, at jeg ei er hende ligegyldig.“

Dette blev sagt i en temmelig kold Tone, hvorefter jeg sluttede, at det var Senatorens Formue, som gjorde Udslaget her. — „Og hvad vil De nu gjøre?“ spurgte jeg. — „Jeg vil bede Alberti om hans Datters Haand!“ — „Jeg frygter, han nægter Dem den. Han holder af Penge, og De har kun Gaa. Han søger en sikker Stilling for sin Datter, og Deres er for Diebliffet meget precair.“ — „Jeg tænker som De; dog vilde jeg ikke kunde tilgive mig det selv, om jeg Intet forsøgte. Jeg reiser i Morgen til Nizza, vil De ledsage mig?“ — „Meget gjerne!“

Næste Dag besøgte vi Senator Alberti. Han modtog os med sædvanlig Høflighed. Med megen Interesse syntes han at høre paa Oberstens Andrag, og svarte ham

med den største Aabenhjertighed, at han vel følte sig meget smigret og æret, men at han maatte ofre sin Datters Lykke Alt. „Deres nærværende Stilling, sagde han: saavel som Deres ringe Formue, ere Hindringer, hvortil jeg bør tage Hensyn, naar jeg ønsker, at see min Datters Fremtid beskyttet.“ — Derved blev han. Jeg maatte sige, hvad jeg vilde, skildre ham min Vens Charakter med de meest smigrende Farver — Alt var forgjæves. Vi maatte vende tilbage til Antibes, uden at tage den ringeste Trøst med os, ja endog, uden at have talt med Mademoiselle Alberti. Senatoren's Koldblodighed overbeviste os om, at alle videre Bestræbelser her vilde være frugtesløse.

Nogle Dage efter skrev Domherren atter. Han meldte sin Neveu, at der intet Dieblig var at spille, at det hele Projekt vilde strande, hvis han tøvede; tillige gjentog han, at han kunde gjøre Regning paa Skjønhed og Formue.

„Saa lad os reise!“ sagde jeg til Greven: „Her er intet at betænke sig paa.“ — „Os? spurgte han: De vil følge mig til Ajaccio?“ — „Kan De tvivle? Det gjælder jo Deres Lykke!“ Han omfavnede mig. „Velan, jeg vil følge min Skjebne og opfylde min Onkels Ønsker.“

To Dage efter besteg vi en Felouque og en lykkelig Overfart bragte os snart til vort Bestemmelsessted. Den gamle Herre ventede os allerede, og modtog os med en Glæde, som han udtrykte ved saa levende Pantomime, at alle Ord vare overflødige. Hans Huus laae ved Liamone's Bredder, i ringe Afstand fra Ajaccio. Beliggenheden var herlig og malerisk. Allerede samme Aften begave vi os til Staden, efter at den vakkre Domherre havde sagt os, at det var Mademoiselle Ramoline, en Steddatter af Hr. Fesch, som han havde bestemt til Oberstens Kone. Han forestillede os her. Den Tilkomende var i Salonen, hvor nogle Spilleborde vare besatte;

Hun sad ved Siden af sin Moder. Hun var af hot Bæret og af meget behagelig Ansigtzdannelse. Hun havde en beredten Holdning og et indtagende Bæsen. Min Ven var meget lykkelig. En smuk, riig Brud — Man havde lovet ham en dygtig Medgift — hvad kunde han ønske mere? Dog forekom det mig, som om hendes Omfang var noget stærkt, og hvo der havde villet være ondskabsfuld, kunde let forudsætte et Svangerskab af nogle Maanedes. Dog nedkæmpede jeg denne Bemærkning, som een eller anden Dæmon maa have indskudt mig, og ønskede Greven ret hjerteligt Lykke til denne Forbindelse.

Spillebordene forlodes, Gæsterne fjernede sig, og saa snart vi vare alene med Familien, blev der talt om Søstermaalet og Alt bragt paa det Næne. Mademoiselle Ramolini havde behaget Greven, som snart glemte Mademoiselle Alberti over hende. Nogle Dage sildigere blev Parret viet.

Min Permission var udløben; jeg maatte vende tilbage. Dog maatte jeg love de Nygifte, snart at komme igjen, for at være Vidne til deres Lykke. Vi forlode hinanden med Taarer i Øinene. Desværre var jeg ei saa lykkelig, at kunne holde Ord. Regimentet Beaujolois fik Ordre at forlade Provence. Jeg underrettede Greven derom, i det jeg tilkjendegav ham min Sorg derover. Hans Svar indeholdt Alt, hvad det varmeste Venskab kunde indgive et ædelt Hjerte. Længe førte vi en fortrolig Brevverling, og den ophørte først, da mit Regiment blev forlagt længere bort. Greven døde, som jeg erfarede, i Montpellier, af en Mavesygdom, som Lægernes Kunst ei formaaede at helbrede.

Ridderen fortalte nu, at han i Aaret 1801, ved Vardet i Vichi, var truffen sammen med Madame Buonaparte, den første Consuls Moder. Man havde meldt hendes Komme, og han var saa lykkelig, at kunne række hende Armen,

i det hun steg ud af Vognen. Da hun overraskedes ved, hos en Mand af hans Alder at bemærke saameget Galanterie, bevidnede hun ham, i meget huldrige Udtryk, sin Taknemmelighed.

„Jeg smilte — fortalte Ridderen videre — og sagde, idet jeg kysede hendes Haand, at jeg var en gammel Bekjendt af hende, og at jeg bad hende tillade, at jeg kaldte mig tilbage i hendes Erindring. Hun syntes overrasket. Vi steg op ad Trappen, som førte til hendes Bærelser, og her bad hun mig forklare hende de gaadefulde Ord, jeg nys havde sagt. Jeg fortalte hende nu alle Omstændigheder ved mit Ophold i Ajaccio. Hun erindrede det altsammen, og under det runke Ydre var hun saa god, at gjenkjende den lystige Officeer af Regimentet Beaujoulais. Hun syntes gandske henrykt derover, overraste mig med Venskabsbeviser, og gjentog uophørligt, hvormeget det glædede hende, at have truffet mig i Vichi.“

Denne Fortælling synes mig et ikke forkasteligt Bidrag til en Mand's Biographie, som har vakt hele Verdens Beundring.

A. d'Aldeguier.

Jodens tre Timer.

Somre J engang gjennem Trient, saa vil Eders Cicerone ikke glemme, at føre Eder til et Kapel i St. Peterskirken, for at vise Eder Legemet af et treaarigt, i en paa Alteret staaende Reliquiekasse, opbevaret Barn. Grebne af Synet af denne rørende Reliquie ville J spørge ham om dens Historie. Det er just det, han ønsker! Og nu vil han strax med Jld fortælle Eder, hvorlunde Jøderne i denne By, Aar 1276, havde bortført og korsfæstet den lille Simonino, en Haandværkers eneste Barn, efterat de havde aftappet ham al hans Blod, som de brugte til en af deres affkyelige Fester. „Husser De, Signor! vil han sige: Kanalen, som, i breder Nender, fører Etsch's Vand i de fleste af vore Gader og i vore Huse? Nu, en af disse Nender bar det forplinte Legeme ud i Floden, hvor Fiskere fandt det. Jøderne bleve overbeviste om deres Forbrydelse; Niogtredive bleve hængte, og den hellige Fader, *Sixtus IV.*, kanoniserede *sancto Simonino*. Alle Jøder bleve forviste af Staden. Men da Handelen leed derved, saa tillod man dem, aarligt at tilbringe tre Timer i Trient, for at gjøre deres Handelsforretninger.

Det er det, Eders Fører vil fortælle Eder. Følgende Anecdote derimod vil han maaskee fortie:

Den 4de December 1563 var Staden Trient i overordentlig Berørelse. Kirkeforsamlingen, som havde været hldt der i atten Aar, var i Begreb at holde sin sidste Session, og fra alle Sider saae man Erkebisperne, Bisperne, Theologerne, Gesandterne begive sig til St. Mariaikirken, hvor Congressen holdtes. Alle Stadens Indvaanere, der paa en vis Maade vare blevene Gæstgivere, for at herbergere tre Patriarker, 32 Erkebisper, 230 Bisper, 12 Ordensgeneraler, 146 Theologer, Gesandterne, og alle disse høie, lærde

og hellige Personers Følge, saae med dyb Bedrøvelse deres Gjæster drage bort. Staden skulde nu vende tilbage til en Rolighed, som den i 18 Aar ikke havde kjendt. Man havde kun det Haab, at drage dobbelt Fordeel af Jøderne, som ventedes til Trient, for her at tilbringe de dem bevilgede tre Timer.

De ankom allerede i betydelig Mængde. Gjennem alle Porte strømte tilføds, tilhæst eller paa beskedne Esler, Mennesker med gule Huer, eller de bare dog denne evigt forbandede Farve paa een eller anden Deel af deres Dragt.

En af disse Jøder gik, efter at have passeret St. Lorenzo Broen, med store Skridt over Broen, saa hurtigt, som han kunde gaae med et sersaarigt Barn, han holdt i Haanden. Salomon havde Hast. I en Frist af tre Timer maatte han gaae fra den ene Ende af Staden til den anden, for at afgjøre sit Mellemværende med forskjellige Kjøbmand og ordne, hvad der ikke lod sig bestemme skriftligt. Hans hurtige Gang bragte ham ogsaa den Fordeel, at han ikke hørte de Forbigaaendes haanende Tiltale. Alligevel kunde han ikke undgaae de Forhaanelser, hvormed han overøstes af en gammel Kjørling, just som han kom til det firekantede Taarn.

„*Maledetto! Birbone! Fordømte Jøde! Hvor tør Du understaae Dig, ved denne Kanal at gaae over Broen, hvor man har fundet den hellige Simonino's Legeme, og det oveni kjøbet med et Barn ved Haanden?*“

Den Gamles Røst og Tone havde en gruelig Haardhed, og Salomon hastede, uden at see sig om. Han var bleg, og rystede saaledes, at Barnet beklagede ham, at han frøs saa stærkt. Det er sandt, Luften var skarp, thi Vinteren i Trient er ikke mild; men det var dog især den arme Jødes Hjerte, som frøs, da den gamle Sværmeriske tilraabte ham hine Ord. Da han omsider naaede Stadens Midtpunkt og befandt sig midt iblandt sine Religionsforvandre, der Alle, saavelsom han, havde utrolig travlt, beroligede han

sig igjen, og betænkte sig ikke paa, at standse, for at verle nogle Ord med Benner, som han ikke havde seet i mange Aar, og som han dog kun skulde gjensee et Dieblif.

Han var nu, i en Afsrog af en Gade, indviklet i en Samtale, og hans muntre, rødkindede, blaasiede, hans elskede Barn, hvis blonde Englehaar endnu ikke havde antaget den jødiske Schattering, legede med nogle Stene. Nu og da vendte Salomon sig om til Drengen, for smilende at tilkaste ham et Kys, som han kjærligt sendte tilbage. Imidlertid havde Salomon, i Samtalens Løb, forsvundet nogle Minuter, at see sig om. Han bebreidede sig allerede, at have glemt sit kjære Barn, og vendte sig om med et Blik fuldt af ubeskrivelig Smthed . . . . Benjamin var forspunden.

„O Himmel, tal ikke til mig mere! Hvad vedkommer mig denne Verdens Handeler! Mit Barn! Hvor er mit Barn? Hvor er min Benjamin?“

Han tænkte ikke mere paa det Guld, han havde modtaget i Orient, ei heller paa den fordeelagtige Handel han i disse tre vigtige Timer skulde slutte . . . . der var omtrent to tilbage. „Først og fremmest maa jeg finde mit Barn, sagde han til sig selv — siden er det ligemeget, om jeg omkommer af Hunger.“ — Han var ei mere den gjerrige Jøde; han var en barnløs, i Taarer henflydende Fader. Der indfaldt ham en gruelig Tanke; Benjamin havde maaskee leget ved Randen af Vandet; han ilte derhen. Der var ingen Skipper, som han jo spurgte om sit Barn.

„Har I ikke seet mit Barn? Det har blonde Haar, blaae Øine, som Moderen Rachel!“ — Med disse Ord løb han gennem Gaderne. — „Mit Barn! — min elskede Søn! Giver mig ham, giver mig ham igjen! — Er der Ingen, der har seet mit Barn?“

„Dit Barn, Jøde, Dit Barn! Have da Jøderne Børn? De, som myrde Børn? Hvorhen har Du bragt

Simonino?" — Det var det eneste Svar, han fik, et meget haardt Svar. Men hvad ændrede han Forhaanelser! — han vilde have lidt Alt, taalt Alt, baaret alle Kors, for at gjense sin Benjamin. Han gjøs, naar han saae ned i Kanalerne.

„Man give mig ham igjen, og jeg vil give Alt, hvad jeg har erhvervet, Alt, hvad jeg eier i Verden, Alt, hvad der, uden ham, er uden Værdi for mig!“

Hans rørende Smerte vakte kun det fanatiske Folks Latter og Haanraab. Tiden gik alligevel hurtigt, og Salomon havde endnu ikke gjenfundet sit Barn. Hans sidste Time var just begyndt; han løb gennem Gaderne, over Pladserne, som en Hund, der har mistet sin Herre. Han rovede sig ind i alle Gange, i alle Hvalvinger, ubekymret om den Haan, som hilste ham overalt. Han rovede endogsaa, at udsætte sig for at blive stenet, idet han saae ind i Kirkerne og Kapellerne. Hans eneste Religion var nu hans Barn, det Barn, Gud havde givet ham.

Medens Salomon angstede sig saaledes, fandt et majestætisk høitideligt Optrin Sted i St. Maria-Kirken. Legaterne havde kundgjort, at den hellige Synode var opløst.

„Den hellige Pius! raabte mange Stemmer: „Vor Fædre og Herre, den hellige, almindelige Kirkes øverste Biskep, leve endnu mange Aar og ihukommets evindeligt!“

Fædrene sank paa Knæ og bade.

„Ewig We're være de hedengangne Paver, Keiser Carl den Femte, den durchlaughtigste Keiser Ferdinand, de høi-værdigste Legater og Cardinaler, de navnkundige Talere, de fromme Bisper!“ — „Amen, Amen!“ svarte Fædrene.“

„Vi sværge Alle, at ville adlyde den hellige, almindelige Kirkeforsamlings Beslutninger!“

„Vi sværge det!“

Og det store Alterkors, siger man, boiede Hovedet ved denne høitidelige Fæd!

„Banstraalen paa alle Kjetters Hoved!“ gjentog i Chor alle Kirkeforsamlingens Medlemmer, som derpaa samledes i en Procession, for at høre et Tedeum i Cathedralskirken.

Crucifixets vidunderlige Bøining og det over alle Kjettere udtalte Anathema rygtedes snart blandt Folket. Maaferre kom i Hede. „Forbandede være Kjetterne! Forbandede være Jøderne!“ — Saa løb det fra alle Kanter. Da harskede Israels ullykkelige Børn ud af Byen. Den sidste Time var forøvrigt ude.

Salomon blev. Han havde ikke gjenfundet Benjamin. Alle vegne havde han været; kun en kort Gade, ved hvis Ende St. Peterskirken stod, havde han endnu tilbage. Men Tiden tillader ham ikke at ende sine Efterforskninger; allerede have nogle Indvaanere, nogle Bægtere, anholdt ham med de Ord: „Den sidste Time er omme!“ — „Mit Varn! Mit Varn! Jeg har mistet mit Varn!“ svarer han dem, idet han støder dem tilbage, saa vild og stormende er hans Gang. Han løber som en Banvittig, med forstyrret Blik, forrevet Haar og Skjæg, han løber hurtigere, end Mængden, som forfølger ham, thi han har fra St. Peterskirken hørt et hjertesønderrivende Skrig, en klagende Stemme, der rammer hans Hjerte som et electrisk Slag. Hvad skulde vel kunne holde ham tilbage? Intet, Intet! Trods alle Hindringer styrter han ind i Kirkens Skib, hen til Capellet, hvor den hellige Simonino's Levninger gemmes.

Dette bragte Pøbelen i fuldkomment Raserie. En Jøde betraadte en Kirke, hvori Levningerne af hiin uskyldige Martyr opbevaredes! Dette kunde kun være fordømmelsesværdig Trods.

„Slaaer ham ihjel! Slaaer Jøden ihjel!“ raabte allerede mange Stemmer. Men Salomon hørte ei det fanatiske Raab. Han havde her, for San Simonino's Al-

ter, gjenfundet sit Barn, men — store Gud! — i hvilken Tilstand! Udstrakt med Ansigtet mod Jorden, Armene korsvits bundne, og flaaet og sparket af Alle, som gik forbi.

At sønderrive Baandene var for Salomon Intet, og trykkende Drengen til sit Hjerte, gif han nu med store Skridt ned gennem Skibet, uden at det ved denne dristige Handling overraskede Folk tænkte paa at opholde ham. Men da han nærmede sig Kirkedøren, vendte hans Frygt tilbage, thi bag sig hørte han hiin Qvinde, som saa truende havde tiltalt ham paa Broen. Han hørte hende sige: „Denne Misdдинг, hvis Stamme har dræbt Simonino, maa døe!“ — Og da han kom udenfor Kirken, var hun tæt bag ham med det Raab: „De maae døe! Jøderne maae døe, som rive Børnene fra deres Mødre!“ Flere Qvinder gjentog Raabet.

„Man lade ham gaae, og beholde hans Barn! Man døbe det!“ raabte den maadeholdne Deel af Mængden, spærende Veien for Salomon.

„Nei, nei! raabte den arme Fader i største Fortvivlelse: Tager ikke min Benjamin fra mig!“

Man vilde just rive Barnet fra ham, da Kirkeforsamlingens store Procession, paa sin Vel til Cathedralkirken kom denne Wei. Legaten spurgte, hvad der foranledigede denne Folkebevægelse.

„En Jøde har været i Kirken! Han har haanet San Simonino's Reliquie! Han maa døe! . . . Nei, nei, Man jage ham bort, og beholde hans Barn, for at døbe det!“

„For at gjøre det til Christen mod dets Billie? tog Legaten Ordet: Det vilde være grusomt og for Religionen af ingen Nytte. Gud har ikke sagt: Bringer Børnene til mig med Magt; han siger: Lader dem komme. Lader denne Jøde beholde sit Barn; maaskee vil det een-

gang komme til os, naar det kommer vore Ord og vore Forhold ihu.“

Folket vovede ei at modsiges Paven's medlidende Repræsentant, og medens den lykkelige Fader stred gennem San Lorenzo's Porten, forenede sig hele Kirkeforsamlingen til et Te Deum.

Ernst Fouinet.

En troværdig Beretning om Juli- Revolutionen i Paris.

..... Forestil Dem, Tirsdagen den 27de Juli, ved Aftenstid . . . . jeg sad rolig ved Bordet, jeg havde just nogle gode Venner hos mig . . . . det var nemlig min Navnebad, og havde Nogen kunnet titte igjennem Nøglehullet, hvordan vi sadde der, vilde han ikke have drømt om, at det lidt efter skulde gaae pif! paf! pouf! . . . . Men det er nu ligemeget . . . . jeg lader altsaa, naar jeg tænker derpaa, er det som i Dag, jeg lader altsaa Proppen springe af en Flaske Champagne, paf! . . . . pludseligt bliver det et vældigt Spektakel nede paa Gaden: hei! holla! heida! oho! . . . . vi spidse vore Øren. Samme Dieblis begynder min Dogge at gjøe: vau, vau vau! — hold Kjæft, Sultan! . . . . Men min Sultan havde Ret. Nedenfor bankede det paa Gadedøren: pok! pam! pok! . . . . Jeg er gesvindt, jeg tager et Lys i den ene Haand, en Kniv i den anden, bare for Livs og Døds Skyld, og gaaer ned,

for at see, hvem det er. Men der løber den Djævel af Hund mig imellem Benene: brrrdautsassa! Paa den ene Side af mig tuder Hunden: ajaoh: uh: ajuu: oooh! . . . . paa den anden rasler min Lysfestage ned: zimm! bimm! zimm! dibimm! — og jeg — rumpedipump! rutscher ned ad Trappen paa min Ryg, Trin for Trin. Men det gjør nu lige meget! . . . . Ved slige Leiligheder kunde man gjerne knuse sin Pandebraß mod en Væg, uden at mærke det.

Altsaa — jeg reiser mig igjen, og raaber: „hvem der?“ — Udefra svarer det: „Det er mig!“ — Men — De veed nok, hvorledes det gaaer, med en virkelig underjordisk Stemme. „Det er mig!“ — det var mig umuligt, at gjenkende Stemmen i dette Bælgmørke, men, som sagt, det gjør nu ligemeget! Som det siger: Det er mig! saa tænker jeg: det kan ikke være nogen Gavytyv. Jeg lukker altsaa Døren op: krik! — kraf! — saa var det min Broder. — „Hvad, er det Dig?“ — „Ja, det er mig.“ — „Saa, det er Dig?“ — Og saaledes bleve vi ved en Tidlang, han paa sin Side, jeg paa min, saagodt man nu i Mørket formaaer at tale til hinanden.

Vi famle os altsaa frem, op ad Trappen, og da vi komme op, og komme ind, Siger han: „Ah, I vide endnu ikke . . . . Venner . . . . hvad der foregaaer . . . . i Paris . . . . Satan er løs . . . . som jeg siger . . . . Gensdarmmerne . . . . Schweizerne . . . . Gaden . . . . har givet Ild . . . . der har I Nyheden . . . . Stille! . . . . hører I? . . . .

Virkeligen hørte man noget langt borte, som naar en Pelotonild brænder løs: brrrrrtsch! brrrrrtsch! . . . . og saa igjen en Slags Susen hen over Tagene; hhhuhhhhh! hhhuhhhhh!

De kan forestille Dem, hvordan vi bleve tilmode — lige ved Deserten! Fruentimmerne især; de bleve heelt per-

plere. Om de smaae Børn vil jeg slet ikke tale. Der blev, kan De troe, en Hysten og Jamren og Hullen: af du milde Gud, hvad skal det blive til? .... Papa! .... Mama! .... Kjære Mand! Du maa paa ingen Maade forlade Huset! Du har intet der at gjøre! Du duer slet ikke til de Dele! Slæt ikke til at sla's! — Og saaledes gif det i een Guddommelighed, det Ene dummere end det Andet, saa en Steen maatte græde derover.

Men — det gjør nu ligemeget! .... Vi Mænd have et gandske andet Mod, det er naturligt. De Forsagte talte vi til med Raison, og nu gif Hver især hjem, holdende sig langsmed Husene, formedelst det fordømte brrrrrtsch! brrrrrtsch! som endnu stedse lod sig høre i det Fjerne.

Hvad mig anganger, saa lukkede min Kone mig inde! og det var meget fornuftigt af hende, ellers var jeg — fhtt! — løben min Bei som en Hare.

Jeg lægger mig altsaa, efter Længden, i min Seng, men jeg kunde ikke lukke et Øie. Den hele Nat Patrouille paa Patrouille! Trapp! Trapp! Trapp! og tilmed var der en forbandet Tingest, kanskee et Insekt, eller noget Oligt, som havde sat sig fast i Panelet tæt ved mit Hovedgjerde og uafsladeligt gav en Lyd fra sig, omtrent som grrr! grrr! grrr! Kort at melde, det første Daggrø fandt mig sidende opret i Sengen, og for første Gang i mit Liv hørte jeg Hønen gale: kikerikih! .... kikerikoh! .... Ja, min Herre, den Hane forglemmer jeg aldrig. Det var en Forbedyndning, det faldt mig ind siden, da den virkelig indtraf.

Men det gjør nu ligemeget! Da jeg nu var kommen paa Benene, vilde jeg ned paa Gaden og erlyndige mig, hvad der var passeret. Det holdt jeg for min Pligt som god Borger. Troer De, min Kone havde gjort det? Ikke for al Verden! — Hun sagde, mit Skjæg var for langt, jeg vilde tage mig ud som en Harlekin i al den Hurlumhei derne. Nu, det forstaaer sig, paa en Maade havde hun jo

Net, skøndt jeg i Grunden maa sige, at et Skjæg meer eller mindre ved saadan Leilighed — — men det gjør nu ligemeget! Jeg begynder altsaa, at rage mig, men neppe har jeg gjort nogle faa Strog, før Spektaklet begynder paa: ny dernede: Pok! poum! pok! .... halvbarberet, som jeg er, løber jeg til Vinduet og seer — hvad mener De, jeg saae? .... Man stormer Butiken ligeover — det var en Bøssemagers Butik, en overmaade superb Butik!

Jh du min Himmeriges Port, tænkte jeg ved mig selv: hvor ubesindigt! hvis der nu var en Politispion imellem dem! .... og længere borte var der Andre, som kastede Tobakshandlernes Skilte ned paa Gaden: plumpadadrah! .... for Liliernes Skyld, som sandtes derpaa. De vare nok heller ikke ved deres Fem, maa De tilstaae. At rive Kongedømmets Insignier ned! .... Med Eed og med Meeneed maa det nu forholde sig, som det vil, saameget er vist, Klokken var først ni om Formiddagen.

Nu komme Landsfenererne galopperende: quadabram! quadabram! Jeg havde nok tænkt det, havde jeg. Lykkeligviis knalde Bøsserne dem imøde fra alle Kanter: Pass! Pass! Paus! og Een var der imellem dem, den glemmer jeg aldrig i Evighed, saadan underlig, original Lyd gav den fra sig, omtrent som! buinnn! buinnn! Og saa skulde De seet, hvilken morderlig Hagel af Møbler der faldt ..... Stole .... Borde .... Skabe .... Bummkatlaklaps! .... det var et sandt Myrderie. Hvad mig anbelanger — jeg kunde ikke holde mig mere; jeg tager det Førstedetbedste, som kommer mig for Haanden .... jeg troer, det var min Barbeerfaal .... og buff! .... det var extrafint Porcelain .... men De veed, ved slige Leiligheder .... der hedder det: Seier eller Død!

Men det gjør nu ligemeget! Jeg skal aldrig nægte, at jeg, omtrent en Sekund, havde en djævleblandt Angst .... jeg var lidt angreben deraf .... jeg hørte nemlig, tæt forbi

mine Dren et: schwrrrrtt! schwrrrrtt! saa jeg meente, Rugler suste mig om Hovedet .... Gøvrigt havde jeg, saavidt jeg kunde skjønne, ikke taget nogen Skade, og saa tænkte jeg da: det er Nat, tænkte jeg; det forholder sig uidentvivel med Ruglerne, som med Tordenen — hvo den rammer, hører den ikke mere. Det har jeg ladet mig sige af Personer, som det er arriveret. Beviset derfor havde jeg strax ved Haanden, thi jeg hørte den samme Gusen endnu engang, gandske som forhen: schwrrrrtt! schwrrrrtt! .... og som jeg seer op, hvad seer jeg, hvad var det? .... Svaler var det, intet andet, end Svaler, Herre, som havde deres Næder i Nærværelsen. Siden har jeg ogsaa ladet mig sige, at Ruglerne ikke sige: schwrrrrtt! . . . schwrrrrtt! men snarere: dsiiiiiii! . . . dsiiiiiii! hvilket ogsaa tager sig mere martialsk ud.

Men det gjør nu ligemeget! Spektaklet gik sin Gang, immer videre. Nu begynde ogsaa Klokkerne at give deres Beshv med: Bomm! .... bomm! .... bomm! .... bomm! .... bomm! .... Det var en Kimen. Gode Gud, tænkte jeg: hvor det maa være ubehageligt for syge og sengeliggende Mennesker! .... Og saa blandede ogsaa Kanonerne sig deri med deres Contrabas: bommff! .... bommff! .... det var paa Grevepladsen .... bommff! — det vil sige, det var egentlig ikke bommff! .... men snarere: baummff! .... baummff! .... Ja, saadan var det; jeg hører det endnu den Dag idag.

Men det gjør nu ligemeget! Jeg vilde altsaa rage mit Skjæg af paa den anden Side .... jeg leder og leder, nemlig efter min Barbeerskaal, og det faldt mig slet ikke ind, at jeg jo havde kastet den .... thi De veed nok, ved slige Leiligheder .... Paa eengang: raudedaplau! .... raudedaplau! .... det var den forhenværende Nationalgardes Ex-tromme. For Satan og hele Helvede! siger jeg til min Kone: der maa foregaae noget sardales. Det angaaer og

saa mig, for jeg har ogsaa staaet derved, ved Nationalgavden. Hvad drømmer Du nu om, Fatter? — spurgte hun, og satte et ret indsmigrende Ansigt op: Hvad skulde der vel foregaae? Det er ventelig en Marksfriger, en, som foreviser fremmede Dyr, eller deslige. Og tilmed, kjære Mand, er Du jo kun raget paa den ene Side.“

O, de Fruentimmer! de Fruentimmer! hvad de ere fiffige, diplomatiske, indtrængende i deres Caresser!

Men det gjør nu ligemeget! Jeg vover min Troie, og ringer paa Gomsfruen: klingeling! klingeling! klingeling! —
— Franciska, vil Hun ikke nok hente mig min Bøsse? — Deres Bøsse Herre? — Ja, min Bøsse, just min Bøsse, eenfoldige Menneske! — Men, Herre, jeg veed ikke, hvor Deres Bøsse er. — Men du milde Fader, Hun vil dog ikke, at jeg skal gaae ind i denne Massakre, uden at have min Bøsse med? .... Jeg vil vide, hvor min Bøsse er, siger jeg hende! .... Min Bøsse kan dog ikke være gaaen ad Helvede af sig selv? hm? — Du husker jeg det, Herre! jeg har baaret den ned i Kjalderen, Fruen har befalet mig det. — Min Bøsse i Kjalderen! .... Sikke desperate Paafund! — (Ja, de Fruentimmer, de Fruentimmer! .... de tage ikke det allerringede Hensyn til Krigskunsten!) Men det gjør nu ligemeget! Det er bedre, at min Bøsse er i Kjalderen, end at den ingensteds skulde være. Hun maa hente mig den! .... Na, hvad tøver Hun efter? — Jeg tør ikke Herre! — Du, du min Himmeriges Port, tør Hun ikke gaae ned i Kjalderen? .... Hun er en gammel Pige, og Hun er bange? .... Psui, psui, Blodet vilde springe mig ud af Kinderne, saaledes vilde jeg flamme mig, hvis jeg var i hendes Sted! .... Men saa hør dog, Herre .... — Hvad skal jeg høre? Her er Intet at høre meer! Oho, Hun er vel bange, der er Gensdarmen nede i Kjalderen? hm? .... See paa mig! .... Hvor er nogen Frygt at see paa mig? ....

See her, jeg tør lægge mig gandske bredt ud af Vinduet, guck!....

Dette Exempel paa Mod, satte omsider ogsaa Mod i hende — saa meget mere, som Alt var bleven stille i vor Gade. Og et Kvarteerstrid derefter havde jeg rigtigt min Bøsse, men Gud forbarme sig, som den saae ud!.... Rusten, som et Søm i en Rendessteen!.... Min Kone faldt i Besvimelse, da hun saae Bøssen.... Ja, de Fruentimmer, de Fruentimmer! de staae en iveien allevegne ved slige Leiligheder.... jeg vil ikke raade Nogen til at gifte sig og tage sig en Kone.... Vorherre bevare mig!.... Gjør det ikke, siger jeg Dem! Der kommer intet ud af.

Men det gjør nu ligemeget! Jeg skrider altsaa hurtigt til Værket, og polerer den med fin Aske, og gnider frem og gnider tilbage: risch! hitsch! rusche! rische!.... Jeg brugte hele Resten af Dagen dertil. Men om Aftenen kunde jeg ogsaa lade mig høre dermed, saa klart slog den an!

G'værr paa Skyl—ren!.... En.... to.... fem!

G'værr i Nr—men!.... En.... to.... fem!

G'værr ved Fo—den!.... En.... to.... fem!

Og saa videre, og saa videre, hele Exercitsen igjennem.... Brumm!.... Det var en stolt Glæde.

Jeg vilde nu gaae ud, for at indfinde mig ved Mor: genappellen, da min Kone — og dennegang havde hun Ret — gjorde mig opmærksom paa, at det endnu var bølgmørk Nat. Nu, det er raisonligt, om Natten kan man ikke slås, det forstaaer sig; man vilde udsætte sig for, at træffe sig selv, især vi og vore Lige, som ikke gjøre noget Haand: værk af Krigen. Jeg blev altsaa for det første hjemme — og tilmed havde vi allerede taget Raadhuset. Ja, Herre, Raadhuset var vores! Kun Louvre var endnu i Regjerin: gens Magt.... Men Taalmodighed! imorgen kommer og: saa en Dag!....

Og saa sov jeg da denne Nat som en Meelsæk, jeg sov hele Natten. Der var kun det iveien, at jeg havde nogle fyrchterlige Drømme. Jeg var immer i Spidsen, immer i Spidsen . . . . jeg tog immeran Noget med Storm . . . . Gud veed, hvad det var, jeg har aldrig ret kunnet besinde mig derpaa . . . . Hovedsagen var imidlertid, at jeg sloges som den skinkerlige Satan . . . . altid var jeg foran med Banketten: flitsch! . . . . flitsch! . . . . jeg bragte Døden ind i Gjendernes Rækker! flitsch! . . . . jeg optaarnede Dynger af Liig foran mig: flitsch! . . . . jeg havde egenhændig erobret tre Faner, jeg var saaret, mit Blod flød i Strømme, men det gjør nu ligemeget! flitsch! . . . . flitsch! . . . . For De veed jo, ved slige Leiligheder . . . .! Kort og godt, som jeg saaledes tilraffer mig selv, pumps! vaagner jeg op, og ligger platned paa Gulvet, Det passerer Ingen, saaledes som mig; ja, mine Drømme, det er noget Mærkværdigt! . . . .

Men det gjør nu ligemeget! Det var lys klar Dag! Jeg seer paa mit Uhr, jeg holder det til Dret: Intet at høre! Intet Tik—Tak! . . . . jeg havde, under Revolutionen, glemt at trække det op, det var begribeligt! . . . . Ved slige Leiligheder! . . . . Lykkeligviis faldt just Stueuhret til Slag i Sideværelset, og begyndte strax efter at slaa: Tik—dom! . . . . Tik—dom! . . . . Bum! bum! Og jeg talte til Ti.

Nu var det den høie Tid: Klokken var gandske rigtigt Ti. Ih, du almægtige Gud! raabte jeg: Tilslidst tage de Louvre, uden at jeg er med! . . . . De Helvedeskarle! . . . . de kunde nok være kapable dertil! . . . . Jeg rører mig altsaa, og klæder mig paa. Men — som det pleier at gaae —jomere man haster, desto langsommere gaaer det. Først trækker jeg mine Buxer avet paa; jeg farer ud af dem igjen, jeg farer i dem igjen, og i den Gesvindighed: krrrak! river jeg dem fra hinanden fra øverst til nederst . . . . af, du

min Himmeriges Port, naar jeg tænker derpaa! Og hvor jeg saa ud! Med min Bjørneshindshue, min Civilfrak, mit Gehæng uden Sabel, mit halvragede Ansigt (thi derfra stammer endnu min ene Knebelbart — ikke den, men den Anden) og mine sønderrevne Buxer . . . . . Men det gjør nu ligemeget! For De veed jo nok — ved slige Leiligheder . . . . .! Og tilmed vare vi Alle i samme Casus, den Ene saae ud som den Anden. Men den første Gang, De kom: mer til mig, vil jeg vise Dem disse Buxer; jeg har gjemt dem, for Curiositetens Skyld, til en evig A mindelse . . . . . Men hvor var det, jeg slap? . . . . . Ja rigtigt! Jeg laver mig altsaa til at gaae, for min Kone var ikke hjemme. Hun var gaaet til en Veninde ved Siden af, og jeg hørte, hvorledes de sladdrede sammen: tschtschive! tschtschipi! tschtsche: tschtsche! tschtsche! . . . . . Ja, de Fruentimmer! de skal nu altid hviste og tiske.

Jeg var allerede nede. Saa staaer da ogsaa Djævlén i det, tænker jeg, for det falder mig ind, at jeg i den Skyn: ding har forglemte, at tage min Glonelsbrystduge paa — jeg, som, fra utænkkelige Tider af, altid har baaeret en Glonels: brystduge! Det kunde blevet en nydelig Historie. Hvor let kunde jeg ikke, i den skrækkelige Hede, og i Massakren oven: ikjøbet, have hentet mig en farlig Forkjølelse! Her var inter: at betænke sig paa. Jeg springer op igjen, tager fire Trap: petrin i hvert Spring, klæder mig om, gjør mig om, gjør mig færdig, og er i Begreb med, at tiltræde min Marsch, da driver Satan sit Epil med Melken, som min Kone havde staaende ved Jlden, og jeg hører den koge over: fischschsch! fischschsch! fischschsch! Jeg hen, river den fra Jlden, blæser paa den: hffu! hffu! — min Kone kommer til. Nu var det over menneskelige Kræfter, at gaae nyktern i Tægtningen. Jeg lader mig altsaa overtale til, først at nyde lidt paa Gassen. Men neppe har jeg vel sunket en Skive af vor Bedekølle fra igaar, før der atter høres et

kolossalst Spektakel nede paa Gaden. Jeg lægger Dret til; det er Marseillaisen:

*Allons, enfans, Domm, Domm, Domm, Domm de Domm,
Tra - la - la, la, la, la, la, Tra - lala - la:*

Trala, Domm, Domm, Domm, ... “

Det er mig umuligt, Herre, at beskrive den Enthusi-
asme, hvori jeg kom derved. Louvre var taget! Vi vare
Seierherrer! Seierherrer paa hele Linien! Og hvad der
satte Kronen paa det Hele: Seierherrer i tre Dage! . . . .
Men — i Forbibigaaende sagt — det var heller intet Un-
der . . . . . De kan selv tænke Dem — naar man gjør
Altting med! . . . .

Men det gjør nu ligemeget! Det var Tider, Herre!
Og der er en Omstændighed ved den hele Historie, som endnu
den Dag idag løber rundt i mit syndige Hoved . . . . .
Jeg mener den Bøse, De husker jo nok? som sagde:
Buinnn! . . . . . Buinnn! . . . . . Ja, Herre! Hvo der har
oplevet Sligt, han kan tale med. Det er Historier, som
følge En langt frem paa Livets Bane! —

Erindringer fra Wienerkon- gressen.

Et Bal hos Keiserinden.

„Jeg maa forestille Dem ved Høffet! sagde Grev W . . . . ,
da Howard overrakte ham sin Anbefalingskrivelse: Jeg
skal sørge for, at De imorgen vorder indbudet til Keiserin-
dens Bal, som gives paa Slottet. Der vil De see de her

tydeligste Medlemmer af Congressen, Souverainer, yndige Prindsesser, Europa's berømte Generaler og Ministre."

Næste Aften kom Grev B.... til Howard, for at afhente ham, og Begge begave sig til Slottet. Howard beundrede den keiserlige Boligs Glands og Smag. Da han betraadte Bærelserne, saa han disse oplyste ved Næeg af Kjerter, som straalte i Solvlysekroner med gyldne Hænder og prægtige Randelabre. Alle Bærelser i Etagen vare aabne i Rad og udsmykkede med keiserlig Luxus.

Orangetræer og andre Drivhuusplanter udbredte en kostelig Duft; adskillige, i visse Mellemrum opstillede Orkestre, spillede de skønneste Dandse. Wienerne have et ædelt Blod; Qvinderne ere næsten alle smukke; deres Vært er fin. Og saa Mændene have ædle Træk. Et Val i Wien skænker derfor stedse et behageligt Skue. Uniformerne ere glimrende, og bæres stedse saaledes, at de falde behagelig i Diet. For rigtigt at kunne bedømme Valtzen, de Tydskes Nationaldands, maa man have seet den paa hine glimrende Balleter. Man udfolder en Gratie, Lethed og Hurtighed, som andre Nationer ikke naae, og den Kreds, Dandserne beskrive, forvirres aldrig ved de foregaaende eller efterfølgende Par. Omtrent tohundrede Personer vare tilstede; Tyve valtsede paa een Gang, og naar de standsede, for at hvile, begyndte tyve Andre. Fuld af Ynde er især den Maade, hvorpaa Dandserne begynde og standsede med deres Damer. Musikken er præcis, henrivende.

Fyrsterne — Nogle vare unge og smukke — blandede sig imellem de Dandsende. Grev B.... viste Howard dem. „Trød hid! sagde han; Her vil De kunne see Alle, thi man vil dandse en Polonaise, og denne Dands vil føre dem Alle forbi os."

Et Strøg med Violinbuen gav Tegnet, og nogle Minuter efter begyndte Polonaisen. Enhver tog Deel deri, thi denne Dands bestaaer kun i en Gang. Eldre og Yngre,

skjønne og aldrende Damer, Souverainer, Ministre, Generaler og Hofmænd, Alle traadte i Rækken. Dandsen var en afmaalt, men ved en riig og behagelig Musik bedækket Gang.

I Løbet af tyve Aar ere de meest glimrende Medlemmer af dette Selskab sunkne i Graven. Tyve Aar er ingen lang Tid; men denne Tid var dog lang nok til at bortrive de Kraftfuldeste, de Gladeste og de Mægtigste.

For tyve Aar siden stod Alexander af Rusland i Glandsen af sin Skjønhed, Ungdom og Magt. Han smykkede Europa's høie Selskabsfredse ved sin personlige Elskværdighed, sine fine Sæder og sit huldsalige Væsen. Nu hersker hans Minde ikke længer i Forretningernes Verden; neppe lever han endnu i Mindets Verden. Hans Gemalinde, den yndige, blide, aandrige Elisabeth, fyldte kun endnu kort Tid efter hans Død, Riget med Duften af sin Dyd; hendes Stemme lød neppe ti Aar efter Festerne i Wien. Hendes Gemals Død bortmeiede ogsaa hendes Liv, og Ingen taler mere om hende, uden nogle Selskabsfredse ved Newa's Bredder. Keiserinden af Østerrig, Beatrix af Este, denne friske og fine Knop, i hvem en ophøiet Slægt drog sin sidste Livsaande, denne unge, fortryllende Kone, som nød en Lykke, der var hendes Godhed liig, den høiestelskede Kvinde i Riget, var ogsaa dengang allerede forsvunden af de Levendes Række, og hvilede i en kold Hvalving af Capucinerklosteret. Siden 1820 ere ogsaa Kongerne af Würtemberg, Sachsen, Baiern hedengangne, saavelsom hiint Mønster for en Gentleman, Georg IV; han giver ingen Fester i London mere, han sender ikke sine Legioner af Koffe til Wien mere; han er bortgangen af sine Forlystelsers Trylleverden. Den tappre Prinds Eugen af Beauharnois findes ogsaa blandt hiin Tids Erindringer fra Wien. En for lang Hvile efter heltmodige Bedrifter, og saamange hjertesønderrivende Erindringer, som martrede ham, undergrove hans Livskræfter for Tiden. Hvorfor havde

han skullet ønske sig en høj Alder efter de uddødelige Dage, som han havde gennemlevet?

Erindringen om disse Skikkelser vækker nu kun Tung-
sind; for os ere de ligesom kun Biographier, eller en
hurtigt forbigående Historie; Nationernes Skjebne blev
lagt i andre Hænder. Saaledes traadte Castlereagh, hvis
faste Aand gjorde Pitt's Skole Vre, bort fra Skueplad-
sen, enten af Misfornøielse med Historien og med Menne-
skene, eller for den bittere Spots Skyld, som slyngedes imod
ham fra St. Helena. Schwarzenberg og Blücher
hvile ogsaa i Graven.

De dengang saa fortryllende Qvinder — Hvormange
leve vel endnu af dem? De Fleste ere døde: Grevinde Ju-
lie Zichi, Grevinde Jansan, hiin Tids meest fortryllende
Skjønheder, ligge i Graven, som hundrede Andre, der be-
vægede sig i disse glimrende Selskabskredse. Men — lader
os ikke gaae videre! Vi ville vende tilbage til Ballet, og
forestille os, at de vandre os forbi.

„Han, som aabner Polonaisen, sagde Grev B . . . ,
denne unge Mand med de oprigtige Ansigtstræk og de fy-
rigt rullende tatariske Dine, er Grev Aratjes, Keiser
Alexanders uadskillelige Adjutant. De seer, han træder frem
som Hofmand. Hans Dandsferinde, Grevinde Jansan, er
først for kort siden gift. Er hun ikke meget smuk? — Det
synes ikke at være hende ligegyldigt, at man, i hendes Om-
givelse, gjør denne Bemærkning. — Aratjes slipper den
skønne Haand, klapper med sine, og giver derved de øvrige
Dandsere et Tegn, at gjøre det samme. Hist fører en Kon-
ge Grevinde Julie Zichi; han slipper hende, for at trykke
Alexanders Haand, som nærmer sig ham. Den ædle
Hertug Carl af Østerrig fører Keiserinden af Rusland. Hvil-
ken Lethed, Ynde og Værdighed i hendes Skridt; hvilken
himmelsk Blidhed i disse lykkelige, velvillige Træk! Efter
dette Par følger Erkehertug Johan med Storhertuginde

af Weimar. De kjender denne Prinds; han besidder en fin Smag, og elsker Kunsterne. Storhertuginde er en smuk Kone med en stærk Aand; Ingen kan klæde sig smagfuldere.

Der seer De Prinds Eugen Beauharnois, som fører Erkehertuginde Beatrix — en smuk og ædel Skikkelse.

Fyrst Schwarzenberg nærmer sig; den Virksomste af vore Generaler strider frem med Værdighed og lytter med Opmærksomhed til sin Dandsferindes Ord.

De næste Damer ere den skønne Fyrstinde Löwenstein, den glimrende Grevinde Dietrichstein. Lord Castlereagh fører Hertuginde af S..., En af Wiens aandrigste Damer; hendes Smil er fint, hendes Skikkelse bevægelig, og hendes Vært saa fin som en Blomsterstengel. Hendes Trak udtrykke Tilfredshed; man seer, at hun fuldkommen føler sin Dandsers Værd.

Den gamle Fyrst af Ligne ledsager Keiserinden af Østerrig. Hele Europa kjender hans ridderlige Adfærd, hans høflige Dueller, hans Tapperhed, hans Vittighed; man kan hans Indfald, hans Skrifter udenad. Hist seer De strenge Dine og en alvorlig Pande; det er Kongen af Würtemberg, som fører Prindsessen af Hessen. Dem følger Kongen af Baiern med Grevinde Mollath; Marskalk Brede fører Fyrstinde Lichtenstein.

So Mænd underholde sig hist ved Binduet med hinanden. Den Ene er Fyrst Talleyrand, den Anden Cardinal Gonsalvi. Hvo har nogensinde gennemtrængt disse Mænds Tanker. Tæt ved os gaaer Kongen af Danmark alvorlig forbi med Fyrstinden af Turn og Taxis; hun er, selv endnu fortryllende, Moder til den smukke, sortøiede Kone, som føres af Fyrst Rasumowsky. Dette er Fyrstinde Paul Esterhazy. Wellington rækker den skønneste, meest kokette og lunefulde af vore Damer sin Arm. Hun

smiler i Bevidstheden af sit Bytte. Efter dem følge: Fyrstinde Metternich, Grevinde Schulenburg, Grev Münster, Fyrstinde Secheny.“

En henrivende Musik overtonde denne flygtige Samtale. Kun to Personer, som søiede aandige Blikke til Ordene, kunde forstaae hinanden.

(Forfatteren af „Tryvelian.“)

S p r i n g e t.

En virginisk Tradition.

I Gammelvirginien levede i Aaret 175* en Olding, hvis Datter eenstemmigt gjaldt for den smukkeste Pige i hele Eggen. Hun var nu atten Somre gammel, og talte ligesaa mange Beilere; men den Gamle afviste dem Alle.

Nu kom den hulde Annettes nittende Fødselsfest. Faderen havde indbudet alle Omegnens unge Knøse til et saakaldet Slætgilde. Sytten muntre unge Karle indfandt sig, ikke saa meget for at slaae Hø, som for at see den skønne Annette.

Om Aftenen, da Alle vare forsamlede uden for Huset, tog den Gamle saaledes tilorde: „Nu, mine Dreng! Næsten Alle have I Lyst til min Datter. I veed, jeg gjør ikke meget af Penge, af Bogviisdom eller af Krigsvidenskab. Jeg vil gifte min Datter bort til Den, jeg bedst kan lide. I veed, da jeg var ung, kunde Ingen i hele Virginien gjøre et Spring, som jeg. Jeg vandt min Hustru paa denne

Maade, og jeg vil, at min Datter skal vindes ligerviis. Nu muntert, Dreng! Her er Grønningen, og — her er Vigen!“ tilføiede han, i det han tog den blufærdige Nø ved Haanden.

Oldingens Forslag optoges med Bifald, og mangen Ungersvend fæstede haabende sine Dine paa den skønne Priis. Piger, Børn, Slaver — Alle flokkedes, for at bivaane Skuespillet. Alle spaaede og Mange ønskede, at den unge Carrol vilde vorde Seierherre. Han var den smukkeste og muntreste Knøs i hele Egnen, og det var ingen Hemmelighed, at han og Annette holdt af hinanden. Carrol havde Ord for at være den bedste Springer.

Faderen og tre andre gamle Mænd valgtes til Dommere. Annette glædede af Glæde, thi hun vidste forud, hvor der vilde seire. Carrol gjorde imidlertid et Prøvespring, hvori han tilbagelagte 21 Fod, 1 Tomme. Tegnet blev givet, og Enhver traadte frem, alt som Loddet traf ham.

Eduard Grason, 17 Fod! bemærkede en af Dommerne: „Han har gjort, hvad han kunde.“ Det var en bleg Student med et klogt Ansigt. Men hvad kunde hans Videnskab nytte ham her? Uden at see paa Vigen, trak han sig tilbage.

Dick Boulden, 19 Fod! Dick fjernede sig leende, og trak sin Kjole paa.

Harry Preston: 19 Fod, 3 Tommer! „Godt gjort! jublede Tilskuerne: I har anstrengt Jer for Alvor!“ Harry loe ligeledes, og forsikrede, han var kun sprunget med for Spøg.

Charley Stimmis, 15½ Fod Fod! „Hurra for Charley! Charley vinder Prisen!“ skreg Mængden.

Mange vilde ikke frem. Andre vovede endnu deres Lykke. Kun Een af de Springende tilbagelagte 20 Fod.

„Nu kommer Touren til Henry Carrol!“ skreg Bønderne: „Pas paa, han tager Luven fra dem Allesammen!“

„21½ Fod! lod det i høien Sky: Hurra for Annette og Henry!“

Just som Henry traadte ind paa Kamppladsen, steg en ung Mand i simpel militair Frak af Hesten ved Vertshuset, og blandede sig ubemærkt mellem Tilskuerne. Pludseligt trængte han sig frem, og maalte besindigt, med et Kjenderblik, det af den sidste Springer tilbagelagte Rum. Det var en Fremmed. Hans adle Ansigtstræk og hans utvungne Holdning sængslede Pigernes Bine; hans mandigkraftige Skikkelse vakte Ungersvendenes Beundring.

„Maaskee tænker I, at gjøre det endnu bedre? spurgte En den Fremmede: Kan I springe længere, end Henry Carrol, saa har I et Fortrin for den bedste Mand i Colonierne.“ Denne Bemærknings Sandhed stadfæstedes ved en almindelig Mumlen.

„Drive I — spurgte den unge Fremmede. — denne Leeg blot til Tidsfordriv, eller er en Priis udsat for Seiervinderen?“

„Annette, den skønneste og rigeste Pige i Egnen, skal være Seierherrens Løn!“ sagde En af Dommerne.

„For Enhver melde sig som Beiler til Prisen?“ — „Enhver, unge Herre, svarte Annettes Fader med et velbehageligt Blik paa den stærklemmede unge Mands Legemsforhold: Hun er Dens Brud, der gjør det bedre end Henry Carrol. Vil I forsøge det, staaer det Eder frit. Her er min Datter. See paa hende, og prøv det!“

Forundret betragtede Officeren den skjelvende Pige, der skulde vorde et Offer for Faderens Lune. Det arme Barn saae efter Henry, som, med bekymret Mine, stod i Nærheden, og kastede derpaa et bedende Blik paa den nye Medbeiler.

Denne kastede sin Kjole, drog et Skjær, han bar derunder, fastere sammen om Vesten, traadte hen paa Pladsen,

og gjorde uden Anstrængelse, det Spring, som skulde afgjøre Henry's og Annettes Lykke eller Ulykke.

„22 Fod 1 Tomme!“ raabte Dommeren. Med Forskudelse gjentoges Udraabet af Tilskuerne, som trængte sig om Seierherren, opsyldende Lusten med deres Lykønskninger. De som toge nærmere Deel i de Elskendes Lykke, taug eller knurrede.

Den gamle Mand traadte hen til ham, greb jublende hans Haand, kaldte ham sin Søn, og sagde, han var stoltere af ham, end om han kunde være en Tyrke.

Seierherren tog sin Kjole paa og søgte med sine Pine den Priis, som han, uarvnt og ukjendt, saa herligt havde vundet. Bleg og forstyrret støttede hun sig ved Faderens Arm.

Hendes Elsker stod langt borte, mørk, bedrøvet indtil Døden. Han beundrede den Fremmedes Overlegenhed i en Dvælselse, hvori han troede sig Mester, medens han tillige misundte ham hans Lykke.

„Annette, mit hulde Bytte! sagde Seierherren, gripende begge hendes modstræbende Hænder: Jeg har vundet Dig ærligt!“

Annette's Kinder bleve blegere end Marmor; hun rystede, og holdt sig ved Faderen, medens hendes taarefulde Pine søgte den Elskedes Skikkelse.

Den Fremmede vedblev: „Jeg har vundet Dig, hulde Blomst, for at gjøre Dig til Brud. Skjælv ikke saa! — Jeg mener ikke for mig, i hvor stolt jeg end vilde være af, at kunde kalde et saadant Klenodie mit. Maaskee — og han lod et forskende Blik svæve omkring — maaskee er der, blandt Deilerne, en begunstiget Ungersvend, der har større Ret til Juvelen. Unge Mand! vedblev han, vendende sig til den overraskede Henry: Jeg troer, I var næstforan mig. Jeg har ikke sprunget for Pigens Skyld, skjøndt hun vel

var det Vard, men af Kjærlighed til den Dvæls, hvori jeg fandt Eder. I er Seierherre, og med denne agtbare Forsamlings Tillsættelse modtager I af min Haand den Pris, I saa hæderlig har vundet!”

Den unge Mand sprang frem og greb Officerens Haand med stormende Taknemmelighed. Næste Dieblis fløi Annette af Glæde i hans Arme. Lusten gjenlød af Bisaldsraab. Under den almindelige Bevægelse trak den Fremmede sig tilbage, besteg sin Hest, og jog i Gallop gennem Landsbyen.

Henry og Annette bleve endnu selsamme Dag et Par, og den hemmelighedsfulde, ædelmodige Fremmedes Skaal blev drucken med Begeistring ved Bryllupsbordet.

I Tidens Løb blev det lykkelige Par velsignet med Sønner og Døttre, og Henry Carrol blev Oberst under Befrielseskrigen.

En Aften, just som han, efter et haardt Felttog, var kommen hjem, sad han med sin Familie uden for sit yndige Landsted, da et Bud kom ridende og meldte General Washington, som, med sit Følge, ønskede at overnatte hos ham. Oberst Carrol lod sin Hest sadle, og red sin Gæst imøde, som han endnu aldrig havde seet, skjøndt de tjente i samme Hær.

Om Aftenen vendte Annette ikke sine Bine fra den berømte Gæst. Hvert Dieblis kastede hun et stjaalet Blik paa hans bydende Træk. Hendes Landsfraværelse og Forvirring blev tilsidst saa paafaldende, at Obersten spurgte hende, om hun ikke befandt sig vel.

„Jeg formoder, tog Generalen Ordet: at Mrs. Carrol troer i mig at gjenfinde et gammelt Bekjendtskab.“ Derhos smilte han med hemmelighedsfuld Mine. Obersten seer op, og en svag Erindring syntes at leve op i ham.

„Ja! vedblev Generalen: Du lod jeg nok være, at springe 22 Fod 1 Tomme, som dengang, om jeg ogsaa kunde vinde en ligesaa smuk Brud derved.“

Den nu følgende Gjenkjendelse, Overraskelse og Glæde overlade vi Læserens Indbildningskraft at udmale.

General Washington var virkeligen hiin smukke unge Springer, hvis hemmelighedsfulde Kommen og Forsvinden endnu, i hiin Egn, lever som Sagn i Folkets Mund.

Besøget i St. Denis.

(Af Grevinde Adhemars Erindringer om Marie Antoinette.)

Jeg har af Hr. de Mercy ladet mig meddele en sælsom Anecdote om Kongen, Dronningen og Keiser Joseph. Den er fra Aaret 1779, da denne Fyrste var reist til Paris. Jeg vil gjentage den her, som jeg har hørt den, overbevist om den ædle Gesandts Troværdighed.

Da Kong Ludvig den Tertende engang underholdt sig med sin Svoger, spurgte han ham, om han havde seet St. Denis. Svaret var benægtende. „Ei heller jeg kjender dette kongelige Abbedie!“ bemærkede Ludvig XVI. — „Hvorledes, min Broder? De har aldrig næret det Ønske, at see det Sted, hvor De engang skal hvile hos Deres Fædre?“ — „Det maa sandelig ikke være meget lystigt! svarte Kongen leende: Gjør De Dem ofte denne Fornøielse?“

„Jeg troede, at Antoinette havde underrettet Dem om min Families Skikke. Ja, Sire! Fyrsterne af mit Huus

stige flittigt ned i St. Stephanskirkens Hvalvinger. Min ærværdige Moder gjør det to Gange hver Maaned, og for mig er det en Trang, at følge hendes Exempel.“

„I Sandhed, min Broder! De giver mig Lyst til, i Deres Selskab at gaae til St. Denis og her at spise en Matelotte. Men hvorledes skulle vi bære os ad dermed? Storcereemoniemesteren af Frankrigs Registre — hvad monne de indeholde om Sligt? Her er alt underkastet uforanderlige Regler, og naar Kongerne kjede sig i Versailles, have de den Trøst, at vide hvorfor.“

„Dette — sagde Dronningen: er de Lænker, som jeg fandt her i Versailles, og man bebrejder mig, at jeg vil lette dem! — Jeg havde dog stor Lyst til at følge Deres Majestater til St. Denis.“

„Veed De, hvad vi ville gjøre? spurgte Keiseren: Vi ville alle Tre bryde op ved Midnatstid; et *lettre de cachet* maa forud affærdiges til Prioeren, at han paa denne Tid kan lade Alt aabne og belyse, for at en fremmed Familie af Stand kan tage det i Diefsyn.“

Kongen og Dronningen vare af Keiserens Mening, og Begge glædede sig over, at kunne spille deres nærmere Omgivelse dette lille Puds.

Denne Underholdning afbrød lidet den sædvanlige Monotonie. Der behøves Saalidet, for at amuse de Store; man behøver kun at lade dem træde ud af deres officielle Forlystelsers indskrænkede Kreds. Let havde jeg kunnet gjætte det Hele af et Spørgsmaal, som Dronningen gjorde mig. Hun vilde nemlig vide, om jeg allerede havde seet St. Denis og dets Grave. — Jeg svarte bekræftende. Hendes Majestæt bad mig derpaa at fortælle hende noget derom, og var meget forundret, da hun hørte, at Turenne hvilede i hine Hvalvinger ved Siden af Ludvig XIV.

„En Undersaat! sagde hun: Det er dog sælsomt!“ — „Det er ikke den Eneste, Madame! Connetablen Duguesclin

og Cancerre ere ogsaa bisatte der.“ — „Fordum, det er vel muligt; men i vore Dage!“

Da jeg ikke vidste meer, ophørte Dronningen at spørge. Et Dieblif yttrede hun det Dnske, at medtage Fru Guemenee, men pludseligt fik hun det Indfald, at medtage Prindsesse Lamballe.

I den til Afreisen bestemte Nat stod Kongen op ved Hjælp af sin første Kammertjener, den fortræffelige Thierry, og begav sig, i godt Lune, til Dronningen, hvor Keiseren allerede ventede ham. Prindsesse Lamballe tøvede længe. Hun skal, som jeg siden erfarede, have undskyldt sig uafslæeligt. Dronningen loe derad, saa Taarerne kom hende i Pinene. Kloften Et var man undervejs; Staldbetjentene, som gjenkjendte Pilsgrimene, gjorde store Pine. For ei at kjøre gennem Paris, gik man over St. Cloud, Boulognereskoven og *chemin de la revolte*. I St. Denis var Alt paa Venene. Hiint *lettre de cachet*, Befalingen, at opløse Kirken og Hvalvingerne, lode gjætte en Deel af Sandheden. Man ventede Keiseren; men hvo kunde troe, at Kongen og Dronningen vilde ledsage ham? Heller ikke tænkte Nogen derpaa. Prioren, som glædede sig til, at lære at kjende Joseph II, vilde ogsaa spille en Rolle i denne gjensidige Mystification.

En Page, forklædt som Jockey, galopperede hid, for at melde sit Herskabs Komme.

„Og deres Navn?“ —

„Jeg husker det ikke! Er De nysgjerrig, saa spørg dem selv!“

Storprioren og to Geistlige gik til Døren, for at modtage de Fremmede. Man lod dem træde ind i en Sal, hvor Forfriskninger vare fremsatte. Kongen spiste med Appetit; Keiseren tog en Kop Kaffe.

Efter at Storprioren havde gjenkjendt Deres Majestæter, førte han det ophoiiede Selskab ind i Kirken.

Keiseren gav Dronningen Armen, Ludvig den Gættende førte Prindsesse Lamballe, og alle Fire, som nys havde været saa muntert stemte, bleve pludseligt grebne af en ubestemt Sorg, som formørkede deres Træk. Munkene gik foran, og forklarede, med monoton Stemme, det Historiske ved Monumenterne paa dette prægtige Sted.

St. Denis besad dengang endnu alle sine kongelige Skatte. Guden stødte uophørligt paa berømte Navne, som, naar de udtaltes, vakte mægtige Erindringer. Hugo Capet's Grav drog hans sidste Vætlings Pine paa sig. Hvor forskjellig var disse to Fyrsters Skjæbne! Den Ene havde stiftet et nyt Dynastie, som den Anden skulde slutte; den Ene bragte sine Fjender til at skjælve, den Anden kunde kun byde dem sit Hoved — en rædsom Contrast, som Ingen i hiint Lieblæk kunde ahne.

Fra alle Sider saae man Gravminderne omgivne af Souverainitetens Insignier, og pompeuse Indskrifter, som mindede om denne kolde Askes fordums Glands.

Keiseren, som var vant til, at besøge de Katakomber, hvor hans Fædre hvilede, saae med frisk Blik paa Merovingernes, Carolingernes, og Hugo Capet's Vætlingers Mausoleer. Men Ludvig XVI og Marie Antoinette kunde ei forblive saa rolige som Joseph II, paa dette høitidelige Sted. Uvilkaarlig nærmede de sig hinanden, og snege sig saa uroligt over denne Liigmark, hvor ogsaa de engang skulde finde deres Plads.

Maaskee lød en hemmelighedsfuld Røst ned fra Himlen til denne Konge, denne Dronning, denne Fyrstinde af Lamballe, som, ikke fuldt ti Aar efter, skulde ende saa rædsomt.

De hørte neppe paa Priorens Forklaringer, saa sysselsatte vare de med deres mørke Tanker. Han vilde nu lede sine Gæster til Kirkens Skat; men ved Synet af en aaben

og oplyst Gravhvalving greb Keiseren ham ved Armen, og spurgte ham: „Hvorhen fører denne Hvalving?“

„Til de Begravelser, hvor de ophøiede Fyrster af Huset Bourbon hvile.“

„Her ligger altsaa Henrik *IV*, og Ludvig *XIV*! raabte Keiseren: Med Deres Tilladelse ville vi gaae derind.“

Kongen og Dronningen fulgte stiltiende. Ved Trappens nederste Ende var der Noget, som spærrede Veien. Det var noget Langt og Smalt, som var bedækket med et sort Fløiels-teppe. Ved næriere Betragtning saae man, broderet derpaa, et hvidt Kors, i hvis Hjørner Frankrigs og Navarra's Baaben, Taarer og Lilier, det dobbelte *L*. og den kongelige Krone. De Geistlige maatte flytte det tilside, for at man kunde komme forbi.

„Hvad er det?“ spurgte Ludvig *XVI*, uden at ahne Vigtigheden af dette Spørgsmaal.

„Den Kiste, hvori vor nuværende allernaadigste Konges Formand hviler!“

„Hvorledes? raabte Dronningen blegnende: Er det en passende Plads for vore Forsædre?“

De tre Geistlige knælte ydmygt. Den kongelige Familie nød ikke mere sit Infognito, og der indtraadte en Pause. Herpaa sagde Kongen: „Staaer op, mine Herrer!“

Prioren adlød, og vendte sig til Dronningen: „Madame! En heitidelig Etik, som finder Sted i de franske Kongers Begravelsesceremoniers store Etikette, er den, at den sidstafdøde Monark hviler ved Foden af denne Trappe, indtil hans Efterfølger har indhentet ham; og først da indtager han den for ham bestemte Plads. Lysekronen her bærer saamange Lamper, som Kongen allerede har regjeret Aar. Man underholder dem Nat og Dag, thi de maae aldrig slukkes. Ophørte de nogensinde at brænde, da vilde dette betyde en stor Ulykke.“

Gjæsterne hørte ikke uden lønlig Rædsel paa denne Forflaring. Endogsaa Keiseren følte Noget, som han ikke vidste

at forklare sig. Hans Søster, hans Svoger og Prindsesse Lamballe knælte ned og fremsagte et andægtigt *De profundis*, som de Andre sagde efter.

I dette Dieblisk reiste sig i Hvalvingen en heftig Vind, som tre Gange løftede Liigklædet iveiret, den sidste Gang saa voldsomt, at de fleste Lamper udsluktes. Alle udstødte et Skrig, og Dronningen kastede sig i Kongens Favn.

„Vi ville herfra!“ raabte Keiseren.

Prindsesse Lamballe laae i Afmagt. Kongen vendte sig nu med Hasthed til Prioeren; „Min Fader! sagde han: Jeg kan ikke gaae bort herfra, uden at have bedet paa mine Fædres Grav. Et reent Tilfælde kan, for ægte Christne, som ingen Overtroe kjende, aldrig gjelde som Spaadom. Naabn mig derfor Døren til Begravelsen, hvor Henrik IV og Ludvig XIV vente mig.“

„De maa ikke gaae uden mig, Sire! sagde Dronningen med Varme: Min Pligt og min Ret fordrer, at jeg aldrig skilles fra Deres Majestæt.“

Da det kongelige Par kom tilbage, viste deres Miner den dybeste Rædsel. Hvad de havde seet? Hvad der havde tildraget sig? Ingen vovede, at spørge dem derom. Historisk er det, at de hastede med at forlade denne skrækkelige Helligdom, og at de ei engang vilde see Kirkens Skat. Tilbagereisen til Versailles var hurtig, og intet blev talt undervejs.

Hvorofte har jeg, under Deres Majestæters Fangenskab, og efter deres blodige Endeligt, tænkt paa denne Anekdote.

Andalusierinden.

Et Blad af den spanske Krigshistorie.

En Dag kom syv franske Husarer til en andalusisk Landsby og steg, som sædvanligt, af ved det Hus, der saae bedst ud. Vertinden, En af Egnens skønneste Qvinder, modtog dem vel. Hun elskede, som hun forsikrede, de Franske, og kunde ikke vorde kjed af at rose deres Uniformer. Hun lod anrette et riigt Maaltid for sine Gjæster.

„De drikker med os!“ tilraabte man hende. Strax greb hun et fuldt Glas, og tømte det, i eet Drag, paa Kong Joseph's Sundhed. Derpaa drak hun endnu et paa de Franskes Vel.

Husarerne vare sjeleglade, at de havde fundet en saadan Vertinde. Da Spanierinden imidlertid forekom dem noget underlig, indbode de hende til, ogsaa at deeltage i deres Maaltid. Hun gjorde det uden Betænkning, og beklagede med megen Ynde, at hendes Gjæster maatte tage deres Tilflugt til slige Midler, for at overberise sig om Uskadeligheden af de Næringsmidler, som bødtes dem.

Andalusierinden havde fire Børn, tre Drenge og en Pige, hos sig, sande Engle. En Husar spurgte hende, om det var hendes, og da hun bekræftede det, raabte han: „Nu, saa maa de ogsaa deeltage i vort Maaltid.“

„Endnu Mistanke! udbrod Moderen: Al, hvad ere dog I Franskmænd for nogle hæslige Mennesker!“

Strax lod hun Børnene spise med. Husarerne lode al Mistanke fare, og undskyldte sig hos Vertinden. Spanierinden gjorde dem snart alvorlige, snart spøgefulde Breidelser.

„Jeg seer, sagde en Husar: at Damen er stød.“

„Jungenlunde! Og jeg kalder den hellige Jomfru af Huens Santa og vor store St. Jacob af Compostella til Vidnet paa, at jeg har tilgivet Dem.“

„Naar det er Tilfældet, sagde en Anden, som var staaet op fra Bordet og kom tilbage med en Mandolin i Haanden: saa syng os en Bolero.“

„Ja, ja, en Bolero!“ raabte Alle.

Spanierinden tog Mandolinen, og sang en munter Folkevis. Franskmændene vare lystige og gjentog Omkvædet. Men ved hver Strophe blev Takten langsommere og Sangerindens Stemme mattere. Pludseligt bleggede hun; hendes Træk fordreiedes, hendes Pine traadte frem, Instrumentet faldt fra hende. Imidlertid reiste hun sig hastigt, som ved en konvulsivisk Bevægelse, greb krampagtigt sit Glas og raabte! „Vor Konge Ferdinand!“

Studsende saae Husarerne paa hinanden. „Leve Kong Ferdinand! gjentog hun: Franskmændenes Død og Undergang!“

Paa eengang fore alle Sabler ud af Skeden; men Spanierinden besvarte denne Trusel med et spøgelsagtigt Smil. Ved dette Smil sank hun om ved Siden af sin Stol, og idet hun krympede sig paa Gulvet, sagde hun: „Jeg har faaet Gift, mine Børn ogsaa, og — tilføiede hun, efter en Pause, med sit skrækkelige Smil: Gud, Jomfruen og de Helte lige være lovede, I have Alle faaet Gift!“ —

Lynslagne sadde Husarerne et Dieblik. Derpaa brød Narseriet løs. „Den Skjændige! Det Uhyre! raabte de: Lader os hugge hende istykker!“

„Ville I hævne Jer paa en Død?“ raabte Een af de Besindigste, og Ingen havde Mod, at hugge til.

„Kammerader! vedblev ham: Vi have ingen Tid at spille. Jeg er den Yngste; ville I have det, saa stiger jeg strax til højt, og hidbringer den første Læge, jeg kan finde.“

Forslaget antoges. Husaren galopperede bort. Neppe var han forsvunden, før de Andre begyndte at føle heftige Smerter. Deres Kammerad traf mig og to andre Læger, tilligemed en Kavalleriesforte, i ringe Afstand fra Landsbyen, og havde endnu Kraft nok til at fortælle, hvorledes Alt var tilgaaet.

Vi hastede, men kom dog forsilde. Af sex Husarer levede endnu kun To, og ogsaa disse døde snart, under skrækelige Convulsioner, trods alle Forsøg paa at redde deres Liv. Børnene laae, stive, sammenkrumpe, paa deres Moders Liig. Vi stak nogle Huse i Brand, og af hele denne Scene blev Intet tilbage, uden en Askehob. Den unge Husar havde ligeledes skrækelige Tilfælde; dog lykkedes det os, at forskaffe ham Lindring. Måden havde været forgiftet med Arsenik. Efter nogle Dages Forløb troede Husaren sig stærk nok til, igjen at gjøre Tjeneste; men Giften havde efterladt sig altfor kjendelige Spor. Hans Sundhed var undergraven, han kunde ikke følge Regimentet, bragtes paa Hospitalet, og forlod det ikke mere.

(Erlebnisse und Abentheuer eines Seesoldaten.)

Et Menneskes Historie efter Døden.

Det er nogle Menneskers overordentlige Skjebne, endnu efter Døden at have en Historie, i det der vedersfares deres Levninger saa mange vidunderlige Ting, at Erindringen om dem stedse holdes ilive. Marquis Montrose var et af disse Mennesker. Det var hans Lod, først elleve Aar efter sin Død at worde ordentlig begravet, og endda maadeligt nok. En Deel af hans Legeme befandt sig endnu for nogle Aar siden ovenfor Jorden, og maaskee er det Tilfældet endnu.

I følge et Dekret af det Skotske Parlament blev Montrose hængt i Edinburg den 21de Mai 1650. Han var bleven gjort tilfange i det mislykkede Forsøg paa, at gjenoprette det styrkede Kongedømme. Hans sidste Timer vare betegnede af en Frygtløshed, der stemte fuldkommen overeens med det store Mod, han, ved sine tidlige Foretagender, havde lagt for Dagen. Da han, for at worde henrettet, blev bragt til Staden, og, paa en ussel Kærre, ført gennem de vigtigste Gader, viste han en saa ædel, mandigstolt Holdning, at Alle maatte beundre ham. Da han havde naaet Døren til sit Fængsel, gav han Bøddelen en Foræring, fordi Denne, som han sagde, havde ledet hans Triumphvogn saa fortræffeligt. Da hans Dom blev ham meddeelt, sagde han: han følte sig Parlamentet uendeligt forbunden, fordi det havde anordnet, at hans Hoved skulde prange paa Spidsen af hans Fængsel, til Beskuelse for den nærværende og tilkommende Slægt; han betragtede dette som en ærefuld Udmærkelse, og satte samme Hæder deri, som om man kunde have befaleet, at reise hans Statue paa en offentlig Plads eller at ophænge hans veltrufne Billede i det kongelige Pallads. Hvad den Foranstaltning angik, at hans Lemmer skulde adspredes i hele

Kongeriget, saa forsikkrede han, han var meget taknemmelig, fordi man saaledes vilde drage Omsorg for, at bringe Minnet om hans Trofskab mod sin elskede Monark til den sildigste Efterverden, idet man fordeelte hans Mindesmærker mellem de fire største Stæder i Kongeriget. Han beklagede kun, at hans Legeme ikke kunde række saavidt, at Dele deraf kunde vorde sendte til alle Stæder i Christenheden som Beviser paa hans Hengivenhed for sin Konge. — Sir Archibald Johnston fandt ham en Dag kæmmende sit Haar, og spurgte ham, hvad han havde for. Fangen svarte: „Saa længe mit Hoved endnu er mit, vil jeg ordne det, som sædvanligt. Imorgen bliver det Eders — saa kan I behandle det, som I vil!“ Matten før sin Død skrev han, med sin Diamantring, nogle Vers paa Maderne i sit Fængsel.

Han var høist elegant og kostbart klædt, da han forlod sit Fængsel, for at bestige Skafottet. Han lignede en Brudgom, som gaaer til Kirke. Af hans Afsyn fremlyste saamegen Sjælsstorhed og Majestæt, at Enhver beklagede ham. Paa Retterstedet holdt han en Tale til Folket, hvori han stræbte at vise, at hans Handlinger ene og alene vare fremgangne af hans Kjærlighed til Fædrelandet. Derpaa steg han, med muntert Afsyn, op ad Stigen, og — led den Død, som var besluttet over ham.

Da han havde hængt tre Timer, blev hans Liig taget ned. Hovedet, Armene og Benene bleve afhugne. Hovedet blev stukket op paa Fængslet i Edinburg; Armene og Benene bleve stillede tilskue i Glasgow, Stirling, Perth og Aberdeen.

Ifølge et Rygte, som fortalte, at den Henrettedes Venner havde fattet den Beslutning, at nedtage Hovedet, lod man Jernstagen, hvorpaa det var stukket, omgive med et Gitter af samme Metal, for at forhindre det.

Montrose, som elskede sin Frænde Lord Napier og hans Gemalinde meget høit, havde lovet den Sidste, at

hun, efter hans Død, skulde faae hans Hjerte. Trods den dermed forbundne Fare, lod denne Dame Montroses Grav aabne om Natten og satte sig saaledes i Besiddelse af hans Hjerte. Hun lod det indbalsamere og gemme i en Kiste, som var formet af Heltens Sværd. Denne Kiste satte hun i en anden af Guld, og denne igjen i en Sølvurne, der fra nu af stedse stod ved hendes Seng.

So Maaneder efter Montrose's Død kom Carl II, som havde udsendt den Ulykkelige til det sidste uheldige Færd, til Skotland, ifølge et Forlig med det Parti, som havde myrdet hans troeste Tjener. Man kan tænke sig, hvad den unge Prinds maatte føle, da han, i det han stod op fra sit Leie i Aberdeen, hvor han var ankommen om Natten, saae en af Montroses Hænder, der var opstucken paa det ligeoverfor liggende Raadhuss! I Perth, Edinburg og Stirling havde han det samme gruelige Syn, uden at han havde Magt til, at gjøre nogen Forandring deri. Næste Aar, da Cromwell og hans Hærførere toge Skotland i Besiddelse, bleve den Henrettedes Lemmer nedtagne; men Hovedet forblev paa Stagen indtil Restaurationen.

Det var i Januar 1661, den myrdede Montrose høitideligen blev stædt til Hvile. Ledsaget af alle sine Frænder, af utallige Adelsmænd, og af Stadens Magistrat, begav hans Søn sig til hans Grav — under Galgen. Hans Levninger bleve forsigtigt udtagne. Høitideligt gik Toget derpaa til Fængslet, hvor Hovedet blev taget ned af Stagen, og, under Kanontorden og Folkets Jubelraab, forenet med de øvrige Levninger. Liget bragtes derpaa til Holyroodhouse Kirke, hvor Arme og Been lagdes hos.

Den 14de Mai feiredes Liigbegængelsen med umaadelig Pragt. Risten bæres af 14 Grever, Liigklædet holdtes af 12 Baroner.

Thorwaldsen i Rom.

Om Thorwaldsen havde jeg allerede hørt Saameget, der var om ham skrevet saameget Bigrigt, og han var bleven Liv: priist saa stærkt, at da Forretninger omsider førte mig til Rom, var det mit hedeste Ønske, nu at gjøre hans Bekjendtskab. Men dette syntes mig ikke let; thi hverken som Kunstner eller Forfatter havde jeg et saa udmærket Navn, at jeg, uden fremmed Anbefaling, kunde indføre mig selv hos ham. Tilfældet begunstigede mig imidlertid. Gandske overensstemmende med mit Ønske har jeg seet Thorwaldsen, og det i hans eget Huus, i hans Atelier, midt iblandt hans Venner, hans Landsmænd, og nu beundrer jeg Saameget mere en Mand, som Naturen, i sit bedste Lune, skabte til et af sine Mesterværker. Føler man sig allerede lykkelig ved at beundre Mesterværker, saa vorder denne Lykke meget hyppigt endnu forøget, naar Mesteren selv er tilstede. Ikke forgjaves søger man i Thorwaldsens Die hiin Begeistring, hiint Udtryk, som han har aandet i sine Steenbilleder. Hans Gangs Adel ligner gandske den, man beundrer i Figurerne af hans Alexander, og seer man ham, saa føler man den samme Fornøielse, som ved Synet af en stjern Raphael, man hidtil kun kjendte i Copie.

K., En af mine tyske Venner i Rom, forsamlede hver Aften et stort Antal af Landsmænd i sit Huus. I et af disse Selskaber yttrede jeg mit inderligste Ønske, at gjøre Thorwaldsens Bekjendtskab, men beklagede tillige, at jeg ikke vidste, hvorledes dette skulde lykkes mig.

„Ønsker De saameget, at see vor Thorwaldsen, svarer han: saa skal jeg indføre Dem hos ham. Men idag hidkommer ogsaa han, og jeg skal da, om De vil, forestille Dem for ham. Det undrer mig, at han endnu ikke har været her, thi han kommer næsten daglig, for at see sine Landsmænd, som han kalder os Alle.“

Saa Dieblikke efter hører jeg ham nævnes, og seer en over tredsindstyveaarig Mand af Middelsørrelse træde ind. Vakte end hans Indtrædelse ikke almindelig Opsigt, saa fløi dog alle Blikke ham imøde. Efter at have hilset nogle Venner meget hjerteligt, knyttede han en Underholdning med en ung tydsk Maler, og gav mig derved Leilighed til, at betragte ham imag narved.

Thorwaldsen er en smuk gammel Mand. Hans Ansigt, det skønneste og udtryksfuldeste, jeg endnu har seet, faaer i Samtalen saadant Liv, at man, i Frastand, troer at kunne lase deri Alt, hvad han siger. Hans Skikkelse er temmelig ret, hans Haar næsten gandske hvidt, og hans Dragt ligesaa usøgt, som hans Manerer. Den unge Mand, som talte med ham, kom lidt efter lidt i Jib, og begyndte at afhandle Kunstgjenstande med ham. Det lod næsten, som om Thorwaldsen var Den, der trængte til at belæres. Med den største Opmarksomhed hørte han til. Et yndigt Smil spillede om hans Mund, naar een eller anden Bemærkning forekom ham ny, eller svarte til hans egne Anskuelser. Sjelden yttrede han sin egen Mening, og skete det, saa gjorde han det saa beskedent, at man var skelligst skulde have gjenkjendt Mesteren, hvis der ei, i hele hans Væsen, havde ligget en Værdighed, som er store Mænds skønneste Smykke.

Den unge Mands lange Samtale med ham vakte dog tilsidst de Andres Ekinsyge, og blev afbrudt. Enhver havde noget at sige Thorwaldsen, der dog slet ikke syntes at bemærke, at han var Sjælen i hele Selskabet.

Min Ven R. forestillede mig omsider for ham. „De kommer fra München! sagde han, trykkende min Haand: Saa maa De fortælle os Nyt.“

Og nu begyndte han at forelægge mig en Mængde Spørgsmaal om de nye Indretninger i denne Stad, om

Bygningsarbejder, om Malerieudstillingen osv., altsammen paa en saadan Maade, at jeg let kunde tilfredsstille hans Videbegjerlighed. Lidt efter gik han mere ind i det Specielle, og hans Samtale tog stedse interessantere Vendinger. Da bleve vi ulykkeligviis afbrudte, og Thorwaldsen syntes at erindre, at han tilhørte hele Selskabet. „Besøg mig! sluttede han omsider vor Samtale, idet han atter trykte min Haand: Det vil glæde mig, at kunne tale længere med Dem. Jeg skal da ogsaa vise Dem min Nemesis. Gud befalet saalænge!“

Eksidende gennem Mængden, som trængte sig om ham, satte han sig nu ved et Bord, hvor han modtoges med lydelig Glæde. De Svar, han gav paa forelagte Spørgsmaal, vakte ofte Beundring, ofte ogsaa almindelig Mundterhed.

Man tillade mig, her at indskyde en Anekdote, som rigtignok tilhører en sildigere Tid, men som dog gandske er paa sit Sted her, da den giver os en Idée om den store Kunstners Simpeltid.

I Nærheden af Rom havde vi været paa Lærkejagt. Thorwaldsen, som ikke er nogen Jæger, havde vi indbudet til, at hjælpe os at fortære det Bytte, vi bragte hjem. Man brugte til denne Jagt smaae Ugler, som, befastede ved en Stang, opstilledes midt i det klare Solskin. Lærkerne flyve nu om Ratsfuglen, og holde sig fordetmeste ligeover den, saa man let kan skyde dem ned. Den temmelig aarle begyndte Jagt var forbi Kl. 11 Formiddag. Vi drog hjem til Frokosten, Thorwaldsen satte sig til Bords med os, og var, som sædvanlig, En af de muntreste Bordfæller. Underholdningen blev imidlertid saa almindelig, at Ingen syntes at bemærke, hvorlunde han, ved Desertten, var staaet op, for nærmere at betragte en Ugle, som man, ved Hjemkomsten fra Jagten, havde stillet i et Vindue. — Kunstneren begyndte at lege med Dyret, snappede det efter Benene, strøg

det henad Diggen, men Uglen kunde ikke lide det Væsen, og blev saa vred, at han skoggerloe. Alle loe med. „Hvad gjør De da? Har De aldrig seet en Ug'e?“ spurgte En ham. — „Jeg maa oprigtigt tilstaae, at jeg aldrig i mit Liv har seet en levende Ugle!“ svarte han gandske roligt, og Latteren fordobledes. — „Men hvorledes bærer De Dem da ad, naar De fremstiller en Minerva?“ spurgte en Anden. — „Nu, saa er Gudinden mit eget Bærk, men Uglen er Copie, thi det er vanskeligt, at tegne et Dyr man ikke har seet levende.“ — Dette lille Oprin morede os meget, og jeg mindes steds med Fornøielse hans naive Svar.

Nogle Dage efter vor første Sammenkomst aflagde jeg ham mit Besøg. Thorwaldsen har fem store Atelier, hvori mange store Kunstnere arbeide uafbrudt. Hver Dag tilbringer han nogle Timer her, for at foretage Correctio: ner. Resten af Dagen er han sysselsat i sit Privat: Atelier. Hans Huus ligger paa Monte Pincio, nuomdage de skønne Kunstners Gade.

Kunstneren har ikke noget heelt Huus til sin Naadighed. Over tredive Aar for han beboet første Etage af et Hotel, som tilhører en i Kjælderens boende Familie, med hvilken han lever paa den fortroligste Fod. Fra Eierens Vopæl fører en egen Trappe til Thorwaldsens Værelser. Mere end eengang skal han, paastaar man, have søgt Redning ad denne Contrappe, fordi han troede sig forfulgt af Møvere. Lad ogsaa være, at man skildrer hans Frygtsomhed overdreven, saa er det dog almindeligt bekjendt, at han virkelig har været Gjenstanden for lignende Forfølgelser. Just denne Frygtsomhed er Skyld i, at Thorwaldsen ikke holder een eneste Djener, noget, som alle Besøgende med Fornøielse bemærke. Om Søndagen aabner han i Almindelighed sin Samling, hvorom jeg siden skal tale, for Publikum. Hele den skønne og fornemme Verden hidstrømmer

da tilvogns i største Stads, og modtoges af Kunstneren i Eloprof og Veltshue.

Da han, som sagt, ingen Folk holder, maa han selv føre Enhver omkring. Saaledes at see ham som sin egen Eicerone, at høre ham som sin egen Fortolker, er ubestridelig interessant.

Thorwaldsen synes at frygte Winkelmann's Skjebne, der blev myrdet af en Tjener, som han ulykkeligviis havde ladet see nogle gamle Guldmonter. En mindre tragisk Begivenhed, som nys mødte den berømte Landskabsmaler Wolfersberger, retfærdiggjør hans Frygt. Dennes Tjener fra stjal nemlig sin Herre en Samling Guld- og Sølvmonter, men havde den Artighed, at efterlade et Brev, hvori han bad om Tilgivelse for sin flette Handling, beklagede, han havde seet sig i den overordentlige Nødvendighed, at maatte bestjæle ham, yttrede det Haab, at det ei vilde falde en saa berømt Kunstner vanskeligt, at faae det borttagne erstattet, og sluttede med den sædvanlige Formel: „Han havde den Være osv.“

Thorwaldsens Bolig er opfyldt med en Masse af de kostbareste Kunstsager. De berømteste, endnu levende Kunstnere have bidraget til denne Samling. Unge Malere, bortrevne i deres Alders Blomster, have skænket den udsødelige Bærker, f. Ex. Kraft og Reinhold. Blandt hans bedste Malerier høre fremdeles Reinhard's og Koch's Landskaber, Meier's, Ridel's, Lindau's Genrebilleder, ogsaa en del Arbejder af Danskeren Dahl osv. Af Horats Bernet har man det bedste Portrait af Thorwaldsen, som derimod forfærdigede den berømte Malers Buste. Etruriske Vaser, Mosaiker, Ringe, Cameer og andre meget kostbare Gjenstande findes i tallos Mængde i dette sande Museum. Svo der besøger det om Søguedage, kan efter Behag see sig om i alle Skabe, medens Kunstneren uafbrudt arbejder

i sit Cabinet. Ved denne Leilighed viser han en meget stor Sorgløshed.

Men midt iblandt disse Nigdomme findes dog ogsaa Malerier af meget middelmaadigt Værd. Ofte kjober han Slikt blot for at opmuntre Kunstneren. I Rom er der neppe een eneste tydsk, og meget faa franske Kunstnere, der ikke have hentet Raad hos Thorwaldsen og stundom tilbudet ham deres Arbeider. Alle modtager han med lige Hjertelighed, sladder gjerne med dem, søger at lære dem at kjende, bestiller Noget hos dem, naar de ere for blye til, selv at tilbyde ham Noget, og veed at give unge Talerter en saa kraftig Impuls, at aldrig nogen Kunstner er bortgangen fra ham, uden at være hævet og begejstret i samme Grad, som han traadte ydmyg og modløs ind til ham.

Thorwaldsens Liv kan i Sandhed siges at være Kunsternes helliget. Hvert Ord, hver Handling, hver Tanke er den viet, og det torde være vanskeligt, at løse det Spørgsmaal, om Thorwaldsen har gavnet Kunsten meest ved sine Værker, eller ved sine Handlinger og Ord.

Da jeg betraadte Cabinettet, hvori han befandt sig, traf jeg ham, med Hammer og Meisel, foran det kostelige, Nemesis fremstillende Basrelief. Det syntes mig fast fuldendt, og dog arbeidede Thorwaldsen, medens vi sladdrede med hinanden, fort derpaa med saa vældige Hammerslag, at jeg lukkede Øinene, for ei at vorde Vidne til en Ulykke. Gudinden staaer frit paa en Bogn; hendes Ansigt, hendes Holdning udtrykker Adel og Kraft; ubeskrivelig Værdighed hersker i hendes Træk, og den Maade, hvorpaa hun styrer Gangerne, viser allerede tilstrækkelig hendes uimodstaaelige Magt. Bognen trækkes nemlig af to Heste; den Ene skrider roligt frem og forestiller Lydigheden, men dens utvungne Gang viser klart, at Lydighed her ikke maa forverles med slavisk Underkastelse. Ved dens Side viser sig Selvræa:

digheden, som en vild, ubändig Ganger. Her er det lykkedes Thorwaldsen, at fremstille den kraftige Hest's fulde Ekjønhed — snysende, ligesom ildsprudende, steiler den, og kun modstræbende lystrer den Tømmen. Skjøndt den kun kan sees halvt, sees den dog med Beundring. To Genier følge Bognen; den Ene, med Overflødighedshornet i Haanden, forestiller Belønningen; den Anden, med det blottede Sværd, Straffen. Bognens Hjul ere fulde af Allegorier; det Hele indesluttet af en Dyrekreds. Dette af det hvideste carariske Marmor udarbejdede Relief er det Eneste, Thorwaldsens Haand alene har fuldendt, og tilhører Bankier Willius i Mailand, der har bestilt det. Denne umaadelige Handelsherre har, saavel sin driftige, foretagende Aand, som Lykens Luner, at takke for sin Rigdom. Selv Protestant, giftede han sin eneste Søn med en rig Pige af et katholsk Huus i Mailand. Formalingen fandt Sted i Trieste, den eneste Stad i Italien, hvor Egteskaber mellem blandede Confessioner ere tilladte. Men Bryllupsfesten skulde forvandles til Liigfærd. Brudgommen døde paa Bryllupsdagen, i det Dieblik, Præsten stak Vielsesringen paa hans Haand. Den ulykkelige Fader gjorde en Reise, for at adsprede sig, og under sit Ophold i Rom gav han adskillige Kunstnere det Hverv, at levere ham et Billed af Nemesis, hvis Magt saa ulykkebringende havde stadfæstet sig paa ham. Ogsaa Thorwaldsen blev greben af den tragiske Begivenhed, og lovede Willius det omtalte Basrelief, med Tilføjende, at Ingen, uden han selv, skulde lægge Haand derpaa.

Da Thorwaldsen havde meddeelt mig disse Omstændigheder, forklarede han mig Figurerne, og spurgte mig derpaa med sin sædvanlige Aabenhed: „Hvad mener De om dette Bælk?“ — „Det er beundringsværdigt!“ svarte jeg, mere henreven af min inderste Følelse, end for at tilfredsstille hans Spørgsmaal. — „De er meget god! sagde han: Men finder De slet Intet at udsætte derpaa?“ — „Var jeg Kunst-

ner, saa vilde jeg tillade mig en Bemærkning.“ — „Det er mig kjædere, at De ikke er det, thi jeg ønsker især, at erfare, hvad Indtryk mit Værk gjør paa Personer, som ere fremmede for Kunsten.“ — „Nu! tog jeg Ordet: Hvad om den ulydige Hest, der er af gribende Skjønhed, var mere fremhævet og stillet, hvor den Anden staaer? Virkningen havde da maaskee været endnu større.“

Kunstneren taug et Øieblik, og svarte derpaa med et Anstrøg af let Ironie: „Var jeg Franskmænd, da havde jeg maaskee gjort, hvad De ønsker; thi Deres Tanke er ægte fransk. Men jeg frygtede, at skade Totalindtrykkets Værdighed. Roligheden i Skikkelserne forekom mig aldeles nødvendig, for at betegne Nemesis's uroffelige Magt; men den ubændige Ganger vilde have forstyrret dette Indtryk. Naar De overveier dette, vil De maaskee tiltræde min Mening.“ — „Jeg erkjender den for fuldkommen rigtig!“ svarte jeg overrasket.

Nu betragtede jeg de andre Basreliefs, som vare opstillede i Salene, og som Thorwaldsen Alle viste og forklarede mig. Men disse Værker ere saa ofte omtalte, saa ofte beskrevne, at her ei er Stedet til at gaae i Detail. Tilmed interesserede Thorwaldsen selv mig langt mere, end hans Værker, og jeg meente, Læseren kunde ogsaa ønske, at erfare noget om det Indtryk, hans hele Væsen, hans Ord, hans Personlighed gjør paa de Fremmede, som besøge ham. Kun vil jeg tillade mig den Bemærkning, at den skønneste Model, jeg saae hos ham, er hans Johannes i Ørken, som forkynder Jesu Christi Gødsel. En evig Skam er det, at endnu Ingen, selv Ingen af de mægtigste Monarker, har givet ham det Hverv, at udføre den, rimeligviis af Frygt for de Omkostninger, som Hidskaffelsen af en for dette Værk passende Marmorblok vilde foraarsage.

Desuagtet bringe alle disse store Herrer den vældige Mester deres Gaver. Ikke een Eneske kommer til Rom,

uden at besøge ham; ikke en Eneste er der, som jo sølve sig smigret ved hans Venskab. De kappes om, at sende ham Ordener, Baand, Stjerner, som den beskedne Kunstner dog kun bærer ved store Høitideligheder.

Det vilde være vanskeligt at afgjøre, om Monarkerne mene, ved dette Middel at ære Kunstneren, eller deres egne Ordener. Det kunde let hændes sig, at disse glimrende Stjerner, fordunklede af den store Mesters straalende Genius, ligesaa lidet passe sig paa hans Bryst, som Helliggeistordenen om Musernes Hals, eller Dannebrogordenens Storkors paa Apollo's Bryst.

Hyppigt traf jeg Thorwaldsen, som han, i sit Kabinet, tegnede paa en Skieftavle med almindeligt hvidt Kridt, og disse ofte pragtfulde Tegninger vare udfastede paa en gandske eiendommelig Maade, ægte Børn af hans skabende Genie. Som jeg nu, seende over hans Skulder, betragtede dem, skjar det mig i Hjertet, naar han greb efter Svampen, for igjen at udslette disse herlige Skizzer. Sjelden vil man finde en Kunstner, der arbejder saa gandske uinteresseret. Modeller og Tegninger skænker han meget ofte sine Venner.

Vist er det forøvrigt, at Thorwaldsen har Doubletter af alle sine Værker, der af ham ere legerede til hans Fødested Kjøbenhavn, hvor der indrettes et eget Museum, hvori den kostbare Samling skal opstilles.

En med en dansk Obe st gift Datter arver engang hans Formue, som kun hans Gævmildhed har hindret fra, at vorde saare betydelig.

(Europa 1837.)

Udtog af en dansk Dames Dagbog, fort i Grønland 1837—1838.

Slutning.

Den 18de Februar 1838.

Den mørke Tid er nu forbi, og vi fik Solen frem den 6te Februar. Vi har nu klar Dag fra Kl. 7 til 4, og Dagen tiltager med saadan Hurtighed, at vi om kort Tid slet ingen Aften har.

Her har været og er fremdeles en meget jammerlig Winter med Hensyn paa Fangsten. Grønlanderne have næsten ingen Hunde mere, da de døde af Sult. Vi see det ynkeligste Syn paa disse stakkels Dyr, der tube og hyle, indtil de falde døde om. Grønlanderne selv lide ogsaa megen Nød, og det gaaer ogsaa ud over os Danske, da de i Nødens Tid ere meget paatrængende og — enten tigge eller borge paa forskellige Ting, paa Kypper, paa Æg til Sommeren, paa Skind osv. Men Gud maa vide, om vi faae, hvad de saaledes love. Jeg vil troe, at Grønlanderne ere ret redelige, men Nøden kan let overfalde dem, der aldrig tænke paa mere end een Dag, og ei kjende til, hvad det er at spare eller holde ordentlig Huus. Der ere Ti der paa Karet, da de fange saa godt, at de altid, selv med liden Sparommelighed, vilde kunde lægge Noget hen til den magre Tid, men dertil kan Ingen bringe dem. Naar de fange, da skal Alt ødes i Kaffe, Tobak osv. Her var en Mand, som i Efteraaret, paa een Dag, fangede elleve Salthunde. For Skind ic. fik han 5 Pd. Kaffe ved Handelen, og allerede Dagen efter vare de forbi, og han kom her, for at borge en Kop Kaffe. Det er ei med dem, som med andre Menneſker, der hver Dag kunne drikke deres Kaffe. Men naar Grønlanderne faae Kaffebønner, da skal de alle i Kjedelen paa een Gang. Selv nu, da baade de selv og deres Børn maae fryse og sulte, skal de dog have Kaffebønner, hvergang de har kjørt et Læs Kul for os.

Den 28de Februar 1838.

Det er Skik her i Landet, at man, selv med libet Bekjendtskab, fører Brevverling ved den Express, som gaaer fra Sted til Sted om Vinteren. Og det er herligt, thi Alt er her saa eensformigt, at man ret kan længes efter at høre noget fra de andre Colonier, saa det er som en Fæst her, naar en saadan Express kommer kjørende.

Kulden er fremdeles meget taalelig, som oftest mellem 18 og 20 Gr. Kun enkelte Dage have vi havt 30 og 32 Grader, men selv denne Kulde er meget let at udholde, og jeg har hidtil ei lidt mere af Kulde, end i Danmark, ja, ei engang saameget. Vi kjende ei til de danske Storme; thi vel kan her blæse svært, men da er Frosten ubetydelig. I flere Gange i Vinter har vi endogsaa med Blæsten havt 4 Graders Varme.

Den 13de Marts 1838.

Jeg kan med Sandhed sige, at min Helbred aldrig har været saa god, som siden jeg kom her til Landet. Det herlige sunde og forfriskende Klima bidrager vel dertil, saavel som den jevne, tilfredse Sindsstemning, der stedse besjeler mig. Kun en enkelt Gang, naar vi gjøre Beregninger over, hvorledes dette eller hiint slaaer til, og vi da komme til det bestandige Resultat, at vore Kaar ere og blive saare trange, formærkes for et Øieblik vort Sind, men da love vi hinanden, at bede og stræbe med hinanden og dele Ondt og Godt sammen, og saa ere vi strax igjen saa ubeskrivelig glade og lykkelige.

Den 20de Marts 1838.

Vi havde, for nogle Dage siden, et forfærdeligt Veir med Storm, Sneefog osv., saa der skete flere Ulykker. Tre Børn vare bl. A. gaaede ud paa Havet, for at fange Ulke, men kunde ikke finde hjem, og fandtes døde Dagen efter lidt fra deres Bolig. Vor Kof, som blot gif ud, at lukke Skoderne for vore Vinduer, fik øieblikkeligt saadan Frost i Hænderne, at han ei kunde lukke sig selv ind, men maatte raabe om Hjelp, og Følelsen vendte først tilbage, da han længe havde holdt Hænderne i koldt Vand.

Et Træk hos Grønlanderne maa jeg dog fortælle, som endnu denne Aften blev draget i frisk Minde hos mig; det er — deres ubeskrivelige Skrak for den Døde. Derfra den oprørende Skik, at saasnart de mene, En er død, bringe de ham øieblikkeligt i Liigstuen, hvor han der naturligvis maa fryse ihjel, om der er Liv tilbage. Ja, det gaaer endog saa vidt, at naar En er saa syg, at de besyngte hans Død om Natten, komme de her om Aftenen og laane Lygten og Nøglen til Liigstuen, for at de ei skulle vorde stødte i den Nød, at maatte beholde den Døde i deres Huus til det blev Dag. Om Vinteren, synes mig endda, det gaaer bedre an, da de Stakler, som vist ei ere saa, der saaledes blive bragte levende i Liighuset, dog fryse ihjel, forinden de

begraves; men om Sommeren er det skeet, naar Grønlanderne have været langt borte paa Hensdyrjagt eller anden Fangst, at En er troet død underveis, og nu maa han jo nedgraves paa Stedet, da de naturligviis ei tør føre Liget hjem; men de have fortalt, at de havde hørt den Døde raabe og skrig, efter at de havde nedgravet ham blandt Stenene. Nu meente de, det var hans Aand, og de flygtede da til andre Fjelde, da de ikke mere torde fange der. — Saaledes er det skeet her ved Colonien, at en Grønlander var gaaet ud paa Fangst, men noget efter blev det et svært Veir, og da det gik ud paa Aftenen, og han ei kom hjem, bleve hans Familie og andre Grønlandere enige om, at han maatte være omkommen. Ud paa Natten hørte de imidlertid hans Nødsraab; men nu troede de, det var hans Gjenfærd, og Ingen torde gaae ud, for at hjælpe. Om Morgen fandtes han død paa en lille Ø, hvorfra hans Familie havde hørt hans Skrig.

Den 1ste Juli 1838.

Vi have nu, siden Mai: Maaned, for det meste haft godt Sommerveir; kun enkelte Dage noget koldt. Men nu er det meget varmt, i Skyggen 10 til 12 Grader, og i Solen mellem 20 og 30. I vor lille Have have vi ikke Jord til meer end fem Bede. Deri er Kaal, Roer og Rødkifer. Det staaer ret godt, efter Omstændighederne her. Vi saaede det i Kasser, som stode her i Stuen, og nu er det plantet om, ellers vilde det ikke naae nogen Størrelse. Grønkaalen tørre vi om Efteraaret, og har den saaledes ret god hele Vinteren.

Vi have nu snart aabent Vand, og jeg glæder mig ret til Skibets Ankomst, der skal bringe Efterretning fra det elskede Danmark, hvorfra vi nu et heelt Aar ikke have kunnet høre det mindste.

Den 15de Juli 1838.

Vi have somoftest det skønneste Sommerveir, men — om saa Uger er ogsaa vor Sommer forbi. I lang Tid har det været saare knapt paa Forfriskninger. Vi have ei i de sidste to Maanedes faaet en Fugl eller det mindste Vildt, men maae alene holde os til Salthundekjød, hvilket isandhed er droit nok til hver Dags Kost. Aar har vi ei engang faaet Ug. Af alt det Deilige, som nu i Danmark flourer, savner jeg Kartoflerne meest.

Grønlanderne ere dog ret redelige. Thi de begynde dog at afbetale noget af hvad de skyldte os fra i Vinter,

og Sligt er jo meget af dem, over hvem man jo ingen Ret kanhave.

Over Engelland hørte vi for noget siden, at vor gode, velsignede Konge sidste Vinter har været meget syg, samt at den engelske Konge er død. Dette er alt det Nye, som har trængt sig til os fra Verden, siden vi forlode den!

Den 30te Juli 1838.

Man raaber nu paa Grønlandsk: Det store Skib! Gud være lovet, det er at see! Nu faaer jeg da lidt at høre fra Danmark.

Præsten i Nykjøbing.

I Nykjøbing herskede Angst og Skræk. Dets Mure vare lømreiede af Fjender, og den fredelige By skulde lagges i Aske, da den ei formaaede at tilveiebringe den høie Brandstat, som Fjenderne fordrede. Det var just Søndag. De angstede Borgere, som allerede havde udholdt to jammerfulde Plyndringsdage, og nu skjælvende forberedte sig paa det Værste, vare forsamlede til Gudstjenesten i Kirken, for at anraabe den Allmægtige om Redning. Provst Jessen, en for Kirke og Fædreland begejstret Mand, besteg Prædikestolen, og holdt en til Omstændighederne svarende Tale.

Under sin Prædiken bemærkede han, ved Indgangen, nogle Svenske, som han, ifølge deres Dragt, ansaae for Officerer. Han saa sine Medborgere bæiede under Krigen's Jammer, og, ved Siden af dem, hine Mennesker, i hvis Haand Redning eller Fordærvelse laae. Dette opflammede Midsjærheden i hans Bryst, bevingede og begejstrede hans Ord, saa de traf Hjertet som Pile. Han talte om Gruksomhed og Undertrykkelse; talte om Gud, der er langmodig og forbarmende i sine Domme, medens Menneskene sønderslide hinanden som Tigere i Ørken.

Gudstjenesten var tilende, og den fromme Taler var neppe kommen hjem, før en Rytter meldte ham, at Com-

mandeuren for det svenske Beleiringskorps vilde spise til Middag hos ham. Endnu varm af den Iver, hvormed han havde talt, svarte Jessen, han havde ei Andet til Middag, end lidt Urter og Flesk — det Eneste, de svenske Soldater havde levnet; da det ikke var noget at byde saa høi en Gæst, maatte han frabede sig den Vre. Neppe havde det saaledes affærdigede Bud forladt Huset, før den Anmeldte selv, smykket med alle Tegn paa sin høie Rang, traadte ind, til Præstens ubeskrivelige Overraskelse.

„Lad mig, Hr. Provst, uden Omstændigheder spise til Middag hos Dem! Glet og ret! Daglig Kost — inter Videre.“

Man satte sig. Ordene sprang, under Maaltidet, fra een Gjenstand til en anden, og allerede vilde Jessen vove at lede Samtalen paa sine Medborgeres Nød, da Svensken tog Ordet: „Deres By kan ønske sig tillykke med en saadan Præst; hans Vid have Bøgt, og hans Pile træffe. Jeg havde besluttet, at lade Deres By gaae op i Røg; nu er min Beslutning selv bleven til Røg. Deres Stad vil jeg have skaanet. Jeg har givet Befaling, at Fjendtlighederne skulle ophøre. Men for at ingen Vold skal vorde øvet mod min Villie, vil jeg give Byen en Sauvegarde. Dem, værdisige Mand, beder jeg, til venlig Amindelse, modtage dette Tegn paa min Høiagtelse!“

Med disse Ord tog Krigsmanden en svar Guldkjæde med en stor Medaillon af sit eget Bryst, og smykkede Præstens dermed. — Diebliffet efter var han forsvunden.

Men Gæsten var Kong Carl Gustav af Sverrig i egen Person.

Det menneskelige Livs Tidsregning.

Uf 10 Mennesker, som fødes paa een Dag, oplever kun Een det 70de Aar; af 18 naaer kun Een det 80de; af 43 vorder kun Een 85 Aar gammel; af 60 opnaaer kun Een en Alder af 87 Aar. Med hvert Aar vorder denne

Kloft større. Men Een, der skal opleve 100 Aar, maa først see 3500 Jevnaldrende synke i Graven, og bliver No: gen 105 Aar, da maa først 14000 være døde. Af 25,000 Mennesker naaer kun Een 106 Aar, af 50,000 kun Een 107 Aar, og blandt en Million Mennesker naaer kun een Eneste 110 Aars Alder!

Middel til at være smuk, naar man er fyrrethve Aar gammel.

Diana af Pottiers var fyrrethve Aar, og endnu straalte hun i sin fulde Skjønhed, ligesom siden Ninon de Lenclos endnu i sit halvtredstindstyvende Aar prangede med alle Forførelsens Trylleries. Har Læseren i Louvre seet den berømte Gruppe af Jean Goujon, hvor Diana er afbildet, da kan han gjøre sig et Begreb om hendes vidunderlige Yndigheder.

Trods hendes Alder saae ingen ung Pige saa frisk ud, som hun. Hvorledes hendes Haars Farve harmonerede med hendes Ansigts, hvorledes hendes Træk, selv ved deres Uregelmæssighed, fik en ny Ynde, hvilket Udtryk der laae i hendes Blik, hendes Smil, hvilken Trølddom i hendes vægelige Physiognomie, hvilken Ynde i hendes mindste Bevægelser, hvad der behagede hos hende, hvad man elskede hos hende, hvorved hun fortryllede, — alt dette lader sig kun se, men aldrig med Ord beskrive. Diana var høi og beundringsværdigt bygget. Hendes Dine straalte i i det skønneste Brune, hendes Haar var glindsende sort og loffet. Hun havde en meget hvid Hud, meget skønne Tænder, nydelige Hænder og Fødder.

Hver Dag tog hun et koldt Bad. Midt om Vinteren vaskede hun sit Ansigt med Brøndvand. Hun brugte aldrig Pomade; hun stod hver Morgen op klokken sex, gjorde et Lystridt paa to Timer, og lagde sig derpaa igjen i Sengen, hvor hun læste til Middag. Man forsikrer, at det var denne Levemaade, hun kunde takke for sin Skjønheds næsten vidunderlige Vedligeholdelse.

Periodiske Besvimelser.

Fru Genlis fortæller i sine Memoirer, at disse Besvimelser var høieste Mode i de fornemme Kredse kort efter Ludvig den Sertendes Thronbestigelse. Bore Bedstemødre — siger hun — lode sig nøie med, at blive bange ved Synet af en Uedderkop, en Rotte, en Flagermus. Men 40 Aar sildigere tog man sin Tilflugt til overordentlige Onder, til saa heftige Convulsioner, at man maatte belægge Gulvene med Madradser. Man fik periodiske Nervetilsælde osv. Prindsesse Lamballe foregik dengang med et saadant Exempel. Hun faldt i Besvimelse ved Synet af Violer, Krebs, Hummere, endog: saa naar disse kun fandtes paa Malerier. Saaledes saae jeg hende i Holland besvime i Hope's Maleriesamling, da hun havde seet et lille nederlandsk Billed, der forestillede en Kone, som sælger Hummere. En anden Gang sad jeg i Crecy hos Hertugen af Penthièvre med hende, efter Aftensmaaltidet, paa Canapeen, og Madame Bagarotti fortalte Spøgelsehistorier, da man paa eengang hørte en Betjent gabe høit i Forgemakket. Derover affecterede Prindsessen en saa heftig Skæk, at hun afmægtig faldt over paa mig, og fortsatte dette saalænge, til man hentede Hertugens Chirurg, Gerault, som kom hidstyrtende i den dybeste Negligee. Da nu Besvimelsen aldrig vilde faae Ende, og jeg havde stor Lyst til at gaae tilfængs, foreslog jeg Gerault, at aarelade Prindsessen paa Joden, thi jeg var fast overbevist om, at hun ikke vilde lade det komme saavidt. Gerault indvendte, at da det var kort efter Bordet, burde man opsætte det, men jeg forsikrede, at Prindsessen næsten slet Intet havde spist. Nu lod Gerault triumpherende hente varmt Vand, thi at aarelade Prindsessen var for ham en Haupt- og Staats-Action. Allerede bevæbnede han sig med sin Lancet, da Prindsessen, gandske mod hans Forventning, pludseligt kom til sig selv. Lignende Oprin af hende har jeg været Vidne til hundrede Gange. Da nu, kort efter, disse periodiske Nervetilsælde bleve høieste Mode, havde hun dem regelmæssigt togange om Ugen, paa de samme Dage og til samme Klokket. Da kom Lægen, Hr. Saiffert, gned hendes Lindinger og Hænder med en Spiritus, lod hende derpaa bringe tilfængs, og der laae hun nu to Timer i den dybeste Besvimelse, medens hendes intime Veninder satte sig ved Sengen og roligt diskurerede med hinanden indtil Prindsessen fandt det beleiligt, at komme til sig selv igjen.

Vinteren og Døden.

Et Februar-Billed.

Ved Naturens brustne Moderhjerter
 Sørger Haabet kun „en liden Stund!“
 Og — det er en Sorg foruden Smerte,
 Som det er et kort og helligt Blund!
 Ikke som — naar vore Elskte døer;
 Og til hine fjerne Egne drage,
 Hvorfra Ingen endnu kom tilbage;
 Ingen — løstet? Evighedens Elr!

O! men nu, naar Alnaturen sover,
 Kan vi freidigt glædes ved dens Ro!
 Haabet os igjen dens Baagen lover,
 Kjærlighed bestyrker denne Tro!
 Baaren ligger jo ved Vintrens Bryst;
 Al! men dybere vor Baande bliver,
 Naar de Kjære Døden fra os river
 Til en fjern og fremmed Aande-Rygt!

I sit Torde = Liin Naturen hviler;
 Stormens Sange lyde ved dens Grav!
 Fuglene i Sørge = Skarer iler,
 Drostesløse ved dens brudte Stav!
 Al! men dybere i Sind og Aand
 Menneffenes: „Døds = Sorg“ dog maa trænge,
 Ved den Grav, hvor de har sovet længe,
 Som tilhørte os med stærke Baand!

Bistnok kommer Veemod i vort Hjerter
 Naar vi Efteraarets Løvfald seer;
 Al! men vore Elsktes sidste Smerte
 Intet — kan os dog bedrøve meer!
 Bistnok kommer Veemod i vort Sind
 Da — naar Høstens Sol, saa aarle daler;
 Aldrig dog — som naar de Elskte taler
 Sidstegang til os — og: sove ind!

I Naturens brustne Moderhjerter
Dog en sagte Kande rører sig!
Derfor er det ingen bitter Smerte
Som Naturens Død forvolder mig!
Ak! men naar de Elsktes Hjerter brister,
Vorder deres Sønn saa dyb og lang;
O! men Kanden sig til Himlen svang;
Run: „en liden Stund“ vi dem dog mister!

Ingeborg.

Efterklang.

(October 1836.)

I.

En Aftenstund jeg ene stod
og saae paa Gaden ned;
da blev jeg vaer et visstent Blad,
som henad Muren gled,
det hvirvled sig i lystig Dands
snart høit i Luften op,
snart sank det ned i grumset Dynd
med mangt et Spring og Hop.

Da tænkte jeg: o, dette Blad,
hvor ligner det dig selv!
Snart maa du dybt i Mudder ned,
i Profalivets Elv;
snart flyver du mod Stjernen op,
blandt Idealers Hær
og sværmer vildt romantisk i
Erindrings Maanestjær.

Da kom med eet en Hvirvelvind
og greb det arme Blad,
som med andægtig Mine hift
i Rendesenen sad;
den rev det stormende med sig
fjernt over Land og Hav;
jeg saae det siden aldrig meer —
Gud vreed, hvor det blev af.

II.

Mig fattes Intet, og mig fattes Alt —
jeg er saa kærst som Hinden hift bag Lovet;
det glimted, vee! det var et Skud, som faldt,
den styrter blodig, gispende i Støvet.

Mig fattes Intet, og mig fattes Alt —
jeg er saa rig som Fuglen, ei den spørger,
hvis Kret er, hvorpaa dens Attraa faldt,
nu sidder fangen, eensom den og sørger.

Mig fattes Intet, og mig fattes Alt —
jeg er saa glad som Fisken hift i Vandet;
paa lumste Løkkemad dens Døie faldt,
ved Krogen blev den trukken død paa Landet.

Mig fattes Intet, og mig fattes Alt —
vildt over Himlen sorte Skyer ile —
de lynte — nei! en Stjerne hisset faldt,
min Stjerne var det — lad os gaae til Hvile.

Mig fattes Intet, og mig fattes Alt —
og har Du ei forstaaet min dybe Smerte;
da i Din Lod det ingenfinde faldt
at løse Gaaden i et Digterhjerter.

Fr. Sneedorff: Birch.

Ordonnantsofficeren.

Historisk Novelle.

I.

En Vaaraften 1808 sad to unge Mennesker ved Muren af den bag Kirken St. Catharina i Lissabon liggende Kirkegaard. En af dem bar den glimrende Uniform, som smykkede Napoleon's Ordonnantsofficerer. Hans solbrændte Ansigts sorgløse Kjæthed, det i Maanskinnet straalende Vreskors, Fyrigheden i hans Bevægelser og hans Tale — Alt betegnede ham som En af hine unge Krigere, der aldrig føle sig hjemme, uden i Leiren, og aldrig sove bedre, end paa en Frileirs blodige Straa. Den Anden var en ung, bruun, slin og vidunderligdannet Pige, hvis sorte Loffer bølgede løst med yndigt Kofetterie og hvis indiscrete Mantille lod de meest fortryllende Former tilsyne.

„O, min Frederik! sagde Catharina, og slyngede en Arm om den unge Mand's Hals, medens hun pegede paa en Stjerne, som just traadte frem af en Sky: Denne Stjerne er Portugals Sindbilled. Renere vil det fremtræde paany . . . . og snart vil det fremmede Nag forsvinde, som hiin Sky . . . .“

„Du lille Rebel! svarte Frederik smilende: Vi ere hverken Gother eller Saracener . . . Vi komme hid, for at beskytte Jer, ikke for at bryde Jer under Naget, og — tilføiede den unge Officerer lidt ondskabsfuld: mon Eders Portugisere vel vare istand til, at modstaae den Mand, der allerede har erobret tre Fjerdedele af Verden?“

„Og hvorfor ikke? svarte Catharina utaalmodig: Eders Soldater ere som Dyr; tappre ere de, det er sandt; men de slaas uden Marsag, og de myrde af Pligt . . . . Vi ere besejrede af Eders Machina, men vor Underkastelse er kun tilshyucladende . . . . . Hver Dag kunne vi reise os

igjen, stærkere, frygteligere, end før, og troe mig, vi ville kæmpe bedre for at bevare vor Nationalitet, end I kunne kæmpe, for at berøve os den!”

„Derom kunde jeg fristes til at tvivle, lille, smukke Spartanerinde . . . . Wren er en Driveffer, som . . . . “

„Wren! afbrød Portugiserinden ham, slæpende med Foden: Forlanger da Wren Byens Plyndring, Nationens Tillidstøjelse, Verdens Fald? En saadan Wren maatte være Forbrydelsens Tvillingbroder! . . . Men hvad siger jeg! tilføiede hun gradende: Jeg har ikke Ret mere til at tale saaledes, thi jeg er ingen Portugiserinde mere . . . . jeg har foragtet mit Fædreland fra det Dieblig, jeg blev Din Elskerinde . . . . men hør mig, Frederik! vedblev hun, og saae fast paa Officieren: Gud vil hæve det, hvis Du misbruger min Tillid, hvis Du ikke gjør mig til Din Hustru!” —

„O, gandske vist, bedste Engel! svarte Frederik noget forlegen: Dog tvinger mig Omstændighedernes Magt til at opfatte vor Forbindelse. Keiseren vilde i dette Dieblig høist ugjerne see mig ægte en Portugiserinde, og Din Fader . . . . “

„Min Fader, min arme Fader! kaldte Catharina ham smerteligt i Ordet . . . . Jeg følger Dig til Frankrig, og underretter ham først om mit Feiltrin, naar vi ere gifte . . . . thi see, Frederik, erfarede han vor Kjærlighed nu, erfarede han, at jeg havde vanæret det Navn, hvoraf han er saa stolt . . . . han vilde dræbe Dig, og mig rimeligviis med. — Stoiker i sine Grundsætninger, Patriot indtil Fanatisme, vil hans Kjærlighed til mig aldrig træde ham hindrende iveien i Omsorgen for hans Wre. — Tro iøvrigt ikke, vedblev hun efter en Pause: tro ikke, at jeg angrev, hvad jeg har gjort . . . . Du er saa smuk, saa god, saa elskværdig, at intet Offer synes mig stort nok, for at lønne Din Dmhed!”

Dybtgreben trykte den unge Mand hende til sit Bryst; dog laae der, i dette Kjerategn, noget Sørgeligt og Resigneret, som ikke undgik Portugiserindens Opmærksomhed.

„Hvorfor skulde vi græmme os, min Frederik? Jeg gjentager, naar vi først ere i Frankrig, saa vil Ægteskabet gjøre vor Kjærlighed retmæssig, og min Fader kan ikke nægte sit Samtykke, naar jeg træder for ham med en smuk Glut paa Armen . . . Allerede Otte!“ raabte hun, efter at have lyttet til Slagene af et Uhr, sprang op, og drog sin Mand tille fastere om sig. „Du maae vi adskilles, thi Aftenguds-tjenesten er strax forbi, og Du veed, at min Fader hver Aften kommer mig imøde . . . . Naar seer jeg Dig igjen, Frederik?“

„Det veed jeg ikke, min Engel . . . . Mit Grinde er fuldbragt, og den til min Reise foreskrevne Tid er forhaanden. Med Daggry maa jeg tilbage til Bayonne, hvor Keiseren den 17de vil modtage en Deputation fra de portugisiske Notabler.“

„Godt! . . . . sagde Catharina, rækkende ham sin Haand: Lev vel . . . Jeg skal møde Dig der!“

„Hvad siger Du?“ spurgte Frederik forundret.

„Lev vel! Lev vel! raabte Portugiserinden med en yndig Haandbevægelse . . . Din i al Evighed Frederik!“—

Støttende sig mod Kirkemuren, tøvede den unge Mand, indtil Catharina var aldeles forsvunden.

„Og min Kone!“ sukkede han.

II.

Med Hænderne paa Hinggen gik Napoleon, med store Skridt, op og ned i Audientssalen paa det keiserlige Slot i Bayonne. Snart standsede han, greben af en mægtig Tanke, og mumlede nogle uforstaaelige Ord; snart støttede han sig paa et Bord, og forfulgte opmærksomt, paa et Eu-

repæskort, den geographiske Linie, som adskiller Portugal fra Spanien. Da kastede han pludseligt et Blik paa Pendulen.

„To!“ sagde han, sammenrullede Kortet, vendte sig til nogle Adjutanter, som stode ubevægelige i en Binduesnische, og vedblev: „Portugiserne maae snart være her . . . Duroc, kald Ordonnantsofficererne!“

Napoleon's Ordonnantsofficerer hørte sikkert til Europas mest dannede Krigere. Som oftest af fornem Byrd og meget velopdragne, havde de, blandede af Keiserrigets Glands, bortbyttet deres frie, letfindige Liv mod Balpladsens Farer og Hæder, og deraf kom det, at kun Faa af dem ei vare smykkede med Ordensstegn. Med sit Ørneblik overfløi Napoleon Rækkerne af denne glimrende Ungdom, der ikke lod det forherligede hans Krone, og hvuilde fortrinsviis paa Frederik, hvis mandige Ansigt han gjerne saa og hvis Uforsædterhed han ofte havde haft Leilighed til at prøve.

„Unge Mand! sagde han, trædende hen imod ham og fortroligt læggende sin Haand paa hans Skulder: Er De endnu ikke kjed af vore Batailler, vore Keiser og vore Feltleire? . . . De har ladet en ung Kone blive tilbage i Paris — hun forgaaer af Kjærlighed og Længsel.“

„Alle mine Ønsker, svarte Frederik, som kjendte Napoleons Modbydelighed for overflødige Ord: ere underordnede den eneste Stræben, at tjene Deres Majestæt vel.“

„Bevar denne Tænkemaade! vedblev Keiseren: Vi have endnu mange Diplomer og Epauletter at uddele.“

En Kuissier aabnede nu begge Glødsrør, og meldte den portugisiske Deputation. Et bittert og sørgmodigt Træk formærkede disse kraftige sydlige Ansigter, og selv i deres Udmygelse syntes der at ligge noget Truende. Grev Lima, forhen portugisisk Gesandt i Paris, stod i Spidsen for Deputationen. Ved hans Side fremtraadte en ung, svagbygget Officer, hvis store sorte Øine funkede af Fædrelandskjærlighed. Rige, fulde Lokker trængte sig frem under en

Uniformshat, som var smykket med nedhængende Fjer i Portugals Farver. Han holdt sig nær til en gammel Mand, som bar en portugisisk Capitains Uniform; langt, i det Graae spillende Haar, et haardt, forvittret Profil, sorte, bukkede Bryn gave denne Mands Ansigt en uheldbebudende Charakter. Hans stikkende Blikke fulgte Ynglingens Gine og sættede sig paa Frederik.

„*Bonjour*, mine Herrer! afbrød Napoleon Grev Lima's Indgangstale: Lissabons Indvaanere havde aldrig kunnet vælge ædlere Repræsentanter,“ Alle Portugiserne bukkede, Oldingen og den unge Officeer undtagne.

„Jeg veed, i dette Dieblig, endnu ikke ret, hvad jeg vil kunne gjøre for Dem! vedblev Keiseren, i sin korte, afbrudte Udtryksmaade . . . De ere kun et Punkt paa Europa's Kort. Hverken ere De enige nok, eller talrige nok til at danne et eget Folk . . . Tidange er Deres Land bleven erobret. Deres Konge har forladt Dem . . . “ Og idet han vendte sig til Grev Lima især, der var gandske bestyrtet over denne selsomme Begyndelse, spurgte han videre: „Hvormange Indbyggere har Portugal? To Millioner?“

„Over Tre!“ svarte Greven.

„Ethundredhalvtredstusindstyverusind Sjæle i Lissabon?“

„Over dobbelt saa Mange!“ rettede Greven atter.

„Ligemeget! yttrede Napoleon . . . Tre Millioner Mennesker ere for ringe en Masse til at danne et selvstændigt Folk. Hvad vil De altsaa? . . . Vil De være Spaniere?“

Rød af Brede reiste Grev Lima sit Hoved; hans Uvilke syntes at give ham en Kæmpeskikkelse. „Nei!!!“ raabte han med Tordenstemme, som brønde gennem hele Palladset, og lagde Haanden paa sit Kaardestæbe.

Keiseren rynkede Panden. Nu kastede hiin unge Officeer et Blik paa Oldingen, som om han vilde vdbede sig

hans Samtykke, og idet han derpaa fremtreen midt i Salen, raabte han, usofsærdig seende paa Napoleon: „Portugal leve!“

Frederik stjalv. „Banvittige!“ sagde han. Han havde gjenkjendt Catharina's Stemme.

Da Deputationen havde sjiernet sig, vendte Napoleon sig til Stormarskalk Duroc og sagde: „Disse Portugisere ere fødte Fanatikere . . . . Grev Lima, tilføiede han spottende: har nys sagt mig et prægtigt Nei, *)

III.

Morgenen efter denne Scene skred en bedaget Mand silfærdig gjennem den til det keiserlige Pallads førende Gade. Under den vide Kappe, han bar, saa man en gammel Uniform. Sin Kaarde bar han saa sjiødesløst, at man havde kunnet drage i Tvivl, om han virkeligen havde været Soldat nogensinde, hvis ikke Taktmæssigheden af hans Skridt og hans heltemæssige Holdning havde givet utvetydige Beviser derfor. Han gik ind i den Bygning, som var bestemt til Kvarteer for den franske Generalstab, skred gjennem den første Gaard og spurgte en Skildvagt: „Capitain Frederik de Savigny?“ — „Den første Gaard tilhøire, tredte Dør paa venstre Haand!“ svarte Skildvagten. Oldtingen gik videre. Da han naaede sit Maal, maatte han holde sig ved Muren, thi Fodderne vaklede under ham. Men — som om han skammede sig ved denne Svaghed, fattede han sig, og aabnede kraftigt Døren.

„De er Capitain Frederik de Savigny?“ spurgte han en ung Mand, som, siddende i en stor Lænestol for et aabent Vindue, betragtede det kostelige Maleri, Bayonne og Omegn frembyde. — „Ja, min Herre!“ svarte den

---

*) Denne Scene er næsten ordlydende historisk.

Spurgte, og bød ham en Stel. — Oldingen syntes at maatte bekæmpe sig selv, for at skjule den Bevægelse, hvori han befandt sig.

„Godt! vedblev han med en Stemme, der skulde synes saa ligegyldig, som muligt: Jeg er udtrykkeligt hidkommen fra Lisabon, for at opsøge Dem.“

„Tal, min Herre! . . . Hvad ønsker De?“ — Den Fremmede taug den et Øieblik.

„Hviler De, begyndte han omsider: at have seet mig igaar ved Deputationen?“

„Nei, min Herre!“ svarte Frederik forundret.

„De har en stet Hukommelse, unge Herre! vedblev den Fremmede: Jeg ledsagede den portugisiske Officeer, med hvem De varlede saa omme Niekast. De seer deraf, tilfoiede han kittertsmilende: at jeg kjender Deres Hemmelighed. Hvilken foregivne Officeer er ingen Anden, end en Pige, og denne Pige er Deres Elskede!“ — Frederik stod op.

„Enten er De drukken, Gamle, eller De er en Nar! . . . Hvad Ret har De til at tiltale mig saaledes?“

Den gamle Portugiser greb Frederiks Arm. „Meer, end De tanker, min Herre! . . . De skal strax vorde overbevist om min Ret dertil . . . Stig mig først: Kjender De dette Brev!“ — Frederik bleguede. „Dette Brev er fra Dem! vedblev Oldingen . . . Men jeg er Catharina's Fader.“ — „O, min Herre!“ svarte Frederik, og greb kraftigt Portugiserens Haand. — „Ingen Forsikkring, ingen Bønner! afbrød Denne ham, idet han drog sin Haand til sig: De skal ikke betale min Væ med Deres Taarer, om De end vilde græde hele Deres Liv tilende! Besvar mine Spørgsmaal . . . De vidste, min Herre, at Pigen, for hun sank i Deres Arme, var saareen, som Guds Moder; De vidste, at hun tilhørte en agtvardig Familie, at hun var en gammel Faders eneste Glæde

. . . . . alt dette vidste De, og udentvivl havde De, da De begik Forbrydelsen, den Hensigt, at gjøre Alt godt igjen, saavel som De Middel, dertil behøves?“

Frederik kastede et fortvivlelsessfuldt Blik paa Oldingen. „Disse Middel besidder jeg ikke! svarte han med tonløs, neppe forstaaelig Stemme . . . Jeg elsker, jeg tilbeder Deres Datter . . . men . . . jeg vil ikke skuffe hende . . . jeg kan aldrig ægte Catharina!“

„De kan ikke ægte hende, Herre?“ gjentog den Gamle tungtaandende.“

„Nei . . . thi jeg er ikke fri mere . . . jeg er allerede gift!“

Som en Tiger sprang den Gamle tilbage. „Gift! Nederdrægtigt! Skjændigt! — Giv mig min Datters Ære igjen, lumpne Forsøver! . . . Giv mig min Lykke igjen, min Glæde, min Alderdoms Smykke! . . . Tro ei, Du slipper saaledes! Det Liv, Du har besmittet, skal Du betale; for den Lykke, Du har undergravet, skal Du give Opretsning. Een af os maa døe! Kom!“

Fast og bestemt reiste Frederik sit Hoved. „Gjør, hvad De behager, min Herre, men med Dem slaaes jeg ikke.“

„Du slaaes ikke med mig, Elendige? En kydd og yn dig Pige kunde Du vanære, men naar Faderen trader hen for Dig, og kraver Dig til Regnskab, Du Usling, og vil gjøre Dig den Ære, at opløste Dig til sig, saa troer Du at slippe med den Erklæring, at Du ikke vil slaaes med ham? . . . Vagt Dig! skreg den Gamle, i det han greb Frederik's paa Væggen hængende Kaarde og slog ham i Ansigtet dermed: Befal den Almægtige Din Sjæl! Thi saasandt Du er den største Ridding paa Jorden, nedstøder jeg Dig her uden mindste Barmhjertighed!“

„Jeg slaaes ikke!“ gjentog Frederik: Og dog er jeg ingen Eijon! vedbler han stolt, idet han blottede sit Bryst:

Dem Bunder, Vreskorset, Epauletter fortjente paa Balpladsen! Men — De er Catharina's Fader, og Intet skal bevæge mig til, at opløste min Haand mod Dem.“

„O, ved min Datters Vre! raabte den gamle Portugiser, og op slog en vild Latter: Jeg driver ingen Børneleeg, unge Mand! Det er ingen tom Trusel! — Du slipper mig ikke! Skreg han med Tordenrøst, og greb Frederik i Armen, thi givende efter for Selvopholdelsesdriften havde han nærmet sig Døren: Du slipper mig ikke! Endnu engang . . . Spar mig en Forbrydelse, tag Kaarden, og slaes! Slaes! . . . „Nei!“ . . . Du vil ikke . . . „Nei!“ . . . „Velan da!“

Han traf den ulykkelige unge Mand's Bryst med saadan Kraft, at Kaarden gik ud igjennem Ryggen. Frederik segnende, Et Dieblif stod Oldingen ubevægelig. Derpaa tog han sin Kappe af, kastede den over den Døde, og idet han forslagde Armene over Brystet, sagde han fast: „Jeg anbefaler ham til Guds Barmhjertighed!“

IV.

Ekjendt Catharina ikke vidste, at hendes Fader havde fundet et af Frederik's Breve, som hun havde for sømt at tilintetgjøre, var hun dog saare forundret over hans dybe Bedrøvelse og hans usædvanlig bittere Tale. Under Reisen til Bayonne havde hun forsøgt Alt, for at opdage Aarsagen dertil. Eiden havde hun eftersporet alle hans Bevægelser, og skjælvende af Uro, drev en af frygtelig Ahnelse, var hun kommen til Skuepladsen, just som den nysbesskrevne blodige Scene var tilende. Det var en Fortvivlelse, som Ingen vover at skildre. Dødsbleg, med opløst Haar, Haanden udstrakt med Faderen, som vilde hun forbande ham, maalløs, taareløs, stod hun der, som om Døden pludseligt havde truffet hende i denne Stilling.

Hurtigt løb Rygtet om den frygtelige Gjerning gennem Bayonne. Napoleon blev strax underrettet derom, og begav sig siebliffeligt til Stedet, hvor den gamle, uden Modstand grebne Portugiser blev bevogtet af nogle Generalstabsofficerer.

Ved sin Indtrædelse i Gemakket blottede Napoleon sit Hoved for Liget, og i det han traadte den Gamle nærmere, som, for ei at være Vidne til sin Datters stumme, hjertesønderrivende Smerte, skjulte sit Ansigt med begge Hænder, spurgte Keiseren ham: „Dit Navn?“

Hastigt afstørrede Oldingen de Taarer, som rullede over hans Kinder. „Antonio de Vega! svarte han: Et Navn, som holdt sig pletfrit gennem sex Generationer.“

„Din Stand?“

„Soldat! Forhen Capitain i Garderegimentet.“

„Hvad bevægede Dig til at myrde denne Mand?“

„Hvorfor skal jeg bekjende det? svarte den gamle Portugiser hoveddyssende: Hvorfor skal jeg søge at forsvare et vanæret Liv? . . . . Jeg har dræbt denne Mand . . . . Man skyde mig kun ned! Jeg skal ikke beklage mig over Uretfærdighed.“

Napoleon stampede med Foden: „Hvorfor har Du begaaet denne Forbrydelse?“ spurgte Keiseren strengt.

„Hvorfor? raabte den Gamle bittertleende: Er det da nødvendigt, at jeg udbasuner min Forsmædelse? . . . Hvorfor? Nu . . . . fordi dette Menneske havde vanæret min Datter.“

Og i det han styrtede hen mod Catharina, hvis hele Kraft og Mod var tilintetgjort i disse eviglange angstfulde Minuter og som nu sank afmægtig til Jorden, formaaede han kun at fremstamme de Ord: „Catharina! Catharina! Kom til Dig selv! . . . . Tal! Min Engel, min Catharina!“

Mandens Stoicisme formaaede ei at bestaae for Naturens mægtige Stemme. Taarerne styrte af hans Pine, og i det han tog Pigen blege Hoved mellem sine Hænder, sagde han: „Stakkels uskyldige Lam, hildet i Forsørerens Garn! . . . Blomst, som maatte visne, før Du ret havde udfoldet Dig! . . . Saa ung, saa smuk, saa blid, og allerede fortabt! Ikke sandt, Catharina, kjære Barn! ved blev han, betragtede hende ømt: endnu elsker Du din gamle Fader? . . . . . Da Du havde mistet Din Moder, hvor var det da, som lærte Dig at elske Gud og Fædrelandet? O Datter, Datter, forband mig ikke! . . . Jeg maa døe!“

„Denne Scene maa have en Ende! sagde Napoleon med stærk, men rørt Stemme: Man føre ham bort og skyde ham ned!“

Med disse Ord slog Catharina Pinen op: hun følte sig i sin Faders Arme, hun ihukom hans Kjærlighed til hende, hans lange Omsorg for hende, alle de rolige og fredelige Dage, de havde levet sammen; — hun saae, hun følte Intet, uden den Fare, hvori han svævede, og i det hun styrte paa Knæ for Napoleon, raabte hun med bristende Stemme: „Naade, Sire! Naade! De har en Moder, en Hustru! Børg mig ikke min Fader, min eneste Støtte, mit eneste Haab! — Gode Gjerninger, Sire, gjælde i Himlen som store Seire . . . og Dødstimen slaar for Fyrsten som for andre Mennesker! O, Barmhjertighed, min Gud! Naade for min Fader, Naade for mig!“

„Jeg har ikke denne Ret, Madame! svarte Keiseren blidt, og opløstede Pigen, som, knælende, med opløst Haar og foldede Hænder, syntes at være en Bønnens og en Smertens Engel: En fransk Officers Blod er kostbart . . . . . Retfærdigheden maa have sin frie Gang!“

„Det er et meget sørgeligt Tilfælde! hvistede Napoleon til Duroc, i det han hemmeligt tørrede en Taare af sit Øie; Men her vilde Naade see ud som Strafløshed.“

V.

Den gamle Portugiser døde med en Soldats Mod og en Christens Resignation. Efter at Catharina i alle Stadens Kirker havde anordnet Sjelemesser for sin Faders og sin Elfers evige Ro, tog hun Øret i den hellige Cecilia's Kloster. Halvt trøstet ved hiin milde Religion, som læger alle Vunder, og helligende sit Liv Udøvelsen af fromme Barmhertighedsgjerninger, er hun bleven det hellige Søsterskabs Skytsengel, og aldrig tale Lisabons Indvaanere om en from, gudhengiven Kvinde, uden at nævne Catharina.

(Europa.)

Et Haars Historie.

Det var under Napoleon's Regjering, der, som bekendt, var Eier af Slottet Tuilerierne paa Carouselspladsen i Paris. Denne store Mand havde en *maitre d'hôtel*; denne *maitre d'hôtel* havde Kofke under sig; disse Kofke Koffedrenge; disse Koffedrenge havde Haar af alle Farver, og det er bekjendt, at Koffedrenge have Ord for, at være meget ureenlige.

I hin Ørens og Seirenes, Laurbærrenes og Krigenes Periode spiste Keiser Napoleon megen Suppe. Som Berøis maa den Sang gjælde, han pleiede at nynne fra Morgen til Aften:

George, roi d'Angleterre,
Allons, décidez - vous;
Je veux la paix sur terre,
Ou sinon bottons - nous.
Je veux, avec ma troupe,
Chez - vous manger ma soupe!

Marquis C. — saa hed Keiserens *maitre d'hôtel* — havde forgjæves søgt, at vænne ham af med den evige Suppespisen; men hvergang havde Keiseren seet paa ham med et af hine Diekast, for hvilke Verden skjalv, og den arme Marquis saae sig i den Nødvendighed, at fylde den store Mands Mave med Suppe.

Jøvrigt maa man ikke troe, det var nogen let Sag, at tilfredsstille Keiseren i Henseende til denne hans Yndlingsret. Stedse beklagede han sig: „Marquis, min Suppe er for salt!“ Eller: „Marquis, min Suppe er søden!“ Eller ogsaa: „Marquis, De har kommet Smør fra forrige Uge i min Suppe! Hvor Pokker kjøber De Deres Smør, Marquis?“ — Han skjød Skylden paa Køffene; disse sloge løs paa Køffedrengene, og disse hævnedes sig paa Køffesrøllerne.

En Dag, da Napoleon fandt sin Suppe for heed, og havde brændt sin Tunge derpaa, maatte Marquis C. affjøre sig i Vincenne's Fængsler. Hans hele Tilværelse hang ved en Traad. Læserne skulle nu erfare, hvorledes den, en anden Gang, hang ved et Haar.

Blandt Køffedrengene i Palladset udmærkede sig en vis Louis ved sin tykke Haarvart af hvidblond Farve. Skjøndt han just ikke havde Lully's Talent, der, som bekendt, ogsaa havde været Køffedreng, og siden blev en

saar berømt Kapelmester, sysselsatte han sig dog meget med Musik. Hans Instrument var hans — Haar, og følgende var den Maade, hvorpaa han spillede derpaa. Ved sine utallige Lokker befæstede han smaae Stykker Træ, som, naar han rystede Hovedet, sloge mod hinanden og frembragte ret artige Cadencer. Saa gjenlød Kjøkkenet af Latter, og dette gav vel mangengang Anledning til, at Keiserens Suppe blev fordærvet. — Den arme *maitre d'hôtel* saae sig omfider nødt til, at jage denne Rokkedreng bort.

Da den unge Louis fik sin Afsked, blev han som rasede. Han sled sig i Hovedet og afrev en Haandsfuld Haar, hvoraf nogle flet op igjennem Skorstenen, andre, man veed ikke, hvorhen. — I dette store Moment forlangte Keiseren sin Suppe.

Denne var et Mesterstykke af den kulinariske Kunst: en Julienne, excuteret af den første Kok. Aldrig var saameget Genie sat i Bevægelse, for at lave en Julienne. De sjældneste Grønsager, Asparges fra Prosnitz, Røer fra Foncorral, Porre fra Vercia, Bønner fra Gorgas, Blomkål fra Yepes, Gulerødder fra Soussaie, Løg fra Kahiro dannede denne kraftige *Maledoiny*, værdig den moderne Alexander.

Keiserinden, som ikke holdt af Suppe, havde taget Plads ligeoverfor Keiseren, og ventede med sin Frokost, til han var færdig med sin Suppe. Men Napoleon's Talenter var bredfuld, thi han havde selv øst op.

„Det er en fortræffelig Julienne, Madame! sagde Keiseren: Vil De ikke forsøge den?“

Keiserinden fortrak Munden, hvilket vilde sige Saameget som: Jeg holder slet ikke af Suppe.

Napoleon, som ikke kunde lide denne Grimasse, vilde just tage Ordet, da Keiserinden pludseligt udbrød med Forfærdelse: „Affhyeligt! Kast det bort!“

Napoleon undersøgte Steen, som han just vilde føre til Munden, og fandt — et langt Haar, som han havde fisket op af denne fortræffelige Julienne.

„Man kalde min *maitre d'hôtel*!“ sagde Keiseren, efter at have lagt Haaret paa Randen af Bordet.

Marquis C. indsandt sig strax, forvissset om, at han idag vilde heste Nøes for sin Suppe. Hvor stor var derfor den arme Mands Skrak, da Verdens Overvinder holde ham et Haar hen under Nasen, og med streng Nøst spurgte: „Hvad er det, min Herre?“

Batel vilde, paa sligt et Spørgsmaal, ubetinget have stranguleret sig med sin Serviette. Men Marquis C. havde altformegen Agtelse for Keiserens Fordøielse til at ville forstyrre den ved sligt et skrækkeligt Skuespil. Alligevel tænkte han meget levende paa sin Afstættelse og paa Vincennes.

„Nu, min Herre? vedblev Keiseren: Er det Dem snart beleiligt, at befrie mig ifra dette Haar og sige mig, fra hvilket Hoved det kommer og hvorledes det kommer i min Suppe? Saa kom dog nærmere! Gandske nar!“

Mere død end levende, fastede den ulykkelige Marquis et Blik paa Haaret, og saae strax, at det var et af Keffebrendrenge Louis's.

„Jeg veed virkelig ikke!“ stammede han. — „Hvad veed De virkelig ikke?“ gjentog Keiseren med stigende Utaalmodighed.

Den Maade, hvorpaa Keiseren udtalte disse Ord, viste den Ulykkelige tydeligt, at hans Kjøkkenregimentes sidste Time havde slaget. Nævnedes han Cieren af Haaret, saa beskyttede det ham ei mod Keiserens Brede, da han alene var ansvarlig for Alt, hvad der blev serveret. Dette indsaae han strax. Han fastede derfor et bedende Blik paa Keiserinden, et Blik, der anraabte om Bistand og Bessjermelse. Derpaa greb ham en ophøiet Tanke. Han bøiede sig dybt,

og sagde med Fasthed: „Sire, jeg beder om den Naade, at torde bevare denne Gjenstand . . . denne hellige Gjenstand . . . en Gjenstand, som jeg ikke vover at nævne ved dens rette Navn, af Agtelse for det ophøiede Hoved, som, endnu for saa Dieblikke siden, var smykket dermed . . . . .“

Napoleon saae paa Keiserinden; Keiserinden saae paa den Talende. Men denne vedblev, uden at lade sig forstyrre: Jeg tillader mig her, for Deres Majestæt at udtale den dristige Bøn, at torde trykke mine underdanige Læber derpaa . . . . at torde bevare dette Haar evigt, som et Tegn paa min Trofskab. Sire, jeg gaaer endnu videre! Jeg beder saavel Deres Majestæt, som Keiserinden, tillade mig, under Glas og Ramme at opbevare dette et kronet Hoveds kostbare Smykke!“

Keiseren smilte; Keiserinden blev rød som Blod.

„Gdt, godt! Marquis! sagde Napoleon: Vi bevilge Deres Bøn. Apropos, Marquis . . .“

„Sire?“

„Giv mig det engang hid, at jeg kan undersøge . . .“

„O nei, Sire, jeg besværges Dem! Det tilhører mig, det hviler paa mit Hjerte; det skal aldrig forlade mig!“

„Men Keiserinden har ingen Juliette spist; det er heller ikke muligt . . .“

„De ere saa frie, saa lette — de flyve . . .“

„Farven syntes mig heller ikke gandske . . .“

„Den hede Suppe maa være Skyld deri. O, men jeg havde gjenkjendt det blandt Tusinde!“

For at bevise, at han virkelig ansaae det for et af Keiserindens Haar, trykte han det endnu engang mod sine Læber, til sit Hjerte, og fjernede sig, efter endnu engang at have bevidnet Deres Majestæters sin evige Taknemmelighed for den store Ære, de havde beviist ham ved at tillade, at han i sit Familiearchiv maatte opbevare Hovedhaaret af — en Røffedreng! —

Da det var af Bigtighed, at dette Haar nød alle det tiltænkte Presbevittninger, blev det endnu samme Aften sat under Glas i en prægtig Guldramme. Aar 1816 har jeg seet det i Paris.

Da Koffedrengen erfarede, hvorledes Marquis C. havde løiet, gif han til ham og bad om at vorde tagen til Naade igjen. Overbevist om, at det gale Menneſſe kunde være istand til, at røbe det Hele, ſkaffede Marquis C. ham en Tjeneste i et Grandsdepartement. Louis lod ſine Haar ſkjære, reiſte, opfyldte med Iver ſine Pligter, og i det Døielik, vi her meddele denne Hiſtorie, er Koffedrengen Underpræſekt i Departementet Calcadós.

Denne Anecdote er hiſtoriſk ſand, og hidtil ikke fortalt af Nogen af de mange Memoireſkrivere over Napoleon.

Slottet Jourquebanx.

Et Familie: Sagn.

..... En gammel Tjener i Livree aabnede Gitterporten for os og hilſte os med Verbødighed. „Kan man beſee Slottet?“ ſpurgte jeg. — „Hr. Marqui'en er her ſelv, mine Herre, og uden hans Tilladdeſe kan jeg ikke vove, at opfylde Deres Pnſke. Men vil De gaae ned i Kjøkkenhaven, hvor han er, og henvende Dem til ham ſelv, vil han ſikkert gjøre ſig en Fornøielſe af, at viſe Dem omkring.“ — „Vel, min Ven! Før os til Ederes Herre!“

Vi traadte ind i Kjøkkenhaven; den var ſtor, herligt anlagt, beplantet med en Skov af Frugtræer. Den

gamle Tjener forlod os, og gik til en Olding, som, ved Enden af en Allee, lystvandrede i Selskabet. Neppe havde han talt nogle Ord med ham, før han hastigt kom os imøde. — Hans Modtagelse var fri og utvungen.

„Mine Herrer! sagde han: Værer mig velkomne! Jeg priser mig lykkelig, at De kom paa det Indfald, at besøge mit Slot. Med Fornøjelse vil jeg vise Dem det, og det skal glæde mig, om De ikke finde Deres Forventninger skuffede.“

Den gamle Marquis af Fourquevaur havde et ædelt, aandsfuldt Ansigt. Hans Manerer vare udmærkede. Ved første Nærmelse gjenkjendte man Adelsmanden fra den gamle Tid. Vi begave os paa Veien til Slottet. „Dette synes — sagde jeg: at være eet af de ældste Slotte i Omegnen af Toulouse.“

„Det er den almindelige Mening. Hvad man kan sige med Bestemthed, er, at det allerede i Aaret 1424, da mine Forfædre udvandrede af Italien, var flere Aarhundreder gammelt, og at min første franske Ahnherre gav det betydelige Reparationer.“

„Deres Familie er altsaa af italiensk Oprindelse?“

„Ja vel! Og da min Families Historie forøvrigt synes at interessere Dem, saa vil jeg med faa Ord fortælle den. Vi stamme fra Lombardiet. Lancelot af Beccaria, som sølte sig trættet ved de Uroligheder, Stridighederne mellem Guelpherne og Gibellinerne medførte, og var forjaget af Staden Pavia, hvor mine Ahnherrer vare Souveræner, samlede Levingerne af sin Formue, og tilbød, ledsaget af nogle troe Tjenere, Carl VII sin Tjeneste. Denne Konge laae just i Kamp med Engellænderne. Han hjalp Kongen med sine Skatte og sine Svende, og da han havde gjenerobret sine Fædres Arv, bad den brave Lombard, der havde søgtet i Forening med Johanna af Orleans, Lahire og Dunois, til Løn for sin Tjeneste, om den Kæde, at vorde Kong Carl's Under-

saat. Født under Italiens skønne Himmel, kunde han kun lystes ved, at tage Bolig i Syd-Frankrig. Ved Giftermaal, eller ved Erobring, vandt han dette Baronie, hvor han plantede sit Banner. Fra den Tid af have vi stedse tjent Kongen af Frankrig tro og hæderligt. Min Bedstefader, blandt Andre, blev dræbt i Spidsen for sit Regiment i Slaget ved Hochstädt.

Hvad mig angaaer, vedblev han: saa er jeg ingen Krieger. Jeg tilbringer mit Liv her mellem mine Træer og mine Blomster. Mit Huusgesinde bestaaer af nogle gamle Tjenere, som have været her i mange Aar. Pierre Goffre, som viste Dem hid, nedstammer directe fra en af Lancelot's Svende, som dengang kaldte sig Goffredt."

Imidlertid havde vi naaet Slottet, som, ved første Biekast, kun syntes at være en meget stor firekantet Bygning. Vi undrede os over, hverken at see Taarne, Grave eller Vindebroer.

„Her, mine Herrer! sagde vor oprigtige Fører: seer De mit Værk. I Keiserdømmets Tid, da Smagen fandt Midbelalderen og dens Erindringer anstødelige, gav jeg efter for Modens Fordringer. To Fløie, tilligemed Taarnene, lod jeg nedrive, Gravene udfylde, og anlagde engelske Græsplainer ligetil Foden af mine Mure. Kort, jeg gjorde et slags moderne Huus af mit Slot, idetmindste udvendigt. Efter Nutidens Begreber vil De uden tvivl finde dette uforsvarligt, og jeg tilstaaer Dem aabenhjertigt, at jeg ogsaa angreer det. Imidlertid vil maaskee det Indvendige holde Dem skadesløse."

Han havde Ret. Det første Gemak, hvori vi indtraadte, var et slags Vestibule, med lange, smalle Vinduer, hvis Ruder bestode af malede Baaben. Paa Væggene hang Jagttrophæer og gamle Baaben. Vinduesforbygningerne, som vare indhuggede i fjorten Fod tykke Mure, bannede, lukkede ved svære Gardiner af blommet Damast, sande Bæ-

reller. Midt i dette Gemak, der tjente som Episefal, stod et stort Bord af sortpoleret Egetræ.

„Det synes mig, sagde jeg, idet jeg bankede paa den mægtige Muur: endnu at være meget skønne Lærninger fra Middelalderen.“

„Udentvivl! svarte den gamle Marquis: Hvor moder: niseret end mit stakkels Huus er, saa var det dog i sin Tid en af de fasteste Borge, thi det har modstaaet mangfoldige Angreb, og saalænge vi have eiet det, er aldrig nogen Fjende kommen over dets Tærskel.“

Han førte os nu ind i de andre Værelser. Alt var i Oldtidens Smag. Malede Vinduer, herlige Vaaben, Ma: lerier, Ekjænkborde osv.

Omsider traadte vi ind i det berømte Gallerie, hvor: om man i Toulouse havde fortalt os Saameget. Dets Læng: de er omtrent tohundred Fod. Det ligger mod Syd, og faaer sit Lys fra fireogthve meger store Vinduer. Maderne, som, trods deres næsten femhundredaarige Alder, endnu ere velvedligeholdte, fremvise et vndigt, utrolig frisk Malerie og fræmstille hele Sauls og Davids Historie. Begge ere klædte som Middelalderens Riddere, med Landsen i Haanden og nedslaget Visir. Saul er tilhest, omgiven af sine tolv Patrs, med Liliekronen paa Hovedet og med Vaaben paa Skæ: beraket.

Balsalen var endnu tilbage. Den var meget rumme: lig, tapetseret med forgylt Skind fra Glandern og udsmyk: ket med store venetianske Speile. Blandt nogle gammeldags Landskaber og Oestykker hang Portraitet af en forklædt, sørgmodig Kone, der bar en Pistol i sit Belte. Under Portraitet hang en tyrkisk Pistol, gandske llig den paa Bil: ledet.

„Hvad har dette at betyde?“ spurgte jeg. — „Dette? Al, det er en skrækkelig Historie. Vil De, at jeg skal for: tælle Dem den? Saa sæt Dem og hør! Det er idag erhun:

dredegti Aar siden mindre tre Dage. I Fourquevaur var en Fest. Min Bedstemoder feirede en af sine Niecers Bryllup. Slottet var illumineret, fra Fløien ned til Vindebroen. Ved Salonens Vinduer saae man Skygger, som bevægede sig hid og did, og hvert Dieblif hidkom prægtige Vogne, med Løbere forud. I Salene og Gallerierne var et muntert, glimrende Selskab, Marquiser, Hertuginder, Præsidenter, Abbeder, Dragonofficerer.

Alleregne Buffets, Orchester, Menuetter, Quadriller, l'Hombreborde, Basset; og Pharaospil. Ak, aldrig siden har Fourquevaur været saa glimrende.

Ved Indgangen til Balsalen, ved den samme Dør, De seer her, stod en Kone, i sin Alder endnu fortryllende, af rank, majestætisk Væxt. Det var min Bedstemoder. Med rolig og værdig Artighed modtog hun de Kommende. En Kjøle af det rigeste sorte Fløiel skjulte for en Deel hendes Ansigts usædvanlige Blegghed. Hvad man betragtede med F. rundring, var en rigt demasceret Pistol, som stak i hendes Belte.

Da hun gik omkring blandt Mængden, hørte man Intet, uden Hviften; man tilkastede hinanden stjaalne Blikke. Man vidste ikke, hvad man skulde tænke, og Anstanden tillod ikke at spørge. Saaledes varede Uvissheden temmelig længe, indtil omsider en ung Frønde af min Bedstemoder, Poul af Montcabrin, Dragonritmester, vovede at nærme sig hende med det Spørgemaal, hvorfor hun, liig en Landrytter, bar en stor Pistol paa sig.

Marquisen smilte hemmelighedsfuld, vendte sig til en i hendes Nærhed staaende Abbed, og gjorde ham, nølende og med sagte Stemme, nogle Spørgemaal. Han svarte med et bekæftende Tegn.

„Jeg lever saa indgetogen, sagde hun derpaa: at Selskabets Forundring ved at see dette Vaaben forekommer mig gandske naturlig, og dog har jeg nu fært Aar baaret det

uafbrudt. De vil vide, hvad der bestemmer mig til at bære det. Jeg skal opfylde Deres Ønske. Imidlertid vil jeg kun under een Betingelse meddele Dem denne store Hemmelighed: De maa ikke tillade Dem den mindste Spot! Hvad jeg vil fortælle Dem er Sandhed.“

Alle buffede. Marquisen satte sig i den samme Stol, hvor jeg nu sidder, og begyndte saaledes:

„Udentviol ville De Alle mindes, at i Naadens Raad 1704, i det 61de af Ludvig den Fjortendes Regjering, Hvem Gud skjenke en salig Hvile, blev min Herre og Gemal, den meget ædle og meget mægtige Hr. Paul Beccaria af Pavia, Marquis af Fourquevaur, Ridder af de kongelige Ordener, dræbt i en Fægtning i Spidsen for sit Regiment. Han efterlod mig med en meget ung Søn og en anseelig Formue, som min Mands fjerne Paarørende søgte at gjøre mig stridig. Deres Fordringer vare betydelige og støttede sig paa Skingrunde. Anton af Vedanson, min Brønde, første Præsident i Parlamentet i Toulouse, en Mand af Forstand og Dømmekraft, som jeg raadspurgte, bad mig reise til Paris, for at vinde Kongen for min Sag. Jeg bestemte mig til at følge dette Raad. I Paris boede jeg i et Hotel i Faubourg St. Germain, i Nærheden af Fru de Mailly, min intime Veninde, som jeg besøgte meget tidt. Jeg havde Leilighed til, noglelegange hos hende at see en svensk Officer, Baron von Wetterstedt, Uhlands-Oberst i Ketsersens Tjeneste. Han var en meget brav Adelsmand af udmærkede Manerer, men havde i sit Blik noget Hemmelighedsfuldt, Ulykkebringende, som indgjød Skrak. — Hr. von Wetterstedt bad om Tilladelse til, at torde besøge mig. Hans Besøg bleve lidt efter lidt hyppigere, og snart overbeviste jeg mig om, at han elskede mig. Han aabenbarede mig sit Hjertes Tilstand. Døm De selv, om jeg kunde gjengjelde hans Kjærlighed, da allerede det blotte Syn af ham ind-

gjød mig Skræk. Mildt og artigt besvarte jeg hans Andrag. Men omsider beleirede han mig saaledes, at jeg saae mig nødt til at erklære, at hans Besøg mishagede mig og at jeg, for at undgaae dem, vilde fjerne mig fra Paris. Derpaa forsikrede han mig, at hans Aand vilde følge mig overalt, og at han vilde gjensee mig om sexten Aar. Vi skreve dengang den 22de Juli 1705.“

Med denne Datum saae den Ene taus paa den Anden; men Marquisen syntes ikke at bemærke det.

„En Morgen, vedblev hun: efter min Hidskomst, just som min Kammerfrue var i Begreb med at flette mit Haar, hørte jeg, i den til mit Toiletværelse stødende Corridor, en Mand's Fodtrin med Støvler og Sporer. Døren gik op, Trinene syntes at komme os gandske nær, men vi saae Intet. Pludseligt udstødte min Kammerfrue et høit Skrig, og segnede afmagtig til Jorden. Greben af Skræk, blev jeg staaende ubevægelig, og sølte gysende fremmede Hænder, som syslede med mit Haar og ikke holdt op, før jeg var fuldstændigt friseret. Derpaa fornemte jeg et Kys af iiskolde Læber paa min venstre Haand — Fodtrinene fjernede sig — Døren lukkedes igjen, og jeg hørte Intet mere. Da min Kammerfrue igjen kom til sig selv, fortalte hun mig, at hun havde fornummet to Hænder, som havde trukket hende tilbage; hun havde vendt sig om, men Intet seet . . . . . Jeg raadspurgte min Skriftestader, den her tilstedeværende Abbed Lenoir. Han sagde mig, at dette ikke kunde være Andet, end sataniske Koglerier, og raadte mig, hvis noget Lignende tiere skulde møde mig, at affyre en Pistol. Fra den Tid af hører jeg stundom, naar jeg om Aftenen, ene eller med min Søn, lystvandrer i mit Gallerie, en Mand gandske tæved mig, og føler hans kolde Læber paa min venstre Haand; men saasnart jeg griber efter dette Baaben, ophører Alt øieblikkeligt. Og det er Marsagen, hvorfor jeg stedse bærer en Pistol hos mig.“

Denne Fortælling bar, saa simpel og upyntet som den var, Sandhedens Præg i den Grad, at Tilhørerne tabte al deres Munterhed.

Men lidt efter begyndte man at dansse, og Indtrykket af Skrækken veeg for Ballets Lyst.

Man dansede endnu ved Midnatstid, da der paa een gang hørtes et Forfærdelsens Skrig og begge Fløjdørene til Galleriet pludseligt gik op.

Langsomt, tilbagevigende, traadte Marquisen ind; hun holdt Pistolen i den høire Haand, saae dødsbleg ud, og hendes Dine vare som fæstede paa en gruelig Gjenstand.

Quadrillerne standsede, Orchestret forstummede, Skrakken stod malet i alle Ansigter, Enhver svævede i Angst, og saae hen, uden at opdage Noget, thi Indflydelsen af en overnaturlig Rædsel havde, om jeg saa tør udtrykke mig, udbredt sig i Luften . . . . .

Man hørte man, ligesom langt borte, en Mands Skridt med Støvler og Sporer. Trinene nærmede sig. Man saae man en med Guld besat Hat ligesom svæve ind. Denne Hat, hvorpaa en østerrigsk Kokarde var befæstet, holdt sig i Luften, i Mandshøjde, som om den sad paa et usynligt Hoved . . . .

Selskabet var ubevægeligt, slagen af Rædsel.

Hatten og Trinene kom Marquisen ganske nær, og man hørte Lyden af et Kys. Hefstigt trak Marquisen sin venstre Haand til sig, opløste sin Pistol og fyrede den af. Man hørte man tre heftige Skrig. Hatten forsvandt, og man saae Intet mere, uden en Blodstrøm paa Gulvet. Her seer De endnu Sporene deraf.“

Virkeligen bemærkede vi endeel røde Pletter. Marquis'en blev ved:

„I Jantimaaned 1719 havde Baron von Wetterstedt, som var udtraadt af Keiserens Tjeneste, trukket sig tilbage til Upsala, hvor han gjenfandt nogle af sine gamle

Benner. Her levede han tre Aar yderst tilbageholden, og hjemføgte hyppigt af Stivkrampe og Sovesyge. Et af disse Anfald varede usædvanligt længe. Tre Officerer, hans Benner, vare roligt indslumrede i deres Vænestole, da de, midtom Natten, henimod Et, vakte ved et Skud og tre heftige Skrig. De fandt Baronens Legem gjennemboret i Brystet af en Kugle og svømmende i Blod. Iøvrigt ikke Spor af Røg i Værelset, hvis Vinduer og Dørre vare lukkede. Dette skete den 22de Juli 1721, samme Dag og samme Time, som hiin Begivenhed, jeg nys fortalte Dem, tildrog sig i Fourquevaux.

Min Bedstemoder døde i en meget høi Alder. Dette er hendes Portrait, og jeg hørte ofte af min Fader, at det lignede hende fuldkommen. Hvad der er bleven af hendes Pistol, efter at hun havde affyret den, har hun aldrig erfaret. Den, De seer hænge her, udgjorde et Par med Hiin. Det er et maurisk Vaaben af meget fint Arbeide.

Denne Historie, som maa forekomme Dem besynderlig, har min Bedstemoder, i Aaret 1720, nedskrevet i et Brev til sin dengang i Paris boende Skriftefader. Dette Brev omtaler ogsaa adskillige andre Omstændigheder, s. Ex. hvorlunde der altid sad en meget smuk, ubekjendt Fugl ved hendes Vindue, som saae sørgeligt paa hende uafbrudt, men forsvandt, naar et Torgdnevtr nærmede sig; hvorlunde hun ofte, paa fri Mark, ved høi lys Dag, hørte svenske Sange o. A.

Desuden besidder jeg endnu en Protokol, som blev optaget her den 23de Julii 1721, og som er undertegnet af min Bedstemoder og af andre udmærkede Personer, som havde bivaagnet Ballet. I denne Protokol ere de Kjendtgjæringer, jeg nys fortalte Dem, anførte med alle Details, og en Afskrift deraf opbevares paa Raadhuset i Toulouse. Endelig er jeg ogsaa i Besiddelse af et Brev, dateret Upsala den 30te August 1722 og adresseret til Hr. Lenoir,

fra Oberst Grev Olaus von Palmstjerna, en af Baron von Wetterstedt's ovenomtalte tre Benner, der bekræfter Sidstnævntes Død den 22de Juli 1721 med alle Biomstandigheder.“

Efter at Oldingen havde endt sin Fortælling, foreviste han os alle de nævnte Beviisligheder, som stadfæstede dens Rigtighed i alle Punkter.

Og medens vi, dels med Forundring, dels med Uvisshed, gjenneimgik disse Papiere, sagde han til os: „Det gaager Dem, mine Herrer, ligesom mig: De kan ikke troe det, og dog, hvor findes nogen Grund til at tvivle?“

Vi vare ei istand til at svare herpaa, men forlode Slottet, idet vi sørgmodigt spurgte hinanden: „Hvad er al menneskelig Viden? Hvad er sandt, hvad er det ikke?“

En Edelsteenjægers Eventyr.

Jeg var fjorten Aar gammel, da min Fader tog mig med til den store Messe i Krakau, hvorhen han reiste fra sit Hjem i Michlinis, for at kjøbe nogle Instrumenter, hvilke han behøvede til sit Haandværk som Steensfjærer. Den store Stad, de pragtfulde Bygninger, den i Gaderne hid og did bølgende Menneskemængde, endelig Nyheden, og Glansen af de i Boderne fremlagte Vare overraskede og henrykte mig. Men hvad der dog undrede mig meest, var Modellen af Citadellet, som, forfærdiget af Steensalt, under Messen var udstillet til Skue paa den store Plads paa en Marmor-Piedestal,

Medens vi gik langs med den ene Side af denne Plads, søgende en Kjøbmands Bod, hos hvem min Fader vilde købe nogle Stene, saae vi, ikke langt fra os, en Mængde Mennesker forsamlede udenfor et Huus. I det vi traadte nærmere, bemærkede vi, at det var den Kjøbmands Huus, med hvem min Fader handlede. Folket stod her saa tætstuvet, at det var os umuligt, at komme Huset nær paa tyve Skridt. Alligevel søgte min Fader, der vilde gjøre sine Indkjøb saa hastigt muligt, med al Anstrengelse at bane sig en Vej, da et Menneske af Hoben tilraabte ham: „Sagte, gode Ven! I troer vel, I er den Eneste, som har Lyst til at see den skønne Opal?“

„Hvad er det for en Opal, som vækker saa stor Nysgjerrighed?“ spurgte min Fader En af de Nærmeststaaende.

„Hvorledes? I har endnu ikke hørt tale om den Opal, som Edelsteenjageren Schmidt har fundet blandt Bjergene, og som Kongen har kjøbt for 100,000 fl.“

Min Fader var nu ligesaa nysgjerrig, som enhver Anden, efter at see Opalen. Da det omsider var lykkedes ham, at trænge sig frem til Bodden, førte Kjøbmanden os ind i et Bagværelse, hvorhen han tog Opalen med sig, idet han lod de Forsamlede vide, at den ikke forevistes idag mere.

Min Fader og Kjøbmanden afsluttede deres Forretninger, medens jeg tog Opalen i Haanden, betragtede den med Beundring, og tænkte paa den overordentlige Pris, den havde kostet. Jeg havde intet Begreb om Edelstenenes Værd, og skjøndt min Fader var Steenskjærer, kunde jeg dog neppe skjelne den ene Steen fra den anden. Min Moder havde nemlig bestemt mig til Adyokat, og jeg blev derfor tidligt sat i en Lærestalt, hvor jeg vel lærte Latin, men ei den Kunst, at vurdere Edelstene. Imidlertid vidste jeg dog nu, at den Steen, jeg holdt i Haanden, var kjøbt af Kongen for 100,000 fl., og da een eneste Gyl-den i mine Dine forestillede en udtømmelig Skat, saa

var det indlysende for mig, at 100,000 langt maatte overstige Alt, hvad min Indbildningskraft formaaede at fatte. Omfider havde Kjøbmanden og min Fader afsluttet deres Handel, hvorpaa de ligeledes sysselsatte sig med Opalen, idet de talte om dens Skjønhed, om dens Pris, og om den Mands overordentlige Lykke, som havde fundet den. Denne Samtale gjorde et dybt Indtryk paa mit Gemyt. Da vi forlode Kjøbmandens Huus, bad jeg min Fader lade mig see en armenisk Tassenspiller, som viste sine Kunster paa Pladsen, men han afflog det, fordi det kostede en halv Gyl: den. „En halv Gyl: den! sagde jeg ved mig selv: Ikke meer end en halv Gyl: den! Og denne Edelsteenjæger har fundet et Klenodie, som koster 100,000!“ — Paa hele Veien fra Krakau til Michlinik løb disse Tanker mig om i Hovedet, og jeg kunde ikke ophøre, at faste mine Øine paa Bjergene; hvert Dieblit troede jeg, at see Opalens levende, spillende Farver straaale tilbage fra deres af Solen oplyste Toppe.

Kort efter vor Hjemkomst blev min Fader syg; Trods sin fortræffelige Constitution, trods min Moders omhyggelige Pleie og en lard Læges Omhu, laae han, efter otte Dages Forløb, under for Sygdommen, og efterlod sin Familie i temmelig betænkelige Kaar. Mig, som eneste Søn, efterlod han intet Videre, end min Industri og den vide Verden til at udøve den i.

Det er en Selvfølge, at der nu ikke mere tænkes paa, at gjøre en Advokat af mig. Jeg maatte etsteds i Lære, og da mit Hoved endnu var fuldt af Erindringer om Opalen, forlangte jeg, at komme til en Steenslærer. Min Moder gav sit Samtykke, og jeg flyttede da ind i en Bolig under Taget, hvor jeg daglig havde en Mængde Edelstene under Øine, hvis Betragtning allerede vilde have været nok til at hindre mig fra, at glemme min Opal og de 100,000 fl. Jeg ønskede levende, at lære denne Kunst, hvortil jeg havde

bestemt mig; alligevel arbejdede jeg kun lidt deri. En uvis Drømmen om umaadelige Rigdomme og om ubestemte Midler til at vinde dem, bevægede uafslædig min Aand hid og did. Vinduet paa mit Tagkammer gik ud til det Frie, hvis Horizont begrændses af Karpathernes lange Kjæde. Med eet Ord: istedet for at slibe Stene og lære mit Haandværk, tilbragte jeg flere halve Dage, staaende ved Vinduet, tænke paa Schmidt og hans 100,000 fl., og hvergang jeg satte mig til mit Arbeid, sagde jeg med lydelig Røst til mig selv: „Jeg indseer ikke, hvorfor jeg ikke, ligesaa vel som Schmidt, skulde finde en Opal?“

Disse Betragtninger holdt jeg imidlertid hemmelige for min Moder. Vel sagde jeg hende fra Tid til anden, jeg var fast overbevist om, at jeg engang vilde skabe min Familys Lykke; men derved forstod hun ikke Andet, end at jeg haabede, at vorde en dygtig Steensljarer.

Paa denne Maade henrandt tre Aar, efter hvis Forløb jeg bad min Nester om Tilladelse til, at besøge en af mine Onkler, som boede i Dunawitz, hvor han var Dvæghandler. Dog var Ønsket, at see ham, for mig kun en underordnet Grund. Denne Reise skulde være mit første Forsøg paa, at lede efter Lykken. Hemmeligt forsynede jeg mig desaa: sag med en Hammer og andet Værktøi, som jeg troede at behøve. Min Onkel modtog mig med megen Godhed, ligeledes min Tante og mine Fætttere, og da jeg fortalte dem, at jeg allerede tre Aar havde staaet i Lære hos en Steensljarer, der havde lært mig, at kjende Edelstenene temmelig nøie, samt at min Nester ønskede, at jeg i Bjeregnene skulde forsøge mit Talent (en Løgn, som Gud forlade mig!) forsynede man mig rundhaandet med alle de Gjenstande, jeg kunde behøve. Man gav mig en god Madpose, et Fyrtøi, en Kniv og adskilligt Mere. Saaledes forlod jeg da Dunawitz, ledsaget af hele Familiens Lykønsninger, efter at

jeg havde maattet love, at vende tilbage om fire Dage. Jeg var altsaa nu en Edelsteenjæger.

Det er umuligt, at beskrive den Lykke, jeg følte ved at bestige Bjergene. Det kom mig fore, som om alle de Rigdomme, de skjulte i deres Indre, engang skulde vorde min Eiendom. Den Bjergryg, jeg nærmede mig, var den samme, jeg saaitidt havde seet fra mit Tagvindue. I de samme Bjerge havde Schmidt fundet Opalen; da han fandt en Edelsteen af 100,000 Gyldens Værdie, hvorfor skulde her da ikke kunne findes andre, tigange kostbarere? Med Hovedet fuldt af disse behagelige Tanker, kom jeg endelig til Indgangen af en snever Dal, der syntes mig at grænde til Plutus's Rige. Jeg lagde ufortøvet Haand paa Værket; jeg trattede Dalens Ekko med mine gjentagne Hammerslag. Uden at finde Noget, som i fjerneste Maade lignede en Edelsteen, fortsatte jeg mit Arbeide, indtil jeg blev saa mat, at jeg ikke kunde mere. Denne Begyndelse var vistnok ikke meget opmuntrende; men jeg trøstede mig med den Tanke, at jeg endnu ikke var trængt dybt nok ind i Bjergene. Da jeg maatte lægge mig paa den haarde Grund og tilbringe Natten under aaben Himmel, ønskede jeg mig for et Dieblisk mit Tagkammer tilbage; men jeg vidste jo forud, at jeg maatte finde mig i Eligt, og saa satte jeg da mit hele Haab til den følgende Dag.

Jeg vaagnede idetmindste to Timer før Daggry, og ventede Dagen med saadan Utaalmødighed, som om dens første Straaler skulde vise mig uudsømmelige Skatte. Længe før Solen oplyste Bjergenes Toppe, brød jeg mig en Vej over Klipper og Skovbakke, hen til en affides Fordybning, fuld af det Haab, at om jeg end ikke fandt en Opal som Schmidt's, saa vilde jeg dog maaskee opdage noget, der kunde stadfæste mine Ahnelser og Drømme om Fremtidslukke. Denne Dag fik jeg min Pose halvsuld, vel ikke af Opaler, men af Stene og Mineralier, hvilke jeg betragtede som en

meget anstændig Løn for min Møte. Schmidt — saaledes trøstede jeg mig selv — har heller ikke fundet sin Opal den første Gang han besøgte Bjergene. Man maa dæmpe den altfor utaalmodige Ergjerrighed. Den tredie Dag tiltraadte jeg Tilbageveien, idet jeg stedse fik min Pose fuldere. Da jeg udkrammede de Rigdomme, jeg bragte tilbage med mig, overøstes jeg med Lykønsfninger. „Det er Granater!“ forklarede jeg: „Dette her er *Lapis Lazuli* osv. Dog har jeg endnu ikke været saa heldig, at finde nogen Opal.“

„Det kan komme med Tiden!“ sagde min Onkel: „Og hvad kan nu alt dette vel være værd?“ — „Gandske sikkert ikke under 300 fl.“ var mit Svar.

Min Onkel betragtede mig med et usikkert Blik. Min Tante smaasnakkede noget om det ringe Udbytte, Qvægghandelen kastede af sig, og mine Fættre saae saa forundrede paa mig, som om jeg var den overordentligste unge Mand i hele Gallicien.

Næste Dag sagde jeg disse mine gode Frænder Farvel, og tog alle mine Skatte med mig. Jeg vidste vel, at den ene Halvdeel deraf var uden mindste Værdi, og at jeg for min Onkel havde opgivet den anden Halvdeels Værdi alt for høit. Jeg satte mig derfor ned ved Randen af en Bæk, undersøgte min Poses Indhold nøie, og kastede over det Halve deraf i Vandet; Resten kunde vel være sine 150 fl. værd. Inden jeg viste mig for min Moder, begav jeg mig til min Mester, som sad ved sit Arbeid. Jeg tømte min Pose, tog en Haandsfuld Stene, og lagde dem paa Bordet med de Ord: „Her har jeg medbragt Noget!“

Mesteren tog eet Stykke efter et Andet, uden at sige et Ord — thi han var en ordknapp Mand — og efter at han opmærksomt havde betragtet Alt, kastede han det hen i Krogen til Affaldet. Alle mine Skatte lagde jeg paa Bordet, og Alle bleve de uden Naade kastede ned i den ulukkkelige Krog. I den sidste Haandsfuld befandt sig en Steen, hvor:

paa jeg havde bygget store Forhaabninger, og som jeg, da jeg viste min Onkel den, havde forsynet med et særligt Mærke. Denne Steen betragtede min Mester med større Opmærksomhed; dog kastede han ogsaa den i Krogen, idet han sagde: „Alt dette er Intet uden Kiesel, min Dreng; gaae til Dit Arbeid!“

Saaledes vare da alle mine Forhaabninger fluffede; de tre Timer, som henrandt inden jeg gik tilsengs, vare de sørgeligste i mit Liv.

Medens jeg kastede mig hid og did paa mit Leie, uden at kunne sove, og grublede over alle mine glimrende Drømmes Forfængelighed, opsteg pludseligt den Tanke i mig, at min Mester kunde have taget feil, og at det af mig betegnede Klenodie maaskee kunde vorde anderledes bedømt af en anden Steensfjærer. Jeg stod op, sneg mig sagte ind i min Mesters Værksted, og tændte en lille Lampe, hvorpaa jeg, i den ulykkelige Krog, begyndte at lede efter Stenen, jeg havde mærket; men jeg fandt den ikke. Med Lampen i Haanden begyndte jeg nu at undersøge Alt, Stykke for Stykke, med største Opmærksomhed, og denne Undersøgelse gjentog jeg, men uden Nytte. Træt satte jeg mig ned ved min Mesters Bord, som var bedækket med det Værktøi, han behøvede til at polere en pragtfuld Hyacinth. Operationen var endnu ikke gandske fuldendt: Stenens polerede Side vendte mod mig, jeg tog den i Haanden, for at betragte den — det var den, jeg søgte! Min Plan var snart lagt; jeg bemægtigede mig Stenen, og vendte i al Stilhed tilbage til mit Kammer, hvor jeg hurtigt klædte mig paa, og skjøndt det neppe var Midnat, begav jeg mig dog paa Veien til Krakau, efter at have efterladt en Billet til min Mester, hvori jeg meldte ham, at jeg, efter at have opdaget hans Tyverie, forlod hans Tjeneste, samt at jeg medtog det mig tilhørende Klenodie; min Onkel, i hvis Paasyn jeg havde forsynet det med et Mærke, kunde bevidne det. Jeg fandt

ingen Vanskelighed ved at anbringe Edelstenen. Den samme Kjøbmand, hos hvem jeg havde været med min Fader, betalte mig 100 fl. derfor, og ønskede mig tillykke med den Løbebane, jeg saa heldigt havde betraadt. Dagen efter begav jeg mig hjem, belæst med Foræringer til hele min Familie, og desuden med 80 fl. i Lommen.

Nu kunde min tilkommende Stand ikke mere være tvivlsom. Mit første Forsøg var kronet med et altfor opmuntrende Udfald. Vel havde jeg endnu ikke fundet nogen Opal, men dog havde jeg, i mine Tanker, Udsigt til, at erhverve mig en stor Formue.

De Penge, min Hyacinth havde indbragt mig, anvendte jeg paa at udruste mig til den næste Expedition. 40 fl. lagde jeg hen. Paa min nittende Fødselsdag brød jeg op til Kotulesko, ledsaget af min Moders Betsignelsesønser og af mine tre Søstre, som jeg, hver især, lovede et godt Udstyr, saasnart jeg havde fundet min Opal, om den saa kun var 20,000 fl. værd. De tre gode Piger vare fast overbeviste om, at de vilde gjøre fortræffelige Partier. Da jeg forlod Michlinig's Porte, saae jeg mig om tilhøire og tilvenstre, for foreløbigen at udsøge mig et passende Sted, hvorpaa jeg, efter min Tilbagekomst, kunde bygge mig et Huus.

Efter at jeg, den første Dag, havde naaet Bjergene, bemærkede jeg to Mænd, som gik foran mig. Da jeg nærmede mig dem, saae jeg, at de allerede vare temmelig tilaars. Deres lasede Klæder, deres blege, skarpe Træk forkyndte den dybeste Armod. Jeg begyndte en Samtale med dem, og erfarede, at jeg befandt mig i Selskab med Guldjagere.

„Hvorfor, spurgte jeg: gaaer I ikke hellere paa Jagt efter Edelstene?“ — Idet jeg udtalte dette Spørgsmaal, glædede jeg mig i Løndom over, ei at have fundet to Medbeilere i dem. Smilende trak de paa Skuldrene, og jeg beklagede i Stilhed de arme Dværle, der sandsynligviis vilde

forblive det hele deres Levetid, istedetfor, som Schmidt, at kjøbe sig et Slot og anlægge et Stutterie.

Et heelt Aar igjennem tilbragte jeg en betydelig Deel af min Tid i Bjergegnene. Stundom belønnedes min Nøie; stundom var min hele Høst neppe nogle Marks Penge værd. Alligevel spandt ei mit Haab, og mit Arbeid forekom mig slet ikke trykkende. Hver Morgen forlod jeg min Seng fuld af Gld og Haab, og hver Aften indslumrede jeg, utaalmelig higende efter, at fortsætte mine Undersøgelser næste Dag. Dage, som Intet indbragte mig, syntes mig kun at være en Opsættelse af min Lykke. Hver Morgen bragte mig mine Illusioner tilbage, og om end mit Håmmerslag ikke løsrev nogen Opal fra Fjeldet, saa sagde jeg ved mig selv: kanskee gjør det næste Slag det!

En Dag fandt jeg langt om længe en Steen, der syntes at fremvise alle en kostbar Opals Kjendetegn. Jeg skyndte mig at polere en Deel deraf, og virkelig straalte dens glimrende Farver i mit henrykte Dje. „Saa er det da endelig kommet, sagde jeg: det Dieblif, der skal belønne al min Nøie!“ Den Steen, jeg holdt i Haanden, var i Størrelse kun lidet forskjellig fra den, jeg havde seet i den krakauske Kjøbmands Baghuus — jeg huskede den gandske nøie. Jeg var ogsaa fast overbevist om, at den idetmindste var sine 50,000 fl. værd.

Medens jeg begav mig paa Hjemveien, overlod jeg mig til den sødeste af alle Syssler: Jeg udkastede den Plan, hvorefter jeg vilde anvende og fordele mine fremtidige Rigdomme. Ved Slutningen af den tredie Dag naaede jeg min Moders Hjem, som modtog mig med den inderligste Glæde. Snart røbede mit Ansigt den vigtige Hemmelighed, jeg bar i mit Jnderste. Opalen fremtoges, og med triumpferende Mine foreviste jeg den. Jeg vilde ikke tøve med at realisere mine Forhaabninger. Næste Uge begyndte den store Messe i Krakau, som jeg tilte at besøge.

Angaaende Maaden, hvorpaa mine 50,000 fl. skulde anvendes, var jeg snart paa det Nene. For hver af mine Søstre bestemte jeg et Udstyr af 2000 fl., hvilket gjorde dem til de rigeste Partier i Michlinis. 4000 fl., sagde jeg til mig selv: giver Du Din Moder, og med de øvrige 40,000 fl. vil Din lille Cousine Ronza i Durnwiz blive en ret god Kone. Du kjober dig da et friherligt Gods etsteds i Palatinatet. Alt dette var besluttet i mit Hoved. Samme Morgen, som den store Messe aabnedes, afreiste jeg til Krakau paa en god Hest; min Opal hang i en Skindpung ved en Messingkjæde om min Hals. Jeg indhentede adskillige Personer, som reiste den samme Wei, og tænkte, idet jeg red dem forbi: „Mon der, blandt alle disse Mennesker, skulde findes Een, som er i Besiddelse af en Opal til 50,000 fl.“ —

Allerede før Middag naaede jeg den store Stad. Jeg satte min Hest ind i en af Forstadens Auberge, og begav mig tilfods til den store Plads, idet jeg fulgte de samme Gader, som jeg, fem Aar tidligere, havde gennemvandre med min Fader. Hvilke Forandringer havde ikke fundet Sted i dette Tidsrum! Til hvilket overordentligt Resultat havde ikke de Indtryk ført mig, jeg dengang modtog! „Lykelige Tilfælde, sagde jeg ved mig selv: som førte min Fader til Krakau! Var jeg aldrig kommen did, saa havde jeg aldrig hørt tale om en Edelsteenjæger, saa var jeg heller ikke nu paa Weien til den store Messe med en Opal til 50,000 fl.“

Jeg havde ingen Grund til at drage den Kjøbmands Nedelighed i Tvivl, med hvem jeg før havde handlet. Men inden jeg tog nogen afgjørende Bestemmelse med min Skat, vilde jeg først nyde Triumphen af dens Besiddelse. Med eet Ord, jeg ønskede, at min Opal maatte gøre ligesaamegen Opsigt, som den Schmidt havde solgt til Kongen. Jeg spadserede desaaarsag omkring paa den store Plads, og

søgte Leilighed til, at gjøre min Lykke bekendt og at udbrede Nyheden om den sjeldne Skat, som befandt sig i mit Børge.

Medens jeg kastede mine Bine snart tilhøre, snart tilvenstre, fængsledes min Opmærksomhed af den overordentlige Rigdom, som en Kjøbmand fra Levanten havde stillet tilskue i sin Bod, hvor de forskjelligste Vare vare udbredte paa lange Borde. Smøgende sad han under et Telt. Paa hine Borde saae man rige Stoffer, Broderier, Silketøier, persiske Guldstoffer, Specerier og kostbare Parfumerier fra Indien og Arabien, Damascenersabler, hvis Greb vare indlagte med Guld, Elfenbeen og Edelfstene, arabisk Gummi, Templer og Pagoder af Elfenbeen, beundringsværdige Mosaiskibilleder fra Florents, Cameer, skaarne Stene, hvis Arbeid endnu langt oversteg Stenenes Værdie. Alle disse Rigdomme havde den levantiske Kjøbmand udstillet i sin Bazar. Men ihvor rige og kostbare alle disse Gjenstande end maatte være, saa fandtes dog endnu Sjeldnere paa et andet Bord. Dette var besat med alle Slags ædle Stene, som vare lagte dels i Linier, dels i Kredse og Pyramider. Brillanter, Smaragder, Rubiner, Saphirer, Topasfer af alle Størrelser glimrede i Solen og henrykte de Forbigaaendes Blikke. Men blandt dem Alle saae jeg dog ingen Opal.

„Min Ven! saaledes tiltalte jeg Kjøbmanden: I er Messens Keiser. Paa Eders Borde ere alle Orientens Rigdomme samlede; alle Jordens Lande have bragt Eder deres Tribut, og dog kommer det mig fore, som om Eder dog fattes een Ting endnu.“

„Hvilken Gjenstand savner I da i min Bazar?“ spurgte han, uden at tage Piben af Munden.

„Jeg beundrer, svarte jeg: denne pragtfulde Pyramide af Edelfstene; jeg seer to Rader Topasfer, to Rader Rubiner, Saphirer, Smaragder, og een Rød Brillanter; hiin

køstbare Perle slutter det Hele. I dens Sted ønskede jeg at see en Opal.“

„Det vilde være mig let, at opfylde dette Ønske, sagde Kjøbmanden, idet han lagde sin Pibe bort: men efter min Mening passer Perlen bedre paa Spidsen af Pyramiden. I maa vide, unge Mand, at neppe er et Klenodie fremgaaen af Jordens Indvolde, før det kommer i min Haand, og jeg vedder Værdien af denne Pyramide, at jeg er istand til, i hver Art at opvise en skønnere Steen, end hver anden Kjøbmand i Krakau, i Polen, ja i hele Europa.“

Ved disse Ord kastede han et triumpherende Blik paa sine Borde, og vedblev at smøge.

Jeg sagde til mig selv: han har ingen Opal; havde han nogen, saa vilde han, stolt som han er af sine Klenodier, ikke undlade, at udstille den til Salg. Ifølge disse Betragtninger svarte jeg strax:

„Jeg kan ikke sætte Værdien af Eders Pyramide paa Spil, eftersom jeg ikke besidder den; men jeg vedder Værdien af et Klenodie, som jeg skal vise Eder, at det ei er Eder muligt, at opvise et Lignende.“

„Nævn dets Værd!“ sagde Kjøbmanden endnu stedse med samme Ligegyldighed: „Jeg vil troe Jer paa Ordet; vælg strax blandt disse Edelstene en af samme Værd, og læg Eders Klenodie ved Siden af. Den, som vinder, beholder dem Begge. I selv skal afgjøre, om den Steen, jeg viser Eder, ikke er kostbarere, end den, I eier.“

Jeg fandt dette Forslag meget billigt, endogsaa til min Fordeel, eftersom det stod mig frit, af hans Pyramide at udsøge den dobbelte Værdi af min Opal. Dog var jeg for ærlig til, at drage Fordeel af denne overdrevne Tillid; jeg valgte derfor en Brillant, som syntes mig at have en Værdi af 50,000 fl., og lagde den tilside. Imidlertid havde en betydelig Menneſkemasse samlet sig om Bordene, først hidløkket af Varenes Skønhed, siden fængslet af vor Sam-

tale. Alle yttede den meest levende Længsel efter at erfare Resultatet af et saa vigtigt Væddemaal. Paa denne Maade uaaede jeg den Hensigt, jeg attraaede, nemlig Leilighed til, at vise min Skat og tilfredsstille min Forsængelighed, ei at tale om Brillanten, som funkede mig i Dinene, og, efter min Formening, allerede var saagodtsom min Eiendom. Jeg tog derfor Kjæden af min Hals, aabnede Skindpungen, og fremtog min Opal, som jeg lagde paa Bordet ved Siden af Brillanten.

„Dette er unægteligt en meget skøn Opal! sagde Kjøbmanden, i det han lagde sin Pibe bort, for at undersøge den: Den er mere værd, end den Diamant, I har valgt, og passer fortræffeligt paa Spidsen af min Pyramide. Min Opal er for stor, som I seer.“

Med disse Ord aabnede han en lille Kiste af Ibenholt, og fremlagde paa Bordet den samme Opal, som Schmidt havde solgt til Kongen, og som jeg kun gjenkjendte altfor vel. Man tænke sig, hvorledes jeg i dette Dieblik var tilmode! Ved min egen Daarskab, ved min strafværdige Forsængelighed, havde jeg i eet eneste Dieblik tabt Lønnen for mine Bestræbelser, tabt alt Haab, al Udsigt. Kjøbmanden vedblev koldblodigt at smøge sin Pibe. Derpaa tog han min Opal, og lagde den paa Spidsen af Pyramiden, istedetfor Perlen, som han lagde bort med de Ord:

„Nu maa I dog indrømme, at min Pyramide er uden Mangel!“

Strax gemte han igjen sin egen Opal i Kisten, og lagde, med største Sjælsroe, nogle af sine Vare til rette.

Sørgmodig og nedslagen gik jeg bort. Men meer end nu, end Tabet af min Skat, krænkede mig Udtrykket af Tilskuernes Medlidenhed, hvorpaa jeg slet ikke var belavet. Jeg begav mig til den ovenomtalte Kjøbmand, uden dog at meddele ham noget om det, der var mødt mig. Men mit

Eventyr blev kun altfor hastigt bekjendt. Fra alle Sider lød det, at et ungt Menneske uden Erfaring havde ladet sig et kostbart Klenodie bedrage fra hos Staranzabad, den berygtede Handelsmand fra Bassora, og jeg mærkede til min Ydmygelse, at man pegede med Fingre efter mig som „det unge Menneske uden Erfaring.“

„Hvor kunde I være saa eensfoldig at troe, at Eders Opal kunde maale sig med Staranzabad's? spurgte min Ven, Kjøbmanden: Var I kommen til mig først, saa vilde I have erfaret, hvad hele Verden veed, at Kongen, for en Sum Penge, har pantsat sin Opal til Staranzabad, under den Betingelse, at han ei maa udstille den offentlig paa Messen.“

Efter denne Begivenhed kunde Intet holde mig tilbage i Krakau mere. Jeg solgte min Hest, og gik hjem. Istedetfor de 50,000 fl. havde jeg omtrent 200 fl. i min Pung, som deels hidrørte fra Salget af min Hest, deels fra en Regning, som Kjøbmanden var min Fader skyldig. Hvor forskjellige vare, paa Hjemveien, mine Følelser fra dem, der paa Hjemreisen havde besjelet mig! Mine Søstres Udstyr, min Moders Pension, min Cousine Konza og det friherlige Gods — Alt gik mig broget gennem Hovedet, og erindrede mig om min Daarskab og Forsængelighed. Vel var jeg endnu stedse Edelssteenjæger; Lykken kunde tilsmile mig paa ny; Haabet levede op i mig med fornyet Kraft. Nye Drømme om Rigdom, nye Planer til deres Anvendelse, sysselfatte min Aand og lode mig glemme min Ulykke. Men aldrig fandt min Hammer nogen Opal mere; dog holdt forventningen stedse mit Mod opret. Aldrig have mine Anstrengelser forskaffet mig en fuldkommen Uafhængighed; dog kastede de Saameget af sig, at jeg kunde føde mig, klæde mig, og — haabe.

Bekjendelserne.

I.

Der er et gammelt Ord, som siger: „Kun en Tøsse lader sig hange.“

En smuk Morgen i Aaret 18** hørte man i den lille Stad *** ikke tale om Andet, end om en saadan Tøsse, som man just førte til Torvet, hvor han skulde henrettes. Hvo var denne Ulykkelige? Gud veed det! Jeg husker det ikke mere. Kun Saameget mindes jeg, at han var en stakels Pjalt, som ei fortjente, at man gjorde et Skridt, for at see ham føres forbi, endnu mindre, at man gav ham det sidste Leide til Nettersiedet. I *** hørte derimod et saadant Skuespil til Sjeldenhederne, og desaaarsag fandt et betydeligt Sammenløb Sted.

Fra Fængslet til Torvet var Afstanden temmelig stor. Mængden trak omkring i Gaderne; Mange stode indenfor Binduerne, for at oppebie det Pieblis, da Kærren med Misdæderen kom forbi.

Langt om længe hørte man de Ord: „Han kommer! Han kommer!“ gaae fra Mund til Mund. Larmen blandt Mængden vorte alt som Kærren kom nærmere, og vakte selv deres Opmærksomhed, som vare blevne hjemme med det faste Forsæt, ei at bekymre sig om det, der foregik i Gaderne. Oberst Martial de Bievville og hans ti Gæster, som han paa denne Dag havde indbudet til en Ungkarls frokost, var En af hine rigtigt sølende Mænd, som i deres Hjerter føle en ædel Foragt for Forbryderen, men desuagtet ikke have det beklagelsesværdige Mod, med koldt Blod at see et Menneske, som skal henrettes, i Ansigtet.

Den muntreste Stemning herskede just ved Desertten, da Kærren med Forbryderen rullede forbi. Pludseligt op-

hørte Larmen paa Gaden. De muntre Indfald døde paa Gæsternes Læber. Stilhed herskede udenfor, saavel som i Spisefalen. Man hørte Intet, uden Dødsfærren, som langsomt rullede videre.

Denne Tilstand varede kun nogle Nieblkke. Da begyndte Larmen paa Gaden paany; men Munterheden ved Oberst Bleuville's Bord vilde ikke vende tilbage.

„Hvor har De Deres Tanker, mine Herrer? spurgte Obersten, som om han selv søgte at forjage en Idee, der martrede ham: Et Menneske, vedblev han — har begaaet en Forbrydelse; man griber ham, forhører, dommer og henretter ham, og saaledes fyldestgøres Retfærdigheden. Det er Alt! — Behager at smage paa denne Viin! vedblev han i forandret Tone: Jeg har ladet mig sige, at den ikke er slet.“

Et længe vedholdende „Leve!“ fulgte paa Oberstens Forslag. Ti Hænder med ligesaa mange Glas kom hinanden imøde. Gæsternes Blikke bleve syrigere, og Smilet vendte tilbage paa deres Læber.

Der fattedes ikke meget i, at jo den hele Begivenhed havde været forglemt. Obersten og alle hans Venner, Alle, undtagen Een, vilde med Magt forjage alle mørke Tanker, og tvang sig til at være muntre.

Den Eneste, som ikke vilde, eller rettere ikke kunde være munter, forblev en Tidlang som Tilskuere ved den Kamp som ti alvorlige Mænd, ti Mænd af sund Forstand, kæmpede mod en piinlig Idee, hvilken de, ved tvungen Munterhed, søgte at overvinde.

„Tilstaaer det kun, mine Herrer! sagde han omsider til dem; at vi ere som frygtsomme Børn, der, naar de see Riset, tvinge sig til at lee! — De maae sige, hvad De ville, denne Dags Begivenhed, denne Uslings Død, som hverken De eller jeg kjender, griber os stærkere, end vi ville tilstaae for os selv.“

„De sværmer, Kjære!“ raabte de Tilstedeværende. — „Jeg beder om Overbærelse med min Ven Duvernet! bemærkede Obersten: Han er ikke heldig i sin Spøg. Alligevel er dette et af hans bedste Indfald.“

Den alvorlige Gæst forholdt sig gandske rolig ved sine Benners Spot, som nu fulgte Slag i Slag. Da Enhver havde afstrykt sin Piil imod ham, tog han atter Ordet:

„Jeg har altid tænkt, mine Herrer — og er det end en trøstløs Tanke, saa er det dog en sand — at blandt alle Tilfuerne ved en Henrettelse kunne vel faa medrette sig til sig selv: Retfærdigheden bør være streng — mig kan den Intet forekaste; Lovene bør være haarde — mig kunne de ikke ramme, thi jeg er mig sikkert bevidst, aldrig at have gjort et Skridt, der kunde bringe mig paa den samme Vej, som fører denne Forbryder til Retterstedet.“

Han blev afbrudt med et Hurra, og nok et. Han lod Stormen gaae over, idet han, med uroffelig Rolighed, ventede, at man igjen skulde lade ham komme til orde.

„Ved Skrig gjendrives Intet! sagde han: Det beviser kun, at man vil overdøve sin bedre Bevidsthed. Og da vi dog ikke, uden Selvbedrag, kunne afvinde Underholdningen en munter Side, saa lader os hellere videre forfølge den Vej, en sørgelig Begivenhed har ført os paa.“

„Hvorhen vil Du da føre os?“ spurgte Obersten, i det han atter lod Vinen gaae rundt. „Ja, hvad vil De da egentlig sige?“ gentog de Andre.

„Jeg vil godtgjøre, at, naar alle vore Nerver føle sig smerteligt berørte ved en Henrettelse, saa hidrører dette fra Selvopholdelsens Instinkt, der øieblikkeligt sætter sig op mod den Lov, som tilintetgjør, og at, naar vi ei kunne værgе os mod en Følelse af Rædsel, i det vi see et Menneske vanæret ved en eller anden Dom, saa hidrører dette fra, at en Stemme i vort Indre siger os, at ogsaa vi, idet:

mindste eengang i vort Liv, have staaet en saadan Vestsjæm-
melse nær.“

„Men — indvendte En: Undtagelser vil De dog . . .“

„Jeg undtager Ingen! afbrød ham Duvernet: Nei,
Ingen her, og mig selv allermindst!“ tilføiede han med le-
vende Stemme.

Den til Henrettelsen bestemte Time slog. Duvernet
saa med et slags Rædsel paa Uhret, og blegnede. Man be-
mærkede hans Bevægelse. — „Jeg beder Dig! sagde Ober-
sten: Du maa fatte Dig! Betænk, dette Menneske er jo
dog en Morder!“

„Og veed De da, mine Herrer, om ikke ogsaa jeg er
En?“ svarte Duvernet med konvulsivt Rysten.

Man saa paa hinanden med skrækblandet Forundring.
Hvor kunde man troe Sigt om en Mand, hvis Sæder
vare saa milde, hvis hele Handlemaade var saa solid! Kjøb-
mand Duvernet var i Handelsverdenen bekjendt som en
Hædersmand; hans Underskrift respecteredes alle vegne. Blandt
sine Bekjendte gjaldt han vel ikke for et udmærket Hoved,
men man agtede hans fortræffelige Hjerte og hans sunde
Forstand. Man elskede ham, fordi han virkelig var det
værd; man følte sig lykkelig ved at see ham hos sig. Man
var vis paa, at være velkommen hos ham, og det var en
sand Glæde, at bemærke, hvor hjerteligt han elskede sin Hu-
stru og sit Børn. Og denne Mand havde anklaget sig for
et Mord.

„Lader os for Himlens Skyld slaae en Bøm for alle
Bekjendelser! sagde Obersten: Lader os tale om noget
Andet!“

„Nei! tog Duvernet Ordet: Jeg har sagt For meget
til at blive staaende paa Halvveien. Der gives Ting, som,
naar de engang ere berørte, ogsaa maa føres tilende, og
saaledes skal De da erfare den hele Historie. De kjender
mig. Jeg vil Intet tabe i Deres Agtelse, naar De erfa-

rer, hvad jeg har gjort. Gjort Gjerning staaer desuden ikke til at forandre, og har jeg end en gammel Skyld at bære paa, saa gjør jeg idetmindste hver Dag, hvad jeg kan, for at affone den.“

„Velan da! tog Obersten atter Ordet: Da Du endelig vil føre os ud paa dette Gebeet, saa ville vi følge Dig. Men, mine Herrer! vedblev han, i det han vendte sig til sine Gjæster: Det er et almindeligt Skriftemaal, her skal finde Sted. Vi ville, som ærlige Mænd, adspørge vor Samvittighed, og derpaa bekjende Enhver sine Synder! Thi Duvernet paastaar jo, at Ingen kan vide sig fri. Jeg er virkelig nysgjerrig efter at erfare, af hvad Grund da egentligen Enhver af os skulde have fortjent at hænges. Er der Nogen her, som vil unddrage sig Skriftemaalet?“

„Nei, almindeligt Skriftemaal!“ raabte Alle,

„J kunne gjøre, hvad J ville! sagde Duvernet: Jeg begynder.“

II.

„Jeg talte om et Mord, mine Herrer, og forstaaer jeg Dem ret, saa mene De udentvivl, at Taleren her er om et ulykkeligt Tilfælde, en ufrivillig Forbrydelse. Destoværre forholder det sig ikke saa. Det er en virkelig Forbrydelse; det er, kunde jeg fristes til at sige, et overlagt Mord, hvori jeg bekjender mig skyldig. — De vilde ikke forlange denne Bekjendelse, og jeg aflægger den fuldstændig, skjøndt det er sandt, at Jureten kunde tvinge mig dertil. Jeg skal ikke fortie nogen Omstændighed ved denne skrækkelige Tildragelse; kun maa De tillade mig, ei at nævne mine Medskyldiges Navne. Det er nok, naar jeg siger, at fem i den almindelige Agtelse høitstaaende Mænd, at fem Mænd, hvis

Navne udtales allevegne, hvor man nævner Mønstre paa gode Borgere, trofaste Venner, værdige Familiefædre, det er nok, siger jeg, til deres Straf, at Een af dem ikke kan møde en Anden, uden at gysse, at Een af dem ikke kan see en Anden i Dinene, uden at Skamrødme bedækker hans Ansigt, at de ikke kunne høre de Lovtaler, man værdiger dem, uden at martres i deres Samvittighed, som siger dem, hvorlidet de fortjene dem. Det er min Hemmelighed, ikke deres, jeg giver til Priis for Dem, mine Herrer.“

„Det er nu treogtyve Aar siden. Jeg befandt mig i Genua; — Genua, denne Stad, hvor man fører et frit Liv, hvor Luner og Lidenstaber have et saa frit Spillerum, at man kan tillade sig Alt, Alt, selv en Forbrydelse, uden at frygte Politiet, som vel er virksomt, mistænksomt, spejdbende, men som ikke udvikler sin Virksomhed, ikke over sin tyranniske Narvaagenhed, ikke viser sin uforsonlige Magt, uden naar politiske Meninger ville gjøre sig gjældende, som stride mod Regjeringens Grundsætninger. I dette Land, mine Herrer, er der Intet, som hindrer Dem i, at gjøre, hvad De ville, men Alt forbyder Dem at tænke. Det mindste uoverlagte Ord kan vorde farligt; der findes altid Øren, som opsnappe det, og en Hukommelse, som aldrig glemmer, men fordrer Regnskab til sin Tid, medens de afskyeligste Handlinger næsten ubemærkt begaaes, fordi man ikke vil see dem, og glemmes, fordi man ingen Interesse har ved at husse dem.

Ikke vil jeg beskrive, hvilket lystigt Liv vi nu havde ført i fire Uger. De kunne selv forestille Dem, hvorledes vi, vore egne Herrer, vel forsynede med Bæklær paa de bedste Huse, tilbragte vor Tid, for hvilken vi ikke skyldte Nogen Regnskab. Den ene Fæst afløste den anden, Orgier fulgte paa Orgier. Tiden gik som et Uhr, man lader løbe af.

De første fjorten Dage var os en virkelig Guldalder. Hvad enten nu Glæderne søgte os, eller vi dem, Saameget er vist, at vi, ved hvert Trin, vare forvissede om, at gaae Forlystelser imøde under hvilkensomhelst Skikkelse. Vi havde foresat os, at nyde dem indtil Mættelse; for at naae dette Maal, havde vi bestemt, at offre en heel Maaned. I den tredie Uge fornåm vi dog, at Forlystelserne begyndte at trætte os, men Ingen vovede at give sig tabt. Man gjorde sig det til en Vresag, at overvinde sin Modbydelighed, og i det vi begyndte, at misbruge Alt, fordi vi allerede havde nydt alle mulige Glæder, kom vi omsider til den afgjørende Uge, uden at Nogen havde havt Svaghed eller rettere Klogskab nok til aabenhjertigt at tilstaae: Jeg er tilfredsstillt!

Rjebede, udmattede, sløvede, havde vi omsider med stor Møie naaet de sidste Dage af Maaneden. Vi vømmedes ved Alt; vi vare utaalmodige, utilfredse med os selv, og af denne Kilde fremgik Misforstaaelse, Lidenstkabelighed, Riv. Istædetfor at søge Grunden til den forandrede Stemmning hos sig selv, anklagede den Ene den Anden for Egenfindighed og ondt Lune. Man opponerede mod hinanden, for dog at foretage sig noget, og af samme Grund kom vi paa det Indfald, at vorde skinsyge paa hinanden. Dog maa jeg til min Vre tilstaae, at denne Skinsyge ikke vandt Rum hos mig; den forekom mig altfor latterlig. Imidlertid tog vort onde Lune stedse mere Overhaand; en Strid, som opstod ved et Parti Boston, gav det Leilighed til, at udbryde i lys Lue. Fornærmelige Ord bleve vekslede; man veltede Spillebarket; man opløstede Hænderne til Slagsmaal. Uro, Skrig, Fornærmelser paa alle Sider. Stridens Ophavsmand, hidtil uadskillige Venner, nu uforsonlige Fjender, forlangte øieblikkelig, blodig Fyldestgjørelse; men vi Andre lagde os med al Magt derimellem, ikke for at forhindre Kampen, men for at faae den udsat. Dette skete dog af

Oekonomie. Vi vidste nemlig af Erfaring alt for vel, hvor langsomt en Dag uden fast Bestemmelse sniger sig hen. Udsigten til en Duel var for os ørkesløse Mennesker ingen ringe Behagelighed. Man udsatte derfor Tvekampen til den følgende Dag.

Skal jeg tilstaae det for Dem, mine Herrer? Natten, som gik forud Duellen, var, ikke blot for Vidnerne, men ogsaa for Hovedpersonerne i Dramaet, den Behageligste i lang Tid. Fra det Dieblik af, det var besluttet, at en Duel skulde finde Sted med alle derved brugelige Formaliteter, fornam vi ikke mere den lumre, trykkende Luft, der i den sidste Tid havde ligget paa os; vort Bryst var lettet; Uveiret var udbrudt, vi aandede friere. Selv de, som kun skulde gjensees, for at saaes, trykte hjerteligt hinandens Haand, da de om Aftenen skiltes ad.

De ville tillade mig, fort at berøre Duellen, der i og for sig intet Mærkværdigt frembød. Efter en oversflodig Frokost begave vi os paa Veien næste Morgen. Fra Gaden Balbi kom vi til den herlige og eensomme Promenade *Acqua sala*, hvor vi bødte ind i en af de eensomme Alleer. Her kastede begge Modstanderne deres Klæder, Kaarderne krydsede hinanden, de Kæmpende vare Begge lige ubehændige. Snart blev den Ene af dem saaret i Haanden. Blod var rundet, Vren var altsaa fyldestgjort og Fornærmelsen hævnnet. Efter lang Frem- og Tilbagesnacken trykte man Modstanderne i hinandens Arme, og saaledes endtes dette Drama.

De kan vel tænke Dem, hvorledes Resten af Dagen blev anvendt. Denne Duel havde gjort en saadan Virkning paa os, at vi, ved Udløbet af den tredjote Dag, vare i en ligesaa glad og modtagelig Stemning, som den første Dag, vi mødtes i Genua. Vi gave en prægtig Souper, for paa eengang at fejre Forsoningens og Afskedens Fest, thi næste Dag skulde vi adskilles. Festen udartede til et

ryggesløst Gilde; Intet fattedes derved, hverken ituslaget Porcellain, eller Damer med flyvende Loffer, hverken Etromme af Punsch henad Bord og Gulv, eller sønderbrudte Perler og Halsbaand. Jeg har bivaanet mangen Storm paa Havet; jeg har seet Seil sønderslides og Master knakkes; men dristigt tør jeg paastaae, at den Uorden, som herskede ved Slutningen af dette Afskedsmaaltid, var uden Mage. Fornuften tilraabte os: Det er nok! Men Ingen af os var istand til at agte paa Fornuftens Stemme. Kun eet Skridt endnu, og vi vare grebne af hiint Naserie der kan føre til Alt, selv til Forbrydelsen. Vi gjorde dette usalige Skridt, uden selv at bemærke det, og da En af os, jeg huffer ikke mere hvo, gjorde det skrækkelige Forslag: da vi dog ikke vide, hvormed vi skulde fordrive Tiden, saa ville vi lege Boddel, og En af os maa lade sig hænge; saa vare vi i den Grad drukne, at kun den meest udsvævende Tanke, kun det rædsomste Project kunde finde Indgang hos os. Da han havde sat sit Forslag vedbørligt ud fra hinanden, og vi Andre havde begrebet det, blev dette sataniske Middel til at bringe Afverling i vore Forlystelser, antaget med tvileløs Glæde.

Inden jeg imidlertid gaaer videre i min Fortælling, ville De, mine Herrer, tillade mig, at forstikke, at vi, i det Hele, vare gode og vakkre unge Mænd, og at vi, hvis man havde sat vor Væge paa Prøve, vilde have modstaaet de meest fristende Tillokkelser. Vi vare os bevidste at føre hædrede Navne og — der var Ingen iblandt os, som jo elskede sin Moder af Hjertensgrund. Og alligevel veeg Ingen tilbage for Tanken om en Forbrydelse! Jeg veed ei, om de tilstedeværende Damer toge Sagen saa alvorligt, som vi; men de forsvandt siebliffeligt.

De, der med Enthusiasme havde modtaget Forslaget, vilde ogsaa strax sætte det i Værk. Elig en Gjerning maatte jo sætte Kronen paa Festen! I kortere Tid, end

jeg her bruger til at fortælle det, havde Enhver skrevet sit Navn paa en Seddel; man lagde de sex Sedler i en Hat, og under skraldende Latter stredes man om den Vre, at gribe efter Sedlerne, for at erfare, hvo der skulde være Bøddel og hvo der skulde hænges.

Bøddelen, mine Herrer, sidder her for Dem. Offret var en Yngling paa atten Aar. Hans Ansigt var et Speil af hans Sjæl; aldrig saa jeg saa blidt et Ansigt. Han var sin Families Haab og Stolthed; grædende havde han ved Afreisen omfavnet sin Moder. Der var ogsaa, i hans Fødeby, en ung Pige, som ventede paa hans Tilbagekomst. Stakkels Henrik!

Her brast Duvernet's Stemme, og i nogle Sekunder var han ikke istand til at fremsføre et Ord. Obersten og hans Gjæster ærede, grebne af Bestyrtelse, hans Tausched.

„Jeg har nævnt det unge Menneſke, vedblev han: men jeg beder Dem, mine Herrer, at De ikke ville nævne hans Navn, naar De kommer til mig. Thi der er En . . . . en Kone . . . . min Kone — fort, jeg vil oprigtigt ſige Dem, hun kan ikke høre Navnet Henrik, uden at Taa: verne træde hende i Dinene; thi hun har kjendt ham, og det varede længe, inden hun kom ſaa vidt, at hun kunde ſige til ſig ſelv: „Jeg har Intet af ham mere, uden en ſød og ſmertelig Erindring; ſaa maa jeg da tage mod en Andens Haand.“

„De ſeer, mine Herrer, til hvilke Bekjendelser denne Hiſtorie fører mig. Lad dem blive mellem os! Gid ellers Ingen maa erfare, at min Kone i ſit Hjerte gemmer en ulykkeligt Kjærlighed, hvorover jeg aldrig tør beklage mig! Og gid den arme Kone heller aldrig maa erfare, at jeg, for at ægte hende, for at give hende min Formue og mit Navn for den Lykke, jeg havde berøvet hende, har løst:

vet mig fra andre Forbindelser, der vare mig hellige og dyrebare!“

„Hvoraf kom det, at ingen Følelse af Rædsel, ingen indre Stemme holdt os tilbage fra Forbrydelsen? Maaſkee har falſk Undſeelse bragt denne Følelse, denne Stemme til Taushed.“

„Henrettelsen fandt Sted! — — Ak, jeg glemte Benen, som vi stode i Begreb med at offre, uden at gjøre os Regnskab for det Mord, vi vilde fuldbringe. Denne ulukkelige Henrik, som munter traadte Døden imøde, ja endogsaa, ved græsfelig Spøg, som Vinen indgav ham, opmuntrede os Andre, stillede sig foran et Vord, hvorpaa stode sex Bøgere Champagner. Rask styrtede han dem ned, og medens man fuldte dem paany, skrev han til sin Moder og bad hende tilgive hans saakaldte Selvmord. Da han havde endt sit Afſkedsbrev, blev han af mig og dem, der kaldte sig mine Vende, greben som en Forbryder, og Rædselsdaaden fuldbragtes under en Regn af Vin og Liqueur og under ſtingrende Latter. Endnu engang udſtrakke Henrik sin Haand imod os, som om han vilde forlange endnu et Glas; men da det ræktes ham, ſvigtede hans Fingre, og Glasſet faldt paa Gulvet. —

„Vi havde sovet, mine Herrer, sovet den hele Nat, som om vi havde havt den roligſte Samvittighed, som om vi ei havde gjort Andet, end levet en Glædesdag mere. Vor Straf ſkulde først begynde med Oprægnelsens Dieblig, men ſiden har den ogsaa forfulgt mig uafsladeligt.“

„Vi vaagneede efter en vederqvægende Slummer, der ei havde efterladt noget Spor af det Skete i vor Hukommelse. Vi aabnede Vinene, ſaae mod Himlen, ſmiilte ad den oprindende Sol. I Begyndelsen gjorde vi os ikke Regnskab for Noget; vi følte os kun noget matte, den ſædvanlige Følge af en gjennemſværmet Nat. Men lidt efter lidt vaagneede Erindringen; vi ſaae paa hverandre, vi talte hverandre: —

der fattedes Een! — Hvad er der blevet af ham? — Han er her! — Her! — Og med Rædsel stirrede vi paa Henrik's Liig.“

„Intet Sprog beskriver den Forfærdelse, som greb os ved dette Syn. Naar Gud engang ikke vil tage Hensyn til vor Fortvivlelse, saa stæer det, fordi den Forbrydelse, vi allerede have bødet saalænge for, ingen Barmhertighed fortjener. Henrik's Brev til sin Moder beskyttede os vel mod Politiets Mistanke, men Enhver af os havde sin Dom: mer i sin egen Varm!“

„Saa snart det lod sig gjøre, adskiltes vi. Det var paa Tiden, thi Ingen af os kunde længer udholde, at see den Anden. Jeg var den Skyldigste; jeg paatog mig derfor, at overbringe Henrik's Forældre Sorgbudskabet, og tilregne dem det som velfortjent Straf, at samle deres Taarer. Jeg erfarede, at der, foruden dem, endnu var Een, hvis Haab jeg havde sonderknust — hun blev, som jeg sagde Dem, min Kone.“

III.

Duvernets Fortælling havde gjort et dybt Indtryk paa alle Tilstedeværende og frembragt en længe vedholdende Taushed, der slet ikke syntes at ville tage nogen Ende. — Omfider bragte Obersten i Erindring, at de havde lovet hinanden gjensidig Tillid. Een af Selskabet skulde nemlig, for at udslette det smertelige Indtryk af hiin Historie, løse sit Ord, og fortælle noget Lignende af sit Liv. Men Ingen af de Ti torde vove det, maaskee kun af den Grund, at de Alle anstrengte sig, for i deres Erindring at tilbagekalde en muligt stor Forbrydelse, der var istand til, at udholde en Sammenligning med den af Duvernet fortalte Anecdote. Omfider besluttede En sig til at tage Ordet, og sagde, dog med meget beskedne Mine: „Udentrivl vil det

jeg nu vil fortælle Dem, mine Herrer, i Sammenligning med vor Bens Historie, forekomme Dem yderst ubetydeligt, var det mig derfor ikke om at gjøre, at opmuntre de Andre til, efter Løfte frit at bekjende deres Feil, saa vilde jeg ikke tillade mig, at tage Ordet nu. Tilmed maa jeg kunne gjøre særdeles Regning paa Deres Overbærelse, eftersom jeg endnu den Dag i Dag ikke med Vished veed, om det, jeg nu vil fortælle Dem, kan gjøre Fordring paa Navn af Forbrydelse. De maae nu dømme! Her er Begivenheden:

Forventningsfulde saae Alle paa den beskedne Taler, og Denne tog Ordet, som følger:

„Er der Noget blandt Dem, mine Herrer, som veed, hvad Armod er? Jeg mener ikke hiin', som vi, i vor Ungdom, bære saa modigt, og som vi længe efter, naar Lyk-
kens Dage ere komne over os, mindes med et Smil, idet vi sige: Jeg var rigtignok fattig dengang, men det var en lykkelig Tid! Denne indbildte Armod kjendte jeg ikke; min Elendighed var kun parret med det Smertelige og Græselige. Et nøgent Tagkammer, en Halsfak i en mørk Alkove, en usæl Klædning, og paa mit Bord stundom et Stykke tørt Brød, stundom Juter; det er den virkelige Armod, og mod denne søgte jeg længe forgjæves at værgе mig. Jeg bar den om med mig i min lasede Kjøle; jeg laste den i deres Blikke, som mødte mig; naar jeg gik over Gaden, gik Folk afveien, som om de frygtede, at komme i Berørelse med mig, som om mit Aandedræt havde kunnet meddele dem min Ulykke. Kom jeg hjem, sørgmodig, forladt, mædig, hungrig og forfrossen, saa traf jeg her min troe Staldbroder. Han bød mig en Stol paa to Been, viste mig en Kamin uden Ild, et Brændekammer uden Brænd, og Haab om Lidt at spise — waasfee imorgen!“ —

Nu ville De indvende: hvorledes kunde et kraftigt Menneske paa toogtyve Aar — i hi saa gammel var jeg just, og Kraft fattedes mig ei heller — et Menneske, som Gud

har skænket Mod til, at erhverve sine Fornødenheder, og at seire over alle Hindringer — hvorledes kunde han nedsynke i en saa hjælplos Forsatning? Hvorledes kunde det fattes et intelligent Menneske paa Arbeid, naar han vilde arbejde? Da han dog maatte vide, at Intet nedværdiger den menneskelige Natur mere, end Forbrydelse og Betleri, hvorfor frembød han sig da ikke som Dagleier? De skulle erfare Grunden, mine Herrer — det var Stoltthed! Deri laae min hele Hemmelighed, min dybe Elendighed, thi jeg beherskedes af hiin dumme Forsængelighed, hiin Hjertets Feighed, hiin Landesneverhed, og hvad man ellers vil kalde Menneskets Hovmod. Jeg var Egoist nok til at troe, at jeg var bestemt til noget Bedre; jeg sølte Kunstnerens beundringsværdige Resignation i mig; jeg troede, at en Michel Angelo's Blod rullede i mine Aarer — hvor kunde jeg da fornødre mig til, at polere Kamingesimser? Hellere fastede jeg, og drømte om min fremtidige Hader.

Den fattige har Intet at frygte; han kan, naar han gaaer ud, uden Fare lade Nøglen blive siddende i sin Dør. Dette håndte ogsaa mig en Dag. Men forestiller Dem min Forundring, da jeg ved min Hjemkomst fandt . . . De maae ikke gjøre saa store Dine, mine Herrer! De maa ikke troe, at der er foregaaet nogen Forandring med mit Meublement, at jeg har fundet en smuk Seng, en fuld Bors, eller deslige — Sligt var det ikke!

Hvad jeg fandt, var ubetydeligt nok, maaskee altfor ubetydeligt til at omtales. Med eet Ord, det var en omhyggeligt tildækket Leerpotte; ved Siden deraf laae en Serviette med et nydeligt, melkehvidt Brød. Efter den fortræffelige Dejeuner, Obersten har givet os, er det rigtignok ikke paa sit Sted, at tale om den Virkning, Synet af den mig saa uventet beredte Souper frembragte paa mig. Den første Bevægelse var -- Skamfuldhed. Min Stoltthed var krænket. Men — jeg var allene; Hungeren havde en mægtig

rig Stemme. Med et Slags Respect løstede jeg Laaget af Potten. Den styrkende Duft, som udbredte sig i min Mandsfarde, vakte snart en egen Følelse af Velbehag i mig, og Taknemmeligheden tog omsider Gade i mit Hjerte. Uden længer at gruble over den besynderlige Tildragelse, satte jeg mig hen, for at gjøre mit Maaltid. Men i det jeg tog Brødet i Haanden, sk jeg sat paa en Seddel, hvor paa følgende Ord temmelig uorthographisk fandtes skrevne med Blyant:

„Modtag Dette, uden at bekymre Dem om, hvorfra det kommer! Det bydes Dem saa hjærtligt, som om det kom fra Deres eget Hjerte . . . Vil De, at man skal komme igjen, saa lad Deres Regle blive tilbage, dog ikke i Deres Dør, men paa Tambouren, bag den store sorte Kiste. Forrigt forste De ikke videre!“

Jeg velsignede den Ubekjendtes Haand og Hjerte, og foresatte mig at agte min Velgjørers Hemmelighed. Saaledes tænkte jeg i det mindste, da jeg gik tilfængs; men næste Morgen, da jeg vaagnede, og mine Dine faldt paa Potten og Servietten, blev min Nyssgjerrighed meget levende. Jeg var aldeles ubekjendt med alle de Andre, som boede i Huset; dog formodede jeg, at min Velgjører ogsaa maatte være min Huusfælle. Jeg beslattede derfor at udspørge den Ene efter den Anden; jeg gik fra Dør til Dør; jeg spurgte mig fore alle vegne, men fik ingen Oplysning; thi man forstod mig slet ikke; man var ikke utilkøielig til, at ansee mig for forrykt. Jeg gik ud, for, som de foregaaende Dage, at besøge En af mine Venner, en Billedhugger, der dengang ikke havde det stort bedre, end jeg, men nu er en rig, berømt Kunstner og Medlem af Akademiet. Dengang deelte han med mig, hvad han havde, sit Værktøi, sit Leer, sin Gibs og sine Marmorbrokker. For første Gang havde jeg en Hemmelighed for ham; men han formodede, at der maatte være mødt mig noget lykkeligt, thi jeg arbeidede med større Lethed, større Mod, end jeg

pleiede. Da jeg om Aftenen kom hjem, fandt jeg min Nøgle paa Trappe-Tambouren, bag den sorte Kiste, hvor jeg havde lagt den.

Her har Ingen været, sagde jeg til mig selv. Men jeg feilede; Potten, Servietten, Brødet fandt jeg paa Kamingskummen. Og der var ogsaa denne Gang en Billet, men af en anden Haand. Den indeholdt blot de Linier:

„Man troede, at kunne gøre Regning paa Deres Discretion. Bedblicher De at anstille Undersøgelser i hele Nabolaget, saa vil De omsider opdage Sandheden. Men vil det gøre Dem lykkelig? . . . . Man vil da vorde ret betruget . . . .“

Denne Gang foresatte jeg mig, at være ganske rolig. Og over en Maaned blev jeg mit Forsæt tro. Dette sagde jeg ogsaa min Correspondent, thi jeg forsømte ikke, skriftligt at udtale min Tak. Hver Aften fandt jeg, til min store Forundring, ved Siden af en varm Souper en ny Billet, steds af en anden Haand. Maaskee ville De spørge, hvorledes jeg, en heel Maaned igjennem kunde beseire min Nysegherrighed. Herpaa kan jeg kun svare Dem, at just paa hin Tid en stor Idee sysselsatte mig; den lod mig glemme alt Andet. Min Bestemmelse til Kunstner var nemlig sin Afgjørelse nær.

Tiden nærmede sig, da den Jury, som havde det Hverv, at anerkjende eller tilbagevise de Bærker, man vilde udstille i Museet, skulde forsamle sig, for at bedømme den tredje Statue, jeg vilde underkaste deres Dom. Begge de foregaaende Aar havde nemlig ikke været mig gunstige; men denne Gang var jeg fuld af Haab. Min Stolthed sagde: „Arbeidet er godt!“ Min Ven, Billedhuggeren, sagde: „Det er bedre!“

Da jeg en Dag kom hjem til sædvanlig Tid, var jeg nærvæd at opdage Hemmeligheden. Forgjæves søgte jeg min Nøgle paa det sædvanlige Sted, og strax sagde jeg til mig

selv. „Der er Nogen hos Dig!“ De kan vel tænke Dem, at jeg hastede. Alligevel gjorde jeg mig Skrupler, som om det var en slet Handling, jeg vilde begaae. Jeg nølede; jeg gik op og jeg gik ned. Omfjeder drev en uimodstaaelig Attraa efter at opdage Hemmeligheden mig fremad, og jeg kom til min Dør. Skjælvende lagde jeg Øret til Laasen. Jeg hørte strax, at En gik derinde; jeg hørte hans Trin, jeg troede at høre hans Aandedræt. Nu forekom det mig, som om min libekjendte vilde fjerne sig. En heltemodigere Beslutning, end jeg havde troet mig istand til, bestemte mig til, at holde paa Døren og at sige: „Jeg er her!“ Rask foer en Haand mod Nøglehullet. Jeg hørte et svagt Udraab af Skræk, og medens Døren ogsaa holdtes i fra den indvendige Side, kunde jeg tydeligt mærke et presset Aandedræt, som af en ung Pige, der søger at undkomme af en Fare.

„Nei! sagde jeg ved mig selv: Det er ingen Mand, som er derinde; min Velgjørerinde maa være, hvis hun vil — hendes Billie vil jeg ære.“ Strax tilraabte jeg hende: „Frygt De Intet, min beskjæmmende Engel! Jeg tilbæder Dem, uden at kjende Dem . . . . jeg gaaer . . . . jeg fjerner mig en heel Time, og jeg giver Dem mit Væresord paa, at jeg aldrig skal søge at opdage, hvis De er.“

Jeg steg ned ad Trappen med tunge Skridt. Men da jeg var kommen ned paa Gaden, saa jeg op til mit Tagvindue, og fik Øie paa Hovedet af en Pige, der rimeligviis vilde overbevise sig, om jeg ogsaa gik bort. Bæstebest den slog jeg mine Øine ned, og iilte bort saa hastigt jeg formaaede.

Endnu, mine Herrer, vil det ikke være Dem klart, hvad jeg egentlig vil, og med hvad Næst jeg har taget Ordet, da jeg ikke fortæller Dem nogen Forbrydelse. Men — De maae høre mig tilende.

Med mit Arbeid, som jeg selv var saa tilfreds med, havde jeg ingen Lykke. Man tilloob mig ei, offentlig at udstille min Statue; den blev, som uværdig, tilbageviist af Museets Examinatorer. Havde de dog blot motiveret deres grusomme Dom! Men nei, intet opmuntrende Ord, som kunde stille Blodet og lukke Bunderne, oplivede mit Haab for Fremtiden. Uden deres strenge Justits var jeg maaskee hele mit Liv forbleven en middelmaadig Kunstner, medens jeg nu maatte nøies med, at vorde en duelig Marmorarbejder. Hele Dagen stormede jeg om i Paris som en Nar; tigange gik jeg forbi min Vens Atelier, uden at kunde overlade mig til, at træde ind — thi han havde været lykkeligere, og jeg var utaknemmelig nok til, at skrive hans Lykke paa Intriguers Regning. Denne Dag fornåm jeg ingen Hunger. Jeg lod min Souper, der sandtes hensat som sædvanligt, staae urørt, og næste Dag skrev jeg til min Ubekjendte:

„Skuffet i alle mine Forhaabninger, et Offer for Menneskenes Uretfærdighed, vil jeg ikke være Noget skyldig mere. Det er sidste gang, De finder min Nøgle paa det sædvanlige Sted; herefter skal Ingen betræde min Dørstuel mere.“

Derpaa gik jeg ud, uden at vide, hvorhen. Jeg løb om, som i Vildelse, og saae snart op mod Himlen, snart ned til Jorden. Jeg løb alle Mennesker paa Vermet, talte uafsladeligt med mig selv, og følte tydeligt nok, at jeg var paa Veien til at vorde forrykt. —

Da seer jeg, tæt foran mig, en Baptisstrimmel, som vel meer end een Gud, havde traadt paa. Det er mig umuligt, at forklare, hvad der foranledigede mig til, at bukke mig og tage den op. Men denne Handling belønnes strax ved en Følelse af Glæde og Havn. Det var en Bankbillet paa 1000 Franker! Det forekom mig, som om Forsynet paa denne Maade vilde hævn mig paa mine

Dommere og tilvende mig Prisen for min Status. Gandste beruset af Glæde, vilde jeg opsøge min Ven, for at gjøre ham deelagtig i min Lykke. Ulykkeligviis var han reist paa Landet og jeg saae mig nødt til, at bevare min Lykkes Hemmelighed for mig selv. Men — deri ligger just min Forbrydelse! Men inden jeg fuldender Historien om denne Bankbillet, beder jeg Dem følge mig til min usle Mansgarde for sidste Gang. Min af Fortvivlelsen dicterede Skrivelse havde gandske frembragt den Virkning, jeg kunde vente deraf. Der var ingen Potte mere, ingen Serviet, intet Brød! Men i dets Sted fandt jeg en Silkepung og et til mig adresseret Brev, saalydende:

„Otte unge Mennesker, som De aldrig vil lære at kjende, fordi vi kun for Gud ville være bekjendte, hvad vi af Kjærlighed gjøre for Dem, have forenet sig om, at understøtte Dem i Deres Ulykke. De viser nu vor Understøttelse tilbage, og vi ville ei forsøge, at modsig Dem. Men ikke De alene lider under denne uventede Tilbageviisning. Vi takke Dem for Deres Diskretion, og bede Dem fortsætte den, eftersom vi have Forældre, som maa-see kunde være af andre Tanker, end vi, ihenseende til Anvendelsen af vore Sparepenge. Disse finder De hoslagte, i Silkepungen paa Deres Kamin. Modtag dem som en Grindring. Hvad vi give Dem, er vor velfor-tjente Eiendom. Det er Udbyttet af vore Arbeider i Aftentimerne i den sidste Maaned. Tak os ikke! Det er os, som bør takke Dem for de mange behagelig, Timer, vort lille Complot har stjælet os Dag for Dag. Sog at vorde lykkelig; vi ville da ogsaa være saameget lykkeligere.“

Saaledes begreb jeg da nu, hvor de mange Haandskrifter kom fra. Jeg aabnede Pungen og fandt tredsindstyve Franker deri, hvorefter jeg kunde beregne, at Enhver af mine otte unge Belgjørerinder fortjente fem Sous i Timen. Stakkels Børn!

„O, I Engle! raabte jeg entusiastisk: Bliver kun ubekjendte for mig indtil hiin Dag, da jeg skal bringe Eder min Tak i Himlen!“ — Man hørte mig; thi bag min Dør fornam jeg endeel hvissende Stemmer.

Kun saa Ord har jeg endnu at tilføie min simple Historie. Niig ved mine 1060 Franker, besluttede jeg, at forlade Paris, og at ombytte Billedhuggeren med en simpel Haandværker. Der var kun een Marmorarbejder i Lyon; ham vilde jeg tilbyde min Tjeneste. Just som jeg besteg Deligencen, saae jeg en gul Seddel klistet paa Muren. Med store Bogstaver stod der: „Tabt Bankbillet.“ Jeg bortvendte mine Bine, og idet jeg sølte efter min Lomme: bog, sagde jeg med Skræk til mig selv: „Det er maaskee Din!“ For førstegang faldt det mig ind, at denne Billet maatte tilhøre en Anden, og førstegang sølte jeg Samvittighedsnag. Vognen rullede bort, og Naget forsvandt. Ved min Ankomst til Lyon satte jeg mine Penge i min Herres Bedrift; de bragte Lykke. Snart fik jeg Deel deri, og efter ti Aars Forløb blev jeg Chef for Etablissementet. Jeg havde, saa at sige, gandske glemt den egentlige Kilde til min Lykke, da jeg engang, under mit Ophold i Paris, læste Følgende i en Journal:

„Nummer 26,731 er, i afsigte Uge, død i Slavehuset i Rochefort, og har, ligetil sin Død, paastaet at være uskyldig. Det var en garçon de recette, der i Februar 18° blev dømt for at have stjålet en Billet paa 1000 Franker, som han paastod at have tabt, og som hans Herre i tre Maaneder lod eftersøge forgjæves. Den Strengthed, Tribunalet viste mod denne Ulykkelige, trods hans bestemte, tusindgange gjentagne Benægtelse, lader sig forklare ved hans tidligere Forhold. Debatterne havde nemlig ført til den Opdagelse, at han var en løsladt Galleislave.“

Var Talen her om den af mig fundne Bankbillet? Var jeg Skyld i, at man paa Livstid indespærrede en Ulyk-

kelig, som ellers maaskee aldrig var kommen i et Slavehuus mere? Det var mine Tvivl, og deri ligger min Forbrydelse! Er jeg skyldig, eller uskyldig — jeg spørger Dem, mine Herrer? Det er mig en skrækkelig Tanke. Vel søger min Overbeviisning at friskjende mig for Skyld i den Dom, som overgik dette Menneske. Men min Kone har dog stiftet ham en evig Messe, og jeg betaler hver Uge 50 Franker til Fangernes Hjelpeskasse, for at formilde de Ulykkeligens Lod.

Michel Masson.

Covent-Gardens Damer.

Jeg veed ikke, hvad det var for en Nysgjerrighed, som bevagede mig til, at udrække min Haand efter en tynd Piece, som laae henkastet mellem endeel større Bærker paa en Boghøfers Diske. Jeg aabnede den, og læste en engelsk Titel. „Hvad koster den?“ spurgte jeg Kræmmeren. — „Otte Sous!“ svarte han med Ringeagt. — Jeg lagde Pengene paa Bordet, og han mumlede, leende i Skjæget: „Det er otte gange saa meget, som den Piece er værd.“

„Jeg skal drikke Thee iaften hos Hr. Templeson!“ sagde jeg ved mig selv, i det jeg nok engang læste dens Titel:

„*List of Covent-Garden Ladies, containing the histories, and some curious anecdotes of the most celebrated ladies now on the town, on in keeping, and also of many of their keepers.*“

Da jeg om Aftenen kom til Hr. Templeson, sagde jeg: „Skulde De ikke kunne faae Vandet i Kog, saa betjen Dem dertil af denne gamle Bog, som om det var en ny.“

„Ah, en engelsk Bog!“ sagde han. Efter at have læst Titlen med Opmærksomhed, brast han i en Skoggerlatter. Men snart gik hans Munterhed over til Smerte, hans Smerte til Bæmde.

„De har rimeligviis troet, sagde han, i det han op: søgte og rakte mig en Bog: at De var den eneste Eier af dette fremmede Værk; men De feiler. See her er Mæge dertil. Det er blot et Exemplar af en anden Udgave, en Prægtudgave, som De seer. Ikke sandt?“

„Meget sandt! Hr. Templeson. Men jeg har heller aldrig tænkt, at kjøbe et sjældent Exemplar.“

„Da har De dog kjøbt et alligevel! svarede han: Den Udgave, Deres Exemplar er af, er meget sjælden, og hvis De ikke tager det ilde op, vil jeg foreslaae Dem, at give mig Deres daarlige Brochure for mit splendide Exemplar, som har kostet mig 200 Franker.“

Jeg bad ham modtage Piecen; han takkede mig hjerteligt og vedblev: „Denne Bogs Forfatter talte jeg, i min Ungdom, blandt mine Venner. Han hed Jervas. Vi have studeret sammen. Da han forlod Universitetet, vilde han smage alle de Glæder, London kan byde. Den lille Formue, han havde arvet efter sine Forældre, gik hastigt med; hans Eiendele bleve forvandlede til Guineer, Guineerne til Skilling, og disse til Elendighed. „Snart havde havde han ikke andet tilbage, end sit friske Udseende, sin Jomfrue-Taille, og sin umaadelige Attraa efter at gjentage de Nydelser, han neppe havde nippet til. „Hvad skal jeg gribe til? spurgte han sig selv: Leve skal jeg jo dog. Jeg skylder min Bert, en paastaelig Mand; min Skræder, en haardnakket Forfølger; min Skomager, som venter mig hver Morgen udenfor min Dør. Jeg skylder Alverden.“ I det

han saaledes rekapitulerede sine Plager, gif han, enten hændelsesviis, eller formedelt Vanens Magt, gennem en af de folkerige og berpyggede Gader, som grændse til Covent-Garden. Disse Gader beboedes dengang næsten udelukkende af Actricerne ved det berømte Theater af dette Navn. En smuk Dame, som laae i Vinduet, og som i ham gjenkjendte en munter Selskaber fra isjor, tilsmiilte ham, som Englene smile; Jervas smiilte til hende igjen. En endnu skønnere Qvinde tilkastede ham en hvid Rose, som hun tog af sit Haar. Længere frem tiltalte ham en Tredie med et Vers af Pope, hentydende paa hans skønne Lokker. Kort at fortælle, fra den ene Ende af Gaden til den anden neddrysfede paa ham en Regn af de nydeligste Tiig, af fine Smiil, af veltalende Blomster. Han var gandske beruset. Ulykkeligviis havde han det latterlige Indfald, at vende om, og paaany at vise sig for disse Damer, som havde spilt deres Tid og deres Koketterie paa en Person, der ikke havde en Penny i sin Lomme. Ved at see ham komme tilbage, spottede Dandserinden som nys havde givet ham en Compliment, over hans Paaklædning, i det hun spurgte ham, om han ikke havde hentet Mønstret dertil fra Noah's Ark; Choristinden, som havde tilkaster ham den hvide Rose, sendte ham et foragteligt Blik; Soubretten, hvis Englesmiil havde henrykt ham, hilste med en Grimasse; liig den, en Dranker vilde gjøre, naar han slugte et Glas Vand i den Tanke, at det var et Glas Champagne. Der var ikke et Vindue, ikke en Balkon, ikke en Kvistlug, hvorfra han jo hørte et saarende Ord, en nærgaaende Bemærkning over hans Godtøi, hans Coiffure, hans Costume. Det hjalp ikke, at han hastede. Han hørte det lyde efter sig: „Skynd Dig, Du Latinerdreng! — Klæd Dig dog ordentligt paa, Du lille Sanct Johannes! — Hvad hedder Din Friseur?“

Omsider naaede da den ulykkelige Jervas sit fattige Logis, med Skamfuldhed i sit Hjerte og med Hunger i sin

Wave, Hans Hjerne kogte. Var en Dolk falden ham ihænde, da havde han gennemboret sig dermed. Men der var Intet til hans Raadighed, uden — en Pen. Han foer i Blækhorneret dermed, slog sig heftigt for Panden, og skreg: „Jeg skal hævne mig!“

Han kjendte til Punkt og Prikke Enhver af de Damer, hvis Skjærende Haan han nys havde været Gjenstand for. Han kjendte Kilden til deres Forvildelser; han vidste, hvad der havde jaget dem fra deres Families Arne ud paa Fortabellens bugtede Bei; han vidste, ad hvilke Trin de vare nedstegne fra en heftig, men uegennyttig Videnskab, til en mindre tilgivelig, og fra denne igjen til en Intrigue, knyttet ved Guld; han havde troeligen ført Bog over alle uskyldige Udskielser, alle ubesindige Skridt, alle forbryderiske Tilbøieligheder; det var hans Videnskab, og den var fuld: stændig. Han kjendte desuden disse Dammers Alder indtil Dag og Time, deres Tjenestetid under Gladens Fane; bedre, end deres Malere, bedre, end deres Elskere, kunde han angive de Lyder, som skjulte sig i Glandsen af deres Skjønhed, og de Kunstgreb, hvorved de søgte at dække disse Lyder. En skjæv Høfte; en ulige Skulder; et uforholdsmæssigt Been; en uskjon Haand ved Enden af en deilig Arm; et Die, som, ved sin Fyrighed, lod sine sande Dimensioner ubemærkede; en Nand, altfor nøgen til at følges ad med et saa deiligt Legeme; en Nande, mere jomfruelig om Middagen end om Aftenen efter et Bal; en Herkomst, altfor lav til at ubemærke Haaret med saamange Stene, Haaret, som der desuden var altforlidet af. Ja, Jervas vidste om disse Damer Meer, end deres Sypiger, deres Friseurer, deres Elskere, deres Læger, deres hele mysterieuse Hnussgesinde.

Hvad gjorde Jervas? Med denne Pen, som Tilfældet havde givet hans Harmie og hans Hunger ihænde, satte han sig til at skrive, Gade for Gade, Huus for Huus, Etage for Etage, Bærelse for Bærelse, Alkove for Alkove, Enhver

af disse Actricers skandaleuse Krønike, der havde været saa ventlige mod ham, medens han havde Penge, og saa usorrammede, da han ikke havde fleer.

Han skrev den hele Nat, uden at unde sig et Diebliks Hvile. Exalteret af Fortvivlelsen, lod hans Hukommelse ham ei i Stikken een eneste Gang, idet den fremmanede alle disse Qvarterer, Pladser og Huusnummere. Han fik en ny Idee. „Jeg er altforgod, sagde han: i det jeg kun dømmer de Qvinder til Gabestoffen, som allerede staae deri, eller derved. Der ere Andre, ligesaamange, ja endnu langt flere, som vilde tage sig fortræffeligt ud i mit Skrift. Had være dem Alle svoret! raabte han: Lad dem Alle komme deri, baade de Halvdydige og de Qvartdydige, og alle mulige Brøker af Dyd! Det vil gjøre min Bog fuldkommen; det vil blive en Bog over alle Bøger. London vil lee der af; London vil gysse derved. Og hvilken Tjeneste gjør jeg ikke Søderne, Familierne, Verden!“

Imellem de notorisk berygtede Damer's Biographier blandede Jervas altsaa mangfoldige Andres. Liig en utæmmet Hest gennemløb han hele Kredsen af Beskyldninger, og standsede neppe ved Skranken. Med Dren og Falken i Haanden trængte han ind i hvert Huus, for at ødelægge det. Da Dagen gryede, var hans infernalske Bog næsten færdig. Vleg, fortunlet, forsulten, bankede han paa hos en Boghandler, som neppe havde lugtet til hans Vare, før han sagde til ham: „Det er Guld eller Botany-Bay?“ — „Lad det blive, hvad det vil, men Guld maa jeg have frem for Alt!“ — „Der har De en Sum at begynde med. Styk Deres Legem, hvil Deres Aand. Om ti Dage vil Deres Bog være trykt. Jeg beder Dem komme igjen om ti Dage.“

Jervas kom igjen. Boghandleren trykte hans Haand og sagde: „Vi have en gruelig Lykke! Deres Bog er ud: solgt i mindre end fireogtyve Timer! — Femtenhundrede

Exemplarer! — Det andet Oplag er under Pressen. Hvor mange Penge vil De have?”

Jervas troede, han drømte. Han forlangte en enorm Sum. Boghandleren fordoblede den. Jervas ansaae sig nu for en stor Skribent, en Juvenal, en berømt Digter, en usforlignelig Philosoph. Sandheden er, at hans Bog er skreven med en Feiekost: der er hverken Stiil, eller Smag, eller Skam deri. Men naar man taler ilde om Nogen, har man altid Aand; altsaa maa man nødvendig have Genie, naar man taler ilde om hele Verden.

Bogen gjorde en usmaadelig Sensation. Hele Verden kom løbende, for at tage sig en Slurk af denne Skandalens Kilde. Jervas's Offre bleve syge; Adskillige af dem døde. — Det var altsaa en stor Lykke, Jervas gjorde! Han begyndte igjen sit gamle, adspredelsesrige Liv. Alt stod til hans Tjeneste.

Han var midt i sin Triumph, da jeg kom til London, efter en Chinareise, der just ikke havde været heldig for mig. Hans gode Hjerte lod ham strax komme den gamle Skolekamerad ihu. Han løb ombord til mig, lod min Kuffert bære hjem i hans Logis, nødte mig til at følge med, og uagtet min Modstand, maatte jeg boe hos ham, spise ved hans Bord hver Dag. Hvormange Venner havde han ikke dengang! Hvor fandt De ham ikke aandsfuld, elegant, fuld af Adel!

„Det er charmante Venner, Du har! sagde jeg en Dag til ham: Og jeg vil være den Sidste til at betvivle den Fortjeneste de rose hos Dig. Men tillad mig blot, at spørge Dig om Titlen paa det Værk, som har gjort Dig saa berømt. Min Uvidenhed kan ikke fornærme Dig. Jeg kommer, som Du veed, fra China, hvor man endnu hverken kjender Pope eller Milton.“

„See her! svarte Jervas: Her seer Du Kilden til min Lykke.“

Jeg var som himmelfalden; men min Forundring havde Intet tilfældes med Opbyggelse. Denne Forundring skulde endnu stige. Jervas aabnede et Skab, fuldt af glimrende værdifulde Gjenstande. Smilende sagde han: „Du troer da vel ikke, at disse Foræringer hidrøre fra deres Høimodighed, som jeg har omtalt i mine Biographier? Disse Baser, disse Drickekar ere mig sendte af Personer, som frygte, engang at falde i mit Garn. Denne Terrin, Parisserarbejde, er foræret mig af en Lord, som er hemmeligt gift med en Figurantinde. Hun har sendt mig disse tolv Convertz. Denne Taffelopsats, disse Candelabrer, dette sølvforgylde Bordservice, disse prægtige Pokaler ere her, for at jeg skal skjule Syndernes Mangfoldighed. Jeg er meubleret i Kraft af lutter Skandaler.“

„Hvilket Haandværk! raabte jeg: Hvilket Haandværk Du driver, Jervas!“

„En saare agtværdig, en for Sæderne saare gavnlig Metier! svarte han: Idet jeg nøder disse Menneſker til at kjøbe min Taushed saa dyrt, afſkrækker jeg Andre fra at efterligne dem. Jeg vil, at inden ſer Maanedere ere til: ende, ſkal en Synd mod det ſjette Bud koſte 20,000 Daler i London!“

Trods den moralske Fernis, hvormed min Ven Jervas dekorerede ſin nye Næringsvei, anſaae jeg det dog ikke raadeligt, at boe hos ham længere. Jeg kjædede mig desuden i Engelland. Jeg var ung; jeg trængte til at gjøre min Lykke. Jeg indſkibede mig igjen til Canton. I det Dieblif, jeg afreiste, var det ottende Oplag af hans Bog under Preſſen.

Lader os engang gjøre lidt nøiere Bekjendſkab med denne Bog. De ſeer, at han ikke har betegnet ſine Offre ved deres fulde Navn, men dog ſaaledes, at Enhver med Lethed kan dechiffere det.

Miss Th : mps : on, 19, Barbers : Street.

Denne Dame har forrige Sommer vlist sig i Brighton; hun har, med stort Bifald, sunget paa denne Byes Theater. Hun har en imponerende Figur. Hendes Teint er smuk, men markeret med Fregner; hun har en nydelig lille Mund, skønne Tænder og en smuk Drnenase. Hendes Haar ere næsten brune. Men hun er altfor feed, og hendes Bryst overstrider enhver Dimension. Hun klæder sig meget elegant, og sætter en stor Luxus i Slæb, stolende paa det Mundhæld, hun har hørt af sine søfarende Venner, at et Skib med gode Seil altid kommer i Havn.

Mistriss Sm : th, 7, Burleigh : Row, near Port :
man : Square.

Hendes Mand er ansat ved Banken, hvor han arbejder fra Klokken ti om Morgen til Klokken tre. I de fem Timer, han saaledes er borte, modtager Mistriss Sm : th to Officerers Hylдинг. Den Ene tjener i Marinen, den Anden i Landarmeen. Da der mellem begge disse Armeer hersker stor Jalousie, sørger hun for, at de aldrig mødes hos hende.

Miss Arnold, Church : Street, 17.

Det er en fortræffelig Altrice; hun synger godt, men hun bagtaler endnu bedre. Hvorfor er hendes Haar ikke ligesaa langt, som hendes Tunge?

Miss Baudy, Marybone : Street.

Hun er den af alle Engellands Dandserinder, som har de naiveste Indfald. Det var hende, der engang sagde, i Theatrets Foyer: „Hvad ændser jeg Fordomme! Man vasker sine Hænder, men aldrig sine Fødder!“

Miss Gilbert, Clement's : Lane.

Hun har i fjorten Dage været borte fra Theatret paa Grund af en stor Ulykke, som ramte hende. En Thy steg ind til hende om Natten, og frastjal hende — gjæt engang, hvad? Hendes Talent? Nei! Hendes Ælsker? Nei, hendes Tænder!

Mistress Clifton, King : Street.

„En Stjerne! En Planet! Men, som alle Planeter, har hun fine Constellationer. Denne Theatersol har utallige Pletter paa Skuldrene.“

Miss Kendall, Hart : Street, 4.

„De nydeligste Been, nogen Sangerinde har ladet see. Kun er det Skade, at disse charmanterte Been lade sig see tre- fire- gange høiere, end Miss Kendall's Stemme lader sig høre!“

„Jeg tilstaaer — tog jeg Ordet, afbrydende Hr. Templeson: at alle disse Theaterdronninger maatte lide ubefriveligt ved saaledes at blottes for Publikums Blik.“

„Den, som ikke leed mindst — vedblev Hr. Templeson: var Perdita — om det var hendes sande Navn, eller blot hendes Couliisenavn, veed jeg ikke. Det var en fortryllende Skabning, jeg husker hende meget vel. Hun var neppe atten Aar, da hun fremtraadte paa Scenen; Publikum henreves af hendes Ungdom og Skønhed. Hvad der ikke bidrog lidet til at bringe hende i Ry, var det mysterieuse Glør, som var kasted over hendes Liv. Man vidste ikke, hvorfra hun kom; man kjendte ikke hendes Fædreland, hendes Forældre. Ingen fulgte hendetil Theatret, Ingen fulgte hende hjem. Man anbragte et Broderie af Guld paa denne Stjernes mørke Grund. Perdita var Datter af en Prinds af Blodet; en Hertuginde var hendes Moder, sagde man. Hver Dag opfandt man en Historie, eller en Roman, for at forøge den Tillokkelse, som omgav hele hendes Væsen. Gyrtter skulde have budet hende deres Haand, men hun havde afflaet alle glimrende Tilbud, fordi det var hendes Bestemmelse, udelukkende at hellige sig Religionen, jaasnart hun havde naaet sit nittende Aar. Perdita fandt Behag i disse berusende Sagn. Gervas knuste denne gjennemsigtige Gis, uden anden Hensigt, end for at forøge sin Bibel med et nyt Capitel. Hør, hvad han skrev om Perdita:

„Perdita, Din Viraktsky er borttunsket. Din Guddom vendt tilbage til Himlen med Venus's Belte, Diana's Elor og alle de mythologiske Attributer. Perdita, Du er Intet, uden en navnløs Dødelig. Din Fader var hverken Jupiter, eller Enceas, han var ei engang en Hertug; han var gandske simpelthen en Natvægter i Dublin, og denne Natvægter havde end Fiskefjærting til Kone.“

De begriber, hvilken Smerte der greb Perdita, da hun erfarede, hvad Gervas havde skrevet om hende — Perdita, som han aldrig havde seet! Hun blev døds syg. Den offentlige Medlidenhed forsøgte at trøste hende, men Verdens Medlidenhed er maaskee endnu frygteligere, end dens Ironie. Perdita viste sig igjen paa Scenen, men berøvet sin Glorie. Hun nedsank i Klasse med Covent Garden's almindelige Actricer. Hendes Valen var Signalet til en ny Tilværelse for hende, og fra dette Øieblik var hun forloren.

Da Gervas ikke havde nævnt sig paa Titelbladet af sin kun altfor fameuse Brochure, nød han over sex Maanedes de kostelige Fordele, Anonymitetens Skænker. Skjult i sin Forlægger's Boglade, hørte han de sælsomste Ytringer angaaende Forfatteren. Det var en Acteur, som man havde udpebet, og som nu, for at hævne sig, havde stillet sine Medspillende i Gabestøkken. Det var en megetformaaende Lady, hvis Elsker var bleven hende berøvet af en Dandserinde; hele Theatret skulde nu undgaae for hendes Brøde; man nævnede denne Lady, man nævnede Dandserinden; Intet var mere vist. Nogle Dage efter hedte det: Forfatteren hedder James Crown. Det er en lille, mager, sortsmudset Mand. Han har været Eklibistfriver; hans Fader sidder i Newgate; hans Moder gjorde isjor en Lystreise til Botany Bay. Kort efter læste man i en dramatisk Journal en meget omstændelig Beretning om Forfatterens tragiske Endeligt. Modige Hænder — hedte det: havde styrket ham i

i Themsen; Kort, der var en Tid, da Jervas regelmæssigt blev myrdet engang om Ugen.

Omsider vidste man da Forfatterens Navn, hans Opholdssted, hans Stilling. En Morgen, som han laae i de sødeste Drømme, bankede det beskedent paa hans Dør, og man bad, med høflig Stemme, at Hr. Jervas vilde være saa artig at lukke op for en Domestik fra Milady Jackson.

Jervas sprang ud af Sengen, foer heftigt i Klæderne, lukkede op, og en lille sort Domestik rakte ham med et Bux og en Villet. Han læste den, og sagde, rødmenende af Stoltthed og Glæde: „Behag at sige Milady Jackson, Eders adle Herkerinde, at jeg skal være hos hende inden en Time.“ Den sorte Page bukkede atter og gik.

„Hvad kan en saa fornem Dame ville mig?“ spurgte Jervas sig selv, idet han iførte sig sit fineste Linned, sin skønneste Klædning, og gik hen til en Parfumeur, at kjøbe sig et Par hvide Handsker. „Det ahner mig, at der foretaaar mig en straalende Overraskelse; jeg er altfor godt i Skud til, at jeg behøver at frygte en Feiltagelse. Der er Lykke i Luften. Jervas, jeg gratulerer!“

Silvogns naaede han et Hotel, som laae i den yderste Ende af London. Han kom over en sort Marmor-Gaard — hans Forsængelighed begyndte at sætte sig. Fra Bærelse til Bærelse steg hans Vrefrygt for Stedet, og da man endelig førte ham ind i et Cabinet, hvor man bad ham vente og sætte sig, havde han en gandske anden Mening, end i Begyndelsen, om den rimelige Aarsag til den Indbydelse, han havde modtaget. Enhver Tanke om Galanterie forsvandt af hans Sjæl, da han saae sig omgivet af Malerier, fremstillende lutter Optrin af den hellige Historie. Han saae desuden en Bievandskjedel af massivt Sølv og et Bibliothek, som ene bestod af religiøse Bøger. Der fattedes ikke meget i, at han jo var sunket i Knæ, da han saae en ung, hoi, sortklædt Dame nærme sig ham med

småe Trin; hendes Ansigt havde en himmelsk Hvidhed, som skinnede gennem et mørkt Slør.

„Hr. Jervas! sagde hun til min Ven, idet hun slog sit Slør tilbage og bad ham tage Plads ved hendes Side: De har skrevet en Bog, som det dydige Engelland evigt maa takke Dem for. Vel en dristig Bog, naar man seer hen til Valget af Sujet, men som vil gavne Sæderne meer, end alle vore Biskoppers Prædikener.“ — „Milady . . .!“ — „De har revet Masken af Lasten og vist den i dens hele Affskyelighed. Jeg har ladet den indbinde i Guld og smykke med ægte Stene.“ — „Milady, jeg er stolt, end Kongen af Engelland vilde være, om han havde erobret Frankrig.“

„Har De valgt Dem nogen Vej i Livet?“ spurgte Lady Jackson i en Tone, som undskyldte det Indiscrete i hendes Spørgsmaal. — „Endnu ikke, Milady!“ — „De har ikke Lyst til Krigsstanden?“ — „Høist ubetydelig, jeg tilstaaer det.“ — De foretrakker Videnskabsmandens Sysler, kan jeg tænke! Der Held, de allerede har havt, gjør Dem det til Pligt at skrive.“ — „Hvis hele Verden var saa skaansom, som De, Milady, vilde jeg tage mindre i Betænkning, at følge Deres Raad.“ — „Jeg haaber, vedblev Lady Jackson: at De, i dette skjønne Kald, vil vise Dem værdig Navnet af Moralist og Philosoph. Man ventter meget af Dem.“ — „De har altfor høie Tanker, Milady, om mit Talent.“

„Jeg forudsætter, vedblev Lady Jackson: at De i Deres Tanker bærer Udkastet til eet eller andet stort Bærk, maafee til et Digt i Milton's Smag: De har en religiøs, en poetisk Pande.“ — „Jeg har ikke saamegen Forsægtelighed!“ svarede Jervas, der aldrig i sit Liv havde havt saamegen, som nu. — „Jeg bør underrette Dem om, hvad der har ladet mig fatte den noget dristige Beslutning, at lade Dem komme til mig, Hr. Jervas, hvis jeg ikke vil lade

Dem blive i den Formening at det, jeg hidtil har sagt Dem, kun hidrører fra en ufrugtbar Beundring af Deres skjønnne Talent. Hør mig, Hr. Jervas: Det er Skik i vor Familie, at vi altid staae i Forbindelse med en berømt Forfatter, som dedicerer os sine Værker. Vil De være denne Forfatter? Deres Honorar vil blive 10,000 Livres aarligt.“

„Deres Forslag overvælder mig med Ære og Glæde, Milady; men hvilket Værk skal jeg dedicere Dem!“

„Derpaa har jeg allerede tænkt. Blandt mine Forfædre er der en lidet bekjendt Helgeninde ved Navn Nancy. Det vilde glæde mig usigeligt, om De i Deres skjønnne Stil vilde skildre denne Helgenindes utallige Fortjenester. Jeg skal meddele Dem alle de Optrin, som forekommer i hendes gudsfrygtige Liv. Kom hver Dag hid; jeg skal lette Dem Deres Arbejde. Min Bogn staaer til Deres Befaling; den skal holde for Deres Dør saa ofte De ønsker det. Er De tilfreds dermed, Hr. Jervas?“

Jervas svævede i den tredie Himmel. Han lovede, at skrive den hellige Nancy's Liv og Levnet, og at dedicere Milady Jackson det. Derpaa tog han Afsked fra hende, idet han med Ærefrygt kysede hendes Haand.

Nygtet havde taget Jervas under sin Vinge: Hans Bog havde sat hele den Londonske Verden i Fyr og Flamme. Nogle vilde, som vi nys havde hørt, udsætte en Livrente for Forfatteren; Andre vilde stifte ham ihjel, saasnart Aftenerne bleve mørke; de mindst Forbittrede talte om, at gennemprygge ham paa offentlig Gade. De, Jervas havde meest at frygte af, var alle de Theaterdamers umiddelbare Beskyttere, som han saa ubarmhjertigt havde opoffret. Men hidtil var det dog blevet ved tomme, anonyme Trusler. Lady Jackson opmuntrede ham til, at foragte dem. Hans Bog gik rivende af; dagligt solgtes der Exemplarer i Hundredtal.

Allerede havde han modtaget en betydelig Sum af sin adelmødige Beskytterinde, og nu havde han ogsaa fuldendt „den hellige Nancy's Historie.“

Da denne beundringsværdige Bog var trykt, gav Milady Jackson, til Ære for Historiographen, en Fete, som hun længe havde forberedt sig paa. Det var i den sidste Uge af Carnevalet. Man modtoges kun forklædt og maske- ret. Ved Midnatstid skulde man spise. Kun Jervas og Milady Jackson havde blottet Ansigt. Hun var klædt som Vestalinde, Jervas som Munk. Da Jervas traadte ind i Salonen, ilte Enhver at hilse og komplimentere ham; hele Festen var for ham. Man dandsede; man tog Forfriskninger, det vil sige, brændende Likører, Rom, Genever, under alle Former. Af og til bares det Jervas fore, som om han hørte det lee ironisk bag Munkeskurten. Ballets Frihed bringer Eligt med sig. Imidlertid førte en lille nydelig, perlesfarvet Domino ham tilside, og tilhvijskede ham: „Ridder Jervas, vogt Dem! De er forloren. See, man laaser alle Udgange. Hører De? Nu slaaer man Gadedøren i. De er gaaet i Snaren, Ridder Jervas! Jeg tør ikke sige Dem mere; man lægger Mærke til os.“

Jervas blegnede. Han torde ikke omtvile, at jo den skrækkelige Advarsel var grundet. Han blegnede endnu mere, da, hen imod Midnat, Halvdelen af Maskerne faldt, og han troede, i alle disse blottede Ansigter at gjenkende de Damer, hvis ulyksalige Biographier han havde skrevet. Og deres Etskere, sande Herkulesstikkelse, omgave ham overalt! Han var ikke istand til at svare Lady Jackson, da hun, i Forbigaaende, spurgte ham: „Hvorledes er De tilmode, Ridder Jervas?“

Den perlesfarvede Domino nærmede sig Jervas endnu engang og sagde til ham: „Midt under Maaltidet vil jeg staae op, for at drage frisk Luft paa Balkonen. De følger

mig — forstaaer De? Adlyder de mig ikke, er De forloren.“

„De er min frelsende Engel! svarte Jervas med Taarer i Øinene: Disse Mennesker der ville altsaa myrde mig?“ — „Ja!“ — „Frygte De ikke Lovene?“ — „De satte Dem ud over Lovene?“ — „Men hvo er De, Madame, som bærer mig med saamegen Interesse?“ — „En Kone, hvis Mand De har nævnet i Deres Bog. Ved Dem har jeg erfaret hans skjændige Forhold, erfaret den Qvindes Navn, som har berøvet mig hans Hjerte. Hun er her; jeg skal hævne mig paa hende. Glem ikke Valkoren. Det skjæbnesvangre Dieblis nærmer sig.“

Jervas havde ikke taget feil. Alle disse Damer vare hans Offre; det var dem, hvis ulige Hoster osv. han havde blottet, hvis frie Liv han havde stillet tilskue, hvis Adresse han havde givet hele Europa. Og med hvilken Rædsel han betragtede Deres Elskere! Mænd paa ser Fod, med Dine sorte som Kul, med Hænder af Jern! — De ville dræbe mig tigange i det allermindste! sagde han.

„Tilbords! Tilbords!“ raabte Domestikerne. Jervas var slet ikke hungrig; alligevel satte han sig. Hele Forsamlingen var demaskeret. Lady Jackson satte sig lige over for Jervas.

Efter den første Ret tog hun saaledes tilorde: „Mine Damer, denne Fest gives til Ære for min Datter, og her er den Bog, han har dediceret mig: „Den hellige Nancy's underfulde Levnet.“ Sancta Nancy, det er mig, offentlig Actrice! For 5000 Livres har min Datter gjort mig til en Helgeninde, thi det er mig, som hedder Nancy!“

Nancy's infernalste Spøg gjorde et mindre skrækeligt Indtryk paa Jervas, end de rædsomme Figurer, der sadde ved Bordet. Hans Die forlod ikke den Perlesarvede, men hun blev roligt siddende.

Efterat have givet Tegnet til Angreb, raabte Nancy: „Mine Damer, Touren er til Dem! De maae ogsaa takke Deres Historiograph.“

Jervas kastede sig over en uhyre Forskjærkniv, for dog idetmindste at sælge sit Liv saa dyrt som muligt. En af Cavallererne, der blev kaldet Hertug, som sad i Nærheden af ham, et skrækkeligt Menneſke at ſee til, bukkede Kniven ſammen, ſom om det kunde have været en Strikkepind, og ſagde til ham: „Min Herre, de kolde Pletter ere ikke ſerverede endnu; hvad vil De med denne Kniv!“ Jervas bøjede ſit Hoved, og ſandt ſig i, at døe uden Modværg.

„Reis Dit Hoved, ſjønne Munk! ſagde en ung Dame, idet hun gav ham et Stød under Hagen: Jeg er Miſs Arnold: Du har ſagt om mig, at min Tunge er længere, end mit Haar. See mit Haar!“ Og Miſs Arnold lod ſit deilige Haar rulle ned i den forfærdede Jervas's Skjød.

„Har Du løiet, eller ikke?“ ſpurgte hun. — „Jeg har løiet!“ ſtønnede Jervas.

„Jeg er Miſs Baudy! tog en anden Dame Ordet: Du har paaſtaaet, at jeg engang ſkal have ſagt i Theatrets Foyer: hvad ændſer jeg Fordomme! Man vadſker ſine Hænder, men aldrig ſine Fødder! Mine Herrer og Damer, her er min Fod!“ — „Det er Alabaſt! ſkrege alle Damerne: Jervas ſkal kysſe den!“ — „Yndige Hævn!“ ſvarte Mændene. Jervas kysſede Foden, og ſaae paa den Perleſarvede, ſom om han vilde ſpørge: Hvad Ende ſkal alt dette tage?

„Jeg er Miſs Gilbert! Du har ſagt, at mine Tænder ere forlorne. See her!“ Og hun tog et Guldſtykke, bed det kroget og kastede det i Pinene paa Jervas.

„Jeg er Miſtreſs Eliſton. Du har ſagt, at jeg har utallige Pletter paa mine Skuldre. See her, hvor

Du har løiet!“ Og hele Selskabet klappede i Hænderne med et Bifaldsraab.

„Jeg er Miss Kendall. Du har vowed at skrive, at mine Been lade sig see tre: firegange høiere, end min Stemme lader sig høre. De vide Alle, at jeg med Lethed tager de høieste Noder. Hør, Ridder Jervas!“ Herpaa sang hun en stor Opera-Arie med en saadan Bravour, at det rystede igjen i Jervas. Han troede at høre de Wilde i Canada, som hylte hans Dødsfang.

Enhver Gjendrivelse var den Ulykkelige affjaaen. Anklagen fortsattes stedse; hvad havde han at sige til sit Forsvar?

Nu var Anklagen sluttet. Dommen skulde affiges. Da stod den graae Domino op, under Paaskud af Upasselighed, og bad Ridder Jervas følge med ud paa Balkonen. Han tøvede ikke.

„De har intet Dieblif at spille! sagde den perlesfarvede Domino til Jervas: Der forestaaer Dem en skrækelig Skjæbne. Der er kun eet Middel til at frelse Dem af Deres Gjenders Hænder“ — „Og hvad er det for et Middel? O, min Gud, saa tal dog!“ — „Dette Middel er Flugt!“ — „Flugt! Hvorledes da? Styrte mig fra denne Balkon ned paa Gaden? Jeg vilde ligge død paa Stedet.“

„Tag denne graae Domino, og giv mig Deres Munkedragt. Ingen Forklaring. See saa! Nu tager De min Maske. Godt! De gaaer tilbage gjennem Salen; man vil tage Dem for mig. De gaaer ud; men naar De er kommen ned paa Gaden, maa De for Altid ikke gaae hjem. Leiede Folk vente Dem paa Hjørnet, for at gjennebore Dem. De gaaer lige til Grafton-Street. Der er Nøglen til mine Bærelser; De gaaer derind; De lægger Dem til sengs; De trækker Gardinerne for Alkoven og venter mig. Inden Daggrø skal jeg være hos Dem. Gaae!“

Idet han gik igjennem Salen, frygtede Jervas ved hvert Trin, at man skulde gjenkjende ham. Lige idet han aabnede Døren, hørte han de Ord: „Thi kjendes for Ret: Ridder Jervas skal hænges, fordi han har bagvasket de skønneste og elskværdigste Damer i London!“

„Uf! sagde Jervas ved sig selv, da han, paa aaben Gade, indaandede den friske Natluft: Uf! Det Hele har dog kun været Narrestreger. Udfaldet beviser det. En ung Dame, uidentviol meget smuk, betroer mig Nøglen til sine Bærelser, hvor hun vil komme til mig, medens nogle unge Lapse dømme mig til at hænges. Det er en saare behagelig Carnevals-Mystification. Man har drevet den temmelig vidt, det er sandt; men — Alting vel betænkt — har jeg ikke stort at beklage mig over, aldenstund jeg seer, at alle de Nædsler jeg har følt, kun have været til i min Indbildning. Jeg er sluppet for meget godt Kjøb. Jeg har slet Intet at frygte mere. Forøvrigt have de spillet deres Roller godt! De have spillet mageløst! Nu ville vi ikke tænke paa Andet, end det kostelige Eventyr, som jeg befinder mig midt i, uden at vide hvorledes. Denne Dame affecterer at frelse mig fra en Fare, som slet ikke fandt Sted; hendes Hengivenhed har jeg; hendes charmante Coiffure, som hun laaner mig; hendes skjalvende Røst, idet hun sagde mig Farvel; denne Nøgle! Jervas! Jervas! Der er en Forudbestemmelse! Jeg er lykkelig! Ikke et Minut har jeg ophørt at være det. Afsted til Grafton-Street!“

Her traadte Jervas ind i et smukt Huus, og førtes af en Domestik til den Dør, hvortil han havde Nøglen. Alt syntes at vente den lykkelige Jervas: Lænestolen ved Kaminen; Theen; Tøfflerne; Natlampen paa en Gueridon af Granit. Isøvrigt var det klart, at det maatte være en Actrice, som boede her. „Rigtigt! sagde Jervas: Min nydelige perlegraae Domino er ogsaa en Actrice, men En, som jeg ikke har omtalt i min Biographi.“

Efter nogle andre Betragtninger, der imidlertid ikke vare gandske uden Confusion, klædte Jervas sig af, lagde sine Klæder meget pænt over en Stol, hængte sin lille Kaarde ved Sengen, og lagde sig. Jervas var, som alle unge Mænd, en Elsker af det Mystérieuse. Han fandt Behag i den Tanke, at en Fæe for ham havde anrettet denne brede Seng med forgylbte Stolper, denne Sø af Kammerdug og Silke, hvori der Intet fattedes, uden en Svane.

Ventende paa den, gottede Jervas sig ret ved Dunes behagelige Elasticitet; smægtende luffede han sine Dine for Skinnets af Lampen, hvis Guld- og Rosa:Skjær han havde formildet. Thi Alt, hvad der omgav ham, var guld- og rosafarvet. Guld:Pile, Rosa:Omhang; Guld:Divaner, Rosa:Hovedpuder: Jeg venter Aurora, hviskede han: paa sin Guldvogn. Han blundede allerede; han drømte rosa; han blev bekrandset med Roser; han drak Guld af transparente Pokaler.

Pludseligt udstrækker han Armen, og hans Haand berører et koldt Legeme. Han skyder Bøgen op i Lampen, og hvad seer han? Store Gud, et dødt, et myrdet Fruentimmer! Hun har et Saar i Brystet!

Han griber sin Domino, sin Maske, sin Kaarde; han tager Lampen, slaaer Døren paa vidt Bøg, og udstøder et saa forfærdeligt Skrig, at det lyder ud paa Gaden. I Porten gribes han af Munden, som med Bestyrtelse seer dette Menneske, halvdød af Skæk, bevæbnet, masseret og søgende at flye. „Det er en Morder!“ skriges der. Man griber ham, iler op i det Bærelse, han har forladt, og finder et Liig med en dødelig Wunde. Jervas kastes i Fængsel, og der anlægges en Criminalproces imod ham.

Den ulykkelige Jervas var blottet for ethvert Beviis, at han var uskyldig i den Forbrydelse, man sigtede ham for. Hvilken Roman havde han ikke maattet sammensætte, naar han vilde have forsøgt, at forsvare sig, ved at fortælle den

lange Række af Begivenheder, der havde ført ham til denne tragiske Udgang! Ingen vilde have troet et Ord deraf. Og hvilken moralsk Garantie kunde han vel tilbyde, han, som man havde arresteret i et Huus, der var yderst tvetydigt i Lovens Dine? — Alligevel forsøgte han, at faae sin Defensor til at troe, at han havde været indbuden til et Bal i det og det Qvarteer af London, samt at man her havde torteret ham, truet ham, kastet ham paa Døren. Han betegnede Gaden, Huset. Advokaten lod anstille en Undersøgelse, og det viste sig, at dette Huus tilhørte en rig skotsk Lord, som levede paa sine Godser. Hotellet stod tomt næsten hele Aaret. Jervas havde drømt. Intet af det Altsammen var sandt, uden hans Paagribelse i det lille Huus i Grafton-Street.

„Men hvorledes er jeg kommen i dette Huus?“ spurgte den ulykkelige Jervas sine Dommere. — „Det tilkommer det Eder at sige, ikke os!“ svarte de. — „Men jeg er en honnet Mand!“ raabte Jervas. Dommerne svarte: „Man er en honnet Mand indtil det Dieblig man ophører at være det. Beviis, at I ikke har ophørt at være det; vi forlanger ikke mere.“

„Eftersom man ikke troer mig, sagde Jervas: saa beder jeg, at hine Actricer maa møde mig for Retten; jeg skal beskjæmme dem.“

„Delinquent! svarte Præsidenten: Deres Begjering leder til Intet. Enten ville disse Actricer sværge at de ikke have seet Eder den Aften, Mordet blev begaaet, og I vil da blive tilpligtet, at give dem Kost og Tæring, for at have uleiligtet dem til ingen Nytte, eller de ville udsige, at de have bemærket Jer i deres Selskab, men deraf følger paa ingen Maade, at I ikke skulde have dræbt det myrdede Fruentimmer i Grafton-Street. I gjør bedre i, at gaae i Eder selv, at angre Eders Ugjerning, og at berede Eder til en sømmelig Død.“

Præsidenten fremførte endnu en stor Mængde ligesaa skjønne Phrafer, og man begyndte derpaa at stemme. Enstemmigen blev Jervas dømt til at hænges Dagen efter Klokken Elleve.

Jervas var utrøstelig. „Der seer man — sagde han: hrortil det leder, at skrive Biographier! Og hvor Fruentimmer kunne hævne sig! Jeg skal hænges, fordi jeg har skrevet, at Ens Fødder have været for kjødsfulde og en Andens Fingre for magre. Alligevel har min Bog gjort Lykke. Men Sagen er, at Literaturen er en bedrøvelig Ting! Man gjør kun sjelden Lykke, og hænder det een Gang blandt Tusinde, at man gjør Lykke, saa bliver man hængt!“

Fra Klokken Ni om Morgen vare de til Executionspladsen stødende Gader fulde af Nysgjerrige, som vare begjærlige efter at see et Menneske kastes ind i Evigheden. Omfider traadte Synderen ud af sit Fængsel og begav sig paa Veien til Retterstedet. Han havde kun nogle Skridt tilbage, da en Dame, med tilsløret Ansigt, nærmede sig ham og sagde: „Forlang at tale med Kongen. Siig, De har noget at aabenbare, som angaaer hans Liv.“

Damen tabte sig i Brimlen. Men Jervas fulgte det givne Raad. Henrettelsen blev opsat, og Jervas blev ført for Kongen.

Da Jervas traadte ind i Thronsalen, hvad saae han da, til sin ubeskrivelige Bestyrtelse? Den rødhaarede Mand, som i hans Haand havde sammenbøiet den store Forskjærkniv, hvormed han havde villet forsvare sig, og som havde ladet sig kalde Mylord Hertug af alle Actricerne. Denne Mand nærmede sig Jervas, slog ham paa Skulderen og sagde: „Kongen benaader Dem! De er fri!“

Efter alle de Nystelser, han havde prøvet, besluttede Jervas, at trække sig tilbage fra Verden og aldrig at skrive en Løddel mere om noget Menneske i Verden. I denne fornuftige Beslutning bestyrkedes han ved en Persons

Raad, som Tilfældet havde givet ham til Raboeske paa Landet; thi Jervas havde forladt Byen. Denne charmante Raboeske hed Nicholson. From og rolig af Gemyt, en Tilbederinde af landlige Scener, vandt hun et lykkeligt Herredømme over Jervas's bevægede Hjerte. Hendes Nærværelse, hendes Omgang, hendes Raad blev ham snart til Nødvendighed. Ved hendes Side var Roligheden blidere, Luften renere, Søen skønnere at betragte. De elskede hinanden. Man er saa hurtig til at elske, naar man har været ulykkelig!

„Min Ven! tiltalte hun ham en Dag: Jeg vil ikke være tilfreds, før Erindringen om alle Dine Ulykker er fuldkommen udsløttet. Det vil vare længe; thi saalænge Din Bog gjør Lykke i Verden, vil man tale om Dig.“

„Hvad er derved at gøre?“ spurgte Jervas. — „Hvorfor prøver Du ikke paa, at tilintetgøre dette evige Vidne om Din Skyld?“ — „Hvad vil Du sige?“ — „Er der ikke noget Middel til at faae alle Exemplarer af denne Bog tilbage? Tænk derpaa! Hvor roligt vilde Du da kunne leve! Man vilde ignorere Dig. Hine Mennesker, som nær havde skilt Dig ved Livet, vilde ikke tænke paa Dig mere. Tingen er vanskelig, men den er ikke umulig. Prøv det, min Ven! Gjør dette for mig. Elsker Du mig, Jervas, saa sig ikke Nei.“

Jervas's Egenfjærlighed oprørtes mægtigt, da man saaledes foreslog ham, at tilintetgøre sig selv. Han gjorde al den Modstand, han kunde; men hans Veninde var saa smuk, saa overtalende, at han, især da hun lovede, at blive hans Kone, kvalte sin Stolthed og besluttede, at gaae paa Jagt efter sin Bog.

Først henvendte han sig til sin Boghandler, der for nogle tusinde Franker overlod ham Resten af sit Forraad. Med denne Erobring vendte Jervas tilbage til Miss Ni-

cholson, som lod sig omfavne og sagde: „Du seer, min Ven, at Forsynet understøtter min gode Hensigt. Lader os skynde os at tilintetgjøre disse Dit forgangne Livs Anklagere; lader os brænde disse Bøger.“

Jervas kvalte sine Suk; hvert Exemplar, som gik op i Røg, afløskede ham en Taare. Men Miss Nicholson's skønne Dine mødte hans, og han beroligede sig.

„Vi ville ikke blive staaende paa Halvveien, min Ven! sagde hun til ham: Du maa lade bekjendtgjøre, at der for hvert Exemplar, som bringes tilbage til Din Boghandler, vorder betalt det Dobbelte af hvad det oprindeligt har kostet.“

Jervas adlød ogsaa dennegang, og Exemplarerne regnede ned til Boghandleren, som sagde til Jervas: „Udenviwl har De en fordeelagtig Entreprise i Sigte. Man har fra Persien gjort Bestillinger paa Deres Bog, paa: ssee vil De sende den derhen?“ — „Bryd Dem ikke om mine Planer! svarte Jervas: De skal siden faae Alt at vide.“

Efter ser Maaneders utrættelige Nøie var det lykkedes Jervas, at opbrænde otte Udgaver af Biographierne, paa omtrent hundrede Exemplarer nær. Prindser af Kongehuset eiede dem, eller de vare paa den anden Side af Kanalen. Jervas bestak Prindsernes Domestiker; han skrev til Frankrig, til Tydskland, alle vegne hen. Og — hvilket Mirakel! — han fik dem, alle Exemplarer, paa tolv nær!

„Og De har Eet af dem! Eller rettere, jeg har Eet af dem! raabte Hr. Templeson, i det han løstede det Exemplar iveiret, jeg havde kjøbt hos Boghøkeren: Nu kan De vurdere, hvad det er værd!“

„Det glæder mig, sagde jeg: at De har villet modtage det af mig; men — det er lanat ud paa Aftenen, min fortræffelige Hr. Templeson. Tillad mig, at anbefale mig. Jeg

forudseer Enden paa denne Historie. Jervas giftede sig med Nicholson, de levede lykkeligt, o. s. v.

„Sæt Dem, min Ven! Jeg fortæller Dem ingen Roman. De har ikke forudseet Enden af denne sande Begivenhed. Det Eneste, De har gjættet rigtigt, er, at Jervas ægtede Miss Nicholson. En Vinteraften, som de sadde ved Ovnen, sagde Konen til Manden: „Nu, da vi ere gifte, er jeg forvisset om, at Du ikke vilde gaae til London, for at forsøge at komme i Besiddelse af eet af de tolv Exemplarer af Din Bog, som endnu ere i fremmed Eie.“

„Lader os ikke tale om den Ting! svarte Jervas: Og tvivl aldrig om min Hengivenhed.“

„Det er imidlertid ikke ret, at Du slet ikke tænker mere paa disse tolv Exemplarer. Ved Hjælp af eet eneste af dem kan en Uven, trods Dig, foranstalte et nyt Uplag.“

„Lader os ikke befrygte denne Ulykke. Dette Stof er allerede udtømt, Nysgjerrigheden har tabt sig. De fleste af de Damer, jeg har omtalt i min Bog, ere ikke mere i Engelland. Mange af dem have forladt Theatret, Mange ere døde. Min Biographie er en død Bog.“

„Det mener jeg ogsaa! Men, Jervas, hvis der blandt hine Qvinder var Een, som Du havde krænkethed mere end alle de Andre, Een, som Du, ved at stille hende i Gabestokken, havde bragt til, at omskifte sit rene Liv med et lastefuldt Liv. Dersom denne Qvinde endnu i sit Inderside følte Fornærmelsen ligesaa levende, som i det Ydre, den blev hende tilføiet; dersom hun havde at befrygte, at denne ulykkelige Bog engang skulde vise sig igjen, for at erindre hende om alle hendes Elendigheder!“

„Denne Forudsætning er altfor eventyrlig, min Veninde, til at den behøver at bekjæmpes. Du vel, dersom en saadan Dame var til, vilde jeg gandske oprigtigt bede hende om Forladelse og tilbyde hende, offentlig at erklære, at jeg har løiet hende paa. Jeg vilde give hende Leilighed til en skøn Hævn.“

„Jeg er Perdita, og min Hævn skal tilintetgjøre Dig! Du har vanæret mig, Jervas! Jeg har tiet dertil. Ved hiin Fest var det mig, som talte til Dig, som gav Dig mit Costume, Nøglen til et Værelse; det var mig, der i Sengen havde lagt et Liig, som en medicinsk Candidat havde skaffet mig. Men alt dette var mig ikke nok. Du er jeg Din Kone — Perdita Jervas!“

Jervas svarte ikke et Ord. Han var gaaet fra Forstanden!

Dagen efter førte man ham til Bedlam. Her, i Gallehospitalet, arbejdede han i 6 Aar paa en ny Udgave af sin *List of Covent-Garden Ladies*. Han opoffrede Alt, hvad han endnu eiede, paa denne Udgave, der er et Meesterstykke af engelsk Bogtrykker- og Kobberstikkerkunst.

G o z l a n.

Bernadotte og Sandsigersten.

Louisiana var afstaaet til Frankrig ved en i San: Isde: phonso den 1ste Mai 1801 underskrevet Tractat. Den første Consul, piint af et Slags Instinkt, som uophørligt viste ham Bernadotte staaende i Veien for alle hans Planer, besluttede at blive ham qvit, ved at sjerne ham med Ver fra sin Nærhed: han tilbød ham derfor Gouvernementet over denne Kolonie. Bernadotte modtog det strax, uagtet hans Benners mange Forestillinger, som beklagede, at han vilde sjerne sig saa langt fra Frankrig. Dette Gouvernement var i enhver Henseende efter hans Ønske. Han smigrede sig med, heri at have fundet et Middel til at und: drage sig Buonapartes Herredømme, hvilket han ofte nok havde ønsket; han saa ogsaa heri en aaben Vej til den Høihed, som han fra sin Ungdom af havde drømt om. Bernadotte besad forøvrigt lige saa nøie som udbredte Kundskaber om Befolkningen og Hjælpemidlerne, som det Land frembød, i hvilket han nu skulde regjere. Dette store Land, med en frugtbar Jordbund, som, forhen ubenyttet til Cultur og Civilisation, kun havde tjent til at ernære nogle vilde Horder, haabede han nu skulde blive blomstrende under hans Regjering. Bernadotte ansaae Louisiana som Sæ: det for et Herredømme, hvilket ikke vilde falde ham vanske: ligt at forstørre. Han forlangte 6000 Mand af Consulen, Omkostninger og Lønning til dem i to Aar, og tilbød sig, efter den Tid selv at ville sørge for dem. Buonaparte viste sig rede til at opfylde hans Forlangende; men Frank: rigs Forhold til England bleve mere indviklede, han opgav sin Plan, og besluttede at sælge Louisiana til de forenede Stater.

Dette var for Bernadotte en af de største Sorger, som endnu var vederfaret ham i hele hans Liv. Consulen

søgte at trøste ham, uden derfor at glemme sit Hovedstykke med, at bortsfjerne en besværlig General. Han foreslog ham at gaae til Washington, for at gjøre en Ende paa de med Jefferson begyndte Underhandlinger, og da at blive i de forenede Stater som fransk Gesandt. Alt blev bragt i Orden, og Afreisen var meget nær. Fregatten, som skulde bringe Bernadotte til den nye Verden, var beredt til at modtage ham i Havnen la Rochelle; en Deel af hans Sager var allerede bragt derhen. Han reisfe fra Paris, for at afhente sin Kone og Søn paa sit Gods la Grange, ikke tvivlende om, at han jo skulde tilbringe Resten af sit Liv i Amerika. Oberst Gerard, hans Ven og første Adjutant, vilde forene sin Skjæbne med hans; de sad alle Fire i en Bogn, som nylig var kjørt igjennem Gitterporten. Generalen kastede det sidste Blik paa sin Bolig og sagde: „Sandsynligviis seer jeg nu dette smukke Landsted for sidste Gang.“

„Det troer jeg ikke, min General!“ svarte Obersten, og disse Ord bleve udtalte i en Tone, som syntes at hidrøre fra en Slags hemmelig Kjendskab. „Hvorledes! Du troer det ikke? gjentog Generalen med Liv: Af hvilken Grund tvivler Du da derpaa?“ — Madame Bernadotte, som just ikke reisfe til Amerika med samme Lyst som hendes Gemal, trængte ligeledes paa Obersten for at erfare Aarsagen til hans Tvivl. „Jeg var for nogle Dage siden, svarte Gerard: hos en Dame af min Familie, som tager megen Deel i min Skjæbne; hun var bedrøvet over denne lange Reise, og overdrev de mange Farer tilføes, som jeg nu vilde udsætte mig for. Hun fortalte mig om en gammel Sandsigerske, hvis Udsagn vare meget mærkværdige, sagde man, fordi de sædvanligen indtraf. Hun vilde nu raadspørge denne Sandsigerske, og af Høflighed fulgte jeg hende derhen. Efter at have fortalt hende om min Reise over Havet til langt bortliggende Lande, spurgte hun, om jeg aldrig vilde komme

tilbage til Frankrig. Sibyllen svarte hende: „Trøst Dem! Hverken Deres Slægtnings eller Generalens Reise vil sinde Sted; usforudsætte Begivenheder ville hindre dem deri, og De seer ham igjen, førend De tænker det.“ Min Slætning havde saa megen Tillid til denne Forudsigelse, at hun tilsidst gjorde mig til en Profelyt af hendes Lettroenhed. Det ahner mig, at vi igjen skulde see la Grange.“ — „O, min Ven! udbrod Generalen: Efter den Tone at dømme, hvori Du først talte, ventede jeg at høre en solidere Grund til Din Tvivl.“ Madame Bernadotte, som ligeledes gjerne havde seet Oberstens Udsagn bedre begrundet, glemte sin øieblikkelige Illusion, og man loe tilsidst af det Hele. Ved Ankomsten til la Rochelle hørte Generalen strax, at en Dagen før indløben telegraphisk Depesche havde bortkaldt den ham lovede Fregat, for at bringe General Ernouf til Guadelupe, hvor der var udbrudt et Opør. Om Natten ankom der en Courer til Bernadotte fra Søministeren, som, idet han gav ham Underretning om den første Consuls Beslutning, tillige meldte ham, at en anden, i Brest udrustet Fregat, paa det hurtigste skulde afhente ham fra la Rochelle, for at bringe ham til hans Bestemmelsessted. Generalen meddeelte leende sin Adjutant denne Depesche: „See, her er — sagde han til ham: den af Sibyllen forudsagde uventede Hindring. Men den vil imidlertid ende med, at vi kun maae tilbringe nogle fjedsommelige Dage her.“

Imidlertid fik Fregatten, som skulde afhente Bernadotte i la Rochelle, ved Udløbet fra Brest Signal til at vende tilbage: den skulde nu bringe omtrent 2 Mill. Fr. til St. Domingo, for at afhjælpe Armeens meest trængende Nødvendigheder. En til Havre ankommen Officier havde underrettet den første Consul om den Nødstilstand, hvori Rochambeau befandt sig, og om den Uundgaaelighed, at forsyne ham med Midler til Koloniens Ophold. Da Mi-

nisteren Decres underrettede Generalen om denne nye Opsættelse, meldte han ham tillige, at en Fregat, som nu blev istandsat i Rochefort, snart vilde stikke i Søen, at Søeprefecten havde Ordre til at ile med Udrustningen, og at gjøre Alt, hvad Generalen vilde foreslaae ham angaaende Fregatten og dens indre Indretning. Bernadotte reiste til Rochefort, for mundtlig at aftale Alt med Opsynsmanden, og for selv at see, hvorledes den Fregat var, som man bestemte til ham. Prefecten forsikkrede ham, at de inden fire Dage kunde gaae for Anker mellem la Rochelle og Den Air.

Med Tilbagekomsten til la Rochelle sagde Bernadotte muntert til Gerard: „Der har vi atter en af Din Sandfeters uventede Hindringer! Men vi vilde dog alligevel gaae til Amerika, og Du seer ikke la Grange igjen.“ — „Hvem veed? svarte Obersten: Vi have først havt den anden uventede Hindring, kan ikke endnu en tredje indtræffe?“ Gerard havde endnu ikke udtalt, da Pladscommandanten blev meldt. Han overbragte Generalen Breve fra Paris tilligemed Moniteuren. Gjennem disse Depescher erfoer nu Bernadotte, at den Negociation, som han skulde paa- skynde i Washington, nu netop var afsluttet, og at Louisiana uigjenkaldelig var afstaaet til de forenede Stater. Moniteuren gjorde ham bekjendt med Englands Krigserklæring mod Frankrig. „For denne Gang — raabte han til sin Adjutant: vil jeg give Sybille Ret; gjør Dig sieblikkelig reisefærdig, for at overbringe den første Consul et Brev, som jeg vil skrive!“ Og han skrev: „Med min Tilbagekomst fra Rochefort til la Rochelle hører jeg om Begivenheder, som lade mig ansee min Mission til Amerika for unødvendig, og i Moniteuren seer jeg, at England har erklæret Frankrig Krig. Jeg tilbyder Regjeringen min Tjeneste og min Kaarde. Imorgen afreiser jeg til Paris.“ — En Time

fridligere var Oberst Gerard underveis, og Dagen efter reiste Generalen med sin Gemalinde og Søn.

Den første Consul læste ikke uden Brede, at Bernadotte saa hurtigt havde fattet sin Beslutning, og at han uden Ordre kom tilbage til Paris. Det lykkedes endeligen Josephine, hans Gemalinde, at berolige ham. Generalen beholdt sin Gehalt som Overgeneral, men fik ikke for Diebliffet nogen Ansættelse.

Bernadottes Venner og Elægtninge gjorde dem al mulig Umage for at bringe en god Forstaaelse tilveie mellem ham og den første Consul. Buonaparte kunde hverken nære Had eller Frygt. Da Bearneren viste sig i Thuillerieserne modtog han ham med Velvillie; han ansaa ham for en Mand, der kunde udføre store Ting, men som tillige besad en Værgjerrighed, der aldrig vilde finde sin Plads i et indskrænket Herredømmes Sphære.

Generalen og hans Adjutant havde altsaa gjenseet la Grange, og Buonaparte lod den første Tid til at eftertanke de jordiske Tings Foranderlighed og Opfyldelsen af Spaadommen. I denne Uvirksohmheds Tid, som han smerteligt fælte, sagde Bernadotte en Dag til sin Ven: „Maa, hvad gjør den gamle Sandfigerske, som saa rigtigt forudsagde os vor Tilbagekomst hertil?“ — „Jeg veed det min Tro ikke, General! Men jeg maa tilstaae, at jeg ofte har tænkt paa denne Spaadom . . . Man forsikkrer mig, at hun siden den Tid har forudsagt mange Ting, som lige saa sikkert ere indtrufne . . . I vore Dage, da Alt tager saa usædvanlig en Gang, (Januar 1804) vilde det være mærk: værdigt at vide, hvad hun kunde have at fortælle Dem.“ — „Sakerlot! Gjerne!“ svarte Generalen: Erkyndige Dig om hendes Bolig, og indret det saaledes, at vi kunne see hende uden at blive kjendt.“

Paa den af Sandfigersken bestemte Dag ankom Bernadotte og Gerard i hendes Bolig. Obersten udgav

sin Ven for en riig Kjøbmand, som havde store Handelsforretninger i forskjellige af Tydslands Stæder, og nu gjerne vilde vide om de ogsaa lykkedes for ham. I det den Gamle betragtede Generalen med en vantro Mine, lagde hun sine Færfkørt tilrette, og syntes strax efter at være hængsunket i dyb Eftertanke. Efter lang Tausshed hestede hun endeligen sine Dine paa Bernadotte, og sagde: „Min Herre! De er ingen Kjøbmand. De er en Militairperson, og af en høi Grad.“ Ved Forsikringen om det Modsatte loe hun, rystede paa Hovedet, og vedblev: „Nu vel, min Herre! Hvis De indlader Dem paa Handelspeculationer vil Lykken ikke begunstige Dem, og De maa nødes til at opgive dem, for at følge den Vej, som er Dem foreskrevet.“ Hun bredte atter Kortene ud, betragtede dem nsie, og syntes at udgrandfke dem med stor Opmarksomhed. „Min Herre! vedblev hun: De har ikke alene en Militairgrad, men De er ogsaa, eller vil komme i Slægt med Keiseren.“ — „Med hvilken Keiser?“ raabte de to Consulenter paa eengang. — „Den første Consul, vilde jeg sige . . . men De ville snart see ham som Keiser.“ Herpaa foer hendes Fingre over de caballistiske Punkter, som bedækkede Bordet, og hun syntes forbauset over en ny Aabenbarelse. „Ja! sagde hun: Han vil blive Keiser! . . . Men her seer jeg nogle Skyer, som adskille Eder.“ Bernadotte kastede et Blik paa Gerard. Sandsigersken vedblev: „Han vil dog ikke bortfjerne Dem, og De følger Benskab for ham . . . O, hvor hans Stjerne stiger!“ Den Gamle gjorde en æblekliffelig Pause, og hendes Ansigt syntes at forlænges af Forbauselse . . . „Min Herre!“ begyndte hun igjen: De maa søge at undgaae Brud med ham, thi han vil blive meget mægtig . . . Han skal see hele Verden for sine Fodder . . . Og De vil blive Konge langt, meget langt fra ham! . . . Ja! gjentog hun med hævet Stemme: De vil blive Konge . . . “ — Her gjorde hun et langt Ophold, og Obersten udbrød utaal-

modigt: „Nu?“ — „Mere kan jeg ikke sige, thi jeg seer Intet mere!“ mumlede den Gamle ærgerlig, i det hun hurtigt samlede alle sine Tryllefort, og syntes gandske udmattet af Anstrengelse.

Generalen og hans Adjutant vare gangne hen til denne Rone i den Mening, at finde en Anledning til lidt Moerskab hos hende, men de gik alvorlige og eftertænkssomme derfra. Bernadotte meente i Begyndelsen, at der ved det Foresaldne havde fundet nogen Mystification Sted, men Oberstens Trofskab og Hengivenhed tilbageviste en slig Formodning. De have ofte tilbagekaldt dem denne Scene, thi hverken Kongen eller Marschallen kunde glemme den.

(Histoire du roi de Suede par Touchard Lafosse.)

De to Hebræere.

Jeg boer i Polen, har min lille Bedrift, og er tilfreds i mit Gemyt. Lea døde, da jeg talte fyrretyve Aar, men jeg seer hende igjen i et yndigt Barn, et godt Barn, der blomstrer som Saerens Rose. Saaledes er jeg bleven gammel med Ære, har handlet og vandlet med Jøder og Christne, og Herren har velsignet min Nøie. Hvert Aar er jeg kommen til Frankfurt, i Messen, og har lært at kjende mange Folk. Men Ingen har behaget mig saaledes som Ephraim, den sanddru Mand, den retskafne Mand, som boer i Ostfriesland. Vi have ædt Salt og Brød med hinanden, vi have ført vore Faar tilsammen og vendt den ægte

Side til hinanden. Vi have sammenlagt vort Pund og broderligt deelt Nenterne. Vi ere blevene eet Hjerter og een Sjæl, og jeg har paa mine Knæ takket Herren, at han har viist mig en Troende, en Lovens Pille. Saaledes have vi sagt hinanden Farvel og atter Goddag Aar for Aar. Og jeg har talt Maanederne, Dagene, Timerne, til Frankfurtermesse. Thi hvad Kjært har jeg vel paa Jorden, siden Lea døde, uden mit Barn, min Ven og min Kat! Held den Troende! Han har bygget sit Hus paa en Klippe. Han skal grønnes, som et Palmetræ; han skal vore, som en Ceder paa Libanon. Herren er hans Lygte i Mørket, Bommen er hans Stav, hans Barn er den Engel, som fører ham, og hans Kat er ham som Tobias's Hund.

Nu, saa kom jeg engang igjen til Edomitternes Stad, og forlystede mig mange Dage ved Ephraims Kløgt, thi Herren gav ham Visdom til at klippe de Gogim's Pelse, og ved hans Munds Tale, der snart udfoer som Jldsluer, snart flød som Mælk og Honning.

Engang sadde vi tilsammen og gjorde os, i vor Glæde, mægtigt tilgode. Thi en Ven fra Italien havde sendt Ephraim et Dussin Glasfer Vin. Sød var denne Drif, Aftenen varm og smuk, som paa Thabor. En Harpespiller'ske var i Stuen; hun sang for os om Guds Folk, hvorlunde det sidder ved Bækkene, hænger Harperne i Pilene, og græder, naar det kommer Zion ihu. Og Ephraim tog min Haand, og traadte til Vinduet med mig. I den store Stad var det gandske stille, og under os flød den store Strøm, saa vi drømte, det var Jordan.

Nen Ephraim sagde til mig: „Broder, hvad tyffes Dig? Skulle vi altid og evigt adskilles med Smerte, da vi dog kunde boe tilsammen det hele Aar? Menneffets Liv varer en stakket Tid og er et usikkert Pant. Ingen veed, hvornaar det behager den store Creditor, at afhente det. Og fjern er da Broderen, der trøster os og følger os

til den mørke Dal! Afplukket er Lea, den Lilie, og Rachel's Røst er bleven stum i mit Huus. Lader os give vore Børn tilsammen! Mit er i den attende, Dit i den femtende Sommer. Lader os sammenbygge en Hytte i Udlændigheden, indtil Budet kommer, som salver vore Dine, at vi skue Kanaan, det forjættede Land!“

Jeg sagde: „Broder! Mig tykkes, Herren har indgivet Dig et viist Ord i denne Time — og jeg trykte hans Haand. Saaledes stode vi endnu længe ved Vinduet, og vore Sjæle vare stille i vidunderligt Velbehag, indtil Sangerindens Toner forstummede, og Maanen opsteg lig Jehovah's Afsyn, naar han, ved Dagenes Ende, skal komme at samle sit Folk. Da vi nu igjen havde sat os, og Maanen skinnede i vore fyldte Bægere, kom vi ihu, at vi næste Morgen maatte adskilles, og overlagde derfor, hvad Enhver skulde give sit Barn i Udstyr. Nu, vi bleve snart enige, sloge Haand i Haand, og bestemte den Dag i det tilkommende Aar, da vi igjen vilde komme til Frankfurt og medbringe vore Børn.“

„Gud! Hvor har jeg arbeidet i dette Aar! Jeg har ikke seet Solens Opgang, jeg har ikke seet dens Nedgang, men een Dag har taget en Anden i Haanden. Pantet har jeg indløst, Munden har jeg stoppet paa de begjerlige Gøjim, til blankt Sølv har jeg forvandlet mit Huus. Hver Maaned har jeg reist den halve Tid, og Støvet er ikke kommen af mine Stoe. I mit Hjem er jeg ikke vegen fra Skrivebordet, og mit Hoved har stedse været som en Leir for Sjenden. Mit Barn har jeg udstyret, som Rebecca. Jeg haver været Abraham og Eliesar i een Person. Vel den Troende! Edomiteren skal frygte ham, og hans Broder skal bænke ham øverst ved sit Bord. Hvad har jeg ikke ladet mit Barn lære! Al Moabiternes og Amalekiternes Haandgjerning og Legen paa Davids Harpe! — Bakkene frøs og Bakkene fløde igjen. Judith var skøn som Ruth. De

Gojim begynde at luske efter hende. Men hun var som et rankt Dyr i Skoven, som en Raa, der løber gennem Lundene i Maanens Skin. Hendes Skønhed er forbleven under Salomons Segl. Stolt var Faderens Hjerte og nidkjært mod Brudgommen.

Saaledes rykkede Tiden frem. Judith steg i Bognen med mig; Alt, hvad vi eiede, var pakket paa. Vi kom til Frankfurt Dagen efter Nyaar, da den Troende faster. Nu, vor Bogn stod fuldpakket i Remisen; vi sadde i det lille Cabinet, ved Eiden af den store Sal, hvor Edomiterne fylde deres Bug. Vi havde Intet ædt siden forrige Dags Aften, og Menneskets Legem, som er et Dyr, sukker de eller Foder. Men vi klagede ikke. Thi vi ventede gladelig paa Ephraim, og saa ofte Judith kom Brudgommen ihu, nedsløg hun tugtigt sine Dine. Jeg fortalte hende om Qvinderne i vore hellige Historier, om Rebecca, Lea og Rahel, og advarede hende mod at synde, som Loth's Døtre. Jeg malede hende Jakobs Billed, som tjente for Laban's Døtre. Jeg sagde til hende: Din Ben er hvid og rød, hans Hoved er det fineste Guld, hans Lokker ere krusede, sorte som Ravnens Fjer. Hans Dine ere som Duer, vaskede i Melk. Hans Kinder ere som Apothekernes blomstrende Urtegaarde. Hans Laber ere som Roser, der dryppe af Myrrha; hans Been som Marmorsøiler paa Fødder af Guld. Hans Skikkelse er som Ederens paa Libanon. Han skal føre Dig til Wiinhuset, og Kjerlighed skal være hans Banner over Dig. Og Du skal bringe ham i Din Faders Huus og ladske ham med Mosten af Dine Granatabler!

Saaledes underholdt vi os, og Dagen begyndte at hælde. Hartad var jeg fortørnet paa Ephraim, som om han haade forgjettet sit Bærf. — Da raabte Judith: „See, min Fader! Der nærmer sig en Bogn med en Blaa:

himmel, ført af en Mand af vor Stamme.“ Jeg saae ud, og gjenkjendte Ephraims Bogn. Nu kører den gennem Porten. Jeg iler ned med Judith og hjælper Ephraim ud af Pagtens Ark, hvorfra Livsens Brød skal komme.

„Ah! siger Ephraim: Min Ven har der en deilig Selskabsfe. Det vil være en Glæde for Esther.“ Neppe kan jeg fatte mig, mens jeg omfavner min Ven. Thi mit Hje er ængstelig: begjerligt efter at see den unge Svend, hvis Been ere som Marmorsøiler.

Og ud af Bognen stiger en Jomfru, herlig at skue. Hendes Haar er opbunden i en Knude, gjennemslunget med Perler, ligt en Hvi, hvorfra levende Kilder udstrømme. Hendes Pande er brun og klar, som Skindet af en Raa, der flyver gennem Lunden i Maanens Glands, og hendes Pindeskinne derunder som Lamperne i Templet ved Natterid. Hendes Kinder ligne Bæggene i Davids Telt, naar Morgensrøden skinner derpaa. Hendes Mund er som et Rosenbeed, hvori Duer ere dalede; hendes Nase lig en Stengel, hvorved to Solblomster hænge. Hendes Bryster ere som Tvillingssvaner, der ere indslumrede paa en sagtebølgende Sø, og over dem staaer hendes Hals lig Sulamiths Been, naar hun stiger af Badet. Hendes Arme skinne gennem det lange Slør, som to Solvaarer i et Bjergvark, og Fingrene paa hendes Hænder see ud som Elfenbeens Stave. Hendes Been ere to ranke Søiler udenfor Pagtens Ark, og Fødderne ere som Duer, der krybe ud af Egget.

„Dette er Esther! sagde Ephraim: Hvor er Dit Barn?“

Jeg forestillede ham Judith og sagde: „Hun venter paa Brudgommen, som stiger over Høiene, for at træde ind i Myrthehytten.“

Nu, mine Læsere! Der stode vi, og plukkede Hver i sit Skjæg. Begge Pigerne saae paa hinanden. Ingen af

af dem var istand til at frembringe et Ord. Men aldenstund vi dog Begge vare to kloge Mænd, var det første, vi gjorde, at bryde i en Skoggerlatter. Siden reiste vi dog sammen til Polen, og gistede vore Døtre, vel ikke med hinanden, men dog saa lykkeligt, som vi kunde ønske det. Ephraim er imidlertid bleven samlet med sine Fædre, og nu reiser jeg allene til Frankfurtermessen, ikke ledsaget af Noget, uden af min Kat, som har oplevet hele Historien med.

C. Reinholdt.

Et Besøg i Bedlams Daarekiste.

Fortalt af en Reisende.

Udspreidt og forstemt fulgte jeg min Fører gennem Gaalen, hvor de farligste, for ulægeligt anseete Affindige sadde — i Bure. Uvilkaarligt traf mit Blik et af disse Bure, som var forunderligt udmaiet med brogede Lapper, der hang om Jernstængerne. Nysgjerrig traadte jeg nærmere, og saa i Buret et ungt Fruentimmer, som laae skjodesløst paa nogle Hynder. Sjelden har jeg seet et Ansigt af regelmæssigere Skjønhed, sjelden adlere og udtrykksfuldere Træk. Længe blev jeg staaende, hængsunket i Beskuelsen af en saa sjelden Skjønhed. Den dybe Sorg, som talte af hendes hele Væsen, vakte min Medfølelse i høi Grad. „De beragter Suleima! tog min Fører Ordet: Tag De. es Hat af, thi hun vilde vorde rasende, hvis hun saa den Nægen nærme sig med

Hatten paa. Det er en ung Pige af fornem Familie. Romanlæsning, især „Tusind og een Nat,“ har forvirret hendes Hoved. Hun troer, at have været Favoritsultaninde, men at hendes Herre har forstødt hende. Vi kunne, om De vil, gjerne tale med hende.“ — Vi traadte ind i Buret. Værbødigt gik min Fører hen mod Sultaninden, foreslogde sine Arme og bøiede sig dybt for hende. Jeg gjorde som han. „Har Din Høihed Noget at befale den Ringeste af Dine Tjenere?“ spurgte han hende. — Langsom vendte hun sig mod os, saae paa os med mørke Blikke og rystede benægtende paa Hovedet med et sørgeligt Smil. „Hvorfor taler saa megen Sorg af Dit ophøiede Ansyn?“ spurgte jeg hende. Hun saae opmærksomt paa mig. „Al! sagde hun derpaa: Det er en sørgelig Historie. Jeg var ung og smuk. Min Skjønhed rørte Califen Adhemar; han tog mig i sit Serail, og snart blev jeg hans Favoritsultaninde. Jeg elskede Adhemar som en Gud, jeg troede paa ham, som paa Muhamed. Naar jeg saae ham, skjalv jeg; mit Hjerte bankede voldsomt, mine Knæe rystede under mig. Jeg græd over min Lykke. Naar han talte med mig, var det, som jeg hørte hiin himmelske Musik, man vel stundom hører i Drømme. Hjernet fra ham, var jeg sørgmodig; men saasnart han kom, var min Sjæl beruset af Lyst. Hvor længe jeg har nydt denne Lykke . . . . . jeg veed det ikke . . . . . jeg levede, uden at tænke paa Tiden . . . . . En Dag — forbandet være denne Dag! — gik jeg ud . . . . . jeg gjorde det med Ulyst. Jeg og min gamle Slavinde gik gjennem en af de skønneste Gader i Cahira. Da saae jeg, gjennem mit Slør, et kostbart Stof, som jeg endnu aldrig havde seet Mage til. Den kunstrige Bævning, de glandsfulde Farver, det rige Arbeid vakte min Lyst til at eie det. Jeg traadte ind i Kjøbmandens Bod, og bad ham bringe mig Tøiet op i Palladset. — „Sultaninde! svarte han: Du skal have det, men kun paa eet Bilkkaar.“ — „Paa hvilket Bil-

laar?" spurgte jeg, beredt til at opfulde ethvert. — „Du maa til-
lade mine Læber at hvile paa Dit Ansigt's Lillier.“ Forfær-
det traadte jeg tilbage; jeg ansaae den Forovne for affin-
dig og bød min Slavinde tage Stoffet med. Da greb Kjøb-
manden det, holdt det over et gloende Kulbakken, og truede
med at opbrænde det, hvis jeg vilde tage det med Magt og
ikke samtykke i hans Villie. — Kjøbmanden mærkede min
Tvivlraadighed; sagte og forvirret tilhvijsede han mig: „Sul-
taninde! Dag denne Bazar er en Badesal; der vil In-
gen kunne see os.“ — Skjelvende fulgte jeg ham. Under
mit Elør havde jeg betragtet Kjøbmanden — han var ung
og smuk . . . . forblinder, som jeg var, tænkte jeg: Ingen
vil faae det at vide. — Jeg opløfter mit Elør. Da sprin-
ger han hen imod mig, og slaaer sine Tænder i mine Kin-
der! — Jeg vender tilbage til Palladset. Califen havde
spurgt efter mig; jeg fremtræder for ham. Pludseligt funkle
hans Dine; med frygtelig Røst svørger han mig, hvorfra
jeg har dette Vid. Jeg var tilmode, som om jeg skulde
døe; da fatter jeg igjen Mod, jeg stoler paa min Skjon-
hed, paa Sultanens Kjærlighed til mig. Jeg tilstod mit
Fælttrin . . . . . Han drog sin Damascenerklinge
. . . . . jeg kastede mig for hans Fodder, jeg
anraabte ham ved Guds Forbarmelse . . . . . mine
Taarer, min Fortvivlelse, min Ringer rørte ham, han
bortkastede Staalet, som havde skullet give mig Dø-
den. Derpaa lod han Da si ta kalde — næst mig
stod hun hviest i hans Gunst . . . . . siden hiin Dag
har min Herre forladt mig for hendes Skyld . . . . .
jeg har tabt hans Kjærlighed, og hvis han ikke snart
tilgiver mig, da føler jeg vel, at jeg maa døe. At leve
saa langt borte fra ham, er en altfor frygtelig Straf.
Have I nogensinde elsket, da vide I ogsaa, at Adskil-
lelse virker paa Kjærligheden, som Vinden paa Flam-
men; den Svage slukker den, men den Starke forstærker
den . . . . .“

Den Banvittige sank tilbage, og hendes Taarer trilledes
over de blege Kinder.

M i s c e l l e r.

Faver Marmier, den ogsaa i Danmark bekjendte og yndede Skribent, har, efter sin Tilbagekomst til Frankrig, havt den Ære at vorde modtagen af Kongen i en Privataudients, i hvilken Hs. M. underholdt sig med ham om de Egne den videnskabelige Commission, der var bleven affendt med Fregatten Recherche, havde gennemvandret, om de Jagttagelser, den havde havt Leilighed til at gjøre, og om de Hindringer, den havde maattet bekæmpe. Det er nu fyrretyve Aar siden, da bereiste Ludvig Philip selv disse fjerne Lande. Dengang forlod han Danmark paa et lidet Fortoi, landede i Norge, saae Christiania, Tronhjem ic., og seilede fra D til D indtil Nordkap. Derfra vendte han tilbage gennem Lapland, blev nogen Tid i Kautakein og Borneo, gennemstreifede Finland og hele Sverrig. Hele denne Reise, der var forbunden med ligesaa mange Farer som Behageligheder, har efterladt en levende Erindring i Kongens Hjerte. Endnu efter fyrretyve Aars Forløb mindes han noie alle enkelte Omstændigheder, de Steders Navne hvor han har været, saavelsom de Menneskers, han har kjendt. Han beskriver de Egnes Veliggenhed, som især have været ham paafaldende, og de Menneskers Physiognomier, der fortrinligt have interesseret ham, som om det kun var nogle Dage siden han saae dem. Det danske og svenske Sprog, som han talte med Bønderne, lever endnu i hans Huskommelse, og han veed endnu at udtrykke sig deri. Men ogsaa i hine Egne mindes man ham endnu, og de som kjendte ham dengang, eller som af Ældre have hørt om ham, tale gjerne om hiin Vandrer, som nu er vorden Konge. Paa den hele Rei som Medlemmerne af den videnskabelige Commission forfulgte gennem Sverrig og Norge, lige til Foden af Nordkap, fandt de Fiskere og Bønder, som fortalte dem om den unge Prinds, de fordom havde kjendt, og roste hans ædle Simpelt. Kun tvende Fyrster ere komne saa nordligt i hine Lande: Ludvig Philip og Christian den Fjerde.

I en Artikel om Tronhjem udtaler Marmier sig saaledes: „Blandt alle de saa nybyggede og saa fristbemaalede Gader, hvor Comptoirpladen smykker hver Dør, hvor Barer fra Syd og Nord, symmetrisk opstillede bag Vinduerne, fængsle Blikket ved hvert Skridt, er en bredere og

skjønnere end de andre: det er Munkegaden. Her seer man paa den ene Side Cathedralkirken, paa den anden Bugten, de blaae Bjerge, der begrænsede den, og Munkholms Taarn, som er bygget paa en Klippe midt i Havet. Hid, til dette Sted, var det, en med Soldater opfyldt Baad engang førte Griffensfeld, dette Folkets Børn, der var bleven en stor Herre, denne Student, der var bleven Minister, denne Statsmand, hvis Tab Danmark begravde. Her var det, han skulde affone sine ærgjerrige Drømme og sin fortværede Størhed. Atten Aar tilbragte han i dette Fængsel. Banlyst udaf Verden, pludselig nedstyrtet fra Paladsets Glands i Fængslets Mulm, tog han sin Tilflugt til Poesien og Religionen, disse Ulykkens trofaste Gudsdomme. De Sententser, han havde skrevet paa Murene, ere nu udslettede. Det Bærelse, Griffensfeld beboede, er forvandlet til et Arsenal. Af hans Fængsel er Intet blevet tilbage, uden Jernstængerne for Vinduet, gennem hvilket han vel ofte har seet med Smerte efter de i det Fjerne seilende Skibe. — I Munkegaden seer man et guulmalet Træhus, med een eneste Etage. Dette var tidligere det eneste Gæstgiversted i Tronhjem. Den gode gamle Kone, som for hele tredsindstyve Aar siden har etableret sig her, mindes endnu, ikke uden en vis Jøselse af Stoltthed, den stærke Søgning, hun i lang Tid havde, den Nøds, lærde Reisende have givet hende i deres Bøger, og det gode Navn hun, selv i fjerne Lande, har vundet. En Dag kom et ungt Menneske til hende; bly forlangte han, for sig og sin Reiseskalle, et faldes Bærelse. Madame Holmberg viste ham ind i et lille beskedent Kammer. Begge Benner bleve her fem Dage, og afreiste derpaa til Nordkap. Vi have seet dette Kammer, næsten i samme Stand, som det var for fyrretyve Aar siden, og Madame Holmberg viste os det med en Bertindes naive Forsængelighed. Thi det unge Menneske, som hun havde anseet for en reisende Student, var ingen Anden end — Ludvig Philip, Hertug af Orleans.

Musiken, denne Gudsdomsgave, der er Menneskene skænket til Husvælske i jordiske Lidelser, synes fortrinligt flittet til at lindre deres Sorg, der have snublet paa Magtens Linde og siden drømme om svunden Størhed. Førend Falder det skete, har Instinctet ofte bragt ulykkelige Tyrster til, med en uforklarlig og uimodstaaelig Lyst, at hengive sig til denne himmelske Nydelse, snart *ex professo*, som Tilfældet var med Don Pedro før hans Flugt fra Brasilien, snart blot for som Tilhører at finde Bedrøvelsesløse deri, s. Er. Gustav IV

Adolph. I Christiansfeld havde han hørt en Hymne synges af den dervarende Brødremenighed, og dens Melodi havde i den Grad henrykt ham, at han sildigere ofte hos Dronningen bad hendes Damer spille den for ham paa Fortepianoet. En Aften af hans sidste Vinter i Sverrig udførte Statsfrue, Grevinde Orenstjerna, dette Stykke, medens Dronningen og hendes øvrige Damer vare sysselsatte med Haandarbejde. Kongen sad hensjunken i dybe Tanker, med Armene støttet paa Instrumentet og Hovedet hvilende mod Haanden. Da Akkorderne havde forstummet, reiste Kongen sig pludseligt, og udbrød: „Hvilke himmelske Zoner! Hvis jeg ophørte at være Sverrigs Konge, vilde jeg opslaae mit Paulun i Christiansfeld!“ Den første Deel af denne Spaadom nærmede sig med store Skridt sin Opfyldelse: Væstra-Armeen var allerede i fuld Opstand. Nogle Maaneder efter var han ikke mere Konge.

Bed det sidste Maskebal i den store Oper i Paris foranstaltede man til Indtægt for de Fattige et Lotterie, der bestod af endeel i dette Niemed indsendte Malerier og Tegninger af berømte Malere i Paris, af utrykte Compositiøner, Digte osv., som vare skrevne og undertegnede af Forfatterne egenhændigt. Navnligen havde Rossini komponeret og indsendt en Arie. Udfaldet retfærdiggjorde de Forventninger, man havde næret. Et lignende Lotterie fandt en Gang Sted i London, i et fornemt Selskab, da man erfarede, at en riig Brygger ved Aldbøs havde mistet hele sin Formue. Prindsen af Wales (siden Georg IV.) gav Exempel. Han gav et Kjerlighedsbrev, som han nys havde skrevet til en Marquise og endnu havde i Lommen; Oberst Lennox gav en skriftelig Udfordring fra Hertugen af York; Miss Siddons det berømte Sted af Lady Macbeths Tale: „*Here's the smell of the blood still,*“ som hun skrev paa et Blad Papiir; Pitt et Brudstykke af sin første Tale i Parlamentet; den skønne og aandrige Hertuginde af Devonshire den sidste Billet som hun havde faaet fra Hertugen af Lauzon, samme Dag, han blev henrettet; Maleren Reynolds en Blyantskizze af Garricks Ansigt, som han havde tegnet ved Dennes Sygeseng; osv. osv. Alle disse Gjenstande forauktionerede man, og Udbyttet beløb sig til over 4000 Pd. St.

Blandt de interessante Nyheder, som ventes paa Tydsklands litteraire Torg, nævnes Göthe's Breve til Comtesse Augusta Stolberg, siden Grevinde Bernstorff. Göthe skrev disse Breve i sin Ungdom, kort efter den Reise, han gjorde med Brødrene Stolberg til Schweiz. Brø-

drene meddeelte deres Søster Augusta deres Enthusiasme for Digtervænglingen; „Werther's Leiden“ gjorde Resten, og Comtesse'n besluttede, at tilkjendegive Digteren sin Hylдинг. I Begyndelsen navngav hun sig ikke. Gøthe var modtagelig, tilgængelig for Smiger; han kunde ikke undslaae sig for at svare, helst da det gjaldt en Dame. Grevinden lod Massen falde, og Brevverlingen vedvarede nogle Aar. En vis Inclination sporedes vel strax i Begyndelsen; men Gøthe var allerede i de Vaand, hvormed Lilli's Kjærlighed havde omslynget ham. Hvad skulde han gjøre, for at vedligeholde Forbindelsen med den kjøbenhavnske Dame, denne Sværmeriske, som han aldrig havde seet for sine Dine og heller aldrig fik at see? Intet var naturligare, end at han stilde rede sin Elskovs Glæder og Lidelser. Han maler sig som han er, som han lever. Hans Breve ere korte, afbrudte, næsten kun Omrids. Af gehaltrige Tanker findes kun faa. Grevindens Breve har man — paa eet eneste nær — ikke været istand til at finde. Dette og Gøthe's Svar derpaa kontrastere med Ungdomsbladene paa en vidunderlig Maade. Grevinden er bleven hvad man kalder — hellig; hun følger efter sine elskte, forudgangne Brødre; hun er bange, at Gøthe, hendes Ungdomsven, ikke skal blive salig; hun beder, hun besværges ham, gandske at forsvage Ungdommens Glæder og Tilbøieligheder, og at betræde den Vej, der fører til Frelsen. I de artigste Vendinger søger Gøthe at undvige hende. Især disse to Breve skulle være i høi Grad mærkværdige og dybtgribende.

I engelske Aviser læstes nylig følgende Münchhausiader: En ung Dame, som skulde bringe et Brev paa Posthuset, var saa distrait, at hun stak sig selv i Brevkassen og ikke opdagede sin Feiltagelse, før den Embedsmand, som sorterede Brevene, fandt hende og spurgte hende om hun var *single*, (enkelt, ugift.) — En Dame reiste til Staden, for at føre Klage over en Herre, som havde lovet hende Ægteskab, men brudt sit Løfte. Hun havde, som fornødne Beviisligheder, medtaget hans Kjærlighedsbreve og stukket dem i en Pung. Men hvor forfærdedes hun, da hun i Retsalen aabnede Pungen og fandt samtlige Breve forvandlede til Aske! Brevenes brændende Indhold havde nemlig foranlediget en Forkulling — For nogle Aftener siden begav det sig, at en noget adspredt Herre lagde sit Lys i Tengen og blæste sig selv ud. — Her i Nabolaget boer en Mand, som er saa overordentlig høi, at han, naar han vil barbere sig, er nødt til, at betjene sig af en Stige.

Fortidsminder.

I.

Den 18de Juni 1815.

Slaget med de tvende Hære
er et Ridderspil at nævne
til den faldne Keisers Ære,
som sin Død end vilde hævne
og slet ingen af de Kjære
den forhadte Arving levne.

N. F. S. Grundtvig.

Ved Waterloo,

med Bjørnehuen dybt i Panden trykket,
den gamle Garde stod, sin Keiser tro.

Med Hædersar hver Krigers Bryst var smykket,
og mangen Skramme, Vrens klare Skrift,
bar Mindet om den soundne Tids Bedrift.

Ved Waterloo

den gamle Garde, Klippefast i Slaget,
i Røg og Luer, kæmped een mod to;
da toned Brittens Røst i Baabenbraget:
„Paa hver en Kant I Jer omringed seer;
læg Sværdet ned, ei Modstand hjælper meer!“

Ved Waterloo

Gambonne svang sin blanke Helteklunge:
„Frem, djærve Brødre, Eders Keiser troe!
Lad Fiendehæren os end trindt omringe,
vor Hæder dækkes ei af Skandsels Glor:
ei Gården overgiver sig — den døer.“

Ved Waterloo

den gamle Garde sank for Fiendens Rugler —
men Heltekatens Laurbær evig groe
og Vrens Glands ei nogen Taage skjuler:
i Græsset suser Vinden — stille! — hør!
„Ei Gården overgiver sig — den døer.“

II.

Den 27de, 28de og 29de Juli 1830.

Dg saadan er Skriften, som er optegnet: Mene mene tekel upharsin. Denne er Udtydningen derpaa: Mene o: talt haver Gud dit Rige og fuldkommet det. Tekel o: Du er veiet i Bægtstaa-
ler og funden for let. Peres o: adskilt er dit Rige og givet de Meder og Perfer.

Daniel V. 25—28.

Uglen tuder fælt i Mørket, Midnatstimen alt er nær,
bleg paa Veiet Kongen hviler, mat belyst af Lampens Skjær;
underlige Feberdrømme vilde for Blikket gjøgle hen,
snart han lukker træt sit Øie, snart han aabner det igjen.

Dys! — et mægtigt Tordenbulder drøner i den stille Nat,
Lynets røde Slange snoer sig ned fra Uveirshen brat,
Slottets Muur med Bragen revner, og en herlig Kvinde gled
langsomt med alvorligt Ansyn for den Drættes Øie ned.

Om den trinde Skulder snoer sig lette Solomorsklædebon,
og den friske Liliestængel hæver hun med hviden Haand,
Purpurglands med lyse Straaler hyller hendes Skabning ind;
bleg hun staaer, og Taaren perler tung paa hendes Marmorkind.

„Jeg er Frankrigs Skjtsaand — taler Skikkelsen med
dæmpet Røst —
kummerfuldt mit Øie længe drølte paa den elskte Kyst;
thi du har forbrudt din Krone, traadt i Støvet med din Fod
Frankrigs hvide Liliestængel i vanhelligt Overmod!“

„Troer du, Folket fødtes til en Vold for Kongens Luner blot,
skal han ikke mild og kjærlig herske fra sit gyldne Slot?
Medens tillidsfuld den Svage strækker ud mod ham sin Arm,
Barnet lig, som med Fortrosthing blunder ved sin Faders Barm.“

„Andens Frihed vil du tvinge, vil i Lænker Sandhed staae,
Øren tør ei mere flyve frit mod Himlens hvalte Blaa;
dog med vældig Kio den snart vil sprænge hvert et Slavebaand,
rive Kronen af dit Hoved, Septret af din svage Haand.“

„Og de skumle Sandhedsfiender, Gumpens fule Dglekryb,
Hykleriets Kæmpestange styrtes stal i Mørkets Dyb,
medens bort med Rigets Æble Drnen stærk og dristig stoi;“
thi det var i dine Hænder kun et usfelt Legetoi.“

„Blodets røde Strøm vil flyde, mine glæve Sønners Blod,
men som Lavaild engang det brænder ved dit Hjertes Rod;
naar du, afklædt Kongens Purpur, vanker om paa Jord forladt,
som en svag afmægtig Gubbe, trindt omspændt af Sorgens Nat.“

„Aaen Dit Dre til min Tale, præg den dybt i Hjertet ind!
Blid: en Fyrste bør ei vakle Røret liig for Høstens Vind;
men med Kraft han føre Septret — vee Dig, svage Konge, vee!
Blid, at Svaghed har de samme Følger som Forbrydelse.“

Saa den høie Kvinde taler alvorssfuld med blegen Mund,
Lampen blusser op — den slukkes — og i Mørket svinder hun;
men igjennem Kongens Klarer fold en Febergysen gled,
i urolig Slummer synker han paa Leiets mædig ned.

Dys! — da lyder Oprørsfriget rædselsfuldt mod Himlens Sky,
Blodet strømmer, trindt i Staden droner det af Baabengny,
Folket feirer — Kongen flygter — Nattens Taager svinde hen —
Eudvig Philip staaer med Septret — Frankrig aander frit igjen.

Hanen galter — Dagens Kugle stiger bag sin Purpursky,
Lærkens Kvindren glad den hilser — Blomsten aabner sig paany;
over hele Jorden droner det med vældig Tordenroft:
Kraftens Kæmpeaand er atter vaagnet trindt i Folkets Bryst.

Bildt bag Himlens Bryn sig flynger frem et takket, svovlbleat Lyn;
ned det knitrer — Fjælde kløves — store, frydefulde Syn!
Friheds Engel kraftig stiger af sin dunkle Klippegrav,
slænger Trældoms brudte Lænker i det dybe Verdenshav.

Men alvorlig Saga skuer hen paa den forsoundne Tid,
da i fiendtlig Brusen gjæred tusind Elementers Strid;
mens hun graver Runen dybt i Evighedens Klipper ind,
Sandheds stærke Rune: Mene mene tekel upharsin.

III.

Den 23de Juli 1832.

Lui—et toujours lui!
Casimir Delavigne.

Midnatslaget fra Taarnet
drøner huult i det Fjerne,
mat bag de taagede Skyer
glimter en enkelt Stjerne.

Bleg paa Dødsleiet hviler
Seltens den eneste Spire,
han, hvem alt udi Buggen
Kongekronen mon sire.

Søvnig sidder Lakeien
og nikker i dæmrende Kammer;
Lampen er nærved at slukkes,
stundum kun op den flammer —

Dys! — liig fjerne Trompeter
Toner, selsomme, vilde,
bave for Unglingens Dre
gjennem Matten den stille.

Bogteren lukker sit Dø,
greben af Søvnens Dvale,
Tonen stærkere klinger
gjennem de øde Sale.

Marseillanerhymnen
den Syge troer at fornemme,
og i Klangen sig blander
Faderens Heltestemme.

Udødsfuld frem bag Leiet
træder Keiserens Skygge,
sagte paa Sønnens Pande
sees han et Kys at trykke.

Et en smertelig Bængsel
greb ham paa Helenas Klippe
efter Sonnen — i Døden
ei han den Elſkte kan ſlippe.

Laubærkrandsen ſig ſynger
om den mægtige Pande,
i hvis Furer Europas
ſkjæbne engang mon ſtande. —

Knækket er Herkerſtaven
af Pygmæernes Trælle,
ſunken Napoleons Stjerne
fjernt bag Helenas Fjelde.

Tidens poetiſke Farve
ſvandt med det Kolofale,
ſom en Phalæne bag Puppen
ligger Europa i Dvale.

Politikkens den runkne
Edderkop nu man ſkuer
vævende ſmaallig Traaden,
fangende Myg og Fluer.

Saga tankefuld ſtirrer
hen paa den ſvundne Bælde:
Myg og Fluer de mægted
ſelve Løven at fælde.

Rampen blusſer — den ſukkes,
Synet i Mørke ſvinder;
og en pludſelig Rødme
maler den Syges Kinder.

„Åh, min Fader!“ han ſukker —
Keiſeren bange ſig reifer,
troer, at han kæmper med Døden,
iler til Aſtrias Keiſer.

Keiſeren tankefuld ſtirrer
op imod Rattens Bue —

mat bag Skysløret skjælver
Stjernernes blege Lue.

Getslaget nu fra Taarnet
drøner huult i det Fjerne,
og bag de taagede Skyer
slukkes den sidste Stjerne.

Fr. Sneedorff. Birch.

G e h o.

Samler Eder Skatte, som hverken Rust eller Møl kunne
fortære! Skriften.

Jeg eier Intet, og jeg eier Alt —
Jeg har og savner Alt af Jordens Gode;
Han veed det — som har mine Dage talt,
Som Han, vist Ingen, mine Savn forstode!

Jeg eier Intet, og jeg eier Alt —
Jeg savner Meget som jeg vilde eie,
Jeg eier, hvad i Andres Lod ei faldt,
Og finde ei paa alle deres Veie!

Jeg eier Intet, og jeg eier Alt —
Thi kun det Jordiske jeg Intet kalder;
Kun hvad fra Oven har til Sindet talt,
Med evigt Lysglimt ned i Sjælen falder!

Jeg eier Intet, og jeg eier Alt —
Hvad Verdens er, forlidet hos mig veier,
Mit Ønske sjældent ned paa dette faldt,
Jeg Hu og Længsel mod det Bedre eier!

Jeg eier Intet, og jeg eier Alt —
Og har Du ei forstaaet mit Savn herveden,
Saa har jeg aabent om den Riigdom talt
Som er bekræftet mig i — Evigheden!

Ingeborg.

Beskræfter.

Samlede

af

N. S. Elmquist.

Andet Bind.

Trykt i Aarhus Stiftsbogtrykkerie.

1839.

ALPHABET

THE

ALPHABET

OF THE

ALPHABET

OF THE

ALPHABET

OF THE

ALPHABET

OF THE

ALPHABET

OF THE

ALPHABET

OF THE

ALPHABET

OF THE

ALPHABET

OF THE

ALPHABET

OF THE

ALPHABET

OF THE

ALPHABET

OF THE

ALPHABET

OF THE

ALPHABET

OF THE

ALPHABET

OF THE

ALPHABET

OF THE

ALPHABET

OF THE

ALPHABET

I n d h o l d.

En gammel Dames Ungdom	1.
Napoleon's Incognitovandringer	21.
Demoiselle Sontag's Shawler	40.
Ruderkonge. Novelle af Scribe	42.
En forunderlig Criminalproces	64.
Ravnene. Fortælling af Reybaud	74.
Den første April	124.
Vaaren	125.
Gjenklang, af Fr. S. Birch	127.
Bagateller	128.
Maria Tschiganeka	129.
Tre Dage ved Drinoko's Bredder	142.
Titian's Son	156.
Napoleonistinden	190.
Den første Kareladning i Rusland	196.
Adoptiv-Sønner. En Criminalsag	199.
Brittisk Mandstugt	203.
Skjebnens Veie	209.
En Episode af Talma's Liv	219.
Elisabeth Kulmann	222.
Dictionnaire de physlognomie	228.
Mopsen. En tragi-komisk Hundehistorie, i sex Romancer, af Fr. Sneedorff=Birch	230.
Hersterens Grav	238.
Gjenlyd	240.

Judith, eller: Operalogen. Fortælling af Scribe	241.
Stanislaus's Datter. Af A. Lewald	286.
Napoleon i Fontainebleau	298.
Lord Londonderry's Bemærkninger over Keiser Nicolaus . .	315.
Den farlige Dronning	319.
Neapolitanerinden	323.
Mademoiselle Rachel	328.
Næsens Intelligents	332.
En gammel Mode	333.
Island i Morgenroden. Af Fr. Sneedorff-Birch	335.
Gaade. Af Ingeborg	336.

En gammel Dames Ungdom.

Du vil have at jeg skal fortælle Historier, mit kjære Barn! Du beder mig om at fortælle, fordi jeg efter Din Mening gjør det saa smukt, og fordi det morer Dig. — Hvad er Livet vel nu for mig? Det er tilbagelagt! Du vil ikke alene have Historier, men sande Historier; Du forlanger endog fuldkommen Sandhed. I min gamle Hukommelse er der mange hemmelige Gjemmer, der have været afslukkede i lang Tid. Dem skal jeg aabne for Dig! — Din Bedstefader var engang min fortroligste Ven; jeg har kjendt Din Fader fra hans Fødsel af, og jeg har baaret Dig paa mine Arme; Du er næsten som min Søn! Naa! saa hør da, kjære Edouard; og for at give Dig Garantie for min Sanddruhed, vil jeg begynde med at tale om mig selv, at tilstaae et Ungdoms: Eventyr, der havde en stor Indflydelse paa mit øvrige Liv. Al! ligesom alle Qvindens Bildfarelser, blev den grusomt udsønet.

Jeg blev Enke i mit 22de Aar. Min Mand, en smuk og værdig Adelsmand, havde kun een Feil, at han nemlig elskede sig selv over alle Ting, troede sig den menneskelige Slægt overlegen, og paatvang saavel sine Ligemænd som sine Underordnede en Slags Beundring, som man underkastede sig, jeg veed ikke hvorfor. Imidlertid holdt en Officier af Gården sig op over hans indbildte Størhed; de duellerede, og min Mand faldt. Derpaa jeg sagde, at jeg

havde taget mig det meget nær, saa vilde jeg handle imod vor første Betingelse. Jeg befandt mig virkelig ilde, da man bragte ham blødende hjem. Jeg udstødte høie Skrig over hans Død; det er baade meget sandt og meget naturligt; men efter 8 Dages Forløb græd jeg kun, naar der var Vidner tilstæde; fjorten Dage derefter græd jeg slet ikke, og efter en Maaned vilde jeg gjerne have leet, dersom jeg havde vovet det. Friheden er en skjøn Ting i det 22de Aar, naar man er smuk, riig og, hvad Du nu ikke forstaaer, stor Dame. Jeg var imidlertid ikke saa fri som Enkerne nutildags ere. Man gav mig til Mentor Marquis Chateaugrands Tante, Grevinde de Wilbelle, Stiftsfrue af Lemiremont, den eneste nogenlunde respectable Slægtning, vi havde i Familien. Hun bosatte sig hos mig, og, naar jeg undtager en meget kort Reise til hendes Kapitul, fulgte hun mig som min Skygge. I de to Aar min Sørgetid varede, blev hendes Selskab mig mere behageligt end besværligt; jeg gik meget lidet ud, jeg saa kun saa Mennesker; hun gjorde hvad jeg nu gjør for Dig, hun fortalte om sin Ungdom, og det var saa sjønt dengang! Regentsskabet med alle dets Orgier, alle dets Udskielser, al dets Raserie! Undertiden rødmede jeg derover, men jeg smilte bestandig. Dengang forstod man ikke det samme ved Kjærlighed som nu. Min Tante vilde være besvimmel ved at læse Eders Dramaer, hun vilde have anseet Eder for gale; der mangler kun lidet i at jeg er af hendes Mening. Jeg ventede med Utaalmodighed det Dieblif, da jeg kunde aflægge mit Enke-Elør. Jeg havde kun halvt seet Verden, jeg havde løftet en Slig af Tæppet, som skjuler den for alle unge Piger, og hvor smuk forekom den mig ikke i denne første Beruselse. Endelig var Etikvettens Fordringer fyldestgjorte. En Foraarsaften forkyndte Madame de Wilbelle mig, at vi den følgende Søndag skulde tage til Versailles. Jeg beskæftigede mig med mit Toilette med en ung Dames hele Glæde, naar hun ikke har baaret

andet end Sort i to Aar; Jeg havde stor Lyst til at afmale Dig den, men Du vilde ikke forstaae mig. Viid blot, at jeg straalede af Diamanter; jeg havde de smukkeste engelske Kniplinger. — Der var Appartement den Dag; Kongen og hele hans Hof opholdt sig i Galleriet og de omliggende Sale. Min Gud! Hvor det var smukt! Hvilket ædelt og imponerende Syn! Hvor mit Hjerte slog idet jeg gik igjennem denne pyntede Mængde. See! det vil Du ingenfinde kunne forstaae; Du kan ikke forestille Dig den Tids Skønskab. Fra Mændenes Side var det en Blanding af Galanterie og Verbødighed; fra Qvindernes et Slags Coquette-rie saa passende, saa værdig, og dog saa aandfuld! Og der til var der saa megen Taft i vor Conversation, vore Conversationer harmonerede saa vel med alt dette; selv vor Litteratur fortrylledes ved vore Taler. — Jeg veed ikke hvilken af vore Skribenter det er, der har sagt, at han ikke kjendte Noget, der var blevet mere bagvasket end Gud og det 18de Aarhundrede; det er en ubestridelig Sandhed; vi ere bedre end vort Rygte.

Jeg fulgte min Tante paa denne mærkværdige Dag. Vi gik henimod Ludvig XV., der modtog os saaledes som han modtog alle Damer, med en udmærket Ynde. Madame Wilbelle havde efter Rygtet ogsaa nogen Ret dertil; hun taledes aldrig derom, men hun yttrede en aabenbar Antipathie imod alle vor høit elskede Souverains Maitresses, fra Madame Chateauroux ligetil Madame Dubarry, og jeg kan ikke udlægge denne Strængighed i Principer anderledes. Kongen gjorde mig en Kompliment over min Tilbagevenden til Verden, hvilken forskaffede mig mange Hilsener og mange Misundere. Vi traf os tilbage, da Prindsen af Conti, Storprior af Frankrig, nærmede sig, ledsaget af en ung Maltheserridder, som han præsenterede for Kongen under Navn af Hr. de Lancry, idet han tilsøiede en energisk Lovtale over den Tapperhed, han havde vist i en

af vore sidste Krige. Han havde taget et fjendtligt Linie-
 skib; havde vovet sit Liv for at frelse sit Flag; det var en
 sand Helt. — Denne Helt havde den smukkeste Figur, jeg
 har seet. Det stolte Blik, mildnet ved en Slags beskeden
 Undseelse, gav ham en uudsigelig Ynde; naar han slog
 Dinene ned, syntes han frygtssom, Du vilde kaldt ham et
 Barn; naar han hævede dem, udsendte de Jldstraaler. Jeg
 tabte ham strax af Syne, men han udgjorde Gjenstanden
 for alle Samtaler. Den Maade, hvorpaa Kongen havde
 modtaget ham, kunde ikke andet end vække Opmærksomhed.
 Det lod til at han bemærkede mig, og jeg veed ikke om, jeg
 ikke blev mere smigret ved hans Opmærksomhed end ved
 selve Kongens; jeg var saa ung og saa gandske Kvinde! —
 Vi blev den følgende Dag i Versailles. Madame Victorie,
 en af Ludvig den XVI's Døttre, inviterede os til Aften.
 Efter at have gjort nogle Visiter, tilbragte vi Dagen i
 Parken. Vi spadserede paa Grønsværet; imod min Billie
 fremstillede et nyt Billede sig for min Indbildningskraft;
 paa alle Kjoler søgte jeg dette Maltheserfors, som jeg havde
 seet saa hæderligen baaret, og mit Hjerte bankede, naar jeg
 troede at gjenkjende det. Min Tante holdt lidenskabeligen
 af Hunde; en Kvinde maa altid elske Noget; det er Grun-
 den til at netop de blive devote, der allermindst have været
 det i deres Ungdom. Et sølsomt Hjerte, en levende Ind-
 bildningskraft trænger til Næring; og hvad er der tilbage,
 naar man ikke længer føler denne Lidenskabernes Smerte,
 der langt overveier Ligegyldighedens Glæder, hvad er der
 da tilbage undtagen Gud? Der ligger en stor Idee i Navnet:
 Gud! Det er den hele Evighed, det er Fremtiden, og Fremtiden
 er Alt for exalterte Characterer; naar der ikke er mere at vente
 af denne Verden, saa tænker man paa den anden. Naa,
 jeg sagde Dig, at min Tante holdt lidenskabeligen af Hun-
 de. Hun betragtede alle dem, der gik forbi os, og drømte
 sig nu en fuldkommen Hund, ligesom hun maaskee før havde

drømte sig et Ideal af en Mand. Udspreidt som jeg var, hørte jeg kun sjelden paa hende, da hun pludselig udraabte: „Gud! min kjære Marquise, hvor han er smuk!“ jeg vendte mig merkantil om, idet jeg, uden at vide det, gjentager hendes Ord: „Gud, hvor han er smuk!“ og befinder mig ligeover for Ridder de Lancry, der ligesaa godt kunde tyde mit Udraab paa sig selv som paa den nydelige Hund, han holdt ved et Halsbaand. Jeg indsaar det hurtigt og rødmede, sandsynligviis uden at han mærkede det. Det var ogsaa en af vor Tids Fortrin: hvorledes vilde man vel gjætte sig til en Følelse under fingertyk Sminke! Madame de Wilbelle ahnedes slet Intet; thi hun havde kun een Idee i Hovedet, og hun vilde have henvendt sig til Paven selv for at faae den realiseret. Hun angreb da Ridderen og tiltaaled ham, da han hilsende hende meget ærbødigen, saaledes:

„Det Kors, vi Begge bære, Hr. Ridder, tillader mig at spørge, uden at ansees for ubesteden, hvorfra har De faaet det nydelige lille Dyr?“

Jeg veed ikke hvad Hr. de Lancry svarede; men Conversationen udviklede sig. Jeg stod længe uden at tage Deel deri; jeg var mere frygtsom end nogensinde før. Lidt efter lidt fik jeg Mod igjen; vi skiltes kun nødig ad, og idet Ridderen forlod os, erholdt han Tilladelse til at besøge mig i mit Hotel.

„Han er meget smukt skabt, den unge Mand! sagde min Tante, Han har noget tilfældeds med Regenten.“

Vi vare neppe komne tilbage til Paris, førend Heltene kom for at gjøre mig en Visite. Behøver jeg at sige Dig, at jeg ventede ham. Jeg havde bemærket noget Bist i hans hele Forhold, som vi Qvinder strax kunne distiguere, og som paa en vis Maade forklynder os en Tilbeder. Vi be-
drage os ikke; det er et Slags Instinkt; den Allereensfoldigste er begavet dermed. Ak! det er maaskee vort eneste Forsvar. Dersom vi benyttede os mere af denne Ahnelse,

vilde der være mange færre Taarer i vort Liv. — Han kom da, smuk og glimrende! Han kom igjen. Endelig saaes vi hver Dag enten hos mig eller andetsteds. Stiltiende gav vi hinanden *Rendez-vous*, thi ikke et ømt Ord var verlet imellem os. Og dog regnede jeg paa ham og han paa mig. Een af os skuffedes grusomt! — I sex Maaneder levede vi saaledes, jeg var lykkelig. Jeg følte mig som et nyt Menneske, jeg saae mere frit, mere tillidsfuld ind i Fremtiden. Kjærligheden forskjønnede Alt, den udpynter endog de ubetydeligste Gjenstande med sine Illusioner. Det er derfor hele Verden synes os saa tom, naar den er forbi. Madame de Vilbelle reiste i Begyndelsen af Foraaret til Lemiremont; jeg blev alene tilbage, og for Anstandens Skyld ophørte jeg at modtage og besøge Verden. Denne Opførsel forskaffede mig Lovtaler af alle Stivkraverne ved Hoffet; man ophøjede min Viisdom og Beskedenhed; nu begyndte man at foreslaae mig Egteskaber. Min Tante, forbauset over mine Afslag, truede mig med et saa brillant Partie, at man vilde give mig Ordre til at modtage det. Jeg loe derover; i den Alder leer man af Alt. Under hendes Graværelse forøgedes Prætendenternes Antal; jeg forkastede dem med en utrolig Stoltthed, dog uden at fornærme Noget. En Morgen bragte min Laquai mig et Brev, jeg modtog det ligegyldigt som en af de mange Fordringer, hvormed man overvældede mig. Det indeholdt kun disse Ord: „Madame! Siden jeg ikke mere kan see Dem, saa sender jeg Dem en Ambassadeur, der skal erindre Dem om mig. Plei ham, og husk under hvilken Betingelse jeg giver ham.“ — Denne Ambassadeur var den lille langhaarede Hund, der gav Anledning til vort Bekjendskab. Hr. de Lancry havde sagt til min Tante, at han bevarede denne Hund, for at forære den som en Gældenhed, hvorpaa han satte meget høi Pris, til den Dame, han vilde elske høit nok til at hellige hende sit Liv. — Jeg burde have aflaaet

denne Foræring, min Ven. Men jeg svarede slet ikke og Hunden blev. Jeg attacheerte mig til den, jeg bevarede den i mit Kammer, jeg talte til den om dens Herre; endelig trodsede denne Herre en Dag Ordren og fremstillede sig for mig.

Du veed hvad en langvarig Evang vil sige; jeg vilde have havt tilstrækkelig Kraft imod hans Lidenskab, naar jeg først havde vænnet mig til hans Nærværelse; men han kom bleg og mager, jeg læste Træk af dyb Kummer i hans Ansigt, han greb min Haand — vi havde snart ikke mere at underrette hinanden om. Hvor disse første Dieblikke ere søde! De overgaae alle følgende, man kan ikke glemme dem. Selv nu, da jeg gjenkalder mig denne Scene, banker mit gamle Hjerter; Kjærligheden er som en Rose, den vedligeholder sin Duft, om den ogsaa har tabt sin Friskhed. Jeg vil ikke more mig selv, ved at fortælle hvad der nu fulgte paa: alle Forbindelser af dette Slags ligne hinanden. Men der kom nu en Epoke, hvori vores ikke lignede nogen anden. Man souperede dengang, og intet var behageligere end disse smaae Gjæstebud paa ti: tolv Personer. Enhver gav sin Tribut af Elfskærdighed, og man var i Almindelighed elskværdig. Dagenes Anecdoter, et nyt Stykke, Gaarsdagens Val afgav Stof til Samtaler. De rullede hen paa Spidsen af en Naal. Jeg frygter for, at den sande franske Aand er borte for bestandig, og i dens Sted er traadt Pedanterie og Ondskab! Tro ikke, at jeg taler over mig! Spørg dem af mine Samtidige, der endnu leve; læs den Tids Memoirer, vore Skribenters Bærker, og Du skal faae at see, at jeg ikke tager feil; jeg vil altid savne Soupererne. En Aften efter min Tantes Tilbagekomst souperede vi hos mig. Hr. de Lancry, min Frederik, som jeg kaldte ham, havde ladet vente lange paa sig, og hans drømmende Udseende foruroligede mig meget. Jeg elskede ham saa høit; jeg dannede mig en Gud af min Elsker, jeg havde

med Glæde compromitteret mig selv, blot for at kunne være ham nær; havde han forlangt de største Daarskaber i Verden af mig, jeg vilde have været lykkelig ved at opfylde hans Ønske. Saaledes ere Qvinderne naar de elske! — Man loe rundt om mig, men jeg tænkte kun paa at skjule min Sørgmodighed og min Utaalmodighed. Idet vi reiste os fra Bordet, nærmede Ridderen sig til mig og sagde sagte: „Vent mig imorgen i en Bogn paa Luxemburger Pladsen; jeg har noget at sige Dem!“ Jeg lovede det, og jeg holdt mit Løfte. Jeg ventede en tre Timerstid, jeg blev ligetil Natten jog mig derfra, og vendte skrækkelig angstet hjem. Her modtog jeg et Brev fuldt af Klager og Fortvivlelse; en Affaire i Versailles nødte ham til at bryde sit Ord. Du kjender mit Gemyt, og dersom Du var en Qvinde, vilde Du kunne vide, at jeg tilgav ham. To Dage efter gjentoges den samme Scene; den fornyedes ofte, og jeg tilbragte mit Liv med at vente, blive vred og forsones igjen.

I hans Graværrelse sønderled jeg mit Hjerte ved at gjentage, at han ikke elskede mig, at der var en ubekjendt Årsag, der fjernede ham fra mig; naar han var hos mig, forglemte jeg Alt, jeg fandt, at det han sagde var rigtigt og at jeg havde uret. Hvorledes kunde jeg fordre af ham, at han skulde opoffre mig al sin Tid, han, der var kaldet til sin Ordens og Hoffets højeste Værdigheder? Han, hvis højere Aands-gaver Ministrene ofte raadspurgte! Han, som vilde paany flabe vor Marine, som drømte om en uendelig Hæder, et u dødeligt Navn! Skulde jeg vove at beklage mig? Et Blik af ham opveiede alle mine Taarer; for at see ham et Kvarteer, var det Intet at lide i 14 Dage! Og mit Nysgte! Jeg kunde ikke gjøre bedre end at opoffre det for hans; i denne Paroxysmens Tid vilde jeg have bekjendt mine Feil for hele Paris, jeg var mere stolt derover end over en Seier. Jeg tilbragte hele Timer med at betragte ham; jeg deeltog i hans Projecter for Fremtiden; han var

saa elskværdig i vore Sammenkomster. Jeg fandt Alt hos ham! Denne Mand, modtagelig for store Følelser, forstod saa godt min Begeistring; og dertil en Æmhed, en Hjertelighed, der rørte mig. — Ofte skulde vi os Begge og tilbragte da Dagene i et lidet affides Bærelse; der rettede jeg mig gandske efter ham; jeg opvartede ham paa mine Knæ, og han modtog mig som en Pascha i Orienten modtager sin Slave. Jeg, den smukke Marquise de Chateaugrand for en Mands Fodder, jeg, der var saa stolt, saa coquet, saa vant til Hyldest! Han fandt det gandske i sin Orden, og jeg ligesaa. — Der herskede imidlertid en Hemmelighed imellem os, det indsaar jeg nok; og naar jeg var ærgerlig tvivlede jeg slet ikke derom; men naar han svor mig til at jeg tog feil, troede jeg ham ogsaa strax. Dette Menneske var af en usforklarlig Character. Gandske Fyr og Flamme under vore Samtaler, tænkte han slet ikke mere paa mig, naar han havde forladt mig. Min Sundhed leed meget ved disse bestandige Alternativer. Jeg blev øiensynlig slettere, hele Verden foruroligedes over denne Forandring; den syntes ret at nyde den. — Madame de Wilbelle kom en Morgen ind i mit Bærelse med et Brev i Haanden.

„Min kjære Marquise! sagde hun: Hertugen af C.... forlanger Dem tilagte, og Kongen lader Dem sige, at han gjerne saar denne Forbindelse.“

Jeg formaaede ikke at svare. Du tænker, at det kun kom an paa at sige: jeg vil ikke gifte mig; hvad kommer det Kongen ved? Det troer Du, der er et Varn af den constitutionelle Regjering, og aldrig har kjendt vor Tids Konge. O! for os var Kongen Alt. At sætte sig imod Kongen, ikke elske Kongen, det var det samme som at tale til Dig om at dræbe Din Fader. De Ord „Kongen ønsker det!“ var eenstydig med „saaledes skal det være.“ Forestil Dig nu min Forvirring! — Jeg fastede en simpel Klædning over mig, skjulte mit Ansigt og gik tilfods hen til

Ridderen. Hans Kammertjener aabnede Døren for mig, uden at kjende mig. Hr. de Lancry var ene, men en Dør blev hurtig lukket ved den Larm jeg gjorde; denne Omstændighed bemærkede jeg først senere; jeg var altfor beskæftiget med mit dristige Skridt. — I det jeg sank ned paa en Stool, udraabte jeg:

„Det er mig!“

Han traadte tilbage.

„Dem, kjære Marquise! Ved høi lys Dag! Hvilken Ubefindighed!“

„Hør mig, Frederik. Kongen befaler mig at ægte Hertugen af E.... — Og jeg vil ikke!“

„Nu vel!“

„Nu vel! Naar man modsætter sig Kongen, maa man vove Alt; jeg kommer derfor til Dem. Lader os forlade Paris, lader os flye til mit Landgods Longadoc, og der leve for hinanden, glemme Verden og ikke mere frygte den.“

„Bathilde! De vil for Alvor gjøre mig et saadant Offer, De vil opoffre Deres Stilling, Deres brillante Fremtid for min Skyld!

„Dersom jeg gjorde det, var det da ikke gandske naturligt? Elsker jeg Dem ikke høiere end alle Stillinger og al Fremtid?“

„Ophøiede Kvinde!“

„Min Gud, nei, jeg elsker Dem, det er det Hele!“

Og jeg satte mig til at sladdre. Han sladdrede med mig, efterhaanden forandrede han umærkeligen mine Ideer; og han bragte mig til at blive i Verdenslivet, saa at jeg nu neppe kunde begribe, hvorledes jeg havde kunnet fatte den Beslutning at forlade det. Han bestemte mig til at bryde med Kongen, Madame de Vilbelle, Hertugen af E.... og hele Frankrig, dersom det var nødvendigt, for at forblive fri og uafhængig. Jeg skjalver ved at tænke derpaa. Mit Mod var temmelig stort for en svag Kvinde. Nu

vel! Jeg gjorde det; jeg erklærede, at jeg ikke vilde gifte mig igjen, at Tabouretten ikke fristede mig og at M^{rs}: beviisningerne i Louvre ikke kunde bringe mig til at renoncere paa min Marquise: Krone. Kongen havde imidlertid den Godhed at tilgive mig: og lod mig ved sin Datter sige, at han ikke var vred paa mig. — Jeg vidste ikke paa hvad Maade jeg skulde bevidne den Mand, jeg elskede, min Glæde over at Rebellionen var lykkedes saa godt; det var maaskee det eneste Exempel derpaa. — Mytaar nærmede sig; jeg lod mig hemmelig male, og for at skaffe ham en Mende:zvous skrev jeg ham til, at jeg vilde give ham mit Portrait, hvorefter han saa ofte havde bedet mig. Han svarede, at han vilde komme, og i de ømme, meest lidenskabelige Ord, kort sagt, som sædvanligt. — Som sædvanligt ventede jeg. — Som sædvanligt kom han ikke. O! det saarede mig ligetil Sjælen. — Næste Dag gjorde jeg min Opvartning i Versailles; jeg vilde være smuk, og jeg var det ogsaa; Alle sagde mig det. Jeg vilde tilintetgjøre ham ved min Ringagt; jeg havde næsten Lust til at tage mit Ord tilbage og indgaae et af de bedste Partier i hele Riket. Lykkeligviis talte Kongen ikke til mig derom. Mit fjære Barn! Du kan dømme om min Svagthed! To Dage efter havde jeg taget ham til Maade igjen. — Mit Portrait fik han dog ikke; i min Brede havde jeg givet det til Madame de Wilbelle, der var mig taknemmelig derfor ligetil hendes Død. — Jeg kommer nu til den smerteligste Epoke i mit Liv. Det vil falde mig tungt at fortælle den. Hvor Qvindernes Hjerte er besynderligt! Min hele Tilværelse har været gjennemkrydset af Modgang; jeg har oplevet Revolutionen, jeg har været et Bytte for alle denne frygtelige Tids Rædsler, jeg har mistet hele min Formue, — men ingen af disse Ulykker staaer saa levende, ingen er præget saa dybt ind i min Hukommelse, som den, Kjærligheden forarsagede mig. Det er et Saar, der aabner sig

saasnart man rører ved det. I Begyndelsen af denne Vinter var jeg lidt ilde tilpas og gif ikke ud. Din Bedstefader holdt mig trolig med Selskab, thi han var mig meget hengiven. Jeg saae sjelden Frederik. Jeg havde tilbragt en lang og kjedelig Aften med Din Bedstefader, i det jeg lyttede efter den mindste Larm og bestandig ventede ham, som ikke mere kom. Min Ven examinerede mig i Stilhed. Pludselig siger han til mig:

„Min kjære Marquise! Nu skal jeg fortælle Dem en gal Streg. De kjender nok denne Hr. de Lancry, som de Alle tilbede, mine Damer! Man har gjort en skrækkelig Opdagelse angaaende ham.“

„Hvorledes det?“ udraabte jeg.

„Jeg kunde have sagt Dem det for fire Dage siden, men jeg grunder bestandig paa, hvorledes jeg skal gjøre det. Paa Grund af Deres Jeber frygtede jeg for at fornærme Dem ved en tilsyneladende Ondskab imod en Mand, som kommer i Deres Selskab; men da nu hele Paris taler derom, maa De ogsaa vide det. Forestil Dem, en meget fornem Dame, ung, smuk, dydig, har ladet sig indtage af denne smukke Skalk, og har compromiteret sig i den Grad at enhver Anden end hun vilde være fortabt. Denne Ridder har i lang Tid haft en Maitresse, som boer hos ham; hun er af den laveste Klasse. Enten det nu er af Svagthed eller af Daarskab, nok — han har opoffret den høie Dame for Kammerpigen — naar han havde Sammenkomst med hiin, saa var denne underrettet derom; hun hørte Alt, hun vidste Alt, og hendes Stolthed triumferede over at blive foretrukken for en af Hoffets smukkeste Damer. Hun har ikke holdt denne Seier hos sig selv; den morer nu endog Garder og Soldater. Lad os nu engang see hen til den stakkels unge Dame! De beklager hende, ikke sandt?“

Han forlod mig, maaskee for ikke at være Vidne til mine Taarer.

Min Ven! Jeg var Fortvivlelsen nær, alle mine Illusioner vare tabte; det var en af disse nagende Smerter, som paa een Dag gjør ti Aar ældre. Hundrede Gange greb jeg Pennen, hundrede Gange ilede jeg ud af mit Værelse; jeg vilde saa gjerne endnu tvivle — der gives Diebliske man vilde være saa lykkelig ved at være bleven bedraget. Om Aftenen sneg jeg mig hen til en Souper hos en af mine Cousins; han var der og foreslog mig at tage hjem til mig, hvilket vi allerede saa ofte havde gjort. Jeg tog derimod, thi det var nødvendigt at det engang fik en Ende. Vi satte os i Bognen; jeg taug nogle Minuter og lyttede.

„Frederik! sagde jeg endelig: Du har allerede længe bedraget mig, — jeg veed det — jeg er vis derpaa; men maaskee jeg tilgiver Dig, naar Du kun vil tilstaae det.“

„Hvem har kunnet sige Sligt, Bathilde? Du tager feil; jeg bedrager Dig ikke; jeg har altid elsket Dig, men min Sjæl er ei høi nok til rigtig at fætte Dig; tidligere Lidenstaber have foræret den. Du veed meget vel, at jeg har skjænket Dig, hvad jeg formaaede.“

Faklerne, som Tjenerne bar, oplyste det Indre af Bognen; og jeg saae tydelig, at han ikke forandrede en Mine ved denne Usandhed.

„Det er for meget! udbroød jeg: Du har bedraget mig, Du har behandlet mig paa en uværdig Maade. Jeg veed Alt, siger jeg Dig; jeg kjender min Banære og Din Nedrigheid. Hør mig nu for sidste Gang! Min Kjærlighed har bestandig været den samme, og den er endnu stærk nok til at overvinde min Stolthed for at tilgive Dig. Men fornærm mig ikke længere med Din hyklede Kjærlighed; vent Intet mere af mig, det vilde være at nedværdige mig for dybt. Skulde Ulykken engang i Fremtiden ramme Dig, henvend Dig da til mig; Ulykken er som Ilden, den renses Alt; jeg skal da være bered til at hjælpe; men indtil da sees vi ikke mere. Du har brændemærket mit forbigangne

Liv, Du har berøvet min Fremtid dens Glands og kun efterladt mig Anger og Sorg. Engang beundrede og tilbad jeg Dig, Du var en Gud for mig; nu er Du ikke længere hiint stærke Væsen; det er mig, mig som har lidt Alt, taalt Alt, og som staaer opreist og uden Brøde paa Ruinerne af den skrøbelige Forbindelse, hvortil Du hverken bragte Kjærlighed eller Frimodighed!“

Bognen standsede, han vilde stige ud, jeg gav ham Tegn til at blive.

„Nei, mine Folk skulle kjøre Dig hjem, Du skal ikke oftere betræde denne Dørtærskel. Levvel Frederik! Himlen tilgive Dig; jeg vil glemme Dig.“

Du kan ikke tænke Dig, hvad jeg leed, for at vedligeholde min Værdighed under denne korte Samtale. Jeg kunde neppe holde mig opreist da jeg kom til mit Værelse, og dog maatte jeg tvinge Taarerne tilbage i min Kammerjomfrues Nærværelse. Bort Alsten: Toilette var saa langt. At løse Haaret, afdage Knappenaalene og de uhyre Skjorter, det varede en Evighed. Da alt dette var forbi, vendte jeg mig i Bøn til Gud. Endnu var der Tvivl tilbage i mit Hjerte; jeg gav ham ingen Tid til at forsvare sig, maaskee han var bleven bagvasket. Min lille Hund kom logrende hen imod mig; jeg ansaae denne Bevægelse som et Svar fra Himlen. Men snart havde jeg heller ikke denne Trøst tilbage. Da jeg næste Dag traadte ind i mine Værelser, overleveredes mig følgende Billet:

„Der er kun eet Middel for mig til at fortjene Din Vædelmodighed, Bathilde! og det er at tilstaae min Brøde. Er det ikke en sand Forbrydelse, at have bedraget Dig, der er saa god og from. Ja, jeg var Dig uværdig, jeg straffer mig, ved at fjerne mig fra Dig. Levvel! Du har tilgivet mig, det skaffer mig en Smule Ro. Jeg kan aldrig tilgive mig selv.“

Det smukkeste Træk i mit Liv er, at jeg ikke kaldte ham tilbage. Man gjengjeldte mig det. Man betragtede mig som et vildfarende Faar, der vender tilbage til sin Hjord; jeg traadte igjen frem paa Scenen og Alt var godt, i Verdens Dine idetmindste, thi i mine egne Dine var jeg den ulykkeligste Skabning. Jeg følte at jeg elskede ham mindre, og dog vilde jeg have elsket ham bestandigt.

Jeg beklagede mig ikke længere over Elskerens, men over Kjerligheden selv, som jeg saae var udslettet. Jeg kjendte ikke Egegylldighed, men Lidenskab var ikke mere mulig for mig. Mit Liv var afsluttet, alligevel skulde jeg see det svinde hen, men uden Følelse, uden Lykke. I samme Grad som min Følelse tog af, tabte jeg Interessen for mig selv; jeg tilbragte mange Timer med at tænke paa Gud. Jeg var sørgmodig, modløs, Verden kjedede mig; al Coquetterie, ja endog enhver Hyldest var mig til Byrde; og en Kvinde maa være meget syg, naar det er kommet saa vidt med hende! Tænk Dig, at jeg kun var 26 Aar. Man havde tilgivet mig min Forvildelse, og da min Opførsel ikke gav ringeste Stof til Bagtalelse, indtog jeg snart igjen min forrige Stilling i Selskabet. Endskjøndt jeg levede iblandt de meest anseete Damer, var mit Hjerte saa udtømt, at jeg ikke engang var modtagelig for Stoltthed; dette Menneske havde tilintetgjort mig. Jeg traf ham ikke mere. Han havde indseet, at en simpel Adelsmand fra Picardiet, der ikke var udmærket ved Andet, end en Smule Tapperhed og et smukt Ansigt, ikke vilde kunne udholde en Kamp med Marquise de Chateaugrand, der stod i nøie Forbindelse med de første Huse i Landet. Han var vendt tilbage til Malta. Jeg vidste at han var bleven seet i Paris i 90; men jeg var saa heldig ikke at møde ham.

Ludvig den 15de var død, Ludvig den 16de fulgte ham paa Thronen. Dette Dynastie lignede ikke det foregaaende. Monarken selv gav Exemplet paa en mønsterværdig Opførsel.

fel; Dronningen, der er bleven saameget bagtalt og som paa Skafottet maatte udsone en Qvindes Bildfarelse, kunde ikke fordrage Skandalen. Det blev da Moden, at stille rene Sæder til Skue; man skjulte nu, hvad man før pralede af; Frivoliteten antog Hykleriets Maske, ligesom Galanteriet skjulte sig under Lidenffabens. Jeg iagttog alt dette med koldt Blod. Jeg gjentager det, mit Hjerte var kun en udslukket Ild, der aldrig mere skulde blusse op. Det er den største Ulykke, jeg kjender; o, hvor jeg ønskede at kunne græde.

Snart begyndte de politiske Storme at rase; jeg forstod ikke hvorhen de førte os, mine Ideer vare allerede forvirrede af Notabernes første Sammenkomst. Da Hydra hævede sit Hoved, bleve vi Damer ved Hoffet især betagne af Frygt. Man skyndte sig at flygte. Jeg kan ikke give Dig noget rigtigt Begreb om Paris i 91. Det var blevet et Kaferie, kort sagt en Mode at emigrere. Man spurgte hinanden: „gaaer De til Coblents?“ ligesom nu: „tager De til Boulogneskoven?“ Vi vare saa forblendede, at vi ansaae denne Rejse som en Fornøielsestour, som en Straf for Folket, der snart maatte kalde os tilbage, for at regjere og styre det. Derfor tog man kun saa Penge med sig, man overlod sit Palais, sine Godser til en Forvalters, en Intendants Opsyn, med Ordre for sex Maaneder. Nu, da jeg er bleven oplyst ved Erfaring, ynkes jeg derover. Imidlertid maa det dog gælde for en Slags Undskyldning, at vi kun levede for vores Fornøielse; af de ringere Stænder kjendte vi kun vore Tjenestefolk og vore Kjøbmænd, og vi troede at de vare lykkelige, fordi vi selv vare det, ligesom den Rige ikke tænker paa at give Almisse, fordi han selv ikke trænger til Noget. Vi reiste muntre og stolede paa Fremtiden. Ak, hvor mange Ulykker bragte ikke denne Fremtid; hvormange af os maatte ikke døe paa fremmed Grund i den yderste Trang! Din Bedstefader, som var en

forstandig og erfaren Mand, raadede mig ikke at reise, uden at have forsynet mig med tilstrækkelige Ressourcer. Han fik mig til at sælge et Landgods til 400,000 Livres; med denne Sum var jeg altid sikker for Trang. Madame de Wilbelle fulgte mig; jeg kunde ikke forlade hende i hendes Alder.

Jeg skal en anden Gang fortælle Dig om Coblenz; der tildrog sig mange Ting; man kunde skrive en heel Roman derom. Du veed, at vi bleve nødte til at skilles ad, og at vi næsten maatte opgive Haabet om at vende tilbage til vore Fædrene. Arner. Min Tante blev syg og døde i sit 87de Aar. Jeg befandt mig nu gandske ene med Beauvielle, min Kammertjener, og nogle Tjenestepiger, som ikke vilde forlade mig. — Man roste Schweiz for mig som et meget roligt Land, jeg trak mig tilbage til Gurfsee ved Sempach: Søens Bredder, og levede i Grindringen om de store Slag, der vare foresaldne paa dette Sted; omgiven af Pilatus og de himmelhoie Alper og Jfr. Marias Kapel som Maal for mine Spadseretoure. — Jeg var from, men ikke devot; min Sjæl var ikke længere om nok dertil; jeg elskede Gud uden Exaltation som min Skaber og Fader; det var Alt. — Jeg haabede, at min Indbildningskraft atter skulde vaagne paa dette smukke Sted, at jeg dog skulde føle Noget, om det ogsaa kun var Eensomhedens Smerter. Jeg spadserede meget, ledsaget af min lille Hund; ikke den, jeg havde faaet af Ridderen, men en Hvalp af den; jeg bevarede denne Race med megen Omhu, men jeg har aldrig kunnet forklare mig denne Hengivenhed for den første Marsag til min Ulykke. Jeg var 38 Aar og endnu smuk. En Aften truede den stormfulde Himmel med Regn, Søens Bølger reiste sig, og man hørte Larm af den fjerne Torden. Jeg forblev kold ved dette Skuespil. Der var kun een Jølelse mægtig hos mig, og det var Sorgen. I flere Uger havde jeg lagt Mærke til en Tigger, der satte sig tæt ved Kapel:

let; han skjulte sig i en gammel hullet Kappe, med Hat; ten dybt ned over Dinene; men der var dog alligevel en vis Elegance i hans Holdning. Jeg tvivlede ikke om, at det jo var en Emigrant, og henvendte nogle Ord til ham paa Fransk, men det lod ikke til, at han forstod mig. Min Hund tiltrak sig hans Opmærksomhed paa en Maade der forundrede mig og opfordrede til at betragte ham næiere. Han rørte den ikke, men betragtede den kun. En Aften kaldte han paa den paa Fransk, men saa sagte, at Dyret ikke lagde Mærke dertil. Men jeg troede at gjenkjende denne Stemme; jeg nærmede mig; den Ubekjendte reiste sig; jeg fulgte ham langt fra, fast bestemt paa at faae Oplysning om min Mistanke var grundet. — Han gik ind i et elendigt Huus, jeg fulgte efter med bankende Hjerter. Han steg op i Kvisten, jeg tabte ikke Sporet. Da han kom ind i sit Kammer, tændte han et Lys, og kastede Hat og Kappe. Jeg kjendte ham strax, det var Chevalier de Lancry. — Han saae lidende ud, den dybeste Elendighed omgav ham. Jeg indsaar, at Hævnens Time var kommen. — Hunden, som jeg ikke holdt længere, sprang op paa en Stool; han hævede Diet og saar mig staaende i Døren.

Efter tolv Aars Forløb stod jeg da igjen ligeover for den Mand, der havde sønderbrudt mit Liv! Vi betragtede hinanden nogle Minuter uden at tale. Jeg traadte nærmere: „Frederik! sagde jeg til ham: Er det saaledes vi atter skulle mødes.“

„Hav Medlidenhed med mig, Madame! og sønderknus mig ikke. Jeg fortjener ikke Deres Godhed, og jeg har ikke Kraft til at bære Deres Foragt; overlad mig til min Skjæbne! Hvad vil De mig?“

„Hvad jeg vil, Frederik! Hjelpe Dem, give dem Sundheden tilbage, vise Dem at jeg havde fortjent en bedre Opførsel af Dem. Mit Hjerter har været dødt i tolv Aar; det lever op igjen for at tilgive Dem.“

„Engel! svarede han: De er da bestandig den Samme. Sorg og Skuffet Haab have ikke forandret Deres Hjerte. De tilgiver mig, mig der var saa grusom, der har forgiftet Deres Ungdom. Mig! O Bathilde, jeg havde have mere Styrke at sætte imod Deres Had!“

„Hvad tager De Dem for her? spurgte jeg: Hvorledes er De bleven saa ulykkelig? Hvorfor er De bleven saa ulykkelig? Hvorfor er De ikke hos Deres Orden i Tydskland, Italien eller Malta? Hvilken Modløshed, hvor er Deres forrige Energie?“

Han bævede sammen ved disse Spørgsmaal og taug længe; endelig lod han nogle afbrudte Sætninger høre, som om det kostede ham dødelig Smerte at udtale dem.

„De veed ikke Alt! Jeg er ikke længere Malthesers ridder. Den Kvinde som var Skyld i vor Skilsmisse, bragte mig ogsaa til at bryde min Eed. Men da jeg havde offret Alt for hende, solgt Alt for at ernære hende, selv mit Kors, Bathilde! det Tegn som jeg var saa stolt af at bære; nu var Alt forbi; min uværdige Svaghed gav hende alle Rettigheder over mig; og hun misbrugte dem — hun tyranniserede mig — og jeg Elendige! jeg ægtede hende.“

Der var saa megen Fortvivlelse i hans hele Holdning, at jeg uvilkaarlig gyste derved; han indjog mig Frygt.

„De seer, jeg indjager Dem Frygt; jeg er endog vanæret i Deres Pine. Forlad mig, jeg kan kun gjøre Fordring paa Deres Medlidenhed; jeg, som engang var elsket saa høit af Dem, er nu sjunken saa dybt. — Ak! Livet er mig forhadet. Men gaae! De som Intet har at bebreide Dem selv, De er en nagende Samvittighed for mig; jeg forlanger Intet af Dem; gaae kun, forlad mig!“

Jeg indsaae, at jeg maatte adlyde; jeg nærmede mig til ham, og idet jeg tog hans Haand, lod jeg, uden at han mærkede det, min Børs glide ned paa en Stool.

„Strax, Frederik! Fat Dem og tænk paa, at hvor stor Deres Brøde endog er, saa vil Gud dog engang i sin Himmel tilgive Dem, og Bathilde har allerede paa Jorden givet Dem sin Velsignelse.“

Jeg tilbragte denne Nat uden at sove. Saa snart det blev Dag sendte jeg Beauvielle derhen med en Læge. Ridderen var der ikke mere, der var ikke andet Spoor tilbage end min Børs, som han havde efterladt.“

Siden den Tid hørte jeg ikke oftere tale om Mr. de Lancry. Mødet med ham havde gjort for stærkt Indtryk paa mig, jeg var længe syg, men jeg takkede Himlen derfor, det var dog Noget.

Mit Liv frembød ikke mere noget Usædvanligt: jeg forblev i Schweiz til 1814. Jeg vendte da tilbage til Frankrig, jeg saae igjen de af mine Venner, som endnu levede, og jeg begråd dem jeg havde tabt; men fremfor Alt begråd jeg min tabte Ungdom. 1832 gennembladede jeg engang skjodesløs nogle offentlige Blade, og fandt følgende Phrase: „Chevalier de Lancry er død den 18de Juli i sit 89de Aar. Han boede i Gaden Pestourelle, 5te Etage.“

„Snart skal Gud dømme os, Frederik!“ udbrød jeg, og gråd uidentriwl for sidste Gang.

Der har Du min Historie, min kjære Edouard! Jeg vil ønske at den har moret Dig, jeg har fortalt den med megen Interesse; det har gandske forynget mig. Hvilket Levnetsløb har denne Mand ikke gennemgaaet; begynde med saa megen Glands og ende saa uselt. Jeg har ladet reise et Gravminde for ham og satte hans Navn derpaa; vi skulle besøge det sammen. — Den lille Hund, jeg gav Dig igaar, nedstammer i lige Linie fra den, om hvil-

ken jeg her har fortalt; pas paa den, min kjære Dreng, som en Erindring om Din gamle Veninde, og gid den maa bringe Dig ligesaa megen Lykke, som dens Stamfader bragte mig Sorg.

Comtesse D a s h.

Napoleon's Incognitovandringer.

Napoleon havde et Lune, der ofte skjænkede ham pikante Nydelser. Liig hiin berømte Sultan, som Forfatteren af „Tusind og een Nat“ har forevigtet i sine Eventyr, gennemstreifede han stundom Paris i det dybeste Incognito. Altid ledsaget af sin Storvezier Giafar, det vil sige, af Palladsets Stormarskalk, eller, i manglende Fald, af den tjenstgjørende Adjutant, forlod Keiseren Thuillerierne stundom allerede før Daggry. Hans Ledsager maatte da altid paa de omkring Haven posterede Skildvagters: „Hvem der?“ svare: „Keiseren.“ Postens Commandant kom da selv, for at overbevise sig. Efter at Parolen og Feltraabet var givet, aabnede Denne Gitteret, og saaledes smuttede Keiseren, som han i Spøg pleiede at sige, ud af sit Thuilleries Fængsel.

Paa disse Streiferier bar han altid en graa eller mørkeblaa heelt op i Halsen tilknappet Frak og en rund Hat med bred Skygge. Hans Ledsagers Rang var heller ikke at see. Disse Promenader vare meget velgjørende for Napoleon, i det de bragte Afspredelse ind i hans af de al-

vorligste Arbejder optagne Liv og stundom gave Anledning til meget pikante Eventyr.

Det maatte nu være Daggry eller Midnat, saa vidste Duroc dog strax, hvad han havde at gjøre, naar han saa Keiseren, saaledes klædt, komme ud fra de indre Gemakker, og han omklædte sig da strax, det vil sige, han trak en borgerlig Kjole paa, uden først at oppebie Befalingen dertil.

Om Sommeren, og saalange Thuillierne stode aabne for Spadserende, gik Napoleon ogsaa undertiden, istedet for gennem Haven, over Slotsgaarden, og stjal sig da gennem den ligeoverfor Gaden *de l'échelle* liggende Port. Duroc gav ham Armen. Saaledes traadte de ind i Boutikkerne i Gaden *Saint-honoré*, for at prutte om nogle Ubetydeligheder. Stundom vovede han sig lige til Gallerierne af Palais-Royal, dog kun naar der ikke var mange Folk. I Almindelighed gik Aftenudflugterne ikke videre.

Gik Keiseren ind i en Boutik, saa lod Stormarskalken de Varer lægge frem, som han syntes at ville kjøbe, og imidlertid begyndte Napoleon at spille sin Rolle, som meest bestod i at spørge. Der var da ikke noget mere komisk i Verden, end at see, hvorledes han gjorde sig Umage for, at antage en Verdensmands Manerer, Sprog og stolte Tone, han, der ellers var saa bestemt, saa simpel og saa naturlig. Hvor feitet bar han sig ikke ad, naar han vilde gjøre sig ret behagelig, eller naar han, trækkende sit sorte Halebind iveiret, reiste sig paa Taaspidserne, og sagde i Protector tone: „Nu, Madame! Hvad Nytt hører man, siden Keiseren har sluttet Fred? . . . Er man tilfreds? . . . Tager Deres Handel sig op? . . . Deres Boutik synes mig at være temmelig vel sorteret; De har vel god Søgning?“ — Ved de Ord: „temmelig vel sorteret,“ som klinge ilde i Damsens Øren, seer hun med Foragt paa den underlige Spørger; hendes Ansigt mørknes og hun svarer enten kort, eller slet ikke, fordi hun ikke ret veed, hvad det er for en un-

derlig En, hun har med at gjøre. Etundom hændte det sig, at Madamen, i den Tanke, at hun havde en Revolutionair for sig, hidkaldte sin Mand, eller en Commis, for at skaffe hende af med det paatrængende Menneske. En Dag — kort efter Kroningen — begav det sig endogsaa, at da Keiseren, i en spottende Tone, havde spurgt en Juvelhandler i *rue de la loi*, hvad han tænkte om den Hæder, som Napoleon, som Manden, der var En af hans lidenskabelige Beundrere, og troede at have en forlums Jakobiner eller en sletmaskeret Politispion for sig, i saadan Hæde, at han greb en i Nærheden staaende Feiekost og truede at morbanke den Personage, der havde vovet, i hans Nærværelse, at tale saa nærbødigt om Hs. Majestæt Keiseren. Stormarskalken skyndte sig at lægge sig derimellem og undskyldte saagodt han formaaede, sin Ven, der imidlertid havde benyttet Leiligheden til at slippe bort, for ei at vore opvartet med noget endnu Værelse, end Trusler. Ifølge Keiserens Forsikkring har det Dieblis, da han, fordi han i denne Bod havde talt ilde om sig selv, nær var bleven banket med en Feiekost, været et af hans Livs gladeste og lykkeligste.

Det er unægteligt, at i sit *Harun-al-Raschid*-Kostume, som Napoleon selv kaldte det, havde han det sælsomste Udseende og Væsen af Verden. Den runde Hat gjorde ham især meget af det; han kunde aldrig blive ret bekjendt med den. Snart trykte han den heelt ned i Nakken, snart trak han den ned i Dinene, for at Ingen skulde kjende ham. Hvad hans Frak anbelanger, saa havde den et forunderlig Snit og en umaadelig Bidde. Napoleon kunde ikke fordrage, at hans Klæder generede ham; de skulde være bygtig magelige. Hans Skræder, Michel, syede Klæder til ham, Frakker især, der sadde saaledes paa ham, at man skulde troe, Skræderen havde taget Maal af ham — over et Skilderhuus. Kort, den Bestræbelse, han anvendte, for at skjule sine Fagter, sin Figur, og for at indrette sine Ma-

never og sin Gang efter Folks i Almindelighed, gjorde Napoleon til et gandske besynderligt Væsen, til en sand Original.

Da han en Dag, som Første-Consul, lystvandrede i det herlige Orangerie ved Malmaison, bemærkede han en Mand, som man kaldte Fader Olivier. Det var en af Lille-Trianon's fordums Gartnere, som Ludvig XV stundom havde talt, naar han var i godt Lune. Fader Olivier var stolt af denne udmærkede Gunst, og talte gjerne derom. Napoleon undrede sig over, at see en Gubbe, som syntes at ligge under for Vægten af sine Aar, arbeide paa det ivrigste. Han nærmede sig ham, og spurgte ham deeltagende: „Hvormeget fortjener I om Dagen, min vakkre Gubbe?“

Bed disse Ord rettede den gamle Mand sig saavidt muligt, og svarte, i det han tog sin Hue af, og fæstede sine Dine paa Napoleon, som han endnu aldrig havde seet: „Gemogtyve Sous daglig, Hr. Oberst.“ — „Det er ikke formeget! Men hvorfor er I ikke klædt som de Andre?“

Malmaison's Gartnere bare dengang et slags Uniform, bestaaende af graae Bams og Pantalons.

„Min Tro, jeg veed det ikke! svarte Fader Olivier: Hr. Lucas (det var Overgartneren) lægger vel Pengene hen for at forrente mig dem efter Døden.“ — „Ja saa! Mener I det? vedblev Napoleon leende: I saa Fald har I her 200 Fr. Herefter skal I hvert Aar faae 400 Fr. og en Dragt som de Andre dertil.“ — „O Gud, er det muligt!“ raabte Fader Olivier ude af sig selv af Glæde, ved Synet af det Guld, Napoleon trykte ham i Haanden. „Man seer vel, I hører til Førstekonsulens Huus. Hvorledes befinder han sig?“ — „Meget vel! Han har anmodet mig om, at tilstille Eder disse Penge. Er I ikke den ældste Garner her?“ — „Tilvisse! O den værdige Helt! Kunde jeg blot faae ham at see eengang før min Død! Men jeg frygter, det skeer ikke; jeg har aldrig havt Lykken med mig!“ — „Gaae! Gaae! I har maaskee allerede seet ham, uden

at ahne, at det var ham. Har I været Soldat?“ — „Nei, Hr. Oberst! I min Tid, medens hans høifstsalige Majestæt Ludvig XV regjerede, sloges man ikke, som nu.“ — „Det er sandt; men alligevel har I maattet see Meget?“ — „O ja, jeg saae ofte Kongen med Fru Grevinde de Barry. De talte, for Gud, med mig, som jeg taler med Dem. Men — De er vel for ung til at have kjendt Dem, som jeg.“ — „Det er sandt, men jeg har dog hørt tale meget derom.“ — „Det vil jeg troe. Hvad mig nu angaaer, saa sørger jeg blot for, at mit Orangerie er reenligt og at Terassearbejderne ikke gjøre mig det for broget. Om Politiken bekymrer jeg mig ikke. Jeg hørte altid til de maades holdne, og blander mig ikke i Regjeringsanliggenderne.“ — „Deri gjør I Ret. Jeg kjender Mange, som kunde være glade, hvis de kunde sige det samme. Adieu, min brave Mand!“ — „Mange Undskyldninger, Hr. Oberst, og mange Taksigelser til Borger Første: Consulen. Han er gandske som Hs. Majestæt Ludvig XV.“ — „Ja, ja, for en Deel, dog ikke gandske!“ sagde Napoleon smilende, og fortsatte sin Gang.

Destoværre nød Fader Olivier ikke længe det ham forundte Beneficium, thi da han om Aftenen hørte, at det havde været Første: Consulen selv, som havde givet ham Guldet, lovet ham en ny Klædning, og — man tænke! — sladdret med ham, glædede han sig saa umaadeligt, at han blev rørt af et Slag og døde idet han sagde: „O, min Gud! Det var Ham! — “

Nogle Aar sildigere, efter at Napoleon var bleven kronet i Mailand og havde indsat sin Adoptivson, Prinds Eugen, til Vicekonge af Italien, opholdt Keiseren og Josephine sig temmelig længe i denne Hovedstad. Begge gjorde hyppige Udflugter til en lille Ø i Floden Olona. Da de en Morgen havde spist Frokost der, og vilde vende tilbage, kom De forbi en Hytte, uden for hvilken sad en

fattig Kone. Napoleon vinkede hende hen til sig, og gjorde hende adskillige Spørgsmaal, som hun, uden at kjende Keiseren, besvarte med Frimodighed. — „Gode Kone! spurgte han hende: Hvorfor lader I ikke Taget over Eders Huus sætte istand?“ — „Ik, min gode Herre, fordi vi ere for fattige; min Mand har ikke altid Arbeid, og vi have tre Børn at opdrage.“ — „Hvad Profession driver Eders Mand?“ — „Han er Dreier; han gjør Krykker og Trabeen til de Saarede. Men da der ulukkeligviis nu ikke er nogen Krig mere, gaaer det kun smaat med Fortjenesten.“

Med Ordene „Krykker og Trabeen“ var Napoleons Ansigt bleven formasket. Han havde kastet et betydningsfuldt Blik til Josephine. Hun greb hans Haand og trykte den blidt, som om hun vilde lade ham vide, at hun havde forstaaet ham. Uden at sige et Ord, slog hun sine Dine ned.

„Ja, ja! Blot at gjøre Krykker og Trabeen — tog Napoleon Ordet i ligegyldig Tone: det er rigtignok et daarligt Haandværk for Diebliffet. Man behøver dem ikke mere.“ — „Nei, og derfor er det just, vi ere komne paa Knæerne.“ — „Hvormeget kunde I vel behøve, for at komme paa det Nene med Eders Ting?“ spurgte Josephine med henrykkende Godhed.“ — „Ik, min gode Dame, vi behøve Altformeget.“ — „Nu! spurgte Napoleon: I kan dog sige, hvormeget?“ — „Vi have i det mindste . . . i det mindste . . . Seende mod Himlen og regnende efter paa Tingene, sagde den gamle Kone omsider med et Suk: Vi maatte i det mindste have fjorten Louisd'or, men dem ville vi ikke kunne fortjene al vor Levetid. Haandværket gaaer alt for slet nu, da man slet ikke slaes mere, og ingen Krykk . . . “ — „Stole behøver man dog altid! afbrød Keiseren hende: Gik til Eders Mand, han skal gjøre Stole; dem kan man altid bruge!“

Derpaa hvissede han nogle Ord til Palaispræsekten, som ledsagede Keiserparret, modtog af ham en Kulle paa 500 Fr., aabnede den, aftalte selv 20 Frankstykkerne, og kastede dem i den gamle Kones Forklæde, Eet efter Andet. Hun vilde ikke troe sine egne Dine. Kun med megen Møie overbeviste Josephine hende om, at Guldet ikke var falsk, og at det tilhørte hende.

I Begyndelsen af Maret 1813, efter det ulykkelige Tog til Rusland, besluttede Napoleon, for selv at erfare, hvad Aand der besjelede Paris's Forstæder, at gennemstreife dem alle, og han gjorde Begyndelsen med Forstaden Saint-Antoine.

En Dag satte han sig derfor, kun ledsaget af en Adjutant — Stormarskalken var syg — i en Fiaker, og kjørte til Bastillepladsen, hvor han steg ud og gik ind i den store Charonne-Gade. Pludseligt standsede han, for at see paa nogle Murere, som arbeidede paa en stor Bygning; da bemærkede han, at En af dem, saasnart han soer ham, bliver staaende ubevægelig.

„Kjender Du mig?“ spurgte han Mureren kort, i det han træder ham nærmere.

„O min Keiser — altid!“ stammer han, i det han lægger Bagsiden af den høire Haand militairisk mod Panden, medens det Værktøi, hvormed han arbeidede, falder udaf hans Benstre.

„Jeg kjender ogsaa Dig! sagde Napoleon: Du hedder Gregor Boivin; Du var Corporal i det andet Jægerregiment af min Garde tilfods. Du blev saaret to gange ved Esslingen. Paa Din Obersts Forslag har jeg givet Dig Dekorationen. Nogen Tid efter har jeg bevilget Din Optagelse i mit Invalidhotel. Hvorfor soer jeg Dig idag her?“

Gregor stod som en Billedstøtte, uden at røre sig, uden at kunne frembringe et Ord. „Du har ladet Dig

satte ud af Hotellet — ikke sandt? Hvad har Du gjort?“ — Gregor tier ubevægelig med nedslagne Pæne. „Du huser det vel ikke mere? . . . Nu vel, jeg skal sige Dig det. Du veed, jeg har en god Hukommelse. En Morgen begik Du dumme Streger, efter at have sagt dumme Ting.“

„O, min Keiser! afbryder Gregor ham, stolt hævede sit Hoved: Det var ikke dumme Ting, jeg sagde . . . De veed det ret vel.“

„Hvad? . . . Har Du ikke skreget som en Nar: „leve Republiken!“ efter at Du, tilligemed nogle flette Subjecter i Hotellet, havde taget Dig en Perial? Din Fader har i Daaben givet Dig det rigtige Navn.“

„Hvad tænker De, min Keiser! Jeg havde kun husket paa, at jeg havde været Volontair 93, og da jeg Aftenen forud havde smurt min Hals en Emule, saa skreg jeg strax næste Morgen . . . “

„Leve Republiken!“ skreg Du. Nu hør! Hvad forstaaer Du ved Din „Republik?“ Man har jaget Dig bort; Man har gjort Det dert; Dig skete kun Din Det!“

„Det nægter jeg jo heller ikke, min Keiser! Men De vil ogsaa indrømme mig, at det er meget haardt, naar man elsker Dem saa høit, som jeg, naar man har slaaedes som jeg, naar man har Kone og Børn, som jeg, at see sig sat ud paa Gaden uden Brød, fordi man har druffet et Glas Viin over Tærsten.“ Idet Mureren sagde dette, kunde han ikke tilbageholde to store Taarer, som rullede ham ned ad de solbrændte Kinder.

Napoleon blev levende rørt. „Hvorledes? Du har Børn? Det er noget gandske Andet! Hvorfor har Du ikke sagt mig det før? Hvor gammel er Din ældste Søn?“ — „Jeg har to Ældste, nemlig to Tvillinger, og Begge ere konfirmerede for næste Aar.“ — „Det er godt. Hvor har Du gjort af Dit Kors?“

„Med mit Kors? gjentager Gregor, i det han hurtigt river sin Vest op og fremviser en Stump Vaand af uvis Farve: Mit Kors! Det er fraværende . . . Det gik, da Madame Gregor sidst kom i Barselseng; men see, Vaanden er her endnu, det samme Vaand, min Oberst gav mig paa Paradet.“

Efter at Keiseren havde kastet et tilfreds Blik paa Gregor, tog han 15 Napoleons ud af sin Adjutants Pung, og gav Mureren dem. „Drik, med Dine Kammerater, paa min Sundhed, men Lidt ad Gangen, Du forstaaer mig! Og skulde Du endelig komme i det Humeur, at Du maa raabe noget, saa raab: „Frankrig leve!“ Derover vil Ingen forarge sig. Inden jeg glemmer det — imorgen kommer Du i Thuillerierne og forlanger den tjenstgjørende Adjutant i Tale. Farvel. Bliv der!“

Næste Dag blev Gregor Boivin gjenoptagen i Invalidernes Hotel, thi han havde ingen Pension, og Keiseren vilde aldrig have taalt, at en af hans brave Soldater døde af Hunger, fordi han engang havde været saa uheldig at drikke sig en Perial og sige dumme Ting.

Utaalmodig efter at see Mindesmærket paa Vendomsepladsen gandske fuldbendt, skjændte Keiseren hver Dag paa sine Bygmestere for den Langsomhed, hvormed de arbejdede, da det dog, som han sagde, hverken fattedes dem paa Pengene eller Arme. Han gik ofte til Byggepladsen, for at dømme om den Virkning, Søilens Opstilling vilde frembringe. En Morgen forlod han, til den Ende, Thuillerierne meget tidligt, ledsaget af Stormarskalken, og naaede Vendomsepladsen just som Solen stod op.

„En, To, Tre, Fire . . . der er kun et halvt Dusin Lømmere! Hvad fanden tænke da de Herrer Entreprenører paa! . . . de lade sig dog dyrt nok betale! . . . See! see! O, kom dog engang Duroc! vedblev Napoleon, idet han, med den ene Haand, trak Stormarskal:

ken med sig, og, med den anden, trykte sin bredskyggede Hat dybere ned i Pinene. Han havde seet et uhyre Værkstykke, som flere Arbeidere forgjæves stræbte at lægge paa Muller, for at bringe det videre. „De Mennesker forstaae slet ikke, at omgaaes dermed! Jeg vedder, der er ingen Artillerist iblandt dem! Jeg maa give dem en dygtig Lektion! . . . .“

„Betænk, Sire! Deres Majestæt vilde kompromittere Dem! . . . . De kan ikke blot svare Dem, men maaskee endogsaa . . . .“

„De frygter altid! afbrød Napoleon ham: Har jeg da glemt mit gamle Haandværk? De kan selv dømme derom, Duroc; det er jo intet videre end en Kraftmanoeuvre . . . .“

„De har Ret, Sire! Men Deres Majestæt ville tillade mig at bemærke . . . .“

„Nu, lad saa være! Da det er et Hædersmonument, som reises for Frankrig, saa tænker jeg, jeg har bidraget dertil, hvad jeg kunde. Lad os see, hvad man tager sig for paa den anden Side.“

Efter at Keiseren havde beseet Kjempeværket fra alle Sider, fortsatte han sin Vej gennem Gaden Napoleon, hvor nye Huse, ligesom ved Trolldom, reiste sig hist og her, og kom, i det han vendte sig tilhøire, igjen til Boulevarden. Munter sagde han her til Duroc: „De Herrer Pariserere maa være meget dovnere i dette Kvarteer; ingen Boulevarde er aaben endnu, skjøndt det er høi lys Dag.“

Idet han gik videre, bemærkede han, hvorledes eet eller andet Huus, idet det sprang for langt frem, spærrede Udsigten til Boulevarden. Han noterede det i sin Lommebog, for at tale med Fontaine derom. Nu kom han til de chineisiske Bade, der for kort siden vare blevne nymalede. Medens han dablede de udvortes Forziringer, aabnedes Cafehuset, som staaer i Forbindelse med samme.

„Hvad om vi gif ind og spiste Frokost? sagde han til Duroc: Hvad mener De? Har denne Tour ikke givet Dem Appetit?“ — „Det er for tidligt, Sire! Klokken er først otte.“ — „Deres Uhr gaaer altid saa langsomt. Jeg er virkelig hungrig.“ Og uden at oppebie Svar, gaaer Keiseren uden Omstændigheder ind i Caffehuset, sætter sig ved et Bord, hidkalder Gargonnen, og bestiller Bedecoteletter, Pandekager med krydrede Urter (det var hans Livretter) og Chambertin: Wiin. Derpaa lod han sig give en halv Kop Caffe, om hvilken han paastod, at den var bedre, end den, man til daglig Brug gav ham i Thuillerierne. Nu kalder han paa Marqueuren, forlanger sin Regning, staaer op og siger til Duroc: „Betal De, og lad os gaae, det er paa Tiden. Derpaa stiller han sig i Gadedøren med Hænderne paa Ryggen, og begynder at fløite et italiensk Reci-tativ, hvorhos han, ligesom for at angive Takten, ballancerer snart paa det ene Been, snart paa det andet.

Stormarskalken var staaet op i samme Dieblif som Keiseren; men forgjæves gjennem søger han sine Lommer. Han overbeviser sig om, at have forglemt sin Børs. Nu veed han, at Napoleon aldrig har en Skilling hos sig. Imidlertid kommer Marqueuren, og rækker den forstenede Stormarskalk Regningen. Begge see en Tidlang paa hinanden, uden at sige et Ord, den Første, fordi Oligt endnu aldrig er hændet ham, den Anden, fordi han strax har gjættet Aarsagen til den Forlegenhed, som Duroc forgjæves søger at skjule. Imidlertid har Keiseren, som ikke har mærket noget af det Hele, og ikke er vant til, at man lader ham vente, heller ikke kan begribe, hvor Duroc bliver af, allerede flere Gange vendt Hovedet om efter ham og med Utaalmodighed tilraabt ham: „Nu, saa skynd Dem dog!“

Da Stormarskalken indseer, at denne kritiske Stilling maa tage en Ende, og er forvisset om, at han, for at slippe ud deraf, kun behøver, aabenhjertigt at tilstaae sin

Forlegenhed, beslutter han omsider, at gaae til Bertinden, som, stille og ligegyldig, er forbleven i sit Comptoir, fordi hun har ahnet, at man dog tilsidst vilde søge hende. I en høflig, men noget skamfuld Tone siger han: „Madame! Min Ven og jeg, vi ere imorges gangne noget hastigt hjem: mesra . . . . vi have glemt, at medtage vor Børs . . . . men jeg giver Dem mit Ord, at jeg inden en Time skal sende Dem Regningens Beløb.“

„Det er muligt, min Herre! svarer Damen koldt: Men jeg kjender Ingen af dem, og hver Dag gaaer Eligt for sig her. De indseer selv, at . . . “

„Madame! falder Stormarskalken hende i Ordet med blussende Ansigt: Vi ere Mænd af Vre og — Garderofficerer.“

Bed Ordene: „Mænd af Vre og Garderofficerer,“ som Reiseren har hørt, formoder han vel, at der maa have reist sig et Qviproquo, og spørger, i det han dreier sig om og stamper med Foden: „Hvad er der da iveien?“ Men paa et Tegn af Duroc bliver han ubevægelig staaende paa sin Plads, trykker Hatten ned i Dinene, og ophører at fløite. Marqueuren gjør omsider en Ende paa dette Optrin, som slet ikke havde noget comiſk for Hovedakteurerne. Vel kjender han ikke den lille Mand med den groteske Holdning, den bydende Mine, og de utaalmelige Fagter; men det bæres ham dog fore, som han har seet Stormarskalkens Ansigt blandt de Generaler, der dagligen komme til Paradet i Slotsgaarden. Han tager derfor Ordet: „Madame! siger han til Bertinden: Da disse Herrer have glemt, at tage Penge med sig, saa indeſtaaer jeg for dem, overbeviſt om, at de ikke ville lade mig lide noget Tab for deres Skyld.“

„Nu ja, saadan er I altid! svarer hun gnaven: Det er atter et Tab af 12 Franker for mig!“

„Nei! svarer Marqueuren med et Slags Værdighed: Jeg skal strax tilstille Dem Pengene.“

Han tæller den lille Sum op; Bertinden tager derimod, idet hun vedbliver at drage tilfælt mod dem, som have den Bane, at sætte Penge overstyr, enten de have nogen, eller ikke. Imidlertid havde Stormarskalken fremtaget sit Uhr og rakte Marqueuren det med de Ord: „Her, min Ven, er mit Uhr! Jeg beder Eder beholde det, til jeg har betalt, hvad jeg skylder.“

„Min Herre, jeg behøver intet Pant, thi jeg er overbevist om, at De ere retskafne Mænd.“

„Ja, min Ven! svarte Duroc: I skal ikke angre Eders Tillid.“ Derpaa gik han til Keiseren. Af Frygt for, at man skulde følge efter dem, skyndte de sig bort. Undervejs fortalte Duroc ham Alt; Keiseren loe hjerteligt og var gandske indtaget af Marqueurens høimodige Forhold. „Jeg vedder det maa være et Pariser:Varn, thi de ere alle saadan, de overlade sig til det første Indtryk og kaste deres Penge tilhøre og tilvenstre, uden Overlæg og uden Anger.“

Saaledes samtalende kom de til Panorama:Gjennemgangen. En Boutik vakte Keiserens Opmærksomhed, nemlig den prægtige Alabaster:Vod, man endnu for ikke længe siden saae sammesteds. To herlige, udstilte Vaser syntes ham at være meget smagfulde. Han traadte ind i den aabne Boutik, for at spørge om Prisen. Han seer sig om allevegne, og opdager kun en klodset Tjenestepige, som er ifærd med at gjøre reent. Duroc bliver staaende udenfor. — „Heida! siger Napoleon til Pigen: Er der ellers Ingen tilstede her? Hverken Mand eller Kone? Det maa være nogle rigtige Sovsovere!“ — „Kanskæe De vil kjøbe noget?“ spørger Pigen ham med spottende Mine, i det hun støtter sig paa Feiekosten og mønstrer ham nysgjerrigt. — „Naturligt!

Jeg vil vide, hvad disse to Vaser koste.“ — „Ei, ei! Hvo skulde troet det! Jeg skal ringe paa Madamen.“

Madamen kommer ned, efter ihast at have kastet et Shawl over sine Skuldre. „Hvad staaer til Deres Tjeneste, min Herre!“ spørger hun Keiseren tørt. — „Hvad koste disse to Vaser, Madame?“ — „Vil de kjøbe dem, min Herre?“ — „Formodentlig!“ siger Keiseren, noget overrasket ved Spørgsmaalet. — „Firetusind Franker, ikke en Liard ringere.“ — „Firetusind Franker! raaber Napoleon; Firetusind Franker! Det er uhyre dyrt, Madame; for mig alt for dyrt.“ Og i det han, som til Hilsen, let berører sin Hatsskygge, vil han forlade Boutiken. Men Konen sætter begge Næver i Siden og raaber haanleende efter ham: „Ja, det tænkte jeg strax! Men mig koste de femtusind, mig selv! Det er dog altid bedre, at sælge med Tab, end at døe af Hunger. Jo, Handelen gaaer nydelig nu! Immer Krig! Hele Verden klager! Alting gaaer istaa. De Handlende maa gaae tilgrunde; men Skatterne, de maae ud alligevel!“

Keiserens Physiognomie havde antaget et ubeskriveligt Udtryk. Han var blegere, end sædvanligt; alle hans Ansigtsmuskler vare spændte, hans Læber blaae, hans Pine ligesom gnistrende. Armene havde han forslagt over Brystet og knyttet Hænderne.

„Har De en Mand? spurgte han, afbrydende hende med hiin gjennemtrængende Stemme, som endogsaa imponerede de meest Behjertede: Hvor er han? Hvorfor seer jeg ham ikke?“

„Naa, naa, bliv for Alting ikke hidsig, min Herre! Jeg har Gudskeelov en Mand. Han er i Morges gaaet tidligt ud, for at indkassere nogle Penge. Det er saa vanstykkeligt, at faae Noget ind! Ingen har saa meget som en Sou! Hvad vil De ham forresten? Jeg kan jo nok . . .“

„Jeg vilde sige Deres Mand, at jeg maaskee vil kjøbe disse Vaser . . . lidt længere hen . . . jeg skal sende nærmere Bud,“

„Min Tro, Duroc! sagde Keiseren, da han igjen kom ud til Denne: Der har jeg faaet Terten læst! En forrykt Kvinde, et slags Megære, som blander sig i Politiken istedet for at blive ved sine Vaser! Men jeg skal sige hendes Mand Besset, thi det er hans Skyld.“

Begge vore Lykkeriddere vendte tilbage til Palladset, hvor Begge snart havde glemt saavel den uartige Madame, som Frokosten, de havde taget paa Borg.

Omtrent sex Uger efter sagde Keiseren en Morgen til Duroc: „Skulle vi gaae os en Tour i Dag?“ — „Sire, det er meget koldt; desuden er det idag, Dagen før Jul, en halv Festdag. Gaderne i Nærheden af Palais Royal og Boulevarderne ere paa denne Tid meget besøgte. Hvor kunde Deres Majestæt gaae hen, uden at vorde kjendt?“

„Det er sandt, Duroc! Saa lad os da blive til Aften. Men *à propos*, hvad er der bleven af Historien i Kaffehuset ved de chinesske Bæde?“

„Isandhed, Sire, jeg maa skamme mig ved at tilstaae, at jeg siden ikke har tænkt videre derpaa. Jeg har endogsaa glemt, at betale de Penge, Marqueuren lagde ud for os.“

„For Dem, vil De sige! tog Napoleon Ordet: Det er slemt, Duroc; det er meget slemt. Mig er det tilladt, at glemme slige Ting, men . . . “

„Sire, jeg vil paa Diebliffet gjøre det godt igjen.“ — „Det maa De, i Dag, strax, og paa en god Maade! De forstaaer mig. Ved denne Leilighed kan De ogsaa lade Bæsehandleren vide, at han skal bringe mig de to Vaser, hvorom jeg forleden har handlet med hans Kone.“

Klokken var Ti om Formiddagen. En Lakai træder ind i Kaffehuset og spørger: „Madame, var her ikke en

Morgen, for omtrent sex Uger siden; to Herrer, Begge i blaae Klæder, og spiste Frokost, men ingen Penge havde hos sig?" — „Jo, min Herre!" svarer Damen noget forlegen, thi den Spørgende har det keiserlige Huses Livree." — „Nu, Madame, det var Hs. Majestæt Keiseren og Monseigneur Stormarskalken. Kan jeg tale med Marqueuren, som betalte for dem?"

Damen ringer . . . hun er færdig at besvime. Hun taler om intet Ringere, end at styrte sig i Vandet, hvis man ikke tillader hende, at kaste sig for Keiserens Fødder; men Lakeien vender sig til Marqueuren, tilstiller ham en Kulle paa 50 Napoleons og siger: „Monseigneur Stormarskalken har paalagt mig, at sige Dem, hvis De nogensinde skulde have et Onske, vil det være ham kjært, at kunne bidrage til dets Opfyldelse."

Marqueuren — hans Navn var d'Argens — tøvede ei, at benytte sig af Stormarskalkens Godhed. Han blev ansat som Lakei i Keiserens Tjeneste. Snart vandt han Josephines Tillid, som, efter Skilsmisssen, tog ham i sin Tjeneste, da hun trak sig tilbage til Malmaison. Men til sidst — 1814 — traadte han i — — — Lord Wellington's Tjeneste!

Et Kvarteer efter sit Besøg i Kaffehuset traadte den samme Lakei ind til Vasehandleren og tiltalte ham med disse Ord: „Min Herre, De skal strax komme op paa Slottet med de to Vaser, hvormod Keiseren, for sex Uger siden, har handlet i Deres Udvalg her. Skynd Dem, min Herre! Hs. Majestæt venter Dem."

„O, min Gud! raabte Denne: Vil han lade mig flyde?" . . . Herpaa vendte han sig til hans Kone, der stod der som lynslagen. „Jeg tænkte det nok! Du har uden tvivl atter talt om Politik, atter talt ilde om Regjeringen, og for hvem? For Hs. Maj. Keiseren og Kongen! Men Du har nu engang den Vanart, at Du ikke kan styre Din fordømte Tunge."

„Hvor ofte har jeg ikke advaret Dig! . . . Og for en Politis-
tispion har Du anseet ham! . . . O, min Gud!“

Lafaien maatte opbyde al sin Kunst, for at indgyde
ham Mod. Da han omsider nogenlunde var kommen til
Kræfter igjen, steg han i en Fiaker og kjørte til Thuilleries-
ne. Han blev strax ført ind i Keiserens Kabinet, hvor han
seer sig gandske alene med Majestaten. Neppe formaaer
han at holde sig opret, saaledes skjælver han.

„Saa! saa! Herre! Omsider finder man Dem! . . .
siger Napoleon i bydende Tone, i det han med Mæie
søger at undertrykke sin Latter: Det glæder mig, at see
Dem.“ Han aabner en Skuffe i Bordet, fremtager otte
Banknoter, hver paa 1000 Fr., og rækker Kjøbmanden dem,
som ikke veed, om han tør tage dem. Afbrudt, og i den
skaarpende Tone, som var ham eiendommelig, naar han maatte
gjøre Nogen Bebrejdelser, vedbliver Keiseren: — „Jeg var
nylig i Deres Udsalg; jeg handlede om to Baser; Deres
Kone forlangte 4000 Fr., og sagde, at de kostede hende
selv 5000. Det var nu Løgn! Ifkedestomindre giver jeg
Dem her 8000 . . . saa tag dem! . . . De 4000 ere
for Baserne, de 4000 ere til Skadesløsholdelse for den Brede,
hvori Deres Kone havde bragt mig mod Dem og som havde
kunnet komme Dem dyrt at staae! . . . Derfor maa De
nu ogsaa sige hende, at hun blot har at paaøse sine Gryder,
eller, ved Djævelen! jeg lader hende campere i Bicêtre, og
Dem med. Nu kan De gaa; jeg vilde blot sige Dem
dette.“

Samme Dag — Dagen før Jule — spiste Marskalk
Marmont, General Lauriston, Corvisart, General
Balhubert's Enke, Madame Devaut, i Josephines
Pallads. Grev Darberg, Keiserens Kammerherre og
nogle andre til Deres Majestæters Hofstat hørende Perso-
ner spiste hos Grev de Lavalette i Postbygningen. Man
havde ved Bordet talt meget om Alabasthandlerinden, hvis

Vafer de, der dagligen vare i Slottet om Keiseren, havde beundret i Forsamlingsalen, og naturligviis havde der ogsaa været Tale om Hs. Majestæts anonyme Streiferier. Gæsterne vare meget oprømte. Det var næsten Midnat. Hr. de Lavalettes Kammertjener meldte Marsskalken, at hans Kabriolet var kommen.

„Jeg tager slet ikke bort i Dag! svarte Marmont, og sagde derpaa til Lavalette: Kjære Director, gjør, hvad Du vil, men mig vorder Du ikke qvit denne Aften. Jeg befinder mig altfor vel her til at tage bort.“

„Godt, Hr. Marsskalk, saa bliv hos os! sagde Fru de Lavalette: Jeg beder Dem Alle spise hos mig efter Minatsmessen.“

„Isandhed, det er Juleaften!“ raabte Lauriston. — „Og til Dem, mine Herrer, staaer det, at føre os i Minatsmessen!“ siger Madame Balhubert. — „Bevilget! hjerteliggjerne!“ — „Men i hvad Kirke skulle vi gaae?“ spørger Fru de Lavalette.

„I vor Sognekirke, min Kjære, i St. Eustachius; den ligger jo kun et Par Skridt herfra.“

„Jovist! raaber Corvisart: Nei, til St. Roch maae vi! Der holdes Messen i det mindste med Musik, og der er ogsaa langt flere Folk.“

„Vel, til St. Roch! raaber Lavalette: Jeg tænker, vi ville underholde os behageligt der.“

Skjændt Damerne, for at spise hos Generalpostdirectoren, ikke havde gjort noget stort Toilette, kunde de dog umuligt gaae i en Minatsmesse med kortærmede Kjoler og blottede Hoveder. Fru de Lavalette tilbød derfor, at levere dem Alt, hvad de brugte til deres Omklædning, Hatte, vatterede Kjoler, Kaschemirsshawler. I saa Dieblikke var Omklædningen fuldendt, men Damerne havde ikke tænkt paa det selsomme Udseende, de derved fik; efter En slæbde Kjolen, en Andens var meget for kort, en Tredies Hæ

sad paa tre Haar osv. Imidlertid lœ de umaadeligt over deres Optog.

Saaledes stiger man da tilvogns, og kommer til Saint: Roch. Lauriston anfører dette Slags Procession, og ligner med sin lange Stok en Sognefoged, saa at Mar: mont, Lavalette, Corvisart og de Andre, som følge efter, ofte maa lœ af Hjertensgrund. Just som de nu bœie om en Pille, bag hvilken der er mørkere, end i de øvrige Dele af Kirken, gaae to Mænd i brune, heelt: tilknappede Frakker dem forbi. Den Mindste af dem træ: der hastigt hen til Gruppen, og siger, med djærv, alvorlig Stemme: „Mine Herrer! Det er høist upassende, at lœ saaledes her! I Kirken maa komme, hvo der vil; men naar man kommer der, maa man geberde sig ligesaa sømmeligt, som i Thuillerierne!“

Den lille Mænd forsvinder strax igjen bag Pillen. De nys saa lystige Vandrere staae saa slagne der, som om de have seet et Gjenfærd, thi Alle troe de at have hørt en dem velbekjendt Stemme . . . .

Og de toge ikke feil. Det var Keiserens Stemme!

(le Siecle.)

Demoiselle Sontag's Shawler.

De galante Damer i City vare ude af sig selv; de londske Blade glemte Don Miguel og Storsultanen, for at beskrive en Duel, hvortil et Lune af Demoiselle Sontag gav Anledning. Denne elskværdige Sangerinde besidder nemlig en fuldstændig Samling af de prægtigste Shawler, som hun, ved forskjellige Leiligheder, har faaet til Foræring af Kunstens Venner. En af sine ivrigste Tilbedere, den uhyrige Hr. von N., viste hun en Dag alle disse Trophæer, og spurgte hami triumpherende, hvad han syntes derom. „Shawlerne ere meget smukke, svarte han: men ikke eet finder jeg blandt dem alle, som jeg kunde kalde prægtigt, og som er fuldkommen værdigt at bedække Sang; Musens Skuldre. Medens Napoleon endnu var Keiser i Frankrig, lod han fra Tibet hente fire Shawler, som otte Personer havde arbeidet paa i tre Aar, og hvoraf hvert kostede 15000 Daler. Det ene bar hans Kone, Josephine; det andet forærede han en tydsk Fyrstinde. De andre to henviis bleve de mine. Hvorledes kan det behage Dem, at bære noget, som Andre bære Mage til? Jeg gjør Dem et Forslag. Lad Gulvet i Deres Selskabsalon belægge med alle disse Shawler; i det høieste som Fodtapper kan De bruge dem. Modtag dernæst mine to Prægtshawler, som ingen Keiserinde har Mage til, til Bevitis paa min Hyldning!“

Demoiselle Sontag kunde ikke modstaae. Strax blev Tapetsereren, Hr. Kenfield, hidkaldt, og allerede samme Aften vandrede Sangerindens Theegjæster paa de fineste franske, engelske og tyrkiske Shawler. Hun traadte nu under Fodder, hvad der engang blev lagt for hendes Fodder, og et af Napoleon's Prægtshawler laae som en Capital af 15000

Daler paa den skønne Henriettes Skuldre. Kun med den største Møie kunde de indbudne Damer skjule deres Misundelse. To af dem fik saa ondt, at de strax maatte anbefale sig. Men Capitalshawlet syntes ogsaa at være bleven fabrikeret i Paradiis; thi de prægtigste Blomsterfarver i Verden vare indvævede ligesom med Solstraaler.

Pludseligt træder, rimeligviis ubuden, Lord E., en bekendt Tilbeder af Demoiselle Sontag, ind i Salonen, bemærker Gulvets nye Beklædning, seer Damerne mønstre samtlige Shawler, og strax veed han nok. Ulykkeligviis staaer Demoiselle Sontag just paa et theegrønt Cashemirshawl, som Lord E. engang havde foræret hende. Hun blegner, hun træder tilbage, men for silde. Hr. v. N. hilser Lord E. venkfabeligt, og fortæller ham den Spøg, han, til Engellands Ære, har drevet med Frankrigs og Tydsklands forelskede Shawls; Givere. Istedetfor andet Svar tilhviiser Lord E. ham: „Imorgentidligt Klokken 7 i Windsors Park! Kaarder eller Pistoler, ligemeget!“

Hr. v. N. anseer ham for gal, og fortæller gandske trofskyldig det Hele til Demoiselle Sontag, som giver ham den fornødne Oplysning. Selv viser hun sig næste Morgen paa Kamppladsen, søger at forsones Modstanderne, og tager al Skyld paa sig, men forgjæves. Hun beder omsider at det dog i det mindste maa være hende tilladt, at være Vidne til Tvekampen. Sekundanterne lade Pistolerne. Hr. v. N. har det første Skud, og saarer Lord E. i den venstre Arm. Neppe seer Demoiselle Sontag, som har Capitalshawlet paa, den af hende saa haardtkrænkede fordums Tilbeder saaret, før hun river dette midtover, og forbinder den blødende Arm med den ene Halvdeel. Dette en endnu ikke udslukt Kjærligheds Offer forsonede øieblikkeligt Lord E. med hende og Hr. v. N., der ikke kunde nægte dette ædle Træk sin Beundring. To Timer efter sendte Lord E. hen-

de de tolv prægtigste Shawler, som vare at finde i hele London.

Mon Demoiselle Sontag ogsaa vilde have revet dette Shawl itu, hvis hun ikke havde havt Mage dertil?

Dette Spørgsmaal besvare vore skønne Læserinder!

Fr. W. Bruckbräu.

U n d e r : K o n g e .

Det var paa et prægtigt Bal. To unge Piger underholdt sig med hinanden ved Kaminen! . . . . Underholde sig istedetfor at danse! Naar man er femten, sexten Aar gammel! . . . . Underholdningen maatte være meget interessant. Denne Tanke vakte min Attraa efter at høre til; det var vistnok ikke ret; men hos hvem kan vel Nysgjerrighed bedre undskyldes, end hos en dramatisk Digter? Hvad der hos Andre er en Feil, vorder Pligt for ham. Han maa lytte; hans Stand bringer det med sig. — Og saa vare disse Piger tillige saa smukke, saa elegant! . . . . I deres Blikke, i deres hele Holdning laae saa megen Ynde og Aabenhjertighed; de vare saa muntre, saa ubekymrede for Fremtiden, at man ikke kunde undlade, paa deres Begne at tænke paa den. Den Ene, som var blond, talte fyrigt, halvhøit; den Anden, som havde smukke sorte Haar, hørte til med nedslagne Pine, i det hun plukkede Bladene af en hvid Camelia, som hun holdt i Haanden. Det var aaben-

bart, at hun blev spurgt, men at hun ikke vilde svare. Strax derpaa opløstede hun sine blaae Pline, der havde et fortryllende Udtryk, mod sin Veninde, som om hun vilde sige: „Jeg sværger Dig, Kjære, jeg forstaaer Dig ikke.“ Og den Anden svarte med en høi Latter, som jeg oversatte saaledes: „Tro ikke, jeg er en Tøsse! . . . det er slet ikke sandt, hvad Du siger.“ Det var mig klart, at jeg fulgte Conversationen. Alligevel havde jeg givet meget til, at jeg havde været den nærmere. Damen i Huset forskaffede mig en Leilighed dertil, i det hun bød mig et Kort til Whist. Jeg staaer mig ikke godt med Whist; jeg spiller det meget slet, det behandler mig paa samme Maade. Derfor holder jeg af det. Det er en ulykkelig Lidenkab, og som bekjendt ere kun disse af Varighed. Men denne Gang begunstiges jeg: Spillebordet stod nærved Kaminen; min Stol stod tætved de to Skjønnes, som slet ikke agtede derpaa. For Piger i deres Alder bestaaer et Bal kun af unge Damer, af Dragter, af Pynt og af Dandsere . . . Whistspillerne talle ikke . . . de ere der saa godt som slet ikke. Det er fire Lænestole meer i en Salon.

„Hvorledes, Kjære! Du har endnu aldrig tænkt derpaa?“ — „Nei!“ — „Selv ikke i Drømme?“ — „Har jeg Tid dertil? Jeg sover saa godt.“ — „Og Din Moder har endnu aldrig talt med Dig derom?“ — „Endnu ikke!“ — „Jeg har allerede aflaaet to Partier.“ — „Og hvorfor?“ — „De vare ikke rige nok. Jeg forlanger, at han skal være rig . . . Og Du?“ — „Jeg forlanger, at han skal være ung og aandrig.“ — „Ung, aandrig, det er Enhver nuomstunder. Jeg vil, at han skal have en smuk Post ved Hoffet.“ — „Er det Alt, hvad Du forlanger?“ — „Ja . . . mit Toilette vorder i disse Dage meget indrettet, kan Du tro.“ — „Hvorledes? I det Du gifter Dig, tænker Du paa Dit Toilette?“ — „Det gjør jeg altid.“ — „Og paa Din Mand?“ —

„Min Herre! raabte min Makker hestigt i dette Die:
blif: De har altsaa ingen Kløver?“ — „Jo vel, min
Herre!“ — „Saa kaster man til.“ — „Jeg beder om For-
ladelse . . . jeg hørte — hvad jeg vilde sige . . . jeg kom
binerede . . . jeg talte de udspilte Kort.“

Over denne Undskyldning tabte jeg nogle Phrafer af
Underholdningen, der endnu stedse vedvarede bag min Ryg.

„Jeg elsker ham? . . . o ja! . . . hvis det just foier
sig saa . . . .“

„O, dette fremfor Alt!“

„Virkeligt?“

„Og derfor vil jeg, at han skal være saa temmelig paa
min Alder, at han, om muligt, skal have de samme Til-
bøieligheder, de samme Feil, som jeg . . . . det vil gjøre
ham overbærende med mine . . . hvad hans angaaer, saa
tilgiver jeg ham dem alle forud . . . saafremt han blot elsker
mig rigtigt og Ingen uden mig.“ — „Min Tante siger,
det er umuligt.“ — „Hvorfor da? Jeg vilde elske ham af
min hele Sjæl!“ — „Er Du tosset?“ — „Det er jo dog min
Pligt, og denne Pligt synes mig saa sød!“ — „Og om han
ophørte at elske Dig?“ — „Ligemeget; jeg vilde altid elske
ham . . . . det er min Pligt!“ — „Og om han forraadte
Dig?“ — „Det vilde dræbe mig . . . . men — ligemeget
— jeg vilde elske ham alligevel!“

„See saa, det var da tre Stik, vi tabte! raabte min
Makker igjen: Hvorledes, min Herre? Jeg har Renonce i
Hjerter, jeg viser det tydeligt, og De spiller ikke denne
Farve een eneste Gang?“

„O, hvad gjør det?“ — „Hvad det gjør? Jeg sidder
med Haanden fuld af smaae Trumfer, som jeg nu maa kas-
te til Deres Høiere.“ — „Og hvad gjør saa det?“ —
„Det gjør saameget, at vore Modspillere vinde ti Points.“
— „Undskyld, min Herre, jeg er en Begynder; De har
tabt ved mig . . . .“

Men ved mig selv tænkte jeg, at jeg tabte endnu langt mere ved ham, fordi han hindrede mig fra, at høre Slutningen af Conversationen, thi begge de unge Damer rejste sig i dette Dieblif. Den Ene fulgte jeg uvilkaarligt med Dinene . . . . jeg interesserede mig allerede levende for hende . . . . Gjerne havde jeg erfaret hendes Navn, men jeg vovede ikke at spørge derom.

„Cæcilie! sagde en lang, stolt seende Dame af tørre, kantede Former til hende: Cæcilie, tag Dit Shawl og lad os gaae!“

„Gjerne, Mama! Vel har man just engageret mig til en Dands, men jeg skal nok slippe.“

„Det tillader jeg aldrig! raabte Damen i Huset! Fru Orthés vil nok sjænke os et Qvarteer endnu.“ — Strax nærmede hun sig mig, tog mig ved Haanden og sagde: „Fru Vikomtesen ønsker at gjøre Deres Bekjendtskab, og har bedet mig forestille Dem for hende.“

En saadan Forestilling hører til de kjedsommeligste Ting paa Jorden. Men jeg indsaae, at Cæcilie derved havde vundet Tid til at dandse sin Contradands, og jeg var lykkelig ved at begynde vort Bekjendtskab med et Offer. Og det var et. Vikomtesen var en Dame af en stor Familie, af høi Byrd og af store Fordringer. Hun skrev Bøger, der fandt flere Beundrere, end Læsere. Det af hendes Bærker, som har gjort størst Lykke og bidraget meest til hendes Berømmethed, er en Roman, som aldrig kom ud.

Hun overtog Conversationen, og talte næsten alene, hvilket altid er mig overordentlig behageligt. Jeg holder meget af aandrige Damer, naar man ei behøver at være aandrig mod dem, og naar der til den Fornøielse, at høre dem, endnu kommer den, at torde tie. I denne Henseende ligner jeg, paa en vis Maade, en Mand, som sagde: „Jeg vil skynde mig at skrive en tyk aandrig Bog, for at jeg saa kan have Diet til, at være dum mit hele Liv!“

Fru Vikomtesse talte med mig om mine Bærker; jeg om hendes, om hendes Datter. Dette var aabenbart det bedste, og dog var det det, hun syntes at være mindst stolt af.

Conversationen varede saa længe, at Cæcilie, istedet for een Contradans, havde danset to. Det arme Barn vidste ikke, hvorledes hun skulde takke mig, og dog var jeg allerede lønnet, uden at hun havde nogen Idee derom. Med et Smil fuldt af Ynde og Elskværdighed fremstammede hun nogle forbindtlige Ord. Idet hun fjernede sig, sagde jeg: „Lykkelig den unge Mand, som behager hende! Lykkelig den unge Ægtefælle, hun vælger sig!“

I Løbet af dette og det følgende Aar saae jeg ikke Cæcilie igjen, da jeg kun yderst sjelden gaaer paa Bal. I Foraaret 1833 havde jeg megen Modgang. Jeg greb et Middel, som, efter min Mening, helbreder alle Onder; jeg tog Posthæste, og reiste til Auvergne og Pyrenæerne, i det jeg paa samme Tid, til min Adspredelse, søgte et eller andet Stof til et Lystspil.

Jeg laae med min Fører, ved Søen Pavia, og saae ned i det klare, rene Vand, da jeg hørte Fodtrin ved Siden af mig. Det var andre Reisende: en gammel Mand, støttende sig ved en ung Piges Arm. „Ikke saa raft! raabte han i et Anfald af ondt Lune: Det er jo ikke muligt, at følge Dem.“

Da jeg slog Øinene op, troede jeg i den unge Dame, at gjenkjende Frøken Cæcilie Orthis; det var hendes yndige, elegante Holdning, hendes fortryllende Ansigt. Min Formodning blev til Visshed, da jeg bag hende bemærkede en ældre Dame, som holdt et Album og en Blyant i Hænderne, og skrev medens hun gik. Det var Vikomtesse, som udfærdigede en Beskrivelse af Søen Pavia. Nu fulgte, fra begge Sider, store Overrækkelsesudbrud. Efterat omsider Høflighe-

dens Pligter vare fyldestgjorte, tænkte jeg paa min Fornøielse, og bad om den Gæst, at maatte vorde Frøken Cæcilie forestillet.

„Frøken! raabte Vikomtessen forundret: Cæcilie er jo gift!“

„Er hun gift?“ Med disse Ord saae jeg mig om, og søgte den unge Mand, ikke lidet forundret over, at han ikke fulgte sin Kone.

„De seer her min Svigersøn!“ sagde Fru d'Orthés, idet hun forestillede mig den gamle Mand og tillige udtalte hans Navn med Værdighed. Det var en Mand af adelig Byrd, General under Keiserriget, Hertug og Pair under Restaurationen, umaadelig riig og begavet med mange gode Egenskaber. Men ulukkeligviis var det allerede temmelig længe siden han besad disse gode Egenskaber, thi han var 67 Aar gammel! Hertil kom endnu Vunder, Rheumatisme, fra Tid til anden Gigt med alle dens Forrettigheder, saasom Utaalmodighed, barsk Væsen, ondt Lune. Iøvrigt viste han sig meget elskværdig, naar han følte sig vel, og kun ti Maas neder af Haret var han lidende. — Dette var Cæcilies Mand.

Uvilkaarligt ihukom jeg hendes Conversation paa Ballet, den unge Egtesælle, om hvem hun havde drømt, hendes Fremtidsplaner. Og saaledes kom det, at jeg betragtede det arme Barn med et Blik fuldt af Interesse og Medlidenshed. Maaskee forstod hun dette Blik. Uden at vide det, takkede hun mig derfor, thi efter nogle Minuters Forløb vare vi de bedste Venner af Verden.

Hendes gamle Egtesherre satte sig, for at hvile; hendes Moder skrev i Et væk, og vi To underholdt os med hinanden. Alt, hvad hun sagde, var simpelt, uden Affektation, men bar Udtrykket af en rørende Blidhed og Melancholie. Jeg ledte Underholdningen paa hendes Gemal. Hun overøste ham

med Lovtaler; taknemmeligt opregnede hun de Titler og den Formue, hvori hun ved ham havde faaet Deel. Ikke med et Ord berørte hun den Lykke, hun ved ham havde forliist. I det skjønneste Lys viste sig hendes adle, dydige Sjæl, der var gandske opfyldt af Hengivelse, Selvfornegtelse og Pligtsfølelse. Men hvo skulde, paa dette alvorlige, høitidelige Sprog, have gjenkjendt den unge Pige, jeg for to Aar siden havde seet saa naiv, saa munter, saa leende! Hvo: megen Skarpsindighed viste hun nu, hvilken Takt, hvilken Fornuft. For at være kommen saavidt i den korte Tid, sagde jeg ved mig selv: maa hun have været meget ulykkelig.

Vi sadde ved Bredden af Søen, som, med sit rene gjen: nemsiigtige Vand, var et Billed af hendes Sjæl. Jeg sagde hende dette. Hun saae paa mig med hiint sørgelige Smil, som fremlokker Taarer, og svarte: „Ja, Overfladen er ro: lig! . . . .“

„Men maaskee Dybet . . . .“ vedblev jeg, pegende ud over Søen. Jeg endte ikke min Tale, men hun gjettede min Mening, thi fyrigt udbroød hun: „Nei, aldrig, min Herre. Nei, aldrig!“ — og derhos løstede hun Øinene mod Himlen. Var det for at kalde den til Vidne, eller for at anraabe den om Hjælp? . . . . .

I dette Dieblif lod sig en skjærende Stemme høre; det var hendes Moders. Generalen fandt det koldt; Søens Friidhed duede ikke for ham; han vilde bryde op. Gjerne havde jeg budet Cæcilie min Arm, men hun havde allerede givet Generalen Sin. Hendes Moder blev tilbage; det var ingen Erstatning. Jeg maatte tale om Literatur. Hun skrev en ny Roman, som hun lovede, at forelæse mig, naar den blev fuldendt . . . . , mig, som reisste for min Fornøielse!

„Jeg frygter, naadige Frue, at jeg ei vil kunne nyde denne Lykke, da jeg reiszer til Pyrenæerne.“

„Vi ogsaa! Generalen vil bruge Badene i Barèges; for Vunder ere de uovertræffelige. Om nogle Dage gaaer Reisen til Pyrenæerne. Jeg haaber, vi gjøre den sammen?“ Jeg bukkede.

„Hvor boer De i Mont d'or?“ — „I Hotellet Chaubury.“ — „Der boe vi ogsaa, og jeg gjør Regning paa, De vil gjøre os den Fornøjelse, at spise med os.“ — Jeg bukkede igjen. Saa var jeg altsaa paa eengang Familiens Bordsfælle, Reisekamerad og Ven.

Paa Reiser gjør Venfabet Kjømpeskridt. Jeg benyttede min nye Titel og de Rettigheder, den gav mig, til at tale om Cæcilie. Jeg gav Fru d'Orthés at forstaae, at dette Giftermaal, ihvor fordeelagtigt det end i mangen Henseende kunde være, dog indgjød mig nogen Bekymring for hendes Varns Lykke og Fremtid.

„Min Herre, De kjender ikke min Datter . . . Vidste De blot, hvilken Opdragelse hun har nydt! Hun er bleven opdraget i en af de første Pensioner, med alle adelige Frøkeners af mit Bekjendtskab; hun har læst alle mine Værker. Hun læser dem hver Dag, og de Grundsætninger, de indeholde . . .“

„Ere fortræffelige, naadige Frue. Men Deres Datter er meget ung, og naar hendes Hjerter engang vaagner . . .“

„Det vaagner ikke, min Herre! I vor Familie vaagne Hjerterne ikke.“

„Jeg indseer dette meget vel — sagde jeg med et Blik paa hende: hvad Fortiden angaaer . . . men Fremtiden . . .“

„Min Herre! sagde hun, i det hun maalte mig fra øverst til nederst: Man maa befinde sig i hvad Stilling man vil, saa vil man aldrig krænke sin Pligt, naar man har Religion og Grundsætninger. Med Religion og Grundsætninger, min Herre, gives der aldrig Misalliancer, aldrig Faver. Forstaaer De mig ret?“ — „Jeg er gandske af Deres Mening, min Naadige!“

Vi kom til Hotellet. Generalen var i ondt Lune, og blev det endnu mere, da han foresandt Breve, som han skulde besvare. „Var Henrik her — sagde han til sin Kone: saa vilde han hjælpe mig. Men De vilde jo paa ingen Maade, at han maatte følge med.“ — „Vi vare allerede i Vognen, og min Kammerpige var mig uundværlig.“ — „Og derfor maa jeg savne en Neveu, som jeg har kjær, og en Adjutant, som jeg ikke kan undvære?“ — „De glemmer, at min Moder og jeg ere her, for at pleie Dem, og Hr. de Castelnau, Deres Neveu, maa blive i Paris, for der at varetage Deres Forretninger.“ — „Stig det kun aabenhjertigt, for Deres Luners Skyld skal han blive der, fordi han mishager Dem, fordi De ikke kan udstaae ham!“ — „Jeg ikke udstaae ham!“ — „Det, er klart! De seer neppe paa ham, naar De taler med ham. Efter den Maade, De modtager ham paa, hører der meget Mod til, at komme igjen.“ — „De anklager mig med Uret; min Egtesælles Neveu kan stedse gjøre Regning paa min Agtelse.“ — „Jeg vilde heller ikke kunne taale, at see ham tilfidesat; thi hvis Noget af Jer To har Aarsag til, at see suurt, maa det være ham, der troede sig min eneste Arving og, ved dette Giftermaal, seer sig Alt berøvet.“ — „Jeg haaber ikke, denne Frygt skal være grundet!“ faldt Cæcilie ham levende i Ordet.

„Nu, Endeel taber han dog. Og istedet for at beklage sig over sin Tante, taler han aldrig uden Godt om hende. Han er fuld af Opmærksomhed for Dem og Deres Moder; han vilde gennemløbe hele Paris, for at gjøre Dem en Tjeneste.“

„Det er sandt! sagde Vikomtesse: Og allerede for Din Mand's Skyld burde Du staae paa en bedre Fod med Henrik.“

„Jeg gjør, hvad jeg skal, min Moder!“ svarte Cæcilie koldt og bestemt.

„For Fanden! raabte Generalen vred: Om et saadant Hoved kan man ikke gjøre sig noget Begreb. Der gives Dieblikke, da hun er blid, som en Engel; men saa kommer der igjen Tider, da hun ikke giver en Fodbred efter. I sit syttende Aar! Naa, det kan blive til noget, om hun maa leve! Fru Vikomtesse, jeg veed ikke, hvorledes De har opdraget Cæcilie; men jeg finder ingen Mening i denne Methode.“

„Hr. Svigersøn, hun har læst mine Bærker.“ — „Det er just det, jeg vilde sige.“ — „Hr. General, De for-glemmer Dem.“ — „De har Ret; jeg glemmer, at det er Middag.“

„Tilgiv, min Herre! sagde han, idet han henvendte sig til mig: at De maatte være Vidne til en Familjescene. Jeg haaber, De vil ikke røbe os, ikke bringe os ind i et Lystspil, eller deslige.“ Herpaa tog han mig ved Armen, satte sig hos mig, og var under Maaltidet ordknapp mod Alle, uden mod mig.

Med Desertten kom der endnu et Brev. Efterat have læst det, slog Generalen i Bordet, som om han vilde knuse det, og sagde: „Saa, det fattedes endnu . . . Henrik er faaret!“

Cæcilie blegnede, hendes Læber bævede.

„Ja, faaret! Han har faaet et Kaardestik.“ — „Berolige Dem! sagde han til sin Svigermoder, der roligt nød sin Kaffe: Sagen er ikke farlig. Det er allerede otte Dage siden, og han er i god Bedring. Hans Læge har raadet ham at bruge Badene i Barèges, og imorgen kommer han her.“

„Imorgen!“ raabte Vikomtessen glad. — „Imorgen!“ sagde Cæcilie koldt, og hendes Physiognomie havde igjen antaget det sædvanlige Udtryk af Rolighed.

Med Utaalmodighed ventede jeg den næste Dag. Den kom, og med den Hr. de Castelnau. Han treen ind i

Salonen, omfavnede sin Onkel inderligt, og hilste begge Damerne med dyb Verbødighed.

Han var omtrent femogtyve Aar gammel, høi, smuktvoren, af udmærket Holdning, fort, hvad man kalder en meget smuk ung Mand, og, hvad der var det bedste, han syntes ikke at vide det, thi han sysselsatte sig kun med Andre, aldrig med sig selv. Hans aabne Ansigt viste Spor af Lidelse. Reisens Anstrengelse, eller maaskee andre Aarsager, havde Indflydelse paa hans Saar.

Jeg iagttog Cæcilie. Ikke den allermindste Bevægelse viste sig i hendes Træk. Hun modtog Henrik med Høflighed, og erkyndigede sig med elskværdig Interesse om hans Helbredsstilstand; jeg havde dog ventet noget Andet.

Hvad Henrik angik, saa var han øiensynligt bevæget. . . . han formaaede neppe at udtrykke sig, og det forekom mig, som om jeg gjorde ham en Tjeneste, i det jeg talte om Weien og om Weiret, som var afføreligt. Det Kjedsommelige i denne Underholdning bragte ham virkeligen ogsaa lidt efter lidt til sig selv, og han aandede igjen friere. Der gives Diebliske, da ogsaa de Ligegyldige og Kjedsommelige due til noget.

Siden lystvandrede man til de nærliggende Bandsfald. Henrik nærmede sig flere Gange Cæcilie; men hvergang gav hun sin Mand eller sin Moder Armen, og naar hun talte, saa vendte hun sig til mig.

Om Aftenen spillede Henrik med Generalen; han forelæste ham Aviserne, han udsærdigede Depescherne, og hørte med en Opmærksomhed, der havde været en bedre Gjenstand værdig, paa to store Afhandlinger af Vikontes: sen. Kun fra Tid til anden, og gandske hemmeligt, vendte hans store, sorte Øine sig mod Cæcilie, der arbejdede, uden at see paa ham, og ikke skænkede ham større Opmærksomhed, end enhver anden Person.

Det var aabenbart, at jeg havde taget feil. Mine Beregninger vare falske. At det stakkels unge Menneske elskede Cæcilie, det kunde nok være; men Cæcilie tænkte ikke paa ham.

Næste Morgen, Dagen før vor Afreise, spillede Cæcilie paa Piano, medens Moderen sad hos hende og skrev. Den Sang, hun foredrog, var saa livsfuld, saa munter, at alle mine Tvivl adspredtes. „Det er ikke muligt, sagde jeg ved mig selv: at bære en Lidenskab i Hjertet, naar man spiller saadanne Variationer, og allermindst, naar man spiller dem saa godt.“

I dette Dieblif traadte en ung Læge af mit Bekjendtskab ind i Salonen. Han kom fra Paris med en fornem Patient, Militaire tale om deres Felttog, Forfattere om deres Bærker, og Læger om deres Patienter. Og saa begyndte da ogsaa min unge Doctor en Fortælling om alle sine vidunderlige Cure, Alt udsmykket med meer eller mindre pikante Anekdoter, som kun jeg skjænkede nogen Opmærksomhed, fordi jeg, som sagt, allerede paa Grund af min Stand maa høre paa Alt.

Blandt Andet fortalte han os ogsaa, han var for kort siden bleven kaldt til en ung Mand, som havde faaet et Kaardestik, der kom ham gandske besynderligt fore. Det gik ikke ligeud, ikke heller nedensfra opad, men omvendt, og da den Saarede selv var meget høi, saa maatte hans Modstander, for saaledes at kunne træffe ham i Brystet ovenfra nedad, have været betydeligt større, end han, d. v. s., otte til ti Fod høi.

Bragt i Forlegenhed ved Lægens Spørgsmaal, tilstod ham den Saarede langt om længe, han havde selv bibragt sig Stikker. Og nu opstaaer det Spørgsmaal: hvorfor? — En saadan Daarfskab vil intet Menneske kunne gjætte.... fordi han vilde have et Paaskud til at besøge Badene i Bæreges. Han bad mig ret bønligt forordne dem for ham,

hvilket jeg ogsaa gjorde. Recepten betalte han høimodigt og bad om min Takshed. Den stakkels unge Mand!”

„Og De holder ogsaa herligt, hvad De har lovet ham!” sagde jeg smilende. — „O, til Dem kan man tale derom uden Fare!”

Døren gik op, og Generalen traadte ind, støttende sig ved sin Adjutants Arm. Saa snart Henrik fik Die paa Lægen, iilte han hen til ham og gav ham Haanden med det Udraab: „De her, Doctor?” — Derpaa forestillede han ham for os med de Ord: „Mine Herrer og Damer, De see her min Æskulap, som har behandlet min Vunde og raadet mig at bruge Badene i Barèges — ikke sandt?”

Doctoren fremstammede nogle Ord, og anbefalte sig under det Paaskud, at hans Patient ventede ham. Roligt tog Generalen Plads i sin store Lænestol. Med et let Smil paa Læberne stillede Henrik sig ved Kaminen. Vikomtessen, overrasket og forbittret, vilde ikke tale; hun vedede det ei heller. Bleg, Hovedet støttet paa Haanden, hængte Cæcilie sig stiltiende sine Tanker. Jeg betragtede Alle, fandt Scenen fortræffeligt anordnet, og ventede med Utaalmodighed dens Udvikling.

Generalen var den Første, som afbrød Stilheden, i det han nynnede sin Yndlingsang. Dette var en ny Sang, som Componisten selv ikke mere kunde vedkjende sig, saa betydeligt havde Generalen forandret den, og, ved sit Foredrags originale Maneer, gjort den gandske til sin Eiendom.

„Nu, mine Damer! udraabte han omsider: Imorgen afreise vi altsaa til Pyrenæerne, for i det mindste en Maaned at blive i Barèges.” — Intet Svar. Alle taug; men i Henriks Dine lyste en Straale af Glæde.

„Have Damerne indpakket Deres Sager, Deres Kapper og Hatte? Er Alt beredt til Afreisen?” — „Ja til Deres!” svarte Cæcilie, i det hun fattede Mod.

„Hvad for noget? Til min? Reise vi da ikke sammen?“ — „Nei!“ — „Og hvorfor ikke, om jeg tør spørge?“ — „I Begyndelsen havde min Moder og jeg den Hensigt, at følge Dem til Pau, hvor De eier et Gods og et prægtigt Slot, som vi endnu ikke kjende. Her vilde vi opholde os til De kom tilbage.“ — „Og lade mig reise alene til Barèges . . . .“ — „Ingenlunde! Vi besluttede siden at ledsage Dem og slet ikke at forlade Dem. Men nu, da Deres Nerveu er hos Dem, er vor Forsorg ikke nødvendig mere.“ — „Hvad skal det betyde?“ — „Og jeg forsikker Dem, at fire Ugers Ophold i disse skrækelige Bjerge forekommer mig yderst sørgeligt, besværligt og kjedsommeligt, naar jeg blot slutter fra de tre Dage, jeg har tilbragt her.“

Generalen begyndte at blive urolig i sin Lænestol; hastigt bearbejdede han sin Daase mellem Fingrene, og jeg forudsaa Udbrudet af en Storm. Men hvad jeg ikke kunde betragte uden Medlidenhed, var Henrik's Ansigt; bleg, neppe istand til at holde sig opret, støttede han sig ved Kammeren. Fortvivlelsen var at læse i hans Træk, og jeg gjættede, hvad der foregik i den ulykkelige unge Mand's Sjæl. Han havde saaret sig for hendes Skyld, for at tilbringe en Maaned i hendes Nærhed, og nu berøvede et Lune ham denne Lykke.

„For Fanden! raabte Generalen, i det han forbitret stod op og med Foden stødte sin Lænestol midt hen i Stuen: Anseer man mig for en Rekrut? Troer man, jeg vil lade mig føre i Ledebaand af en Kvinde og et Barn? De skal reise med, Madame, De skal . . . . thi jeg har befaleet det!“

Cecilie stod op. Skjøndt hun rystede, svarte hun dog med Kulde: „Jeg reiser ikke med!“ — „Og hvorfor ikke?“ — „Hvorfor?“ Cecilie rystede ikke mere; hun havde fattet sin Beslutning. Kun laanende Dre til sin

Pligt, svarte hun halvsagte, men med Fasthed: „Fordi jeg ikke vil!“

Ude af sig selv vilde Generalen storme løs paa hende, da et dybt Suk lod sig høre. Det var Henrik, som fik Ondt. I det han segnede om, greb jeg ham i mine Arme.

Diebliffeligt skiftede Generalens Brede Gjenstand og vendte sig mod ham. „Den Nar! At staae her og hænge en heel Time . . . er der noget Ufornuftigere i Verden? Hans Saar har vist aabnet sig igjen. Jeg har sagt ham det forud. Men her er Ingen, som ændser mig; Ingen, som lystrer mig. Gaaer ad Helvede, Saamange som J ere! . . . Kommer han igjen til sig selv? . . .“

„Ja! svarte Cæcilie, som strax var ilet ham til Hjelp: Han aabner, langt om længe, sine Dine!“

Derpaa tjernede hun sig, og gif med sin Moder ind i sit Bærelse. Kort efter fulgte Generalen hende. Dog syntes det, som hans Bønner og Trudsler vare spildte, thi om Aftenen sagde han til os: „Det lille Gruentimmer der har et Hoved af Jern!“

„Hun reiser altsaa ikke med til Barèges?“ spurgte Henrik. — „Nei, min Ven! Vi to reise alene. Paa mit Slot i Vescar, ikke langt fra Pau, vil hun vente os.“ — „Hvorledes, General, De har givet efter?“ sagde Henrik i en bebreidende Tone. — „Hvad skulde jeg gjøre? Skulde jeg dræbe hende? Der var kun det ene Middel, og jeg har foreslaaet hende det.“ — „Hvad svarte hun da?“ — „Hun svarte: Naar De dræber mig — saameget bedre, saa er det saameget viskere, at jeg ikke reiser til Barèges. — Denne Slutning var rigtig. Det er en Egenfindighed, som ikke har sin Lige paa Jorden. Iøvrigt er hun den bedste Kone i Verden.“

Næste Dag, aarle om Morgen, stode begge Vognene beredte. Cæcilie selv — saa hørte jeg af Kammerpigen — havde besørget Alt indpakket; hun havde ikke sovet hele

Matten. Hestene vare forspændte. Hurtigt steg Cæcilie ind, og i det Dieblig, jeg rakte Vikomtesseu Haanden, for at hjælpe hende tilvogns, sagde hun til mig: „De seer nu, min Herre, at naar man har Religion og Grundsætninger, gives der aldrig Misalliancer, aldrig Farer!“

„Saa gives der dog Kampe og Lidelser!“ sagde jeg ved mig selv, da jeg saae Cæcilies blege Ansigt og store Taarer i hendes Øine. Udentviol vilde hun skjule dem for En: hver, thi da hun langthorte saae Generalen nærme sig, støt: tende sig ved Henrik's Arm, tilraabte hun Postillonen heftigt: „Afsted, afsted!“

Pidffen smældede, Hestene satte sig i Bevægelse og Vognen forsvandt for vore Blikke, medens den gamle Mand raabte: „Nei see engang, hvilke Tøsser! . . . Reise, uden at sige os Farvel, uden at omfavne os! . . . “

„Du søgte jo Stof til et Lystspil — her har Du et, eller snarere til et Drama!“ sagde jeg til mig selv, i det jeg betragtede Henrik's Ansigt. Uden at see, uden at høre, uden at svare, lod han sig af mig føre til Postchaisen, hvor han tog Plads ved Siden af Generalen. Det faldt ham ei engang ind, at takke mig, eller at sige mig Farvel. „Stakkels unge Mand! sagde jeg ved mig selv: Han vil gaae tilgrunde derover.“

Nogle Timer efter afreiste jeg ligeledes til Pyrenæerne. Undervejs fandt jeg, i en Gabel af Lafontaine, Stof til et Lystspil i fem Acter. Jeg standsede i Vagnères, for at nedskrive det. Paa et fortryllende Punkt leiede jeg et lille Huus, og her tilbragte jeg fjorten af de roligste og lyk: keligste Dage i mit Liv. Hvor styrker og opmuntrer disse Bjerges rene Luft, disse smilende Dale, denne herlige Sol! Her gjenfinder man Ungdom og Lykke.

Herfra reiste jeg til Slottet Lescar, thi jeg længtes ret efter af gjensee Cæcilie. Slottet er en smuk Byg: ning og har en vidunderlig Beliggenhed. Parken strækker

sig indtil Bredderne af Gave, og fra Salonen seer man Surançon's Høie. Paa Horizonten, femten Mil borte, seer man Pyrenæernes blaaelige Bjerger og hvide Toppe.

Paa det meest Forekommende modtoges jeg af Vikomtesse og hendes Datter. Generalen, som man ogsaa ventede, befandt sig endnu i Barèges. Men hvor stor var min Forundring, da jeg ved min Indtrædelse i Salonen, saa Hr. de Castelnau, som sad paa Kanapeen og læste Aviser!

„Generalen har sendt ham forud — tilhviiste mig Vikomtesse: for at bringe Depescher til Gouverneuren af Pau og spørge til Cécilie, der har været meget syg.“

„Virkelig?“ udbrød jeg bekymret. — „Det er nu forbi, og hun befinder sig meget bedre. Henrik kunde ikke oppebie Generalen paa noget bedre Sted, end her. Tilmed er det min Svigersøns bestemte Villie, som vi allerede have ventet i otte Dage.“

„Altsaa har Hr. de Castelnau allerede været over otte Dage her?“ spurgte jeg Vikomtesse, som strax gik ind i min Ibegang og vedblev: „Berolige Dem, min Herre! For det Første kjender De min Datter, og for det Andet kan jeg bevidne at de i den Tid ikke have faaet Lov at være en Minut allene med hinanden, saa lang Dagen er.“

Heri havde hun Ret. Cécilie blev i Salonen og arbejdede ved Siden af sin Moder; selv paa Lystvandringerne gennem Parken var Henrik aldrig alene med hende. Ogsaa maa bemærkes, at Cécilie undveg enhver Leilighed dertil.

Castelnau's Holdning og Forhold vare beundringsværdige. Alt hos ham vidnede om den æmmeeste Tilbøielighed; men intet Ord, intet Blik røbede hans Sjæls Hemmelighed. Han havde endogsaa gjenfundet sin Munterhed. Han var mindre adspredt, og deeltog i Underholdningen. Først nu opdagede jeg at han var meget elskværdig, og

kundskabssrig, og at han forbandt en fin Aand, en ædel Charakter, høiere Ideer med stor Beskedenhed; med eet Ord: en Mængde hidtil forborgne gode Egenskaber viste sig først nu i deres fulde Glands.

Biskomtessen forelæste os en Avisartikel, som handlede om en Selvmorder. „Den Ulykkelige!“ udraabte Cæcilie i en Tone, som om hun næsten billigede Gjerningen. — „Den Affindige!“ sagde Henrik med Foragt.

„Det vilde vel ikke kunne hænde Dem?“ spurgte jeg ham levende. — „Nå, min Herre — nei! Ved Selvmord berøver man sig selv en meget stor Lykke.“ — „Og hvilken Lykke?“ — „Den, at døe for dem, man elsker!“

„Godt! sagde jeg til mig selv: Han elsker hende endnu stedse; men han har fattet sin Beslutning med Mod og Hengivelse; han vil have Kraft til at kæmpe og seire.“

Biskomtessen gjorde mig det Forslag, at forelæse mig sin sidste Roman. Jeg samtykkede og gik med hende ind i hendes Studereværelse, i den Mening, at hun vilde lade Henrik nogle Dieblis alene med Cæcilie.

Men jeg feilede. Han søgte ei engang at benytte den gunstigste Leilighed. Forelæsningen, som jeg udholdt med heroisk Mod, varede længe. Imidlertid hørte jeg Cæcilie spille sørgelige og melancholske Sange paa sit Flygel. Men hun var alene, thi jeg saae Henrik spadserere nede i Parken. Da jeg kom tilbage, var Cæcilie endnu ene i Salonen; hun sad i en stor Lænestol, med Haanden under Kinden og med forgrædte Øine. Alligevel stod hun rask op og traadte mig smilende imøde. Ved denne Bevægelse tabte hun sit Lommerørklæde . . . jeg tog det op . . . det var vaadt. Hun bemærkede det, og sagde til mig, i det hun pegede paa en Bog, som laae paa Kaminen: „Ikke sandt? De udleer mig? Denne Roman er det, som har aflokket mig Taarer.“

Jeg læste Titelen; . . . det var et Værk af hendes Moder. Jeg behøvede ikke dette Beviis, for at være overbevist om, at hun bedrog mig.

Om Aftenen gik det meget levende til paa Slottet. Hele Selskabet fra Pau og Omegnen aflagde et Besøg her. Cæcilie gjorde Honneurs i sin Salon med saadan Ynde og Lethed, at det slet ikke syntes at koste hende nogen Overvindelse. Hun gav sig af med Enhver, uden med Henrik, som hun kun fra Tid til Anden gav eet eller andet ubetydeligt Hverv.

Man satte mig ved Whistbordet med tre Departementsautoriteter; de gamle Herrer spillede Piquet, de gamle Damer Boston under Vikomtessens Forsæde. Skattekassereren spillede Villard med Mairén; Cæcilie samlede den unge Verden om sig og foreslog Selskabslege, hvilket blev optaget med Jubel.

Jeg for min Deel begik Bommert paa Bommert; min Makker fik rimeligviis et meget slet Begreb om Hovedstadens Spillere. Men det stod engang skrevet, at Cæcilie stedse skulde bringe mig Uheld i Whist, thi ogsaa denne gang tænkte jeg langt mere paa hende, end paa Spillet.

Henrik havde fjernet sig fra hende og saae paa Villardspillet. Men de unge Damer hidkaldte den smukke Adjutant, og saaledes maatte han mod sin Villie deeltage i deres Moerskab. I nogen Afstand fra Cæcilie tog han Plads, og i Pantlegene, som han bestyrede, undgik han enhver Leilighed til at nærme sig hende. Alligevel traf det sig een gang, at Cæcilie, efter Legens strenge Regler, maatte lade sig kysse af den unge Adjutant. Hun stod op. I dette Dieblisk stak jeg en af min Makkers Forcer. Han gjorde en utaalmodig Bevægelse, men jeg ændrede det ikke. Min hele Opmærksomhed var henvendt paa den unge Kone, der roligt nærmede sig Henrik og bød ham sin friske Rosenkind.

Det berørte Henrik den med sine Læber. Han blev hverken rød eller bleg, ei heller mistede han sin Fatning, som jeg havde ventet. Han forblev rolig og kold. „Isandhed, han er en Helt! sagde jeg ved mig selv. Jeg maatte beundre ham og beklage ham paa eengang. „Uvilkaarligt opsendte jeg til Himlen mine Ønsker for denne haabløse Kjærlighed.

Alle Panter vare løste. De unge Mennesker satte sig om et rundt Bord, som stod midt i Salen. Nogle gjenembladede Hefter med Kobberstik, Andre tegnede. For at more en lille Pige, som sad hos ham, udskar Henrik, med en engelsk Pennekniv, en Eremitfigur af et Stykke Træ. Træet var haardt, Kniven skarp; i et uopmærksomt Dieblisk gled denne ud, og Henrik bibragte sig paa en af den venstre Haands Fingre et temmelig dybt Snit. Cæcilie udstødte et Skrig og blev bleg. Et Dieblisk efter loe hun. Saa- ret var ubetydeligt, men blødte stærkt. Strax bleve alle Damernes Lommetørklæder tilbudne den Saarede. Man hidskaffede engelsk Plaster, og tyve smaae, hvide, travle Hænder tilbød sig at forbinde Saa- ret. Man loe meget, og blev aldrig færdig dermed. Sagen var ikke saa let; Saa- ret var i det andet Led af Fingeren, og Forbindet vilde ikke holde. Ved den ringeste Bevægelse løsnede det sig strax.

„Men saa hold Dem dog rolig, og bøv ikke Fingeren!“

„De kan sagtens sige det, mine Damer; det skeer uvilkaarligt.“

„Henrik har Ret! raabte jeg: Skal Fingeren forblive ubevægelig, saa bruger man, hvad man i Chirur- gien . . .“

„Kalder Skinner . . . faldt Henrik mig i Ordet.

„Men hvor tage vi Skinner fra?“ raabte Alle leende.

„Her ere nogle!“ Jeg tog — da vort Spil just var tilende, et Kort; det var Ruderfonge. Jeg viklede Kortbladet om den saarede Finger. Damerne bandt den fast med Silke, og fra nu af holdt Forbindet. Under Spøg og Latter endtes Arbeidet, og man gratulerede mig til mine Indsigter i Chirurgien.

Henrik bad mig indsende min Regning, og Cæcilie lovede mig sin Søgning ved alle forekommeude Naalestik. — Klokken var over Elleve. Selskabet tog bort, og jeg traf mig tilbage paa mit Værelse.

Næste Morgen Klokken ti traadte jeg ind i Salonen, og underholdt mig med Vikomtessen, da vi, til vor store Overraskelse, saae Generalen komme, som munter tiltraadte os: „Godmorgen, mine kjære Venner!“

„Min Gud, bedste Hr. Søn, hvor kommer De fra? Man har ikke hørt nogen Vogn i Gaarden.“

„Fordi jeg allerede hidkom imorges Klokken 5, medens Alt endnu laae i dyb Søvn her. Jeg vilde Ingen vække og gif lige til min Kones Værelse. I Begyndelsen vilde hun ikke lukke op — saa angst var hun.“

„Det troer jeg nok — naar man saa pludseligt vækkes!“

„Hun troede, at Spanierne eller Snighandlerne havde bemægtiget sig Slottet! Den stakkels, gode Kone! Lykkeligvis fik jeg hende snart beroliget. — Hvorledes staaer det med Deres Sundhed?“ — „Fortræffeligt!“ — „Har I ikke kjedet Jer altfor meget i min Gravværelse? Hvad har I foretaget Jer?“ — „Igaar havde vi Selskab; der blev spilt Whist, Boston.“ — „I den Anledning har jeg noget at sige Dem, Fru Moder. De gjør Deres Datter til en Spiller.“ — „Jeg?“ — „Ja, ja, til en Kortenspiller.“ Det lader, som hun, hverken Dag eller Nat, tænker paa Andet: See kun! vedblev han høitlydende: Dette Kort, en Ruderfonge, fandt jeg gandske sammenrullet i hendes Værelse.

Er det ikke snurrigt?“ — Jeg bestræbte mig for at lee, thi jeg vilde gjerne skjule Vikomtessens Forlegenhed for Generalen; hun stod der som lynslagen.

„Se blot! raabte Generalen i sin Glæde: Hun leer ikke, hun er gandske ude af Fatning, fordi hun føler sig skyldig.“ — „O ja, meget skyldig!“ sagde jeg ved mig selv.

I dette Dieblif indtraadte Henrik, og kort efter Cæcilie. Man satte sig tilbords, man spiste Frokost i Familieliefreds. Den samme Tilbageholdenhed, den samme Lige-gyldighed, som igaar. Men jeg, som nu var bedre underrettet, hvormegen Kjærlighed fandt jeg i disse Blikke, som stedse skyede hinanden.

Man stod fra Bordet. Idet vi gik ned i Parken, befandt jeg mig med Vikomtessen bag de Andre og tilhvijsede hende: „Nu, naadige Frue! Er De endnu stedse af den Mening, at der ei, trods al Religion, trods de bedste Grund-sætninger, er nogen Fare ved en Misalliance?“ — „Tie! svarte hun: Der er Generalen.“

Han kom os smilende imøde med de Ord: „Nu, min Herre! Har De i Pyrenæerne fundet Stof til et eller andet Stykke?“ — „Ja, og det et meget pikant.“ — „Vil De gjøre et Lystspil deraf?“ — „Nei, Hr. General! Men en Novelle!“

Eugène Scribe.

En forunderlig Criminalproces.

Préville, fordm En af de meest yndede Skuespillere ved *Comédie française*, var en udtjent Veteran, da Revolutionen udbrød. Revolutionen ødelagde ham. Hofkassen standsede med sine Udtællinger; *Comédie française*, som hans Pension var anvist paa, gik ind; af nogle Grundeienomme, som han endnu havde tilbage, fik han Leien i flette Papirspenge. Hos Directoriet gjorde han et Forsøg paa, at gjenerholde sin Pension; men det mislykkedes. Smidlers tid var hans Kone død i usle Kaar, og livsmødig, liig en bladløs Stamme, trak Préville sig tilbage fra sin forrige Storheds Skueplads, for at begrave sig i en Provindsstads. Han havde en Datter, som var gift med Hovedkassierer Guesdon i Beauvais og levede i behagelige Forhold; til hende tog han sin Tilflugt. I den ventlige Familiefreds, baaren paa Hænderne af Datter og Svigersøn, syntes Oldingen snart at forvinde Skjæbnens bittre Prøvelser, og man saae ham livsglad og tilsyneladende uden Efterveer, hengive sig Landlivets Glæder. — Navnligen opholdt han sig gjerne paa et Landgods, som Hr. Guesdon eiede i Brescas, nogle Mile fra Beauvais; dets ventlige Omgivelser og sunde Luft havde en velgjørende Indflydelse endogsaa paa hans legemlige Befindende.

Men Revolutionens Rædsler, som han i Paris havde gennemlevet, havde efterladt rystende, dybtgribende Indtryk i hans hele Nervesystem, og hiint Landsted i Brescas blev Skuepladsen for en ligesaa salsom som rørende Begivenhed, som jeg her kan gjengive af en tilforladelig Kilde.

Efter en smertelig Sygdom, som røvede ham Vinenes Lys, leed Préville en Tidlang af en Aandsvækkelse, som nu og da berøvede ham Hukommelsen og lod ham forverle Personer, Kjendsgjerninger og Navne, medens han næsten

udelukkende fortalte om Rædselstidens Jammer. Efterhaanden bleve disse Anfald af Sindssvaghed hyppigere; han begyndte at flytte sine Fortællinger frem i Nutiden, og til sidst grebes han af den fixe Idee, at han egentligen befandt sig i Fængslet, i Rædselsmændenes Hænder. Alle de uforkvædte Slagtoffre, han havde seet falde under Guillotinens Dre, vare med ham i dette indbildte Fængsel. Han underholdt sig med dem, gennemførte lange og forviklede Samtaler, svarte paa deres formeentlige Spørgsmaal, og var, saalænge dette varede, døv for alt Andet. Han hørte ikke sin Datters Stemme, ikke sin Dattersøns, sine Døgters, ei engang Lægens, som ellers var ham den høieste Autoritet. Desto opmærksommere lyttede han til sine Medfangnes Ytringer, som han aldrig afbrød, uden for at tilkjendegive sin inderlige Deeltagelse, sin lidenskabelige Bevægelse; han indgjød dem Mod; han yttrede sin Afsky for deres fælles Forfølgere. Paa denne Maade traadte, lidt efter lidt, hele det gamle Hofpersonale frem paa Skuepladsen. Blind i de to sidste Aar, saae Préville, med det indre Øie, hine Individuer staae for sig, beskrev deres Udseende, samtalte med dem, spøgte med En og Anden i Anledning af et gammeldags Klædningsstykke, eller sagde, som galant Mand, en Dame Complimenter i Anledning af hendes blomstrende Friskhed og smagfulde Dragt.

Saalænge Parorysmen varede — i Almindelighed to Dage og to Nætter efter hinanden — tog den Syge hverken Epise eller Drikke til sig, lukkede ikke sine Øine. Hans Ansigtstræk, altid udtrykfulde og bevægelige, afspejlede stiftvis de lidenskabeligste Indtryk af Glæde, Smerte eller Skræk; alle hans Aarer svulmede høit; det hele Ansigt syntes at staae i Lue. Enden var i Almindelighed, at han udstødte en Strøm af uforstaaelige, blandt hverandre kastede Ord, i Begyndelsen med høi Røst og kraftigt Udtryk, saa svagere og svagere, indtil der tilsidst indtraadte et

Slags Afmagt. Og nu sov han 16 til 18 Timer uafbrudt.

Naar han saa vaagnede, syntes han rolig og fatter, gjenkjendte sine Venners Røst, takkede dem rørt, fordi de besøgte ham i hans Fængsel, ængstede sig for deres Skyld, at de havde vovet et saa farligt Skridt, og fortalte dem, hvad han, Dagen tilforn, havde hørt af sine Lidelsesfaldbrødre. Det var de meest tiltrækkende Historier, man kan tænke sig, tildeels grebne ud af Livet, fortræffeligt fortalte Anekdoter og Charaktertræk, Frugter af hans Erindringer og af hans lange Samliv med den fornemme Verden.

Imidlertid tog den Ulykkelige siensynligt af; den fixe Idee, at han var fængslet, undergrov hans Helbred. Alle hans Datters Forsøg paa, at forjage den, vare og bleve frugtesløse. Trods sin Blindhed saae han Fængselsmure, Sluttere, Convent; Commissairer og Medfangne om sig. Forgjæves ledte man ham ud mellem duftende Blomsterbede; forgjæves lod man ham kjøre lange Toure i en aaben Vogn, i Baarsolens Straaler — han var utilgængelig for Maiduft og Solskin; han fornam Intet om sig, uden den føle, klamme Fængselsluft.

En Dag satte han hele Huset i Skræk. Man havde fort tilforn forladt ham siddende gandske roligt i sit Værelse. Pludselig viser han sig udenfor, snigende sig hen langs med Væggene, ængsteligt seende sig tilbage, med et Præg af Skræk i dette Blik, saa udtrykfuldt, som om han havde gjenfundet sine Dines Lys, rystende over hele Legemet. Ansigtet bedækket med Dødsbleghed. Hans Datter udstødte et Skrig. Da styrtede han hen imod hende, og skjulte, liig et bange Barn, Hovedet ved hendes Bryst. Hun sluttede ham i sine Arme. „Gaa, min gode Datter — hvilede han — dæk mig til! Skjul mig for dem! . . . Her, her, at de ikke skulle finde mig . . . hør, det er deres Arin!“

„Det er Intet, min Fader, det er —“

„Stille, siger jeg: det er dem . . . men Du skal see, de finde mig ikke her, ved Dit Hjerter . . . . . Vst! . . . . . Voiserolles blev reddet paa samme Maade . . . . . det er et sikkert Tilflugtssted.“

Kort efter sank han ned paa en Stol, og fortalte sin Datter med mat Stemme: „Jeg var allerede paa Arme: synderkærren . . . ikke jeg alene . . . en Moder og hendes Søn . . . den ærværdige Alderdom og den blomstrende Ungdom . . . . blodige Mennesker! . . . . Kærren kjørte frem; hvert Stød gik mig gennem Marv og Been; jeg skjalv . . . det rullede saa rædsomt; det skrumlede saa forfærdeligt . . . af, der gives ingen Ord, som kunne skildre Eligt! — At tælle, hvor tidt Hjulene dreie sig, at maatte tænke sig, hvorledes der, ved hver Omdreining, løber et Stykke af Livet af: det er, som om Hjulet gik En over Hjertet! . . . Nei, saaledes at føres Døden imøde — her trykte han sit Barn fastere til sig — det er mere, end at dø!“ —

„Men Du er jo nu frelst, kjære Fader; Du er i Sikkerhed!“ — Og med Taarer i Øinene kysede hun ham og bad Himlen oplyse hans forvirrede Aand og tage denne forlængede Dødsqual fra ham.

„Frelst — ja, men hvorlænge? — Ak, Du veed ei, mit gode Barn . . . men hør videre — og Haarene reiste sig paa hans Hoved, og en kold Sved fremtraadte paa hans Pande — hør nu videre: Paa eengang holder Kærren stille. Jeg seer ikke op; jeg har ikke Hjerter dertil. Jeg slaaer Øinene ned, beder stille ved mig selv, og tænker paa Dig . . . Nu hører jeg, hvorledes En stiger ned af Slus: sen, og gaaer langsomt opad en Trappe . . . hvilke tunge, brøgende Trin! . . . . Mængden udstøder et Skrig; den haaner Slagtoffret . . . mine Hænder vare bundne . . . . o, Du Himlens Herre! . . . Nu stiger en Anden ned . . . og op ad Stigen . . . borte er han . . . Nu kommer Tou:

ren til mig. Villieløs lader jeg mig slæbe . . . saaledes kommer jeg til Foden af Skaffottet. Jeg anstrenger mig, for at bringe Foden paa det første Trin. Da udstrækker sig en lang, nøgen Arm foran mig, som en Slagbom . . . jeg seer op . . . det er Skarpretteren! — “

Her verlede Préville med Tønen, og talte snart med Skarpretterens barske Stemme, snart med Slagtoffrets svigtende, neppe hørlige Røst. Fremstillingsaanden forlod ham ei engang under hans Vanvid; mesterligt gjengav han det rædselsfulde Optrin og dets Deeltagere. Det var, som om Alt gik for sig i dette Dieblif. „Holla, holdt! Hvor skal Du hen, Karl?“ — „Hvor jeg skal hen? . . . nu, hvor hen vel, . . . uden . . . Du seer det jo nok . . . men det er grusomt, at . . . — „Ingen Passiar her! Hvorhen, Borger?“ — „Didhen, hvor de Andre ere gangne forud . . . jeg vil i Himlen bede for mine Venner.“ — „Ja, det kan være meget herligt altsammen; men her slipper Ingen frem!“ — „Hvorledes? . . . Man slipper ikke frem her?“

„Ved disse Ord antog Prévilles Ansigt et andet Udtryk og lod en Straale af Haab skinne igjennem. — „Som jeg siger Dig, Borger. Her slipper Ingen igjennem, uden hvo der fremviser sit Nummer.“ — „Mit Nummer?“ — „For Ganden, ja! Det Menneske er nok ikke rigtigt i Hovedet! Jeg gad vidst, hvo der har tilspaanet mig dette underlige Exemplar af en stakkels Synder! Troer Du, man saaledes, uden videre, kan gaae om i Landet og lade sit Hoved skjære af? Hid med Dit Nummer!“ — „Jeg beder om Forladelse, Høistærede . . . jeg veed ikke saa rigtig Besked . . . jeg har ingen Nummer.“ — „Saa gaae hen og hent det!“ — „Ja det er hurtigt sagt — gaae hen og hent det . . . I handler rigtignok med Folk, saa de kunne gaae, hvorhen det skal være . . . — her fremviste han sine Hænder, i det han holdt dem fast sammen, som om de vare

lænkede. — Vil De ikke selv gaae derefter? . . . Jeg kunde jo ikke troe andet, end at Touren var til mig . . .“

Og paa denne Maade fortsatte de den forunderlige Samtale. Préville knurrende og brummende, Skarpretereren fortradelig og grov; den Ene nægter, at skaffe Nummeret, den Anden vorder stedse vredere, indtil han omsider gandske taber Taalmodigheden. „Jh, saa pak Dig dog i Satans Navn!“ raaber han: „og hent Dit Nummer!“ Med disse Ord griber han den egensindige Guillotine-Candidat i Skulderen, og skyder ham tilbage blandt Mængden, medens han mumler vredt i Skjæget: „Sikk'et forbandet Menneske! Han vil, man skal hals hugge ham, og han har intet Nummer med!“

„Du kan tænke Dig, sagde Oldingen til sin Datter: at jeg ikke lod mig sige Sligt to Gange.“ Og dermed løstede han sagte den høire Fod, greb ud i en vidtsvungen Linie, som En, der hastigt vil snige sig bort, uden at bemærkes, gjorde sig saa lille, som muligt, listede sig frem med strakt Hals, og smilte listigt, som en Epidesbub paa Theatret, som Mæskarill, naar han har stjålet sin Herres Pung.

Denne sælsomme Historie, med den gruelige Begyndelse og den tragi-komiske, næsten-burleske Ende, lod med Grund befrygte en Gjentakelse af slige Visioner. Thi, som sagt, Préville saae Altting med sine Øine, og kun i sine lyse Dieblikke erkjendte han, at han var blind. Allerede meldte sig den Forestilling hos ham, at han igjen var greben og fængslet; man maatte, for enhver Priis, søge et Middel til, at give hans Ideer, der stedse dreiede sig i den samme viinlige Kredse, en anden Retning. Hans Datter var en Kone af Aand og Charakterstyrke; den barnlige Kjærlighed indgav hende en Beslutning, som hun udførte. Da hun saae, at hver Modsigelse kun gjorde den gamle Mand endnu paaastaeligere, saa besluttede hun, at gaae ind i hans

fire Idee, at bemægtige sig den og ad denne Wei at forsøge hans Helbredelse.

En Morgen, efter at de nødvendige Forberedelser vare gjorte, tilstod hun ham, med beflemt Hjerte, hun havde hidtil, i Tillid til hans Blindhed, haabet, at kunne skuffe ham i Hensende til hans Fængseling; men fra nu af var dette desværre ligesaa umuligt, som overflødigt, thi man havde nys faaet Underretning om, at Retsdagen nærmede sig, og saa maatte man da fattet gaae Himlens Tilfiskelser imøde. Ikke uden synlig Vengstelighed og Uro hørte Prévillle denne Meddelelse; imidlertid skjænkede det ham dog en vis Trøst, at han herefter frit kunde tale om sin Ulykke og raadføre sig med sin Datter, hvis Medsigelser hidtil havde forarget ham saameget. Næste Dag underrettede hun ham igjen om, at Retten havde tilladt ham, at vælge sig en Forsvarer og en Bistand, med hvilke han frit kunde raadføre sig — en Begunstigelse, der, efter hendes Mening, spaaede Lykke, thi Ingen af hans Medfangne havde kunnet opnaae den. Under saadanne Omstændigheder følte Prévillle sig gjenoplyst; Haabet slog Rod i ham; hans saalænge piinte, haardt betyngede Hjerte begyndte igjen at aande frit.

Det varede ikke længe, før Madam Guesdon bragte en Advokat i Fængslet, en meget anseet Mand, som Prévillle vel ikke kjendte af Person, men af Rygtet. Hans Rolle spillede af Aktuaren i Criminalretten i Senonais, en talentfuld ung Mand, praktisk bevandret i alle Justitsens Bugter og Labyrinther. Denne Advokat medbragte en Anden, ikke mindre berømt, ved hvis Navn Prévillle iligemaade tilkjendegav den glædeste Overraskelse. Det var en juridisk Candidat fra Paris. Mellem disse to vigtige Personer reiste sig nu en lang og hidsig Disputation, thi Begge havde gandske forskjellige Meninger om den foreliggende Sag. Enhver forsøgte sin Anskuelse med en Professors Stivind, Enhver beraabte sig paa Lovens klare

Indhold, citerede Codexen og Retslærerne, kombinerede og argumenterede, og alt dette med lærd og solid Alvorlighed, thi man maatte vogte sig for Prévilles spidsfindige og grublende Aand, der ellers let havde kunnet ahne Spilsæget. Efter de gediegneste og vidtløstigste Forhandlinger bleve de omsider enige med hinanden og erklærede eenstemmigt, at selv i det Tilfælde, den Anklagede skulde vorde overbevist om den ham tilregnede Forbrydelse, kunde han dog aldrig dømmes paa Livet.

Efter denne Consultation følte Prévilles allerede sit Hjerte lettet; Udsigterne vare dog ikke saa flette, som han havde forestilt sig; hidtil havde han stedse seet Guillotinen for sig. Begge Herrerne aftalte nu den hensigtsmæssigste Gang i Forsvaret, og gik, for at udarbejde et Mindeskrift, der i 20,000 Exemplarer skulde bringes ud iblandt Publikum og hvoraf de lovede sig den gunstigste Virkning. Forstegang i lang Tid tilbragte Prévilles igjen en Nat i rolig Slummer. Da han vaagnede næste Morgen, noget slidigere end sædvanligt, og nystyrket satte sig op, stod hans Datter ved hans Seng, og fortalte, at hun havde været omkring hos samtlige Dommere. Nogle af dem vare gaaede paa hans Side, Andre, som vare mindre gunstigt stemte, havde ladet sig overbevise ved klingende Grunde; hun havde ladet strømme en Regn af Guld og gode Ord; Alt var i bedste Gang.

I dette Diebstølv hørte man, ude paa Gaden, en Udraabers Stemme. Man lyttede: Prévilles troede, at høre sit eget Navn, han lod et Vindue aabne, og nu naaede de Ord ha. & Pre, raabte over Pladsen af Vasunstemmer og gjentagne omkaps: „Retfærdiggjorelsesskrift for den ukyldige Borger Prévilles, de Fattiges Ven og Fader, som uskyldig er anklaget o. s. v.“ Folket trængte sig til; man revs om Skriftet; Enhver forsikrede, at denne Mand var uskyldig. Prévilles var rørt indtil Tårer; hans Haab

vandt øiensynligt i Styrke, og hans Datter sørgebe for, at den lille, svage Lue stedse fik ny Næring.

Omsider kom Retsforhandlingsdagen. Alt var anordnet og forberedt paa det hensigtsmæssigste. I Slottets store Sal, hvor Fyrstbiskopperne af Beauvais forud havde siddet til Thinge, fandt Assiserne deres Plads. Landsbyens Befolkning forestillede deels Auditoriet i Salen, deels Folkemængden paa Gaderne, som løb sammen, for at see den Anklagede føres forbi og tilraabe ham nogle opmuntrende Ord.

Préville fremtræder, bleg og angreben, støttende sig ved sin Datter og Dattersøn. Saa snart Folket seer ham, udbryder det i et tordnende Bisfaldsraab, saa Præsidenten seer sig nødt til, at give en Trettesættelse og at tilføie den Trusel, at Tribunerne øieblikkeligt ville vorde ryddede, hvis Tilhørerne ikke forholde sig roligere. Lidt efter lidt vender Roligheden tilbage; Alt vorder stille; Sessionen er aabnet. Og nu fulgte en regelmæssig, fuldstændig Retshandling; man forhører den Anklagede; man afhører Vidnerne; Advokaterne opkaastede Krydspørgsmaal; Statsprokuratoren stiller sit Requisitionarium; Forsvarerne tage til Gjenmæle; man pladerer, replicerer, duplicerer o. s. v. Den Anklagede forholder sig imidlertid gandske rolig, men hans til det høieste stegne Spænding udtrykker sig i alle hans Træk; han kan neppe aande; hans hele Sjæl er i hans Dren. Nu reiser han sig, anstrenger sig, græder, forsøger at tale . . .

„Den Anklagede har Ordet!“ raaber Præsidenten.

„Jeg, mine Herrer, skulde have forgrebet mig paa Retspublikken? Jeg? Det er jo en apriorisk Umulighed. Thi, mine Herrer — af Gud — saa betænker dog: naar det var Tilfældet, hvad vilde da Keiserinden i Rusland sige dertil? See De vel, mine høifæredede Herrer, min Marmorbüste staaer paa hendes Skrivebord; men naar det var Tilfældet, saa vilde Høds. Majestæt jo have taget den ned og ladet den slabe gjennem alle Rendeftene i St. Petersborg!“

Forsamlingen tager sig alvorligt sammen; Ingen leer, fordi man, stillet for et republikansk Rædselstribunal, beræber sig paa en Keiserinde. Præsidenten roser den Anklagede for hans anstændige Forsvar, resumerer Debatterne, apostropherer de Svorne, og Juryen gaaer ind i Raadslagningsværelset. Imidlertid trænge Tilhørerne sig om Préville, ønske ham tillykke med hans dulige Advokater, prise den lykkelige Vending, Sagen aabenbart har taget. Med Pine ne fulde af Taarer, takker han dybtbevæget til alle Sider, trykker sine Benneres Haand, savner sin Datter . . .

„Pst! Pst!“ De Svorne komme tilbage. Alle forfølge sig til Deres Plads; paa den tumultuariske Arm følger en høitidelig Stilhed. Opmanden træder frem; de Svorne erklære eenstemmigt: „Den Anklagede er ikke skyldig!“

„Ikke skyldig! Ikke skyldig!“ gjenlyder det fra alle Sider, og nu er Massen ei at styre meer. Retsfrankerne gjenembrydes, en stormende Jubel opfylder Hallerne, Mængden trænger sig frem til Préville, Enhver vil lykønske ham, trykke hans Haand. Paa sin Lænestol bæres han gennem Haven, som forestiller folkerige Gader og er besat af Landsbyens Ungdom. De smaa Skuespillere gjøre deres Sager fortræffeligt. Foran ham, bag ham, fjernt og nær, ned fra Træerne, der maa forestille de forskjellige Huusetaager, lyder eet eneste tusindstemmigt Bisfaldsraab. „Plads! Plads!“ raaber man, saa tæt er Trængslen, og med glædesstraalende Ansigt, som en romersk Triumfator, kommer Préville hjem.

Siden har han tilstaaet, at disse stormende Bisfaldsyttringer igjen havde fremtryllet hans Hæders herlige Dage for hans Sjæl. Men aldrig viste der sig mere noget Spor af den fire Idée, der i to Aar havde gjort ham saa ulykkelig.

F l e u r y.

M a v n e n e.

I.

En Vinteraften i Aaret 17** seilede to gamle Fruentimmer gennem Marseille's Havn, for at vende tilbage til Gaden St. Laurent, hvor de boede. Veiret var raat; en iisfold Vind spillede i Skibenes Tougværk og bevægede Laternerne langsmed Quai'en hid og did; begge Fruentimmerne skjulte deres Ansigt i Hætterne af deres grove Kattunskaaber, og stiftedes til at varme deres Hænder ved en lille Hornlygte, hvis rødlig Skjær kastede et sælsomt Lys paa deres Træk. Baadsmanden roede af al Magt, i det han med dæmpet Stemme nynnede en Sang, som om han vilde fjerne Indtrykket af en uvilkaarlig Skrak, og vovede, fra Tid til anden at see paa de to sorte Skygger, han havde ombord. De tre Mennesker i Baaden sagde ikke et Ord under hele Overfarten fra *Quai de Rive-Neuve* til Fortet *Saint-Jean*. Neppe var Baadsmanden landet her, før han sprang iland, og bandt sin Baad fast; derpaa blev han staaende ubevægelig, og vovede et, at byde de to Qvinder, han havde sat over, sin brede, haarde Haand. Uden hans Hjælp steg de op.

„Vær saa god, Patron Tonnin!“ sagde den Ene af dem, i det hun rakte ham en stor Sou. — „Nei! svarte han, trædende et Skridt tilbage: Den kan I i Morgen give en Fattig.“ — „Det lader, som I er riig nok og blot roer til Eders Fornøielse! meente ærgerlig den anden Gamle. Eders salig Fader var ikke saa stor paa det.“ — „Jeg er ikke rigere end han! svarte Baadsmanden: Men, ved vor kjære Frue de la Garde, jeg kan vel gjøre dem gode Gjerning, uden at jeg derfor behøver, i Aften at gaae hungrig tilfængs.“

„Nu, saa gjør den med Eders egne Hænder, Patron Tonnin, den vil da bringe Jer større Lykke!“ svarte den Gamle med utilfreds og gnaven Mine, i det hun endnu engang rakte ham sin Sou.

„Bort! freg han, blegnende af Skrak og Brede: Bort! Eders Penge vilde bringe mig Ulykke. Ved Christi hellige Navn, jeg vil ikke have dem; det er Dødningspenge!“

„Naa, naa! raabte den Gamle tirret: Vagt Jer blot, at vi ikke snart, ved at sye Jer ind i et gammelt Lagen, fortjene Noget, hvormed vi kunne gjøre en god Gjerning!“

Ved denne Trusel kom Vaadsmanden til at ryste, saa han maatte samle alt sit Mod. Med opløstede Arme gif han løs paa den Gamle, i det han raabte: „Gamle Her! Satans Ejenerinde! Du skal aldrig komme til at røre mig, hverken død eller levende! . . . Din Sjæl skal fare til Hel: ved, før min.“ Ved disse Ord vilde begge de Gamle fjerne sig, men han spærrede Veien for dem, og overfaldt dem med Skjældsord.

I dette Dieblif kom en ung Mand gaaende over den mennesketomme Quai. Med Haanden paa Kaardesæstet ilte han hid. „Ak, min gode Herre! raabte de Gamle paa eengang: Beshyt os mod denne Mand, som udskjælder og truer os og ikke vil lade os gaae hjem i Fred.“ — „Patron! sagde den unge Mand, som paa Tonnin's røde Hue og brune Bams strax saae, hvad Haandværk han drev: Det er ikke smukt, saaledes at tiltale nogle stakkels Fruentimmer og at indjage dem Skrak.“

„Naadige Herre! svarte Vaadsmanden, som bemærkede, at han havde en Mand af Stand for sig: Disse Qvinder have truet mig, fordi jeg ikke vilde tage Penge af dem.“ — „Det er ikke meget sandsynligt!“ svarte den Fremmede. — „Al ligevel er det sandt! sagde den Ene af de Gamle, som nu igjen fik Mod: Patron Tonnin har foragtet os ved at behandle os saaledes. Vore Penge ere ligesaa gode, som

de, hans Høiærværdighed Biskoppen uddeler blandt de fattige i den hellige Ulge. Det er viede Penge.“ — „Ja, ja, Dødningspenge! sagde Tonnin: Kjenner De dem ikke, naadige Herre? Det er to gamle Hære. Jeg vil imorgen befæste en vlet Green paa min Mast, at jeg kan være beskyttet mod den Ulykke, som kunde følge af, at jeg i Aften har sat dem over i min Baad.“ Ved disse Ord stødte han med Hoden den store Sou tilbage, den Gamle havde ladet falde ned for ham, og sprang i sin Baad.

„Hvad har det at betyde? spurgte den Fremmede forundret: Han er jo som vanvittig! Hvorfor troer han da, I vilde bringe ham Ulykke?“

„Hellige Tonsfru, jeg veed det ikke! Vi gamle Stæfles have aldrig gjort noget Menneſke Ondt! svarte den Ene, i det hun bukkede sig for at lede efter Sou'en: I er just kommen os til Hjælp i rette Tid; Gud lønne Eder det!“

„Gud lønne Eder det, Herre! istemte den Anden: Jesus Maria, Lygten gaaer ud, og det er balmørk Nat. Kom, Søster. Vi tør ikke opholde os længer. Vi have ikke langt hjem; men der løber saameget Paf om ved Nattetider!“

Da den Fremmede saae, hvorledes de to Gamle holdt sig gandske tæt sammen og med Frygt saae sig om til alle Sider, sagde han medlidende: „Nu, jeg vil følge Eder lige til Eders Dør.“ — „Gud og den hellige Moder velsigne Jer derfor!“ raabte Begge med een Mund.

Dengang stod der, strax ved Indgangen i Gaden Saint-Laurent, et lidet Huus, hvis aldersgraae Fagade bestemt ikke var bleven hvidtet i de sidste halvtredsindstyve Aar. Ved dette Huus standsede de Gamle. Medens den Ene aabnede Døren med en Hovednagle, vendte den Anden sig til den Fremmede, og sagde med en dyb Meining: „Min gode Herre, jeg ønskede gjerne at vide Eders Navn; jeg skal vissefelig ikke glemme det i min Morgen- og Aftenbøn.“

„Jeg er Chevalier Gaspard de Greoulx! svarte han: Nu ere I hjemme. God Nat, og Gud være med Eder!“

Han fjernede sig hurtigt. De to Gamle bleve staaende i Indgangen, og fulgte ham med Binen, til han bøiede om Gadehjørnet. Begge havde skjælvet ved at høre hans Navn; da de ikke kunde see ham mere, gik de ind i Huset.

I Stueetagen af dette Huus var et stort Værelse, gandske i gammelfrankisk Smag og udstyret med megen Luxus i alle slags Billedværk; derimod vare Møblerne meget simple. En Seng med et simpelt, grønt Omhæng tjente Søstrene til Leie; de saae uidentvivel kun faa Fremmede hos sig, thi der var kun to Stole i Stuen, paa hvilke de satte sig ved Kaminen. Et Bord og et stort Nøddetræsskab var Alt, hvad der af Møbler ellers fandtes i Stuen, der var Sovekammer, Sal og Spisestue tillige. Hele det øvrige Huus stod tomt, overladt til Røtter og Muus, som hver Nat huserede frygteligt. Saaledes havde det været i tredive Aar. Den fattigste Fisker, som boede i et tilrøget Hul, i hvis Vinduer der ikke var en heel Rude mere, og maatte betale en høj Huusleie, havde ikke villet boe i dette Huus, om det end var bleven ham tilbuden gandske frit.

De to Fruentimmer, som ene beboede det, vare velbekjendte i Staden Marseille. Aldrig havde Noget yttret den ringeste Tvivl om deres Retskaffenhed, og dog indgjøde de almindelig Skræk, og man undgik gjerne at see dem. For omtrent halvtredsindstyve Aar siden vare de komne til Staden, fattige, uden Venner og Belyndere. Da de ikke forstode noget Arbeid, hvoraf de havde kunnet leve, saa ernærede de sig som Sygevogtersker, og da de vare forstandige, villige, nidkjære, havde de altid nok at bestille. De bleve kaldte i alle gode Huse, saasnart Noget blev dødsygt, og alle de Folk af Anseelse, som i det sidste halve hundrede

Nar vare afgangne, havde de seet døe. Da de bleve ældre blev det dem for byrdefuldt, at vogte de Syge; men man kaldte dem, for at klæde de Døde og vaage hos dem. Saa snart de gik ind i et Huus, vidste man, der var Nogen død. De kom altid propperklædte, i sorte uldne Kjoler, med sørgmodig Mine og med en viet Kjerte i Haanden. Deres evige Sorg, deres magre, blege Ansigter, deres lange, skarpe Figur havde virkeligen noget Græstødende, og Almuen, der saa gjerne laaner sine Følelser Ord ved et betegnende Billede, havde givet dem Øgenavnet „Ravnene.“ Lidt efter lidt forglemte man deres Døbenavne, Veronica og Susanne, og kaldte dem kun de uheldvarslende Fugle.

Da de hilt Aften traadte ind i deres Stue, satte de sig ved Kaminen, hvori der kun var kold Aske, og Veronica sagde med bevæget Stemme: „Du har hørt det, min Søster, den unge Fremmede kaldte sig Gaspard de Greoulx!“

„Nu, hvad rager det os?“ svarte Susanna, hvirvlen de med Hovedet.“

Der indtraadte en Pause. Veronica tændte en Haandfuld Spaaner, og satte Brød, en Krukke Vand og en Tallerken tørre Frugter paa Bordet. „Det er idag Qvatember — sagde hun: og i Sandhed vi have ikke brudt Festen, thi i de Huse, hvor vi komme, brænder aldrig Ild paa Arnen.“

„O, med et Par Prise Kaffe kan man nok udholde det en Dags Tid; i Morgen ville vi drikke en Kop, inden vi gaae ud, thi det bæres mig fore, at vi ikke blive hjemme; paa Saint-Laurent gaaer Dødsflokken.“

Virkeligen løde hule Gravtoner gennem Binden, som peeb i Kaminen. Veronica forsøgte sig, og fremsagde en stille Bøn.

„Lad os spise tilaften og saa skynde os i Seng! sagde Susanne: Det bydes os ikke ret tidt, at tilbringe Natten i vor Seng.“

„Jeg havde nok Lyst, at blive lidt oppe endnu; jeg tvivler saa om, at vi kunne falde i Søvn; vi ere ikke vant til at gaae saa tidligt til Ro. Skal vi ikke varme os lidt?“ — Og Begge rykkede tæt hen til Kaminen, holdt deres tørre, rynkede Hænder over Ilden, og gjorde sig ret tilgode.

„Man befindet sig dog ingensteds bedre, end i sit eget Huus, helst naar man bliver tilaars! meente Susanne: Ved Du vel, kjære Søster, at Du ikke er ung mere, og at jeg er fire Aar ældre end Du? Det kunde vel være Tid for os, at komme til Ro.“ — „Jeg nægter det ikke! svarte Veronica: Men saaledes paa een Gang at blive gandske ørkesløs, gif dog ikke an; vi maatte trække os tilbage lidt efter lidt.“ — „Ulykkeligviis vorer Arbeidet steds. Vi have aldrig syet Saameget, som i denne Uge.“

Der indtraadte atter en lang Pause. Derpaa sagde Veronica, som om hun befundede sig paa Noget: „Min Søster, hvor gjorde Du af Brevet, som vi endnu ikke havde Tid at læse. Sikkert indeholder det en Anvisning paa trehundrede Livres, som bliver at betale i Kostpenge for Gabriele.“

„Det er sandt, vi havde let kunnet tabe det! svarte Susanne, søgende i sine Lommer: Her er det.“

Veronica rykkede Lampen nærmere og satte sine Briller paa, for at læse følgende Brev:

Barcellona, den 6. Jan. 17te.

Mine værdige Damer!

Jeg har et sørgeligt Tab at melde Dem: Hr. Gabriel de Lescales, den franske Kjøbmand, som havde nedsat sig i vor By, er ved Døden afgaaet. Aftenen før sit Endeligt lod han mig kalde, for at aabenbare mig sin flette Formuestilstand og betroet mig sin sidste Villie. Den stakkels Mand har aldrig været riig; ifølge en Bankerot, hvorved han tabte 40,000 Livres, er han død som ruineret Kjøbmand. Hans eneste Datter er bleven i Frankrig. Hidtil

har han baaret de med hendes Opdragelse forbundne Omkostninger og dertil aarligt sendt Dem 300 Livres. Desværre vil nu den unge Dame befinde sig uden alle Hjælpekilder, og hendes afdøde Fader har udtrykkeligt anmodet mig om, ret høfligt at anbefale hende til Deres Godhed. Da jeg ikke har Leilighed, at tilskrive hende selv, beder jeg Dem meddele hende den sørgelige Nyhed. Jeg slutter, mine værdige Damer, i det jeg anbefaler den Afdøde til Deres Bønner, og beder Dem betragte mig som Deres hengivneste Tjener."

François Lepage."

„Det er en meget sørgelig Nyhed! sagde Veronica, og lod Brevet falde: Engenting i Verden har villet lykkes for denne stakkels Hr. de Lescale. Jeg forudsagde ham nok hans ulykkelige Stjebne, da vi stode hans salig Kone bi i hendes sidste Dieblkke."

„Vi maae lade læse nogle Messer for hans Sjels No. Men, min Søster, hvad skulle vi foretage os med Garbriele?" — „Vi kunne ikke lade hende blive i Klosteret længer." — „Og om vi end kunde det, saa gik det dog ikke an. Hun faaer bære sig ad, som vi. Hun faaer arbejde, hvis hun vil leve. For det første maae vi tage hende til os."

Samtykkende nikkede Susanne, og tog, efter nogen Betænkning, Ordet: „Maaskee kan det gode Barn gaae os tilhaande i vor Næringsvei. Mens den Ene af os hviler lidt, kan den Anden tage hende med, for at vaage. I Begyndelsen vil hun maaskee være noget bange for de Døde, men det falder nok bort."

„I Klosteret er hun opdragen som en fornem Frøken! meente Veronica: Hvo veed, om hun ogsaa vil vise os nogen Hørighed og Lydighed?"

„Hvad Andet kan hun gjøre? I Klosteret beholde de hende ikke. Hvad vilde der blive af hende, hvis vi forlode hende? Hendes stakkels Fader har visseelig gjort vel i, at

sætte sin Lid til os. Vi ville ikke lade hende omkomme paa Gaden. Men, det forstaaer sig, hun maa arbeide for sit Brød, ligesom vi."

„Imorgen ville vi høre Messen i Klofret og derpaa tale med Fru Abbedissen! sagde Veronica og tog Brevet op igjen: Hellige Jomfru! Det stakkels Barn har vel ingen Ahnelse om den stemme Post, vi maa bringe hende. I et heelt Aar have vi ikke seet hende, min Søster, ikke siden vi i Julen betalte Kostpengene for hende."

„Det er sandt, et Aar og to Maaneder! mumlede Susanna: Og for de sidste to Maaneder komme vi til at betale af vor egen Lomme. Jesus Maria! Det vil blive en god Skillings Penge." — „En anseelig Sum! sukkede Veronica: Fra imorgen af maae vi see at indskrænke os." — „Strax imorgen! gjentog den anden Navn: Lader os bede et *de profundis* for den Hedengangnes Sjæl, og saa hurtigst muligt tilfængs!"

II.

Næste Aften sadde tre Personer ved den gamle Kæmin, som Ingen, i tredive Aar, havde varmet sig ved, uden begge Navnene. Mellem deres gamle, rynkede Pergamentsansigter, hvis Naser vare bevåbnede med store Brillen, viste sig en ung, neppe sextenaarig Piges blonde Hoved. Hun havde store, smægtende, blaae Øine, en smuk Næse, en lille Mund, hvis naturligeste Udtryk syntes at være et muntert Smil. Men hiin Aften lode den nydelige Mund ikke; strømmevist randt Taarerne over de friske Kindes. Den stakkels Lille holdt det sørgelige Brev i sin Haand, og gjentog hulkende: „Min Gud, saa er da Alt forbi! Min Fader er død! . . . han havde tilskrevet mig, han vilde komme hid, for at hente mig; jeg ventede ham saa længe; selsfuld, og nu kommer han aldrig, aldrig! . . ."

Stiltsiende hørte de to Navne paa den stakkels Piges bittre Klager; de vidste, at man maatte lade den første Smerte give sig Løst og at al Trøst, i slige Diebliske, var uden Virkning. Nødt overveiede de, hvad de skulde tage sig fore med Gabriele, og beregnede næie, hvorledes de, med den mindstmulige Bekostning, skulde gjøre vel mod hende. Begge de gamle Jomfruer havde ingenlunde noget haardt eller fordærvet Hjerter, men de havde saatiid været tilstede ved Liigbegængelser, havde saatiid maattet være Vidne til de skrækkeligste Udbrud af Trøstløshed og Fortvivlelse, at de vare blevne temmelig ligegyldige mod menneskelige Smerter.

„Nu, nu, mit Varn! sagde Veronica omsider: Du maa hengive Dig i Guds Villie. Døden er en Ulykke, hvorimod Intet hjælper, og just derfor trøster man sig i Almindelighed snart. Aftør Dine Taarer, dyp Dit Brød i Vinen, og spis! Du vil vist sove godt derpaa.“

„Jeg takker, jeg takker, min gode Mademoiselle! sagde Gabriele, og tog Glasset, uden dog at bringe det til Læberne: Jeg kan ikke, det tynger paa mit Hjerter, som om jeg skulde gvales . . . .“

„Kald mig ikke Mademoiselle! afbrød den Gamle hende: Kald mig Jomfru Veronica. Det sticker sig bedst.“

— „Vi ere to fattige Piger, som maae leve af deres Arbeid, og ingen Demoiseller! tilføiede den Anden: Enhver maa beholde sin Stilling i Verden. Mærk Dig det!“ —

„Ja, Jomfru Susanna!“ svarte Gabriele besyden.

„Er du en god og lydig Pige — vedblev Veronica: saa skal Du faae det ret godt hos os. Have vi ikke besøgt Dig i Klosteret, saa var det fordi vi vidste, Du trængte ikke til os; men derfor tage vi alligevel Deel i Alt, hvad der angik Dig. Vi have kjendt Dig som gandske lille.“

Gabriele opløstede sine taarefulde Øine og sagde: „Jeg veed det nok, jeg husker ret vel den Dag, De bragte

mit i Klosteret. Men tidligere kan jeg Intet mindes, hverken min Moder, eller min gode Fader, som jeg nu desværre har mistet. De har vel kjendt dem Begge?"

„Ja, mit Varn! svarte Susanna: Det var et Par ret beklagelsesværdige Mennesker.“ — „Hellige Jomfru! De havde altsaa megen Ulykke at bære?“ — „Den største af Alle: de vare saa adelige som Kongen, og saa fattige som Hjeb.“

„Jeg troede, at Adelen var et Fortrin, og at man gjerne kunde være lykkelig, fordi man var fattig.“

„Ja, naar man kan arbeide. Men Din Fader hed til sin Ulykke Hr. Grev de Lescale; hvad mener Du altsaa, han skulde gribe til? Han levede, saa saa, af de tarvelige Indkomster, han havde af et lidet Gods, indtil en Proces, som han tabte, ødelagde ham aldeles. Saa kom han hid til Marseille, for at see, om her ikke var noget for ham at gjøre, men en Grev Lescale, som Betjent i et Handelshuus, kunde det gaae an? Der var lovet ham en Plads, men han fik den aldrig, og da han ikke kunde spille nogen stor Rolle i denne Verden, antog hans hele adelige Slægtsskab en saa medlidende Mine, at han var færdig at gaae i Jorden derved. Din Moder, en stolt Kone, faldt i en haard Sygdom; vi pleiede hende i hendes sidste Dage . . . den stakkels Dame, hun døde paa den hellige Paaskefest. Din Fader, som elskede hende inderligt, var saare bedrøvet derover. Han lukkede sig inde nogle Dage og vilde slet ikke vide noget af Verden mere. Verden forlod ham da ogsaa, og forglemte ham i hans Elendighed. Han sagde ideligt, han vilde døe, men indtil videre maatte han dog leve, og han vidste ikke, hvoraf. Da sagde han, han vilde drage til et fremmed Land, hvor Ingen kjendte ham, og her arbeide for sig og for Dig. Det var en ulykkelig Beslutning, han den Gang fattede, thi den værdige Mand forstod sig ikke paa Handelen og havde ingen Penge til at drive den i det

Store. Vi raadte ham altsaa, han skulde hellere blive her, og bide i det sure Æble, og aabne en lille Krambod. Men dertil havde han intet Mod; han reiste, og i tolv Aar har han regelmæssigt sendt os Dine Kostpenge. Jeg troede steds, det gif ham vel, og nu er han død som en forarmet Mand. Man kan i denne Verden ikke gjøre Regning paa noget."

I mørk Spænding havde Gabriele hørt paa Susanna's Fortælling. Det var første Gang, hun hørte noget om sine Forældres Ulykke og om deres Adel. Hun havde ingen anden Kummer havt, end den, at være saa længe adskilt fra sin Fader, og havde med utaalmelig Længsel ventet den Dag, han vilde kalde hende til sig. Da hun nu saa uventet erfarede, at han var død fjernt fra hende, efter et elendigt og ulykkeligt Liv, da hun saae sig alene i Verden, uden anden Støtte, end to gamle Jomfruer, som rigtignok vare gode mod hende, men hvis Alder, Hæslighed og barske Væsen dog vakte en lønlig Rædsel i hendes Hjerte, da hensek hun i en stum maaløs Smerte, der udvortes lignede rolig Hængivelse.

„Saa! Kom hid til mig! sagde Susanna, da hun saae hende vorde roligere: Vi ville lade Dig sye en Sørgebragt, hvis den ikke kommer os alt for dyrt at staae. Min Søster har allerede rørt op blandt vore bedste Sager. Vi ville ikke, at der, hos os, skal fattes Dig noget."

Beronica kastede en heel Bylt Klædningsstykker paa Borden; de vare næsten gandske nye, af forskjelligt Snit og forskjellig Farve. Det var Klæder, som Døende havde havt paa, og som man, efter Skik og Brug, havde overladt begge Navnene. Med ligegyldigt Nie betragtede Gabriele denne brogede Blanding af Kniplinger og Stoffer, medens Susanna mønstrede Alt, Stykke for Stykke, i det hun mumlede ved sig selv: det er fint, nydeligt Tøj! det er en Kjole af Estin, som har kostet sine ti Daler Alen, men Silke er Halvfor, passer sig altsaa ikke! den Gros de Tours der, sort

paa sort broderet, er nu altfor prægtig! See engang, Søster, hvad mener Du om denne Kjole af Etamine, som vi have faaet i disse Dage?"

Det var en Sørgekjole med langt Slæb og store, aabne Ermer, der næsten saae ud, som Vingerne af en Flagermus.

„Vi ville sye den om til Dig, Lille! sagde Veronica! Meget behøver den just ikke at forandres. Den stakkels Marquise af Glasfons var omtrent af samme Vært som Du.“ — „Omtrent af samme Vært!“ gjentog Veronica, i det hun kastede det mørke Klædebon over den unge Piges Skulder.

Gabriele foer sammen; det kom hende fore, som om man bedækkede hende med et Liigklæde.

„Ak, Jomfru Susanna! raabte hun: Det er vel en Af døds Kjole?“ — „Jh, ja vel! svarte Ravnens tørt: Men hvad skader det vel Dig? Den salig Marquise er jo ikke død af Pest.“

Gabriele tog Kjolen op, som hun skjælvende havde ladet falde, og, fornøiet over hendes Lydighed, sagde Veronica blidt til hende: „Imorgen vil vi bringe alt dette i Orden; jeg har redet en god lille Seng til Dig ved Siden af vores. Læs Din Aftenbøn og gik til Hvile!

III.

En heel Uge forlod Gabriele ei den store, mørke Stue, hvori Ravnene boede. Hun levede disse Dage i den fuldkomneste Afsondring fra Verden. Hun sad bestandig ved Vinduet, som vendte ud til den øde Gaard, og arbejdede stille og flittigt. Næsten hver Nat lode de Gamle hende alene, uden at sige hende Grunden til deres Fraværelse.

Næste Søndagmorgen aarle toge de hende med i Messen, og da de gik hjem, sagde Veronica til hende: „Gabriele,

mit gode Barn, i denne Uge kommer Du til at gaae ud med.“

Samme Eftermiddag bankede det paa deres Dør. Veronica var gaaet ud, for at see, hvad man vilde. Hun kom strax tilbage, og sagde forstyrret, med usikker Stemme, til sin Søster: „Jesus Maria, veed Du, til hvem man kalder os? Til den vakre unge Mand, som tog os i Forsvar forleden Aften, til Gaspard de Greoulx . . . han er død . . . endnu saa ung, Herre min Gud! . . .“

„Saa hoiler da Himlens Forbandelse paa denne Slægt? sagde Susanne halvsagte ved sig selv: Nu velan, vi ville vaage hos Pigen.“ — „Åh, min Søster, raabte Veronica: jeg veed ikke, om jeg holder det ud! Vi have vaaget saameget i denne Uge . . . Herre min Gud! Gaspard de Greoulx!“ — „Hvad rager det Navn os? Hvad Samfund er der mellem os og denne Slægt? afbrød hende Susanne, seende stift paa sin Søster: Vi maae gaae, hvorhen vi kalder, det er vor Næringsvei . . . har Du spurgt, hvor den stakkels unge Mand er død?“ — „Han er død som en Mand, der ingen egen Arne har, intet blivende Sted til sit Mattetele, i Gjestgivergaarden „Solvhanen,“ midt iblandt Fremmede . . . altsaa forladt, fjernt fra Fader, Moder og Frænder!“ — „Lad os gaae!“ sagde Susanne utaalmodig. — „Hør! meente Veronica efter nogen Betænkning: Jeg vil hjælpe Dig; men naar vi have anordnet Alt, skal Gabriele vaage med Dig. Ved min arme Sjæl, jeg føler ikke Kraft i mig til at blive der til imorgen.“

Med stum Angst havde den stakkels unge Pige hørt paa denne Samtale. Ved de sidste Ord raabte hun: „Jesus Maria, hos hvem skal jeg vaage?“

„Du har jo hørt det! svarte Susanne koldblodig: Vi skulle vaage hos en Død i Nat.“

Det arme Barn blev saa blegt, som det hvide Lærklæde, hun bar om Halsen, og holdt sig skjælvende ved Ryg-

gen af en Stol. „Det er Intet! vedblev Susanne med sin uroffelige Koldblodighed: Du maa blot have en Smule god Villie; man værner sig til Alt. Er Du da bange, mit Barn?“

„Åk ja, jeg er saa bange!“ svarte hun halvsagte.

„Det vil strax gaae over, saasnart Du har seet et Ligt. Kom kun med, min Datter. Det er ikke de Døde, man skal frygte, men de Levende. Hvo der engang er død, gjør Ingen Fortræd mere; Ingen vender tilbage fra hiin Verden. Tag Din Kaabe, Din Horabog, Din Rosenkrands, og lad os gaae!“

Gabriele adløb. En Bevægelse af Selvfølelse i hendes Bryst var stærkere, end al Frygt. Hun havde nu disse to Gamle at takke for Alt; de maatte leve af deres Arbeid, og kun naar hun hjalp dem, var hun dem ikke til Byrde. Hun væbnede sig altsaa med Mod, og fulgte Ravnene, i det hun bad ivrigt den hele Dei.

„Sølvhanen“ var en temmelig anseelig Bygning; her pleiede Reisende af Stand at tage ind; dog var her aldrig meget fuldt, thi paa hiin Tid, der var langt gjæstfriere end vores, pleiede man et at tillade, at en reisende Ventog ind i en Gjæstgivergaard. Gaspard de Greoulx maatte være gandske fremmed i Marseille, eftersom han var stegen af her.

Ravnene fandt Døren paa viid Væg. En Pige, som kom ned ad Trappen, sagde med sky Mine: „Gaae kun op! Man vil bringe Jer Kjerter, Vievand og Blomster!“ — Derpaa løb hun bort, saa hastigt, hun kunde.

Høiere oppe kom de forbi en anden Pige; hun korsede sig og skreg høit: „Herre Du Himlens Gud, der ere de! Jeg har endnu aldrig seet dem. Folk have altid sagt, der var kun To, og nu kommer der Tre!“

Ogsaa hun vilde løbe ned ad Trappen, men Susanne standsede hende og sagde med spodsk Rolighed: „Løb ikke

saa hastigt, Trappen er mørk, og J kunde let brække Halsen, som J farer affied; saa vilde det igjen hedde, vi havde bragt Ulykke med os.“

Da Pigen blev staaende som fastnaglet, og saae paa hende med store Øine, tilføiede den Gamle: „Vær saa god og fortæl mig, hvoraf den unge Fremmede er død.“

„Hellige Maria Magdelena, hvad veed jeg det? svarte hun kort: Iforgaarsaftes lagde han sig — Lægerne vidste ikke, hvad der fattedes ham, og imorges er han død.“

„Man sender dog altid forilde Bud efter os! sagde Navnen halvsagte: Han maa allerede være bleven gandske kold.“

De to Gamle traadte ind i det forreste Værelse, som den Afdøde havde beboet; det var tomt. De lukkede Døren, og gave Gabriele et Tegn, at blive her. Selv gik de ind i et andet Værelse. Den unge Pige kastede sig paa en Stol og skjulte sit Ansigt i sine Hænder; hun var bevæget af en uvilkaarlig Gysen og rystede, som i Feber. Det var ikke Frygt for Handeveden; men hun fornåm i højeste Grad hiin Rædsel, som uvilkaarligt griber ethvert besjelet Væsen i Dødens Nærhed. Forgjæves kæmpede hendes Forstand mod denne Rædsel; hun vidste vel, hun havde Intet at frygte, og dog var hun værre tilmode, end om hendes Liv havde staaet paa Spil. Med vorende Angst hørte hun, hvorledes begge Navnene rørte sig i næste Værelse. Tyve Gange var hun i Begreb med at aabne Døren, at flye og i Klofret at søge et Tilflugtssted for denne Nat; men hun følte, hvad hun var begge de Gamle skylldig, og blev.

Efter en Times Forløb aabnede Veronica Fløiddøren til næste Værelse, og sagde til Gabriele: „Det er forbi. Vi have ordnet Alt paa det bedste. Mit Barn, opslaae, i Din Bog, Bønnen for de Døde, og kom saa!“

Hun forsøgte, at lede i sin Bog; men de skjælvende Hænder nægtede hende deres Tjeneste; Alt løb i Eet for hendes Dine og hun formaaede ei at skjelne Bogstaverne mere. „Kom! gjentog Veronica: Jeg vil nu gaae hjem.“

Med al Magt tvang Gabriele sig til, at træde ind i det andet Bærelse. I Begyndelsen saae hun slet Intet, en tæt Sky svævede for hendes Dine, det kom hende fore, som om hun hørte smertelige Toner; nær var hun sunket bevidstløs til Jorden.

„Men her er jo slet ikke noget at være bange for! meente Susanna fortrædelig, og anviste hende en Stol ved Døren: Hellige Jomfru, det er ingen slet og ret Død, maa Du vide!“

Gabriele vovede, at see sig om i Bærelset, og virkeligen var det, som frembød sig for hendes Blikke, snarere sørgeligt, end skræffeligt. Fire Kjerter brændte ved de fire Hjørner af Sengen, hvis Omhæng var slagen tilbage. Ved Siden af Sengen stod et Kar med Bierand, og paa Leiet hvilede en ung Mand, hvis Ansigt var blegt som en smuk Marmorstatue. Lige til Skuldrene var han hyllet i et Liigklæde; i hans Hænder, som vare foldede over Brystet, hvilede et Kors; en Krands af Immorteller og hvide Nelliker smykkede hans Pande.

Lidt efter lidt veeg Gabrieles Skræk for en Følelse af dyb Sorg, og hun knælte andægtig, for at begynde Bønnen for de Døde. Susanna knælte ved Siden af hende, og sagde tilfreds: „Du er Du jo gandske rolig; Du seer, dette er ikke skræffeligere, end alt Andet. Vær nu slink, Lille, og læs! Jeg skal sige Svarene hvergang. Siden skal Du faae en Taar Caffé; saa holder Du nok Dinene oppe Natten over.“ — „Jeg takker, Jomfru Susanna! svarte Gabriele med sagte Røst: Jeg skal Intet have i Aften.“

Jøvrigt fremsagde hun nu et *de profundis*, og mekanisk gjentog Susanna Versene, i det hun lod sin Rosen:

frands glide hen mellem Fingrene. Gabriele havde aldrig bedet saa sørgmodig; her, med Tilintetgjørelsen for Dine, maatte hun tænke paa sin egen Ulykke, paa sin Fader, der, liig denne Yngling, var død fjernt fra Sine, i et Huus, hvor Fremmede havde mødt hans sidste Blikke! Aldrig havde hun tænkt over denne sidste alvorfulde Hemmelighed, som ender de menneskelige Skjebner herved; hun var jo endnu saa ung, og havde saa viid en Fremtid. Men nu bøiede hun sit Hoved og sukkede i sit Jnderste: „Min Gud, min Gud! Vi ere Intet, uden Støv og Aske. Du alene er ophøiet over Død og Tilintetgjørelse!“

Samvittighedsfuld fremsagde Susanne den lange Bøn indtil Enden. Da hun havde opfyldt denne fromme Pligt, sagde hun, i det hun behageligt tog Sæde i en stor Lænestol ved Vinduet: „Naar Alt kommer til Alt, have vi det just ikke saa meget ilde her. Det forstaaer sig, her kunde jo være noget varmere. Jeg vil fyre lidt i. Gabriele, mit Barn, sæt Dig hid hos mig. Du frygter vel? Ja, hellige Guds Moder, hvad er ogsaa det for et Veir!“

Udenfor blæste virkeligen en kold Nordvest, og Thermometret i Stuen var næsten sunken til Nul. „Det er en Nat! vedblev Ravnen: Du er dog ikke bange meer, Gabriele!“ — „Nei, Jomfru Susanne!“ svarte hun sørgmodig, men rolig. Begge taug længe. Gabriele forfulgte sine mørke Tanker; den Gamle læste sit Fadervor stille hen for sig, medens hun, fra Tid til Anden, saae til Jlden i Kaminen. Lidt efter lidt blev Alt stille paa Gaden; kun nu og da hørte man Natvægterens Raab.

Den Gamle var indstumret. Gabriele forekom sig saa gandske ene, og hendes Frygt vendte tilbage; en kold Eved fremtraadte paa hendes Pande, hendes Hjerte bankede hørligt, og hun skjulte sit Ansigt i sine Hænder, for Intet at see mere. Hendes ophidsede Phantasie befolkede Værel-

set med Eygelfer. Det forekom hende, som om hun fornam deres iisnende Aande. Men efter nogle Diebliffes Forløb fattede hun sig igjen og saae sig modigt om i Værelset. Alt, hvad der havde tilhørt den Afsdøde, laae endnu fastet mellem hinanden; hans Uhr, som hang paa Sengestolpen, gif endnu; hans Hat og Kaarde laae paa en Stol; hans med Brillanter besatte Skospænder laae paa Kommoden. Ifølge Etik og Brug var der hængt for alle Speilene, at ikke den Dødes Ansigt skulde speile sig i dem. Kjerterne ved Sengen brændte mat og lode Værelset halvdunkelt.

Med fast og roligt Blik saae Gabriele sig endnu engang om i Stuen. Nu veeg al hendes Frygt for Sorgen og Medfølelsen; hun græd bitterlig. Den, Døden her havde bortrevet, var endnu ung, og hans Træk havde Intet tabt af deres mandlige Skjønhed. Paa hans Mund syntes at svæve et let Smil; hans Øie syntes luffet af Nathed. Man skulde troet, han sov, saamegen Klarhed og Rolighed hvilede paa hans Pande.

„Døe, døe saa ung! sagde Gabriele halvsagte: Er det muligt? Hvi har Sjelen allerede forladt dette Legeme? Var han blot indslumret! Sønnen ligner jo Døden saameget. Ak, min Gud, Din Almagt kunde vække ham! Ham fattes Intet, for at opstaae, uden Din Aande! Og dog — i Morgen, allerede i Morgen vil man sænke ham i Graven; han vil for stedse forsvinde for denne Verden. Allerede i Morgen ligger han i Jorden, under de Levendes Fødder. Ak, min Gud, min Gud, hvor skræffelig er Døden?“

Bleg og ubevægelig, som den Døde selv, vendte Gabriele ikke sine Øine, fra hans Dødsleie mere: hede Taa- rer rullede over hendes Kinder. Men snart trøstede hende hendes fromme Tro. Hun tænkte paa det andet, bedre Liv; hun vidste, Sjelen døer ikke med Legemet, og den, for hvem hun nu bad, saae taknemmelig ned fra Himlen paa

hende! En stærk Tro, et modigt Haab reiste hende igjen, smuk og ung for en Evighed. Hun saae mod Himlen, som om den skulde aabne sig for hende og vise hende Fuldendelsen af den Hemmelighed, hvis Begyndelse hun her havde seet!

I dette Dieblik gik Natvægteren forbi Huset og raabte med sin eensformige Stemme: „Kloffen er slagen tolv.“ Gabriele's Blik saae igjen paa den Døde. Hun sprang op, og skreg gandske ude af sig selv: „Gud i Himlen, han har rørt sig!“

Eufanne vaagnede strar. „Hvad er der? Hvad fattes Dig? Hellige Jomfru, hvad fattes Dig?“ — Med stirrende Blik og skjælvende Læber pegede Gabriele paa Sengen og gjentog: „Den Døde har rørt sig!“

Virkeligen var Korset faldet ham af Hænderne, og disse bevægede sig næsten umærkeligt. „Manden er ikke død!“ raabte Eufanne og styrtede hen mod Sengen.

Hendes Stemme syntes at bringe den Døde til sig selv. Han forsøgte, at reise sig, og saae sig langsomt, gandske forundret omkring. Gabriele var sunken i Knæ ved Sengen, og udstrakte Armene efter Manden, som var opstanden fra de Døde. Hendes Bryst var bevæget af den halvglade, halvfrygtsomme Følelse, som maatte besjelt Magdalena, da hun saae sin Broder Lazarus stige af Graven. Og saa den Gamle var glædebevæget, men hun tabte ikke sin Fatning. „Det var en Lethargie!“ sagde hun, omstødte med Foden det hele Liigapparat, og rev Immortellekrandsen af den Vaagnendes Hoved. „Det er den anden Gang, jeg har oplevet det! Nu, nu, Herre! Kun Mod! Se at samle Deres Sandser!“

„Han fryser!“ raabte Gabriele, og greb hans Hænder, som kraftløs hang ned. — „Vort, mit Varn!“ raabte Eufanne: Lad kun mig raade her!“ Og med kraftig Arm greb hun Unglingen: „Kom, Herve, hen til Kaminen! Jeg

skal hjælpe Dem! Varmen vil nok bringe Dem til Kræfter! Gabriele, min Datter, ring paa Klokken alt hvad Du kan! Kald Folkene sammen! Lad dem bringe Viin . . . . . Lad dem løbe efter Feltstjæren . . . . Herre, besinder De Dem noget bedre? Fryser De endnu? . . . Strik kun Fødderne frem til Ilden!“

„Hvad er der da foregaaet med mig? spurgte den unge Mand: Hvor er jeg?“ — „I Deres Bærelse, Herre, som de slet ikke har forladt. Føler De Smerter?“ — „Nei, men jeg er meget mat!“ svarte han, og lod sit Hoved synke ned paa den Gamles Skulder.

Gabriele havde revet alle Døre op, og raabt om Hjelp. Pigerne, som endnu vare vaagne i Kjøkkenet, løb hid, og stode neden for Trappen, men Ingen vilde komme op. „I Himlens Navn! skreg Gabriele: Bring lidt Viin herop! Det vil redde den stakkels unge Mand's Liv!“ — „Navnen vil gjøre os bange!“ sagde en gammel Pige.“ — „Jeg vilde hellere see Fandens Horn, end hendes Ansigt!“ tilføjede en Anden. — „Den, hendes Haand har berørt, den er og bliver død, og kommer Nogen igjen, er det blot for at angste og plage Menneskene! begyndte den gamle Pige igjen: Det er Gaspard de Greoulx, som gaaer igjen!“ — „Saa henter dog i det mindste en Læge!“ raabte Gabriele fortvivlet. „Vi ville hellere hente en Præst.“ — „Gabriele! Gabriele!“ lød Ravnens Stemme. — „Jesuz, min Gud, høre I hende?“ skreg Pigerne og løb bort. — „Der vil Ingen komme!“ sagde Gabriele aandeløs, i det hun betragtede den Opstandne med frygtsom Glæde.

„Det er Ligemeget, mit Barn! svarte Susanne med den største Koldblodighed: Giv mig kun Puderne hid! Saa, jeg vil sætte vor Patient tilrette ved Ilden; han vil have bedre deraf, end at blive i Sengen. Jeg vil give ham den Bouillon, jeg har medtaget til mig selv, og i Morgen vil

han kunne tage mod Besøg og betakke sig hos dem, som vilde følge ham til Jorden.“

„Hellige Jomfru, hvilket Underværk!“ raabte Gabriele, og traadte sagte, med foldede Hænder, hen til den Syge. Dog blev hun igjen modløs, da hun saa hans dødsblege Ansigt, somhvi ilte paa Susannes Arm. „Ak! hulkede hun: Han giver intet Livstegn mere!“

„Du veed ikke, hvad Du siger! svarte Susanne barst: Hans Puls slaaer raaskere, Huden gjennemtrænges atter af Livsvarme, han aander paany. Han er frelst, siger jeg Dig. Kom, staae ikke saadan og see paa mig med Taarer i Øinene, hjælp mig hellere lidt! Hold mig den Pude der!“ Gabriele adlød. Da hun tog Puden, saa hun den unge Mands Hoved bevæge sig. „Han lever! sagde hun sagte: Jeg føler hans Aande paa min Haand.“

Ynglingen slog Øinene op, og saa paa hende. „Jeg seer ikke, sagde han med et dybt Suf: men mit Hoved er saa svagt, jeg er ikke istand til, at besinde mig paa Noget. Jeg har vist været meget syg; jeg har frosset rødt somt.“

„Tie, Herre! afbrød Susanne ham: Den Talen trætter Dem uden Nødvedinghed: Imorgen og iovermorgen kan De sladdre efter Hjertenslyst. Nu maa De sove. Og kan De ikke sove, saa tænk paa al den Lykke, der endnu venter Dem i Livet! Aanden maa være munter og tilfreds, skal Legemet helbreedes.“

„Kommer jeg mig ikke før der times mig noget Lykkeligt, saa maa jeg vel snart dø!“ sagde den Syge med et dybt Suf. — Derpaa lukkede han sine trattede Øine og hans Aandedræt viste, at han sov. Susanne satte sig hos ham, og gav omhyggeligt Agt paa hans mindste Bevægelser.

Gabriele satte sig paa en Stol. Hun følte samtids digt et uhyre Oprør i alle Sjelskræfter og en fuldkommen

physiske Træthed. Alt, hvad hun nys havde oplevet, var hende som et Drømmesyn; dybtbevæget, med lukkede Øine og foldede Hænder, sad hun der, og rørte sig ikke. Susanne troede, hun sov. Saaledes gik Natten.

Mod Morgen viste to nysgjerrige og frøgtssomme Fruentimmeransigter sig i Døren, og Bertinden udstødte et Skrig, da hun saa Dødsleiet tomt og den Døde sidde ved Kammen. „Jesus! raabte hun: Hvad er der forefaldet? Herre min Gud, lever han igen?“ — „Som I og jeg!“ svarte Navnen. — Bertinden kørte sig; derpaa hidskaldte hun sine Folk. „Ja, see! vedblev Susanne med sin kolde og spodeste Mine: Hidskald kun Ederes Piger, de tossede Skabninger, som løb bort, da vi bade dem komme os tilhjelp. Kald dem herop, at de kunne see, om den Døde gaaer igen.“

Med hendes Tale vaagnede den Syge. Det var Timers Ro og den ringe Næring, han havde nydt, havde igjen styrket hans Kræfter. Uden Hjælp stod han op og sagde: „Åh, nu føler jeg mig vel igen! Hvilken Uorden er her! Hvorfor har jeg ikke sovet i min Seng?“ Derpaa tilføjede han smilende, i det han saa Gabriele: „Ogsaa De var her inat! De har taget Dem kjerlig af mig, jeg bemærkede det vel, men jeg var for svag til at takke Dem. Hvo er De, Mademoiselle?“

„Deres Sygevogterske, ligesom jeg, Herre! svarte Navnen fort: Kom mit Varn, tag Din Kaabe, og gaae hjem. Stig min Søster, hun kan komme hid, og læg Dig til at sove indtil Aften.“

Langsomt adlød Gabriele. Idet hun gik forbi Sengen optog hun Immortellekrandsen, som Susanne havde bortkastet, da den Døde rørte sig, og skjulte den under sin Kaabe. Hun aabnede Døren, men idet hun vilde træde over Tærskelen maatte hun, næsten afmægtig, holde sig ved Væggen, og sagde halvsagte: „Min Gud, hvor jeg har ondt!“

Den Gamle ilte hen til hende og tog den Afmægtige i sine Arme. „Jesus! sagde hun urolig: Det stakkels Barn er frygtelig angreben. Madam Bouin, hav dog den Godhed, at lade hente en Portechaise.“

IV.

Omtrent fjorten Dage sildigere laae Gabriele i den store Seng med det grønne Sirtses Omhæng; hun var endnu for svag til at forlade den. En Nervefeber havde bragt hende Graven nær, og først i Aftes havde Lægen erklæret hende uden Fare. Begge Kavnene sadde ved Kaminen, og underholdt sig sagte med hinanden.

„Vi kunne ikke tage hende med os mere! meente Veronica: Hun er for ung for vor Næringsvei.“ — „Jeg er gandske af Din Mening: svarte Susanne: Og dog — bliver hun her, uden at bestille noget, vil hun koste os mange Penge.“ — „Nu, naar det kommer derpaa an, kunne vi vel taale denne Udgift. Vi have en god Fortjeneste, ei at tale om . . .“ — „Ja, saadan er Du altid! faldt Susanne hende i Ordet: Naar man hører Dig tale, skulde man troe, vi vidste ingen Ende paa vore Penge, Tyvene behøvede kun at komme!“ — „Siig det ikke saa høit! gjenmælede Veronica hastigt: Taler jeg da om vore mange Penge? Tyvene vide nok, hvad de kunde vente at finde hos os. Men vi maae dog gjøre noget for den stakkels Lille!“ — „Jeg siger Dig ikke imod.“ — „Vi staae os jo dog taalelig, og skulde vi komme i Forlegenhed, saa kunne vi jo gjøre Hr. Vincent en Visit.“

„Det vil ikke behøves! tog Susanne Ordet: Alt noie beregnet, vil det slet ikke behøves. Gabriele er meget nœisom, og Klæder have vi til hende i mange Alder. Hun skal, mens vi ere borte, passe paa Huset og arbejde. Gud være lovet, nu er hun meget bedre. Havde det stakkels

Barn ikke været hos os, var hun vist død, og det vilde have været en stor Sorg for mig.“

„For mig ogsaa. Jeg fortryder slet ikke de Penge, hendes Sygdom har kostet os, og vi kunne vel sige, at der ikke er bleven sparet noget. Lad mig ikke glemme, iasten at hente hendes Opiumspiller, ellers faaer hun en urolig Nat.“

Det bankede paa Døren. Den Syge rørte sig. Susanne aabnede. „Hellige Jomfru, er det Dem? sagde hun med en dyb Meining: De havde dog ikke skullet gaae ud endnu . . . hvorledes befinder De Dem nu?“

„Ret vel, kun føler jeg mig noget svag! svarte Greoulx: Jeg kunde ikke længer bekæmpe min Længsel efter at see Eder og takke Eder hjerteligst.“

„Træd dog nærmere, træd nærmere! raabte Veronica, som nu ogsaa gjenkjendte den unge Mand: Al Herre, hvor glæder det os, at see Dem! . . . Altsaa, De er gandske helbredt? . . . Ja sandelig, De seer fuldkommen vel ud.“

Og virkeligen var han smuk nu! I hans Tale og Bæsen kunde Adelsmanden ikke miskjendes; hans Holdning, Værdighed og Adel forhøiede endnu hans Træks biide, noget sørgmodige Udtryk. Han satte sig ved Kaminen hos begge Kvænnene, og spurgte videre, i det han saa sig om: „Hvorledes gaaer det da den unge Pige? Jeg har hver Dag ladet spørge til hende, og det har voldet mig megen Kummer, at vide hende saa syg . . . “

„Hun befinder sig nu bedre! svarte Susanne, i det hun lagde Fingeren paa Munden og saa over til Sengen: Hun er, Gud være lovet, uden Fare.“

„Priset være den Almægtige! Jeg bebreidede mig altsid, at have været den ufrivillige Aarsag til hendes Sygdom. Det arme Barn! Jeg kan tænke mig, hvad hun maa have følt hils Nat. Jeg er en Mand, men jeg vilde neppe kunnet beherske min Frygt.“ — „Det troer jeg vel! svarte Susanne: Det er ikke saa lige en Sag, at bevare

sin Koldblodighed, naar en Død begynder at tale.“ — „J har frelst mit Liv; uden Eders Omhu var jeg omkommen af Kulde i mit Liigklæde! raabte Greoulx og gjøs endnu ved Erindringen. Aldrig skal jeg glemme Eder det. En gang haaber jeg, at kunne vise mig erkjendligere; tag for det Første til Takke!“ Han lod en temmelig tung Pung falde i Susanne's Skjød. „Det er mange Penge!“ raabte Ravnene. — „Og denne unge Pige! vedblev Greoulx: Jeg vilde gjerne gjøre noget for hende — hun tilhører vist fattige Folk, og jeg kunde maaskee skaffe hende en fordeelagtig Plads hos en Dame af min Familie.“

„Mange Tak paa hendes Begne, naadige Herre! svarte Susanne med en vis Stolthed: Den unge Pige er meget fattig, det er sandt; men ikke desto mindre hedder hun Frøken Gabriele de Lescale.“

„Hvad siger I? Huset Lescale er et af de ældste i Landet, besvogret med hele den provenzalske Adel.“

„Just dette tvang den Ældste af denne Slægt til at udvandre, for i No at fortjene sit Brød! var Susanne's Svar: Den værdige Mand har havt megen Ulykke og er nys død i kummerlige Omstændigheder.“ — Med sagte Røst fortalte hun, hvorledes Alt var tilgaaet. Sørgmodig, forundret hørte den unge Mand til. „Er det muligt, sagde han: at en Pige af gammeladelig Slægt skal trænge til Almisse!“

„Vi leve endnu! svarte Veronica med Selvfolelse: Hun skal blive hos os og slet ikke trænge til nogen Anden. Gud bevare hende fra, at det nogensinde skulde falde En af hendes gifte Paarørende ind, at gjøre vel imod hende.“

Greoulx saae hen til Sengen, og gav den Gamle et Bink at tale sagtere: „Hørte hun Eder, sagde han: vilde det da ikke bedrøve hende, at en Fremmed skulde kjende hendes sørgelige Stilling?“ — „Hun sover! svarte Susanne: Ellers vilde hun allerede have spurgt os, hvo der er hos os.“

Der indtraadte en lang Pause. Begge Navnene vendte ikke deres Bine fra den unge Mand, som syntes hensunken i sorgmodige Drømme. Omsider afbrød Veronica Taus heden og spurgte ham: „Boer De i Almindelighed paa Slottet Greoulx, naadige Herre?“ — „Ja, hos Baron de Greoulx, min Bedstefader . . .“

„Altsaa — han lever endnu! sagde Veronica halvsagte: Jeg meente, han var død for længe siden.“ — „J kjender ham?“ spurgte Hr. de Greoulx overrasket.

„Ja, det kan vel være en halvtredsindstyve Aar siden — da saae jeg ham sidste Gang! svarte hun tørt: Han var en smuk Mand. Og hvorledes gaaer det hans Søn? Det var en støn Dreng med blonde Lokker, som hans Moder. Hvor ofte stjal han sig ikke bort fra sin Lærer, Abbe Jolliet, for at løbe om med de smaae Bønderdrenge!“

„Han var min Fader! Al, han har været død i tyve Aar; neppe kan jeg endnu mindes ham. Og saa min Moder er død, og jeg staaer under min Bedstefaders Formynderskab.“

„De er altsaa eneste Arving til Baronerne af Greoulx's Navn og Rigdom?“ — „Ja, jeg var min Faders eneste Søn! svarte den unge Adelsmand i en næsten smertelig Tone: Min Bedstefader er den Eneste af mine Nærpaarørende, som endnu lever.“ — „Saa maa De være Gjenstanden for hele hans Uergjerrighed, og han giver Dem vist Alt, hvad en ung Herre kan ønske sig?“ — „Ja, hidtil har jeg levet som en stor Herre! Min Bedstefader forlader aldrig Slottet Greoulx, men han modtager og bevertter her hele Provences Adels paa det meest glimrende. Afvigte Aar reiste jeg, paa hans Befaling, til Paris; jeg blev indført i Versailles og nød Hoflusten i et Par Maaneder. Siden Jul har jeg været i Marseille, og kun otte Dage har jeg, efter min Pariserreise, tilbragt paa Slottet Greoulx. Men min Bedstefader havde Planer med mig, som jeg ikke kun-

de billige. Jeg har efter ham arvet en fast, maaskee egenstændig Charakter. Jeg modsatte mig hans Villie. Da behandlede han mig som et ulyhdigt Barn, overøste mig med Behreidelser og Trudslar. For ei at krænke den Agtelse, jeg er ham skyldig, reiste jeg, og vendte mig hid . . . “

„Uden Penge?“ spurgte Veronica rask. — „Jeg havde 50 Louisd'or hos mig, det var nok for det første. Jeg vilde tage Tjeneste, men saa blev jeg syg . . . “

„Syg af Kummer?“ spurgte Navnen igjen. — „Ja vel! svarte Greoulx med et Suk: Jeg er ung, af Adelsønske Arving til en stor Formue, og dog har jeg ført et sørgeligt og usjælt Liv.“ — „Som Alle, der ere afhængige af Baron de Greoulx! sagde Susanne, fuld af smertelig Medfølelse: Os kan De sige Alt, vi have kjendt Deres Huus fra gamle Tider.“ — „J har altsaa levet paa Slottet Greoulx?“ — „Ja! svarte Susanne kort: Det er uforønsdent, vidtløftigere at fortælle Dem dette. Kun Saa meget vil jeg sige Dem, at vi kjende Deres Familie nøie, baade dem som ere døde, og ham, som endnu lever. De kan stole paa os ubetinget.“

Greoulx, tænkte, disse gamle Jomfruer havde vel tjent hos hans Bedstemoder, som var død for at halvt Aarhundrede siden, og forsmaaede ikke de Beviser paa Deeltagelse, de gave ham, om de end, i hans Dine, stode dybt under ham.

„Naar J kjende min Bedstefader — sagde han: saa maa J kunne tænke Eder, hvad jeg har maattet lide under hans Herredom. Han er en Mand af en bydende og heftig Charakter, som aldrig har erfaret nogen Modsigelse. Han besidder alle de Egenskaber, som hjælpe til et Navn i Verden; han er høimodig, pragtelssende, indtagende i sit Væsen. Alle, som besøge ham, beverter han som en Tyrke. Fremmede kunne ikke Andet troe, end at han altid

er opromt og høistelsfværdig; men mod mig og mod Alle, som tilhørte ham, var han altid haard og ubøielig indtil Grusomhed. Aftenen efter min Tilbagekomst fra Paris sagde han til mig i sin korte, skjærende Tone: „Gaspard, jeg agter at gifte Dig med Mademoiselle Louise de Berrière; det er den fordeelagtigste Forbindelse, Du kan slutte i hele Provence. I nogle Dage har jeg, i Selskab med de bedste Jurister, arbejdet paa Contracten; samme Dag, den fuldbyrdes, skal Du erfare, hvad jeg gjør for Dig. Nu kan Du gaae.“

„Saaledes har han altid talt! raabte Veronica: De vidste altsaa hans Villie, og . . . .“

„Dybt bukkede jeg for ham, og gif. Mademoiselle de la Berrière er en lille, uanseelig Figur, halt, med et hæsligt Ansigt. Hun gjælder for meget eenfoldig, men i hendes Træk ligger et Udtryk af Lumskhed. Nogle Dage tilbragte jeg i den frygteligste Stemning. Min Bedstefader talte altid om dette Giftermaal, som om noget gandske Afgjort. Hele min Følelse oprørte sig mod denne Forbindelse. En Morgen fattede jeg en rask Beslutning. Jeg gif til min Bedstefader, og erklærede aabenhjertigt, at jeg aldrig vilde give mit Samtykke. Jeg nægter ikke, jeg rystede . . .“

„Herre Jesus, det troer jeg vel! sagde Veronica: Og saa — ?“

„Saa — jeg kan ikke fortælle, hvad der saa er foregaaet; jeg var ikke mere Herre over mig selv, thi min Bedstefaders første Svar var den Trusel, at han vilde lade mig indespærre. Endnu samme Aften forlod jeg Slotet og tog, paa Lykke og Fromme, Veien til Marseille. Siden har jeg Intet hørt fra ham; jeg kjender ham kun altforvel, han vil aldrig tilgive mig; han vil døe, og den eneste Arv, han efterlader mig, vil være hans Forbindelse!“

„Det kan endnu tage en ganske anden Vending! trostede Susanne ham: Der gives kun Eet, hvorimod Intet hjælper, det er Døden, og selv fra Døden opstaaer man igjen, som De jo har erfaret.“

„Vi ville forsøge, at være Dem til Tjeneste efter vor ringe Evne! tilføjede Veronica: Naar De er i Pengeforlegenhed, kunne vi altid laane Dem nogle Skillinger; det er dog altid bedre, end om De skulde tage Deres Tilflugt til Nagerkarle.“

„For det første tage De denne Sum tilbage! sagde Susanne, og gav ham Pungen igjen, som endnu laae i hendes Skjød: Vi beholde den visselig ikke. Saa mange Penge for een eneste Natteragt! Toge vi derimod, havde Folk Ret i at kalde os Røvfugle, Ravn!“

„J vide, at man kalder Eder saaledes?“ spurgte Gaspard, og maatte uvilkaarligt smile.“

„Jh, ja! Men hvad skader os det? De frygte os, de true os. Men vi vide, at vi aldrig have bedrøvet eller fortrædiget nogen Moders Sjæl. Derfor ansagter det os ikke.“

„Jeg skal besøge Eder tiere! sagde Ynglingen nu, trykkende de Gamles Hænder: Pengene der maa J beholde; skulde jeg siden komme i Forlegenhed, kan J altid laane mig dem igjen.“

„J maatte gjenkjende vort Hus, naadige Herre! sagde Veronica: En Aften truede en Baadsmand os ved Havnen, J tog os i Forsvar og fulgte os hjem.“

„Ja, jeg husker det godt, det var samme Aften, jeg var kommen til Marseille!“ svarte han adspredt, thi han troede at høre Noget røre sig bag Omhængen. „Hun sover endnu!“ sagde Veronica, som gættede hans Tanke.

Endnu engang takkede Grevuly de Gamle, lovede, snart at komme igjen, og gik. Medens de fulgte ham ud, aabnede Gabriele Omhængen, og saae sig om. Hun havde hørt hele Samtalen. Da Ravnene kom tilbage, lagde

hun sig ned, og lod, som hun sov. „Min Søster! sagde Veronica: Den vakre unge Mand vil snart komme til at bruge sine Penge, og flere til. Hvor langt kommer man vel med halvtredsindstyve Daler? Vi maae lægge alt det til, som vi have i den lille blaa Lærredspose.“

„Jeg har allerede tænkt derpaa. Der ligge ogsaa nogle Daler bagest i Skabet. Og kan ikke andet være, gaae vi til Hr. Vincent.“

„Hvor han er smuk! Han har gandske en Adelsmands Væsen og sin Faders Træk!“ sagde Veronica sukkende.

„Nu, nu, Du tager Dig den Ting alt for nær. Hvad have vi i Grunden at skaffe med denne Slægt? Gaspard — ja, det forstaaer sig, med ham er det noget Andet, han har ikke foragtet os i vor fattigdom, han har et taknemmeligt Hjerte, og engang skal han kunne sige om os: Navnene have gjort mig vel!“

V.

Da Greoulx, nogle Dage sildigere, kom igjen, fandt han Gabriele siddende ved Jlden hos begge Navnene. Veronica havde indhyllet hende i en stor, sort Robe, som identivul havde tilhørt en eller anden Doctor; hendes fine og hvide Hænder stak frem af et Par umaadelige Ermer; hendes blonde Hoved tabte sig gandske i en uhyre stor Silke-Capuchon, og en Floiels Chorkaabe bedækkede hendes Skuldre. Dette besynderlige Syge-Costume var udsøgt af Navnenez Garderobe, der var fuld af deres Dødes Efterladenskaber. Man kunde blive bange derfor; men Gabrieles yndige Skikkelse tog sig, midt i disse sorte Draperier, ud som en Blomst i det dunkle Løv. Hun vendte sig mod Arnen, og Jlden kastede en flugtig Rødme paa hendes blege Kinder. Hendes Skønhed var saa blid og lidende, at Greoulx følte sig inderlig bevæget.

„Det er bedre med hende, ikke sandt?“ sagde han gandske sagte til Veronica, og i det hun vendte sig om til ham, tilføiede han, i det han nærmede sig hende med lige saa megen Vresfrugt som om han havde truffet hende i en Hertugindees Salon: „Jeg vidste, min Frøken, at det var bedre med Dem, og min Glæde derover har været ubestriktelig!“

Ved disse Ord, ved Lyden af denne Røst, blev Gabrielle endnu blegere; endnu vidste hun ikke selv, om det var af Glæde eller af Skræk, hendes Hjerter bankede saa voldsomt. I tre Uger havde hun kun havt een Erindring, een Tanke, nemlig om denne Mand, som hun havde seet død, og som var vendt tilbage til Livet, ret ligesom hendes brændende Bønner, hendes Taarer, kunde have kaldt ham tilbage af Graven! Hun var ikke istand til at svare ham, men bøjede sig med et svagt Smil.

„Hun er lidt affræstet! sagde Susanne, i det hun bød den unge Adelsmand sin egen Stol: Det gaaer langsommere, end vi troede. Forleden Aften, da De havde forladt os, havde hun et stærkt Feberanfald og vi maatte være paa Benene den hele Nat. Gud være lovet, at dette Tilbagesfald gik over! Næste Søndag tænker jeg, vi kunne føre hende i Messen. Men forknyttet er hun, den Stakkel! Tag Mod til Dig, mit Barn, og svar Herren; han har spurgt til Dig hver Dag.“

„Jeg er meget erkjendelig, min Herre! svarte hun med svag Stemme: Man har vist mig saamegen Omhu . . . . o, aldrig, aldrig skal jeg glemme det! . . . . Jomfru Veronica og Jomfru Susanne have reddet mit Liv! . . .“ I det hun sagde disse Ord, brast hun i Graad; men det var ikke Taknemmelighed allene, der saaledes bevægede hendes Hjerter; hun behøvede et Paaskud for at græde.

„Jh, saa hold dog Mund! raabte Veronica, godmodigt stjændende: Du maa ikke være saa blød, Du maa

hørde Dig, maa Du. Tør hurtigt Dine Pine, og tænk blot paa, at hvis det bliver godt Veir paa Søndag, skal Du følge med os i Messen, at takke Gud for Din Helsebredelse.“

I det hun sagde dette, lod hun sin lange Haand glide over den unge Piges Pande, som for at bortjage en Sky af Sørgmodighed, og satte hende ret kommod tilrette i den store Lænestol. Med en usigelig Interesse betragtede Greoulx hende. Aldrig havde nogen Kvinde viist sig for ham, omgivet af saa magtige Contraster. Dette ungdommeligshjonne Hoved viste sig, mellem Ravnenes Pergamentsansigter, som en Blomst midt iblandt Tornebuske; hun syntes at forklare dette Opholdsted, hvor Alt havde Udseende af en saa sørgelig Armod. Greoulx sukkede, i det han vendte sine Pine fra Gabriele, og tilfældigviis faldt hans Blik paa en Krands af Immorteller og visnede Nelliker, der hang over Kaminen.

„Det er Gabriele, som har bragt Krandsen der her: hjem; jeg fandt den hos hende!“ sagde Veronica.

„Man siger, det bringer Lykke, at have en Af døds Blomster! afbrød den unge Pige hende levende: Jeg troede, uden Tilladelse, at kunne tage . . .“

„Et nydeligt Indfald, maa jeg sige! spøjte Susanne: Hvad Lykke skulde det kunne bringe, naar den Døde var bleven levende igjen?“

„Ja, det er . . . men jeg havde ogsaa en anden Tanke der . . .“ — „Lad høre!“ — „Jeg følte mig meget syg, svarte hun stammende: og . . . saa tænkte jeg . . . man vilde pynte mig med Krandsen, naar jeg var død.“ — „Harde jeg vidst det, saa havde jeg kastet den i Ilden!“ afbrød Veronica hende med en Bevægelse. — „Nei, nei, jeg beder Dem! raabte Gabriele: Jeg vilde blot glemme denne Krands . . . . . til jeg engang, om mange Aar . . . .“

„Men mit Barn, tænker Du da at døe som Pige?“ tog Veronica Ordet. — Gabriele slog Dinene ned, uden at svare. Men i hendes Ansigt kunde man læse en Befræstelse.

„Hun har Ret! tænkte Greoulx: Saa smuk, saa ædel og saa fattig! En adelig Familie vil ringeagte hende, et simpelt Menneske ægter hun ikke, og let kan det da hændes, at hun forbliver ene hele sit Liv.“ Den unge Pige lukkede Dinene, som om denne Underholdning havde trættet hende, og Ravnene talte imidlertid gandske sagte med Greoulx.

„Du? spurgte Veronica: Har De forsøgt noget Ektrid hos Baronen.“ — „Nei! Det eneste Middel til at erholde Tilgivelse vilde være, at tilmelde ham, at jeg er villig til at ægte Frøken de la Berrière, og for denne Priis ønsker jeg den ikke.“

„Imidlertid kan Alt dog ikke blive staaende paa denne Fod . . . .“

„Jeg veed det. Jeg vil tilskrive Hr. Baronen et Brev, som ikke vil gjøre nogen Virkning, jeg veed det forud. Han vil ligesuldt gjøre mig arveløs. Men jeg vil forvisse ham om, at jeg, i alt Andet, vilde have gjort hans Villie, at jeg stedse vil ære og agte ham, samt at det er mit højeste Ønske, at hans Alderdom maa vorde lang og lykkelig. Saa vil jeg reise. Jeg vil træde i Kongens Tjeneste, og maa skee bryder jeg mig paa denne Maade en Bane. Rammer en Kugle mig — velan! Ingen vil savne mig.“

Gabriele trak sin Capuchon ned, som om Lysen angreb hende, og blev saaledes siddende med Ansigtet halvt skjult, Hænderne foldede og trykte mod Brystet.

„Det er min Beslutning! vedblev Greoulx: Jeg veed ingen anden Udvei.“

„Men Hr. Baronen kan ikke gjøre Dem gandske arveløs! sagde Veronica: De er hans eneste Descendent i

lige Linie, og ifølge Provences Vedtægter kan ingen anden Slagtning sættes ind i Deres Rettigheder.“

„Det er sandt! svarte Adelsmanden, lidt forundret over, at høre dette gamle Fruentimmer tale til ham om de provencalske Vedtægter: Men vore adelige Lehn kunne afhændes.“

Troer De da, han vilde sælge sine Godser, for at gjøre Dem arveløs?“ — „De kjender ham ikke, hvis De tvivler derom. Aldrig har han undladt at opfylde sine Trusler.“ — „Man maa dog ikke forhaste sig! sagde Susanne: Hvis Baronen lader Dem blive her uforstyrret, saa bliv De her, og see Tiden an! Vi ville gjerne tjene Dem, saavidt vor ringe Formue vil tilstrække. Baron Greoulx kan ikke leve som en Skriverdreng; vi vil laane Dem Penge, vil vi!“ — „Men hvo veed, om jeg nogensinde vil kunne betale Dem igjen? Betænk, hvor usikker min Fremtid er! Jeg kan døe, uden at efterlade mig Saameget, som man kan begrave mig for. Hvo skal da betale min Gjeld?“ — „Lad dette ikke forurolige Dem! svarte Ravnen hastigt: De kan trygt modtage vort Tilbud; det er mig, som siger Dem det!“

„Gabriele hørte stille til. Lidt efter lidt var hun bleven roligere. Hvor gjerne havde hun omfavnet disse to gamle Jomfruer, som havde bragt Greoulx til at opgive sin Plan. Hun sagde ikke et Ord, saalænge Besøget varede; men neppe var han borte, før hun stod op og raabte med et sødt Smil, idet hun greb Veronica's Haand: „Hvor De er god! Jeg føler mig saa vel! Hvormegen Noie har jeg ikke voldet Dem! Og hvor vil det glæde mig, herefter at kunne arbejde for Dem!“

Fra denne Dag af kom Greoulx hyppigt til Ravnene. Der var ingen Dødelighed i Byen. De to Gamle havde altsaa gode Stunder at tage mod hans Besøg. I Almindelighed kom han om Aftenen. Veronica sørgede

da for et godt Blus i Kaminen, og stillede et gammelt trebenet Bord frem, over hvilket hun bredte et Sirtses Forflæde som et Teppe. Susanne fremtog af Skabet et gammelt Spil Kort, og Gabriele bragte en stor Skindpung, hvori der ikke var Andet, end røde Liarder. Ravnene holdt meget af et Slag Kort; den unge Adelsmand var Trediemand. Gabriele, som sad ved den Kant af Bordet, hvor Lampen stod, hørte ham tale, uden at see op fra sit Arbeide.

Greoulx folte sig snart levende tiltrukken af disse Aftenselskaber, og altid slog Uhret paa St. Laurent ham for tidligt Ni. Gabriele var saa smuk! Og naar han kom, saae hun paa ham med et saa ubeskriveligt Udtryk! Ogsaa de Gamles Selskab holdt han meget af. Trods de bizarre, ofte simple Former, havde de en sund, skarp Forstand og en oprigtig Hjertensgodhed. Stundom syntes de endogsaa at gjenfinde et Sprog, som var langt over deres Stand, og de udtrykte Ideer, som paa en forunderlig Maade kontrasterede med deres Livs smaaelige Vaner. Alligevel faldt det dem aldrig ind, at denne smukke unge Mand, denne yndige Pige, som neppe talte sammen, kunde elske hinanden. Det kunde ikke falde dem ind, eftersom de vare uden al Erfaring — Ingen havde nogensinde elsket dem!

Greoulx fandt sig i dette dunkle, fredelige Liv, uden at foruroliges af Fortid eller Fremtid. Aldrig havde han været saa lykkelig, thi han begyndte, for første Gang, at føle en af disse Lidenfæber, som absorbere alle Sjælens Kræfter. Hans Bedstefader havde ikke besvaret hans meget ærbødige Brev, men denne Taushed foruroligede ham ikke. Det syntes ham et Beviis for, at hans Uafhængighed for stedse var erobret og han angrede ei, at have kjøbt den for denne Priis. Ravnene vare mere urolige derover. Han sagde derfor: „Naar jeg vorder forvisset om, at Baronnen har gjort mig arveløs, begynder jeg strax at arbeide, trods

mit Adelskab, og jeg vil da sikkert vorde langt lykkeligere, end om jeg havde ægtet Frøken de la Verrière.

En Søndag, da Ravnene, tilligemed Gabriele, kom tilbage fra Vesperen, mødte de Greoulx. „Jeg har været hjemme hos Dem, jeg har faaet et Brev . . . et Brev fra Baronnen.“

„Endelig!“ raabte begge Ravnene paa een Gang. Men da de mærkede, at den unge Mand saae ret sørgmodig ud, tilføiede de med Urolighed: „Det maa ikke være noget godt Brev!“ — „See selv!“ svarte han, i det han gav dem Brevet. Det lød saaledes:

Slottet Greoulx, den 16de April 17de.

„Min Herre!

De skal ikke ægte Frøken Louise de la Verrière. Men jeg befaler Dem, strax at komme tilbage til mig. Det er den eneste Betingelse for min Tilgivelse. Jeg haaber, at De herefter vil være lydigere, end hidtil, og under denne Forudsætning anbefaler jeg Dem i den højestes Baretægt.

G., Baron de Greoulx.“

„De maa reise, reise øieblikkeligt! raabte Veronica: Sagen faaer jo en god Ende. Det er første Gang i sit Liv, Hr. Baronnen afstaaer fra sin Villie.“ — „Han maa have forandret sig meget!“ sagde Susanne.

„Lader os flynde os hjem! tog Veronica Ordet: Der kunne vi tale roligere om Alt. Jesus! Hr. Baronnen har givet efter! Han opgiver denne Giftermaalsplan! Det er som et Jertegn, og jeg vilde ikke troe det, hvis han ikke havde skrevet og underskrevet det med sin egen Haand.“

I det han kom til Døren, blev Greoulx lidt tilbage med Gabriele, og tilhvijsede hende ømtbebreidende: „Mademoiselle, De er den Eneste her, som ikke tager Deel i min Skjebne . . . “

Hun slog sit Elvør tilside, og saae paa ham med et Blik fuldt af Taarer. „Ah! sagde han med et usigeligt Udtryk af Æmhed og Glæde: Min kjære Gabriele!“

„Hvad fattes Dig, Lille? spurgte Veronica, seende efter Gabriele: Du er jo gandske bleg. Det er Aftenlus: ten, Du ikke kan taale. Skynd Dig ind.“

Aftenen henrandt sørgeligt. Ravnene vilde slet ikke spille Kort; Afskeden forstemte dem. De to Elskende hems melte i disse sidste Dieblikkes bittre Lykke. Med Skraal hørte de hvert Klokkeslag, og da Klokken slog Ni, fore de sammen; Afskedsøieblikket var kommet.

Dagen efter reiste Greoulx. Samme Aften maatte Ravnene vaage over en Død, og den stakkels Gabriele blev ene hjemme. Da grebes hun af en radsom Sørgmodigheds. Hun satte sig paa sin sædvanlige Plads, og med bøiet Hoved, nedhængende Arme, badet i Taarer, forblev hun der indtil Daggrø.

VI.

Fire Dage sildigere sadde den unge Pige og Ravnene gandske sørgmodige om Bordet. Massinmæssigt blandede de Gamle Kortene, og kom ikke videre. Da bankede det stærkt paa Døren. „Det er Greoulx!“ raabte Veronica. „Det er ham!“ hviskede Gabriele blegnende. Og virkeligen, det var ham.

„Ak, min Gud, er det Dem? raabte Susanne, vaelende mellem Frygt og Glæde. Jesus! hvad vil det sige!“ — „Det vil sige, at Baronen har jaget mig bort, gjort mig arveløs! svarte han med en Tilfredshed, som stak saalstomt af mod hans Ord: Nu har jeg ingen Familie mere, ingen Formue, aldeles Intet — jeg er fri!“ — „Hellige Jomfru! Guds Moder! Hvad er da skeet?“

Gredoulx saae paa Gabriele, som, stum og skjælvende af Glæde, ikke vovede, at opløste sine Dine. — „Men hvad er da skeet? gjentog Susanne: Sæt Dem, og fortæl os, hvorledes Alt er tilgaaet.“

„Da jeg kom til Slottet — fortalte Gaspard: ventede Hr. Baronen mig i den store Sal, som stoder til hans Bærelse!“ — „I Portraitsalen altsaa! sagde Veronica.“ — „Ja, der. Han sad i sin store Lænestol, som naar han modtager sine Vasaller, og Pater Joseph sad ved Siden ham. Lidt forvirret nærmede jeg mig, og blev staaende for ham i den Forventning, at han skulde byde mig Haanden, men det skete ikke. „Min Herre! sagde han, i det han rynkede sine lange hvide Bryn: Det var paa Tiden, De vendte tilbage, for at underkaste Dem.“

„Jeg staaer til Deres Befaling, min Herre! svarte jeg: Vær forvisset om, at jeg er gjennemtrængt af Taknemmelighed for den Bevaagenhed, De har bevist mig ved at afstaae fra dette Giftermaal . . . .“

„Ja! afbrød han mig med et vist Udtryk af stolt Ironie: Jeg affød derfra, fordi det ikke var muligt mere, eftersom Mademoiselle Louise de la Verrière er død af en ondartet Feber.“

„Ah! raabte Susanne: Gud alene staaer over Baronens Planer! Det er meget heldigt, at han har taget denne stakkels Frøken de la Verrière til sig.“

„Efter at have meddeelt mig denne Nyhed, afskedigede Baronen mig; men jeg saae ret vel paa hans Mine, at han endnu havde noget at sige mig. Næste Morgen, efter Messen, lod han mig kalde; Pater Joseph var atter hos ham. „Gaspard! sagde Baronen med en meget naadig Mine: Jeg har besluttet, at gifte Dig inden Næsts Udgang, og anden Gang har jeg valgt for Dig. Du skal ægte Fru de Châteauredon; hendes Mand har efterladt hende en umaadelig Formue; det er et meget stort Partie.

Tak hans Erværdighed, som allerede har aftalt Alt paa mine og Dine Vegne.“ Jeg stod der som lynslagen.“

„Denne Fru de Châteauredon er da vel en meget ubehagelig Person?“ spurgte Veronica. — „Evertimod, det er en smuk Brunette, munter, behagelig.“ — „Hvad er der da iveien?“ afbrød Susanne ham forundret. — „Der er det iveien, at jeg elsker hende ikke.“ — „Det kan jeg ikke faae i mit Hoved! bemærkede Susanne: Men — hvad svarte De da Hr. Baronen?“ — „Jeg svarte, at jeg ikke vilde gifte mig endnu; jeg bønfaaldt ham om, at lade mig beholde min Frihed et Aar eller to endnu. Han gav mig sin Forbandelse, og jog mig bort fra sine Dine.“

„Jesus! Min Gud! skrege Ravnene: Miste en saa kostbar Arv! En saa gammel Værdighed! Det gaaer dog aldrig an.“ — „Det faaer dog gaae, frygter jeg!“ svarte Greoulx rolig. — „Det er ikke rimeligt, at denne smukke Fru vil gjøre Dem den Fornægtelse at døe.“ — „Gud forbyde, at jeg skulde ønske det!“ — „Dennegang gjorde De maaskee vel i at adlyde Hr. Baronen; der er, naar Alt kommer til Alt, intet Hold i Deres Grunde. De elsker ikke denne skønne Enke; hvad vil det sige! Eligt kommer sildigere, naar man først er gift.“ — „Aldrig! svarte Greoulx med et Blik paa Gabriele: Desuden har jeg en anden Bevæggrund. Paul de Gillaret, min Barndomsven, elsker og gjenelskes af Madame de Châteauredon.“ — „Naa, saa! sagde den gamle Jomfru: Ikke at forraade en Ven, selv naar det gjælder Baroniet Greoulx, det egner sig vel for en brav Adelsmand; men imidlertid . . . .“

„Jeg angrer Intet! afbrød hende den unge Mand med stormende Glæde: Aldrig har jeg følt mig saa fuld af Haab og Mod. O, hvad Friheden er en herlig Ting! Dersom De vidste, hvilken sørgelig Ungdom jeg har havt midt i Lyffens Skjød! Ha! hvad bryder jeg mig om at være fattig, at arbejde! Lad ham nu kun leve, den Gamle, som

jeg saa tidt har følt mig fristet til at ønske et saligt Endeligt!”

„Han er femoghalvfjerdsindstyve Aar! sagde Veronica: Og salig Hr. Baronen, hans Fader, som lignede ham meget, blev otteoghalvfems. Det var ogsaa en forfærdelig Mand; han lagde tre Koner i Graven.“ — „Har De ogsaa kjendt dem?“ — „Tilforladelig!“ svarte Susanne tørt.

„Jeg har Mod og Haab! tog den unge Adelsmand Ordet: Jeg har maaskee vundet tyve Aars Uafhængighed og Lykke. Om nogen Tid skal jeg sige Dem Alt, hvad jeg har paa Hjertet; nu maa jeg allerførst tænke paa, hvad jeg skal gjøre, for at leve. Jeg vil gaae i Hs. Majestæts Tjeneste.“

Gabriele skiftede Farve ved disse Ord, og Navnene skreg paa eengang: „Tænk ikke derpaa, Herre! Krigen er et slemt Haandværk.“ — „Men Noget maa jeg dog tage mig fore. Med hundrede Louisd'or, som jeg vel kunde tilveiebringe ved Salget af nogle Klenodier, kommer man ikke langt.“ — „Vær ubekymret i denne Henseende! svarte Veronica: Og for Alt i Verden, sælg ikke Eders Prætiesa til Jøder, de give kun den halve Værdi. Forbliv kun roligt i „Solvhanen“ . . . “

„Men — afbrød han hende — jeg vil ikke udsætte mig for den Nødvendighed, at maatte gjøre Brug af Deres ædelmodige Tilbud; jeg er en Hader af Gjæld!“ — „Saa vær dog rolig i denne Henseende, siger jeg! En af de næste Dage tale vi videre om den Ting. Ved den Høiestes Hjælp kan Alt vende sig lykkeligere, end De nu tænker. Ikke sandt, min Søster?“ — „Tilvisse!“ svarte den anden Ravn.

„Hvor jeg er taknemmelig for Deres Godhed!“ sagde Greouly, smilende ad den Tillid, hvormed disse to gamle fattige Fruentimmer forudsagde ham hans Lykke, og rørt i

sit Jnderste af den Uegennyttighed, hvormed de stillede deres ringe Hjelpekilder til hans Naadighed.

Gabriele taug, men i dette Dieblis havde hun gjerne kysset disse magre, rynkede Hænder, som den første Dag havde indjaget hende saadan Skræk.

Da Adelsmanden var gaaet, og Veronica havde laaset Dørrene, gik den unge Pige hen i Baggrunden af Bærelset, for at forrette sin Bøn ved Siden af den lille Seng, man havde opsat til hende bag den store Seng med det grønne Sirlses Omhæng. Navnene bleve staaende ved Raminen.

„Min Søster! sagde Veronica: mener Du ikke, at Gaspard Greoulx endnu kan gjøre ligesaa stor Figur i Verden, som om Baronon ikke havde gjort ham arveløs?“ — „Unægteligt! svarte Susanne roligt: Jeg har selv havt den Tanke. Vi gaae til Vincent, og saa . . . .“

„Nj! afbrød hende Veronica, idet hun vendte sig om: Barnet kunde høre os.“

Greoulx kom de følgende Dage, og Alt gik som før hans Afreise. Kun varede Partiet stundom til Kloffen ti, og Adelsmanden var ofte saa adspredt, at han tabte mange røde Liarder, som Navnene gladelig proppede i deres store Pose.

En Morgen gik de gamle Damer meget aarle ud, for at besøge Hr. Vincent, om hvem de stundom talede. Da de mod Middag, vendte tilbage, fandt de Jlden slukket, Bordet bart og Gabriele i Taarer.

„Hellige Guds Moder, hvad er der hændet her? skreg Veronica: Hvorfor græder Du, mit Barn?“

„Han er forloren, og jeg med! Min Gud! Jeg skal sige Dem Alt! . . . . Jomfru Veronica, Jomfru Susanne, vil De tilgive mig? svarte Gabriele, kæstende sig ned for dem: Al, jeg er saa ulukkelig! . . . .“

„For Guds Kjerligheds Skyld, saa tal, mit Barn! afbrøde Navnene hende: Vi tilgive Dig Alt; men hvad har Du gjort?“

„Al, Jntet! Jntet Ondt! Og dog . . . . Men, det er ikke mig, det angaaer, det er Hr. de Greoulx. Han er i Fængsel; han sidder paa Jf.“

„Hvad? Hvorledes? Hvad siger Du?“ — „Ja, ifølge kongelig Befaling . . . . en *lettre de cachet*.“ — „Den har Baronon udvirket! raabte Navnene paa eengang: Jesus, min Gud! hvilken Ulykke!“

Der blev en Pause. — De to gamle Piger vare gandske bestyrkede. Knælende foran dem, trykte Gabriele hul-

kende deres Hænder. „Jesus! Maria! Berolige Dig dog, mit Barn! sagde Veronica, dragende hende op til sig: Hvorledes har Du erfaret denne sørgelige Nyhed?“

„Jeg har erfaret den af En, som Baronen havde hidsendt.“ — „Hidsendt? spurgte Navnene med ubeskrivelig Forundring: Hvad vilde man os?“ — „Det var til mig, man vilde tale.“ — „Til Dig? skrege de, endnu mere forundrede: Og hvad var det for En?“ — „Det var en Laiki! svarte den unge Pige med bitter Stoltthed: Han har udført sin Herres Befaling. Det er rigtigt. Det er hans Pligt.“

Hun foer med Tørklædet over Dinene og vedblev: „Dette Menneske træder ind, han sætter sig der, han seer sig om med en uforkammet Mine, og siger til mig: Hvor ere Deres Tanter, Deres Cousiner, disse Fruentimmer, som De opholder Dem hos? Og paa mit Svar, at de ere gaaede ud, vedbliver han: Saameget værre! Jeg har noget at sige dem, og jeg havde gjerne seet, at de havde været tilstede. I de sidste to Maanedes kommer Hr. Chevalier de Greoulx her hver Dag; De kan ikke nægte det, jeg har seet det. Hr. Baron de Greoulx, hans Bedstefader, som ikke kan lide disse Besøg, har udvirket en *lettre de cachet*, og imorges er Hr. Chevalieren arresteret. Hvad Dem angaaer, min Duffe, da ønsker Baronen — “

Det bankede stærkt paa Døren. „Det er dette Menneske, som kommer tilbage! skreg hun: Udentviol vil han for Dem gjentage sine skjændige Trusler.“

Skjælvende flygtede hun hen i Baggrunden af Bærelset. Roligt gik Veronica ud at lukke op, medens Susanne, som ikke havde forstaaet stort af alt dette, sagde: „Frygt Intet, mit Barn! Jeg gad nok seet den, der tør true Dig!“

Personen, som traadte ind, var en stor Karl i Livree, med uforkammet Mine. „Jeg vil forsøge, mine Gode, at tale et fornuftigt Ord med Jer! sagde han, i det han tog Plads lige over for Navnene: Den lille Her havde nær kastet mig paa Døren for.“

„Hvad vil De os?“ afbrød ham Susanne i hiin tørre, afbrudte Tone, som var hende eiendommelig.

„For det første er det ikke fra min egentlige Herre, jeg kommer; det er efter Hr. Baron de Greoulx's Ordre. Han har sendt mig hid, for at erfare, hvad Liv hans Sønnesøn førte her, og jeg har troligt berettet ham Alt. Han har da strax indseet, hvorfor det unge Menneske ikke vilde

adlyde ham, og han har befalet mig, at tilkjendegive Dem hans Villie."

„Hvad vil da Hr Baronen os?" spurgte Susanne.

„Han vil, at den Lille der skal forlade Landet og aldrig see hans Sønneson mere, hvis ikke, vil han lade hende indespærre etsteds. Da han veed, at man maa have Penge, for at kunne reise, har han givet mig 50 Daler til hende. Her ere de."

Gabriele havde nærmet sig, blussende rød, med besjælet Blik; hun græd ikke mere. „Nu! sagde hun, vendende sig mod de Gamle: Der høre De!" — „Er det Alt, hvad I har at sige?" spurgte Susanne Lakeien. — „Nei, jeg vil gjøre Eder et andet Forslag! svarte han med protesterende Mine: Hele denne Historie kan tage en ganske anden Ende. Jeg har faaet en Idee. Den Lille der behager mig ret. Jeg er i Skud, jeg har Formue. Hvad vil Hr. Baronen? Forjage denne Chimaire af den unge Mand's Hoved. Nu vel, han vil see sit Dnske opfyldt, naar jeg ægter hans Sønnesøns Maitresse . . . . ."

Med dette Ord havde Susanne sig med en ubeskrivelig Gestus, fuld af Afsky og Høihed; hendes rynkede Ansigt antog et eget Udtryk af Værdighed og Myndighed. „Vort! sagde hun, pegende paa Døren: Vort herfra, I foragtelige Menneſke! I vover, at insultere Frøken Gabriele de Lescale? Jeg forbyder Eder, nogensinde at komme for hendes Dine mere! Vort herfra, siger jeg!" Uden at svare et Ord adlød Lakeien denne bydende Ordre. Navnet Lescale, den Gamles stolte Brede, der ganske lignede en fornem Dames, havde bragt ham i en yderlig Forlegenhed. Han gik med mange Complimenter. Gabriele satte sig, idet hun skjulte sit Ansigt i sine Hænder.

„Det var altsaa derfor, Du græd, mit Barn! sagde Susanne: Men jeg begriber ikke, hvorfor Du bad om Forladelse." — Den unge Pige greb hendes Hænder og svarte med dybtbevæget Stemme: „Jeg har bedet om Forladelse, fordi der dog er noget Sandt i det, dette Menneſke sagde: jeg elsker Greoulx, og han elsker mig ogsaa." — „Er det muligt?" skreg Navnene, betagne af Forundring. — „Ja! vedblev den unge Pige: Vi have elsket hinanden, uden at tænke paa Følgerne . . . Nu seer jeg . . . denne Kjærlighed maa ophøre . . . jeg vil gaae i et Kloster . . . Man vil modtage mig uden Medgift, som Lægsster . . . O, Jomfru Susanne, Jomfru Veronica, jeg skal aldrig glemme Deres Godhed mod mig! Jeg vil bede til Gud for Dem alle Dage . . . Ingen, uden De,

have gjort mig noget Godt i Verden . . . . Greoulx vil adlyde, han maa . . . . ellers bliver han i Fængsel . . . . jeg vil kun hans Lykke! Min Gud, jeg vil ikke staae i veien derfor, jeg vil gjerne gaae bort! . . . hvad skal jeg i Verden, hvor man foragter og forhaaner mig? Imorgen beder jeg Dem føre mig tilbage til Klostret . . . saa kan De tilmelde Baron de Greoulx, at jeg aldrig seer hans Sønneson mere, at jeg er som død, at jeg er — *Nonne!*“

Denne Fortvivlelse, denne Selvtilfredshed, disse høi-hjertede Beslutninger rørte de to gamle Kvinder dybt; for første Gang i mange Aar traadte Taarerne dem i Øinene.

„Mit Barn! raabte Susanne, pludselig fattende en Beslutning: Lad os raade! Man har haanet Dig, Du skal faae Opreisning! Greoulx er i Fængsel, men han skal snart vorde fri! Imorgen reiser jeg med min Søster til Slottet Greoulx.“

VII.

Slottet Greoulx er en gammel Bygning, opført af Tempelherrerne i Begyndelsen af det 13de Aarhundrede. Under Ludvig XIV var hele den første Etage bleven ombygget og meubleret med al denne Tidsalders Luxus, og i halvtredsfindstyve Aar var Intet bleven forandret her.

Ved deres Ankomst toge Navnene ind i det eneste Verts-huus i Landsbyen, for at omklæde sig paa det Propreste i deres Sirliges Høi og store, skinnende hvide, omhyggeligt krusede Hovedtøier. Saa toge de, gandske langsomt, Veien til Slottet. Altsom de kom nærmere, gjenkjendte de, med en hvis Rørelse, hver Situation, hver Krumning, hvert Træ, hver Steen.

„Seer Du hifnede det store Rødetræ, som blev ramt af Lynet Mariæ Himmelfartsdag? spurgte Veronica: Det giver endnu stedse en skøn Skygge.“ — „Og her den hellige Jomfru i sin Steennische med Staaltraadsgittret, som vi heftede de smukke, hvide Buketter ved?“ — „Og den lille Have mellem Taarnene? Hvilke deilige Blomster! Det er gandske som før.“ — „Og hifnede, hvor Alt er grønt, hvor Alt endnu er ungt og smukt!“ De saae paa hinanden med et Suk, og sagde paa eengang: „Men vi! . . . .“

Ved Indgangen til Slottet stod en Schweizer, til hvem Veronica henvendte sig. Han gad neppe svart de to Fruentimmer, som vare hidkomne tilføds. „Jeg veed ikke om De kan faae Hr. Baronen i Tale. De kan gaae opad

den store Trappe; der er Folk i Forgemakket, som ville sige Dem nærmere Bæsteb.

Lyffeligviis kom de just paa den Tid, Baronen pleiede at give Audients. En Tjener førte dem ind i den store Sal, efter at have indhentet sin Herres Ordre. Den skrækelige Gubbe sad i sin store Lænestol. Han var klædt efter det forrige Aarhundredes Mode. Hans store Træk mindede om Ludvig den Fjortendes i hans Alderdom; det var det samme sorte Die, den samme tilbagetraadte Mund, den samme Holdning. Men Baronens Physiognomie havde ikke hiint Udtryk af Adel, og alvorssfuld Godhed, som udmærkede Kongens. Der var en mørk Stoltthed i hans hele Væsen og en vis Hefstighed i hans mindste Bevægelser. Navnene traadte frem med en rolig Mine, og gjorde deres Reverents, i det de kastede et Blik omkring i Salen.

„Hvem er De og hvad vil De?“ spurgte Baronen, betragtede dem med stolt Ringeagt. „Jeg hedder Susanne!“ — „Og jeg Veronica!“ svarte de to gamle Damer.

Baronen gjorde en Bevægelse. Men efter et Dieblis Eftertanke fattede han sig som En, der er bleven Herre over en chimæriske Skrak, og sagte tørt: „Nu, og hvad saa mere? Hvad har De at sige mig?“

„Det er en lang Historie, som, for Familien Greoulx's Vres Skyld, maa fortælles Dem alene, Hr. Baron! svarte Susanne: Lad Dørrene lukke! Lad Ingen afbryde os.“

Han saae paa dem, uden at svare, ligesom berørt af et skrækkeligt Syn. Susanne tog Kloffen, som laae paa Bordet og ringede. Der kom en Tjener. „Lad Ingen komme herind! tilraabte Baronen ham: Og gaae ned i det første Forgemak.“ Da han var gaaet, satte begge Navnene sig.

„Min Herre! sagde Susanne: Det er nu halvtredssindstyve Aar siden to unge Piger bleve forjagede fra dette Huus, hvor de vare fødte. Ved salig Hr. Baron de Greoulx's Død var De bleven Familiens Overhoved; De vilde være hans eneste Arving og derfor maatte Deres Søstre i Kloster. De vare unge; de vare opdragne i Frygt og Lydighed; dog vovede De, at modsætte sig Dem. De nægtede, at tage Sløret i Benediktinerinde; Klostret i Aix, hvor De havde indsluttet dem. Da greb De til voldsomme Midler. De bleve bragte til et andet Nonnekloster, til Carmeliterinderne i Arles, og her foregik Ting, som, hvis de vare blevne bekjendte, vilde have bragt Priorinden for det geistlige Tribunal og Dem for Criminalretten. De to unge

Piger tilbragte Novice-Aaret i en muret Celle; neppe gav man dem saa meget Vand og Brød, som de behøvede, for at friste Livet, og man truede dem med, at lade dem blive i dette Fængsel hele deres Liv. De hyklede Lydighed, og nu behandlede man dem mildere. Men en Dag fandt man dem ikke mere i deres Celler. De vare flygtede, og Ingen har hørt noget til dem siden.“ —

„De ere døde! mumlede Baronen, som var blegnet under denne Fortælling: De ere døde for lange siden!“

„De leve! svarte Susanne: De leve begge To!“

„Jeg troer Eder ikke! afbrød Baronen hende heftigt: Hvor skulde de komme fra efter saa mange Aars Forløb? Hvor ere Beviserne? Disse ulykkelige Piger ere døde, siger jeg!“

„Min Broder! raabte Susanne, i det hun saae ham lige i Ansigtet med stolt; ironisk Mine: Du vil altsaa ikke gjenkende os! . . . .“

Og da Baronen bortvendte sit Ansigt med en Benvælgelse, som røbede Forvirring og Forbittrelse, tilføiede hun: „Det forstaaer sig, vi ere ikke mere de smukke Frøkener Greoulx; Arbeid og Sorg har tidligt givet os Rynker. Ogsaa Du er bleven gammel midt i Din Overflodighed og Arkesløshed, og alligevel kjendte jeg Dig strax, min Broder!“ . . . .

„Saa tie dog!“ skreg Baronen ude af sig selv.

„Vor Historie er ikke tilende! sagde Susanne koldt, i det hun satte sig igjen: Du maa dog vide den heel. Da vi saaledes vare flygtede fra Klostret, vidste vi ikke, hvad vi skulde gribe til. Vi havde kunnet stævne Dig for Parlementet og paa denne Maade skaffe os Ret; men vi tænkte paa vort Huses Væ, og gjorde det ikke. Medens Du haabede, at vi havde druknet os i Rhone, vandrede vi over Stok og Steen, flødte som Bønderpiger, med tre Livres i Lommen, som var Alt, hvad vi eiede. Vi vare ikke blevne opdragne til Arbeide; vi havde Intet lært, hvormed vi havde kunnet ernære os; men den, som vil arbeide, finder altid sit Brød. Vi toge Veien ad Marseille; det er en stor By, hvor vi Ingen kjendte, og hvor Man let taber sig i Brimlen. Min Søster fik den Idee, at vi skulde tilbyde vor Tjeneste som Sygevogtersker. Denne Forretning kræver kun Mod, Kræfter, Taalmod, Tausshed og Nedelighed; vi havde Lykken med os i dette Fag. I halvtredsindestyve Aar har man kjendt os i Marseille; men Ingen har vidst vor Herkomst. Vort gode Navn er grundfæstet. Der er ikke noget Huus i Byen, hvor man jo gjerne betroeede os

Nøglerne til alle Gjemmer, saa forvisset er man om vor Retskaffenhed. Nu have vi ikke Kræfter mere til at opvarte de Syge; men vi holde Nattevagt hos de Døde. Almuen har givet os det Dgenavn: „Ravnene,“ og de smaae Børn ere bange for os. Men dette hindrer os ikke i, at blive i vort Jag og at forarbeide vor Salighed ved gode Gjerninger. Paa denne Maade begav det sig, at vi kom til at vaage hos Deres Sønneson, Gaspard de Greoulx.“

„Gaspard veed, who I ere?“ afbrød Baronen hende med Rædsel.

„Han har ikke den mindste Ahnelse derom. Han troer, som alle Andre, at vi ere af simpel Byrd. Hvo skulde vel ogsaa tænke, at Ravnene ere af saa høi Adel, og at De, Hr. Baron, er deres Broder?“

„I have vanæret Eders Navn! raabte han med Hefsigthed: Jeg fornægter Eder . . . Men — hvad vil I her? Ved Guds Blod, I ville dog ikke forlange, at jeg skal vedkjende mig Jer?“

„Vi kunde forlange det! svarte Susanne roligt: Vi kunde ogsaa reklamere vor lovlige Arv med halvtredsindstyve Mars Renter, hvilket omtrent vilde triplere Summen; men vi opgive alle Fordringer paa eet Vilkaar, at Du nemlig frigiver Gaspard de Greoulx og tillader ham, selv at vælge sig en Kone . . .“

„I ere affindige! stormede Baronen: I vide altsaa ikke, at Gaspard har forgabet sig i en Gadetøs . . .“

„En Gadetøs? svarte Veronica stolt: Hun er saa adelig som I! Hun hedder Gabriele de Lescale; hun er forældreløs; vi have adopteret hende . . .“

„Det er altsaa til Eder, jeg har sendt Johan?“ raabte Baronen forbauset.

„Ja, min Broder! Og han har, i Dit Navn, truet Frøken de Lescale med Indespærring, og han har haanet hende, ved at tilbyde hende Egtteskab. Ved min evige Frelse, hun har Fordring paa Opreisning. Jeg har lovet hende den, og hun skal faae den!“

Der indtraadte en Pause. Baronen havde reist sig med en Mine, som havde skræmmet enhver Anden; Blodet var steget ham til Hovedet; med store Skridt gik han op og ned i Salen, som et Menneſke, der er ude af sig selv. Begge de Gamle fulgte ham med Øinene.

„Min Broder! sagde pludseligt Susanne med rolig Fasthed: Du maa bestemme Dig paa Stedet; vi kan, vi vil ikke vente . . .“

„Saa I tænke, at sætte mig Kniven paa Struben? afbrød han hende med mørk Ironi: I foreskrive mig Betingelser; I true mig! Nak Jer! I ere gale! . . . . Jeg frygter Jer ikke! . . . .“

Alligevel frygtede han i sit Jnderste; han gjenkjendte sit Blod; han begreb, at han kæmpede mod en Villie ligesaa fast, som hans egen, og han ned slog sine Dine, da Susanne nærmede sig ham med kold Bestemthed, og langsomt tiltalte ham med de Ord: „Du nægter os Retfærdighed og Skyldbesigjorelse for Frøken de Lescale og Gaspard? Nu vel, hvad vi selv kunne forskaffe dem, behøve vi ei at bøn-falde Dig om. Men tro mig, min Broder, Du vil angre, hvad Du gjør, baade i denne Verden og i den tilkommende! Menneffene ville foragte Dig; Gud vil straffe Dig! Ja, min Broder, inden otte Dage vil Du vorde stævnet for Retten og tilholdt, at vedkjende Dig Dine Søstre, Navnene, som man kalder dem i hele Marseille, vore Beviser skulle vi fremlægge for Parlements herrerne! Det er Dig, som driver os saavidt! Nu gaae vi for denne Gang; men vi komme igjen, min Herre! ikke ydmyge og foragtede, som i Dag, men under vort sande Navn. Adieu saalænge!“

Han stillede sig for Døren og gav Navnene et Tegn, at sætte sig igjen.

„Hør! sagde han, i det han gjorde BOLD paa sig selv, for at bøie sin Stolthed under denne skrækkelige Stillings bydende Fordringer: Hør! Det er ikke mig, som vil vanære vort Huus ved en saa voldsom Skandal . . . . men jeg kan ikke tilfredsstille Jer, nei, jeg kan ikke! I veed ikke Alt . . . . Gaspard ei heller . . . .“

De saae paa hinanden med en mistroisk og forundret Mine. „Tal! raabte Susanne utaalmodig; Tal, eller vi gaae!“

Da betvang Baron de Greoulx, for første Gang i sit Liv, sin Stolthed og sin Villie. „I ville, at denne unge Pige, Frøken de Lescale, skal vorde en stor Dame? sagde han med Bitterhed. I ville, at hun skal vorde riig? Saa vider da, at jeg er ødelagt, at mine Creditorer ville sælge Baroniet Greoulx, hvis ikke Gaspard gjør et rigt Giftermaal.“

„Vi kan kjøbe det igjen!“ svarte Susanne koldt.

„I? skreg Baronen, som troede, at hun havde mistet Forstanden: Ved Guds Kors! Det maatte da lønne sig godt, at opvarte Syge og indsyge Døde i deres Svededug . . . .“ Han afbrød sig selv med en konvulsivisk Skogger:

latter, i det han, med en ynksom Mine, lettede paa Skuldrene.

„Det er sandt, jeg maa fortælle Dig endnu en Historie! sagde Susanne: Det kan være omtrent tredive Aar siden vi bleve kaldte, for at opvarte en Kjøbmand, der havde villet forgive sig selv; den stakkels Mand var meget slet og vilde ikke modtage nogen Hjælp. Da vi forestillede ham, at han paa denne Maade vilde dræbe baade Sjæl og Legeme, tilstod han for os, at han vilde døe, eftersom han ikke kunde udholde den Skam, at see sin Underskrift protesteret. Det gjaldt 10,000 Livres; naar vi samlede Alt, hvad vi eiede, saa havde vi dem. Vi laante ham dem, og de bragte ham Lykke. Vi have ladet Capitalen blive staaende i hans Handel og deeltaget i Udbyttet. For nærværende Tid er Huset Vincent et af de rigeste i Marseille, og vi have omtrent 400,000 Daler. Det skal være Gabrieles Medgift, hvis hun ægter vor unge Frænde. Mener Du ikke, man kunde købe Baroniet igjen for denne Sum?“

„Upaatvivleligt!“ svarte den gamle Baron, der ikke var langt fra at miste Forstanden.

„Vi maae takke Gud, som har vendt alt dette til det Bedste! tog Susanne igjen Ordet: Indtil det Dieblis, vi lærte at kjende Gaspard, var det vor Hensigt, at testamenterede de Fattige, hvad vi havde. Nu hjælpe vi Familien paa Gode dermed. Hr. Baron, Børnene maae ikke erfare noget af alt dette. Gaspard gifter sig, og De skjænker ham Baroniet Greaulx.“ — Baronen gjorde en Bevægelse. — „Vil de maaskee hellere, at han skal købe det?“ spurgte Susanne: Jeg mener, De handler klogt, om De undgaar denne Skandal. De sammenkalder Deres Creditorer, vi betale dem, og Verden erfarer aldrig at De har forødt vor Faders Arv.“

Baronen kunde slet ikke fatte sig. Det piinte hans stolte Sjæl ubeskriveligt, at skulle vælge mellem to Ydmygelser. Imidlertid kunde han dog ikke betænke sig længe.

„Jeg samtykker i Alt! sagde han: Men jeg blander mig ikke i noget. Gaspard kan gifte sig og føre sin Kone hid; hun skal være velkommen; hun skal være Frue her. Jeg er gammel og vil herefter kun besatte mig med min Salighed.“

Baronene reiste sig. „Farvel, min Broder! sagte Veronica, rækkende ham Haanden: Dig see vi ikke mere; vi vende tilbage til vort lille Huus i Gaden Saint-Laurent. Børnene skulle aldrig erfare, at de tilhøre os saa nær. Men jeg kjender dem, de have et godt Hjerte, de ere taknemme:

lige, de ville ikke glemme os i deres Lykke, men see til os nu og da!“

De to gamle Damer syntes dernæst at sige et stumt Adieu til Alt, hvad der omgav dem. For sidste Gang gjen- nemløb de med Vinene denne uhyre Sal, hvor hver Plet, hvert Meubel mindede dem om noget. Langsomt fulgte de- res Vine Rækken af de Portraiter, som smykkede Væggen, og standsede ved deres Moders, som var død i sin Alders Blomster. Den ædle Dame var fremstillet med to nydelige smaae Pigebørn i sine Arme.

„Det er os!“ hviskede Susanne med et Suk. — „Lad os skynde os, min Søster!“ sagde Veronica, af- tø- rende en Taare. — Baronen havde ogsaa reist sig. Hans Mine var utaalmelig, hans Vine tørre.

„Farvel, min Broder! gjentog Susanne: Hvad her er sagt, er sagt mellem os. — Hr. Baron, De kan lade Deres Folk træde ind. Her er nu Ingen uden to gamle fremmede Fruentimmer.“

Ved disse Ord gjorde Navnene en dyb Reverents og fjernede sig langsomt. — Baronen havde ringet. — „Bour- signon! sagde han til Lakeien: Følg disse Damer ned!“

. . . . .

Tre Uger efter viedes Gaspard de Greoulx og Gabriele de Lescale i Saint-Laurent's Kirke uden mindste Pragt. Navnene bivaanede Messen, og førte de Nygifte hjem med sig. Karethen, som skulde bringe dem til Slottet Greoulx, holdt allerede for Døren.

Grædende omfavnede den unge Kone de gamle Piger. Hun elskede dem af sin hele Sjæl og det gjorde hende bit- terlig ondt, at skulde forlade dem. Gaspard trykte deres Hænder, sigende: „Jeg skylder Dem Alt! De har givet mig Gabriele . . . . . hvorledes viser jeg mig taknem- melig nok for saa store Velgjerninger? . . . . . De skyldte mig Intet, og De har gjort Mere for min Lykke, end min nærmeste Slægt, Mere, end en Moder . . . . .“

„Det kommer af, at vi elske Dem, som om De til- hørte os!“ svarte Susanne med en vis Ømhed, medens Veronica hulkede høit: „Værer lykkelige, mine Børn! Seer til os nu og da! Naar vi ikke ere mere, saa kommer os ihu, og siger midt i Eders Lykke: disse stakkels gamle Piger, som man kaldte Navnene, have dog gjort os vel!“

Mme. Charles Reybaud.

Den første April.

En almindelig Spøg finder Sted i London — og maa skee i hele Christenheden — paa den første April, som Engelskenderne heelt karakteristisk kalde Narre-Dagen (*Fool's day*). Man sender nemlig en stakkels Lettroende afsted med et Brev, som han skal have Svar paa. Dette Svar bestaaer i en anden Billet til en tredie Person, og den indeholder kun de Ord: Skik Narren videre.

En ung Chirurg, som nys var kommen ud af Skolen i Bartholomæus-Hospitalet, blev kaldet til en Patient i Newgate-Street, en meget riig Mand ved Navn Dobbs. Det var den første April og det var tillige hans første Patient. Den unge Skulap blev viist ind til den foregivne Syge, der var ivrigt sysselsat i sit Comptoir. Han nævnte sit Erinde, og Mr. Dobbs, der havde en ypperlig Kjøbmandsforstand, gennemskuede strax den hele Intrigue. Han sagde: „Det er en Misforstaaelse, Sir! Mit Navn er Dobbs, men jeg er — Gud være lovet — frisk og sund. Det er uidentviol min Broder, Sukkerbageren paa Fish-Street-Hill, som har sendt Bud efter Dem; han kranter bestandigt; jeg skal give Dem et Par Linier med til ham.“

Chirurgen bukkede, bevidnede sin Tak, modtog Billetten, og spadserede til Sukkerbageren paa Fish-Street-Hill, tre Fjerdingvei videre. Han traadte ind i Bodén, og fandt Mr. Dobbs, Sukkerbageren, ligesaa munter, som Broderen. Han læste Dennes Billet, fremstammede en Undskyldning for hans Feiltagelse og sagde: Da Adressen var til Hr. J. Dobbs, saa troede han, at Mr. John, og ikke Jeffrey Dobbs, maatte være meent. Hans Navn var Jeffrey, men hans Broder John, et tredie Lem af Familien, boende i Limehouse, og dette var uidentviol den Person, Hr. Chirurgen søgte. Dermed tilstilles denne en ny Adresse, hvormed han maa tøse af til den yderste Ende af Limehouse, uden at finde den, han søger. Skuffet og trættet, ved hvert Trin forbandende den hele Dobbske Familie, tiltraadte han Tilbageveien. Da han kom gennem Upper-Shadwell, saae han en løbsk Hest rende ned ad Camomile-Street og kaste sin Rytter af paa Steenbroen. Han løb til, løftede den Bevidstløse op, bragte ham ind i en nærliggende Bod, aarelod ham, og havde snart den Glæde, at see ham slaae Pinene op. Vi have intet Videre

at tilføie, end at den unge Chirurg behandlede den Syge, til han var fuldkommen helbredt, og at Denne, en riig ostindisk Kjøbmand, høitbedaget og uden Familie, adopterede ham og ved sin Død indsatte ham til Universalarving. Saaledes gjorde Lykkes-Gudindens Lune dennegang en Aprils nær til en riig Mand.

B a a r e n.

See, der kommer Baaren,
Med Roser paa Kinderne,
Med Morgendugstaaren!

Det er et Liv, at see ham smile!
Ved hans Haand ganger en liden Pilt
Med Bue, Kogger og Pile.

Mit Hjerte, nu vær uforsagt,
Gak, Baaren ud at hilse,
Læg af din Sorgedragt!

Hilser ham, alle Stemmer Klare!
Han skal, med sin Nattergalsmund,
Strax Eders Hilsen besvare.

Gia, jeg hører Nogen kalde!
Det er Baaren, som byder til Bryllup —
Budne ere vi Alle.

Baaren er en Vert med et Ansigt mildt;
Hans Herberg er hele Verden,
Den gyldne Sol er hans Skildt.

Baaren er en Helt, har vidunderlig Magt,
Har i een eneste Nat
Hele Verden sig underlagt.

Baaren vil boe nu blandt Jordbevriksen;
Sin Herold udsender han, Værken,
At melde sin Hidkomst for Himlen.

Baaren er en Fyrste, lader Intet gjælde,
Uden Lys og Varme og Liv;
Derfor hylder Alt hans Valde.

Dog er Baaren ogsaa en Rebel,
Han planter det grønne Frihedstræ —
Saa kommer dog og vogter ham vel!

Dst vinden kysker Rosen, Vesten kysker Viole,
Alt favnes og kyskes imellem hinanden;
Kun jeg gaaer ene i Foraarsstraalen.

Paa et Rosenblad har Baaren aabenlyst
Skrevet et Manifest til al Verden,
Hvori han elske byder hvert Menneskebryst.

Kom blot til denne Rose, kjære Pige!
Vil Du læse det? Der staaer det.
Paa hvert Blad staaer det. Lad Dig dog sige!

Hører Du den lille Fugl under Rosens Blad?
Den nynner alt Manifestet,
Kan det allerede udenad.

Hvad om Du et Kys mig gav?
Du kan troe mig, jeg kjender Baaren,
Han vilde have sin Lyst deraf.

Baaren er en Gaade, og ene kunne
To Hjerter, som elske tro,
Dens inderste Natur udgrunde.

G. W.

G j e n k l a n g.

Til Ingeborg. *)

Giver Keiseren det, som Keiserens er, og Gud det, som Guds er.
Eristen.

Mig fattes Intet, og mig fattes Alt —
saa lod min Efterklang fra hine Dage,
da paa min Harpe klart en Straale faldt,
hvoraf kun Mindets Gjenskin er tilbage.

Mig fattes Intet, og mig fattes Alt —
saa kvad jeg, da det hede Digterhjerter,
skjøndt meget Herligt i dets Sie faldt,
var grebet dybt af Sarnets bitre Smerte.

Mig fattes Intet, og mig fattes Alt —
Dog ei jeg meente Jordens Goder ene,
skjøndt altid meer end Intet for mig gjaldt
den skjonne Frugt paa Verdenstræets Grene.

Mig fattes Intet, og mig fattes Alt —
saa kvad jeg — og det var, som nu, min Mening,
at siden Aanden ned i Stovet faldt,
bør Jord og Himmel agtes i Forening.

Mig fattes Intet, og mig fattes Alt —
og har Du ei forstaaet mit Savn herneden,
viid: desuagtet i min Lod det faldt,
at leve alt paa Jord i Evigheden **).

Fr. Sneedorff-Birch.

*) See Læsefrugterne 1. B. 210 og 318.

**) Den sande Kunst er en Anticipation af det evige Liv. Den fuldkomne Harmoni mellem Universalitet og Individualitet, som finder Sted i Kunstnerens Bevidsthed, naar han producerer et ægte Kunstværk, eller hos den, der med ægte Receptivitet gientager den samme Produktion, er et Billede af de fuldkomnen Forklarede Salighed, hvor det individuelle Liv uden Modstand bliver udfødt af den Eviges Villie.

Poul Møller.

(Maanedsskrift for Lit. 9 — 1 — 53.)

B a g a t e l l e r.

Vi Alle søge et fjernet Meed,
Vi Alle drage fra Sted til Sted,
Flygtende Kummer og Plage.
Vore Synder, af, med os drage.
Og blive disse bagved os ei,
Vi finde ei Lykke paa vor Wei.
Hvorhen vi end monne vandre,
Vi finde den altid — hos Andre.

Hvo der spiller sig ret, seer sig ret,
Hvo der seer sig ret, kjender sig let;
Hvo der kjender sig ret, tykkes sig liden.
Hvo der tykkes sig liden, vorder stor med Tiden.

Naar Taalmod, Kunst og Tid følges ad,
Bliver der en Atlastjole af et Morbærblad.

Brændte Kvind som Ild, saa stærkt og længe,
Kostede Brændet sandelig ingen Penge.

Kjærlighed al Glæde skabe kan,
Tiden kan al Glæde ødelægge;
Nu, saa siig mig da, du kloge Mand,
Hvo er mægtigst vel af Begge?

Maria Tschiganeka.

Flokken var endnu kun sex om Aftenen og allerede holdt en lang Række af Equipager uden for det keiserlige Theater i St. Petersborg. Rudskene, med deres lange Skjæg, som vare leirede omkring det Baal der brænder midt paa Theaterpladsen, bankede fra Tid til anden i Hænderne for at varme dem. To unge Officerer af den keiserlige Garde sprang ud af en Droschke, kastede deres Rapper til Tjenerne, og iilte gennem Peristylen. — Den Enes Træk viste en heftig Bevægelse.

„Men siig mig dog, Feodor! spurgte hans Ledsager: „Hvorfor stod Du saa hurtigt fra Bordet, og slæbte mig herhid? I Sandhed, holdt jeg ikke saa meget af Dig...“

„Vi faae sikkert ingen Plads!“ — „Nu, hvad bryde vi os derom!“ — „Men jeg bryder mig derom!“ — Ah, saaledes! Nu forstaaer jeg det! Den smukke Maria syn-
ger i Aften . . . “

De to Samtalende vare Fyrst Feodor Pugatschin og Grev Ivan Sbrogoff, Begge Capitainer i eet og samme Garderegiment, og forenede ved et inderligt Vensskab lige fra deres Barndom. Længe gjaldt Pugatschin og Sbrogoff for de muntreste og elskværdigste unge Mænd i de høiere Cirkler i St. Petersborg. Men Feodors Character forandrede pludseligt; han blev alvorlig og dybsindig, og denne Forandring i hans Væsen blev heller ikke uden Indflydelse paa hans Ven Sbrogoff. Den egentlige Grund hertil var en Hemmelighed, som kun de to Venner vidste. Feodor elskede Sangerinden Maria lidenskabeligt.

Maria var ingen af hine Kunstnerinder, som Frankrig og Italien sender, og hvis Triller og Coloraturer Directuren ved det keiserlige Theater betaler med store Sum-

mer. Maria havde nydt sin første Underviisning i det musikalske Conservatorium i St. Petersborg. I Almindelighed bragte Eleverne i denne Anstalt det i hin Tid kun til Choristinder, medens de større Partier udelukkende bleve givne af fremmede Sangerinder. Maria Tschiganeka var den første russiske Prima Donna. Hendes Historie var meget besynderlig.

Den gamle Fyrst Pugatschin, Fyrst Feodor's Onkel, havde længe været sin Souverains Gesandt i Florents. Han levede og aandede kun for Musik. Da han engang bereiste et af sine Godser, som laae i den sydlige Deel af Rusland, bemærkede han blandt Bønderpigerne, som om Aftenen dandsede paa en fri Plads i Landsbyen, en endnu meget ung Pige, hvis friske indtagende Træk, som ogsaa den Ynde hvormed hun dandsede, vare ham paafaldende.

Den unge Pige begyndte at synge, og den gamle fine Dilettant, han, som havde hørt alle Italiens store Sangerinder, erkjendte strax, hvilken herlig Stemme hun besad. Ude af sig selv af Glæde over den Skat, han saa uformodet havde fundet, tog den gamle Pugatschin sin unge Livegne med til Czarens Residents, og forestillede hende for Directeurerne ved det keiserlige Conservatorium. Hun blev optaget mellem Eleverne, dog indvilligede Pugatschin kun heri under den Betingelse, at hun ikke, som alle hendes Cammerater, der ligeledes vare Døttre af Livegne, maatte vorde Keiserens Eiendom, men tilhøre ham selv, som forhen. Directeuren for Conservatoriet tilstod Fyrsten denne Begjæring, efter først af have indhentet sin naadige Herres, Keiser Paul I., Samtykke dertil.

Et Aar senere optraadte Maria i de sværeste Partier. Hun vakte megen Enthusiasme, og den gamle Pugatschin var henrykt derover. Maria blev desto gladere hilset af Publikum, da hun var Landets Datter, og den Første, som tillod Russerne at aflaste et dem allerede længe trykkende

og besværligt Nag; fremmede Talenter. Maria blev Alles Afgud, de Fornemmes som de Laves. Den simplere Folkes Klasse udtrykte sin Beundring for Sangerinden paa en temmelig kraftig Maade; de kaldte hende nemlig Maria Tschiganeka, Maria Zigeunerinden, hvilket for dem havde samme Betydning som Tryllerinden.

Maria var smuk, og saaledes fattedes hun ikke Tilbedere; hun bortviste Alle. Bagtalelsen selv vovede ikke at angribe hendes gode Rygte. Hun levede meget stille, studerede flittigt, og modtog kun Besøg af sin Herre, den gamle Pugatschin. Flere Gange havde hun bedet ham om Tilladelse at maatte løskjøbe sig af Livegenskabet, men han vilde aldrig indvillige, at hun ophørte at være hans Eiendom, uagtet han elskede hende som sin Datter; ikke fordi han vilde høste den ringeste pecuniaire Fordeel af hendes Talent, hvortil jo Loven berettigede ham, tvertimod lod han hende ikke alene beholde Alt, hvad hun ved sin Kunst erhvervede sig, men gav hende endogsaa ofte rige Presenter — men fordi han, hvis Maria var fri, maatte nødes til at omgaaes hende mindre utvungent, og hindres i at besøge hende, naar han havde Lyst dertil. Saalænge Maria, som Enhver beundrede, var hans Eiendom, i Ordets fuldeste Betydning, saalænge var ogsaa hendes herlige Stemme, hendes hele Kunst hans. Han behøvede kun at sige: „syng,“ og hun sang; „spil mig en Aria paa Pianofortet,“ og hun adlød. Han vilde paa ingen Maade frivillig frastige sig en saa kostbar Skat! Nogle Mennesker anskaffe sig, for umaadelige Summer, de skønneste Heste, Andre Kostbarheder, atter Andre marmorprydede, guldstraalende Paladser; han havde nu faaet Lyst til at anskaffe sig en Sangerinde. Dog havde han lovet hende, i sit Testamente at skænke hende sin Frihed.

Det Forhold, som herskede mellem Pugatschin og hans Livegen, gav ikke onde Tunger Stof til Omtale, thi

hele Verden kjendte det nøie, og vidste hvorfra det hidrørte. Maria levede kun for sin Kunst, og fandt ikke Fornøielse ved Andet. Hun var vel ikke uimodtagelig for den heftigste Lidenſkab; men ſaa ofte hun tænkte paa Kjærlighed, paa: trængte ſig hende de bittreſte Tanker. Hun var jo dog ikke fri, hendes Sjæl, hendes Willie, hendes Følelſer vare jo ikke hendes egne, men hendes Herres Eiendom. Og hun kunde ikke tænke ſig en ſaa ædel Følelſe, ſom Kjærligheden, uden gandske fri. Hun følte ſig ulykkelig naar hun hengav ſig til diſſe Tanker, hun rødmede over ſin Stilling, og hendes Pine fyldtes uwillkaarligt med Taarer. — God Lecture og hendes lange Omgang med Pugatſchin, ſom var en meget kundſkabsrig og erfaren Mand, havde dannet hende og hævet hende høiere; hendes beſtandige Beſkjæftigelse med Kunſten havde udviklet hendes herlige aandelige Anlæg, og hun havde Intet tilbage ſom kunde minde om hendes lave Herkomſt, uden maaskee en fraſtødende Tilbageholdenhed, ſom vel ogſaa kunde antages for ædel Stolthed. Over tyve Gange havde hun beſluttet, at kaſte ſig for Keiſer Pauls Fodder, ſom ofte havde givet hende Beviſer paa ſin Bel: villie, for at anraabe om ſin Frigivelse; men Frygt for at bedrøve den gamle Pugatſchin afholdt hende derfra, — hun havde ikke glemt hans mange Belgjerninger mod hende, og agtede ham ſaa meget, at hun ikke engang vilde mod: ſætte ſig hans Oldingsluner.

Feodor, den unge Gardecapitain, var indført hos Maria, ved Onkelens Protection, og havde af og til af: lagt hende ſin Viſit. Dog havde han miſshaget hende fra den første Dag hun ſaae ham; paa ham havde hun over: ført alt det Had ſom hun følte mod ſin Undertrykkelse, den gamle Pugatſchins godmodige Omhu afvæbnede hende, men i Feodor ſaae hun det personificerede Tyrannie, der oprørte hendes Stolthed. Han talte til hende om ſin Kjæ: rlighed, og hendes Miſtænksomhed troede, at han vilde paa:

trænge hende den; hans Bønner forekom hende som Befalinger, hans Taarer som Trudslar, og han, som elskede hende lidenskabeligt, indgjød hende en saadan Afsky, at hun bad sin Velgjører at nægte sin Neveu Udgang i det Huus hun beboede.

Og dog elskede han hende saa inderligt, hendes Haardhed og Kulde kunde ikke udslukke hans Kjærlighed; men hans forsmaaede Lidenskab kunde vel have forledet ham til ubetænksomme Skridt, hvis ikke Ebrogoff, som Ven, havde staaet ved hans Side med den tvrigste Deeltagelse, og bevogtet ethvert af hans Skridt. Dog søgte han for-gjæves at adsprede ham ved Spil, Jagt og Selskaber, eller at lede hans Opmærksomhed paa den russiske Adels stjerne Damer. — Arvingen til en af de rigeste Tyrster blev dog en livegen Sangerindes forsmaaede Tilbeder, og Skyerne paa hans Pande forsvandt kun da, naar hendes Navn paa Theaterplakaterne forkyndte ham den Lykke, at han om Aftenen skulde see hende i Kunstens fulde Glands.

Paa hiin Aften, da vor Fortælling begyndte, gav man første Gang en af Mozarts Operaer, som var oversat paa Russisk, og hvori Maria havde Hovedpartiet. Alle Loger vare besatte, i alle lyttede Damer, i glimrende Pynt, og Herrer med guldbroderede Hofdragter eller Uniformer, begjærlige efter den endnu ubekjendte Musik, medens Parterret var fuldt af Folk af Middelstanden og gamle Kjøbmænd med deres lange Skjæg. Da Tæppet faldt, fremkaldtes Maria med Begeistring; men hun havde heller aldrig sjunget skønnere. Den gamle Pugatschin svømmede i et Hav af Henrykkelse, og Feodor, i en Hjørneloge gandske nær ved Proscentum, vendte ikke sine Bine fra hende. Da hun traadte frem, for at takke Publikum, søgte han hendes Blik; hun bemærkede ham, og stirrede et Sekund gjennemstrængende paa ham; men der laae saa meget Foragtende, saa megen Brede i dette Blik, at han ikke formaaede at

udholde det. Det udtrykte en Slavindes hele Hævn, som for et Dieblig Dronning, fra sin Thrones Høide nedstyrter den, som hun holder for sin Undertrykker.

Da Maria steg ind i sin Glæde, for at føre hjem, saae hun en Mand staae ved Operahusets Portal, som tryk- kede den ene Haand fast mod sit Hjerte, og hævede den an- den ligesom bønligt mod hende. Det var Feodor!

Endnu den samme Nat blev han pludseligen vækket. Hans Onkel, den gamle Fyrste, havde faaet et Slagtilfælde og var nær Døden. Feodor ilte til hans Leie, men for sildigt — han levede ikke mere. Overrasket af Døden havde han intet Testament gjort, og saaledes var Feodor hans eneste Arving.

Efter nogle Dage, som han gandske helligede til Sorgen for sin faderlige Ven, ilte Feodor til Maria. Hun var kold og afmaalt imod ham, som hun altid havde været. Det nye Forhold, i hvilket hun stod til Feodor, som nu, formedelst Arveparten, var blevet hendes Herre, havde ikke forandret hendes Følelser mod ham; han var hende forhadet, som forhen. Den unge Officier vilde tale til hende om Kjærlighed, hun afbrød ham med de Ord: „Jeg er Deres Livegen, Herre, men aldrig vil jeg vorde Deres . . .“

„Maria!“ raabte Feodor i en bebreidende Tone.

„Vilde De endogsaa tilbyde mig den Ære at bære Deres høie Navn,“ talte hun videre: „saa vilde jeg dog vægre mig derved. Altsaa er det forgjæves, at De bestor- mer mig med flere Bønner.“

Hun sagde dette saa roligt, saa koldt, og i en saa bestemt Tone, at Feodor nær var bleven vanvittig derover. Han græd, han kastede sig ned paa Gulvet og kyskede Sangerindens Fødder. Marias Medlidenhed vaagnede; hun greb hans Haand og sagde blidt til ham: „Kom til Dem selv, Herre! Hvorfor bliver De saa bedrøvet? Jeg hader

Dem jo ikke, jeg siger Dem oprigtigt, at jeg ikke elsker Dem, at jeg aldrig vil kunne elske Dem . . . “

Maria's milde Ord saarede ham endnu mere end hendes Haardhed. Han indsaae, at hun aldrig vilde give efter for hans Dnsker; han skammede sig over sin forgjæves Stræben efter hendes Gunst, og flyede hendes Nærhed.

Fra den Tid af kom en anden Crisis af Lidenstabs til Udbrud hos Feodor. Hans Fortvivlelse forvandledes til Maserie, og han tørstede efter Hævn.

En Morgen heed det i hele Petersborg, at den skønne Maria, Tryllerinden, Feen, var forsvunden; tillige erfarede man, at Feodor Pugatschin havde bedt Keiseren om Permission til en Reise til Frankrig, og saaet den. Disse to Efterretninger vakte ikke ringe Opsigt; man udtømmede sig i alle Slags Formodninger, og fandt det tilsidst meget naturligt, at Maria, forelsket i Feodor, var reist med ham til Frankrig, for at skjule sin Svaghed for deres Dine, som saa meget havde beundret hendes Dyd. Historien om Marias Flugt og Feodors Reise omtaltes i de første fjorten Dage i alle Aftenselskaber i St. Petersborg. Dog — Alt glemmes, og kort efter kom en fransk Dandserinde, som forstyrrede alle unge Herrers Hoveder. Hvad var naturligere, end at man glemte Sangerinden for Dandserinden?

Men Feodor var ikke reist til Paris, og Marias Bortfjærelse fra Hovedstaden havde ikke været frivillig. En Aften, da hun kom hjem fra Operaen, havde hun fundet den unge Fyrstes Forvalter i sine Bærelser, der efter hans Herres Befaling, og formedelst de Rettigheder, som denne havde over hende, befalede hende at sætte sig i en allerede forspændt Vogn, tog selv Plads ved hendes Side, og førte hende, saa hurtigt som Hestene kunde løbe, til et langt bortliggende Landgods. Maria havde adlydt uden at indven-

de et Ord, thi hun kjendte altfor vel sin Stilling's Hjælpeløshed.

Efter sin Herres Befaling førte Forvalteren hende til den Landsby, hvor hun var født. Den laae dybt inde i Krimm, mere end 700 Werster fra Hovedstaden, endogsaa langt fra en enhver Stad, hvor en høiere Dyrighed havde sit Sæde. Feodor vidste ogsaa ret vel, hvor ringe Forbindelserne vare mellem Hovedstaden og denne fjerne Egn, og saaledes skulde Landsbyen Bianza vorde en sand Grav for Maria. Selv begav han sig ogsaa derhen; Beboerne i hine Egne kunde jo let forklare sig hans Ankomst: hvad var naturligere, end at Arvingen bereiste de Guds, som for nylig vare ham tilfaldne. Saaledes var Alt listigt nok beregnet.

Det første menneskelige Bæsen, som Maria saae, da hun i Bianza steg ud af Vognen, var Fyrst Feodor. Han hilste hende ærbødig og bød hende Armen; hun vendte sig fra ham, og lod sig føre af Forvalteren. Feodors Narserie var grændseløs.

Den lille Træhytte, som hendes Forældre engang havde beboet, blev nu atter anvist Maria til Bolig; hun maatte ombytte sine smukke, rige Klæder med en grov, ulden Kittel, og tvinge hendes yppige Lokker i to Flætninger, som alle russiske Bønderpiger bruge det, og det blev hende forkyndt, at hun for Fremtiden maatte tage Deel i de Livs egne Arbejde. Maria rødmede over Feodors Handelsmaade, men hun klagede ikke.

Der var dog Noget man ikke kunde berøve Maria, som hendes Smykker og Klæder, og det var hiin stolte Overlegenhed, som hendes Dannelse, hendes forgangne Liv og Characterfasthed gav hende over hendes Omgivelse. Denne Overlegenhed blev snart virksom paa forskjellig Maade. Hendes nye Medsøstre ansaae hende strax fra den første Dag, ikke som deres Lige, men som deres Herskerinde. Alle bes

undrede hendes stolte, ædle Holdning. Alle bødede sig for hendes store, sorte Øies straalende Blik, og naar hun om Aftenen efter det haarde Arbeide lod sig overtale til at synge en af disse eiendommelige russiske Sange paa den fri Plads i Landsbyen, saa jublede de Livegne høit, og vilde bære hende i Triumph paa deres kraftige Arme til den fattige Hytte, hvor hun var født.

Blandt Landsbyens Ynglinge udmærkede sig Pioffe ved sin Kraft og sine mandigskjønne Træk. Hans Character var stærk og ædel. Maria havde gjort et dybt Indtryk paa ham: han elskede hende. Hans Lidenkab var raa og kraftig, som han selv. For at behage Maria, kunde han have gjort alt Muligt, ja endog modsat sig sin Herres Befalinger. Hver Morgen stod han ved hendes Dør og rakte hende Markblomster, som han havde plukket, eller en Skive Honning, som han havde fundet i et huult Træ. Maria var hans Elægtning, han vidste, at hun tidligt havde forladt sit Hjem, og at hun længe havde været i hiin store Stad, hvor Czarens Pallads staaer. Undertiden vovede han at haabe, at hun var vendt tilbage med et frit Hjerte, og maaskee vilde give ham et gunstigt Svar, naar han bad hende om at maatte anholde om hendes Haand hos Forvalteren eller hos den Ældste af hendes Familie. Dog manglede han altid Mod til et saa dristigt Spørgsmaal, han zittrede, naar han kun tænkte derpaa, og Ingen erfarede Hemmeligheden om hans glødende Kjærlighed.

En Dag (det var i den fjerde Uge som Maria tilbragte i Bianza) traadte Feodor ind i hendes Hytte; han vilde see, hvorledes hun skikkede sig i sin nye Stilling, han vilde endnu engang anvende sin Overtalelse, endnu engang tilbyde den Livegne sin Haand og sit fyrstelige Navn. Da hun saae ham, gjorde hun en afværgende Bevægelse med Haanden, og skuede endnu stolt og foragtede paa ham, som forhen i hendes Glæds og Herlighed; atter som den:

gang kunde han ikke udholde hendes Blik, og forlod hende forvirret og beskjæmmet.

Mødet, som havde forladt ham ligeoverfor hans værge: løse Offer, fælte han igjen, da han besøgte sig langt fra hende. Den følgende Morgen forkyndte Forvalteren alle Bønderne, som Skif og Brug var i slige Tilfælde, at Maria, Johann's Datter, paa Herrens Befaling skulde vende Hieronimus's, den gamle Ambrosius's Søns Kone.

Nogle Timer efter denne Bekjendtgørelse gik Bruden gommen i Skoven for at skyde noget Vildt til Bryllups: gildet, thi Giftermaalet skulde ufortøvet fuldbyrdes. Faa Timer efter fandtes han død — en Kugle havde gennem: boret hans Hjerte. De ivrigste Efterforskninger efter Mord: deren ledte ikke til nogen Opdagelse.

Den næste Morgen forkyndte Forvalteren Bønderne: Maria, Johann's Datter, skulde paa Herrens Befaling vende Simeon's, Nicolaus Søns, Kone.

Nogle Timer efter døde Simeon pludseligt, efter at han havde tømt et Glas Mjød. Lægen fra den nærmeste Stad, som hurtigt blev hentet, erklærede, at der maatte have været en meget fin Plantegift i Mjøden — dog bleve atter alle videre Efterforskninger frugtesløse.

Fra nu af gaves der kun een Gremme i hele Lands: byen: over Marias Hoved vaagede et særegent farligt Tryllerie, og alle Familiefædre erklærte Fyrstens Forvalter, at de hellere vilde lade deres Sønner tjene 20 Kar som Soldater i Czarens Tjeneste, end udsætte dem for Hiero: nymus's og Simeon's Skjæbne.

Feodor vidste neppe hvad han skulde tænke og gjøre; han var forvirret, og skammede sig over sin usle Handle: maade, som dog ikke havde ført ham til noget, og besluttes: de endeligen at gjøre en lille Udflugt for at adsprede sig og for at unddrage sig sine Bekjendtes og Undergivnes Blik. Neppe havde han forladt Bianza før Maria lod

Pioſe kalde til fig. „Du har ofte bevilſt mig, at Du er mig hengiven!“ ſagde hun til ham. Pioſe ſvarede kun med et Blik, ſom udtrykte meer end alle muelige Forſikringer. „Nu vel, ſaa tag diſſe Penge, kjøb Dig derfor Din Frihed, gaae derefter til St. Petersborg, træng Dig lige ind til Czarens Majestat, og overræk ham dette Brev fra mig . . . “ Pioſe tog Brevet; endnu før ſamme Dags Aften var han paa Veien til Hovedſtaden.

En beſynderlig Forandring var foregaaet i Feodors Bryſt, da han havde tilbragt nogle Dage ſjernt fra Maria. Den mørke Brede var veget fra hans Sjæl, og han var atter kommen til Beſindelſe. Nedſlagenhed fulgte paa Feberheden i hans Indre, ſom igjen aſtleſtes af andre Følelſer — og dyb ſkamfuldhed greb ham, over ſaaledes at have miſhandlet en ung ſmuk Pige, ſom han havde elſket, og endnu elſkede høiere end forhen. Han ſpurgte ſig ſelv, hvorledes han kunde have handlet ſaa grusomt; han lignede et Menneſke, ſom opvaagnede af en ond Drøm, gnider ſine Øine, og ſpørger ſig ſelv, om det ſkrækkelige, ſom han nylig har erfaret, kun var et Spil af hans ophidsede Phantaſie, Sandhed eller Virkelighed.

Ved ſin Tilbagekomſt til Vianza var det Feodors første Foretagende at ſende Maria et Document, ſkrevet af hans egen Haand og forſeglet med hans Naaben, hvori han ſkjænkede hende Friheden. Hun modtog det taus, uden et Ords Takſigelſe, og anordnede ſtrax Alt til ſin Afreiſe. I det Diebluk hun beſteeg Vognen, ſom ſkulde føre hende tilbage til St. Petersborg, ſtillede Feodor ſig iveien for den — hans Aaſyn var blegt, bedende hævede han Øinene mod hende; Marias Blik traf ham koldt og haardt ſom ſædvanligt, Udtrykket i hendes Træk havde Intet tabt af ſin foragtende Stolthed. Maria, den Livegne, var gandske forblevet den ſamme, ſom Maria, den tilbedte Sangerinde.

Imidlertid var Pioke ankommen til Petersborg, og begunstiget af et lykkeligt Tilfælde, havde han overgivet Czar Paul Marias Brev netop i det Dieblig, da Russernes Selvherfker begav sig til Kirke, for at bivaane en høitidelig Gudstjeneste, som skulde forherlige Festen for en over de Franske tilkjæmpet Seier. Paul var en Særling af det farligste Slags, men han var af Naturen god og ædelmodig, og han tog den meest levende Deel i Marias sørgelige Skjebne. Han skrev et egenhændigt Brev til Fyrst Feodor Pugatschin; rigtignok gav han ham deri ingen bestemt Befaling, thi han vidste hvor strengt den russiske Adel paasaae deres Rettigheder over over deres livs egne Bønder, men han yttrede det Ønske, at Gardecapitainen vilde skjænke den livegne Sangerinde Friheden, og han haabede, at hans Ønske ikke vilde være forgjæves.

Den samme Aften Czaren havde modtaget Maria's Brev, fortalte han hendes Historie i et Selskab hos Keiserens indend, og Dagen efter var den naturligviis rundt omkring i Staden. Overalt talte man om den første russiske Sangerinde, som saa pludseligt igjen var bleven Livegen. Alt hvad hun havde oplevet var saa sjældent og romantisk, at det gjorde Lykke som en pikant Roman. Derimod vidste man ikke, om man skulde fordømme Feodor's Handlemaade eller beklage ham.

Da man erfoer, at Maria atter var ankommen til St. Petersborg, vakte det en almindelig Glæde. De første Herrer ved det keiserlige Hof afslagde hende sit Besøg, Enhver vilde vide, hvorledes det var gaaet hende, hvad hun havde lidt, osv. Endelig forkyndte Theaterplakaten, at Maria igjen vilde optræde. Aldrig havde der været en saadan Trængsel ved Billetkassen, aldrig havde Huset været saa fuldt og Forsamlingen saa glimrende. Maria blev mere end forhen feiret som den første Sangerinde. Czaren

selv nedlod sig endogsaa til at besøge hende i hendes Logis. Pioke var bestandigt om hende.

Feodor's hele Væsen var saaledes, at det indgjød hans Venner de alvorligste Bekymringer. Sundhedens Roser vare vegne fra hans Kinder, og en bestandig Feber rasede i hans Arer. Forgjæves vilde man overtale ham til at adsprede sig ved lange Reiser; han kunde ikke sjerne sig fra hende. Det feilede ikke, at jo Mange sølte Medlidenhed med ham; især gaves der i de quindelige Kredse, mange veltalende Forsvarere, som beklagede hans Skjebne. Var ikke netop Overmaal af Kjærlighed Grund til den raa Opsørsel, hvortil han havde ladet sig forlede?

Keiseren lod den unge Mand komme for sig, og sagde i den raa afbrudte Tone, som var ham egen: „Feodor, vilde Du ægte Sangerinden?“ — „Ja, Deres Majestæt!“ svarte Feodor. — „Nu vel, lad saa være! I kunne jo leve i Italien. Vær rolig, jeg vil handle for Dig.“

Om Aftenen gik han til Sangerinden i hendes Loge, og sagde hende meget Smigrende. „De maa gifte Dem!“ raabte han pludseligt: Har De en hemmelig Kjærlighed?“ — „Mit Hjerte er frit!“ — „Og kjender De en Mand, som elsker Dem inderligt?“ — „Ja, Deres Majestæt!“ — „Nu vel, saa maa De ægte ham.“ — „Ja, jeg har ogsaa allerede tænkt derpaa, dog haaber jeg, at, hvis Deres Majestæt har bestemt, at jeg skal gifte mig, De dog endnu ingen Mand har valgt til mig.“ — „Nei! Jeg veed, at De er klog nok til kun at vælge Den, som elsker Dem oprigtigt. Jeg vil indbyde nogle Herrer og Damer ved mit Hof som Vidner til Deres Forbindelse, og selv skrive mit Navn under Deresægteskabscontract.“

„Deres Majestæt, jeg tillader mig endnu kun at fastsætte een Betingelse. Tillad mig, først at nævne min Brudgoms Navn naar min Keiser har underskrevet Contracten.“

„Maragtige Qvindelune! Dog ligemeget, det være Dem tilladt.“

Næste Aften var der stort Selskab i Keiserens Gemakker. Skjælvende, og med blodrødt Ansigt stod Feodor, omgivet af sine Venner, i et Hjørne af Salen.

Maria sad mellem tvende adelige Damer, der vare som hendes Faddere i denne for hende nye Verden. Bag ved hendes Stool stod hendes Fætter Pioke, som Repræsentant for hendes Familie.

Keiseren undertegnede med raske Træk hendes Egetrækscontract. Saasnart dette var færdigt, reiste Maria sig, greb sin Fatters Haand, og førte ham midt hen i Salen. „Ham erklærer jeg — sagde hun med hoi og fast Stemme: for Gud, for min Keiser og alle disse høie og hæderlige Vidner, til at være min Gemal! Han elsker mig op: rigtigt . . .“

Feodor døde ugift.

M. Lewald.

Tre Dage ved Orinoko's Bredder.

Fragment efter det Engelske.

— — Det lykkedes William, at flye fra den franske Revolutions Rædsler og at komme ombord paa et spansk Fartoi, som seilede til Vera-Cruz. Capitainen hed Perez. Rejsen var hurtig og heldig.

Han tog to Zambaer, Mænd af en vild, ved Orinoko boende Stamme, i sin Tjeneste, og overtalte Capitainen til,

at gjøre den Reise med, som vi nu ville beskrive. De indskibede sig til Cumana og tiltraadte, med en Caravane af femten Muuldyr, Veien over Bjergene. Man befandt sig midt i den hedeste Aarstid. Al Vegetation var uddød. Smaa Afkehobe viste det Sted, hvor de yppigste Planter nys havde blomstret. Vinden rørte sig ikke. Kun enkelte Palmer fremragede hist og her. Jorden var overalt bedækket med en Skorpe, der ofte var saa fast og blank, at den saae ud som anløbet Staal. Med fordoblet Kraft fastes Solstraalerne tilbage, saa Luften næsten vorder gloende.

Da giner man, langt om længe, en dunkel Stribe paa Horizonten, som ikke forandrer sin Stikkelse. De Indfødte vide strax, at det er et Krat, hvor de kunne haabe at finde et kjølgt Natteleie. En halv Time efter opløstede Sambaerne et Glædesraab. William spurgte om Aarsagen; de viste ham et enkelt grønt Straa, der var saa kummerligt, at intet Die, uden den skarpeste Jagttagelse, vilde opdaget det. Alligevel var det et sikkert Tegn, at Jorden her begyndte at gjenerholde nærende Kræfter. Snart saaes flere Græsspirer; nogle tusind Skridt længere frem saaes allerede hele grønne Pletter; en lille Busk kom tilsyne; nu saae man en lille Eng, og omsider naaede man et halvkredsformet Krat.

William var vel ikke aldeles kraftløs, men saa angreben af Heden, at hans Hud var sprungen. Medens de Andre gjorde de almindelige Forberedelser til at overnatte her, gik han instinctmæssigt ind i Krattets dunklere Skjuge. Pludseligt opdagede han en lille Dam, hvis Grund bestod af reent Sand. Med vild Hast kastede han sine Klæder, og sprang ud i Vandet. Nogle Dieblikke nød han en ubeskrivelig Bederqvægelse. Men pludseligt fornåm han et Slag, der gjennemrystede alle hans Muskler. Uvilkaarligt udstødte han et høit Skrig, og tumlede tilbage. Et an-

det Slag ramte. Han raaber høit om Hjelp, han vil flye, men Slagene gjentages; de bedøve og lamme ham. Han seer sig, med ubeskrivelig Rædsel, omsnoet af en sortblaa Elange!

Hans Angstraab naaer hans Reiseføllers Dren. Alle gribe de til Vaaben, og ile ham til Hjelp. Han er just i Begreb med, at synke uden Bevidsthed. Den ene Zamba kaster sin Fangeløk til William, saa heldigt, at man strax kan trække ham iland. Dyret vorder bange, slipper sit Bytte, og springer tilbage i Søen.

Da William vaagnede af sin Bedøvelse, laae han paa den skyggesfulde Grønsvar, omgiven af Perez og Zambærne. Han følte en heftig Smerte i alle Lemmer. „Du har været i en stor Fare! sagde Perez: En Zitteraal, En af de største og stærkeste, jeg nogensinde har seet, havde snoet sig om Dig.“

William var saa lammet, saa afmægtig, at han hverken kunde gaae eller staae, ei engang holde sig paa et Muuldyr. Man maatte derfor holde et Par Afsidage.

Nu blev Veien livligere, snart bakket, snart gennemskaaaren af klare Bække. Hist og her saaes enkelte Gaarde, som tilhørte Eierne af de store Lama-Hjorde. De vare for det meste byggede op mod høie Palmestammer, tæt ved en Kilde.

Man naaede Orinoko. I en Baad lod man sig sætte over til Muitaca, hvor Perez leiede et større Fartøi, for at seile videre opad Strømmen, hvor dens Bredder ere mindre beboede og Naturens Bildhed derfor giver den Reisende et rigere Udbytte. Endnu var dette muligt, men det var ogsaa den høie Tid, thi Aarets hede Periode nærmede sig sin Ende, og man kunde snart vente Regntiden. Denne Fart varede flere Uger. For at dække de store, med dette Foretagende forbundne Bekostninger, havde man indkjøbt et

Forraad af Fabrikvare, som man solgte eller omtusfede undervejs, hvor man fandt Strømbredderne beboede. Naturfluespillene, som frembøde sig paa denne Rejse, vare yderst mangfoldige. Ved begge Bredder laae uhyre Krokodiller, ofte i uoverskueligt Antal, strækkende sig i Sandet. Saa snart disse Dyr engang have smagt Menneskekød, æde de Intet hellere. I Regntiden bryde de skareviis ind i Landshyerne. Deres Bid er saa stærkt, at de med eet Ryk kunne rive en heel Fjerding af en Bøffel. De stærkeste Been knuse de med største Lethed. Af Skovdyrene frygte de Ingen, ei engang den glubende Jaguar, en Tigerart, der ofte har frygtelige Kampe at bestaae med den.

En Dag, henimod Aften, saae man, midt i Strømmen, en fremragende Granitklippe, hvorpaa stod et uhyre Træ af det Slags, som de Indfødte kalde Manguar, hvis utallige, brede Grene i horizontal Retning beslyggede hele Klippen, og paa nogle Steder endogsaa bøiede sig ud over den ned mod Vandspeilet. William havde Lyst at bestige denne Klippe. Plaget af Insekter, havde han næsten slet ikke sovet den sidste Nat. I dette Træes Grene lod Løderhængeskøien, den saakaldte Hamac, sig fortræffeligt op hænge, og det saa høit, at Insekterne ikke kunde naae den. Her, i den grønne, kjølige Løvsal, omgiven af den sagte Strømning, vilde han tilbringe en kostelig Nat. Paa billigede hans Plan, lod Hængeskøien befæste i Træet, og seilede derpaa tilbage, for at fæste Anker ved Bredden, der laae omtrent 500 Skridt borte. Her vilde han jage efter vilde Fugle, da man trængte til friske Levnetsmidler.

Beundrende stod William under den grønne Løvhrælvning, der udbredte sig over ham. Glat skjød Stammen omtrent tredive Fod iveiret; her drev den sine nederste Grene. Han vilde derfor slet ikke have kunnet naae sit Leie i den grønne Krone, hvis ikke de opmærksomme Zambaer havde bundet et Toug om den nederste Green, ved Hjælp

af hvilket han let kunde arbeide sig op. Han gjorde det, og i det han steg videre fra Green til Green, tog han sit nye Sovestue i Diesyn. Det var saa svagt og skyggesfuldt, at en indisk Fyrste ikke havde kunnet ønske det bedre. Mogle saa Grene høiere havde William den skønneste Udsigt, thi her var en bred Nabning i Lovet, og han kunde tage Plads paa en langt fremragende Green, som skaffede ham et frit Blik over Strømmen og dens Bredder. Mod Syd streifede Diet hen over et bølgende Hav af Skove, som begrænsedes af en Bjergrække; paa den anden Side saae man den prægtige Munding af Rio Capanaparo, en Biflod af Oronoko, som her forenede sig med denne. Følgende Havets Strøg saae Diet over den uendelige Vandflade og over tallose Granitklipper, lig den, William havde valgt til sit Hvilested. Under ham brød Strømmen sine Bølger mod Klippedæmningen. Og dette grandiose Male:rie var ligesom besjælet. Nær over Jorden hvirvlede tykke Sværme af tropiske Insekter; høit i Luften saaes Skarer af store Fugle, Papegøier, Heirer, vilde Euaner. Solen sank lidt efter lidt dybere mod Horizonten, og Atmosphæren opfyldtes af graae, taagede Dunster, der ere Regtidens Forbud. Men i Solens skraae Straale antog disse et violet eller purpurfarvet Skjær og udbredte en fortryllende Duft over Landskabet. Dette store Skuespil forjog Sønnen fra Williams Dine, ihvor modig han end var. Nedsænket i en sød; tungsin dig Belyst, vuggede han sig paa Grenene, og hans Sjæl fordybede sig i Fortidens Billeder. Solen sank bag Skovene; Atmosphæren blev tættere. Fra Tid til anden hørtes i det Fjerne en huul Lyd, som syntes at komme fra Urskovene trindt omkring. Han lyttede. Lyden blev stærkere, og løb rundt paa Horizonten. Pludseligt blinker et Lyn, og et Dieblik er hele Landskabet overstraalet som med et svovlet Lys. Et Tordenveir! Et Tordenveir, alt i vore Egne Naturens meest majestætiske Phænomen! Et

Jordenveir mellem Bendekredsene, hvor alle Naturkræfter vore gigantisk! Iaa Sekunder efter Lynet lød det fra den sydlige Horizont som et dumpt Kanonskud, een, to, tre Gange! Derpaa vaagnede alle Skovenes og Høienes Echo stemmer og trindthen over den vide Flade lød en rædsom Rullen, som vorte fra Sekund til Sekund. Mørkt gif Strømmen under Williams Fodder; Taagedunsterne traf sig sammen til tætte Skyer; fra Syden nærmede det sig svaølgraat, uveirstungt, som et langsomt vorende, over Jorden sig henvæltende Bjerg. William var i ubeskrivelig Bevægelse; han følte sig som forloren i denne Ensomhed. Jordenens Rullen forstummede fra Tid til anden, og begyndte derpaa endnu stærkere. I Mellemrummene herskede hiin beklemmende Stilhed, som gaaer foran alle Jordenveir, og som her kun afbrødes ved enkelte Lyd, ved en Abeskares hvinende Skrig eller en Jaguars vidtlydende Brøl i Urskoven. Med sjunkne Vinger droge Fuglene hen over Vandfladen; hist og her opløstede enkelte Krokodiller deres hæslige Hoved over Vandet og aabnede snæstende deres Svælg. Men saasnart Jordenen lod sig høre paany, dukkede de strax under igjen.

Snart var Alt trindtomkring indhyllt i Nat. William spiste tilaften, men levnede noget af det medtagne Forraad for det Tilfælde, at hans Venner ikke skulde afhente ham betimeligt nok næste Dag. Der faldt nogle store Regndraaber.

Efterhaanden følte William nu sin Mødighed og steg derfor fra sit frie Sæde tilbage i den dunkle Løvhyveling, hvor hans Hamac hang. Han lagde sig i denne, bedækkede sig med sin Kappe, og ventede nu en vederqvægende Søvn, der ogsaa indfandt sig.

Hvorlænge han havde sovet, vidste han ikke. Men pludseligt vakttes han af en frygtelig Larm, og da han ikke strax var sin Stilling bevidst, vilde han springe op. Han

stødte med Hovedet mod en stærk Green, og tumlede tilbage. Nu først befandt han sig, hvor han var. Det var et stærkt Tordenskræld, som havde vakt ham. Strax efter hørte han det pibe og bruse trindtom sig, og inden en Minut forløb, trængte Tordenregnen gennem det tatte Løvtag ned til ham. I et Dieblif var han gjenneblødt. Han arbeidede sig op af den dyndvaade Hamac, greb en Green over sig og svang sig op. Det var bælgmørkt trindtomkring. Imidlertid bøde dog de brede Grene ham et taaleligt Sæde. Men snart begyndte han at ryste af Kulde. Natten var ham uendelig lang og han længtes med stigende Angst efter Morgenens. Omfider begyndte det at dæmre, saa at han, dog endnu ubestemt og usikkert, gennem Løvet kunde skimte Lusten. I dette rædsomme Halvmørke saae han to skinnende Punkter, der bevægede sig hid og did. Snart erkjendte han, at det var Dinene af et eller andet Dyr, som sad paa en af Nabogrenene. Han gruede for denne dødsstille, uhyggelige Nabo, thi han vidste ei, om det var en Fugl, maaskee en Glente, eller et andet Roddyr, der var klattret op ad den glatte Stamme. Da larmede det pludseligt under ham; han hørte Brølet af en Jaguar eller Tiger, som var svømmet gennem Strømmen, rystede sit vaade Skind, og, snart brølende, snart hylende, omkredsede Træet, hvori den havde opdaget et Bytte. William stivnede af Skræk, da han bemærkede denne nye Fare; ogsaa det usynlige Dyr i hans Nabo:skab maatte frygte denne Sjende, thi de klare Dienstjerner forsvandt pludseligt. Imidlertid gjorde Tigreren nogle magtige Spring og maatte have naaet en af de nedhængende Grene, thi de bøiede sig knagende under dens Vægt, og man hørte, hvorledes den svang sig op i Løvet, kæmpende sig videre fra Green til Green. See det Udyr, som truede ham med Døden, kunde William ikke; dog kjendte han Jaguaren paa Brølet. For sine Dine saae han da en græsfelig Død, i Orkens Tensomhed, fjernt fra sine

Venner. Stedse nærmere kom Uhyret; pludseligt knagede en Green og man hørte et Legem falde — derpaa var Alt igjen dødsstille. William bøiede sig forover, lyttende bange og beklemmt. I denne Stilling tilbragte han Næsten af Natten.

Omsider veeg den og Regnen sagtnedes. Det var nu saa lyst, at William igjen kunde orientere sig. Han følte sig meget afkræftet, og kun med stor Møie formaaede han, at arbejde sig op paa det frie Sæde i Træets Top, hvorfra han kunde overse Egnen. Men hvilket nedslaaende Skuespil frembød sig for hans Bine! Saavidt han spejdede, var ingen Bred at see; han saa Intet, uden et flyet Taagehav, og selv Strømmen, som bruste under ham, kunde han ikke see. Hvorledes skulde vel hans Venner kunne finde ham! Han følte en heftig Hunger; men Levningerne fra igaar vare bedærvede. Kun Flasken med Arrak var i Behold.

Hans første Sorg var nu, at opsoge sig et bekvemt mere Sæde; thi Hamacen var ham til ingen Nytte mere. Til Lykke fandt han endnu et temmelig tørt Rum nærved de første Grene, som Stammen drev. Han tænkte nu paa at forskaffe sig et Forsvarsmiddel, hvormed han kunde, om ikke beseire, saa dog forjage, en Fjende. Han havde en temmelig stor Lommekniv hos sig; med den afskjær han en ung Green, som han tilspidsede skarpt i den ene Ende; dette Vaaben kunde da bruges som Spyd og som Kølle. Dermed forløb nogen Tid. Regnen vedvarede endnu; Taagen lagde sig saa tæt om Træet, at han ei engang kunde see den yderste Rand af Grenene. Den vaade Kuld rystede ham. For at røre sig, klattede han høiere op i Træet. Forgjæves sad han her en heel Time, ventende paa, at Taagen skulde fordele sig. Han vilde stige ned igjen, da der raakte ham en ny Skræk. Paa en Green lige foran sig saa han to funklende Stjerner, der blinkede under Løvet

som et Par Topaser. Sin tilspidsede Stok, som hindrede ham i at flattré, havde han lagt i Hamaken. Uden at røre sig, dog skjælvende, blev han siddende paa Grenen. Da raslede det i Løvet, de to guldgrønne Dine rykkede nærmere, og han saa den halve Krop af en Iguana, et Slags Fiirbeen af uhyre Størrelse. Dens Hoved var saa stort som en Hunds af Middelstørrelse. Den syntes at see sig forsigtigt om; derpaa kom den nærmere med hurtigt trippende Skridt, og stod saa atter stille. Da det glatte, slibrige Dyr nærmede sig paa denne Maade, og slet ikke syntes at frygte et Mennekses Nærværelse, grebes William af saadan Skræk, at han nær var styrtet ned. Neppe formaaede den Tanke at berolige ham, at Iguanerne i Grunden ere uskadelige Dyr. Han kom paa det Indfald, at rykke endnu længere hen mod Grenens Ende; men i det han vil dreie sig, seer han en anden Iguana, endnu større end den første, der forundret stirrede paa ham med sine Metakline. Gysende, feterystende, blev han siddende. Gandske nedtrykt af Mæthed og Ildebefindende, rørte han sig ikke af Stedet.

Solen begyndte imidlertid at klare Taagen. Træet og Strømmen vare nu gandske synlige. Med Forundring saae William, at Granitblokken, som igaar ragede høit op over Bølgerne, nu allerede paa nogle Steder skjultes af Vandet. Det var et trøstløst Syn! Thi mod denne rædsomme Strømning formaaede hans Benner ei at kæmpe sig frem — det indsaae han vel. Nu viste sig Strømbreddernes dunkle Omrids paa Horizonten; dog vedvarede Regnen endnu. Det blev Middag. Et let Lusttræk adspredte Taagekyerne, saa William kunde see en stor Deel af Landskabet. Men hele Egnen lignede en uhyre Søe. Rio Capanaparo's Foreningspunkt med Orinoko var forsvunden. Det Sted, hvor Perez havde lagt sig for Anker, var, saalidt som Fartøiet selv, ikke at opdage.

Med Gru sad William endnu stedse mellem begge Iguanerne. Da fuste det pludseligt over ham i de høieste Grene, en mægtig Fiskeørn slog ned og stødte paa den ene Iguana, som den vilde tage med sig. Som et Lyn forsvandt den Anden, medens den Grebne blev ført op i Luf-
ten af Fuglen. Med saadan Magt modstod den her sin Fjende, at denne maatte slippe den. Tæt ved William styrtede det blødende Dyr ned, og han saae, hvorledes det lynsnart forsvandt i Bølgerne.

Nu blev Scenen under ham stedse mere levende. En Mængde Heirer, Flamingoer og andre Vandfugle spillede i Vandet under Træet; hele Skarer af Skruptudser svømmede paa Orinoko, og man saae deres sorte Ryg rage frem over Vandet. Hele Hjorder af Lamaer og andet Vildt kastede sig badende ud i Strømmen og svømmede over til den anden Bred. De vaklede de sovende Krokodiller, som rask skjød op, for at forfølge deres Bytte. Men nu angrebes de selv af blodtørstige Jaguarer, og nu begyndte en rædsom Kamp, hvori snart den ene maatte bukke under, snart den Anden.

Nu hørtes et huult Brøl gandske nær. Speidende saae William ned, og opdagede til sin Skræk en Jaguar, som, dukkende op af Strømmen, søgte fast Grund ved Roden af Træet. Endnu var en Deel af Granitblokken ubedækket af de stedse voxende Bølger. Her tog det byttegraa-
dige Dyr sit Stade, strakte Forpoterne langt ud, lagde sig paa dem, skjød Ryg, slog mægtige Ringe med den smuktigrede Hale, og rakte, speidende og brølende, Hovedet op mod Træet. Det var siensynligt, at Tigerens skarpe Lugt havde opdaget Byttet i Træet, og at den nu søgte en Leilighed til at sætte sig i Besiddelse deraf. Som om den undertænkte en Angrebsplan, besaae den, med sine funklende Blikke, Træet fra Øverst til Nederst, omgik det, i flye Kreds, med sælsomt krummet Ryg, satte sig paa Halen og

paa Bagpoterne, som for at opmuntre sin Modstander til Kamp. Den foer igjen op, gjorde nogle Spring, slog et Par Kolbøtter, ligesom for ret at gjøre sig kampvrellystig, og blev endelig, med graadigt funklende Blik, vildtbankende Bryst og brændende Tunge, staaende foran Stammen. William holdt sig stille, han greb kun efter sin Stok, og udsaae sig et fordeelagtigt Stæde, for at kunne modtage Fjenden forskandsset og dog med Armen fri til Stød og Hug. Derfor tog han sin Plads paa en Tvege, hvorfra han imag kunde naae den glatte Stamme, medens han selv var dækket af tætte Grene. Ufravendt saa han nu paa Norddyret. Pludseligt krummede Tigeren sin strøgne Krop, trak Bagpoterne til sig og gjorde et uhyre Spring op mod Stammen. Uvilkaarligt foer William sammen, thi Jaguarens Springkraft forekom ham saa mægtig, at han meente, den maatte naae ham i det første Sæt. Men kun indtil en Trediedeel af Stammens Høide havde Springet baaret den; her havde den slaaet de skarpe Kløer fast ind i Barken, og flattrede nu langsomt, listigt, lurende, nærmere og nærmere. Nu var den saa nær, at William tydeligt hørte dens korte, graadige Nandedbræt. En varm Damp steeg ud af dens aabne Svælg. Forsigtigt boiede William en Green tilbage, for frit at kunne hale ud, til et Slag. Lommekniven, hvoraf han, i yderste Nødsfald, vilde betjene sig som af en Dolk, havde han stukket fast i Træets Bark, for at have Brugen af begge Hænder fri. Nu var Jaguaren saa nær, at han kunde naae den. Af al Magt halede han ud med sin Stok, og traf Dyret lige i Panden, stærkere og sikkrere, end han havde haabet. Tigeren udstødte et Hyl, og veeg tilside. William løstede Armen til et nyt Drag, men det smidige Dyr var allerede undvegen og sad paa den modsatte Side af Træet, hvor han ikke kunne naae det, uden først at indtage en anden Stilling. Denne Tid havde det listige, byttehungrige Dyr

benyttet til at udsøge sig et fordeelagtigere Angrebspunkt. Det havde stuet sin dampende Snude under en Green, saa William ikke kunde træffe det i Hovedet, og strakte en Pote langt frem, for at svinge sig op mellem Grenene. Med den tykke Ende af Stokken var Fjenden ikke til at ramme meer. William forsøgte derfor, at bruge den spidse som en Landse. Det lykkedes ham, i et gunstigt Dieblis, at støde Spidsen af Staven i Tigerens Svælg. Denne udstødte et frygteligt Brøl, men trak sig tilbage, og tænkte paa et nyt Angreb. Pludseligt sammentrak den hele sit Legeme og sprang derpaa iveiret, i det den med den høire Pote fik fat i en stærk Green. Paa dette Angreb var William ikke forberedt. Hans Stok nyttede ham ikke mere. Tillykke beholdt han sin Nærsværelse og tænkte strax paa et Forsvarsmiddel. Naar rev han Kniven ud af Stammen og angreb sin Modstander med den. Med et hurtigt, fast Blik borede han Kniven ind i Dyrrets venstre Die. Den gruelige Smerte afpressede det et frygteligt Brøl; det slog iblinde med Kloen efter sin Fjende. William undveg behændig, og det afmægtigt-rafende Dyr tumlede tilbage. Med Møie holdt det sig fast ved den glatte Stamme og snoede sig om den, for atter at søge et nyt Angrebspunkt. Dreuet af Smerte, Raserie og Hunger, vendte det trediegang tilbage. Det gjorde et mislykket Spring, og nu trykte William af al Magt Spidsen af sin Stav ind i dets bløden: de Dienhule. Det brølte frygteligt, pidskede Stammen med sin Hale og slog vildt om sig med Klørne. Et Slag streifsede Williams Arm, vel let, dog saaledes, at hans Blod flød. Trediegang maatte Jaguaren vige for sin Fjendes Behændighed og Kraft. Bedøvet tumlede den tilbage, og faldt ned paa Klippegrunden. Her omkredsede den Træet i vilde Spring med grueligt Brøl. Alle svagere, værgeløse Dyr vare flygtede. Kun nogle Krokodiller rakte deres gæbende Svælg med de skarpe Tandrakker ovenfor Vandet og

syntes at lure paa, at Tigeren skulde styrte sig i Bølgerne, for da, i det dem fordeelagtigere Element, at begynde Kampen med den. Men Jaguaren bemærkede ikke disse Fjender. Hele dens Opmærksomhed var henvendt paa Byttet i Træet. Nu svang den sig op paa en nedhængende Green. Et Augreb fra denne Side var William ei istand til at væge sig imod. Men, nedtrukken af Dyrets Tyngde, bøjede Greben sig saa dybt ned med sin Byrde, at den dukkede ned i Strømmen. Dette Dieblif benyttede to lurende Krokodiller, der længe syntes at have ventet paa Kampens Udfald. Det ene af disse Uhyrer greb med Tænderne Tigerens Hale og Bagpoter, og rev den saaledes heelt ned i Strømmen. Et Dieblif efter begrov den anden Krokodil Jaguarens Hoved i sit Svælg, og i et Nu vare Begge forsvundne under Vandet tilligemed Tigeren.

William aandede dybt! Han følte sig ubeskrivelig mat, trængende til Hvile. Med Røie klattede han op til sin Hamac, for at sove. Mat indtil Døden lagde han sig i den vaade Røie, og hensank snart i en halv Bedøvelse. Han havde ikke Kraft mere til at haabe, men hengav sig i den Skjebne, her, fjernt fra alle menneskelige Væsener, at finde sin Død. Graae og kolde trak Taageskyerne sig om Træet; de monotone, nærmere eller fjernere Stemmer af vilde Dyr; Strømmens hule Brusen; den pladskende Regn; afbrød den øde Stilhed. To Glenter med skaldet, askefarvet Hals og Hoved satte sig, som Dødsfugle, paa en Green lige over for ham, og syntes, med deres hase Røst, at klage over, at deres Bytte blev dem forholdt saalænge. Det Hele lignede Forberedelserne til en mørk Jordefærd, som en i Stivframpe Liggende kan høre dem.

Med William's aandelige Lidelser forenede sig legeomlige. Han følte en smertelig Trækning i alle Lemmer; hans Hunger blev stedse heftigere. — Saaledes nærmede sig den anden Nat. Den syntes ham uendelig. Vilde Drøm-

me afløste hinanden i hans forstyrrede Hjerne. Fra Tid til anden vaagnede han af Sult og Smerte; og da vendte hans Bevidsthed tilbage. Ofte randt det ham i Tanker, hvorledes han kunde ende alle sine Lidelser ved at styrte sig ned af Træet . . . .

Langt om længe, henimod Morgen, sank han i en urolig Slummer. Stundom troede han, at høre nogle Skud falde i det Fjerne; men naar han saa foer op, mærkede han, at det var enkelte Jordensfrald, der havde skuffet ham.

Dagen frembrød, en frisk Vind havde forjaget Taagen; man saa temmelig langt op ad Strømmen. Med Møie reiste William sig op, for at see sig om. Men forfærdet foer han tilbage, og udstødte uvilkaarligt et høit Skrig, thi af alle Naturens Rædsler var endnu den grueligste tilbage. Han saa en stor Slange, som, snoende sig om Træet, rakte Halsen iveiret og næsten kunde naae ham med sit Hoved. Han foer op, for enten at flye, eller styrte sig i den aabenbare Død. Men han var for svag til fortsat Anstrengelse. Han tumlede tilbage. Da hørte han et Knald ligesom tætvæd sig; strax et andet, et tredie . . . .

Det var hans Venner, Perez og Zambaerne, som, ved tre heldige Skud, i ti Skridts Afstand, dræbte den skræffelige Boa, hvorpaa de ilte at hente ham ned. — —

Ludwig Rellstab.

Titian's Son.

I.

Det var i Februar Aar 1580, da en ung Mand, ved Dagens Frembrud, gik over Torvet i Venedig. Hans Klæder vare i Uorden; hans Baret, smykket med en skarlagensrød Fjer, var trykket dybt ned i Dinene; Sværd og Kappe slæbte han trægt efter sig, og sparkede hovmodigt til Fiskerne, som sov paa Steenbroen. Pludseligt blev han staaende et Dieblif. Maanen gik just ned, og allerede belyste Morgengrøden Dagens Pallads. Fra Tid til anden steg en tyk Røg, et flygtigt Blus op fra et nærliggende Pallads. Bjælker, Stene, store Marmorquadre, Ruiner af alle Slags standsede Fængselskanalens Løb. En uhyre Brand havde for kort siden ødelagt en Patriciers Pallads. Endnu fore Gnister op af Gruushoben og belyste, med deres frygtelige Skjær, en Soldat, som bevogtede Ruinerne.

Dog syntes den unge Mand hverken at røres ved Synet af Ruinerne, eller af den skønne Himmel, som smykkede sig med det pragtfuldeste Farvespil. Han saae mod Himlen nogle Dieblifke, som om han igjen vilde forfriske sine blændede Pine. Men snart syntes Dagslyset at falde ham til Besvær; han hyllede sig fastere i sin Kappe, og fortsatte iilsomt sin Vej. Snart stod han atter stille, ved Døren til et Pallads, og bankede paa. En Tjener aabnede med en Fakkell i Haanden. I det Dieblif, han indtraadte, vendte han sig endnu engang om, og raabte, med et Blik imod Himlen: „Ved Bachus, mit Carneval kommer mig dyrt at staae!“

Denne unge Mand's Navn var Pomponio Filippo Becellio. Han var Titian's anden Søn. Engang et Barn fuldt af Aand og Phantasi, var han en Gjenstand

for sin Faders skønneste Forhaabninger; men hans Spille-
syge havde kastet ham ud i et tøileløst Liv. Det var først
fire Aar siden den store Maler og hans ældste Søn Ho-
razio, næsten paa een og samme Tid, vare døde, og i
denne korte Tid havde den unge Pippo næsten allerede
tabt den bedste Deel af den umaadelige Formue, han havde
vundet ved denne dobbelte Arv. Istedet for meer og mere
at uddanne det skønne Talent, Naturen havde skjænket
ham, og opretholde sit Navns Hæder, tilbragte han sine
Dage med Søvn og sine Nætter med Spil hos en Grev-
inde, eller en saakaldet Grevinde, Orsini, som levede af
at ødelægge Venedigs Ungdom. Hos hende forsamledes hver
Aften et Selskab af fornemme Spillere; man spillede, man
spiste til Aften med smukke Damer; man spiste frit — men
Huusfruens Tjeneringer betalte Alt, dobbelt og tredobbelt.
Hobeviis fløi Zechinerne fra den ene Spiller til den Anden;
Grevindens Beninder beruste de Spillende med deres farli-
ge Blikke, og Cypervinen, som flød i Strømme, fuldendte
en Ruus, der kun alt for ofte afløstes af Skjændsel og
Anger.

Fra dette fordærvelige Huus var det, Helten i vor
Fortælling kom. Han havde om Natten lidt mere, end eet
Tab. At han havde tabt en betydelig Sum i Tjenningspil,
var just ikke noget meget Ualmindeligt; men — det eneste
Malerie, han i sit Liv havde fuldendt, et Malerie, der af
alle Kjendere rostes som høist fortræffeligt, var gaaet til-
grunde i Palladset Dalfins Brand. Det var et historisk
Billed, malet med en Vegeistring og en Driftighed, der
endogsaa vilde have været hans Faders Pensel værdig. I
en riig Senators Bestidelse, deelte det Skjebne med en
Mængde Mesterværker, som en Tjeners Uforsigtighed havde
forvandlet til en Askehob. Imidlertid var Maleriets Skjebne
Pippo's mindste Sorg; langt dybere gik den U skjebne
ham til Hjerte, der allerede nogle Uger havde forfulgt ham

og ladet ham tabe store Summer i Terningspil. — Hans første Forretning, da han traadte ind i sit Værelse, var, at tage Teppet af Bordet og at tælle de Penge, han endnu havde i sit Skab. Derpaa lod han sig aflæde, og satte sig, gandske rolig og ubekymret, ved Vinduer. Det var imidlertid bleven høi lys Dag, og han sysselsatte sig alvorligt med det Spørgsmaal, om han skulde rulle Gardinerne ned, for at gaae til Hvile, eller om han skulde blive paa Benene. Det var i lang Tid ikke hændet ham, at han havde seet Solen staae op, og han fandt Himlen langt klarere, end sædvanligt. Inden han havde bestemt sig, om han skulde sove, eller vaage, drak han sin Chokolade paa Balkonen, endnu stedse kæmpende med Sønnen. Saa snart hans Dine uvilkaarligt luktes, troede han, at see et Bord, hurtige Hænder, blege Ansigter, og at høre Terningernes monotone Klappren. Hvilket sælsomt Uheld! Er det da muligt, at man kan tabe med Femten? Og lige over for ham sad hans bestandige Modpart, den gamle *Vespasiano Nemmo*, som havde kastet Arten, og nu, med et spodsk Smil, stak alt det Guld til sig, som laae opdyngtet paa Bordet. Derpaa aabnede han raske sine Dine, for at udrydde sig af denne frygtelige Drøm, og saae de unge Piger gaae over Quaien; i det Fjerne troede han, at see en kvindeelig Maske, hvilket var ham paafaldende, skjøndt det var i Carnevalstiden, thi de Fattige maske sig ikke, og det var ualmindeligt, at en venetiansk Dame gik alene saa aarled ud. Snart saae han virkeligen ogsaa, at det, han havde anseet for en Maske, kun var en Negerindes Ansigt; hun kom snart nærmere, og han fandt, at hun var ret smukt voren. Pippo boiede sig ud over Balkonen og saae ikke uden Overraskelse, at Negerinden bankede paa Døren til hans Pallads.

Dørvogteren nølede med at aabne. „Hvad vil Du? raabte den unge Mand ned: Har Du et Erinde til mig?

Jeg heddee Becellio.“ — Negerinden saae op. „J hedder Pomponio Becellio?“ — „Ja, eller Pippo, som Du vil!“ — „J er Titian's Søn?“ — „Til Tjeneste, mit smukke Barn fra Afrika: Hvad vil Du da egentligt?“

Negerinden traadte nogle Skridt tilbage, saae flygtigt om sig og op til Pippo; derpaa kastede hun rask en lille, i Papir indsvøbt Kasse op paa Balkonen, og flygtede, i det hun saae sig noglegange om. Pippo tog Kassen op, og fandt deri en smuk Pengepung, omhyggeligt forvaret i Silke. Hos den laae et Brev, der kun indeholdt de Ord: „Udgiv ei for letsindigt, hvad jeg indeholder; læg aldrig meer, end eet Guldstykke i mig, naar Du gaaer ud, det er nok for een Dag, og har Du om Aftenen Lidt tilovers deraf, vil Du altid finde en Fattig, som takker Dig derfor.“

Pippo dreiede og vendte Kassen paa alle Sider, besaae Børsen meget nøie, lagde sig langt ud over Balkonen, for heelt at kunne overskue Qvaien, og indsaae langt om længe, at han, for Diebliffet ikke vilde erfare mere. „Jeg maa tilstaae, tænkte han: det er en sælsom Gave! Kun Skade, at den kommer i uret Tid. Det Raad, den Ubekjendte giver mig, er ikke slet; men det er for sild, at fraraade En, at drukne sig, naar han allerede ligger dybt i det adriatiske Hav. Hvo mon det kan være, der sender mig denne Pengepung?“

Han grublede længe derover; det var ham klart, at denne Forøring kom fra en Dame. Pungen var af rødt Fløiel, rigtbroderet med Guld, og et saa udmærket Arbeid, at den umuligt kunde være kjøbt i en Kræmmers Bod. Han gjennemgik altsaa i Tankerne alle skønne Damer i Venedig, derpaa de mindre skønne; men forgjæves. Intet kunde føre ham til en bestemt Formodning. Kun derom var han overbevist, at den ubekjendte Grevinde maatte være meget smuk. Intet er sørgeligere, end en ubehagelig Tanke,

der vækker af flige Drømmerier; det er, som naar man vandrer paa en Blomstereng og pludseligt støder paa en Glange. Det sølte ogsaa Pippo, da han mindedes en vis Monna Bianchina, som plagede ham slemt. Han havde paa Maskeraden havt et Eventyr med denne Dame, hun var ogsaa ret smuk; men han sølte ingen Kjærlighed for hende. Monna Bianchina derimod var lidenskabelig forelsket i ham, og havde seet Lidenkskab der, hvor der kun havde været en flygtig Attraa. Hun hængte sig ved hans Fjed, tilskrev ham tidt, og overøste ham, saatidt hun saae ham, med omme Bebreidelser. Da svor han omsider, aldrig at ville betræde hendes Tærffel mere, og han holdt sit Ord. Saaledes blev det ham lidt efter lidt næsten til Vished, at kun Monna Bianchina havde broderet Pungen og sendt ham den. Hans Munterhed forsvandt; fortrædelig luffede han Vinduet, for at gaae tilsengs. Men han kunde ikke sove. Pludseligt sprang han ud af Sengen og hidkaldte sine Tjenere. En simpel Bemærkning havde paanødt sig ham. Monna Bianchina var ikke rig; hun holdt kun een Pige og denne Pige var ingen Negerinde, men en flodset Bondepige. „Velsignet være Dit sorte Ansigt og Afvikas hede Sol!“ raabte han. Og uden at tøve længer, lod han sig paaflæde og besteg sin Gondol.

II.

Han havde besluttet, at aflægge et Besøg hos Signora Dorothea. Denne ærværdige gamle Dame hørte til de Rigeste og Aandsfuldeste i Republiken. Hun var Pippo's Gudmoder, og da hun kjendte alle udmærkede Personer i Venedig, saa haabede han, hun vilde kunne hjælpe ham, at afløre den Hemmelighed, der sysselsatte ham saameget. Dog syntes det ham, endnu noget for tidligt til et saadant Besøg, og han vilde derfor først slentre lidt omkring.

Tilfældet vilde, at han just traf Monna Bianchina, som gjorde Indkjøb. Han traadte ind i en Bod, hvor hun var, og efter nogle intetbetydende Ord sagde han, uden ret at vide hvorfor: „Monna Bianchina! I har imorges sendt mig en smuk Foræring og givet mig et godt Raad, hvorfor jeg takker Eder underdanigst.“

Skjøndt hun nu slet ikke havde tænkt paa, at sende den unge Mand noget, betænkte hun dog strax, det kunde maaſkee have sin Nytte, at lade ham blive i Bildfarelsen, og svarte: „Jeg har vowed det!“ — hvorhos hun bestræbte sig for, at smile saa skalkagtigt og at rødme saa beskedent, at Pippo, trods alle sine tidligere Tvivl, var overbevist om, at den gaadefulde Pung kom fra hende.

„Og hvorlænge — spurgte han: har I havt denne smukke Negerinde i Eders Tjeneste?“ — Monna Bianchina, som bragtes udaf Fatning ved dette Spørgsmaal, hvilket hun ikke var istand til at besvare, taug et Dieblis; derpaa brast hun i en høi Latter, og løb hurtigt bort fra Pippo. Denne vidste ikke, hvad han skulde sige dertil. Forstemt og fortrædelig opgav han det Besøg, han havde foresat sig, og gik hjemad igjen. Pungen kastede han i en Krog, og tænkte ikke mere paa den.

Dog begav det sig, at han, efter nogle Dages Forløb, tabte en betydelig Sum paa sit Wresord. Da han gik ud, for at betale denne Gjeld, tyktes ham beqvemt, at kaste Pengene i den nye Pung, som var stor og tog sig smukt ud ved hans Belte. Han tog den altsaa med. Samme Aften spillede han igjen og tabte igjen Meget.

„Spiller I videre?“ spurgte Ser Vespasiano, den gamle Geheimcancellie-Notar, da Pippo ikke havde flere Penge. „Nei! svarte han: Jeg spiller ikke mere paa mit Wresord.“ — „Men jeg vil laane Jer Saameget, I forlanger!“ raabte den ædle Bertinde, Grevinde Orsini. — „Jeg ogsaa, jeg ogsaa!“ sagde Ser Vespasiano. —

„Jeg ogsaa!“ raabte en blid Qvindestemme. Det var En af de mange Nicer, Grevinden havde: „Men aabn kun Eders Pung igjen, Signor Becellio; der er endnu en Zechin deri.“ — Pippo smilte, og sandt virkeligen endnu en Zechin, som han havde glemt, paa Bunden af Pungen. „Velan! sagde han: Lader os forsøge det endnu engang; men Mere vil jeg ikke vove.“

Han tog Terningerne, kastede og vandt, satte derpaa det Dobbelte og vandt igjen — fort, inden en Times Forløb havde han oprettet begge sine sidste Tab.

„Spiller I videre?“ spurgte han Ser Bespasiano, der ei havde flere Penge liggende for sig. — „Nei! jeg var tosset nok til, at tage Alt til et Menneske, som kun vovede een eneste Zechin. Forbandet være denne Pung! Der hester sikkert en eller anden Trolddom ved den.“

Rasende forlod Notaren Salen. Pippo vilde følge ham; da tiltalte hiin Niece ham smilende: „Da I har mig at takke for Eders Lykke, saa skjenk mig den Zechin, som bragte Eder Held!“

Denne Zechin havde et lille Mærke. Pippo søgte den, og fandt den snart. Allerede vilde han give Pigen den, da udraabte han pludseligt: „Isandhed, min Skjønne! den skal I ikke have; men for at vise Jer, at jeg ei er gjerrig, beder jeg Eder modtage disse ti Zechiner af mig. Man har nys givet mig et godt Raad, som jeg vil følge. Men Lykke-Zechinen vil jeg skjenke Forsynet!“ Og dermed kastede han den ud af Vinduet.

„Er det da muligt — tænkte han paa Tilbageveien: at Monna Bianchina's Pung kan bringe mig Lykke?“

Snart forekom det ham stedse visser, at han vandt, hvergang han, naar han spillede, betjente sig af denne Pung. Saa snart han kastede et Guldstykke deri, kunde han ikke betvinge en vis overtroist Vrefrygt. „En Zechin er en Zechin, og der gives Mange, som ikke have en om Da-

gen.“ Denne Tanke lagde et Baand paa hans Ødselhed, og han spillede ikke mere saa lidenskabeligt, som tilforn.

Ulykkeligviis havde Monna Bianchina ikke forglemt sin sidste Samtale med Pippo. For at bestyrke ham i hans Bildfarelse, sendte hun ham, fra Tid til anden, Blomster eller andre Smaating, samt ømme Billeter. Men disse Artigheder behagede ham slet ikke, og han svarte heller aldrig derpaa. Da begav det sig, at Monna Bianchina, som tog sig denne Kulde meget nær, lod sig forlede til et dristigt Skridt, som høilig mishagede den unge Mand. Uden Følge indfandt hun sig hos ham i hans Fraværelse, bestak en Tjener og skjulte sig, med hans Hjelp, i Pippo's Værelse. Da han kom hjem, saae han sig alt saa nødt til, reentud at sige hende, han elskede hende ikke og at bede hende lade ham være i Fred.

Bianchina, som var ret smuk, overlod sig til den tøileløseste Brede og overøste Pippo med Bebrejdelser. Hun sagde, han havde erklæret hende sin Kjærlighed og siden bedraget hende; hendes Rygte havde lidt ved ham, men hun skulde nok vide at hævne sig. Pippo kom ogsaa i Hede; han tvang den Forbittrede til, at tage en Boufet tilbage, som hun havde sendt ham samme Morgen, og da Pungen just var ved Haanden, sagde han: „Tag ogsaa den! Vel har den altid bragt mig Lykke, men jeg vil ikke eie den; I skal overbevise Jer om, at jeg slet ikke vil vide noget af Jer!“

Men neppe havde han saaledes givet efter for sin Breddes Indskyddelser, før han allerede følte en hemmelig Anger. Monna Bianchina vogtede sig vel, at hun ikke hjalp ham ud af Bedraget. Hun tog Pungen, og gif, fastbestuttet, at hævne sig.

Om Aftenen spillede Titian's Søn som sædvanligt, men meget uheldigt. De følgende Dage gif det ham ikke bedre. Ser Vespasiano kastede stedse høiere, end han,

og vandt betydelige Summer fra ham. Han vilde trodse sin Ulykke og sin Tro paa den heldbringende Pung, spillede haardnakket videre og tabte stedse mere. Omfider raabte han, i det han en Aften igjen forlod den værdige Grevinde Orsini med tomme Lommer: „Gud forlade mig, men jeg troer, den gamle Nar havde Ret og at der hæftede en Trolddom ved min Pung. Thi siden jeg har givet den dumme Bianchina den igjen, er jeg ikke istand til at gjøre et ordentligt Kast mere.“

Samme Dieblif saae han en bekjendt Skikkelse ile forbi; det var den gaadefulde Negerinde. Han iilde efter hende, naaede hende og spurgte hende, hvo og hvor hun var. „Hvo kan vide det!“ svarte hun med et spodsk Smil. — „Nu, Du maa dog vide det! Ejener Du hos Monna Bianchina?“ — „Nei! Hvo er da denne Monna Bianchina?“ — „Nu, ved Gud! Den Dame, der for nogen Tid siden gav Dig den Væffe, Du kastede op til mig paa Valfkonen.“ — „Ak, Eccellenza, det troer jeg ikke!“ — „Jeg veed det, nægt det ikke længer, hun har sagt mig det selv.“ — „Har hun sagt Jer det selv . . . “ svarte Negerinden nglende, trak paa Skuldrene, og grublede et Dieblif. Derpaa gav hun ham et sagte Slag med Bisten og raabte, i det hun hurtigt forlod ham: „Man har havt Dig til Bedste, min gode Dreng!“

Venedigs Gader ere en saadan Labyrinth, at det ei var Pippo muligt, at indhente den listige Sorte. Omfider standsede han meget forlegen. I sin Harm løb han, paa Lykke og Fromme, om i Gaderne, og kom, næsten uden at vide det, til Signora Dorothea's Pallads. Han bebreidede sig, at han ikke havde gjort den gamle Dame det Besøg, han havde tiltænkt hende saalænge; han pleiede, i alle Sager af Vigtighed, at spørge hende tilraads, og sjelden havde han taget sin Tilflugt til hende, uden at det havde bragt ham Fordeel.

Han fandt hende allene i hendes Have, og da han havde kysset hendes Haand, sagde han: „Døm selv, kjære Gudmoder, om den Daarskab, jeg har begaaet. For ikke længe siden har man sendt mig en Pung . . . .“

Men neppe havde han sagt disse Ord, før Signora Dorothea afbrød ham med det Spørgsmaal: „Nu, er den ikke smuk? Finder Du ikke, at Guldblomsterne tage sig yn: digt ud paa det røde Fløiel?“

„Hvorledes? raabte den unge Mand: I veed . . . .“

Da traadte adskillige Senatorer ind i Haven; den værdige Dame stod op, for at modtage dem, og svarte ikke paa de mange Spørgsmaal, Pippo, i sin Overraskelse, gjorde hende.

III.

Da Senatorerne havde anbefalet sig, vilde Signora Dorothea, trods alle Bønner, dog ikke forklare sig nærmere. Hun var vred paa sig selv, fordi hun havde ladet ham forstaae, at hun var vidende om et Eventyr, hvori hun ikke vilde blande sig.

„Kjære Barn! sagde hun omsider, da Pippo ikke op: hørte at bestorme hende: Det er sandt, jeg vilde maafee gjøre Dig en stor Tjeneste ved at nævne Dig den Dame, som har sendt Pungen; thi denne Dame er uimodsigeligt En af de Vædleste i Venedig. Det maa være Dig nok; det Øvrige maa jeg fortie, fordi jeg ikke vil røbe en Hemmelighed, som jeg allene kjender og som jeg først tør aabenbare Dig, naar jeg erholder Tilladelse dertil.“

Pippo blev, i det Haab, at hans skønne Ubekjendte maafee kom til Aftenbesøg. Men der kom kun Senatorer, Magistratspersoner og Dommere. Ved Solens Nedgang forlod den unge Mand Selskabet, og satte sig i et eensomt Lysthuus. Han grublede over, hvad han nu helst skulde

gjøre, og besluttede, for enhver Pris at faae Pungen tilbage, og da hans Gudmoder nys i Spøg havde opmuntret ham til, at skrive en Sonnet over sit Eventyr, foresatte han sig, at gjøre Alvor deraf. Naar han da gav hende den, vilde hun gandske vist vise hans Ubekjendte den. Die: bliffeligt skred han til Udførelsen af sit Dobbeltforsæt.

Efterat have kastet sin Kappe i de behørige Folder og ret omhyggeligt sat sin Varet paa, betragtede han sig længe i Speilet, om han saae godt ud; thi hans første Tanke var, ved falske Kjærlighedsforsikkringer at gjenvinde *Bianchina* og at frasmigre hende den dyrebare Pung; men snart opgav han denne Plan, da han betænkte, hvilke nye Fortrædeligheder han paadrog sig ved paany at kalde denne Qvindes Lidenkskab tillive. Han fattede altsaa en gandske anden Beslutning, løb i største Hast til hende, som et rasende Menneſke, og begyndte at spille en Fortvivlelsesscene med hende.

Monna Bianchina var En af hine Venetianerinder med blond Haar og sorte Øine, hvis Hævn altid har været frygtet. *Pippo* havde Intet hørt fra hende; uden: tvivl forberedte hun i Stilhed den Hævn, hvormed hun havde truet ham. Saameget nødvendiggere syntes det ham, at gjøre et raſkt Skridt. Hun vilde just gaae ud, da han kom til hende. Han mødte hende paa Trappen, og tvang hende til, at vende tilbage. „Ulykkelige, tiltraabte han hende: Hvad har Du gjort! Du har, for at fuldende Din Hævn, forstyrret alle mit Livs Forhaabninger!“

„Store Gud! Hvad er da ſkeet?“ spurgte *Bianchina* beſtyrtet.

„Du kan endnu spørge? Hvor har Du den Pung, Du foregav, at have ſkænket mig? Bover Du endnu, at gjentage denne Løgn?“

„Hvad Magt ligger der paa, om jeg løi, eller ikke? Jeg veed ikke, hvor Pungen er bleven af.“

„Du giver mig den igjen, eller Du døer for min Haand!“ skreg Pippo, og styrtede ind paa hende med blinkende Dolk.

Bianchina troede, hendes sidste Time var kommen, og raabte om Hjelp. Men Pippo stoppede hende et Tørklæde i Munden og tvang hende til, at udlevere Pungen, som hun havde gjemt. Derpaa sagde han til hende: „Du er Skyld i en mægtig Families Ulykke; ved Dine Rænker er et af Republikens ædlest Huse rystet i sin Grund: vold. Skjælv! Dette frygtelige Huus bevogter ethvert af Dine Skridt; hverken Du eller Din Mand vil herefter kunne gjøre et Skridt, uden at et skarpt og skjult Die følger Eder. Mattens Herrer have indskrevet Dit Navn i deres Bog; tænk paa Fængslerne i Dogens Pallads! Samme Dag, Du røber en Andens Hemmelighed, forsvinder Du og Din hele Familie!“

Med disse Ord forlod han hende. Dengang kunde man i Venedig ikke udtale nogen skrækkeligere Trusel, end den, Pippo nys havde betjent sig af. Da derfor Bianchina, næsten ordlydende fortalte sin Mand, hvad han havde sagt, blev han betagen af Skræk. Ser Orio dømte meget viist, det var slet ikke fornødent, at vide, hvorved hans dyrebare Gemalinde havde paadraget sig det høieste Tribunats Unaade; men det eneste Fornødne var, at undrage sig den. Allerede næste Dag forlod han Venedig med sin Familie.

Tilfreds med Udfaldet af sit første Foretagende, skred Pippo nu til det andet, nemlig til at digte en Sonnet til sin høitelskede Ubekjendte. Rask nedskrev han fjorten Stropher. Haab, Kjærlighed, Hjerte, Smerte, Hemmelighed, alle disse lidenskabelige Udtryk, som ret flyde for Poeterne, stode til hans Tjeneste, og efter Niim behøvede han ikke at lede længe. Men — randt det ham pludseligt ihu: min Gudmoder sagde mig, at den Ubekjendte var en af

Venedigs ædleste Damer, og jeg maa vel derfor nærme mig hende lidt beskednere.

Han sønderrev, hvad han havde skrevet, og, faldende i et andet Extrem, udarbejdede han nu med stor Besvær: lighed nogle velklingende Vers, fulde af de fineste Wendinger. Frygtsom Tvivl talte her istedet for haabende Kjærlighed; istedetfor hemmelig Længsel talte han om Afgtelse og Taknemmelighed. Da han ikke kunde rose en Qvindes Undighe: der, som han ikke havde seet, tog han sin Tilflugt til nogle ubestemte Udtryk, der, naar Alt kom til Alt, passede paa ethvert Ansigt. Kort, efter to Timers Hovedbrud havde han nedskrevet nogle meget velklingende og interessende Vers.

Han affrev den paa et meget smukt Pergamentsblad, og tegnede derpaa, i alle fire Hjørner, Blomster og Fugle, som han udmalede paa det Omhyggeligste. Men neppe var han færdig dermed, og havde gennemlæst Versene endnu engang, før han fortrædelig rev dem itu. „Hvad skriver jeg da? raabte han: Hvorfor forfølger jeg dette Eventyr, naar jeg ei engang vover, at sige, hvad jeg føler?“

Han greb sin Mandoline og gif op og ned, nynnende en gammel Melodie til en Sonnet af Petrarca. Efter et Kvarteers Forløb stod han stille; hans Hjerter slog høit. Han tænkte ikke mere paa Sammelighed, ei heller paa den Virkning, hans Vers vilde gjøre. Pungen, som igjen var hans Eiendom, laae for ham paa Bordet. Han betragtede den længe.

Den Qvinde, tænkte han, som har gjort dette for mig, men kjendte Kjærligheden, maa elske mig. Et saadant Arbejde er langvarigt og kræver megen Tid. Da hun saa møisommeligt sammensøiede de enkelte Traade til et smukt Heelt, tænkte hun paa mig. I de saa Ord, som ledsagede denne Pung, var det venligste Raad. Det er en Kjærlighedsfuld Udfordring, sendt af en aandrig, elskværdig Qvinde. Og

om hun kun havde tænkt paa mig een eneste Dag — jeg vil optage hendes Handske!

Han satte sig atter ned, og rask, uden videre at betænke sig, fuldendte han et Arbeid, hvormed han var tilfreds.

Næste Morgen gif han til Signora Dorothea. Saa snart han var alene med hende, lagde han Sonnetten for hendes Fodder og sagde: „Det er for Eders Veninde!“ — I Begyndelsen syntes hun meget overrasket; derpaa læste hun Versene og svor, hun vilde ikke vise Nogen dem. Men Pippo smilte, thi han var overbevist om, at de vilde komme i rette Hænder.

IV.

Dog tilbragte han den følgende Uge meget uroligt. Men denne Uro havde ogsaa sin Ynde. Han gif ikke ud; han vovede neppe at røre sig, for ei at foregribe Lykken. Deri handlede han visere, end man ellers pleier i hans Alder; thi han var først femogtyve Aar gammel, og Ungdommen overskyver ofte Maalet, istedet for at naae det.

Den niende Dag, mod Aften, bankede det paa hans Dør. Han gif ned og aabnede selv. Negerinden stod paa Tærskelen. Hun holdt en Rose i Haanden, som hun rakte Pippo.

„Kys denne Blomst — sagde hun: den er endnu varm af min Herskerindes Kys. Kan hun komme til Eder uden Fare?“

„Det vilde være meget uforsigtigt! svarte Pippo: Hun kan umuligt komme ved høi lys Dag. Kan hun ikke komme sildigt om Aftenen?“

„Nei, hverken kan hun gaae ud om Natten, ei heller modtage Eder i sit Hjem.“

„Hun maa altsaa samtykke i, at møde mig et tredie Sted.“ — „Nei, hun vil komme hid; I maae indrette Jer derefter.“ — Pippo betænkte sig nogle Dødelikke. „Kan Din Herskerinde staae tidlig op?“ — „Med Solen!“ — „Godt, hør! Ialmindelighed vaagner jeg meget sildigt, og naturligviis sover altsaa mit hele Gesinde den halve Dag. Vil Din Herskerinde komme ved Daggrø, saa skal jeg vente hende og Ingen skal faae hende at see. Jeg skal tillige sørge for, at hun kan forlade mig useet, naar hun nemlig vil blive hos mig til det skumrer.“ — „Det vil hun! Behager det Eder, at hun skal komme imorgen?“ — „Imorgen ved Solens Opgang!“ sagde Pippo, trykte Negerinden en fuld Pung i Haanden og gik igjen op paa sit Værelse, fastbesluttet, at vaage til Dag. Han lod sig klæde af, for at man skulde troe i Huset, han gik tilsæns. Da han var alene, fyrede han stærkt i, klædte sig prægtigt paa, satte sig ved Vinduet, og hensenk i Drømmerier.

Høiere slog hans Hjerte, da et Kanonskud, som forkyndte, at Klokkeren var ser, lød fra Statskibet, der holder Vagt ved Indløbet i Havnen. Hans Lampe fik et rødtligt Stjær; et Skin af Dag lyste gjennem hans Vinduer. I dag saa han sig ikke om med matte, forvaagede Øine; skjøndt han havde tilbragt Natten uden Søvn, følte han sig dog muntre og friere, end nogensinde. Morgenrøden steg op paa Himlen, men Benedig, Forlystelsens træge Fædreland, vaagnede ikke saa aarle. En mild Vind legede med Bølgerne; i det Fjerne viste sig nogle Seil. Engelen paa Klokketaarnet af St. Markuskirken dukkede straalende op af Dæmringen, og det første Solskær skinnede paa de gyldne Vinger.

Imidlertid kimede Benedigs utallige Kirker; Republikens Duer, som, med et forunderligt Instinkt, vide at tælle Klokkeslagene, hidkom skareviis, for paa Torvet at søge deres Foder, som man paa denne Tid udkaster til dem. Lidt

efter lidt kom der Liv og Røre i Alt. Solen skinnede klart, Fiskerne beredte deres Bårer til Dagfart; En af dem sang, med sin skønne, klare Stemme, en Folkevise; en dyb Bassstemme svarte ham fra Bagdækket af et Handelskib; en endnu fjernere istemte Slutningsstropherne; snart hørte man et heelt Chor af kraftige Stemmer; Enhver sang ved sit Arbeid, og en smuk Morgensang hilste den unge Dag.

Pippo's Huus laae ved en Kanal. Pludseligt saae han Spidsen af en Gondel; een eneste Mand roede den, men piilsnart gjennemskjar den de dunkle Bølger. En Dame, rankvoren, mafferet, stiger ud og nærmer sig Pippo's Huus. Han iler hende imøde. „Er det Eder?“ spørger han sagte. Istedetfor at svare tager hun hans Arm og følger ham. Endnu var ingen Tjener vaagen i hele Palladset. Stiltiende gik de over Galleriet, hvor Dørvogteren boede. I Pippo's Bærelse satte Damen sig paa en Divan og var en Tidlang hensunken i dybe Tanker. Derpaa tog hun sin Maske af. Pippo erkjendte, at Signora Dorothea ikke havde skuffet ham, og at virkeligen En af Venedigs deiligste Qvinder sad hos ham. Det var to ædle Familiers Arving, Beatrice Loredano, Procurator Donato's Enke.

V.

Det er umuligt, at beskrive, hvor skøn Angsten og Forvirringen var paa Beatrice's Kinder. I atten Aar neder Enke og fireogtyve Aar gammel, havde hun endnu aldrig elsket nogen Mand, uden sin afdøde Egtfælle, og kun med Frygt havde hun været det driftige Skridt, at gaae til Pippo. Men hun gjorde det med et saa uroligt Hjerte, at hun maatte samle hele sin Kraft, for ikke undervejs at forandre sin Beslutning, og saaledes straalte hendes Pine paa eengang af Kjærlighed, Mod og Forvirring.

Pippo betragtede hende med saadan Beundring, at han ei formaaede at tale. Man maa befinde sig i hvad Stilling man vil, saa er det umuligt, at see paa en smuk Kvinde uden Beundring og Verbødighed. Pippo havde ofte seet Beatrice. Han havde ofte ophøiet hendes Skjønhed og hørt den lovprises af Andre. Hun var en Datter af Pietro Loredano, et Medlem af de ti Mænds Raad. Hendes Families Stolthed var kun altfor bekjendt i Venedig og man troede almindeligt, at Beatrice havde arvet en Deel deraf. Meget ung blev hun gift med Procuratoren Mateo Donato, ved hvis Død hun kom i Besiddelse af store Riigdomme. De første Adelsmænd beilede til hendes Haand, men hun kom dem imøde med Foragt og Ligegyldighed. Hendes kolde, frastødende Charakteer var næsten bleven til et Ordsprog. Pippo var altsaa dobbelt overrasket; thi aldrig havde han vovet at haabe, at hans hemmelighedsfulde Erobring var den stolte Beatrice Donato, og jo længer han saa paa hende, desmere kom det ham fore, som om hun var en gandske Anden, end før.

Efter nogle Minuters Stilhed nærmede Pippo sig Damen, og tog hendes Haand. Han forsøgte, at skildre sin Overraskelse og at takke hende for den Lykke, hun skjenkede ham. Men hun svarte ham ikke, hun syntes slet ikke at høre ham. Ubevægelig sad hun der, som om Alt var hende en Drøm. Saaledes talte han længe til hende, uden at hun rørte sig; dog havde han slynget sin Arm om hende og sat sig hos hende.

„J sendte mig igaar — sagde han: et Kys paa en Rose; tillad mig, paa en skønnere og friskere Blomst at tilbagegive, hvad jeg modtog.“ Saaledes talende, trykte han et Kys paa hendes Læber; hun forhindrede det ikke, men pludseligt fæstede hendes Blif sig paa ham; blidt stødte hun ham fra sig, og idet hun sørgmodigt bøjede sit Hoved, sagde hun: „J elsker mig ikke, kun et Lune fører Eder til

mig; men jeg elsker Eder, og vil omfavne Eders Knæ!“ Og inden Pippo kunde forhindre det, kastede hun sig ned for ham.

Med paa en Overraskelse betragtede Pippo det saaledes somme Skuespil. Donato's Enke, Loredanernes Arving, laae for hans Fodder; hendes Glædeskjole bedækkede Gulvet; hendes Slør, hendes opløste Haar hang ned til Jorden, og hun opløstede sit vaade Die, sine foldede Hænder til ham. Dybtgreben traadte han nogle Skridt tilbage, gandske beruset af Stoltthed. Han var ikke af Adels, og for ham affvor Beatrice al en Patricierindes Forsængelighed — det gjenneblinkede, som en Straale, den unge Mand's Sjæl.

Men denne Straale forsvandt snart. Et saadant Syn maatte fremkalde alvorligere Følelser, end en tilfredsstillende Forsængelighed. Ogsaa Pippo kastede sig paa Knæ, og saaledes bleve Begge, verlende deres første Kys, i denne bedende Stilling.

Var end Beatrice de stolte Loredaners Datter, saa rullede dog ogsaa hendes blide Moder, Bianca Contorini's, Blod i hendes Arer. Aldrig har der paa Jorden været nogen bedre Skabning, end denne Moder, som ogsaa var En af Venedigs første Skønheder. Hun døde ung.

Af denne Moder havde Beatrice lært at vurdere og elske Kunsterne, især Malerkunsten. Hun havde været i Rom og Florents, men Michael Angelo's Mesterværker havde kun tilfredsstillende hendes Nysgjerrighed. Som Romerinde vilde hun have elsket Raphael, men som Venetianerinde agtede hun Titian endnu høiere. Medens Alt i hendes Omgivelse kun bekymrede sig om Hofintriguer og Statsanliggender, tænkte hun kun paa nye Malerier, og meer end Alt andet laae det hende paa Hjerte, hvad der, efter den gamle Becellio's Død, skulde blive af hendes Yndlingskunst. I det tidligere afbrændte Pallads Dalsen havde

hun seet Titianello's Billed, det Eneste, han havde malet. Det havde fyldt hende med Beundring. Siden havde hun seet Kunstneren hos Signora Dorothea og fattet en uimodstaelig Kjærlighed til ham.

Maleriet var, i Julius den Andens og Leo den Tienendes Tidsalder, ingent verdslig Kunst, som nuomdage. Der levede en religiøs Tro i Kunstnerne; der herskede en fiint dannet Smag i de Stores Palladser; Maleri var Italiens Ære, Italienerindernes Lidenkab. Da Paven forlod Vatikanet, for at aflægge Buonarotte et Besøg, kunde en adelig Venetianerinde, uden at blues, elske Titianello. Men Beatrice nærede en Tanke, som endnu gjorde hendes Kjærlighed driftigere. Pippo skulde vorde meer, end hendes Elsker, han skulde vorde en stor Maler. Hun kjendte det tøileløse Liv, han førte, og vilde udrive ham deraf. Hun vidste, at trods hans vilde Liv var dog Kunstens helige Ild ikke gandske slukt i ham, og haabede, det kunde være Kjærligheden forbeholden, at bringe nyt Liv i de ulmende Gnister. Hun havde tøvet et heelt Aar. Et Lune førte hende omsider videre; hun havde sendt ham en broderet Pung, men videre — det lovede hun sig selv — vilde hun ikke gaae. Da imidlertid Signora Dorothea gav hende de Vers, Pippo havde digtet til hende, kunde hun ikke tilbageholde sine Glædestaarer. Hun miskjendte ei de Ubehageligheder, hun udsatte sig for, naar hun vilde virkeliggjøre sin Drøm, og da hun havde forladt sit eenomme Værelse, raabte hun: „Hvad en Kvinde vil, vil Gud!“

Ledet og opløstet ved denne Tanke, ved sin Kjærlighed og sin ædle Stræben, frigjordes hun snart fra al Frygt. Hun blev Titianello's Elskede, gandske hans Egen, for bunden med ham ved de sømteste Vaand.

Hele Dagen blev hun, efter Bestemmelsen, hos Pippo. Efter Solens Nedgang kom Gondolen tilbage, som om Mor:

genen havde ført hende hid. Hun forlod Palladset ligesaa hemmeligt, som hun var kommen. Ingen havde bemærket hendes Nærværelse; alle Tjenere vare blevene fjernede under forskjellige Paaskud; kun Dørvogteren var der endnu, men for ham var det intet Usædvanligt, at see en qvindelig Skikkelse forlade Herrens Værelse. Men da han bemærkede, hvorledes Pippo fulgte den Fremmede til Døren og under Massen gav hende et Afskedskys, sneg han sig sagte hid og lyttede.

„Bemærkede Du mig da aldrig?“ spurgte Beatrice. — „O, ja vel! svarte Pippo; Men saa nøie, som nu, kjendte jeg ikke Dit Ansigt. Tro mig, Du veed slet ikke selv, hvor smuk Du er.“ — „Og Du eiheller; Du er smuk, som Dagen, tusindgange smukkere, end jeg.“ — „Vil Du ogsaa elske mig?“ — „Ja, og ret længe.“ — „Jeg, evigt!“ Med disse Ord adskiltes de.

VI.

Sjorten Dage vare forgangne, og endnu havde Beatrice ikke talt om det Forsæt, hun havde fattet; sandt at si, havde hun allerede glemt det selv. En ung Kjærlighedens første Dage ligne Spaniernes Udflugter, da de opdagede den nye Verden. Da de indsfibede sig, lovede de deres Konge, nøie at følge alle Anviisninger, at indsende Planer til det rige Lands Cultur; men neppe vare de komne til den nye Verden, før de glemte Alt over Synet af en ny Himmel, en jomfruelig Skov, en Guld- eller Solvmine. For at jage efter Nytt, glemte de deres Løfter, glemte hele Europa. Men det traf sig vel, at de stundom opdagede en Skat. Saaledes gaaer det Elskende mangengang.

Endnu en anden Grund undskyldte Beatrice. I hine sjorten Dage havde Pippo ikke spillet, een eneste Gang væ-

ret hos Grevinde Orsini. Det var, som Beatrice meente, allerede en god Begyndelse til Forbedring. Den ene Halvdeel af Dagen var Pippo hos sin Elskede; den Anden fordrev han med, at staae ved Havet, og, i et lidet Vertshuus, at drikke god Viin fra Samos. Hans Venner saae ham ikke mere. Han havde forsaget alle sine Venner; han levede kun for sin Elske og for det søde *far niente*. Og hvo vil dable ham for det?

Da en Maaned var gaaet, begav det sig, at Beatrice engang fandt sin Elsker mere oprømt, end sædvanligt. Da hun indtraadte, havde han just spist Frokost og gik syngende op og ned; Solen skinnede venligt ind i hans Bærelse og paa Bordet blinkede en Dynge Guld. Aftenen forud havde han spillet, og vundet femtenhundrede Zechiner fra Ser Vespasiano. Han havde, for nogle af disse Penge, kjøbt en chinesisf Bifte, vellugtende Handsker, og en kostelig Guldkjæde af udmærket Arbeide. Alt dette laae i en Cedertræeskæsse, som han bød Beatrice.

I Begyndelsen var hun meget glad over denne Gave; men da hun hørte, at han havde kjøbt den for Penge, som han havde vundet i Spil, vilde hun ikke tage derimod. Ifødet for at være glad som Pippo, hensank hun i dybe Drømmerier. Maaskee tænkte hun, han elskede hende ikke mere saa høit, aldenstund han var vendt tilbage til sin gamle Lyst. Hun troede derfor, det var den høieste Tid, at tale om sin Plan og at forsøge paa, at udrive ham af hans uordentlige Levnet.

Men det var ingen let Opgave. Hun kjendte allerede Pippo's Charakter tilstrækkeligt. Det er sandt, han var, i alle almindelige Ting, saa efterladet som muligt, og Dagdriveri var ham den høieste Lyst; men just derfor var det, i vigtige Anliggender, saa vanskeligt at beherske ham, thi saasnart man med Magt vilde bestemme ham til noget,

gjorde han slet ingen Indvendinger, men lod Folk sige, hvad de vilde, og handlede alligevel efter sit eget Hoved.

Beatrice betjente sig af en List, for at naae sit Maal. Hun spurgte ham, om han vilde male hendes Billede. Gjerne samtykkede han deri. Næste Morgen købte han Lærred, og lod et skønt Staffelié, som havde tilhørt hans Fader, bringe ind i sit Værelse.

Om Morgenens kom Beatrice, hyllet i et vidt, brunt Klædebon, som hun aflagde, saasnart Pippo var rede, at gaae til Arbeidet. Saa fremtraadte hun for ham i et glimrende Costume, omtrent liigt det, Bordone laante sin kronede Venus. Hendes riigt med Perler smykkede Haar faldt i lange Lokker ned paa hendes blændendehvide Skuldre og Arme. Et Perlehalsbaand naaede lige til Beltet og tegnede i lette Omrids, Formene af hendes yndige Barm. Hendes rosenrøde Silkekjole var ophæftet med en Agraffe.

Bordone's Venus er, som man veed, intet andet, end Portraitet af en venetiansk Dame, og denne Maler, en Discipel af Titian, var meget anseet i Benedig. Men Beatrice, der maaskee kjendte Originalen til hans Venus, vidste, at hun var meget smukkere. Hun vilde opflamme Pippo's Kappelyst, i det hun saaledes viste ham, at man kunde overtræffe Bordone. „Bed Diana's Blod! raabte han, efter længe at have betragtet sin Elskede: „Den kronede Venus er kun et Vertshuusfildt, en Kjælderpige, udflædt som Gudinde. Kun her er hun, i al sin Glands, Kjærlig: hedens Moder og Krigsgudens Elskerinde!“

Strax sked han til Arbeidet; men aldrig havde han seet Beatrice saa smuk; Synet af hende adspredte ham gandske. Tilfældigt lod han sin Pensel falde; hans Elskede tog den op og gav ham den igjen. „Saaledes, sagde hun: tabte ogsaa Din Fader engang sin Pensel, min Pippo. Carl den Femte tog den op og rakte ham den. Jeg vil gjøre ligesaa, Skøndt jeg ikke er Keiserinde.“

Pippo havde altid elsket sin Fader ømt og næret en grændseløs Beundring for ham. Beatrices Ord gjorde et dybt Indtryk paa ham. Han stod op, og aabnede et Skab. „Der er den Pensel, Beatrice, hvorm du taler; min gode Fader bevarede den som en Reliquie, da den halve Verdens Herre havde berørt den.“ — „Var Du tilstede derved?“ — „Jeg var dengang endnu meget ung, men jeg husker det grant. Der fandt en Sammenkomst Sted mellem Keiseren og Paven. Det gjaldt Hertugdømmet Florents, eller rettere, Italiens Skjebne. Man havde seet Carl V. og Paul III. tale med hinanden paa en Terrasse, og medens de talte, taug hele Staden. Efter en Times Forløb var Alt afgjort, og nu kom der Liv i Alle. Man vidste ikke noget og havde dog saa gjerne vidst noget! Alt holdtes endnu hemmeligt. Men man talte om en Sønderlemmelse af Italien, om Forviisninger og om nye Hertugdømmer. Min Fader arbejdede paa et stort Maleri; han stod høit oppe paa en Stige, da Hellebarderer, med deres skinnende Vaaben i Haanden, aabnede Døren og opstillede sig i en Række. En Page traadte ind og raabte med hoi Røst: „Keiseren!“ — Nogle Dieblikke efter indtraadte Carl V. Overrasket ved dette uventede Besøg, steg min Fader, saa hurtigt han kunde, ned af sin Stige; han var gammel, og maatte holde sig ved Trinene; han tabte sin Pensel. Alle stode ubevægelige, thi Keiserens Nærværelse havde forvandlet os til Billedstøtter. Min Fader var skamsfuld over sin Langsomhed og Ubehændighed, men han torde ikke skynde sig, af Frygt for at falde. Carl V. treen nogle Skridt frem, bukkede sig og tog Penslen op. „Titian! sagde han med klar, majestætisk Stemme: Titian fortjener vel, at Keiseren gaaer ham til Haande!“ — Og med en isandhed uforlignelig Høihed gav han min Fader, som nu knælede for ham, Penslen igjen.

Efter disse Ord, som Pippo ikke havde talt uden dyb Betærelse, taug Beatrice nogen Tid; hun slog Dinene ned og syntes saa adspredt, at hendes Elsker omsider spurgte hende, hvad hun tænkte paa.

„Jeg tænker paa, svarte hun: at Carl V. er død og hans Søn er Konge af Spanien. Hvad vilde man vel sige om Philip II., hvis han lod sin Faders Sværd ruste i Skeden, istedet for at bære det?“

Pippo smilte, og skjøndt han nok havde forstaaet, hvad Beatrice meente, saa spurgte han hende dog, hvad hun vilde sige dermed. „Jeg vil sige dermed, at ogsaa Du er en Konges Arving, thi Bordonio, Morello, Romanino ere gode Malere, Tintoretto og Giorgione vare Kunstnere, men Din Fader var en Konge, og hvo bærer nu hans Scepter?“ — „Min Broder Horazio var bleven en stor Maler, hvis han havde levet.“ — „Gandske vist, og man vil engang kunne sige om Titian's Sønner: Den Ene havde kunnet vende en stor Maler, hvis han havde levet længer, den Anden ogsaa, hvis han havde villet.“ — „Troer Du det? loe Pippo: Nu, saa vil man lægge til: men han holdt mere af, at drive sin Tid hen i den deilige Beatrice Donato's Selskab.“

Det var et andet Svar, end hun havde ventet. Hun tabte sin Fatning, men ikke sit Mod. „Hør mig, sagde hun i alvorlig Tone: og spot ikke. Det eneste Billede, Du har malet, blev beundret; der er, Dig selv undtagen, Ingen, som jo beklager Tabet deraf. Men det Liv, Du fører, er værre, end Palladset Delfins Brand, thi det fortærrer Dig selv. Du tænker kun paa at tilfredsstille Din Lyst, og glemmer, at hvad der kun tilregnes Andre som Uerfindighed, beskjemmer Dig. En riig Kræmmeres Søn kan spille hele Nætter, men Titianello ikke. Hvortil besidder Du Kundskaber som vore ældste Malere og Ungdom tillige, som fattes dem? Du behøver kun at gjøre et For:

sag, for at gjøre Lykke, men Du forsøger Intet. Dine Venner svige Dig, men jeg opfylder min Pligt, naar jeg siger Dig, at Du beskæmmer Din Faders Minde, og hvis vilde vel sige Dig det, uden jeg! Saalænge Du er riig, vil Du altid finde nok, som ere villige at bidrage til Din Ødes læggelse; saalænge Du er smuk, vil Du være Qvindernes Yndling; men hvorledes skal det gaae, naar Ingen siger Dig Sandheden, medens Du er ung! Jeg, Din Elskede, vil ikke fortie den for Dig; elsker Du mig virkeligen, saa elsk ogsaa Din Kunst. Jeg har, i en affidesliggende Gade, leiet et Hus, som kun bestaaer af een Etage. Vi ville, om Du samtykker, lade det indrette gandske efter vor Smag. Enhver af os skal have Nøglen dertil. Der vil Ingen overrasse os; der kunne vi leve i uforstyrret Frihed. Lad Dit Staffeli bære did, og lov mig, blot at arbeide der to Timer daglig, saa skal jeg besøge Dig hver Dag. Har Du Taalmodighed nok dertil? Hvis saa er, da vil Du, om et Aar, rimeligviis ikke elske mig mere, men Du vil være vant til Arbeid, og Italien vil tælle een stor Mand mere. Afslaaer Du min Bøn, da vil jeg vistnok ikke ophøre at elske Dig, thi det er mig umuligt, men jeg vil da være overbevist om, at Du ikke elsker mig.“

Skjælvende havde Beatrice sagt dette. Hun frygtede, at fornærme sin Elskede. Men hendes Kinder blusede, hendes Dine straalte. Hun lignede ikke mere Venus, men en Muse. Pippo svarte hende ikke strax. Hun var saaledes altfor smuk til at han ikke skulde have ladet hende i Uvished en Tidlang. Sandt at sige, saa havde han agtet mindre paa hendes Forestillinger, end paa Klangens af hendes Stemme, men denne søde Stemme havde rørt ham. Uden egentligen ret at vide, hvad hun forlangte, bødte han sig ned til hende, kysede hende og sagde: „Jeg vil gjøre, hvad Du ønsker, min hulde Engel!“

Det blev aftalt, at fra denne Dag af skulde Pippo begynde at arbejde regelmæssigt. Beatrice vilde, at han skriftligt skulde forbinde sig dertil, og fremtog en Brevtaske, hvori hun tydeligt nedskrev, hvad Pippo havde lovet hende. „Underskriv det, og hold det tro! sagde hun: paa det jeg kan see, at Du elsker mig!“ — „Hjertelig gjerne! Men — ikke sandt — jeg gjør Begyndelsen med Dit Portrait?“

VII.

Pippo's og Beatrices Kjerlighed kunde i Begyndelsen sammenlignes med en Kilde, der pludseligt springer frem af Jorden; nu lignede den en Bæk, der svulmer meer og mere og stedse graver sig et dybere Leie. Havde Pippo været af adelig Byrd, da havde han sikkert ægtet Beatrice; thi jo nøiere de lærte at kjende hinanden, desto høiere elskede de hinanden; men nu stillede der sig uovervindelige Hindringer iveien for en saadan Forbindelse. Thi ei alene Beatrices nærmeste Paarsøgende vilde have sat sig derimod, men Alt, hvad der i Venedig bar et patricisk Navn. De, der Intet havde imod at en Dame af den ædleste Slægt var en Malers Elskerinde, vilde aldrig have tilgivet hende, om hun var bleven en Malers Kone.

Det lille Huus var indrettet, Pippo holdt Ord og kom hver Dag did. Vilde man sige, at han arbeidede, saa sagde man let for meget, men han lod dog saa, eller han troede dog i det mindste selv, at han arbeidede. Beatrice holdt ogsaa samvittighedsfuldt, hvad hun havde lovet; hun kom næsten hvergang først. Billedet var udkastet; rigtignok rykkede det kun langsomt fremad, men det stod dog paa Staffeliet. —

Hver Morgen sendte Beatrice sin Elskede en Blomsterbouquet, for at han skulde vænne sig til at staae aarle op. „En Maler maa være oppe med Morgenrøden! sagde hun:

Sollyset er jo hans Liv, hans Element; uden Solguden formaaer han Intet.“

Denne Opmærksomhed var høistbehagelig for Pippo; men at staae saa tidligt op, faldt ham meget besværligt. Stundom hændte det vel, at han satte Bouketten i det Glas Sukkervand, som altid stod paa hans Natbord, og derpaa sov ind igjen. Naar han, for at komme til sit lille Huus, gik forbi Grevinde Orsinis, kom det ham fore, som om Pengene rørte sig i hans Lomme. En Dag mødte han Ser Vespasiano, som spurgte ham, hvorfor man slet ikke saa ham mere.

„Jeg har svoret en Eed, aldrig mere at tage Kort eller Terninger i Haanden; men aldenstund. I nu saa lige er der, saa lad os spille effen eller ueffen om det, vi har hos os.“

Ser Vespasiano, den gamle Notar, som var det personificerede Spil, gik strax ind paa Forslaget, tabte tredive Zechiner og forlod Pippo temmelig forstemt. „Hvordet er Skade, tænkte Pippo, at jeg ikke tør spille mere; jeg er overbevist om, at Beatrices Pung endnu stedse vilde bringe mig Lykke, og at jeg i otte Dage vilde tilbagevinde, hvad jeg i to Aar har tabt!“

Dog adlød han gjerne sin Elskerinde. Hans lille Atelier frembød det muntreste og roligste Syn. Han var her som i en ny Verden, der dog tillige var ham velbekjendt, thi Lærred og Staffeli mindede ham om hans Barndom. Ofte, naar han, en smuk Morgen, tog sin Palette, og rev de glimrende Farver derpaa, hørte han, som fordom, sin Faders strenge Røst: „Nu, Dagdriver, hvad har Du fore? Vil Du arbejde!“ — Ved denne Erindring vendte han sit Hoved om, og istedet for Titian's alvorlige Ansigt saa han den skjønhedsstraalende Beatrice, som vilde sidde for ham og smilende spurgte ham: „Er det snart beleilligt, min naadigste Herre?“

Pippo var heller ikke ligegyldig mod det Raad, hun gav ham, og hun sparte det sandelig ikke. Saa ofte hun talte med ham om de venetianske Mestere, og om den hæderlige Stilling, de havde vundet blandt Italiens Skoler, viste hun ham ogsaa Kunstens Forfald i Venedig, og kun alt for meget havde hun Ret, thi Venedig havde ikke blot tabt sin Hæder, men ogsaa Agtelsen for sin Hæder. Michel Angelo og Titian havde Begge levet næsten et Aarhundrede; men disse Soiler vare nu faldne. For at opløste nye, obscure Malere til Skyerne, glemte man de gamle Mestere. Brescia, Cremona aabnede nye Skoler og priste dem som langt fortrinligere end de gamle. I Venedig selv levede Sønnen af en af Titians Elever, som anmaasede sig det Binavn, Pippo førte, og lod sig kalde Titianello. Han fyldte Hovedkirken med Billeder i den allerfletteste Smag.

Om end Pippo bekymrede sig lidet om sit Fædrelands Vanære, saa maatte han dog harmes over slig Forargelse. Naar man roste et slet Billed for ham, eller naar han i en Kirke maatte see et Fusserarbeid midt iblandt sin Faders Mesterværker, følte han den samme Misfornøielse, som en Patricier, der seer en Bastards Navn indskrevet i den gyldne Bog. Beatrice benyttede denne Misfornøielse, og tidt roste hun derfor een eller anden middelmaadig Maler ved Siden af erkjendte Mestere. Det var hende ikke let, saaledes at modsiges sig selv, men dog lykkedes det hende, at give sin falske Nøes et Skin af Sandhed. Ved dette Middel vakte hun ofte Pippo's onde Lune, og bemærkede da, at han med overordentlig Fyrighed greb fat paa Arbeidet. Saa havde han en Mesters Kjækhed og den høieste Utaalmodighed begeistrede ham. Men snart fik hans Fersind igjen Overhaand, han kastede Penslen bort og raabte: „Kom, Beatrice! Vi ville drikke et Glas Cypervin og slaae en rigtig Gladder af med hinanden!“

En Anden, end Beatrice, havde dette vaklende Væsen vist berøvet Modet, men ligesom Historien fremstiller Exempler paa det meest haardnakkede Had, saaledes kan Kjærligheden give endnu langt større Fasthed. Beatrice troede, at Bane formaaede Alt, og denne Overbeviisning kom deraf, at hun havde seet sin Fader, en meget riig Mand, trods sin Alderdom og sin svækkede Sundhed, opoffre sig de meest trættende Arbejder, de kjedsommeligste Berægninger, for at forsøge sin uhyre Formue med nogle Zedlener. Hun havde ofte bedet ham skaaene sig, men hvergang gav han hende det Svar: „Han havde den Bane, at arbejde saaledes, fra sin Barndom af; Arbejde var ham en Nødvendighed, og saalænge han levede, kunde han ikke afvænne sig derfra.“ Beatrice vovede derfor ei at haabe noget for Pippo, saalænge regelmæssigt Arbejde ei var bleven ham til Bane, men hun trøstede sig med, at Kjærlighed til Hæder var en Attraa, der maatte være ligesaa stærk, som Letsindigheden.

Hun havde Ret, naar hun tænkte saaledes; men Banstikligheden bestod deri, at hun, for at bibringe Pippo een Bane, maatte udrive ham af en Anden, af hans Spillelyst. Og Spil er maaskee den eneste Lidenkskab, som kan modstaae Kjærligheden. Dog var det mere Lediggang, end egentlig Lidenkskab, der havde gjort ham til Spiller, og selv hans Ubestandighed lod haabe, at han vilde forbedre sig, naar man kun stedse holdt Pien med ham. Derfor tilbragte Beatrice, uden at bekymre sig om sit eget Rygte, næsten hele Dagen hos ham. Og for at ikke Banen skulde gjøre ham kjed af hende, kaldte hun alle den qvindelige Behagelysts Midler til Hjælp; hendes Haarsmykke, hendes Juveler, hendes Sprog verlede stedse, og saaledes var hun altid ny for ham. Pippo mærkede vel denne lille List, men tog den slet ikke ilde op. Tvertimod, han bar sig, paa sin Side ligeledes ad, og hans Lune, hans Væsen var hver Dag anderledes. Men

han behøvede ei, som Beatrice, at gjøre Vold paa sig selv; thi han var virkelig af Naturen saa foranderlig.

Saaledes forstode Begge hinanden fortræffeligt. Kun Eet foruroligede Beatrice. Saa ofte hun talte med Pippo om Planer for Fremtiden, svarte han roligt: „Først Dit Billed!“

„Ja, jeg ønsker ogsaa, at Du vil fuldende det, som vi have aftalt. Men hvad vil Du saa gjøre? Mit Portrait kan ikke udstilles offentligt, og Du maa dog tænke paa, at gjøre Dig fordeelagtigt bekendt. Har Du lagt nogen Plan? Boder det et Kirkebilled, eller et historisk Malerie?“

Naar hun gjorde ham slige Spørgsmaal, fandt han stedse paa noget, der kunde fritage ham for at svare. Snart lod han sit Tørklæde falde, for at bukke sig derefter, snart havde han noget at rette paa sin Klædedragt. Næsten troede hun, at det, han havde fore, var en Kunstnerhemmelighed; men han var forresten saa aabenhjertig, især mod hende! — „Var det muligt, at han kunde stusse mig?“ spurgte Beatrice mangengang sig selv.

Naar denne Tvivl randt hende ihu, antog hun en alvorlig, næsten stolt Mine. „Jeg har Dit Løfte! sagde hun: Tiden vil vise, om Du er en Mand af Ære.“

Men inden hun fik udtalt, favnede Pippo hende ømt. „Først male vi Dit Billed!“ gjentog han, og derpaa begyndte han en Samtale om gandske andre Ting.

Omsider, efter sex Ugers Forløb, var Beatrice's Billed fuldendt. Da Beatrice sidstegang sad for ham, var hun saa glad, at hun slet ingen No havde paa sig, men stod op hvert Dieblis, saae til, og jublede af Fryd og Beundring. Pippo arbejdede langsomt, og rystede nu og da paa Hovedet. Pludseligt rynkede han Panden, og med det Tørklæde, hvori han afstørrede sine Pensler, foer han rask over Lærredet. Beatrice løb hid, og saae, at han

havde udsløttet Mund og Pine. Hun var saa bestyrtet derover, at hun brast i Graad, men Pippo pakkede gandske roligt sine Farver i Kisten og sagde: „At gjengive Blikket og Smilet, er meget vanskeligt; man maa, hvis det skal lykkes, være fortrinligt begejstret. Jeg troer min Haand er ikke sikker nok dertil, og den vorder det maaskee aldrig!“

VIII.

Ofte har man, i Kunstens Historie, talt om den Lethed, hvormed de store Mestere have skabt deres Værker. Man har anført, at de, med Arbeidet, have vidst at forene Uorden, ja endogsaa Lediggang. Men der gives ingen større Wildfarelse, end denne. Bistnok er det ikke umuligt, at en øvet Maler, som er sikker paa sin Haand og sit Rygte, midt i Forlystelser og Udspreddelser kan levere en heldig Skizze. Leonardo da Vinci malede, som man siger, nogle Gange med sin Guitarre i den ene og sin Pensel i den anden Haand; men Lukundes navnkundige Billed forblev dog fire Aar paa hans Staffelié. Trods enkelte sjældne Kraftanstrengelser, der i Grunden stedse roses formeget, er det uomstødelig sandt, at det Skønne er en Frugt af Tid og Anstrengelse og at der ikke gives noget sandt Genie uden Taalmodighed.

Pippo var overbevist om denne Regel, og hans Faders Exempel havde bestyrket ham i denne Mening. Maaskee har der aldrig været en saa kjæk Maler til, som Titian, med mindre det skulde være hans Discipel Rubens, men om end Titians Haand arbejdede rask, saa var dog hans Tanke taalmodig. Niogtyve Aar af hans Liv sysselsatte hans Kunst ham uafsladeligt.

Men paa Pippo's Tid herskede en beklagelsesværdig Higen efter at fuldende Meget blandt Malerne i Venedig — et sikkert Tegn paa Kunstens Førfald. Titianello

kunde, baaren af sin Faders Rygte, let og hurtigt naae et Slags Berømmethed; men det forsmaaede han. Skulde han optræde som Maler, da maatte han med al Kraft arbejde mod Kunstens Forfald. Men for at gjøre det, maatte han uidentrivelig hellige Kunsten sit hele Liv. Om det vilde lykkes ham, var endnu et Spørgsmaal. Maaskee vovede han et unyttige Offer uden lønnende Frugter. Han var jo ung, riig, besad en blomstrende Sundhed, havde en smuk Elskerinde, og kunde henleve sine Dage i Ro, uden at Noget kunde lade ham høre noget derfor. Skulde han frasiage sig saa mange virkelige Goder, for at efterstræbe en Ære, der dog rimeligviis aldrig blev ham til Deel? „Til Helvede med Maleriet! sagde han: Livet er for kort dertil!“

Medens Beatrice næsten hver Dag bebreidede ham hans Efterladenhed, forblev hendes Villed stedse ufuldendt. Tilfældigviis traadte han en Morgen ind i et Munkelofter. I et Capel her saae han, paa et Stellads, hiin Maler, som havde anmasset sig Navnet Titianello. Hvad enten det nu var ham ubehageligt, at befinde sig lige over for dette Menneſke, eller han følte sit eget Værd bedre, end sædvanligt — raſt ſkred han hen imod Stelladſet, ſparkede til en af Stiverne, ſaa det vaklede paa alle Kanter og den ſaakaldte Titianello tumlede ned midt imellem ſine Farvepotter.

Raſende ſtod han op, ſoer hen mod Pippo, og overaſte ham med Skjældsord. En Præſt kaſtede ſig imellem dem, juſt ſom de grebe til Sværdene paa det hellige Eted. Maleren ſkreg høit, at hans Modſtander havde villet myrde ham. Det halvvaltede Stellads kunde bevife det — og han forlangte Gyldeſtgjørelſe. Folk løb til, og Een greb Pippo i Kraven. Hidtil havde Denne leet ad den hele Scene; men nu, da man vilde ſlæbe ham i Fængſel og behandle ham ſom Morder, kom han i den heftigſte Vrede. Efter at have ſtødt Den tilbage, ſom holdt ham, ſtyrtede

han mod Maleren: „Dig! raabte han: Dig skulde man gribe, og føre Dig til St. Marcuspladsen og hænges Dig der som en Tyv; veed Du med hvem Du taler, Du Navneforfalsker? Jeg er P o m p o n i o B e c e l l i o, den store Titian's Søn. Jeg har sparket til Din ormstufne Kasse, men havde min Fader været her, da havde han rystet Dig ned som et ormstuekølle, fordi Du vover, at kalde Dig Titianello. Og dermed var det ikke bleven! Man havde taget Dig ved Din Dreftip, og trukket Dig tilbage i Værkstedet, som Du er rendt fra, inden Du har lært, ordentligt at tegne et Hoved! Med hvad Ret besmører Du disse Mure og skriver mit Navn under Dine jammerlige Fresker? Gaae, lær først Anatomie og øv Dig i ti Aar at tegne efter Modeller, som jeg har maattet hos min Fader, saa ville vi først spørge, hvo Du er og hvad Du hedder. Men bruger Du min Underskrift oftere, faster jeg Dig i Canalen, for een for alle Gange at døbe Dig!“

Med disse Ord forlod Pippo Kirken. Saa snart Mængden havde hørt hans Navn, blev den strax rolig og veeg ærbødig tilside. Raff ilte han til det lille Huus, hvor Beatrice allerede ventede ham. Uden at give sig Tid, at fortælle hende sit Eventyr, tog han sin Palette og begyndte, oprørt i Sindet som han var, at arbejde paa sin Elsktes Portrait.

Det varede ingen Time, inden han havde fuldendt det. Beatrice havde neppe vovet at aande, medens han arbejdede. Nu omfavnede hun ham, takkede ham tusindgange, og forsikrede, herefter vilde hun kun kalde ham Titian, ikke Titianello. Hele Dagen talte hun kun om de stedske nye Skjønheder hun opdagede i Billedet, og beklagede kun, at det ikke kunde blive offentligt udstilt. De to Elskende bleve sammen i det lille Huus til langt ud paa Aftenen, og aldrig havde de været lykkeligere. Pippo selv glædede

sig som et Barn, og først gandske sildigt kunde Beatrice overtale sig til, at forlade ham paa nogle Timer, efter mange Forsikkringer om sin evige Kjerlighed.

Om Natten kunde Beatrice ikke sove: de gladeste Udsigter, de sødeste Forhaabninger holdt hende vaagen. Næste Morgen var hun, som næsten hver Dag, den Første i det lille Huus, og medens hun ventede Pippo, betragtede hun Billedet fra alle Sider. Biværket var et Landskab, tilhøire i Forgrunden stod en Klippe. Paa denne Klippe bemærkede Beatrice nogle Linier skrevne med Zinnober. Utaalmodig skyndte hun sig at læse Indskriften. Det var en Sonnet, med zirlige, gothiske Bogstaver:

Beatrice Donato. Saaledes kaldtes hun,
Jeg malte her. Ak, skønnere var hun dog!
I hendes hvide Bryst et trofast Hjerte slog;
Saa ædelsindet, som smuk, fandtes hun allensind.

Titian's Son, hendes Elsker af Hjertensgrund,
Har dette Billed malt. Derpaa var han saa klog,
At han al Malen af sine Tanker slog —
Et Billed har man af ham, hendes kun!

Hvo Du og er, som Billedet betragter,
Gaf ei irette! See paa hende ret,
Du fatter strax da, hvad jeg efterstræber.

For daarlig Tant jeg Verdens Vre agter;
Hvor smukt det Billed er, saa, tro mig det,
Er det ei værdt et Kys af hendes Læber!

Beatrice maatte gjøre og sige, hvad hun vilde, saa kunde hun aldrig overtale Pippo til, at begynde et nyt Arbejde; han forblev ubøielig, og naar hun mættede ham altfor meget, svarte han, i det han declamerede hiin Sonnet. Saaledes blev han, indtil Døden, sin Dovenskab, og Beatrice sin Kjerlighed tro. De levede som Egtefæller, og det er kun at beklage, at Beatrices stolte Frænder tilintetgjorde hendes Billed, ligesom et ulykkeligt Tilfælde havde ødelagt Titianello's første Værk *).

---

*) Doglioni, en bergmt Kunstfjender, har man at takke for Efterretningen om disse Malerier.

Napoleonistinden.

En smuk Septembermorgens første Solstraaler beskinne Obeliskerne ved Indgangen til Slottet Schönbrunn, og speilede sig i de i Slorsgaarden opstille Troppers glimrende Baaben. Keiseren holdt hver Dag Revue, som om han befandt sig i Thuilleries, thi Opholdet i Europa's kongelige Residens var bleven ham saaledes til Bane, at han strar følte sig hjemme der. Efter Revuen stillede Keiseren sig foran Slottet for at see Tropperne defilere forbi, og da de sidste Rækker vare passerede, og han havde afskediget alle dem, Tjenesten ikke fængslede til hans Person, sagde han til sin Omgivelse: „Det er endnu tidligt, mine Herrer, og Veiret er smukt til et Lystridt!“ Hvorpaa han galloperede bort.

I Begyndelsen blev han paa Landeveien, men snart boiede han om en Markvei. Overalt havde Krigen paa trykt Landet sit Brændemærke; man stødte kun paa ødelagte Landsbyer, man saae kun opkjørte Marker, fældede Skove.

Efterhaanden havde Napoleon sagtnet sin Hests Skridt, og overlod sig, fordybet i Tanker, til dens Instinkt. Den bar ham til en lille, affidesliggende Dal, som, ved sin tilfældige Veliggenhed, var bleven forskaaet for Krigens Rædsler. Napoleon's Pande opklaredes, og med Velbehag hvilede hans Blik paa det ham omgivende Landskab. Dybest i Dalen laae et Dusin reenlige, venlige Huse grupperede om en Mølle, som dreves af en lille, af gamle Pile omskygget Bæk. Ved Lyden af Hovslagene styrtede Beboerne ud af deres Huse, eller til Vinduerne, og betragtede Nyttene med Nysgjerrighed. Udenfor et Huus, der var anseeligere og elegantere end de øvrige, havde der forsamlet sig en Gruppe Børn, som de Ældre jog ind i Huset, at de ikke skulde komme tilskade ved Hestene.

„Wilhelmine! Wilhelmine! raabte pludseligt en af de Smaae: Skynd Dig, hvis Du vil see Franskmændene!“

Bed disse Ord viste sig en Pige paa omtrent 16 Aar; hun var simpeltklædt, dog som Dame. Neppe havde hun, midt i den af Guld glimrende Rytterskare, opdaget Napoleon's lille Hat og graa Frak, før hun udraabte: „Det er Ham!“ og styrtede frem, for at kunne see ham destobedre.

Napoleon hørte dette Udraab og vendte sig mod Den, det kom fra. Det faldt ham ikke vanskeligt, at opdage hende, da han mødte to skønne, blaae Dine, som, fulde af begejstret Enthusiasme, hang ved ham. Han foer med Haanden til Hatten og hilste Pigen med et Smil. Rødmende flyede hun bag en Børnegruppe.

Dette Møde opmuntrede Keiseren, der flere gange saae sig om efter den skønne Pige. En Hofmand gjorde den Bemærkning, at hun sikkert vilde føle sig lykkelig ved at torde see Keiseren Ansigt til Ansigt. Hans Majestæt svarte med et Smil, der blev fortolket som et Samtykke, og saa Timer efter meldte Hofmanden Keiseren, at den unge Dame, henrykt over, at torde nærme sig Hs. Maj., strax havde samtykket i, at møde paa Slottet om Aftenen. — Keiseren modtog denne Efterretning omtrent paa samme Maade, som om man havde meldt ham, at hans Diner var serveret.

Man maa sige, hvad man vil, Napoleon var ingen Qvindeven. Han vilde have gjort sig en Samvittighed af, at forstyrre en Families Fred, eller at lægge Snarer for Ustyldigheden.

Aftenen kom, og Napoleon, som var sysselsat med at dictere Depescher, tænkte ikke mere paa den bevilgede Audients; da vovede Hofmanden, at aabne Cabinetsdøren. Ved Synet af ham kom Keiseren ihu, at der ventede ham et behageligt Besøg. Dog afbrød han ikke sit Arbeid, men

troede, dertil at kunne benytte den Tid, man brugte til at forsegle Depescherne, og begav sig da ind i det Cabinet, man havde aabnet for Damen. Dette Cabinet var glimrende oplyst. Pigen bar en Robe af Organdi, som, efter Datidens Mode, var aaben bagtil og bunden med Sløiser af Rosa-Baand. Hendes kastaniebrune Haar ombølgede hendes Hals i hundrede Løkker.

Keiseren betragtede hende med Velbehag, medens hun, fuld af Ynde og Anstand, gjorde sin Compliment. „Hvad er Deres Navn?“ spurgte han alvorlig. — „Wilhelmine, Sire!“ svarte hun sagte og skjælvende. — „Wilhelmine! Jeg troer, alle smukke Damer i Tydskland hedde saaledes.“

Med denne artige Compliment greb han sin skønne Erobrings Haand, for at føre hende til en Kanapee. Keiseren bød hende tage Plads, satte sig hos hende, greb hendes Haand, og slyngede sin Arm om hendes Liv. Forsærdet over denne fortrolige Tilnærmelse, vendte hun sig om, og henflød i Taarer.

„Hvem er De? vedblev Napoleon: Og hvem er Deres Fader?“

„Baron von Z., Capitain i Keiseren af Østerrigs Tjeneste.“

Keiseren rynkede Panden: „En Adelsmands, en Officiers Datter! — raabte han tilbagevigende: Og De kunde besøge en Mand om Natten, Frøken?“ — „Ak, Sire! raabte Frøkenen tilintetgjort: Jeg tænkte ikke, De var et Menneffe!“

Dette naive Svar berørte den keiserlige Stoltheds ømmeste Fibre; Napoleon's Pande oplaredes. Han havde ikke ahnet denne rene Enthusiasme, hvis Gjenstand han var; men nu havde han begrebet den, og følte sig mere smigret derved, end ved den grove Biraak, der hver Dag blev strøet for ham. Underlig rørt stod han op, og gik langsomt, med Hænderne paa Ryggen, op og ned ad Gulvet. Derpaa

blev han staaende for den arme Pige og sagde med et blidt Smil: „Keiser Napoleon vil De altsaa see?“

„Ja, Sire!“ svarte hun, i det hun opløstede sine skjøne, vaade Pine til ham. — „Velan, mit Barn! ved: blev han med faderlig Godhed: Saa see ret paa mig!“

Wilhelmine benyttede Tilladelsen. Uvilkaarligt foldede sig hendes Hænder; hendes Knæ bøiede sig, og i denne ydmyge Stilling laae hun nogle Minuter, i det hun begeistret tabte sig i Beskuelsen af den store Mand. Et let Slag paa Kinden vakte hende af denne Ekstase; rødmennde foer hun op, Keiseren satte sig smilende hos hende, og det behagede ham ret, at høre hende fortælle, hvilket mægtigt Indtryk den første Consuls Heltregjeringer havde gjort paa hendes unge Indbildningskraft, hvorledes hun havde hørt om hans Seire i Egypten og Italien, hvorledes man havde fortalt hende, at han havde hårdet Religionens Vre, straffet de Glette, og at han siden var bleven Keiser, kronet af Paven. Hun vidste fuldt vel, hvilken Skræk hans Navn indgjød Tydskland, hvor han blot behøvede at vise sig, for at tvinge Kongerne til at bede ham om Fred, og altid forekom Keiser Napoleon i hendes Drømme, og hun var overbevist om, at hun, engang vilde faae ham at see. Endeligen havde hun imorges øieblikkeligt gjenkjendt ham efter hans Portraiter, skjøndt det nu forekom hende, at Intet af dem Alle var ham lig.

Nært lyttede Keiseren til denne barnlige Tale. Det gjorde ham vel, i denne rene Sjæl, som i et klart Speil, at see et Gjenstik af sin Hæder. Men pludseligt lagde en ny Sky sig paa hans Pande. Han fæstede paa Pigen hiint Ornege, som trængte til Hjertets Grund, og sagde: „Og Deres Moder? Hun har ladet Dem gaae ene hid?“ — „Min Moder? Ak, jeg har Ingen mere!“

Keiserens Blik antog igjen et mildere Udtryk. „Hvad var det da for Damer, jeg imorges saae hos Dem?“

„Min Amme og min Melkesøster. Da Wien truedes med et Bombardement, sendte man alle Pensionairer i min Skole tilbage til deres Forældre. Da min Fader var ved Armeen, forlangte jeg, at komme til min Amme. Ak, hvor glad var hun, da en Herre af Deres Majestæts Følge tilbød, at føre mig til Dem! Gaae, min Datter! sagde hun: Gaae, og see de Franskes store Keiser — det vil bringe Dig Lykke!“

Keiseren smilte igjen, men snart antog han paany hiin umilde Tone, hvorunder han pleiede at skjule sin Bevægelse, og vedblev: „Veed De vel, Frøken, at De udtrykker Dem beundringsværdigt paa Fransk? Man skulde aldrig ansee Dem for en Østerrigerinde.“ — „Jeg er det ei heller, Sire! Min Moder var fra Elsass, min Fader er en Prager.“ — „Virkelig? Nu, saa er De jo halvt om halvt min Undersaat, og altsaa staaer De under min Beskyttelse. Derfor — vedblev Napoleon med alvorlig Mine: derfor tør de ikke tøve længer her.“ Han ringede og lod hidkalde sin første Kammertjener.

„Constant! sagde han: Lad en Vogn kjøre frem, og ledsag Frøken von Z . . .“

Den første Kammertjener gik, for at udføre den modtagne Ordre. Keiseren nærmede sig nu Wilhelmine, der ogsaa var staaet op, men ikke vovede, at røre sig af Stedet, og gribende hendes Haand, betragtede han hende medlidende.

„De er en Sværmerke! sagde han: Og det er hos Kvinder en farlig Sygdom, især naar de ere unge og smukke, og hverken have en Egtefælle eller en Fader, som kan beskytte dem. Siig derfor Deres Fader, at han, saasnart som muligt, skal give Dem en Mand.“

Bed dette noget grusomme Raad blev den arme Pige blusfende rød og Taarerne traadte hende i Øinene.

„Nu, nu, hvorfor tager De Dem det saa nær? vedblev Napoleon munter: Med et saadant Ansigt og en

antagelig Medgift vil det ikke fattes Dem paa Veilere, blandt hvilke De kan vælge efter Deres Tilboielighed.“

„Min Fader har ingen Formue, Sire!“ sagde hun, stræbende at bekæmpe sin Forvirring.

„Hvad gjør det? Har De ikke mig? Har De glemt, at Deres Besøg hos Keiser Napoleon skal bringe Dem Lykke?“

Hun foldede Hænderne, som for at takke. Samme Dieblif gik Døren op, og Constant meldte, at Alt var beredt. „God Nat, mit Barn! sagde Keiseren: God Nat!“

Støttende sig mod Consolen saae han hende sjerne sig, skjælvende, med vaade Dine, og nogle Dieblifke forblev han ubevægelig i denne Stilling. Denne Samtale havde min: det ham om en længst forglemt Tid, om hans første Kjærligheds rene og blide Tølelser, da han, som simpel Artillerieofficer, havde en Rendezvous, hvis hele Salighed ind: skrænkede sig til, at han, siddende hos en smuk Pige paa en Bænk, spiste friskplukkede Kirsebær med hende. Pludseligt foer han med Haanden over Panden, vendte tilbage til sit Kabinet, og begyndte igjen paa sine Depescher.

Næste Morgen reed en Ordonnants til den lille Landsby . . . , steg af uden for Wilhelmines Logis, og gav hende en stor, med det keiserlige Waaben forsynet Pakke, der indeholdt 300,000 Fr. i Banknoter, og en, ikke til hende, men til hendes Fader adresseret Skrivelse.

„Hr. Baron von Z . . . .

Efter Ordre af Hs. Majestæt Keiseren, som har havt Velilighed til at see Frøken Wilhelmine von Z . . . . , skal jeg melde Dem, at den Interessé, hun, som Datter af en fransk Kvinde og en brav Militair, har indgydt ham, har bevæget ham til, at skænke hende en Sum af 300,000 Fr. til Udstyr ved hendes Giftermaal, paa hvilket Hs. Majestæt opfordrer Dem til, at være betænkt, da Gensomheden er saa meget farligere for en ung Pige, jo smukkere og uerfarnere hun er.“

Da hiin Hoffnog indfandt sig ved Keiserens Lever, overfoer Denne ham med de Ord: „Hvad berettiger Dem til at antage, at jeg kunde forstyrre en agtværdig Families Lykke og misbruge en uskyldig Piges Uerfarenhed? Er jeg da Ludvig XV., og kjender De mig ikke bedre?“

Inden Uslingen kunde svare, havde Napoleon vendt ham Ryggen og holdt, til den øvrige Forsamling, et Slags Tale om Nødvendigheden af, at værne om gode Sæder og Familieheld.

Den første Aareladning i Rusland.

Peter den Stores Fader, Keiser Alexis, spadserede en Dag, men alt som han gik, satte han sig ned, sagde imod og skjændte paa de skjælvende Hoffolk. Pludselig forlode hans Kræfter ham, han tabte Bevidstheden og sank om. — Man kom ham øieblikkeligt til Hjælp; Hof-Lægen blev kaldet.

Da Doctoren traadte hen til Sophaen, hvorpaa man havde lagt Keiseren, forfærdedes han . . . . næsten intet Pulsslag! Det nys saa røde Ansigt var blaat, Læberne blege. De stærkeste Reagentier bleve anvendte til ingen Nytte. Blodet steg ham til Hjernen, han leed ubeskriveligt. Lægen erklærede nu, at hvis Keiseren skulde reddes, var en Aareladning uundgaelig.

De tjenestehavende Personer bleve hidkaldte. Han blottede Czarens Arm, og vilde just skride til Aareladningen, da Alexis, pludseligt kommende til sig selv, heftigt sprang op og vredt spurgte Lægen: „Hvad vil Du gjøre?“ —

„Sire! Jeg vilde aarelade Dem.“ — „Hvad siger Du? Jeg forstaaer Dig ikke.“

„Dette Instrument her, vedblev Lægen: gjør et saaledet Indsnit, at det smerter mindre end et Naalestik . . . . De mister noget Blod, og derved faaer det øvrige en friere Circulation.“

„Hvorledes? Du vil saare mig med Overlæg? . . . . Du vil udgyde mit Blod!“

„Det er sandt, Sire, i de store Lande, som ere Deres Scepter underlagte, er Aareladningen endnu ikke bekjendt. Men i Polen, i Tydskland, i Frankrig er den gandske almindelig og har ofte vidunderlige Virkninger. Jeg vilde ikke vove, at anvende et saadant Middel her, hvis jeg ikke erkjendte dets Nødvendighed og ventede den bedste Virkning deraf.“

„Jeg vil ikke lade mit Legem saare; Ingen skal udgyde mit Blod!“

„Jeg beder Deres Majestæt forandre Deres Bestutning! vedblev Lægen i alvorlig Tone: Naar jeg stiller Dem ved lidt Blod, hvilket vil skee uden mindste Smerte, vil De strax aande friere. I modsat Tilfælde vil Deres Sygdom tiltage, og da indestaaer jeg for Intet.“

Ved disse Ord blev Czaren saa bestyrtet, at han nær havde tabt Bevidstheden. „Er der intet andet Middel?“ — „Jeg kjender intet Bedre.“ — „Er det gandske nødvendigt?“ — „Jeg indseer ikke rettere.“ — „Kan et sundt Menneſſe aarelades, uden at døe deraf?“ — „O, ja vel!“ — „Godt, viis mig paa Din Arm; hvorledes det gaaer til.“ — „Meget gjerne, Sire; men saa er jeg uskicket til min Gjerning. Efter en Aareladning behøver Armen Hvile; Haanden taber for nogle Dieblkke sin Sikkerhed. Men saasnart jeg har forbundet Dem, vil jeg opfylde Deres Ønske.“

Czaren saae skarpt paa Doctoren, og lod Bojarene kalde. Ilia Miloslawski, Marischkin, Dolgorucki, Tolstoy, Lebanoff, Scheremetoff, Godunoff og mange andre høie Personer indfandt sig paa eengang. De maatte opstille sig i en Række foran Czaren og han bød derpaa Lægen aarelade den Ene efter den Anden. Denne fuldbyrdede Befalingen. Bojarene begrebe slet Intet deraf. I blind Lydighed mod deres Herre fandt de sig i Operationen, som de ikke kjendte, og saae med Bestyrtelse deres ædle Blod flyde. Da Knaden kom til Streschneff, en af Alder nedbøiet Olding, som var beslægtet med Alexis's Moder, standsede Lægen, og saae paa Czaren, som om han vilde sige: „Her vilde det være farligt!“ — Da sagde Streschneff i den underdanigste Tone til Alexis: „Sire, tilgiv min Dristighed, naar jeg, nedbøiet af min høie Alder og af lange Lidelser, udmyggt bøn: falder om, at maatte beholde den Smule Blod, Gud endnu har ladet blive i mine Arer. Hvad der for Yngre kan være gavnligt, vilde hos mig have modsat Virkning.“ Lægen gjorde en bekræftende Bevægelse.

„Hvad? Du understaaer Dig at at knurre, Du gamle Hund? raabte Alexis, i det han med knyttet Haand styrtede hen mod Oldingen: Vil Du beholde Dit Blod, naar jeg, Din Herre, udgyder Mit? Adlyd og til!“ — Den opbragte Czar glemte sig selv i den Grad, at han endog: saa slog den ærværdige Gubbe . . .

Streschneff frembød sin Arm. Lægen maatte adlyde. „Nu, Sire, er Knaden til Dem.“

„Det er godt! Skynd Dig blot!“ Han bortvendte sit Hoved, for Intet at see.

Hvor mærkværdigt! Alexis kunde ikke taale, at see sit Blod flyde; men sine Undersaatters tog han ikke i Betænkning, at udgyde strømmeviis.

J. Cz y n s k i.

Adoptiv-Sønnen.

En Criminalsag.

Baktchysarai (Krimm), d. 13de Januar.

Jussuf Karty, som i sit syttende Aar var traadt i Militairtjeneste, kom, efter en Fraværelse af femten Aar, tilbage til sin Fødeby, Baktchysarai. Alle hans Paarørende vare døde eller adspredte, og han fandt kun endnu Een af sin Faders gamle Venner, Ali Mirza, som tog ham til sig og behandlede ham som sin Søn. Ali Mirza havde een eneste Datter paa 23 Aar. I hans Huus levede ogsaa en Dreng paa fire-fem Aar, som Ali og hans Datter viste den største Omhu. Hvem han tilhørte, vidste man ikke. Man sagde, han var bleven hidbragt fra en i Krigens plyndret Landsby.

Fathme, Ali's Datter, var smuk og riig; der havde ogsaa Mange beilet til hendes Haand; men Alle havde de faaet Kurven. Ogsaa paa Jussuf gjorde Fathme's Undigheder et mægtigt Indtryk, og da han, efter flere Maaneders Ophold i Ali's Huus, troede at bemærke, at hans Tilbud ikke vilde vorde afvist, rykkede han formeligt frem dermed. Ali blev noget forlegen. „Din Fader, sagde han: var min Baabenbroder, og Dig betragter jeg som min fjære Søn . . . . det vilde ogsaa glæde mig særdeles, om jeg kunde see den Forbindelse fuldbyrdet, hvorefter Du taler. Men der er en Betingelse derved, som Du maaskee ikke vil indgaar.“

Jussuf beraabte sig paa sin Kjerlighed og sin Lydighed. „Hør da! sagde Ali: Du har seet den Dreng, der lever i min Familie, som om han kunde være min kjædelige Søn, Ismael, hvem Gud har sendt mig, at jeg skal sørge for ham og hjælpe ham frem i Verden. Han har ingen anden Støtte, og hvad skal der blive af ham, naar

jeg døer? Vil Du antage ham i Varns Sted, give ham Dit Navn, kalde ham Din Søn og aldrig forlade ham? Tilsværger Du mig det, saa giver jeg Dig min Datter.“

Jussuf samtykkede i Alt, og Ægteskabet blev fuldbyrdet. I de to Aar, denne Forbindelse varede, gjaldt Ismael virkeligen for begge Ægtefolks Barn, og Jussuf elskede ham snart lige saa høit, som Ali og Fathme. Imidlertid hørte Jussuf nogle i Mørket snigende Rygter om Ismael's Byrd, og en skrækelig Skinsyge begyndte at slaae Rod i hans Hjerte. Fathme bemærkede det; hun søgte at fjerne Ismael, saavidt muligt, fra Jussuf's Sine, og vovede kun at vise ham sin Godhed, naar Denne ikke saae det. Men han fandt heri ny Anledning til Skinsyge.

Den 24de November 1838 fik Jussuf et Brev fra Mehemet Ghirai, der var hans Ven, og, ligesom han, havde været Lieutenant ved den irregulære Armee. I Brevet meldte han, at han vilde gjøre sin Ven et Besøg. Til Værelse for ham gav Jussuf en glimrende Fæst, hvortil han indbød de fornemste Familier i Bactchysarai.

Bed Bordet spurgte Mehemet sin Ven, da han saae Ismael hos Fathme, hvo Drengen var.

„Det er min Søn!“ svarte Jussuf tørt. — „Din Søn! Ved Allah, Propheten selv havde ikke gjort det bedre! To Aar gift, og allerede en Dreng, der er istand til at rumle en Hest!“ — „Det er sandt! sagde Jussuf: Det er sandt; det kommer af, at den unge Pæn vorder saa hurtigt flyvesærdig, hurtigere end Ravnene.“ Mehemet bemærkede ikke, at Jussuf var bleg af Brede, og at hans Læber fortrak sig konvulsivt.

Efter Maaltidet gik Gjæsterne, ifølge Skik og Brug, ud, for at skyde med Pistoler. Ismael fulgte dem, uden at bemærkes af Jussuf, og da Gjæsterne havde gjort nogle Skud, greb Drengen en Pistol, sigtede, og streifede Maalet.

„Rusfiu! Allah være lovet! raabte Mehemet: Den unge Drn flyver høiere, end de gamle.“

Ulykkelige Barn! sagde Jussuf, i det han bevægede Pistolen, som han havde taget, hid og did.

„Jussuf! sagde Mehemet spørgende: Stig os dog, hvad Dag Din Søn blev født.“ — „Den Dag, han fødes, veed jeg ikke! svarte Jussuf; Men hans Dødsdag veed jeg.“ Og idet han trykte sin Pistol af paa Ismael, der leende løb ham imøde, strakte han ham død til Jorden. Samme Aften blev han fængslet som sin Søns Morder.

Da Ali havde bekæmpet sin første Smerte, indsaae han snart, at han ikke torde fordølge den rene Sandhed. Han tilstillede Capitain Drylsof, hvem den retlige Undersegelse var overdragen, følgende af Fathme til Jussuf skrevne Brev:

„Du har dræbt mit Barn! Men jeg maa sige Dig Sandheden. Ja, jeg er skyldig: jeg er Ismael's Morder . . . men jeg har aldrig elsket hans Fader, Propheten er mit Vidne. Men Dig, Jussuf, Dig elskede jeg, Dig elsker jeg endnu, som mig selv, som mit Livs Sjæl . . . og Du har sønderlidt mit Hjerte. Men jeg er skyldig, thi Du var ulykkelig. Jeg kunde givet Dig Trøstens Ambra, og jeg gjorde det ikke. Guds Villie skee! Hør min sørgelige Historie!

Syvendegang havde jeg seet Sneen smelte paa Toppen af Tchatyrda, da min Fader sendte mig til Derbent, til sin Broder. Underveis fandt jeg Fornøielse i, at streife om i de vilde Stepper, for at betragte deres Skove af røde Tideler og beundre Caucasus's høie Bjerge. Men en gammel Tante, som ledsagede mig, forbød mig, at stikke Hovedet ud af Ribitken, saasnart hun hørte Hestetramp eller nogensomhelst Al-larm. Saaledes kom vi til Boujuaki. Man sagde os, at Beien herfra til Derbent gjordes usikker af Tschetchenserne. Min Tante bad derfor Gouverneuren om en Bedækning, og fik den. Underveis saae jeg, trods min Tantes Forbud, efter Officeren, som kom:

manderede vor Efforte. Hans Ansigt kunde jeg ikke see. Han galopperede foran Vognen paa sin sorte, stolte Ganger. Jeg tænkte mig, at han maatte være smuk; han forekom mig som en Helt af hine Eventyr, min Amme saatidt havde fortalt mig . . . . Men, tro mig Jussuf, elsket ham har jeg aldrig. Det var kun en Tanke, som gik gjennem mit Hoved, ingen Følelse, som kom fra mit Hjerte. — Mod Aften hørte vi en stor Allarm; derefter Bøsseskud. Tschentserne havde angrebet os . . . . da tabte jeg Bevidstheden . . . . og da jeg igjen kom til mig selv, befandt jeg mig, midt om Natten, ene i et Telt . . . . en Mand var hos mig . . . . af, hvad stete! . . . . Da det blev Dag, var Manden der ikke mere. — General Patrowski, som ogsaa begav sig til Derbent, sluttede sig til vor Bedækning, og omsider naaede vi vort Bestemmelsessted. — Nogle Maaneder sildigere aabenbarede en skrækkelig Virkelighed mig Alt . . . . . Jeg vendte tilbage til min Fader, som jeg betroede min Smerte . . . . . og jeg fødte Ismael, det Barn, Du har dræbt. — Jeg vilde ikke gifte mig. Jeg elskede Ismael saa høit! Ogsaa min Fader elskede ham. Da Du kom til Aluchta, Jussuf, veed jeg ei, hvilken Trolldom der greb mig. Jeg begyndte at elske Dig samme Dieblif, jeg saae Dig; jeg sagde min Fader det, og vor Forbindelse blev fuldbyrdet. Jeg bad min Fader aabenbare Dig Sandheden, men han vilde ikke høre tale derom. Jeg vovede ei, at hjærtegne Ismael, naar Du saae det. Skjebnen vilde, at Den, jeg elsker, skulde berøve mig Den, jeg elskede næst ham. Allah's Villie skee! Jeg elsker Dig . . . . jeg græder . . . . men jeg tilgiver Dig . . . . tilgiv mig!“

Alle i dette Brev fortalte Facta ere sande. Da det blev meddeelt Jussuf, grebes han af en frygtelig Smerte, og sank sønderknust til Jorden. Da han kom til sig selv, raabte han, vridende sine Hænder: „Min Søn, min Søn! . . . . jeg er min Søns Morder!“

Jussuf havde, i hin ulykkelige Nat (30 Mai 1832), anført halvtredsinstyve Kosacker, som vare komne Fathme's Efforte til Hjælp. Det var ham, som havde optaget den unge Pige i sit Telt . . . .

Denne frygtelige Opdagelse kunde ikke opholde Retsfærdighedens Gang. Retten har erkjendt, at Mordet er begaaet med Forsæt, men at det ikke kan betragtes som Varemord. Jussuf Karty er dømt til Deportation til Sibirien.

(*Gazette des Tribunaux.*)

Brittisk Mandstugt.

En smuk Aften i August 1829 bemærkede man, paa Torvet i de joniske Pors Hovedstad, en Gruppe engelske Militaire, i hvis Træk en vis Vengstelighed og Forsagthed udtalte sig. De vare nys traadte ud af Gouverneurens Palads, og havde samlet sig om en Kanon.

Det var siensynligt, at disse Officerer, tidligere end sædvanligt, havde reist sig fra Sir Ralph Stanley's Taffel, for her at samtale om en Gjenstand, hvorom de ei havde kunnet underholde sig tvangsfrit i Gouverneurens Nærværelse.

„Det maatte komme saaledes! sagde En af de yngre Officerer: Fra den Dag af, han blev arresteret, ja fra den Dag af, han indtraadte i Magendies Compagnie, forudsaa jeg, at en ulykkelig Katastrophe var uundgaaelig, thi Frank Willis er for brav til at stemme med Adjutanten.“ — „Men De sad jo i Krigsretten, Vernon! Hvorledes forholdt Frank sig da? Hvorledes forsvarte han sig?“

„Han forsmaaede ethvert Forsvar. Anklagepunktet, som bestod deri, at han havde forgrebet sig paa en Officeer, blev

strax faststillet i lovlig Form, og saa svor ogsaa Corporal Butherford, at han, saa Dieblikke efter at Willis skal have begaaet Forbrydelsen, har seet ham i et usædvanligt Oprør.“

„Der er altsaa ikke optraadt noget egentligt Dienvidne mod ham?“ — „Ikke eet Eneste! raabte Arthur Stanley, Gouverneurens Neveu og yngste Adjutant: Og Magdies Udsagn var saa usammenhængende, ubestemt og lidenskabeligt, at jeg haabede, Krigsretten vilde erklære Frank skyldig i en ringere Forbrydelse. Men ifølge Forhøret, som den gamle Kedjeree, Overauditeuren, holdt med grusom Strengthed . . . .“

„Men De glemmer jo at sige os, hvorledes Willis bestred Vidnernes Udsagn! Syntes han nedslagen, da Sagen fik en saa truende Bending?“ — „Jeg har aldrig seet et modigere og værdigere Forhold. Og om han havde været af Steen, saa havde han ikke kunnet vise sig fastere. Han skiftede ikke Farve, han blev ikke lidenskabelig, da den rødhaarede Judas syntes at finde en Fornægtelse i, at paabyrde ham en Mængde Sagen aldeles uvedkommende Forseelser.“

„Og da man opfordrede ham til at forsvare sig?“ — „Da svarte han, han havde intet Forsvar. Men Generalen gjentog det sædvanlige Spørgsmaal: Hvad kan De svare paa Anklagen? Og samme Dieblik høretes i Forsamlingen en Mumlen, som drev den gamle Auditeur Blodet op i Hovedet. „Siig dog, at man har tirret Dem! raabte man fra alle Sider: Riv Masken af den Elendige! Giv Dem dog ikke saaledes til Priis for Døden! Viis dog Generalen den Sabel, som sprang midtover i Deres Haand, da De forsvarte hans Søn ved San Sebastian!“ — Den gamle Kedjeree fordrede vredt at Salen skulde ryddes, men uden Virkning.

„Herpaa, sagde Major Vernon: resumerede han Forhandlingerne, og, efter at have raadslaaet nogle Minuter, fældte Krigeretten Dødsdommen.“ — En kort Pause.

„Vi have — tog en anden Officeer Ordet: Vi have ingen vakkrere Soldat, end Frank; han syntes, ligesom ved en guddommelig Tilskikkelse, at tilhøre Regimentet, thi han blev født i Indien, midt under alle et Tilbagetogs Farer; hans Fader, Corporal Willis, blev tilbage, for i Sandet at begrave sin strar efter Forløsningen afdøde Kone, og vore gamle Soldater have fortalt mig hvorledes Frank, saa Dieblikke efter at være kommen til Verden, indhyllet i Pjalter, blev kastet paa en Bagagevogn.“

„Frank Willis, bemærkede en anden Officeer: har ogsaa tjent med os i Spanien.“

„Hvad mener De, Vernon! tog en Tredie Ordet: Skulde da alt Haab være tabt? Det vilde dog, paa min Vre, være oprørende, om en saa vakker Soldat skulde døe paa denne Maade. Thi skøndt Willis ikke, til sit Forsvar, har omtalt sin Kone med eet eneste Ord, saa veed dog hele Regimentet, hvad der tirrede ham saaledes, at han forløb sig mod sin Foresatte. Tilmed kjender Enhver Mægendies Usædelighed og hans Lidenskab for Betsy Willis.“

„Det er vel sandt — svarte Vernon: men den gamle Stanley er ubøielig som Jern, naar Talen er om en Disciplinarforseelse, og man kan ikke nægte, at Benaadning i slikt et Tilfælde vilde være uden Exempel. Skulde der imidlertid være nogen Mulighed i, at redde Willis, saa er det vor Pligt, Intet at forsømme. Sir Ralph er mig bevaagen; jeg var hans eneste Søns Ven, Denne døde i mine Arme. De, Arthur, faaer rigtignok uafsladelig Skjænd af Generalen, men dog har De, som hans Neveu og Arving, nogen Fordring paa hans Godhed. Uden Ophold ville vi altsaa vende tilbage til ham, overrække ham

Bønsskriftet, som næsten er underskrevet af hele Garnisonen og understøtte det saa godt vi formaaer.“

Taalmodigt hørte Sir Ralph Stanley paa Alt, hvad Major Vernon sagde ham om den dødsdømte Soldats fortræffelige Forhold, ja, han selv holdt en Lovtale over Frank, og vedblev derpaa: „Gjerne ønskede jeg alt: saa, det stod i min Magt, at opfylde Regimentets Bønner, men Pligten byder mit Hjerte tie. Tjenestens Interesse fordrer uestergiveligt, at en saa stor Insubordination vorder straffet med al Strengthed.“

Vernon, som var bleven gammel i Generalstaben, gav sig ikke tabt, men gjentog sin Forbøn med al den Iver, hvortil han var istand.

Generalen forblev uovertalelig. „Willis maa døe! sagde han: Solen gaaer i Dag for sidste Gang ned over ham, og Gud er mit Vidne, jeg troer aldrig, den oprinder over nogen bravere Soldat.“

„Nu, hvorledes gif det? Bringer De gode Efterretninger?“ raabte over tyve Stemmer, da Vernon og Arthur vendte tilbage til sine Kamerader. Sørgende rystede Vernon paa Hovedet. „Han maa døe! svarte han langsomt: Og han vil døe som en Mand.“ — Tappenstregen lød, Gruppen adskiltes.

En Stue i den store Kaserne havde ikke været aabnet den hele Dag. Mangt et medlidende Blik saae op til den eensomme Bolig og mangen Stemme sagde i Forbigaaende: „Staae hende bi, misfundelige Gud!“ — Det var Miss Wetsy Willis's Kammer. I den grueligste Fortvivlelse nærmede hendes Liv sig hurtigt sin Ende. Og Gud stod hende bi, thi inden næste Dag var frembrudt, havde han allerede kaldt hende til sig.

Willis forblev mandig; fast. En Soldatersøn og selv Soldat næsten fra Fødselen af, kjendte han Krigsdisciplinens Strengthed for nøie til at han skulde have ventet Benaad-

ning. Mørke Tanker fremkaldte hans Hustrues Billed og det Barns, hun havde skænket ham, for hans Indbildningskraft. Da lod en venstabelig Stemme, som lød i Mørket, ham mærke, at han ikke var alene i sit Fængsel.

Han reiste sig op og spurgte, hvo der var. „Det er mig, Willis, mig, Vernon, Din fordums Chef, Din Ven, der kommer, for at sige Dig Farvel.“

„De viser mig for megen Godhed, Hr. Major! svarte Willis, i det han forsøgte at staa op: Men — det har De jo altid gjort, og maaskee stod det nu bedre med mig, hvis jeg havde fulgt Deres ofte gjentagne Raad og holdt min Hidsighed i Tømme.“

„Sæt Dig ned, Frank, Du trænger til Hvile! sagde Vernon og trykkede den Ulykkelige blidt ned paa Straaleiet. Jeg er hidkommen, Frank, for at spørge Dig, om Du endnu har Noget at bede en Ven om. Thi alt Haab om Benaadning er forsvunden! . . . Du skal døe imorgen, Willis! Jeg haaber, Du er forsonet med Gud og intet Nag bærer til Din Anklager.“

„Jeg har tilgivet ham, Hr. Major. Og vil De tillade mig, en Øende, en Bøn, da vilde jeg bede, at Regiments Officerer ikke ville lade ham føle den Foragt, hans Forhold fortjener.“

Uden at svare derpaa, spurgte Vernon videre, om han intet Ørinde havde til sin Kone. „Jeg ønsker, svarte han: at Betsy med sit Barn maa vorde sendt tilbage til hendes Fader paa en anstændig Maade, samt at De, Hr. Major, vil sige hende, at hun, indtil det sidste Aandedræt, har udgjort en Mands hele Lykke, der betalte hendes Forsvar med sit Liv.“

„O min Gud, saa er det da sandt!“ — „Nok herom, Hr. Major! Jeg er nu, Gud være lovet, rolig, og vilde ikke gjerne . . . “

I dette Dieblif indtraadte Fangevogteren, ledsaget af en i en Kappe hyllet Figur. „Hvorledes? Endnu saa sildet Besøg? Hvo er her da?“ raabte Sir Ralph.

„Det er en Ven, Hr. General! svarte Major Vernon: der allerede er lykkelig ved Tanken om, at den Dømtes Benaadning fører Gouverneuren i hans Fængsel.“

„Willis! sagde Denne til Fangen, der stod saa lige for ham, som om han præsenterede Gevær: Willis, jeg kjender en brav Soldats Hjerter for nøie til at jeg skulde frygte, Du bærer noget Nag til mig, fordi jeg, mod min Villie, har deeltaget i at dømme Dig. Da Du engang maa døe, ville vi skilles ad som Venner. Giv mig Din Haand, Frank Willis, Du min Søns Frelser! Giv mig Din Haand, min Søn, og vær forvisset om, at Sorgen for Din Kone og Dit Barn herefter paaligger mig.“

„Den Ene af disse To vil vel snart følge efter mig! sagde Willis og kyskede med Grefrygt den ham saa hjerteligt budne Haand: Men Himlen lønne Dem, Hr. General, for Deres Godhed mod den Forældreløse.“

„Og nu bort med disse!“ sagde Generalen, pegende paa Willis Lænker. Ved det første Hammerflag syntes Willis at føle en stikkende Smerte. „Hvad er det?“ spurgte Vernon Fangevogteren. „Jernet har gnavet ham i en gammel Wunde!“ svarte denne, og virkelig mindedes Vernon, at Willis's høire Fod, i Affairen ved San Sebastian, var bleven ramt af en Kugle, i det Dieblif, han forsvarte Edvard Stanley.

„Saa Farvel da, Hr. General, og De, Hr. Major! Ingen maa sukke over et Menneffes Skjebne, som Verden udstøder . . . den værdige Geistlige, Hr. O'Halloran, vil blive hos mig inat . . . og imorgen.“

Gud være med Dig Frank! Gud staae Dig naadigt bi!“ sagde begge Officerer høitideligt, og forlode Fængslet.

Neppes lod Kanonskudet, som forkyndte Reveillen, før hele Garnisonen var under Vaaben, thi strax efter det skrækelige Menneskeoffer skulde der være Parade. Tre Gange marscherede Regimentet, hvortil Willis hørte, langsomt under en dæmpet Trommehvirvel, om den store Plads. Med blottet Hoved, i fuld Paradedragt, men med Hænderne bundne paa Ryggen, fulgte Willis Herrens Tjener.

Forberedelserne vare tilende. Et Fûseleer: Compagnie slog an, og den tappre Soldat var ikke mere!

Skiebnes Veie.

Det var den femte Aften, siden vi, ombord paa en svensk Corvet, havde forladt Kjøbenhavn. Fordrevne af det kolde, regnfulde Veir, havde vi, i den store Kahyt, samlet os om Theekjedlen. Paa Søen gjør man hurtigt Bekjendtskaber, og saaledes enedes snart de beslægtede Dele af Skibsselskabet. Fire unge Engellændere, som, gangne tilgrunde i alle den store Verdens Nydelse, forgjæves havde søgt at opfriske deres forkunstlede Tilværelse ved Opholdet i en nordisk Natur, dannede en egen Sphære. En Commis hos Rothschild i Paris, som, i sit Huses Anliggender, havde gjort en Reise til Kjøbenhavn, flagede om Emeline, Kammerjomfru hos Marquise de Richambault. Denne selv var uimodsigeligt den interessanteste Figur i det hele Selskab; vel var hendes gratiøse Skikkelse noget trykket af halvfjerdsindstyve Leveaar, men de fine, skjøndt indfaldne Træk, vidnede om tidligere Skjønhed. Denne var det nu ingenlunde,

der hændtog mig til Marquisen; men jeg holder af, at op-
søge og dechiffere forkomne Dokumenter fra en anden Tid,
at holde glemte Tanker og Følelser til Nutidens Lys. Saa-
ledes havde jeg da fra Begyndelsen af nærmet mig Mar-
quisen. Hun var, i egen Person, det Old, som gik forud
den franske Revolution, og det ikke fragmentarisk, men heelt
og organisk, som om der, siden 1788, Iet Intet var fore-
faldet. Hun var en elskværdig Atheistinde; thi hun var det
ikke af filosofherende Hovmod, ikke fordi hun havde affas-
set Gud som Formynder over hendes Jeg, men fordi hun
just Ingen behøvede, fordi han ikke var noget Princip i
hendes Opdragelse, ingen Fornødenhed for den Tids Men-
nesker. Hun fornægtede ikke Gud; hun kjendte ham
kun ikke.

Med denne Dame og Capitainen var jeg næsten steds-
sammen. Den Sidste, en alvorlig og dannet Mand, havde
ved lange Reiser og utallige Erfaringer abstraheret sig en
fast Livsvisdom. — Efter Theen dannede de fire Kjædelige
en Whist; Valeron, den rothschildske Commis, underholdt
sig med Emeline.

Saaledes sadde vi Tre igjen sammen øverst ved Bor-
det. Vi talte om Menneskets overnaturlige Evner. Mar-
quisen antog ingen Kraft, som, udenfra eller ovenfra, for-
maade at virke paa Menneskets Indre; hun forklarede Alt
af Menneskets naturlige Indretning. Capitainen bestred
dette. Jeg sagde: „Bisnok er Bantroen, i vor Tid, ste-
g'n høit i Værd, men ogsaa saa høit, at den nødvendigt
maa culbutere. Bessynderligt er det dog, at antage, at i
de mange Aarhundreder, da Aandebesøg, Visioner og Anel-
ser betragtedes som noget gandske Naturligt, have Menne-
ske været lutter Tosser. Vi talte, for at jeg skal holde
mig til Traaden af vor Samtale, nys om den hebræiske
Gud, som straffer Fædrenes Synd i fjerde og femte Led.

Fru Marquisen forcastede, om jeg forstod den ret, ubetinget Muligheden af dette Princip.“

„Ja, min Herre!“

„Jeg tillader mig derimod, at erindre Dem om den arvelige Tilbøielighed til bestemte Sygdomme, som findes i visse Familier. Jeg vil fortælle en Kjendsgjerning, som har tildraget sig i min egen Familie. Ved den afdøde Hertug af . . . s Hof levede en berømt italiensk Maler ved Navn G. Uegennyttig og menneskekjærlig, adopterede han en Landmands Søn, hos hvem han havde opdaget Anlæg til Kunsten. Frederik — saaledes ville vi kalde ham — gjorde en fortrinlig Fremgang, men forelskede sig derhos i sin Pleiefaders Søster, som deelte hans Tilbøielighed. Da G. erfarede det, tog han ikke i Betænkning, at give de Lykkelige sit Samtykke. Da Frederik ingen Formue havde, satte G. ham istand til, før sit Giftermaal at besøge Italien. Han reisste. Kun lidet lod han høre fra sig, og en Dag kom der Bred fra Rom, hvori han, under tomme Paaskud, slog op med sin Brud. Dette synes mig egentligen ubegribeligt af den hele Historie, thi Julie var smuk, tro og elskværdig. Medens han morede sig i det fortryllende Italia, faldt hun i en dyb og taus Melancholie. En Nat sang hun en sørgelig Sang, og styrtede sig derpaa udaf Vinduet.

Frederik kom tilbage. Han var en udmærket Kunstner, gjorde en glimrende Løbebane og ægtede en riig Arving. Kort efter reisste han med sin Kone til Paris, til Ludvig den Sættendes Formæling med Maria Antoinette. I den frygtelige Trængsel blev hans Kone borte for ham, og om Aftenen hørte han, at hun var bleven qvalt.

I sit Hjem søgte Frederik, saavidt muligt, at dølge det Skete; thi man sporede Nemesis deri. Han tog sig en anden Kone.

En af hans Sønner overgik ham endnu i Genie og Lykke. Vi skylde ham et Kobberstik, der er berømt over hele

Europa, da han havde fuldendt dette Værk, blev han for-
rykt og endte sit Liv ved at springe ud af et Borgvindue.
Hos ham levede hans Broder, et herligt opblomstrende Ma-
lertalent, Neppen havde man begravet Broderen, før ogsaa
han grebes af Vanvid. Den tredje Broder døde en brød Død.“

„Historien er sørgelig! sagde Marquisen efter en Pause:
Men kan man ikke antage, at der maa ske, i Deres Fami-
lie, ligger en Spire til Forryktthed?“

„Meget forbunden, naadige Frue! Men begge de tre
Ulykkeligens Forældre vare de sundeste, forstandigste Mennesker.
Jeg har i min Barndom seet ham nogle gange som gammel
Mand, men hvergang har jeg følt mig forunderlig befremt,
uden at vide det mindste af hvad jeg nys har fortalt. Jeg
gjøs, hvergang jeg betraadte hans Huus, der, gandske uhyg-
geligt, stod som et Spøgelse midt i den venlige Gade.“

„Min Gud! raabte Marquisen leende: De gaaer saa
vidt, at de antager Aander af Steen og Træ!“

„Huse ere Former, Fru Marquise, Physiognomier, hvori
der mangengang ligesaalet lader sig erkende en Charakter,
som i en Mine eller i et Ord.“

„Og De troer altsaa, at denne Ustjebne har ramt de
tre Brødre til Straf for deres Faders Brøde? At ingen
Moralitet, ingen Dyd havde kunnet afvende den?“ —
„Jeg troer det!“

„I dette sidste Punkt modsiges jeg Dem! tog Cap-
tainen Ordet: Jeg vil fortælle Dem en Begivenhed, som
jeg har fra en meget sikker Kilde. En Ven af min Fami-
lie i Vesterås havde længe været gift, uden at see sit in-
derligste Dnske opfyldt, at vorde Fader. Han og hans Kone
havde allerede opgivet Haabet, da Himlen omsider bønhearte
dem, og skænkede dem en sund, stærk Dreng. Glæden var
ubefrivelig. Man indbød hele Familien til Daabshøitide-
ligheden. En gammel Doctor, Varselkonens Onkel, der i
Upsala læste Astronomie, kom da ogsaa til Vesterås, og lod

sig overtale til, at stille Barnets Horoskop. Men han for-
færdedes og vilde længe ikke aabenbare, hvad han havde op-
daget. Først da han skulde reise hjem, og allerede var kom-
men ud i Porten, gav han efter for Faderens Bønner, og
sagde ham, at hans Søn, før sit niende Aar, vilde vorde
ihjelslagen af Lynild. Man tænke sig Faderens Skræk!
Doctoren havde endnu aldrig skuffet Nogen. Imidlertid
vorte Drengen prægtigt op. Faderen indesluttede Hemme-
ligheden i sin bekymrede Sjæl; jo herligere Barnet blomstre-
de, jo inderligere Moderen elskede det, desto skrækkeligere
drøede Astronomens Udsagn i hans Dre. Da Drengen
traadte ind i sit ottende Aar, kunde han ikke længer
ene bære sin Smerte, men sagde sin Hustru Alt. I Be-
gyndelsen fortvivlede hun næsten; siden tog hun sin Tilflugt
til Bønnen. Saaledes gik Tiden, indtil den sidste Aften
før den niende Fødselsdag kom. Moderen slap ikke Dre-
ngen fra sit Hjerte, og da Solen var gaaet ned, bragte hun
ham, stillesalig, tilsengs, i det hun takkede den guddommelige
Forbarmer. Men mod Midnat trak det op paa Himlen;
over Bjergene krydsedes blændende Lyn. I Dødsangst laae
Moderen ved sit Barns Seng, og talte, som i Feber, Ti-
den mellem Glimt og Skrald. Men Faderen stod ved Vin-
duet og saae stille ud i Uveirsnatten. Da nu Tordenvei-
ret kom gandske nær, befalte han, at der skulde sadles en
Hest. Paa Moderens Spørgsmaal svarte han: „Nu, Gud
søger vort Barn, vil jeg bringe ham det!“ Med disse Ord
tog han Drengen, og red ud med ham, Uveiret imøde. Hullen-
de flynge de den Lille sig til ham; han selv var mere død end le-
vende. Men han bad inderligt, brændende, indtil en seierrig
Gudsfortrøstning drog ind i hans Sjæl. Og i det han nu red hen
tæt langs Mælarsøen, slog, ved hans Side, en knyttrende Straale
ned i Vandet, den sidste for denneinde. Drengen var frelst!“

„Det er meget romantisk, Hr. Capitain!“ sagde Mar-
quisen noget vantro.

„Og sandt! svarte han roligt: Thi — jeg selv var Drengen.“

Vi forundredes ikke lidet. Hvo som kjendte Capitainen, vidste, at han ligesaa lidet var en Løgner, som en Sværmer.

„Men saa sig mig dog, sagde Marquisen videre: hvorledes kunde Deres Fader begaae den Uforsigtighed, ved Udbudet af et Tordenveir, at fremkalde Faren over Dem? Jeg finder det utilgiveligt.“

„For mangen Fader vilde det vist have været det; hvo der hjemme troer sig mere under Guds Haand, end under en Kugleregn, vilde være rasende, om han handlede, som min Fader. Men den ægte Religion grunder sig paa Harmonie, paa Kjærlighed til det høieste Væsen, og Frygt er ikke i Kjærligheden. Hensigten med denne Historie er især rigt, at vise, at ogsaa en allerede bestemt Tilfikkelse kan forandres ved Fromhed og fast menneskelig Villie.“

„Det er en ret godmodig Gud, De antager! bemærkede Marquisen: Han foresætter sig Noget bestemt, men paa een gang gjør den menneskelige Wiisdom hans overflødig, og han nøies med at vise, at han nok kunde, hvis han vilde!“

„Det brøster Dem, naadige Frue, paa Tro! tog jeg Ordet: Ellers lod det, som jeg vil kalde Sjelen i hiin Tildrægelse, sig vel udele af Bønnens Kraft. Naar nemlig Mennesket bedende løsriver sig fra al jordisk Indflydelse, saa gjør han just den Tilfikkelse overflødig, der ellers vilde have hjulpet ham saavidt frem.“

„Det er, sagde Marquisen: Tyrkernes Prædestinationslære, om jeg ikke feiler.“

„Nei, det er Christendommen.“

I dette Dieblis hørtes en Støi paa Dækket. Man løb frem og tilbage, man spurgte, man svarte. Capitainen gik op, for at see efter.

„Det er en forunderlig Aften! sagde han, da han kom tilbage: Medens vi herneden tale om uforklarlige Phænomener, gaae disse virkeligen for sig oppe paa Dækket.“

„Hu! gjøs Marquisen: Den Ene af Herrerne erklærer Huse for uhyggelige Skikkelse, og den Anden bringer os ombord paa et Spøgelseskib. Ikke sandt?“

„Nei, det er kun en Ubetydelighed, men som Skibsfolket tillægger en stor Vigtighed. Min Styrmand bærer et Gulduhr, der pludseligt, i hans Lomme, springer sønder i hundrede Stykker. Han har faaet dette Uhr af sin Kone, som han har ladet blive i Havre, for at hun her, hos sine Slægtninger, skulde oppebie sin Nedkomst. Og nu paaftaaer han fast, at hans Kone maa være død, og alle Skibsfolkene dele hans Mening. Det er et godt Menneske, og hans Kones Død bedrøver ham ubeskriveligt.“

„Min Gud! sagde Marquisen: Lever jeg da i det femtende Aarhundrede? Det er jo en gandske forfærdelig Overtro! Hvad Indflydelse kan en Matroskones Død have paa en Genfer eller Pariser Uhrmagers Fabrikarbeid? Det er dog for galt! De maa holde mig min Vantro tilgode, thi hvis Noget havde Anledning til, at dele Deres Tro, da maatte det være mig. Men jeg kan ikke. Egentligen begriber jeg ikke selv, hvorledes jeg kommer til, idag at ud tale mig om Noget i mit Liv, som jeg ellers omhyggeligt fortier, fordi det volder mig Kummer. De finder i mig en temmelig gammel, maaskee noget artig fransk Dame, som lever i Verden og dør med sin Tid. Men deler jeg end ikke Deres strenge Meninger om Menneskenes Forhold til et høieste Bæsen, og forstaaer jeg end intet af Philosophien, saa maae De dog troe mig, at jeg har Hjerte nok til at bære en stor og stedselevende Smerte.“

Forundrede saae vi paa Marquisen, der paa eengang var bleven saa meddeelsom. Hendes Ansigt, der før var sammenlagt som en Falbalskjole, havde aabnet sig, saa det

virkeligen lod sig betragte med Velbehag. Hendes Dine skinnede, som om en Erindring var bleven lyslevende i hende, og hun begyndte:

„I mit 21de Aar emigrerede jeg fra Frankrig med min Mand og min Pattedlut. Han bragte mig i Sikkerhed til London; derpaa begav han sig under Greven af Combreuil's Faner, han faldt ved Forsvaret af Guiberre's Klipper. Som om han havde forudseet sin Død, tilskrev han mig endnu Dagen forud fra Penthievre: Jeg seer Dig ikke mere, min Elskede, men see til, at Du vel voger vort korte, men lykkelige Egetskabspant.“

„Gud veed, hvor tro jeg opfyldte hans Villie. Dette Barn og et Juvelskrin vare Alt, hvad han efterlod mig. Jeg reiste til Stockholm; men hiint Skrin berørte jeg ikke, thi jeg havde gjort det Løfte, ei at aabne det, før Frankrig stod mig aabent. Min eneste Trøst og Tanke var min arme Henry, sin Faders udtrykte Billed. Synet af ham erindrede mig om min Mand, om Frankrig, om hele min sorgfrie og skønne Ungdom. Aldrig kom han fra mine Dine. Jeg kunde have gjort flere Partier, men jeg afflog dem, for ene at leve for mit Barn. De seer, jeg var en øm og trofast Moder.“

„Under Sieyès's Consulat erholdt jeg Tilladelse til, i Stilhed at vende tilbage til Frankrig. Da aabnede jeg Skrinet, og rustede mig til Afreisen. Mit Barn legede med Juvelerne, og fik fat paa et Papiir, hvori jeg havde svøbt Papillotter. Drengen kastede dem alle tilside, men een, mine Herrer, kun een aabnede han, og denne havde jeg, ved min Flugt, fyldt med Gift, for det Tilfælde, at jeg skulde falde Republikanerne ihænde. Henry sank Giften; han døde i mine Arme, da jeg vilde vise ham hans Fædreland.“

Marquisen slog Dinene ned, for at skjule sine vaade Dine. Dybtbevæget betragtede jeg denne Kone, som, trods

et paa Overfladen tilbragt Liv, endnu følte saa menne-
skeligt.

„Hvert Aar — saa sluttede hun sin Fortælling — iler
jeg fra en Søsters Sygeseng i Paris til min Yndlings
Grav, og beplanter den med Neseda og Violer. En liden,
men venlig Trøst!“

Efter en Pause vedblev Marquisen, dog med gandske
forandret Stemme: „Det er uartigt af mig, mine Herrer,
at jeg fortæller Dem sige sorgelige Ting; men jeg har syn-
det, for at sige Dem. De troer paa Forbetydninger. Gamle
Folk ere, som de veed, noget snaksomme, og saaledes be-
gyndte jeg da temmelig langt tilbage, for at sige Dem, at
et Rosentræ paa min Henry's Grav hvert Aar drev to
Blomstergrene, under hvilke jeg, formedelst en Caprice,
tænkte mig: mig og mit Barn. Denne gang har jeg nu la-
det Træet opgrave, for at bringe det til mit Hjem; en sæl-
som Ideeforbindelse lod mig halvt om halvt betragte det som en
Pligt imod min Søn. Saa overtroisk er jeg dog endnu.
Nu er Træet bleven sygt, og jeg bringer det neppe levende hjem.
Men seer De nogen Forbetydning deri, at det er bleven søsygt?“

„Forbetydninger lade sig, ifølge deres Natur, ikke
forklare forud!“ sagde jeg.

„Ah, der har De vundet Spil! svarte Tvivlersken:
De beviser Tanken af Gjerningen! Iøvrigt overbeviser De
mig aldrig; thi jeg vil nu engang ikke troe! Min Gud,
hvor sorgeligt var det, naar jeg maatte tænke mig omgivet
af usynlige Magter, naar jeg ikke torde røre ved Noget
mere, af Frygt for at faae med Trolddom at gjøre. Nei,
Himlen bevare mig! Livet vilde vorde mig gandske uhygge-
ligt, og jeg forsikrer Dem, at jeg i 60 Aar har behjulpet
mig meget vel uden Aander og Visioner.“ Dermed afbrød
hun Underholdningen.

Dage henrandt i det eensformige Sømandsliv. Syvende
Dagen efter vor Afreise løb vi ind i Havre. Lysene i Staden,

de sorte Masser af Skibe og Frankrigs Nærhed sysselfatte endnu vore Gemytter, da en Baad nærmede sig os. Pludseligt reiste sig en Skoggerlatter. Det havde været vor Styrmands første Forretning, at spørge en Bekjendt, hvorledes hans Kone havde det, og han havde erfaret, at hun uidentviørl befandt sig meget vel, eftersom hun var bortreist til Cayenne med en Colonist. Barnet havde hun ladet blive. Med en drøi Ced kastede Styrmanden Stumperne af sit Uhr i Vandet.

Ad en Omvei, over Chartres, reiste jeg til Paris. Marquisen gav mig sin Adresse.

To Maaneder sildigere gik jeg ned ad *Rue Vivienne*. Jeg holdt Adressen i Haanden, og saae efter alle Huusnummerne. Omfider opdagede jeg et lille net Huus, der allerede langt borte forekom mig at ligne Fru de Richambault's Physiognomie. Jeg havde gjættet rigtigt, og glædede mig til, at kunne sige Marquisen det. Døren var aaben, Portneren fraværende. Men Emeline kom mig imøde. Jeg bad hende melde mig.

„Fru Marquisen er død for otte Dage siden!“

Du først saae jeg, at Emeline bar Sorg. Bestyrtet gik jeg ned ad Trappen. Da faldt mit Blik paa en affides staaende Blomsterbusk — det var et udgaaet Rosentræ. Stakfels Kone! „Jeg vil ikke troe!“ sagde hun. Jeg var tilmode, som om hendes Sjæl var mig nær, som om den glædede sig over, at jeg endnu tænkte paa hende. Nedenfor kastede jeg endnu et Blik paa det stille Huus, og traadte saa atter ud i den bedøvende Larm.

En Episode af Talma's Liv.

Alle de, som have havt den Lykke, at følge Talma's Fremstillinger, ihukomme den Furore, han gjorde i Pharan's Rolle, i Tragoedien Abufar. Pharan elsker Salema, som gjælder for hans Søster; han elsker hende med al en østerlandsk Lidenſkabs Jld; Arabiens Sol har tændt hans Hjerte, men dog er dette Hjerte Dyden tro.

En ung Dame af levende Indbildningskraft ſaae Talma i dette Værk. Atten Aar gammel, uden Verdenserfaring, exalteret ved Romanlecture og endnu mere ved ſit Hjertes Drømmerier, troede hun at have mødt det ſympathetiſke Vaſen, ſom var født for hende, Den, hun ventede, Den, der ſkulde ſkabe hende ſit Livs Lykke. En Moder havde hun ikke, og hendes Fader var for ſtreng til at hun ſkulde have vovet at betroe ſig til ham.

Hun bar ſig ad, ſom alle unge Piger pleie under den første Kjærligheds Herredom. Hun byggede ſit Haab paa Drømme og Bedrag; hun forvildede ſig i en trylleriff Verden. Denne Tilſtand varede nogle Maaneder, uden at hun igjen beſøgte *Comédie-Française*, uden at hun ſøgte Midler til at nærme ſig Den, hun elſkede. Lykkelig ved at tænke paa Pharan, forlangte hun intet Mere.

Efter at have levet ſex Maaneder i denne idealiſke Verden, vendte hun tilbage til *Théâtre-Français*, hvor man endnu gav Abufar. Talma overgik ſig ſelv. Den polytechniſke Skole havde i Maſſe bemægtiget ſig Parterret. Diſſe lidenſkabelige Sjele hilſte Talma med ſaadanne Acclamationer, at han udbrød: „Deres Biſaldsraab true med at dræbe mig; jeg maa ſee at fortjene dem!“

Man kan tænke ſig denne Hyldings magnetiſke Virkning paa den unge Pige, ſom, i ſex Maaneder, kun havde

lever i een Idee. Vi ville følge hende fra Forestillingen ind i hendes Værelse.

Hun skriver til Talma. . . . . Pennen løber hen over Papiret, som er badet i Taarer. Hvad har hun skrevet? Hvad vil hun? Hun veed det ikke selv, og neppe har hun skrevet et Blad fuldt, før hun sønderriver det. Tilslidst opsamler hun omhyggeligt Fragmenterne og brænder dem. Omfider skriver hun nogle Linier, bestemmer en Dag, betegner Timen, og foreslaaer den mørkeste Allee i Thuilleries Have. Dagen efter blev denne Billet tilstillet Talma. Der var ingen Underskrift; men Papiret, Skriften, Sammenlægningen, Alt røbede en ung Pige og en første Kjærlighed.

Saaledes skriver ikke en Dame, der er bevandret i det Slags Eventyr; den store Kunstner erkjendte det strax. Snart var hans Beslutning fattet. Til dens Udførelse forberedte han sig ved et Toilette, som gjorde ham endnu nogle Aar ældre, end han var. Derpaa begav han sig til Thuilleries.

I den betegnede Allee opdagede han en ung Dame af høi Vært; hendes Ansigt havde en yndig Ovalform og var indfattet af lange Haarbukler af Afkesfarve. Fødsel, Rigdom, Opdragelse — man behøvede kun at see hende, for at vide, at hun forenede alle disse Fordele. Hun bemærkede neppe den gode Papa, som et Par Gange gif hende forbi. Hvorledes havde hun skullet gjenkjende Pharan i denne lange, magelige Reisesrak, med denne mægtige Hat, disse uhyre Flipper?

Slotsuhret havde slaaet. Hun ventede roligt, uden at tilkjendegive den mindste Utaalmodighed. Hendes Azur Dies Klarhed vidnede om hendes Hjertes Reenhed. Talma følte sig dybtbevæget og besluttede at tiltale den unge Pige.

„Mademoiselle! sagde han: Jeg er Den De venter! . . .
— Ja, Mademoiselle, jeg skuffer Dem ikke, jeg er Talma

fra *Théâtre-Français*, og trods Kostumets Forskjellighed vil De gjenkende Pharan's Figur. Seer De — tilføiede han med et Smil, i det han fremviste sit blottede Hoved: vi Akteurer trænge til Scenens Illusion, fordømte som vi ere til, med graae Haar at spille en ung og lidenskabelig Elfers Rolle. Hvad vil De? Jeg veed desværre min Alder . . . . jeg debuterede før Revolutionen. Glem det ikke, uden i Theatret; men husk, paa alle andre Steder, en Datum, som jeg kun betroer Dem alene . . . . det er min Fødselsdatum. Paa den Medaille, man har havt den Godhed, at slaae til min Ære, har jeg bedet, at dette Tal maatte vorde undertrykt . . . . Bevar min Hemmelighed — jeg er fra 1763.“

Den unge Pige græd; Talma lod, som om han ikke mærkede det.

„Det er sidstegang, jeg har spillet Pharan's Rolle! vedblev han: Kom at see mig som Manlius. Da jeg ikke behøver at vide Deres Opholdsted, vil jeg ikke tilbyde, at følge Dem. Det vilde desuden udsætte Dem for Spørgsmaal, som vilde bringe Dem i Forlegenhed. Adieu, Mademoiselle! Gid en Familiefaders Onsker maae bringe Dem Lykke! Gift Dem, vælg en Mand, som er Dem værdig, og vær forvisset om, at det virkelige Liv har sin Poesie saavel som sin Lykke.“

Elisabeth Kulmann,

Ruslands første Digterinde.

(Født den 5te Juli 1808. Død den 19de November 1825.)

Paa den Smolenskiske Kirkegaard i St. Petersborg finder man, ikke langt fra den lille Kirke, et Mindesmærke af carrarisk Marmor i ægte græsk Smag. Det fremstiller en smuk Pige, som, hvilende i Kisten, Hovedet støttet paa den venstre Haand, synes at slumre. Midt imellem Acanthusbladene, som smykke Kisten, seer man en opblomstret Rose, som er revet af sin Green. Paa alle Sider af Piedestalen findes Indskrifter i slavonisk, latinisk, græsk og alle nyere europæiske Sprog. Blandt dem er vel den Spanske smukkest. Den lyder saaledes:

„Gud sendte hende paa Jorden, ikke for at lade hende blive der, men for at vise Menneskene sit Værk!“

Under dette Monument hviler den dødelige Deel af et Bæsen, som, kun atten Aar tilhørende Jorden, dog i dette korte Spand af Tid fandt Rum nok til, at efterlade usorgængelige Frugter af sin Tilværelse.

Elisabeth Kulmann blev født i Petersborg den 5te Juli 1808. Hendes Fader, Boris-Geodorowitsch Kulmann, som havde sægter under Rumanzow, og, bedækket med Bunder, var traadt af Krigs ind i Statstjenesten med en Collegieraads Rang, døde kort efter hendes Fødsel, og efterlod sine Børn og sin Enke Intet, uden Mangel og — et hæderligt Navn. Den fortræffelige Moder saae sig nødt til, i en ussel Hytte i Wassili-Ostrow, at arbejde med sine Hænder for det daglige Brød, men dog vidste hun med Omhu at pleie Datterens fremspirende Aand, som, efter at det femte Aar var tilbagelagt, udviklede sig med forunderlig Hurtighed. Allerede i denne Alder overraskede Elisabeth

ofte sine Dingivælselſer ved Productioner af ſin digteriſke Indbildningskraft, der gav Alt, hvad der i den livløſe Natur omgav hende, Liv og Åle. En Jasminbuſk i Haven ved Hytten blev hendes Legebroder, ſom hun betroede alle ſine ſmaa Glæder og Sorger, og ſom gav hende Svar, hvergang den bevægede ſine Grene, hvergang det ſuſte i dens Blade. Ravneneſ Skrig, ſom paa Landeveien ſøgte deres Næring, lød for hende ſom en Takkebøn, og hun fortalte Moderen, hvor tydeligt hun hørte Ravnene ſige: „Skjøndt jeg er ſort ſom et Kul og Menneſkene jage mig fra ſig, ſaa forlader Gud mig dog ei, Han, Menneſkeneſ og Fugleneſ Fader. Ved hans Miſkundhed har jeg hver Dag noget at æde og et Træ, hvorpaa jeg kan ſove!“

Foruden den meeft levende Imagination, den meeft poetiſke Opfatning og Fremſtilling, viſte Barnet en til det Vidunderlige grændſende Hukommelſe. I ſit ſjette År talte hun lige flydende Ruſiſk og Tydiſk, og elegant Franſk. I ſit tiende År begyndte hun paa det Italieniſke, ſom, af alle nyere Sprog, blev hendes Yndlingsprog, og i ſit ellevte År foretog hun Taſſo med fortryllende Ynde. Kort efter fød en ærværdig Olding, Præſt i Bergkorpſet, ſom havde miſtet Huſtru og Datter, hende og hendes Moder et Tilflugtſted i ſit Huuſ. Denne Omſtændighed gjorde Epoke i Eliſabeth's Liv. Her kom hun i Forbindelſe med Commandeur Maders dannede Familie, ſom forſkaffede hende Leilighed til at lære Naturhiſtorie, Muſik, Dand og Tegning, medens Doctor Großheinrich, en Rhinlænder, der levede i Petersborg ſom Privatlærer, tiltrukken af det elſkverdige Barns ualmindelige Åndſgaver, uden Betaling underviſte hende i Sprog, Literaturhiſtorie og Verdenskrønikke.

I ſit tolvte År lærte hun Latin, af Kjærlighed til ſin Velgjører, den gamle Præſt Abrahaw, hvem hun, efter nogle Maanedes Underviſning, paa hans Fødselsdag overraſkede med en latiniſk Tale. Endnu ivrigere lagde hun

sig efter det græske Sprog, og efter neppe tre Maaneders Underviisning — hun var den Gang tretten Aar gammel — kunde hun allerede læse Matthæi Evangelium, og begyndte at oversætte Anakreon paa Italiensk, Tydsk og Russisk, ligesom hun overhovedet pleiede at nedskrive Alt i fire forskellige Sprog. I sit fjortende Aar læste hun Homer. Foruden ham bleve Hesiod, Pindar og Sophokles hendes Yndlinger.

Ved Siden af de gamle Sprogs Studium forfulgte hun de Nyeres. Foruden Russisk, Tydsk, Italiensk og Fransk lærte hun Engelsk, Spansk og Portugisisk. Fra Engelsk oversatte hun Brudstykker af Miltons tabte Paradiis paa Tydsk; fra Spansk Grijarte's Fabler, fra Portugisisk Manoel's Ode. Derhos var hun saa fortrolig med det Nygræske, at en Græker, som i Petersborg havde søgt et Fristed for de blodige Uroligheder, som dengang rystede Hellas, ansaae hende for en indfødt Grækerinde og, ifølge hendes Udtale, for en Insulanerinde, hvori han rigtignok ogsaa blev bestyrket ved Elisabeth's fuldkommen græske Ansigtstræk.

Den femtenaarige Piges første litteraire Arbeid var en Oversættelse af Anakreon's udvalgteste Sange paa Russisk, Tydsk, Italiensk, Fransk og Latin. Den blev overrakt Keiserinde Elisabeth, som lønnede den med en Foræring. Fra Oversættelser vendte hun sig snart til selvstændige Productioner, skjøndt med stor Blyhed. En stor Deel af hendes „poetiske Forsøg“ var gandske skreven i græsk Haand. De bleve, i tre Bind, udgivne af det russiske Akademie 1833—35.

Under hele sin korte Tilværelse bar Elisabeth Kulmann Mangels, ja, Armod's Byrde. Ofte fattedes hendes Moder det Nødvendigeste. Elisabeth selv tilstaaer et Steds: „Vort Blæk er meget tyndt, fordi vi tidt maa spæde det med Vand!“ Blandt hendes Haand-

skriftlige Efterladenskab har man fundet Papiirstumper, som var beskrevne med den siensynligste Sparsomhed. Landforter, Bøger, Tegneapparat fik hun af sin Lærer, Dr. Großheinrich, der selv maatte fortjene sit Brød ved Informationer. Det var Armoden, som tog sig af Armoden.

Ofte gik Elisabeth fra Homer ud at hente Brænde til Kaffelovnen; thi hun havde ingen Pige. Ofte sprang hun fra Jldstedet, hvor hun lavede det sparsomme Maaltid til sig og Moderen, ind i Stuen, for flygtigt at fixere en Tanke, et Vers, og iilde saa strax tilbage, for at røre i Gryden. Og aldrig, aldrig kom nogen Klage over hendes Læber, aldrig den Tanke i hendes Sjæl, at hun var en bedre Skjebne værd! Naar hun laptede sin Kjole, eller lavede Middagsmaden, sammenlignede hun sig smilende med Fortidens Kongedøttre, der selv gik til Floden, for at skylle deres Tøi, for at hente Vand. Sin ofte lidende og af Sygdom hjemsogte Moder pleiede hun derhos med den meest rørende Omhed og Trofskab. Derhos brugte hun sin Tid fortræffeligt. Hun sov aldrig meer end syv Timer, stod i Almindelighed op Klokken sex, og Bøn var da hendes første Tanke. Hendes Paaclædning varede kun nogle Minuter, skjøndt hun altid vidste at klæde sig meget reenligt, ja endogsaa smagfuldt og yndigt. Theen medtog kun liden Tid, ofte slet ingen, thi ikke sjelden traf det sig, at der slet ingen Thee var i Huset. Derpaa skred hun til saadanne Aandsarbejder, som kræve store Anstrængelser. Huusvæsenet tog Midten af Dagen. Eftermiddagen var udelukkende helliget Literaturen. Aftenen tilbragte hun som oftest i Selskab med sin gamle Ven og Lærer Dr. Großheinrich. Den strengeste Orden var Sjelen i alle hendes Syssler. Hvert Arbeid havde sin Tid, hver Ting sin Plads.

Hvad hendes Udvortes angaaer, da syntes det, som Naturen i dette Bæsen har villet forene Alt, hvorved den

hæver sine Udvalgte over Brimlen af almindelige Mennesker. Elisabeth Kulmann var af sjelden Skjønhed. Hendes høie, ranke Vært, hendes høie Pande, hendes lange, kastaniebrune Haar, hendes alabasterhvide, ved en mild Rødme endnu forskjønnede Ansigtssfarve, hendes fuldkommen græske Profil og hendes store, lyseblaae Øine — alt dette var kun ubetydeligt i Sammenligning med det ubeskrivelige Udtryk i hendes Physiognomie. Der laae deri noget Overordentligt, Overjordisk, som øieblikkeligt greb Enhver. En kongelig Høihed talte af alle hendes Træk, af hendes alvorlige, tænksomme Blik. Hendes Smil var yndigt. Hendes Stemme, bøielig, klar, syntes at antage alle hendes fine Følelsers Toner, og gik, især naar hun sagde noget af fuld Sjæl, liig en fortryllende Musik, til Hjertet. Hun sang og deklamerede fortræffeligt. Al hendes Skjønhed forhøiedes endnu ved det elskværdigste Forhold, den livligste Munterhed, det aabneste Væsen og den fineste Følelse, af hvilken vi her ville meddele et isandhed rørende Træk.

En ung Perser, som Abbas Mirza havde sendt til Europa, for at dyrke Malerkunsten, havde indsendt nogle af sine Arbejder til Kunstakademiets Udstilling. Disse Bærker vare temmelig gode, men de tabte sig blandt Mængden, og Ingen ændfede dem eller Kunstneren, som stod blandt Tilskuerne i sin Nationaldragt. Elisabeth, som ogsaa var blandt Tilskuerne, bemærkede dette. Det gjorde hende ondt for den Fremmede. „Denne Udlænding, sagde hun: vil tage en smertelig Følelse med sig fra vort Fædreland; hvorfor skulde man ikke opmuntre ham ved et venligt Ord?“ Hun nærmede sig ham og bad, han vilde vise hende sine Malerier. Efter at hun havde betragtet dem og rost dem med en Kjenderindes Fiinhed — thi selv tegnede hun mesterligt — vendte hun sig til Kunstneren og underholdt sig længe med ham om hans Reise, om hans Ophold i England, hvorfra han nys var kommen til Rusland, og spurgte ham tilsidst, hvor det behagede ham

bedst, i England eller Rusland. „I Rusland!“ svarte den høflige Kunstner. — „Det begriber jeg! tog Elisabeth Ordet: Her er De Deres Fædreland nærmere.“ „Derpaa talte hun endnu længe med ham om den Glæde, som ventede ham ved Hjemkomsten, da han dog rimeligviis var den første persiske Kunstner, som, af Kjærlighed til Kunsten, havde forladt sit Fædreland osv., og forlod tilsidst den unge Mand, der var gandske henrykt af saamegen Godhed og Elfskærdighed.

Og alt dette Herlige forklaredes endeligen ved en Beskedenhed, Ydmyghed, Blyhed, som, ved en sædvanlig Underholdning, ikke lod nogen Fremmed ahne, at han her underholdt sig med en Pige, som besad de sjældneste Kundskaber, som talte næsten alle europæiske Sprog, var velbevandret i den græske og romerske Literatur og selv en udmærket Digterinde.

Ja, hun var en Engel paa Jorden, og døde, atten Aar gammel, for ei at ophøre, at være det.

I Ungdommens og Sundhedens skønneste Friskhed paa kom hende stundom, i den høieste Begejstrings hellige Tømer, en uforklarlig Ahnelse om en tidlig Død. Kun alt for snart skulde den opfyldes. Hun blev et Offer for — sin Armod.

En af Elisabeth's Paarørende giftede sig. Hun blev buden til Bryllup. Det var mod Enden af October. Elisabeth havde ingen Kaabe, ingen Saloppe. Efter Wielsen maatte hun vente længe paa Kirketrappen efter Bognen. Her kastede den skjærende kolde Efteraarsvind Spiren til en svær Sygdom i hendes Bryst. Allerede næste Morgen følte hun de sædvanlige Anfald, men i Tillid til sin Kraft og Sundhed ændrede hun dem ikke. Den 7de Nov. fandt hiin rædselsfulde Nema: Oversvømmelse Sted, hvorved Wassili-Ostrow leed meest, og fra nu af tog hendes Sundhed af Dag for Dag. Hun havde heller ingen Læge. Thi da Keiserinde Elisabeth Alexiewna og Maria Teodorowna, underrettede om hendes Sygdom,

befalte, at Alt skulde opbydes, for at redde hende, var det allerede — forsilde.

Imidlertid skjulte hun lange sin Tilstand for sin Moder, og kun for sin Ven, Doctor Großheinrich, udtalte hun sig aabenhjertigere. Da Denne en Dag trøstede hende med hendes Sundheds snare Atterkomst og med Udsigten til den Fuldendelse, hun da vilde kunne give sine Bærker, smilte hun veemodigt, og gjentog hine Ord af Schiller's Brud fra Messina: „Ein mächtiger Vermittler ist der Tod!“

Derpaa tilføiede hun: „To af mine Brødre døde paa Valpladsen; jeg maa være standhaftig som de.“

Selv i de sidste Maaneder af sin Sygdom, da hendes Legems Kraft allerede var brudt, var hendes Aand endnu rastløs virksom. Hun dicerede sine Tanker, da hun ikke kunde skrive mere.

Den 19de November 1825 vare nogle Bekjendte forsamlede om hendes Leie. Da hun pludseligt følte sig svagere, end sædvanligt, bad hun sin Moder gaae med Gjesterne ind i et andet Værelse, og nogle Dieblikke sildigere forlangte hun en Præst. Kort tilforn havde hun skriftet og modtaget det hellige Sakrament. „Forelæs mig Bønnen for de Døende!“ sagde hun blidt til Præsten. Under Bønnen vendte hun sig om paa paa den venstre Side, lagde Haanden under Hovedet, udstødte et dybt Suk, og — Elisabeth Kulmann var ikke mere.

Monumentet, hvorunder denne Engels dødelige Levinger hvile, er bekostet af Keiserinden.

Dr. Adolph Stahr.

Dictionnaire de physiognomie.

En Hr. Thore har, under denne Titel, udgivet en Haandbog, hvorpaa vi gjøre vore Læserinder opmærksomme. Det er en alvorlig Bog, om end Titlen klinger som Spøg. Alle troe vi, og ikke med Uret, at have en Pande, Pine, en Mund, Smil, Miner, men Hr. Thore siger os først, hvorledes vi have alt dette.

Hovedet er en Vikube, hvori hver Sjelens Evne har sin Celle. Der komme solklare, vingede Tanker og lægge

deres Honning deri. Jo større Hovedets Omfang er, desto mere Intelligents finder Plads deri. Dog maa Omfanget ikke udarte til det Uhyre. Geniet viser sig især i Pandens Omrids; et virkelig smukt Hoved maa bedømmes herefter. Men hvad man i Almindelighed kalder smukt er det ei altid i denne Betydning. Den berømte medicaiske Venus viser intet Spor af Aand, og Apol af Belvedere har, i sin snevre Pande, neppe Plads for en Megers Begreber. Alligevel er dette to skønne Guddommers Hoveder, og Mange, der have et Genies Hoved, ligt Mirabeau's, byttede gjerne.

Dinene ere Sjælens Binduer; gennem dem fæster den stakkels Fange, fra sit Fængsel af Kjød og Been, et langt Blik paa Verden, og tyer til dem, naar den vil drage frisk Luft.

Mennesket er en levende Fæstning; fra Dinene lyner Skytset. Derfor yder et Menneske, som sover, altid et stille, fredeligt Skue. Det er som en Grav.

Dinene røbe ogsaa Sjælens Farve. De Blaae tilhøre et drømmerisk, melancholisk, religiøst Gemyt; de Sorte ere vellystige, som Matten, der maler sig i dem; de Graae ere forræderiske; Brune, som spille i det Gule, røbe Lovens Kraft og Høimodighed; den sjældne, søgrønne Farve viser, at Hjertet er troløst, som Bølgerne.

Man forverler gjerne Blikket med Diet, men hvor forskellige ere ikke Vegge! Der gives skønne, sorte Dine, som hverken udsende Jld eller Lys, medens mange middelmaadige Dine udsende betydningsfulde Blikke. Blikket er Hovedets Sol. Naar det svømmende fæster sig paa en Gjenstand, antyder det en stærk, dyb, alvorlig Tanke.

Smilet er Ansigtets Accent. Vil Noget af mine skønne Læserinder lære at kjende ret de glimrende Sommerfugle, som omsværme hende, saa bringe hun dem til at smile, hun vil da undgaae mangt et Selveddrag.

Ligesom alle Dyder aabenbare sig i skønne Dine, som flyde over af Taarer, saaledes røber en leende Mund alle de Laster, som boe i Sjelen.

Oftre har jeg med Beklagelse maattet udraabe: „Åh, hvorfor loe dog dette Menneske; hidtil var han saa smuk!“

M o p p e n.

En tragi-komisk Hundehistorie i sex Romancer.

I.

„Ja, min Mops skal med paa Ballet!

Intet meer jeg høre vil — “

„Men betænk dog, Frøken, bare
hvad man sige vil dertil!

Troer De Moppe diverterer
sig ved Ballets vilde Larm?

See han gaber — riv dog ikke
Staklen ud af Sovnens Arm!”

„Nei, nu har jeg sagt min Mening!

lad dem rynke Næsen kun!

Jeg til Trods for Snak og Skoser
tager med min Skjodehund.

Kom, Du englehulde Bæsen!

I mit Shawl jeg hyller Dig;

kom, vi to vil vandre sammen
gjennem Livet søsterlig!”

Moppe gaber fed og lasket
hist i Kaffelovnens Krog;
vaersomt Frøken Rosinette
sat paa Skjodehunden tog,
svøbte ham saa om forsigtig
mellem Shawlets Folder ind,
at han ei forkjøles skulde
i den skarpe Nattevind.

Hvorfra blev sig Frøken Nettes
søsterlige Kjærlighed?

Ja, det maa jeg vel fortælle,
ellers blier man sagtens vred.

Viid da, at den hulde Moppe
var et kjælent Elskovspant,
som paa Livets Tornestier
Frøken Rosinette fandt.

Lieutenant Bli g, den tapre Heros,
slagen var af hendes Smil,
i det stolte Krigerhjerter
Amor traf ham med sin Pils;
nylig han sin Sjæls Udkaarne
Skjodehunden skjenket har,
og med Perler selv broderet
Baandet, den om Halsen bar.

Derfor var det søde Væsen
Frøknens allerbedste Skat,
derfor vilde hun sin Yndling
have med paa Val i Nat:
alt Kareten er for Døren,
ind de stige begge to;
mens de rulle hen til Ballet,
vil jeg slaae mig lidt til Ro.

III *).

Hør med Brusen gennem Salen
vælte sig Musikkens Bølger!
Frøkenen i et Sidekammer
mat og echauffeert sig følger.

Lieutenant Bli g, den tapre Heros,
ned ved hendes Side knæler;
hør, hvor sukkersødt han taler,
mens han omt for Moppe kjæler!

„Frøken, Frøken! ja mit Hjerter
kun for Dem begeistret banker,
stedse Deres Billed svæver,
hvor jeg gaaer, for mine Tanker.“

„Gi min Elskovs hede Længsel
i den fulde Barm jeg dæmper,
Drolde, Drager og Uhyrer
jeg paa Deres Bud bekæmper.“

---

*) Denne Romance er en fri Bearbejdelse efter Adalbert v. Chamisso og Grundspiren til den le Historien.

„Ingen Drager, ingen Trolde
De behøver at oplede,
kun en Kop med Is jeg vilde
snarligst Dem at hente bede.“

Og den tapre Ridder hastig
ud igjennem Døren render;
men til Troknen snart tilbage
kommer han med tomme Hænder.

„Kjæk paa Deres Bud jeg vover
mig i Kamp med Trolde, Drager;
men i Trængslen hist man klemmes
mere flad end Pandekager.“

„Ridder, Ridder! kan De taale
at jeg her vansmægter længer?
Tro mig, naar De frem Dem puffer,
De til Maalet vel Dem trækker.“

Og afsted han atter flyver,
og hun seer i Ballets Trængsel
Koppen ham behændig gribe,
Maalet for den Huldes Længsel.

Og hun seer, hvorlunde Helten
hen i Krogen monne springe,
seer, hvorlunde selv han sluger
Isen, som han skulde bringe.

Seer ham viske sig om Munden
og med høist bedrøvet Mine
skynde sig igjennem Salen,
og for hendes Blik fremtrine.

„Himlen veed hvor ondt det gjør mig,
at sin Gunst mig Skjæbnen nægter;
men i sig en grusom Trængsel
Is jeg ei at skaffe mægter.“

III.

Froknen heel satirisk ei
med at svare noled:
„Kidder! Deres Knevelsbart
er en Smule solet;
vist De sligt et Mærke fik
af den faade Domestik,
De med Isen mødte?“

Leitnant Bliß paa Hælen slur
dreied sig mod Speilet,
for at see, hvad i sin Pynt
Knevelsbarten feiled;
og med Rædsel blier han vaer,
at en Rest af Isen har
hængt sig fast i Skjæget.

Heel forvirret vil han nu
sig til Froknen vende —
ak, men Foden træder feil,
da han gaaer mod hende;
og han dratted om med Stoi,
og hans ene Spore sloi
ind i Moppes Næse.

Hunden hviner, Froknen slur
op af Stolen springer;
Rædsel over Mopsens Hyl
hendes Fod bevinger;
Staklen tog hun paa sit Skjød,
og de salte Taarer flød
paa hans omme Snude.

Ik, den hulde Froken er
nær ved at besvime;
vee Dem, vee Dem, Leitnant Bliß!
Hævnens Klokker lime!
Gjennem Døren en Rival,
ræbnet med sin Dyrendal,
frem imod Dem spanker.

Hør, han mæler bistre Ord,
mens De staaer forstenet:
„Hvad, min Herre! træder De
Frøknens Mops paa Benet?
at De Sligt Dem understod,
kan ei sones uden Blod:
vi maae duellere.“

Duellere! — hvilket Ord —
Løytnanten hæver,
stift lig Svineborster sig
Panekammen hæver:
ei det mangled ham paa Mod;
men en Afsty han for Blod
af Naturen havde.

„Ja — saasandt jeg hedder Trink,
jeg Dem ikke skaaner!
Frøken selv i hendes Mops
grusomt De forhaaner;
ja — i Morgen, Klokken fem,
jeg paa Grændsen møder Dem;
nu De veed min Mening!“

IV.

Hvo staaer i Maanens blege Sølvslue
og kurrer liig en stakkels eensom Due,
hvis Mage grumt blev stød?
Det er vor Løytnant! han er fælt i Klemme,
og for hans Dre brøler huult en Stemme:
„Snart, snart Du er kaput!“

Men Kaptein Trink i Ramret Hælen sidder
ved Frøknens Side, som en trofast Ridder,
og mæler søde Ord:

„Ja tro mig, hulde Frøken Rosinette!
jeg skal i Løytnantens Blod afvætte
den Spot, Dem vederføer.“

„Ha, hvilken Udfærd han imod Dem viser!
Utaaleligt! — først Isen selv han spiser;
hvor umoralsk, hvor slet!
og dernæst ubehøvlet, plump han saarer
med Sporen Moppe — stands dog Deres Taarer!
han skal undgælde det.“

Og Frøken Rinden sig med Bisten kjolte:
„O Ridder! Smerten, som mit Indre sølte,
ved Deres Trost forsvandt;
gaa, hævn mig! Elfskovs søde Løn Dem venter,
jeg veed, De hader blotte Komplimenter,
og farer ei med Tant.“

„Ja Frøken! min Pistol vist ei skal klikke,
som Offer skal han for sin Brøde ligge,
for Dem jeg kæmper glad;
og naar med Seier jeg tilbagevender —
o, vil De slynge da med hvide Hænder
om Helten Myrthens Blad?“

V.

Saa taler Kapteinen med fyrigt Blik,
og tommer et Glas Lemonade;
han frydes i Hjertet ved Frøkens Ni
og begge snakte saa glade.

Men Leitenanten med hviden Kind
har sneget sig ind i Salen;
det stormer vildt i hans Krigerfjind,
forgjæves ham vinker Pokalen.

Det klare, perlende Drueblod
ham smagte saa beest som Galde;
thi fjendtlig Tanken for Sjælen stod:
i Morgen da skal Du falde!

Da hvister til ham Grev Firløfang:
„Hr. Bli k, De skal ei duellere!
Jeg sparer Dem for den blodige Dands,
isald De vil os traktere.“

„Jeg vadder tyve mod een Dukat —
De veed, jeg taber kun sjelden —
at hvis De spanderer Champagner i Nat,
Kapteinen glemmer Duellen.“

„Jeg vil nu Deres Kontrapart
strax i Bearbejdelse tage,
og tro mig, min Ven! jeg kommer snart
med gunstig Bæstet tilbage.“

Saa taler Greven og hopper hen,
hvor Frøken i eensomme Kammer
fortrolig pjatter med sin Ven
ved Lampens dæmrende Flamme.

Han hvistende hos Kapteinen staaer,
og til ham med Dinene blinker;
„Min Frøken, tilgiv mig, at jeg gaaer;
thi Tjenesten bort mig vinker!“

Saa taler Kapteinen og smutter med Lyst
med Greven ind i Salen;
snart sidde de Tre som Venner hist
og tomme lystig Pokalen.

VI.

Gulde Frøken, Skjæbnen rækker
Dem sit bedste Malurtkruus;
thi de tvende Duellanter
alt fortrolig drikke Duus;
hvordan blev De vel tilmode,
da De hist i Salen saae
Løytenanten med Kapteinen
som fidele Venner staae?

Glemt er De med Deres Moppe,
Ingen tænker meer paa Blod,
med Champagnerflummet strømmer
Alt i Lethes dybe Flod;

ak! med Thaarup vist De sukker:
„Himmel, var det Kjærlighed?“
Tat dem, Hulde! Bognen venter,
Pyrekudsten skal afsted.

Ev ald! ja, Du talte Sandhed,
ja, Du vidste godt Bæstet!
„Bogt Dig for de falske Mandfolk,
tro ei deres Elskovs = Gød,“
hvad er al Moral paa Jorden.
hvad er Trostak, Velighed,
naar den med et Glas Champagner
gaaer i Glemsels Mave ned?

Men, beklagelige Noppe!
Hvordan blev Din Skjæbne vel?
Ak, det skærrer mig i Hjertet,
stakket var kun her Dit Held!
thi endnu den samme Morgen
fandt Du ynkelig Din Død:
med en Steen om Halsen blev Du
slængt i Havets dybe Skjød.

Saa forsvinder Alt herheden —
Intet, ak! paa Jord bestaaer:
Jis, Kapteiner, Løitenanter,
Nopser, Frokner, Alt forgaaer,
Alt ing lakker mod sin Ende;
Derfor tier og min Sang —
Tak, fordi De paa mig hørte,
tusind Tak for denne Gang!

Fr. Sneedorff = Birch.

Herfkerens Grav.

Et Natstykke.

Hift feer Du Graven ligge i Fred
Under den skjælvende Green;
Men Midnatstimen synker herved,
Løstende Gravens Steen.

En Mand af Graven sig reiser der,
Mørk og alvorlig i Hu;
Der toner en Sang ved Maanens Skjær
I det samme hellige Nu.

Hiin Aand — det Ord gjennem Sangen gaaer —
Var en Herfker paa Jordens Rund;
Vel hviler i Graven han mange Aar,
Dog herfker han allensfund.

Hans Rige forstyrrer Døden ei
Ved sin ellers almægtige Haand;
Thi til Udødelighed fandt han Bei
Og evigt herfker hans Aand.

Sangen, et mægtigt Chorus lig,
Forstummer i Gravens Braa;
Men Aanden fra Jorden svinger sig
Op i Ætherens Blaa.

Ham følger Tonernes høie Magt,
Som Scepter i Drottens Haand;
Baade Syden og Norden sig underlagt
Haver hans vældige Aand.

Baade Syden og Norden sig underlagt
Haver hans vældige Aand,
Og ved sine himmelske Toner's Magt
Løser han Sorgens Baand.

Hvor et Hjerter græder, behøver han kun
Sin Himmelharpe at flaae,
Og Hjertet smiler fra samme Etund,
Og Himlen er atter blaa.

Saa svar paa Jord er fast ingen Bægt,
Alt han jo løste den kan,
Saa dybt ei noget Saar, at jo lægt
Han har det, den Enefte, Han!

Stormen tier, som ganske nys
Raabte af dybeste Bryst,
Skuer beundrende Andens Lys,
Lyttter til Heltens Røst.

Hersekende farer han vide omkring
Dg Intet standser hans Gang;
Alt, hvad der lever paa Jordens Ring,
Fortryller hans Andesang.

Heelt ofte haver hans Gudsdomsroft
Bakt Livet af Dødens Gys,
Dg hvad der slumred i Menneffets Bryst
Han kaldte til Dagens Lys.

Nu haver hans Genius gjort sin Rund,
Tilbage den Vældige maa;
Endt er Andernes natlige Stund,
Han seger sin dunkle Braa.

Der toner en Sang ved Stjerneffin,
En Sang fra Evigheds Strand;
Men Anden svæver i Graven ind,
Dg Alt er stille paa Stand.

Dg Alt hensynker i Nattens Gys,
Dg Stjernernes Skin forgaaer;
Livet er dunkelt, men Graven er lys —
„Beethoven“ paa Stenen staar.

P. G. Neumann.

G j e n l y d.

Til Frederik Sneedorff, Birch.

„Ethvert Slag af vort Hjerte, slaar os en Bunde, og Livet vilde
„være en evig Forblødning dersom ikke — Digtet kunsten var!“

L. Berne.

Jeg eier Intet, og jeg eier Alt —
Saa sang jeg, som et Barn der Intet kjendte,
Men allerede Tanken didhen vendte:
Til Ham som alle Stjernerne har talt.

Jeg eier Intet, og jeg eier Alt —
Saa sang jeg, med et roligt, prøvet Hjerte.
Da det forstod den grændseløse Smerte:
At være med blandt de Forsøgte talt.

Jeg eier Intet, og jeg eier Alt —
Jeg eier Toner i et kjærligt Indre,
Ved hvis Afkorder Smerten søltes mindre
Naar Veien gjennem Torne-Dalen faldt.

Jeg eier Intet, og jeg eier Alt —
Men takker Himlen dog for Jordens Goder,
Thi naar jeg tidt et Afkavn her formoder
Min Sag de gode Kander hist har talt.

Jeg eier Intet, og jeg eier Alt —
Saa sang jeg — Skal i sidste Time synge,
Naar Engelen vil Falken opad slynge:
Og — Sjælen vorder fra sit Intet kaldt!

Jeg eier Intet, og jeg eier Alt —
Dig, Digtersjæl! et venligt Ord jeg byder;
Jeg veed kun altfor vel, hvad det betyder
At misforstaaes; — min Fred det ofte gjaldt!

Ingeborg.

Judith, eller: Operalogen.

I.

En Aften, i Slutningen af 1831, dandsede Mademoiselle Taglioni paa Operatheatret i Paris. Huset var propfuldt. De Skuelystne opfyldte Gangene, og Pladsene, forlængst bortleiede, dannede en Slags Forsskandsning, som var vanskelig at passere i denne Stilhed, for ikke derved at forstyrre Tilskuerne i deres Henrykkelse; thi naar Taglioni dandser, er man ikke alene lutter Die men tillige lutter Dre. Man lytter! Man synes ikke at Diet er tilstrækkeligt til Berudring! Jeg befandt mig da — meget forlegen med min Person — staaende, ved nogle Benner, som havde sat mig Stevne, men som selv vare saa fortrykkede, at de ingen Plads kunde give mig, da et ungt Menneske reiser sig, og tilbyder mig sin, hvilket jeg naturligviis afflog, da jeg ikke vilde berøre ham hans Fornøielse. „De berører mig aldeles Intet! sagde han: Jeg gaaer nu.“

Jeg takkede og modtog Tilbudet. Men i det min høflige Nabo vil bortfjerne sig, kaster han et Blik omkring i Galen, standser et Dieblik, og, lænende sig mod General **s Loge, synes hans Die at søge Nogen, og lige med Gethensynker han i et dybt Drømmerie og tænker ikke mere paa at gaae. Han havde Diet i at sige, at jeg ikke berøvede ham Fornøielsen af Forestillingen, thi han stod med Ryggen vendt mod Scenen, saae Intet, hørte endnu mindre, og det syntes, som om han gandske havde glemt, hvor han var. Jeg betragtede ham imidlertid — det var umuligt at see en smukkere, en mere udtryksfuld Figur. Han var klædt med en vis elegant Simpelhed, og Alt i hans Manerer og Bevægelser var ædelt og indtagende. Han saae ud til at være mellem 25 og 28 Aar. Hans store, sorte Dine vare, med et Udtryk af Sorg og Fortvivlelse, ubevægeligt fæstede paa en Loge i anden Etage. Uvilkaar:

ligt dreiede jeg Hovedet i samme Retning og saae, at Løgen var tom. Han venter Nogen, som ikke er kommen, tænkte jeg ved mig selv. Hun har ikke holdt sit Løfte . . . eller hun er syg; eller en jaloux Egtemand har forbudt hende det. Og han elsker hende! . . . Han venter hende! Stakkels unge Mand! . . . Og jeg ventede ligesom han, jeg beklagede ham, og vilde givet hele Verden for at denne Logedør havde aabnet sig; men den var og blev lukket.

Forestillingen var næsten endt, og i to tre Scener, hvori de første Dandsere ikke havde været fremme, converseredes gandske høit; vi talte om „*Robert le Diable*,“ som dengang blev indstuderet og skulde gives om nogle Dage. Mine Venner spurgte mig om Musiken, Dansen, og om Scenen med Nonnerne, og de bad mig Alle indstændigen om at maatte bivaane den sidste Prøve. Jeg lovede dem det, og vi reiste os for at gaae, da Tæppet allerede var rullet ned. Da jeg gik forbi min Ubekjendte, som endnu stod ubevægelig paa samme Plads, undskyldte jeg mig endnu engang, fordi jeg havde taget mod hans Tilbud, og ønskede at kunne vise ham min Erkjendtlighed. — „Intet er lettere for Dem! sagde han: Jeg hører netop nu, at De er Hr. Meyerbeer. — „Nei, jeg har ikke den Ære.“ — „Nu, saa er De En af Forfatterne til *Robert le Diable*.“ — „Ja, jeg har skrevet Terten.“ — „Saa tillad mig, min Herre, at bivaane Prøven imorgen.“ — „Der er endnu saa lidt Ensemble, at jeg kun tør indføre mine Venner dertil!“ — „En Grund mere for mig til at gjentage min Bøn.“ — „Nu vel! svarte jeg: Det er mig en Glæde at kunne opfylde Deres Ønske.“ — Han trykkede min Haand, og det blev aftalt, at vi næste Dag skulde mødes i Operaen.

Han var bestemt paa Pletten. Indtil Prøven begyndte spadserede vi paa Theatret. Han talte alvorligt og dog elskværdigt og livligt; men det var let at see, at det kostede ham Anstrengelse at vedligeholde Samtalen, og at

andre Ting beskæftigede hans Tanker. Bore smukke Dandsere og Sangerinder samledes efterhaanden. Flere Gange saa jeg ham skjelve, og et Dieblik var hans Bevægelse saa stærk, at han maatte støtte sig mod en Couliise. Jeg troede da at have gjættet, at han nærede en ulykkelig Lidenskab for Een af vor Scenes Gudinder — en Formodning, som hans Alder og Figur gjorde meget sandsynlig. Men jeg tog feil. Han talte ikke til Noget, nærmede sig Ingen, og der var heller Ingen som kjendte ham.

Prøven begyndte. Jeg søgte ham i Orchestret, han var der ikke, men uagtet Salen neppe var oplyst, troede jeg at bemærke ham i den Loge ligesom, som han den foregaaende Aften havde betragtet med saa megen Bevægelse. Jeg vilde være vis derpaa, og ved Prøvens Slutning, efter den deilige Trio i femte Act, gik jeg op i anden Etage. Meyerbeer, der havde noget at tale med mig om, fulgte med. Vi kom til Logen, Døren stod aaben, og vi saa den Ubekjendte, sidde med Ansigtet skjult i sine Hænder. Da vi traadte ind, reiste han sig heftigt; hans blege Ansigt var bader i Taarer. Meyerbeer sprang tilbage af Glæde, og uden at sige et Ord, trykkede han hans Haand, som for at takke ham. — Den Ubekjendte søgte at fatte sig, fremstammede nogle Taksigelser og Lovtaler, men paa en saa almindelig og ubestemt Maade, at vi tydeligt mærkede, at han ikke havde hørt Stykket, og at han i to fulde Timer havde tænkt paa gandske andre Ting end Musik. Meyerbeer hvissede mig fortvivlet i Øret: „Den Ulykkelige, han har ikke hørt en eneste Note!“

Vi fulgtes Alle ned af Theatertrappen, og i det vi kom over den smukke, store Gaard, som fører til Gaden *Grange-Batelière*, hilste vor Ubekjendte Hr. Sausseret, som dengang var ansat ved Logernes Ubleining.

Jeg gik til Hr. Sausseret: „Kjender De den unge Mand?“ — „Det er Hr. Arthur; han boer i Helde-“

Gaden No. 7. Det er Alt hvad jeg veed. Han har leiet en Loge i anden Etage for i Vinter.“ — „Ja, han var der nylig!“ — „Det synes som om han kun gaaer der om Dagen; thi om Aftenen staaer Logen altid tom.“

Gandske rigtigt! Hele den følgende Uge aabnedes ikke Døren; Logen var øde og tom.

Den første Forestilling af Robert nærmede sig, og paa en saadan Dag er en stakkels Forfatter overvaldet af Bønner om Logebilletter. Man troer maaskee, at han har Ro til at tænke paa sit Stykke, og paa de nødvendige Forkortelser og Tilføjelser icke? Ingenlunde! Han maa uafslæbent svare paa Breve og Reclamationer fra alle Kanter, og det er især Damerne, som paa slige Dage ere meest fordringsfulde. — „De skulde have holdt to Loger tilgode til mig, og jeg har kun faaet een!“ — „De havde lovet mig Nummer 10, ved Siden af Generalens Loge, og saa sender De mig Nummer 15, ved Siden af Madame D . . . som jeg ikke kan udstaae!“ — Paa en saadan Dag lægger man sig ud med sine bedste Venner; de tilgive imidlertid nok et Par Dage efter, naar det er gaaet godt, men i modsætning ere de længe vrede, saa at man brouillerer sig med dem og Publikum paa eengang. — En Ulykke kommer sjældent alene!

Den Dag Robert skulde gaae første Gang havde jeg lovet nogle Damer en Loge, men Directeuren havde berøvet mig den og givet den til en Journalist. Jeg beklagede mig derover. Han svarede: „Det var til en Journalist . . . De forstaaer mig vel, en Journalist . . . der hader Dem! Men som, Gud være lovet for denne Artighed, har lovet at rose Musikken.“

Dette Argument var ikke noget at svare paa, Logen var jo desuden givet bort. Men hvor skulde jeg placere mine smukke Damer, hvis Brede jeg frygtede mere end

Journalistens.“ Min Ubekjendte faldt mig ind, og jeg gik til ham.

Han boede meget simpelt og beskedent, især for en Mand, der hele Aaret igjennem havde en Loge i Operaen.

„Min Herre! sagde jeg: Jeg kommer for at bede Dem bevise mig en stor Tjeneste.“ — „Nu vel!“ — „Har De isinde at benytte Deres Loge ved den første Forestilling af Robert?“ —

Han syntes forlegen, og svarte tøvende... „Jeg vilde gjerne, men det er mig ikke muligt!“ — „Har De allerede disponeret over Logen?“ — „Nei, min Herre!“ — „Hvis De vilde overlade mig den, hjælp De mig ud af en stor Forlegenhed!“ Hans egen forøgedes hvert Dieblif; han turde ikke afslaae mig den. Endelig gjorde han BOLD paa sig selv, og udbrød: „Ja, jeg overlader Dem den; men paa den Betingelse, at De kun bruger den til Herrer.“ — „Å! udraabte jeg: det er netop til Damer jeg skulde have den!“ Han taug et Dieblif. Derpaa sagde han: „Er der maaskee blandt disse Damer Een som De elsker?“ — „Ja!“ svarte jeg hurtigt. — „Saa tag Logen! Jeg maa desuden forlade Paris idag.“

Han maa have bemærket min Forundring, thi han trykkede min Haand og sagde: „De kan vel mærke, at der knytte sig kjære og tillige smertefulde Erindringer til denne Loge, Erindringer, som jeg ikke kan betro til Nogen. Og hvad nytter det at klage naar man er ulykkelig, og det ved sin egen Brøde!“

Samme Aften gik Robert første Gang over Scenen, og min Ven Meyerbeer gjorde en uhyre Lykke, som snart gjenlød over hele Europa. Siden ere mange literaire og politiske Begivenheder fulgte paa hverandre — Jeg saa ikke oftere Hr. Arthur; jeg tænkte ikke mere paa ham — jeg havde gandske glemt ham.

En anden Aften var jeg atter paa høre Side i Orchestret. Denne Gang gav man ikke „Robert,“ men „Hugenotterne.“ Fem Aar vare forløbne.

„De kommer noget sildig!“ sagde En af mine Venner, en juridisk Professor, der om Aftenen var lige saa aandrig og vittig, som han om Dagen var lærd. „Og deri gjør De Uret!“ sagde en lille forklædt Mand med puddret Haar, i det han slog mig paa Skulderen. Jeg saae mig om, og kjendte Hr. Baraton, min Families Notarius.

„De her! udraabte jeg: Og Deres Studeringer?“ — „Opgivne for 3 Maaneder siden! Jeg er nu riig, Enkemand og tredsindstyve Aar. Jeg har været gift i tyve Aar, og Notarius i 30 — altsaa er det nu paa Tiden at jeg morer mig!“

„Og derfor — afbrød den juridiske Professor ham: er Herren bleven Abonnent i Operaen.“ — „Ja, jeg holder af at lee — jeg ynder Comedien, og derfor har jeg leiet mig en Plads her.“ — „Men hvorfor ikke i National-Theatret?“ — „Det er ikke saa moersomt! Her seer og hører man de lystigste Ting af Verden. Disse Herrer veed Alt, kjende Alle, her er ikke en Loge uden at de kunne fortælle en Historie om den.“

„Birkeligt!“ udbrød jeg, og mine Pine vendte sig uvilkaarligt mod den Loge i anden Etage, som for nogle Aar siden saa levende havde vaakt min Nysgjerrighed. Men hvor stor var ikke min Overraskelse! Den stod endnu tom, og den alene i hele Huset.

Fornøiet over ogsaa at kunne opvarte med en Historie, fortalte jeg mine Tilhørere, med saa Ord, hvad jeg her har fortalt.

Man hørte opmærksomt paa mig. Mine Naboer tabte sig i Gisninger. Professoren søgte op i sin gamle Hukommelse. Den lille Notarius smilte listigt.

„Naa! sagde jeg: Hvem af Dem, mine Herrer, der vide og kjende Alt, kan løse denne Gaade? Hvem kan fortælle os denne hemmelighedsfulde Loges Historie?“

De taug Alle — selv Professore, der med Haanden for Panden, som for at gjenkalde sig Anecdoten, og som sandsynligviis vilde have digtet en, dersom Notaren havde givet ham Tid dertil.

„Hvem kan vel fortælle denne Historie — udbrød han med en triumpherende Mine: uden jeg, som kjender den gandske omstændeligt!“ — „De, Hr. Baraton?“ — „Ja, jeg!“ — „Saa tael da! tael!“ Og alle Hoveder trængte sig frem til Fortælleren. — „Tael, Hr. Baraton!“

„Nu vel! sagde Notaren med en vigtig Mine, og tog sig en Priis Tobak: „Hvem af Dem har kjendt . . . .“ I dette Dieblif lød det første Buestrøg, og Hr. Baraton, som ikke vilde miste een eneste Note af Introductionen, brød kort af og sagde: „I næste Mellemact.“

II.

„Mine Herrer! begyndte Notaren, da første Act var forbi: Vi skulle nu have Dronning Margarethe og hendes Ugesdamer omklædte, vi skulle have Slottet Chenonceaux og dets Haver flyttet hertil, saa jeg troer, at Mellemacten vil blive lang nok til at fortælle Dem den belovede Historie. Og efter med Velbehag at have taget sig en Priis, der gav ham Tid til at samle sine Tanker, begyndte Hr. Baraton saaledes:

„Hvem af Dem, mine Herrer, har kjendt den lille Judith?“ — Vi saae Alle paa hverandre, Ingen af os, der dog vare de ældste Abbonnenter i Orchestret, kunde svare.

„Den lille Judith, et Barn, som for 7 a 8 Aar siden var ansat ved Dandsen?“ — „Vi lidt! sagde Pro-

fessoren med vigtig Mine: En lille Blondine, som spillede En af Pagerne i den Stumme!“

„Nei, hun var Brunette! svarte Notaren: Og hvad det Parti angaaer, som De tildeler hende, saa er jeg ikke forsynet med positive Documenter, men vil i saa Henseende forlade mig paa Deres udstrakte Kjendskab!“ Professorens bukkede.

„Men, at den lille Judith var gandske fortryllende, det er vist! En anden Ting, der synes authentisk, var at hendes Tante, Madame Bonnivet, var Portnerske i Gaden Richelieu hos en gammel Pebersvend, hvis Fortrolige hun i forlums Dage havde været; Andre meente, hun havde været hans Huusholderske, som dog Madame Bonnivet nægtede. Til Slutning blev hun altsaa Portnerske, og holdt lidt Beværtning — saa længe som hendes Niece gjorde Erobringer; thi det var umuligt at gaae forbi hendes Bolig uden at beundre den lille Judith, som paa den Tid neppe var tolv Aar gammel. Hun havde allerede dengang de deiligste Pine af Verden, Tænder som Perler, en indtagende Figur, og med hendes simple Indiennes Kjole paa var hendes hele Udseende saa henrivende skønt, som man kan tænke sig. Hendes Physiognomie var ædelt og aabent, og endogsaa i hendes Ufkyldighed, udtryksfuldt og coquet — kort sagt: hun var eet af de Væsener, som forstyrre alle Hoveder.

Der gjordes hver Dag Madame Bonnivet saa mange Complimenter angaaende hendes Niece, at hun endelig besluttede sig til at anvende noget paa hendes Opdragelse. Hun sendte hende da i en Frisfale for Smaaepiger, hvor hun lærte at læse og skrive — en udmærket Opdragelse, som Madame Bonnivet selv snart høstede Fordeel af, da hun, i sine Functioner som Portnerske, ofte meget vanskeligt deciffrerede Brevenes Adresser.

Judith paatog sig nu denne Bestilling til Alles Tilfredshed, og Madame Bonnivet, overbeviist om, at hendes Niece, med en saa udmærket Skjønhed og Opdragelse let vilde gjøre Lykke, ventede kun paa Leiligheden hertil, og den kom snart. Hr. Balletmester Rosambeau, der boede i femte Etage, tilbød at give den lille Judith Underviisning i Dands, og saa Dage efter fortalte Madame Bonnivet til alle sine Bekjendtskaber, at hendes Niece var bleven ansat ved Operaen, en Nyhed, som hurtigt udbredte sig fra Port til Port, saa lang som Gaden var.

Saaledes var Judith bleven ansat ved Operaen, øvede sig i Dands om Dagen, og viste sig om Aftenen, skjøndt ubemærket, iblandt de unge Piger, som Majade eller Page, saaledes som Hr. Professoren nylig havde bemærket. Judith var Ufkyldigheden selv, uagtet hun allerede var i sit femtende Aar; men hun var ogsaa opdraget i et honnet Huus, hvis Beboere Alle vare gifte; og hendes Tante, der var meget streng, forlod hende næsten aldrig, fulgte hende til Operaen om Morgenens, hentede hende derfra om Aftenen, og stod trolig i Joyéen med sit Strikketoi, medens hendes Niece studerede sine *Pas* og *Battements*.

Madame Bonnivet kunde, med al sin Forsigtighed, dog ikke forhindre sin Niece fra at sladdre med sine unge Selskabsfæstre — om Morgenens i Joyéen, og især om Aftenen paa Scenen, den frygtelige Grændse, som Tanten ikke kunde overskride, og hvor hendes aarvaagne Omhue maatte standse. Judith hørte der mange forunderlige Ting. Een af Nympherne eller Sylphiderne paa Scenen hvilede en Aften til hende: „See der, ham i Orchestret, tilhøre, hvor han betragter mig!“ — „Hvem?“ — „Det smukke unge Menneske med den Fløiels Vest.“ — „Hvem er det?“ — „En af mine Inclinationer!“ — „En Inclination?“ sagde Judith. — „Ja vist! Bliver Du forundret over det. Har Du da ingen?“ — „O Gud, nei!“ —

„Nei, hvor hun er moersom! Hør, Judith har ingen Elskere!“ — „Det troer jeg nok, hendes Tante vil ikke have det!“ — „Naa, dersom jeg havde saadan en Tante . . — „Giiig ikke noget Ondt om hende; det er en Kone som tænker paa det Alvorlige og Nyttige, som om det kom os ved, og som søger en Beskytter til sin Niece, for at bevare hende mod Kjærlighedens Farer.“ — „Hun en Beskytter! . . Dertil er hun altfor eenfoldig; hun finder saamæn aldrig nogen.“

Alt dette blev sagt under Chorene i „Westalinden.“ Judith havde ikke tabt et Ord deraf, men hun turde ikke bede Nogen om Forklaring derover. Dog uden at gjøre sig Regnskab hvorfor, følte hun sig krænket ved de Tanker man havde om hende; hun ønskede at kunne hævne sig, for dunkle sine Beninder, og ydmyge dem. Da derfor Madame Bonnivet paa Hjemveien, samme Aften, i en alvorlig og høitidelig Tone forkyndte sin Niece, at der havde tilbudt sig en Beskytter for hende, en udmærket Mand, var hendes første Følelse idel Glæde . . . . og Tanten, som langt fra havde ventet dette, fortalte med straalende Ansigt: „Ja, min kjære Niece, en meget agtværdig Person, og efter Alles Udsagn, en Person, som sikker baade Din og Din Tantes Fremtid. Men Din Tante fortjener ogsaa bedre Dage for al den Møie og Omforg jeg har baaret for Dig.“ Her tørrede hun sine Øine, og Judith, bevæget ved Tantens rørte Stemning, vovede nu at spørge om, hvem denne Beskytter var, og hvorved hun havde gjort sig værdig til saa stor en Lykke?

„Du skal faae det at vide, mit Barn! Du skal faae det at vide — og alle Dine Kammerater skal dø af Misundelse!“

Det var netop det som Judith ønskede; og om Aftenen, da denne Nyhed circulerede i Dandse; Foyéen, blev der en uhyre Allarm — „Er det muligt?“ — „Ja, jeg

forsikkrer.“ — „Det er ikke troligt . . . en Figurantinde, en Choristinde! — Og jeg . . . En af de første Dandsere! . . . . Det er oprørende!“ — „Det er moersomt! sagde Andre — hun er saa nyselig . . . Og saa besfeden! Ja, hun fortjener det!“ Kort sagt, ingen fyrstelig Forbindelse kunde givet Anledning til saa mange Ytringer og Gissninger, og dog kunde der ikke længere være nogen Tvivl derom, thi endnu samme Aften viste Tanten sig mellem Coulisserne med et kostbart Shawl.

Men hve m var denne ubekjendte Beskytter? Det maatte være en fornem Herre — det maatte man see at lokke ud af Judith. Men Alt forgjæves: Judith bevarede en uroffelig Tausked, og det af den meget gode Grund, at hun ikke vidste Noget.

Tre eller fire Dage efter havde hun ombyttet Portnerboligen med en nydelig Række Værelser i Gaden Provence. Et Sovestue i moderneste Smag, et Boudoir, saa elegant og smukt tapetseret og meubleret, at Tanten ikke turde vove sig derind, men opholdt sig i Spisestuen eller Kjøkkenet. Men i fire Dage ventede Judith forgjæves efter at see Nogen komme til sig, og det undrede hende — thi hun var vel uden Dannelse, men ikke uden Aand. Hendes Naivitet grundede sig i Uvidenhed, ikke fra Eenfoldighed, og i det hun hos sig selv eftertænkte det hun kunde begribe, gjættede hun sig til en Deel af det, hun ikke forstod . . . Hun blev urolig og bange; hun vilde givet Alt i Beredens for at eie en Veninde, som hun kunde spørge tilraads . . . . Men alene, som hun var, hvem skulde hun anraabe om Hjælp mod denne Beskytter, som hun ikke kjendte, og som hun allerede frygtede! — Det er vel sandt, at hun bestandig tænkte sig ham gammel og styg — og hendes Veninder gjentog bestandig for hende, at det maatte være en gammel vækbruden Podagrif. Altsaa var det intet Under, at alle hendes Lemmer skjælv, da Tanten, den femte

Dag, kom styrrende aandeløs ind i Boudoirret og raabte: „Der er han!“ Judith vilde reise sig . . . men formaaede det ikke; hun var nærved at besvime, og — sank tilbage i Sophaen.

Da hun endelig vovede at løfte sine Bine saa hun en smuk, ung Mand paa omtrent 24 Aar, af en ædel, udmærket Figur, der betragtede hende med saa sømme og fjærlige Blikke . . . at hun strax følte sig lettere om Hjertet. Det forekom hende, at den, som saaledes betragtede hende, ogsaa vilde beskytte hende — og af ham frygtede hun Intet!

„Mademoiselle!“ sagde den Ubekjendte i en alvorlig men ærbødig Tone . . . men da han saa, at Tanten endnu var tilstede, gav han hende et Bink til at gaa ud; hun adlød strax, da det netop var hendes Hensigt, nu at give Ordre til Middagsmaden.

„Mademoiselle! De er hjemme her, og jeg ønsker, at De maa finde Dem fornøjet, — at De maa føle Dem lykkelig her. — Tilgiv mig, hvis jeg kun sjældent kan have den Ære at gjøre Dem min Opvartning, mangfoldige Forretninger berøve mig denne Fornøjelse. — Saaledes gjør jeg kun Fordring paa at turde kalde mig Deres Ven, derved opfyldes mit høieste Ønske.“

Judith svarede ikke, men hendes Hjerte bankede voldsomt, og bevægede det lette Slør, der bedækkede hendes Bryst.

„Hvad Deres Tante angaaer — og han udtalte dette Ord med en foragtelig Tone — saa skal hun gandske være til Deres Tjeneste; thi jeg vil, at De skal være Herskerinde her, og Alle skulle adlyde Dem, jeg selv med!“

Han nærmede sig hende, tog hendes Haand, som han førte til sine Læber, og bemærkede, at den skjælvede endnu. „Er det min Nærværelse som forarsager Dem denne Frygt? Sat Dem, jeg skal ikke komme igjen, før De behøver mig

... naar De kalder mig! — Lev vel, Judith! Lev vel, mit Barn!“

Og han gik, efterladende den stakkels Pige i en Forvirring og Bevægelse, som var hende uforklarlig. Hele Dagen omsvævedes hun af den skønne Ubekjendtes Billed, hans sorte, udtryksfulde Dine. Hun havde ikke seet ham rigtig og dog var ikke det mindste i hans Holdning og Manerer, ja endog i hans Klædedragt, undgaaet hendes Opmærksomhed; hun syntes endnu at høre hans bløde Stemme, hvis Klang var indpræget i hendes Erindring. Den stakkels Judith, som var vant til at sove saa godt, lukkede ikke et Øie den hele Nat. Dagen efter var hun bleg, Dinen vare matte — Tanten smilte.

Man kunde ikke tale om den smukke Ubekjendte, uden at Judiths skønne Ansigt bedækkedes af en stærk Rødme — Tanten smilte atter.

Men han lod sig ikke mere see. Han kom ikke, og Judith kunde ikke bede ham om at komme — og hvad havde hun vel ogsaa at bede ham om? Den eleganteste Bopæl, det meest velbesatte Bord, Domestiquer, og en Vogn til hendes Tjeneste . . . Intet manglede hende . . . undtagen ham!

Hendes Veninder ved Theatret, som saa hende saa smuk og brillant, holdt ikke op at udfritte hende; og deres Spørgsmaal underrettede Judith om mere end hun ønskede at vide; men uden selv at gjøre sig Regnskab derfor, bevarede hun den dybeste Tausshed, baade mod Tanten og Veninderne, angaaende Alt, hvad der var passeret mellem hende og ham. Det forekom hende, at dømme efter det, som hun hver Dag hørte, at der i den Ubekjendtes Opførsel var Noget, der ikke var, som det skulde være . . . noget Ydmygende for hende, hvilket hun, for hendes Vres Skyld, ikke kunde saa over sine Læber; hun vilde hellere døe end tale derom, eller beklage sig derover. Men endelig den ot-

tende Dags Aften, under en særdeles brillant Forestilling, bemærkede hun lige for Scenen i Kongens Loge, sin Ube- kjendte, som betragtede hende. Hun udstødte et Glædes- og Overraskelsesskrig, som bragte en Dandser ud af Takten, da han just skulde begynde en Pirouet. — Hvad er det da?“ . . . spurgte Natalia, Een af hendes Selskabsøstre, som tilligemed Judith holdt en Blomsterguirlande: „Det er ham . . . see, der staaer han!“

„Er det muligt! Grev Arthur? En af Carl den Tiendes Hoffavallerer og det smukkeste Menneſſe man kan see! Du kan rigtignok være glad. Men hvad feiler Dig? Du faaer da ikke ondt over at see et Menneſſe, som Du seer hver Dag.“

Judith hørte ikke mere; hun var alt for lykkelig! Arthur havde bøiet sig ud imod hende og hilst hende, til stor Scandale for den forgyldte Loge, hvori han befandt sig. Men hun skulde blive endnu lykkeligere: Efter Balletten, i det Dieblis, da hun vilde begive sig til sit Paaklædnings- værelse, indfandt Arthur sig mellem Couliſſerne, og tiltalte hende ſaa høit, at Alle kunde høre det: „Tillader De, Som- fru, at jeg ledsager Dem hjem?“

„Det vil være mig en stor Ære!“ stammede Judith ſkjælvende, uden at mærke, at hendes Svar vakte alminde- lig Latter.

„Gaa ſkynd Dem . . . . jeg venter Dem her paa Theatret!“

Jeg tør forſikre, at Judith brugte ikke lang Tid til at klæde sig om. I ſit Haſtværk ſønderrev hun ſin Gazes- Kjole og ſine Silke-Pantalons, og Madame Bonnivet, der betjente hende ſom Kammerfrue (privilegerede Functio- ner for alle Tanter og Mødre ved Theatret) Madame Bon- nivet, bærende hendes Shawl, ſom hun havde glemt, kun- de neppe følge hende ned af Trappen. Arthur ſtod paa Theatret og talte med en Deel unge Menneſker og Direc-

teuren Lubbert, til hvem han anbefalede Mademoiselle Judith. Da hun kom, gif han i Alles Paasyn hen til hende, og de gif Vegge ned af Acteurernes Trappe. En elegant Equipage ventede dem ved Døren — og jeg kan ikke beskrive den stakkels Judiths Forvirring og Henrykkelse, da hun fandt sig siddende ved hans Side i det snevre Rum, som gjorde deres *tête-a-tête* endnu mere fortrolig. Han frygtede, at hun skulde forkjole sig, og trak Vinduerne op; han tog Shawlet, som hun holdt i Haanden, og tilhyllede dermed hendes hvide Skuldre, hendes skønne Taille og et Hjerte, som i dette Dieblik bankede af en ukjendt Følelse. Hvor Judith var smuk, hvor hun var indtagende, saaledes forskjønneth af Lykken! Men denne Lykke varede ikke længe: der er saa kort fra *Grange-Batelière* til *Provence-Gaden*, og Vognen holder, Arthur stiger ud, byder sin Ledsagerinde Haanden, følger hende op ad Trappen og til hendes Dør — her ringer han, hilser med Erbødighed og, forsvinder.

Judith tilbragte igjen en søvnløs Nat — Grevens Opsørsel forekom hende saa besynderlig! Han kunde dog gjerne gaaet med ind, have sat sig ned og gjort hende en Visit; hun kjendte jo rigtignok kun lidt til Skik og Brug; men dette fandt hun dog meget hæsligere, end at forlade hende saa pludseligt.

Hun lukkede ikke et Øie den hele Nat, og stod endelig op for at spadsere frem og tilbage i Værelset. Henimod Morgenstunden aabnede hun et Vindue, for at forfriske sig ved den rene Morgenluft . . . Hvor stor var da ikke hendes Forbauselse? Grevens Vogn holdt endnu for Døren . . . den havde været der hele Natten — Hestene stampede i Steenbroen af Kulde og Utaalmodighed; Kudsen sov paa Bunken . . .

„Undskyld, mine Herrer! sagde Notaren pludseligt, i det han afbrød: Acten begynder. Mere i næste Mellemact.“

III.

„Da Judith næste Morgen aabnede sit Vindue, holdt Grevens Vogn endnu for hendes Dør. Det var tydeligt, at han sendte den hver Nat — men i hvilken Hensigt? Det kunde hun ikke gjætte . . . Og spørge ham derom, havde hun aldrig turdet vove. Forresten saae hun ham næsten aldrig, undtagen om Aftenen i Operaen, hvor han havde leiet en Loge i anden Etage. — Han kom ikke oftere op paa Theatret, tilbød ikke oftere at følge hende hjem; hvorledes skulde hun da komme til at tale med ham?

Lyffeligviis begik man en Uretfærdighed mod hende — en Tilfidesættelse. Hendes Veninder troede, hun var fortvivlet, men hun var henrykt. — Hun skrev til Greven for at lade ham vide, at hun havde en Bøn til ham, og bad ham komme til sig. — Det var ingen let Sag at skrive dette Brev, og Judith brugte ogsaa en heel Dag dertil; hun begyndte paa det mange Gange, og skrev det over tyve Gange i Concepter. Hun havde dem baade i Lommer og Pose, rimeligviis maa hun have tabt en af dem, thi om Aftenen paa Theatret hørte hun adskillige unge Herrer i Orchestret gjøre sig lystige over et Brev uden Orthographie, som de nylig havde fundet, og som nu gik fra Haand til Haand. — Man skulde kun have hørt deres glade Udraab, satiriske Bemærkninger, deres ubarmhjertige Spøg over dette Brev uden Underskrift, som de næste Dag vilde lade indrykke i Bladene, som et Mønster paa Brevstil af en dandsende Sevigné.

Tænk Dem Judiths Skræk, ikke over at hendes Brev saaledes blev gjort latterlig, men ved Tanken om at Greven maaskee vilde gjøre de samme spottende Bemærkninger over hendes Brev, som hun nu vilde have kjøbt tilbage med sit Liv! Saaledes var det ikke at undres over, at hun

var mere død end levende, da Arthur Dagen efter traadte ind i hendes Værelse.

„Her er jeg, min kjære Judith! Jeg iulte til Dem strax efter at have modtaget Deres Brev.“ Og dette fatale Brev holdt han endnu i Haanden. „Hvad ønsker De af mig?“

„Hvad jeg ønsker, Hr. Greve — jeg veed ikke, hvorledes jeg skal sige Dem det . . . men dette Brev . . . da De har læst det . . . . hvis det har været Dem muligt at læse det . . . “

„Meget godt, mit Barn!“ svarte Greven med et let Smil.

„Å! udbød Judith fortvivlet: Denne Billet viser Dem jo, at jeg er en stakkels Pige, uden Forstand, uden Dannelse, som flammer sig over sin Uvidenhed og gjerne vilde lære noget; men hvad skal jeg gjøre. — Dersom De vilde hjælpe mig med Deres Raad og — — “

„Hvorledes mener De?“

„Giv mig Lærere, og De skal see om jeg mangler Flid, De skal see, om jeg ikke profiterer af Underviisningen . . . Jeg vil studere baade Dag og Nat.“ — „Ogsaa om Natten?“ — „Ja hellere anvende den til Studering . . . end ikke at sove.“ — „Men, min Gud, hvorfor sover De da ikke?“ — „Hvorfor! svarte Judith rødmende: Fordi der er en Tanke som bestandig piner mig.“ — „Og hvad er det for en Tanke?“ — „Den, hvad Deres Hensigt er med mig. De maa foragte mig, ansee mig for at være Dem uværdig — og De har Ret! — vedblev hun levende — jeg indseer det selv . . . jeg kjender mig . . . og jeg ønsker, hvis det er muligt, at jeg ikke oftere maa behøve at rødmme for Dem eller for mig selv.“ — Greven betragtede hende med Forundring, og sagde: „Jeg vil adlyde Dem! Hvad De beder mig om, skal blive opfyldt.“

Dagen efter havde Judith en Lærer i Orthographie, Historie og Geographie. Man skulde seet med hvilken Iver hun studerede — og hendes Dømmekraft, hendes naturlige Anlæg, som ikke manglede Andet end Dannelse, udviklede sig i en utrolig Hurtighed.

Det var for Arthurs Skyld hun ønskede at lære Noget, men nu fik hun Lyst til at vedblive for Studiets egen Skyld. Det var hendes kjæreste Tidsfordriv, hendes Trøst, som lod hende glemme alle Sorger. Hun gik ikke mere paa Dandseskolen eller til Prøverne, hun lod sig hellere mulcere for at kunne blive hjemme og arbejde, og hendes Veninder sagde: „Judith lever kun for Kjærligheden, man seer hende ikke meer, hun mister sin Plads . . . det er dumt af hende.“

Men Judith fordoblede sin Flid og tænkte: snart kan jeg være ham værdig, og han vil see at jeg er istand til at forstaae ham, han skal indrømme, at jeg har gjort Fremfærd. Falske Forhaabninger! Naar Greven kom, var Judith forvirret og skjælvende, Hukommelsen var borte: hun havde glemt Alt. Naar han spurgte hende om Et og Andet angaaende hendes Studeringer, svarte hun gandske forkeert, og Greven tænkte: „Det stakkels Barn, hun vil gjerne lære, men har ikke Evne dertil.“ Hun havde kun vundet det ved sin Læsning, at hun kunde indsee, Greven maatte ansee hende for dum og eenfoldig. Denne Tanke gjorde hende endnu mere frygtsom, og nedtrykkede aldeles hendes aabne og ømme Sjæls Udgydelser. Greven kom nu kun sjældent. Engang imellem tilbragte han en halv Timestid med hende om Aftenen, men naar Kloffen slog 12 reiste han sig for at gaae . . . Uden at gjøre ham nogen Bebreidelse, spurgte Judith ham kun med en blid men urolig Stemme: „Naar seer jeg Dem igjen?“ — „Jeg skal sige Dem det svarte han: imorgen fra min Loge i Operaen.“

Dette gif saaledes til: Han var hver Aften i sin Loge, og naar det var ham muligt at tilbringe nogle Dieblikke hos Judith den næste Dag, saa førte han gandske, som tilfældigt, den høire Haand op mod Dret, hvilket skulde sige: „Jeg kommer!“

Judith ventede ham da hele Dagen; hun modtog Ingen; hun fjernede endog sin Tante, for gandske ene at kunne nyde Fornøielsen af hans Selskab.

Uagtet Grevens Hemmelighedsfuldhed havde hun dog opdaget, at en dyb Kummer nagede hans Sjæl. Hvad kunde det vel være? Hun spurgte ham ikke derom — og hun vilde dog have følt sig saa lykkelig ved at dele den med ham! Hun turde ikke haabe denne Lykke; men deelte alligevel hans Sorg, uden at kjende den — thi hun var nedslaaet, naar hun saae ham bedrøvet. Greven spurgte hende da ofte: „Hvad fattes Dem, Judith? Hvorfor er De saa sørgmodig?“ Hvis hun havde vorret, vilde hun have svaret: „Fordi jeg seer Dem sørgmodig!“ En Dag fik hun den skrækkelige Tanke, at han muligen elskede en Anden. „Ja! udraabte hun: Jeg er vis paa, han elsker en Anden! Men hvorfor ønsker han sig da en Elskerinde ved Operaen? Ah, af Caprice, fordi det er Moden! — Han betragter mig som et Legetøj, han har kjøbt uden at see det, uden at kjende det . . . men af hvad Grund?“

Judith kastede et Blik i Speilet og saae sig selv saa blomstrende og smuk . . . hun fordybede sig atter i Betragtninger.

Døren til hendes Boudoir blev aabnet med Hefstighed, og Arthur stod for hende; men hun havde endnu aldrig seet ham saa urolig og forvirret. „Mademoiselle! sagde han hurtigt: Klæd Dem paa, De skal følge med mig til Thuillerierne.“ — „Er det muligt?“ — „Ja, det er smukt Betrægteligt Solskin. Hele Paris er ude.“ — „Og De vil gaa med mig?“ udbrød Judith henrykt, thi Greven havde

endnu aldrig spadseret med hende. — „Javist, jeg vil spadserere med Dem for Alles Dine, i den store Allée!“ raabte Greven, i det han heftigt skred op og ned af Gulvet . . . „Skynd Dem, Mad. Bonnivet! sagde han til Tanten, som just kom ind: Klæd Deres Niece paa, men saa elegant som muligt.“ — „Ja, takket være Hr. Greven, smuk Pynt mangle vi saamænd ikke.“ — „Godt, godt . . . men skynd Dem . . . jeg har Hastværk.“ — „Hører Du, Greven har Hastværk!“ sagde Madame Bonnivet, i det hun nærmede sig, for at ophægte sin Nieces Kjole.

Judith rødmede, og gjorde Tegn til at Greven var nærværende. „Hvad gjør det? sagde Tanten: Skal vi genere os for Hr. Greven?“ Og førend Judith kunde forhindre det, var Livstykket løst.

Den stakkels Pige, forvirret og ude af sig selv, vidste ikke, hvorledes hun skulde skjule sig for Arthurs Blik. Men hendes Undseelse var gandske overflødig, Arthur saae ikke til hende. Gandske behersket af Tanker, der syntes at gjøre ham rasende opbragt, spadserede han med store Skridt op og ned i det lille Boudoir, og rev derved en prægtig Bæse ned, saa den gik i tusinde Stykker. — „Gud, hvilken Ulykke!“ skreg Judith, for et Dieblik glemmende i hvilken Uorden hendes Toilette befandt sig. „Japansk Porcelain! stammede Tanten fortvivlet: I det mindste har den kostet 500 Francs.“ — „O, det er ligegyldigt — men jeg havde faaet den af ham!“ klagede Judith.

„Naa! Er De færdig?“ spurgte Greven, som vaagnende af en Drøm — han havde ikke engang hørt Judiths sidste Udraab.

„Paa Dieblikket! Tante, mit Shawl . . . mine Handsker!“ — „Og Deres Mantille! afbrød Arthur hende: Glem den ikke, det er koldt.“ — „Det synes jeg ikke!“ — „I Sandhed! sagde Tanten, i det hun tog sin Nieces Haand: Hun brænder ordentlig; Du har dog vel ikke

Feber? Saa maa Du ikke gaae ud.“ — „Nei, Tante! udbrød Judith ivrigt: Jeg har aldrig befundet mig bedre end nu.“

Vognen holdt for Døren; de steg i den, og kjørte over Boulevarderne lige i Middagsstunden. Judith var ude af sig selv af Glæde; hun ønskede, at hele Verden kunde see hende . . . Og for at gjøre hendes Triumph fuldkommen, mødte hun, i *rue de Paix*, To af Theatrets Primadonner, som hun hilste med al den Elskværdighed som Lykken skjænker . . . Det var To af de første Dandsferinder, som den Dag maatte gaae.

Vognen holdt ved *Rivoli*. Judith tog Grevens Arm, og de spadserede ned ad den store Allee. Det var en Dag, paa hvilken hele Parises ørkesløse og rige Befolkning samlede der; der var en umaadelig Mængde.

Arthur og Judith bleve strax Gjenstand for den almindelige Opmærksomhed. De vare Begge saa smukke, at det var umuligt andet end at lægge Mærke til dem. Alle og Enhver vendte sig om efter dem og udbrød: „Hvem er dog det smukke Par?“

„Det er den unge Grev Arthur de B***.“ — „Er han da gift?“ — Judith zittrede ved dette Ord, og en blandet Følelse af Glæde og Sorg bemægtigede sig hende, som hun selv ikke forstod.

„Nei! sagde en fører gammel Dame i en foragtelig Tone: Nei, Grev Arthur er ikke gift; det tillader hans Hr. Onkel saamænd ikke.“ — „Hvem er da den smukke Skabning — maaskee hans Søster?“ — „De tager feil . . . . det er hans Maitresse . . . . en Operadame, saavidt jeg veed.“

Lykkeligviis hørte Judith ikke denne Samtale, thi i samme Dieblisk sagde Baron Blanzky bag ved hende, til sin Broder, Chevalieren: „See, det er jo den lille Judith!“ — „Hende, som Arthur er forelsket i?“ — „Ja, han har mi-

stet Forstanden over hende — han ruinerer sig for hendes Skyld!“ — „Men det er heller intet Under; jeg vilde nok være i hans Sted; see dog, hvor smuk hun er!“ — „Hvilken ædel Holdning — hvilket fortryllende Ansigt!“ — „Og denne deilige gracieuse Figur!“ — „Tag Dig iagt, Du kunde blive skudt i hende.“ — „Det er jeg allerede! Kom, lad os see hende lidt nærmere.“ — „Hvis vi blot kunde trænge igjennem den Mængde som er omkring hende.“

Mængden gjentog alle disse Udbrud, og Arthur hørte dem . . . De unge Damer tilgave Judith hendes Skjønhed, da de saae hendes beskedne Bæsen, medens Herrerne maalte Arthur med misundelige Blikke, og sagde suffende til hverandre: „Hvor han er lykkelig!“

For første Gang betragtede han nu Judith, saaledes som hun fortjente — og forbausedes over hendes Skjønhed. Spadseretouren, og især den Glæde at høre sig beundret, havde givet hendes Kinder Rødme en forhøiet Glans, og laant hendes Dine et eget Udtryk og en uforklarlig Ynde — og tilmed var hun kun 16 Aar, hun elskede, og det forekom hende, som om hun blev gjenelsket. Alt dette maatte jo gjøre hende smuk! Den Opsigt, Judith gjorde, var ogsaa overordentlig! Mængden fulgte hende lige til Bognen. Men da hun igjen sad ved Arthurs Side og saae, at hans Blik med Omhed hvilede paa hende — var dette hendes høieste Triumph; Mængdens Smigrerier vare glemte, og i det hun atter betraadte sine Bæreller, sagde hun til sig selv: „O, hvor jeg er lykkelig!“

Næste Morgen modtog Judith to Breve. Det ene var fra Baron Blanzv, der var endnu rigere end Arthur. Han tilbød hende sit Hjerte og sin Formue. Judith tænkte ikke engang paa at vise dette Brev hverken til Arthur eller Tanten. Hun brændte det, uden at tænke paa, derved at bringe noget Offer.

Det andet Brev havde en anden Underskrift, og Judith gjennemlæste det to Gange uden at ville tro sine Øine. Men hun kunde ikke tvivle; det var jo underskrevet: Viskop af ***, og affattet i følgende Udtryk:

Mademoiselle!

„De har igaar* viist Dem offentligt i Thuillerierne med min Neveu, Grev Arthur, og saaledes gjort en Skandale fuldkommen, hvis Følger ere uberegnelige. Skjondt nu Alt, ved Menneffenes Ryggeløshed, er bleven omstyrtet, og alle „letres de cachet“ affaffede, saa have vi dog endnu Midler ihænde til at straffe Deres Dumdriftighed. Jeg erklærer Dem altsaa herved, Mademoiselle, at hvis De ikke gjør Ende paa denne Skandale, skal jeg udvirke hos Ministeren, at De faaer Deres Uffed fra Operaen. Hvis De derimod strax og for bestandigt frasiger Dem min Neveu, tilbyder jeg Dem 2000 Louisd'orer og Absolution for Deres Synder 2c. 2c.“

Ved at læse dette Brev blev Judith som tilintetgjort; men lidt efter lidt kom hun til sig selv, — hun raadspurgte sit Hjerte, samlede alt sit Mod, og svarede:

Monseigneur!

„De har behandlet mig meget grusomt, og dog tør jeg vidne for Dem og for Gud, at jeg Intet har at bebreide mig. Jeg sværger Dem til, at det er Sandhed — men jeg roser mig ikke deraf, thi min Fortjeneste heri er kun ringe; den tilhører gandske ham, som har viist mig Skaansel og Agtelse. — Ja, Monseigneur! Deres Neveu er uskyldig i al den Uret, De beskylder ham for, men hvis det er en Synd mod Himlen at elske af sin hele Sjæl, da har jeg gjort mig skyldig i denne Forbrydelse, men han er ikke min Medskyldige. — See derfor, hvilken Beslutning jeg har taget. Jeg vil sige ham, hvad jeg aldrig havde ovøet at sige ham for min egen Skyld, men det skeer for Deres Skyld, Monseigneur! . . . og Himlen vil give mig Styrke dertil . . . jeg vil sige til ham: Arthur, elsker De mig?

Og hvis han svarer, som jeg troer og frygter: „Nei, Judith, jeg elsker Dem ikke . . . “ saa vil jeg adlyde Dem, Monseigneur! Jeg vil fjerne mig langt fra ham, aldrig see ham mere, og da haaber jeg, at De vil agte mig hvit nok til ikke at byde mig Noget, og svie Idmygelse til Fortvivlelsen — Den Sidste vil være nok til at give mig Døden.

Men hvis Himlen, hvis mit Livs gode Genius indgav ham at svare: „jeg elsker Dig!“ Alt, hvad jeg nu vil sige Dem, vil De tage meget ilde op, og De vil have Grund til at overvælde mig med Bebrejdelser; men betänk, Monseigneur! der gives da ingen Magt i Verden som kan forhindre mig i at hengive mig gandske til ham, at opoffre Alt for ham . . . Jeg vilde trodse Alt, selv Deres Brede . . . thi hvad kunde den vel gjøre mig? Give mig Døden — men hvad brød jeg mig om at døe, naar jeg kun vidste, at jeg havde været elsket!”

„Tilgiv, Monseigneur! hvis dette Brev har fornærmet Dem — jeg er kun en stakkels Pige, uden Kjendskab til Verden, men som dog maaskee vil finde nogen Naade for Deres Dine ved sin Abenhjertighed, sin Eigefremhed, og især ved den dybe Erbødighed hvormed jeg har den Ære, Monseigneur, at undertegne mig 2c. 2c.“

Da Judith var færdig med Brevet, forseglede hun det og sendte det bort, uden at tale et Ord derom, og fra dette Dieblif fast besluttet at ville kjende sin Skjæbne, ventede hun med Utaalmodighed Grevens Komme.

Samme Aften var hun paa Theatret, og hendes Dine vare uafsladeligt fæstede paa hans Loge i anden Etage, for at see om han ikke gav hende det aftalte Tegn.

Arthur kom meget sildig, men han var mørk og alvorlig. Han saae slet ikke mod Scenen, og gav intet Tegn til Judith, der var nærved at fortvivle — men maatte finde sig i at vente til den næste Aften.

Paa denne var hun heldigere. Han gav hende Tegnet til en *Rendez-vous*, og Judith sagde ved sig selv: „Imorgen vil jeg saae min Skjæbne at vide.“

Men næste Morgen meldte Grevens Jæger hende, at hans Herre ikke havde et Dieblif at disponere over den hele Dag, og at han derfor først kom saa sildigt, at han kunde spise til Aften med Mademoiselle Judith.

Spise til Aften med hende gandske alene — det havde han endnu aldrig før gjort. Hvad skulde det betyde? Zanten fandt det meget indlysende, men Judith forstod hende ikke.

Om Aftenen havde Madame Bonnivet tilberedt den delicateste Souper. Men Judith saae og hørte Intet: hun ventede!

Hun ventede! Alle hendes Sjels Følelser indbefattedes i denne ene Tanke.

Men Kl. blev 11, den blev halvtolv, og Arthur kom ikke! Hele Matten randt hen — han blev borte! Og hun ventede bestandigt.

Heller ikke den næste eller de følgende Dage viste Arthur sig. Judith hørte ikke fra ham — saae ham ikke mere! „Hvad skulde det betyde? Hvad var der hændtes ham?“

„Mine Herrer! afbrød dem den lille Notarius: Tæppet gaaer op — Næsten i næste Mellemact.“

IV.

„Mine Herrer! begyndte den lille Notarius i samme Dieblif den tredie Act af Hugenerterne endtes: Jeg kan tænke, at De længes efter at erfare, hvad der er bleven af vor Ven Arthur, og i Særdeleshed efter at saae Rundskab om, hvem han egentligen var?“

„Grev Arthur de B*** nedstammede fra en meget gammel og berømt Familie. Hans Moder, tidlig Enke, havde kun denne Søn, og var uden Formue; men hun havde en Broder som var Eier af uhyre Riigdomme.

Denne Broder, Abbed de B***, som havde været ved Hoffet i Ludvig XVIII, og senere i Carl X Tid, var En af de meest indflydelsesrige Prælater, og man veed jo nok hvad den geistlige Stand gjaldt i den Epoke — den var en hemmelig Magt som regjerede Frankrig, Kongen og selv Armeen. Abbed *** besad en kold, egoistisk Character, og var af en streng og stolt Tænkemaade; men desuagtet en fortræffelig Slægtning, thi han var ikke alene ærgjerrig for sig selv, men ogsaa for sin Familie. Han paatog sig sin Neveys Opdragelse, indførte ham ved Hoffet, tilbagegav sin Søster endeel af hendes confiskerede Godser, og den stakkels Grevinde de B*** døde, idet hun velsignede sin Broder, og anbefalede sin Søn en ubetinget Lydighed mod Onkelen.

Arthur, der tilbad sin Moder, lovede ved hendes Dødseng Alt, hvad hun forlangte, hvilket heller ikke forekom ham vanskeligt at holde, da han fra sin Barndom af havde næret en ubetvingelig Frygt for sin Onkel, og bestandigt var vant til at underkaste sig hans Villie uden Modsigelse.

Alvorlig, blid og besejdet, men undertiden fuld af Mod og Vresfølelse, havde Arthur altid følt en levende Tilbøielighed til Krigsstanden, Uniformen og Epauletterne; maaskee just fordi han i sin Onkels Palais kun saa sorte Kapper og Hætter. Han vovede en Dag med stor Forsigtighed at tale herom til Abbeden, der rynkede Diebrynene og sagde ham i en bestemt og afgjørende Tone, at han havde andre Planer med ham.

Abbed *** var bleven udnævnt til Biskop, og han haabede endnu Mere! Han vilde opnaae Kardinalsværdigheden; og i denne herlige Stilling vilde han ogsaa inddrage sin Neveu, opdrage ham til de høieste geistlige Embeder: med eet Ord, han vilde lade ham følge den eneste Wei som dengang førte hurtigst til Værd og Værdighed.

Arthur vovede ikke aabenbart at modsætte sig sin mægtige Onkels Willie, men han svor ved sig selv, at han aldrig vilde være Biskop.

Imidlertid havde man talt derom til Kongen, som havde optaget denne Plan med overordentlig Gunst. — Arthur skulde, kun for Formens Skyld, indtræde i Seminariet paa nogle Maaneder, og hurtigt gennemgaae de underordnede Grader indtil den høieste Rang af hans nye Stand.

Arthur havde ikke glemt det Løfte han havde givet sin Moder, og desuden vilde det være bleven anseet for en stor Uafnemmelighed, dersom han aabenbart havde brudt med Onkelen, hans Belgjører og eneste Slægtning. Han turde altsaa ikke ligefrem erklære sig mod den frygtede Prælat, uagtet han i Hjertet modsatte sig hans biskoppelige Planer; men søgte Midler, som kunde føre til samme Resultat og tvinge Abbeden til selv at renoncere paa sit Forhavende. Det bedste Middel var at blive indviklet i en Skandale, som kunde gjøre ham uværdig til de hellige Functioner, man vilde tvinge ham til.

Dette var ingen let Sag; thi Arthur, enten det nu laae i hans Natur eller hidrørte fra hans Opdragelse, havde de ædleste Grundfætninger om Gæ, som han ikke formaaede at overvinde.

Ikke Enhver som vil, kan blive Fritænkter; — man maa føle Kald i sit Indre hertil, som til alt Andet, og det var Arthur lige saa modbydeligt at blive et slet Menneske, som at blive Biskop . . . der gives Mennesker som det ikke lykkes i nogen Ting.

Imidlertid havde han adskillige lystige, letfindige Venner, som, for at gjøre ham en Tjeneste, toge ham med til deres Drifkelag. Arthur havde sine Grunde, hvorfor han deeltog i disse . . . men Larmen og Uordenen, som herskede der, trættede ham lige saa meget som det morede

de Andre; hans kolde Alvor forstyrrede Vennerne i deres Daarskaber, ja gjorde dem ofte selv alvorlige; — han blev betragtet som en Glædesforstyrrer, og trak sig tilbage. — Nu vendte han sig til Damerne ved Høffet; men ved dette fromme Hof skædede Enhver al Opsigt og Skandale; vel herskede der endnu lige saa mange Intriguer som forhen, men man vidste bedre at skjule dem; og uagtet Biskoppen var gjort opmærksom paa sin Neveys hemmelige Tilbøieligheder, lod han, som han hverken hørte eller saae, tænke med Molière:

que ce n'est point pêcher que pêcher en silence.

(Det er ikke Synd, naar man synder hemmeligt.)

Hvad skulde nu den stakkels Arthur gribe til — han løb efter Skandale, som Andre løbe efter Hæder, uden at kunne opnaae den. En af hans Venner, en stor Libertiner, sagde til ham: „Tag Dig en Elskerinde ved Operaen; dette Theater er i Mode, al Verden strømmer dertil; det vil snart blive bekjendt, det vil gjøre Opsigt, og det er Alt, hvad Du behøver.“

„Skulde jeg — svarede Arthur rødmende af Harm: give mig af med en saadan Intrigue!“

„Du skal slet ikke besatte Dig dermed. Det Hele kan arrangeres med Familien, og naar Overeenskomsten engang er sluttet, kan Du handle efter eget Godtbefindende; det er ikke nødvendigt, at en Forbindelse virkelig eksisterer, kun at man troer det og taler derom.“ — „Nu, lad saa være! svarte Arthur: Jeg samtykker!“

Man er bekjendt med Indledningen hertil, og den første Sammenkomst mellem Judith, Arthur og Tanten. Det kom Biskoppen for Dre — men han lod sig ikke mærke med noget.

Man lod ham vide, at hans Neveys Bogn næsten hver Nat holdt i Provencegaden, og Arthur ventede Dag for Dag at det skulde komme til en Forklaring; han vilde da tilstaae Onkelen sin heftige Lidenkab, der gjorde ham

uværdig til hans fremtidige Godhed; men ingen Klage lod sig høre, og Arthur kunde ikke forklare sig denne Ligeegyldighed.

Men, den var som Havblis før Storm. En Morgen sagde Onkelen til ham: „Kongen er meget forbittret paa Dig, jeg veed ikke af hvad Grund.“ — „Jeg gjætter den!“ — „Men jeg ønsker ikke at vide den. Hs. Majestæt har tilgivet Dig; men han vil, at Du inden to Dage skal indtræde i Seminariet.“ — „Jeg, min Onkel?“ — „Det er Kongens Villie!“ og dermed vendte han ham Ryggen.

Yderst forbittret og gandske ude af sig selv løb Arthur til Judith, kjørte med hende til Thuilleriesne, og viste hende for hele Paris, som sin Elskerinde. Det maatte virke. Det gjorde en rasende Opsigt. Efter sli en Skandale var det umuligt, at han kunde træde ind i den geistlige Stand, i det mindste ikke for det første. Det var Alt, hvad Arthur ønskede. — Biskoppen skrev nu det truende Brev til Judith, som vi have hørt, og Kongen befalede Greven at forlade Paris inden 24 Timer. Han maatte adlyde. Til Lykke var Arthur noie forbunden med Een af Bourmonts Sønner, der næste Nat skulde reise til Algier, hvor man udrustede sig til et vigtigt Feldttog. — Arthur bad ham om at maatte følge med som Frivillig, men det maatte være en Hemmelighed for Kongen og hans Onkel. „Siden man har overladt til mig selv at vælge mit Forviisningssted, tænkte han: vil jeg dog vælge mig et, som kan bringe mig Hæder. Jeg vil falde eller være En af de første der trænger ind i Casaba, og naar jeg da kommer tilbage med en erobret Fane, vil jeg see, om man endnu skulde vove at ville hylle mig i en Munkeskappe.“

Han bortfjernede sig om Natten i største Stilhed, thi hvert af hans Skridt var eftersporet, og han frygtede, man vilde forhindre Reisen, hvis man erfarede hvorhen den galdt. Han skrev kun et Par Ord til Judith for at

underrette hende om, at han forlod hende paa nogle Dage; men denne Billet, saa ubetydelig den endog var, blev opfanget og kom hende aldrig ihænde.

Næste Uge befandt Arthur sig i aaben Sø, og tyvende Dagen efter steeg han iland i Afrika. Ved at storme Fortet *l'empereur*, hvorved han bestandigt var i Spidsen, blev han dødelig saaret ved Siden af sin tappre Ven, Bourmont, der faldt midt i sin Triumph. I to Maanedes neder tvivlede man om Arthur's Liv, og da han endeligen igjen var helbredt, var hans Formue, hans, tilligemed hans Onkels Forhaabninger tilintetgjorte. Alt var forsvundet i tre Dage tilligemed Carl Xdes Monarkie.

Bisoppen havde ikke kunnet bære en saadan Ulykke; syg og lidende havde han villet følge det landsflygtige Hof, men formaaede det ikke. Den vedholdende Urolighed og Forbittrelse havde ophidset hans Blod; han faldt i en farlig Feber, og i sin irriterede Tilstand hævnedes han sig paa sin Neveu for Julirevolutionen.

Neppe helbredt for sine Saar, kom Arthur tilbage til Paris, og her er det, mine Herrer! sagde Notaren, høvede sin Stemme — at jeg træder frem paa Scenen. Groven kom til mig, for at overdrage mig sine Arve-Affærer, som han ikke selv forstod at behandle. — Jeg havde længe været hans Families Notarius, altsaa var det jo rimeligt; vi ffred da strax til at bryde Seglene.

Ved at gennemgaae de forskjellige Papirer i den Afdødes Secretair, fandt jeg en lille pyntelig Billet, underffrevet Judith, Dandserinde ved Operaen. En Dandserindes Brev i en Biskops Pult! — Af Agtelse for den geistlige Stand vilde jeg have tilintetgjort det, men Arthur havde allerede bemægtiget sig det, og da jeg saae hans Urolighed og Bevægelse, troede jeg et Øieblik, Gud forlade mig den onde Tanke, at Onkelen og hans Neveu havde været Rivaler uden at vide det.

„Stakkels Vige! . . Stakkels Vige! . . udbød Arthur. Hvilken Edelmødighed! Hvilken Skat jeg der eiede! Læs, min Herre, læs!“ sagde han til mig, og da jeg kom til den Sætning:

Hvis det er Synd mod Himlen at elske af sin hele Sjel, da har jeg gjort mig skyldig i denne Forbrydelse, men han er ikke min Medskyldige.

„Ja, det er sandt! raabte Arthur med Taarer i Øinene: Hun elskede mig af sin hele Sjel, og jeg tænkte ikke paa at elske hende; og hun var kun 16 Aar og henrivende dejlig! . . . Ja, De veed ikke, min Herre, hvor elskværdig hun var . . . hun var den smukkeste Dame i hele Paris.“

„Det tvivler jeg aldeles ikke paa, Hr. Greve! Men dersom De behager, saa ville vi fortsætte. — — “

„Som De vil . . . !“ Og han begyndte atter med dæmpet Stemme at læse enkelte Steder af Brevet:

Men hvis Himlen, hvis mit Livs gode Genius indgav ham at svare: „Jeg elsker Dig!“ — Ak, hvad jeg nu vil sige Dem, vil De tage meget ilde op, og De vil have Grund til at overvælde mig med Bebrejdelser; men betænk, Monseigneur! der gives da ingen Magt i Verden som kan hindre mig i at hengive mig gandske til ham, at opoffre Alt for ham . . . Jeg vilde trodse Alt, selv Deres Brede . . . thi hvad kunde den vel gjøre mig? Giv mig Døden — men hvad brød jeg mig om at døe, naar jeg kun vidste, at jeg havde været elsket!

„Og jeg kunde misfjende hende . . . jeg har tilbagestødt en saadan Kjerlighed! udbød Arthur: Det var mig, mig alene som var straffskyldig; men jeg vil gjøre min Uret god igjen . . . jeg vil hellige hende hele mit Liv . . . det svarer jeg Dem til. Hvem skulde kunne dable mig for en saadan Kjerlighed? Jeg er stolt af hende. Jeg elsker hende, det vil jeg sige hele Verden, og Alle ville misunde mig; endogsaa De, min Hr. Notarius, som istedet for at høre

paa mig, med saa stor Opmærksomhed blader i en Hob Papirer.“

Disse Papirer var hans Onkels Testamente, som jeg netop havde aabnet — hvori han var gjort arveløs, og hele den Afdødes uhyre Formue var testamenteret til Hospitaller og fromme Stiftelser.

Jeg meddeelte Arthur det — han hørte det uden ringeste Bevægelse, og begyndte atter at gjennemlæse Judiths Brev.

„De skal see hende, min smukke Judith! sagde han til mig: De skal spise til Middag med hende hos mig.“ —

„Men disse Papirer . . . Testamentet . . . ?“ — „Det angaaer jo ikke mig mere! sagde han smilende: Lykkeligvis vil Judith elske mig alligevel! Adieu, min Herre! Jeg gaaer nu til hende; og jeg er vis paa, hos hende at finde rigtig Erstatning for hvad jeg har tabt.“ — Han gik — og hans Dine straaledede af Haab og Henrykkelse.

Det er et forunderligt Menneske, tænkte jeg ved mig selv, en Elskerinde kan trøste ham for Tabet af en Arv! Og jeg fortsatte mit Arbeide.

Da jeg nogle Timer efter var kommen hjem, saae jeg Arthur komme løbende ind til mig som et affindigt Menneske, og raabe: „Hun er der ikke mere — hun er evig tabt for mig!“

„Hvorledes! Hun har været Dem utro!“ — „Hvem har sagt det!“ skreg han, i det han greb mig i Brystet. — „Nei, jeg veed slet Intet!“ — „O, det kunde jeg heller ikke overleve! — Siden min Afreise har hun været forsvunden, og har forladt Operaen.“ — „Hvad sige da hendes Veninder?“ — Nogle paastaae, at hun er bleven bortført . . . en Anden forsikkrede mig gandske roligt, at hun havde havt isinde at tage Livet af sig.“ — „Det er muligt! Siden Julirevolutionen er det bleven Mode!“ — „Tael ikke saaledes — det kunde gjøre mig affindig. Jeg har væ-

ret i hendes Logis; hun havde forladt det, uden at sige hvor hun tog hen.“ — „Har hun intet Tegn ladet blive tilbage?“ — „Intet! Kun paa Gulvet i Tantens Værelse fandt jeg dette Kort, hvorpaa staaer Skrevet! „Til Madame Bonnivet i Bordeaux“ . . og jeg erindrer netop, at hun er fra denne Stad.“ — „Nu vel!“ — „Jeg overlader Dem alle mine Affairer her, bestyr dem som De vil.“ — „Hvad er da Deres Hensigt?“ — „Følge hendes eller Tantens Spor — søge hende, finde hende!“ — „Og De, som endnu er gandske syg, vil allerede imorgen reise til Bordeaux.“ — „Imorgen, det er for sildig!“ — „Han reiste endnu samme Aften, og — —“

Her begyndte fjerde Act af Hugenotterne. Notaren talte ikke videre . . . Vi maatte altsaa vente paa Histo: riens Slutning indtil næste Mellemact.

V.

Nourrit var sprunget ud af Vinduet, Demoiselle Falcon laae besvimer, fjerde Act endtes under idelig Applaus, og Notaren fortsatte sin Fortælling saaledes:

„Arthur havde opholdt sig et halvt Aar i Bordeaux, og spurgt overalt om Madame Bonnivet, om hvem Ingen kunde give ham Underretning. Han havde endogsaa ladet hende sætte i Aviserne, og den gode Kone vilde have døet af Glæde hvis hun havde seet sit Navn deri. Men denne Fryd skulde ikke vederfares hende. Eieren af et lille Huus, hvori hun havde boet, kom for at give Arthur de Oplysninger, han havde søgt i Aviserne. Madame Bonnivet var død for to Maanedes siden.

„Og hendes Niece?“ — „Har aldrig været hos hende her. Tanten havde en Livrente af hundrede Louisd'orer.“ — „Hvorfra fik hun den?“ — „Der veed man ikke.“ — „Talte hun aldrig om sin Niece?“ — „Undertiden nævnede

hun hendes Navn . . . . . men altid afbrød hun sig selv, som om hun frygtede at røbe en Hemmelighed.

Uagtet al Arthurs Utrættelighed kunde han ikke erfare mere, og kom gandske fortvivlet tilbage til Paris. Siden han havde mistet Judith for bestandigt, var hans Tilbøielighed til hende bleven til Kjærlighed, ja, til en sand Lidenskab. Denne var nu hans eneste Beskjæftigelse, den eneste Gjenstand for hans Tanker. Han gjenkaldte sig med Bitterhed de faa Dieblikke han havde tilbragt i hendes Selskab; han saae hende i sin Phantasie prydet med saamegen Ynde, saamegen Kjærlighed — — og han havde ikke skjønnet derpaa — først nu, da hun var tabt for ham, indsaae han hvilken Skat han havde eiet. Han besøgte alle de Steder, hvor han havde seet hende — han forlod ikke Operahuset.

Han ønskede at beboe hendes Bærelser i Gaden Provence, men til hans store Sorg vare de i hans Graværelse blevene leiede til en Fremmed, som slet ikke benyttede dem. I det mindste vilde han dog see dem — men Huuseieren havde ikke engang Nøglerne, og Bærelserne maatte altsaa forblive uaabnede.

De kunne vel indsee, mine Herrer, at Arthur i denne Stemning slet ikke tænkte paa sine Anliggender; men jeg antog mig hans Sag paa det Jvrigste og saae med Bedrøvelse, at den tog en for ham sørgelig Retning. Da han var gjort arveløs af Onklen, havde han kun sin Mødrenes arv, omtrent femten tusind Livres, i Rente; Halvdelen heraf havde han allerede forødt baade ved de Daarskaber han forhen begik for Judith, som nu ved de Udgifter han gjorde, for at komme hende paa Spor, thi Intet var ham for kostbart.

Ved den ubetydeligste Anledning sendte han Courerer i alle Retninger, ødslede med Guld allevegne, men bestandigt til ingen Nytte. Han gjentog da uophørligt for mig, at

hun ikke mere var at finde, at hun var død! I vore Sammenkomster om hans Anliggender talte han kun om hende, og jeg kun om Nødvendigheden af at sælge og liquidere. Endelig overtalte jeg ham med Møie hertil; han vilde nødigt skille sig ved det hans Moder havde efterladt ham . . . men han maatte. Hans Gjæld var 200,000 Francs, og dersom han skulde vedblive at betale Renter heraf, vilde snart hele hans Formue være borte.

Det blev altsaa bekjendtgjort i Aviserne, men Aftenen før Auctionen skulde holdes, fik jeg fra En af mine Colleger en Efterretning, der opfyldte mig med Glæde og Forundring. Skjebnen var endelig bleven træt af at forfølge den stakkels Arthur.

En Hr. de Courval, hvis Redelighed stod i tvetydigt Ry, og i lang Tid havde skyldt hans Moder en betydelig Sum, tilbød sig nu at ville betale. Capital og Renter beløb sig til 100,000 Daler. Gjelden var reen og klar, og min Collega udbetalte mig Pengesummen i gode Bankoscedler. Jeg skyndte mig med at underrette Arthur om denne Lykke — den hverken glædede eller bedrøvede ham. Naar Tiden ikke var om Judith, var Alt ham ligegyldigt.

Jeg tilte med at give Qvittering, betale vore Creditorer, udsætte vor beholdne Formue, og Alt gif fortræffeligt, indtil en ubegribelig Omstændighed forstyrrede min Glæde.

Arthur mødte en Dag den gamle Hr. de Courval, der nylig havde handlet saa ædelt mod ham. Han boede i en af Provindserne, og befandt sig nu tilfældigviis i Paris. Arthur gav ham Haanden, og takkede for hans redelige Opførsel mod ham i samme Dieblis, som Courval foretogent undskyldte sig med mangfoldige ulykkelige Hændelser, hvilke for bestandigt gjorde ham Opfyldelsen af sin Skyldighed umulig.

„Og De har dog i sidste Maaned betalt mig 100,000 Daler?“ — „Jeg — —?“ — „Ja, jeg har ingen Fordring

mere paa Dem. De skylder mig Intet.“ — „Det er ikke muligt!“ — „Saa følg med til min Notarius!“

Debitoren kunde ikke komme sig af sin Forundring. „Det er meget heldigt for Dem!“ sagde jeg til ham. — „Men endnu mere for Hr. Arthur! svarte han med en ærgerlig Mine: thi jeg havde allerede taget min Beslutning . . . da jeg ikke kunde betale, var det mig det samme som om jeg Intet skyldte; denne Tildragelse gjør mig altsaa ikke rigere; men han . . . det er en gandske anden Sag — han kan rose sig af Lykken!“

„Hvorledes? De veed da virkeligen ikke hvorfra Pengene komme?“ — „Jeg har ikke ringeste Ahnelse derom; men hvis alle Falskitter bleve arrangerede saaledes, var det en Fornøielse!“ — „Skylder De maaskee Hr. Greven mere endnu? — „Ja, jeg skylder ham næsten det Dobbelte af hvad jeg eier . . . . eller rettere: af hvad der allerede er betalt for mig; skulde derfor Nogen melde sig for at betale Resten for mig, saa vil De vel have den Godhed at underrette mig herom.“ — „Det kan De stole paa.“

Vor Forundring tiltog, og Arthur fortvivlede over, ikke at kunne løse denne Gaade. Jeg iilte til min Collega, en meget retskaffen og kundskabsrig Mand, som ikke vidste mere end jeg . . . naturligviis hvad denne Begivenhed angik. Pengene vare blevne ham sendt med den Anmodning at tilintetgjøre Fordringen. Han overleverede mig Brevet og jeg bragte det til Arthur. Han betragtede det med Opmærksomhed, men opdagede Intet. Brevet var stemplet med Havres Posttegn, hvor Courval boede; Haandskriften var os gandske ubekjendt . . . . . Men da Arthur fik Die paa det næsten overbrukne Segl, udstødte han et Forundringsffrig, og blev bleg som Døden; det var Judith's. Han havde engang foræret hende denne antique kostbare Steen, hvori en Phoenix var indgraveret. Langt fra at see en Allusion eller Smiger til sig selv i denne Gave

havde Judith tvertimod betragtet den som et Sorgens Sindbillede, og rundt om den havde hun ladet sætte de Ord: „*toujours seul!*“ (altid ene!) Dette Signet forlod hende aldrig, og denne Devise, saa ubetydelig for enhver Anden, men for hende saa fuld af Betydning, kunde kun tilhøre hende. „Brevet er fra hende!“ udraabte Arthur, i det det faldt ud af hans skjælvende Haand.

„Nu vel! Saa er De da vis paa, at hun lever endnu og tænker paa Dem . . . . . det maa jo glæde Dem ufigeligt!“ — Men Arthur var rasende. Han havde hellere seet, at hun var død; „thi, raabte han: hvorfor skjuler hun sig? Hun veed jo, hvor jeg boer, hvorfor frygter hun da at komme til mig? Er hun mig maaskee uværdig? Hun elsker mig ikke meer? Nei, hun har glemt mig!“

„Men dette Brev beviser jo netop det Modsatte . . .“

„Og hvad Ret har hun, gjentog Arthur ude af sig selv: til at paanøde mig sine Velgjerninger? Hvorfra har hun disse Niigdomme? Og hvorledes kan hun have den Dristighed at tilbyde mig dem, og troe mig ussel nok til at modtage dem? — Jeg vil ikke have Pengene — send Dem tilbage!“

„Ja, med Fornøielse . . . men til hvem skal jeg sende dem?“ — „Det er mig ligegyldigt! . . . Jeg modtager dem ikke!“ — „Men De har allerede modtaget dem, — Deres Gjæld er betalt, Deres Eiendom indløst, og det maa vi alene takke de 100,000 Daler for.“ — „Salg mine Eiendomme; realiseer denne Sum; jeg vil aldrig røre den; den skal forblive deponeret hos Dem — indtil den engang kan overleveres sin Eier.“ — „De vil da besinde Dem i en daarlig Forfatning!“ — „Det er mig ligegyldigt! Uagtet hendes Utroskab fortryder jeg dog ikke at have ruineret mig for Judith . . . men den Ydmygelse at modtage Velgjerninger fra hende, kan jeg ikke bære!“

Uagtet alle mine Forestillinger og al min Overtalelse forblev han haardnakket ved sin Beslutning. Hans Eiendom

blev solgt ret fordeelagtig; 300,000 Francs bleve deponerede hos mig, og Arthurs hele øvrige Formue bestod i 6000 Livres Rente.

Saaledes forløb omtrent to Aar. Han søgte at undgaa Erindringen om Judith, som dog forfulgte ham uopbørligt.

Mørk og melancholsk, aldrig deeltagende i nogen Fornøjelse eller Adspredelse, var han bleven udulig til Arbejde og Studeringer, og jeg sukkede ofte ved mig selv over den Magt, som en grusom Lidenskab udøvede over en Mand af saa ophøiet Aand og Character. Han kom hver Dag til mig for at glemme Judith, men han talte kun om hende.

Han elskede hende ikke mere, sagde han, han foragtede hende: han vilde hellere flye til Verdens Ende, end see hende igjen; men imod sin Villie styrede han altid sine Skridt til de Steder, der maatte tale til ham om hende og gjenkalde hende i hans Erindring.

En Dag, eller rettere sagt, en Nat, var han paa Masquerade i Opera-Salen, som han aldrig betraadte uden Hjertebanken. Midt i Sværmen følte han sig ene . . . *toujours seul* (thi nu havde han tilegnet sig Judiths Devise). Han spadserede drømmende omkring i det Theater, hvor han saa ofte havde betragtet hende . . . han forvildede sig i Corridorerne, og steg endeligen langsomt op til Loggen i anden Etage, hvor han i en lykkeligere Tid havde tilbragt saa mange Aftener, og hvorfra han saa ofte havde givet hende Signalet til deres uskyldige *rendez-vous*!

Logedøren var aaben. En Dame i elegant Domino befandt sig alene derinde, og syntes hensunken i dybe Drømmerier. Ved at see Arthur skjald hun og vilde bortfjerne sig . . . men hun formaaede det ikke: støttende sig paa Loggeranden, sank hun ned igjen. Arthur nærmede sig hurtigt for at hjælpe hende. Men uden at svare ham, gjorde hun et Tegn med Haanden, som for at frabede sig det.

„De har ikke kunnet taalet Heden her! sagde han bevæget: Og hvis De et Dieblis vilde aftage Masken.“ — Hun afflog det paa samme Maade som forhen, og nyiedes med at skaffe sig Luft ved at kaste Dominohætten tilbage, som bedækkede hendes Hoved. Arthur saa det smukke sorte Haar falde i Løkker ned over Skuldrene. Saaledes bar ogsaa Judith sit! . . . Denne gracieuse Holdning, denne indtagende Figur var gandske som hendes; det var hendes Tournüre, hendes Manerer, hendes Ynde.

Endelig reiste hun sig. — Arthur udstødte et Overraskelseskrig. Samlende al sin Kraft udbød han med dæmpet Stemme: „Judith — Judith! Det er Dem!“

Hun vilde sjerne sig. „Bliv, for Guds Skyld, bliv! Lad mig sige Dem, at jeg er det ulykkeligste Menneske under Solen, thi jeg har miskjendt Dem da De meest fortjente min ømmeste Kjærlighed!“ — Hun skjælvede. — „Ja, De fortjente den . . . De fortjente hele Verdens Hyldest og Tilbedelse — og jeg, Ubefindige, elsker Dem endnu, kun Dem, og vil evigt elske Dem — endogsaa nu, da De har været mig utro . . . og bedraget mig!“

Hun vilde svare, men Ordene døde paa hendes Læber . . . hun lagde Haanden paa sit Hjerte, som for at retfærdiggjøre sig.

„Hvorledes skal jeg ellers forklare mig Deres Fraværelse og især Deres Belgjerninger. — Disse Belgjerninger som bringe mig til at rødme for Dem, men som jeg har tilbagetrukket. Nei, Judith! Jeg vil ikke modtage dem — jeg ønsker kun at eie Dem og Deres Kjærlighed; — og er det sandt, at De ikke har glemt mig, saa kom! Følg mig! Men nu maa De elske mig, for at gaae med mig . . . thi nu har jeg ingen Formue mere at tilbyde Dem. — Hvorledes! De tøver — De svarer ikke! Ak! jeg forstaaer Deres Taushed! Lev vel, lev vel for evigt.“ — Han vilde styrte ud af Logen — Judith holdt ham tilbage.

„Tael, Judith, for Guds Skyld, tael!“ — Den stakkels Pige kunde ikke; Taarer qualte hendes Stemme.

Arthur sank for hendes Fødder! Hun havde Intet sagt: men hun grød! Det forekom ham nu, at hun var retsfærdiggjort.

„De elsker mig altsaa endnu! . . . . De elsker kun mig?“ — „Ja! sagde hun, i det hun rakte ham Haanden. — „Kan jeg ogsaa troe det? Hvad kan overbevise mig herom?“ — „Tiden!“ — „Hvad skal jeg gjøre?“ — „Vente!“ — „Og hvad er mig Borgen for Deres Kjerlighed?“ — Hun lod en Bouquet, som hun holdt i Haanden, falde til Jorden, og medens Arthur bukkede sig for at tage den op, nærmede hun sig Corridoren og — forsvandt.

Han fulgte hurtigt efter og opdagede hende langt borte mellem Mængden; men Maskevrimslen skilte ham atter fra hende og han tabte hende gandske af Syne. — Endnu engang troede han at gjenfinde hende — ja, det var hende! Han fulgte hendes Spor, men i det Dieblig, han kom ud i Vestibulen, steg hun ind i en brillant Equipage, som i et Nu forsvandt for hans Dine.

„Mine Herrer! afbrød Notaren sig selv: Det er silbig, og jeg pleier at gaae tidligt tilfængs. Hvis De tillader, ville vi opsætte Slutningen af Historien til i Overmorgen.“

VI.

Den følgende Opera: Aften sadde vi Alle til bestemt Tid i Orkestret — men Notariussen kom ikke. Man gav „Robert,“ og det gjenkaldte i min Erindring mit første Møde med Arthur. Nu kunde jeg forklare mig hans uafslædelige Stirren mod Logen i anden Etage, hans Lyst til at bivaane Prøven og hans Ukrolighed da han befandt sig paa Theatret . . . paa det Sted, hvor Judith saa ofte havde viist sig i sin Skjønhed og Ynde. Jeg forstod nu først hans Sørgmodighed, hans Distraction, og Meyerbeer vilde

sikkert nu gjerne tilgive ham den Uopmærksomhed han havde viist den herlige *Trio* i „Robert.“

Men var Arthur da nu i dette Dieblis mere stiftet til at vurdere den smukke Musik? Var han nu lykkeligere? Havde han nu gjenfundet eller mistet sin Judith?

Vi kjendte endnu ikke de Hindringer der adskilte dem; og vor Utaalmodighed efter at høre Enden paa Historien fordobledes endnu mere ved Fortællerens Udeblivelse. Endeligen kom han mod Slutningen af anden Act, og aldrig har nogen Acteur, der var Publikums Yndling, nydt en mere brilliant Modtagelse, end den lille Notarius. „Naa, er De endelig der! — Kom, sæt Dem ned, min Kjære! — De kommer meget sildig!“

„Jeg kommer fra et Middagselskab, hvor jeg var tilstede ved en Contracts Affattelse . . . jeg siger jeg var tilstede . . . thi selv besatter jeg mig ikke mere med Sligt, jeg har solgt mit Embede, og Gud være lovet, jeg skylder Ingen noget . . .“

„Undtagen os!“ — „Ja, De skylder os en Oplosning!“ — „Judiths Historie!“ — „Vi have holdt Plads til Dem, sæt Dem dog.“ Man stød sig sammen, satte sig, og Notariusen endte saaledes sin Fortælling om Judith:

„De erindrer, at hun havde sagt: „Vent!“ . . . Arthur havde ogsaa haft Taalmodighed i nogle Dage; han haabede bestandigt et Brev fra hende eller en *rendez-vous*. „Jeg skal see hende igjen! sagde han: Hun kommer igjen, det har hun lovet!“ Men der forløb Dage og Uger, og Judith kom ikke.

Saaledes gik der sex Maaneder; saa et Aar, og endnu to. Det gjorde mig ondt for Arthur, og mere end een Gang frygtede jeg for hans Forstand. Den omtalte Balscene havde gjort et voldsomt Indtryk paa ham. Svækket ved disse mange Lidelser, bildte han sig ind tilsidst, at det havde været en Drøm — et Syn. Han tvivlede baade om

det han havde seet og hørt, og faldt tilsidst i en farlig Sygdom. I hans Feberparoxysmer saae han Judith bringe ham sit sidste Farvel, og jeg formaaer ikke at sige Dem alle de sømme og rørende Udtryk han tiltalte hende i — Judith var hans eneste Tanke, hans fire Idee. Hun var Grunden til alle hans Lidelser.

Vor Omhu lykkedes det endelig at give ham tilbage til Livet, men han vedblev at være mørk og melancholsk, og flyede Alle undtagen mig. Han havde aldrig villet røre de Penge som Judith sendte ham, og hans egen Formue udgjorde kun, som jeg har sagt Dem, 6000 Livres Rente. En Deel deraf anvendte han til at leie den Loge i Operaen, hvori han havde fundet Judith hiin Nat paa Maskeraden. Han gik hver Aften derhen, og ventede bestandigt at hun skulde komme, men da han endelig maatte opgive dette Haab, havde han hverken Kraft eller Mod til at betræde Logen, han sølte sig saa ene der, *toujours seul* (hans uforanderlige Devise) og denne Følelse smertede ham for dybt. Nu indfandt han sig kun engang imellem i Orchestret, han kastede et smerteligt Blik til Logen, og bortstjernede sig i det han sukkede: „Hun er der ikke!“

Saaledes tilbragte han sit Liv. Naar jeg undtager nogle Smaareiser, som han foretog sig, bestandigt i det Haab at høre noget om Judith, var han ellers altid i Paris, og hver Aften, sommetider uden at han selv vidste af det, rettede han sin Gang mod Operahuset.

Forrige Uge befandt han sig her ogsaa. Han sad i Orchestret paa den anden Side! Aldeles modløs og uden Haab sad han den Aften med Ryggen imod Logerne, og hensunken i sine Drømmerier hverken saae og hørte han noget.

Nogle larmende Udraab forstyrrede ham i hans Betragtninger. En ung Dame af udmærket Skønhed og smagfuld flædt, var traadt ind i en Loge, og alle Lognetter rettedes

op imod hende. Man hørte overalt de Udraab: „Hvor hun er smuk! Hvilken Livsfriskhed! Hvilken Ynde og Anstand!“ — „Hvor gammel troer De hun er?“ — „Mellem tyve og to og tyve Aar.“ — „Hvor vil De hen — hun er ikke atten!“ — „Kjender De hende?“ — „Nei! Hun er her i Aften for første Gang! Jeg er Abbonnent.“

De øvrige Herrer kjendte hende ligesaa lidt; men ikke langt fra dem hilste en fornem Fremmed den smukke Dame med Ærbødighed. Strax blev han fra alle Kanter spurgt om hendes Navn. „Det er Lady Inggerton, en riig engelsk Peers Gemalinde.“ — „Virkeligt! — Saa skøn og saa riig tillige.“ — „Man fortæller, at hun Intet eiede . . . at hun var en fattig ung Pige, som i en Kjærlighedsfortvivelse vilde styrte sig i Søen . . . Den gamle Hertug kom til, tog hende med sig hjem og behandlede hende som sin Datter!“ — „Det er jo en heel Roman.“ — „Ja, men alle Romaner ende ikke saa godt som denne; thi man fortæller, at den Gamle, som tog hende til sig af Medlidenhed og senere ikke kunde undvære hende, har villet gifte sig med hende for at sikke hende sin betydelige Formue, som han nu ogsaa virkeligen har gjort.“ — „For Ganden! Hvis hun var Enke, var det et brillant Partie.“ — „Det er hun, og hendes Sørgetid er nu netop forbi. Baade i England og Frankrig er der Mange som gjøre Cour til hende.“ — „Ja, det troer jeg nok!“ sagde den unge Mand som talte, og rettede med den ene Haand paa sit Halsbind, medens han med den anden lorgnetterede Lady Inggerton. „Men, min Gud, hun seer herved til os!“ — „Nei, De tager feil!“ svarede den Fremmede. — „Nei, ved min Ære, Jeg tager ikke feil . . . det kan denne Herre bevidne!“ Og han henvendte sig til Arthur, som slet Intet havde hørt, og hvem han altsaa maatte forklare, hvorom Taleren var.

Arthur hæver sine Dine, og i den velbekjendte Loge, som før havde været hans — saae han — —

O, man dør vist ikke af Overraskelse og Glæde, thi Arthur levede endnu — han følte sit Hjertes fordoblede Slag — han havde saa megen Fornuft og Aandsnærværelse at han kunde sige til sig selv . . . . . det er hende! Det er Judith! — Men han stod ubevægelig som en Støtte . . . han turde ikke røre sig, han frygtede at vaagne; at Blændværket skulde forsvinde.

„Kjender De hende, min Herre!“ hviskede hans Nabo til ham.

Arthur svarede ikke, thi i samme Dieblis havde Judiths Dine mødt hans. Han saa dem straalende af Glæde og Henrykkelse! Men hvorledes følte han sig tilmode, da han saa Judith have sin smukke Haand langsom op mod Dret, efterlignende hans fordums Signal, i det hun for Andre kun syntes at lege med nogle Smaragdløkker, som Arthur engang havde givet hende.

Ja — da troede han at miste sin Forstand! Han vendte sig, holdt Haanden for Panden og søgte at overbevise sig om, at det ingen Illusion var, at han virkeligen havde seet Judith . . . Da løftede han atter sit Blik mod hende! . . . Det herlige Syn var forsvundet! . . . Judith var der ikke mere.

En Dødegysen gjennemtiisnede ham — det var som en Jernhaand greb ind i hans Hjerte — men da han gjenkaldte sig hvad han havde seet og hørt — det maatte dog være hende, thi hun havde givet ham det velbekjendte Tegn — reiste han sig hurtigt, forlod Orchestret og styrtede ud, i det han tænkte: „Dersom jeg ogsaa denne Gang tager feil, saa mister jeg min Forstand, det er vist . . . eller jeg dræber mig selv.“ — Og fast bestemt paa at døe, naaede han Huset i Provencegaden, bankede paa Døren, som strax aabnedes, og skjælvende stammede han kun: „Judith?“ — „Fruen er hjemme!“ sagde Portneren. Arthur udstødte

et Skrig og maatte holde sig mod Væggen, for ikke at synke om.

Han gik op i første Etage, iilte gennem alle Bærelserne og aabnede Døren til Boudoiret. Det var meubleret gandske som forhen — og det var dog sex Aar siden!

Den Souper, han havde bestilt før sin Afreise, stod anrettet. Der var kun to Couvert.

Og Judith sad paa Canapeen, rakte ham Haanden og sagde venligt: „De kommer sildigt, min Ven!“ — Arthur sank ned for hendes Fodder!!!

Her standsede Notaren.

„Naa! raabte Alle som med een Mund: Fuldend!“ — Notaren smilte.

„Arthur har ikke fortalt mig mere! . . . Desuden begynder nu ogsaa tredie Act af Robert.“

„Det er ligemeget! Fuldend kun!“

„Men hvad skal jeg sige Dem mere? Jeg har nylig spist til Middag med dem Begge — jeg har underskrevet Contracten!“

„De ville altsaa gifte dem?“ — „Naturligviis!“ „Judith har villet det!“ — „Det var vel saa den sidste Overraskelse!“ — „Naaske forbeholder hun ham en anden!“ — „Og den er?“ spurgte hurtigt den juridiske Professor.

„Jeg veed ikke! svarede Notaren smilende: Men man siger for gandske vist, at den gamle Hertug, hendes Gemal, aldrig kaldte hende andet end: „min Datter!“

I samme Dieblis aabnedes Logedøren, Judith traadte ind, indhyllet i sin Hermelins Kaabe, og støttende sig paa sin Elfers, sin Mands Arm. — —

Fra alle Sider hørte man pludseligt det Udraab: „Hvor hun er deilig!“ — „Hvor han er lykkelig!“

Eugène Scribe.

Stanislaus's Datter.

I.

En Augustaften 1723 sadde, i Staden Weissenburg i Elsaß, tre Mennesker i et lille simpelt Bærelse. Det var en Mand, hvis Haar var heelt bleget, en ung, blomstrende Pige, og en Officeer, der ikke kunde være ældre end tyve Aar. Den Første, af hvis Træk Værdighed og Blidhed, Kjækhed og Tungvind paa eengang talte, sad foran et Bord, Hovedet støttet paa den ene Haand, medens den anden massimæsfigt famlede i nogle Papirer. Men trods sine Drømmerier hørte han opmærksomt paa en ung Mand, der, i ærbødig Holdning, stod bag hans Stol. I en Vinduesnische sad Oldingens Datter. Med en Nysgjerrighed, som hun neppe søgte at skjule, lyttede hun til Faderens og den Fremmedes Samtale; dog forstod hun intet Ord deraf, thi den førtes paa Engelsk. Hendes Pien, som hun ofte vendte fra sit Broderie, maatte, saa godt det lod sig gjøre, gjætte, hvad begge Mændene samtalte om, og de hviilte snart, fulde af det sømmeeste Udtryk, paa den Ene, snart, fulde af et uskyldigt Velbehag, paa den Anden.

Den meest fremragende Stikkelse blandt disse Tre var Stanislaus Leszcinsky, forudm Konge af Polen. De-throniseret af Peter den Store, levede han nu i Elsaß af en liden Appanage fra det franske Hof. Den unge Dame var hans Datter. Kun hun formaaede at trøste ham i hans Exil. Unglingen var Grev Estrées, Capitain i det Regiment, Ludvig den Femtendes Hof havde givet den afsatte Konge til Væresvagt.

Den unge Greve var særdeles yndet af Stanislaus; han var næsten en daglig Gæst i hans Huus, og havde her vidst at vække en meget gunstig Stemning for Frankrig,

hvis værdige Repræsentant han var i alle de glimrende Egenskaber og indtagende Feil, en ægte Franskmænd skal besidde. At slutte fra det fremmede Sprog, han havde valgt, for ei at werde forstaaet af Prindsessen, og fra hans ængstelige Miner, maatte han iasten have noget særdeles Vigtigt at meddele Monarken. Da han i Samtalen kom paa Det, han syntes ligesaa meget at frygte, som at ønske, standsede han paa eengang, og i det han tabte al sin Aandsnærværelse og sin Tales Traad, kunde han kun fremstamme nogle Ord om ufortjent Gunst.

„En Gunst! raabte Stanislaus glad: forundret: J har en Gunst at bede mig om, min unge Ven? Vær tilsindgange velsignet, hvis det staaer i min Magt, at skjænke den! Det er saa længe siden, jeg kunde gjøre Noget for Andre. Gunst og Naade, Kongedømmets skønneste Forretigheder — forlængst havde jeg opgivet Haabet om, at kunne øve dem mod Nogen. Tal altsaa uden Frygt, min kjære Greve, at jeg, for nogle Minuter, kan werde Konge, endnu engang i mit Liv gjøre et Menneske lykkeligt.“

„Sire! svarte d'Estre's, endnu stedse kæmpende med sig selv: Behag at glemme Eders Høihed, istedet for i dette Dieblik at komme den ihu! Jeg maa ogsaa glemme mig selv, tør kun tænke paa Eders Godhed, for at vove den Tilstaaelse, jeg har at gjøre . . . . jeg elsker Eders Datter, Sire, og stræber efter, at werde Eders Svigersøn.“

Da Stanislaus hørte disse Ord, foer han sammen, drog hurtigt sin Haand tilbage, der venstabeligt havde trykt Unglingens, og i det han reiste sig med al en Konges Værdighed, der betræder Trinene til sin Throne, tilraabte han den bestyrkede Capitain: „J elsker Prindsessen, Hr. Greve?“

Og hans strenge Spørgsmaal, hans strenge Blik erindrede om det store Rum, der adskiller Ordene: Greve og Prindsesse.

„Det er sandt, Sire! svarte Capitainen: Min Værgjer-
righed har ført mig alt for vidt, idet jeg har tragtet efter Eders
ophøiede Datters Kjærlighed; men det er Eders Skyld og
hendes, saavelsom min.“

„Hvad vil I sige dermed? Hører jeg ikke idag for første
Gang tale om Eders — Ubefindighed?“

„Berolige Eder, Sire, og tillad mig, at retfærdiggjøre
mig! Da jeg kom til Weissenburg, da jeg saae Eder her
for første Gang, fandt jeg en Monark, der Intet havde
tabt af sin Majestæt, fandt i Eders Datter en Fyrstinde,
værd at tilbedes; men jeg beraaber mig paa Eder selv, har
I ikke, i min Nærværelse, afført Eder Kongeværdigheden;
har I ikke selv ladet mig glemme den Afgrund, som skulde
adskille mig fra Eder? Har I ikke selv overskredet den først,
har I ikke trykt min Haand, kaldt mig Eders Ven? Eders
Ven! Al, i dette Ord ligger mit hele Forsvar, min hele
Brøde. Hvorledes havde jeg skullet ihukomme, at I er
Konge, medens I selv ikke vilde tænke derpaa, medens I
selv var næsten en Fader! Og hvorledes havde jeg skullet
værge mig mod Kjærligheden til Eders Datter, da jeg hver
Dag fandt hende fuldkomnere og beskednere tillige? Endnu
engang, paa Eder selv, Sire, beraaber jeg mig. Har min
Dristighed fornærmet Eder, saa behag i det mindste, at veie
dens Grunde og at beklage den. Og drømmer jeg sødt, saa
væk mig ikke altfor snart!“

Den Oprigtighed, som besjelede hans Tale, vakte Kon-
gedatterens høieste Opmærksomhed, uden at hun dog kunde
gjøre sig selv Regnskab derfor; ogsaa Stanislaus følte sig
uvilkaarligt greben deraf. Hans Træk bleve lidt mildere,
og hans Ansigt antog strax igjen det Udtryk af Velvillie,
som almindeligt herskede deri. Han kastede et Blik paa Ca-
pitainen, som stod for ham med nedslagne Vinge, greb atter
hans Haand, og bød ham sætte sig. „Ja! sagde han ved
sig selv: Han elsker hende vel, han elsker hende . . . hun

indgyder ham den ædleste Følelse, Menneskehjertet kan nære. J er en tapper og agtværdig ung Mand, d'Estrées; J vilde være en Dronning værd, ligesom min Datter en Konge. Men jeg selv er ikke Konge mere; jeg havde Uret, da jeg nys meente, jeg var det endnu; jeg skal aldrig ophøre, at være Eder en sand Ven og min Datter en trofast Fader — det er jo de eneste Værdigheder, jeg endnu har Fordring paa. J det mindste er det de helligste for mit Hjerte, og jeg vil opfylde alle de Pligter, de paalægge mig.“

Fyrstens Stemme rystede, da han udtalte disse Ord. Et Diebligs Skuffelse var forsvundet; Mand og Fader vare traadte i Kongens Sted. Han kunde ikke mere skjule sine Taarer.

„Tal, Sire!“ raabte d'Estrées, og hans Hjerte bankede stormende.

Stanislaus saae paa sin Datter, for i hendes Beskuelse, at finde det Mod, han saa haardt behøvede, og sagde, med bevæget Røst, langsomt og høitideligt til Capitainen: „Min Ven, elsker J min Datter alvorligt og oprigt?“

„Eviqt og uudsigeligt!“ raabte Ynglingen med Lidenskabens Ild.

„Velan! vedblev Stanislaus: Da min Datter, saae velsom jeg, maa give Slip paa alle Thronens Værdigheder, maa jeg indskrænke mig til, at sikre hendes Livs Lykke, og saa troer jeg da nu, min kjære Greve, at Ingen er bedre skikket, end J, til at hjælpe mig at løse denne Opgave.“

„Ak Sire, J gjengiver mig Lykke og Liv!“

„Lad mig tale ud! Jeg sætter endnu en Betingelse. Om ogsaa Prindsessen, min Datter, frasiger sig Kongedømmet, kan jeg dog ikke stige ned under en vis Rang, som sikrer hende og hendes Slægt en værdig Stilling. Forstaa Eder Hertugstitlen, og hun er Eders! Det er det Ringeste jeg tør forlange, og jeg forlanger intet Umuligt.“

„Af Sire, hvortil var jeg ei istand for sig en Priis! Inden et Aar er omme, skal jeg være Hertug, eller ikke leve meer. Regenten er min Familie god; han har ofte viist sig meget naadig mod mig selv, og vil give mig Leilighed til, at fortjene den Værdighed, jeg ufortøvet vil ansøge om hos Kongen.“

Med disse Ord stod Greven op, for strax at anmode sin Regimentschef om Permission. Da faldt hans Blik paa Stanislaus's Skønne Datter, der med stedse større Opmærksomhed fulgte Samtalens Gang, hvis Indhold var hende fremmed. Han følte sig fristet til at spørge hende: „Vil Du elske mig, som mit Hjerte elsker Dig?“ Han vilde kaste sig for hendes Fodder — da holdt et bydende Blik af Stanislaus ham tilbage, og Denne tilhviiste ham: „Endnu en Betingelse, min unge Ven! Skulde min Datter endnu ikke elske Eder, saa frygt dog ei, at hun skal elske nogen Anden; jeg indestaaer Eder for hendes Hjerte, som for mit eget. I veed, hvorledes det lykkedes Eder, at indgyde hende Gudhed for Alt, hvad der er Fransk. Hun vil føle sig lykkelig ved at vorde en Franskmands Hustru. Men vi ville ikke overile os, ikke foregribe Skjebnen. Forlad dette Bærelse som vor Ven, og kom først tilbage som Veiler, uaar Intet staaer iveien for Eders Forbindelse mere. Jeg forlanger, at I, som Adelsmand og Soldat, skal give mig Eders Ord derpaa!“

D'Estrées underkastede sig, med tungt Hjerte, denne Betingelse, og blev den tro.

Otte Dage sildigere fik han den forlangte Permission, og forlod Weissenburg, uden at have sagt den landsflygtige Konges Datter et Ord om sin Kjærlighed. Al den Opmuntring, han tog med paa Veien, var den Følelse, at den unge Prindsesse beklagede, saasnart at skulle skilles fra ham, hun pleiede at betragte som et elskværdigt Folks Repræsentant.

II.

Saa snart d'Estrées var kommen til Paris, ilte han til Hertugen af Orleans, Regent af Frankrig, der lovede ham, at ville stemme Ludvig den XV til hans Fordeel. Nogle Dage efter fik han Audients hos Kongen, der modtog ham i Regentens Nærværelse. Begge Fyrsterne viste sig meget naadige mod ham, og det gav ham Mod til, at foredrage sin Bøn.

„Jeg kommer, Sire, for af Eders kongelige Mildhed at ubede mig en Naade, hvorpaa mit Liv beroer. Mine Onsker vove sig saa høit op, at hverken mit Navn, min Slægt, mine Tjenester eller min Trofskab kunne give mig nogen Fordring derpaa, eller anbefale mig dertil. Men have mine Forfædre hængt tro ved Eders Huus og ved Fædrelandet, og kan der tilkomme deres Amindelse nogen Gæde, da beder jeg, at denne maa worde mig til Deel. Sire, jeg skal aldrig ophøre, at vise mig den værdig. Mit Blod, min hele Tilværelse skal tilhøre Eders Majestæt og Fædrelandet. Jeg skal stræbe at hæve mig til den Rang, Eders Naade skjænker mig.“

„Retfærdige Himmel! afbrød Regenten ham med den bidende Spot, som var ham saa eiendommelig: Hvilken umaa- delig Gunst forlanger I da endelig med al Eders Betsalenhed, min fjære Greve?“

„Hertugstitlen!“ svarte Greven alvorligt.

Kongen og Regenten vare saa forundrede, at de neppe vilde troe deres egne Øren, saa han maatte gjentage sit Onsker. Kongen sad, som forstenet, i sin Lænestol, men Hertugen af Orleans sprang leende op: „Hertugstitlen! raabte han, i det han, halvt smilende, halvt i Brede, betragtede den unge Mand: Lusten i Elsass synes ikke at have bekommet Eder vel. Hertugstitlen — efter et Felttog ved en af-

sat Konges Kamin! I begynder at behage mig, unge Mand! I har megen Phantasi. Gjør I ogsaa Vers?”

Med et skaansomt Smil afvæbnede Ludvig XV sin Onkels skjærende Spot, og opfordrede Grev d'Estrees til at angive, hvorfor han saa ivrigt ønskede sig Hertugstitlen.

„Ifandhed, Sire! svarte den unge Officeer og rødmede: Jeg har en Grund, som ene kan retfærdiggjøre min Driftighed. Min Vergjerrighed udspringer af Kjærlighed . . . “

Ved disse Ord udstødte Regenten et dybt Suk, og trak, med et haanligt Smil, paa Skuldrene, medens Kongen, som var bleven opmærksommere, gav Greven et Bink til at fortsætte sin Tale.

„Ja, Sire! vedblev han: Til Eder vender jeg mig i den reneste Kjærligheds Navn. Den, jeg tilbeder, fortjener en Krone, ei mindre ved sin Byrd, end ved sin Ynde.“

„Hun er altsaa meget smuk og fornem?“ afbrød ham den unge Monark med en Deeltagelse, som næsten begyndte at vorde Medfølelse.

Og den unge Officeer, der meget rigtigt følte, at han nu mindre talte til sin Konge, end til en ung Mand, der var bestukket af en Kjærlighedstilstaelse, bestræbte sig for, at udkaste det nysigtigste og meest glimrende Portrait af den unge Dame, han elskede.

„Jeg gjentager det, Sire! sluttede han sin begeistrede Skildring: Den første Monark i Verden vilde hædres ved en Forbindelse med hende, og dog vil hendes Fader skænke mig hendes Haand, naar jeg blot erholder den Værdighed, hvorom jeg bønfaller Deres Majestæt.“

„Ifandhed! loe Regenten: Den gode Hr. Papa gjør ikke meget høie Fordringer.“

„Nei, Hr. Hertug! svarede Capitainen levende: Thi det er ingen Anden, end Stanislaus, Konge af Polen.“

„Hans Datter elsker Eder?“ raabte Kongen overrasket.

„Endnu veed jeg det ikke og hun selv ahner ikke mine Hensigter, men jeg haaber, hun vil kunne elske mig, og paa Eders Naade, Sire, beroer det, om jeg skal vorde hendes lykkelige Mand.“

Kongen taug nogle Dieblikke og betragtede Officeren med opmærksomme, halvt misundelige Blikke. Maaskee havde han, i Anfald af Svimodighed, tilstaaet ham den Gunst, han begjerte, hvis ikke Regentens Haanlatter havde afbrudt ham. „Jeg beder Eder, Sire! sagde Denne fast og bestemt: agt ved denne Anledning ikke paa Eders ungdommelige Hjertes Indskydelser, men vogt Eder for at tage Deel i en Daarskab.“

„En Daarskab!“ raabte d'Estrées.

„Ja, en Daarskab, en Daarskab, Hr. Capitain, som lader mig frygte for Eders Forstand. En Adelsmand af saa gammel Slægt, som I, og en Datter af en assat Valgkonge, der Intet havde at leve af, hvis vi ikke gave ham en Almisse — isandhed, I kan, i hele Europa, ikke gjøre noget ufordeelagtigere Parti. I faaer ikke en Daler i Medgift, min Kjære, og maa ovenikjøbet overtage Eders Svigerfaders Forsørgelse. Stakkels unge Mand, vær dog fornuftig, jeg beder Eder! I kan gjøre en gandske anden Lykke. See, jeg veed just, hvad der passer for Eder — der er en Generalforpagters Datter, hun blev os forestillet for nogle Dage siden, en allerkjæreste Pige, sexten Aar gammel, de skønneste Dine af Verden, og tre Millioner i Medgift. Hun kan nok lade Jer glemme Eders polske Dame, tænker jeg. Lad det nu blive derved. Jeg skal selv frie for Jer, I vorder Millionair, og saa kan Hertugstitlen altid komme siden. Hvad mener I derom, Sire?“

Kongen kunde ikke tilbageholde et Smil, skjøndt han betragtede d'Estrées's Fordringer fra et gandske andet

Synspunkt, end hans Onkel. Kun Verbødighed for Hertugen af Orleans's høie Rang afholdt den unge Greve fra, alvorligt at tilbagevise en Spøg, der lød i hans Øre som Bespottelse. Tilmed nærmede det Dieblig sig, da Geheimen raadet skulde samles, og han maatte altsaa opgive sit Forsæt, endnu engang at tale til Kongens Hjerter.

„Nu, hvornaar skal jeg lade Eder vorde utro?“ spurgte Hertugen med den elstværdiske Rolighed, og stod op, for at ledsage Ludvig XV.

„Aldrig!“ raabte Capitainen.

„Imorgen! svarte Hertugen af Orleans: Imorgenafte seer vi i *Palais royal* i en fortrolig Cirkel. Det er en Udfordring, min Hr. Greve!“

„Jeg modtager den! svarte stolt den unge Officeer: Eders Majestæt skal selv være Dommer!“ tilføiede han, hilsende Kongen. Men Denne affædigede han, hensunken i dyb Eftertanke, stum, kun med et forbindtligt Smil,“

III.

Lige et Aar efter hiin Aften, hvormed vor Fortælling begyndte, sadde Stanislaus og hans Datter i det samme Gemak i Weissenburg. Det skumrede; endnu havde man ikke Lys, og mørk som Aftenen, der stred med Natten, var den ærværdige kongelige Gubbes Pande. Han syntes at hænge ved en bitter, smertelig Tanke; hans Datter kunde ikke bringe ham deraf, og vidste ei at forklare sig, hvad der kunde være Grunden til hans Tungsindighed.

„Sikkert ogsaa en Utaaknemmelig! sukkede han pludseligt, og stod op, for at gaa op og ned i Salen: Men aldrig skal han kunne gjøre Regning paa min Tilgivelse. Dog — vi ville ikke tænke mere derpaa! tilføiede han hurtigt og iilde hen til sin Datter, som han betragtede ømt.“ — „Om hvem taler Du da?“ spurgte hun blidt. — „Om

en ung Mand, som jeg elskede, hvis Hengivenhed for mig frydede min Alderdom, som et sidste Haab . . . om Grev d'Estrées, der vel ikke tænker paa mig mere.“ — „Men er Du, Fader? Saaer Du da ingen Breve fra ham mere? Du vilde aldrig lade mig læse dem, hvormeget jeg end bad Dig derom.“ — „I sex Maaneder har han ikke skrevet. Ogsaa han er en Uafnømmelig, siger jeg Dig. Glem ham, som jeg glemmer ham. Aldrig skal der, mellem os, være Tale om ham mere.“

Neppe havde han sagt disse Ord, hvilke hans Datter, med nedslagne Dine, optog som en Befaling, før en Betjent traadte ind, satte Lys paa Bordet, og overrakte sin Herre to Breve, af hvilke det ene var kommen med et Jilbud, det andet med den ordinaire Post. Kongen greb først efter det andet, og holdt Seglet for Lyset.

„Det er fra ham! udraabte han glad: Jeg har dømt for tidligt. Det er fra ham, det er hans Underskrift. Om Forladelse, min gode d'Estrées; tilgiv ogsaa Du ham, mit Barn. En Sygdom maaskee, eller et Felttog, store Gud, maaskee endogfsaa en Unaade kan have forhindret ham fra, at lade mig høre fra sig. Hurtigt, lad os see, hvad han skriver.“

Prindsessen forlod sit Sæde, og gik hen til Vinduet, medens Kongen i glad Hast gennemlæste Brevet . . . . Men neppe havde han gennemfløiet det, før han blegnede, rystede, og, med et smerteligt Suk, kastede Papiret paa Bordet.

„For Himlens Skyld, min Fader, hvad fattes Dig?“ — „Intet! Spørg mig om Intet!“ svarte Kongen med qvalt Stemme, i det han hastigt tørrede sine Dine.

d'Estrées havde tilmeldt ham, hvorlunde han troede sig forpligtet til at frasige sig hans Datters Haand og at give ham hans kongelige Ord tilbage. I det han alt for sild indsaar sin Uværdighed til en saa høj Forbindelse, be- raabte han sig paa Umuligheden af, at erholde Hertugsvær-

digheden og udtrykte sin Smerte derover i nogle Ord, der kun slet skjulte hans Ubestandighed.

Det var lykkedes Regenten, med den Overtalelsesgave, som ved alle Leiligheder var ham egen i høieste Grad, at gjøre alle Grevens Planer latterlige og at indbilde ham, at den fattige Kongedatter ikke var ham værdig. Med Spot og med hiin rige Generalforpagterdatters Yndigheder havde han bekæmpet og overvundet Ynglingens bedre Følelser.

Forgjæves søgte Datteren at stille Faderens Smerte, hvis Aarsag hun ikke kjendte; hendes Dine faldt paa det andet Brev. „Læs dog, min Fader! bad hun: Dette Brev! Maaskee bringer det Dig bedre Budskab.“

„Den Uværdige! Den Troløse! stammede Fyrsten, uden at høre paa sin Datter. Vidste Du, mit Barn — af, vidste Du! . . . Og allerede vilde han fortælle hende Alt. Men nei, nei! Jeg vil tie derom! raabte han. Jeg vil ikke besmitte Din rene Sjæl med sliq en Hemmelighed. Lov mig, aldrig mere at tale om Frankrig og dets troløse Beboere, uden for at forbande dem.“

„Ak, min Fader! raabte Prindsessen smerteligt: Bryd ikke Staven for rass! Berolige Dig, og læs dette Brev! Det er forseglet med Kongens Vaaben.“

Kongen brød ligegyldigt Seglet og sagde: „Gandske vist Udbetalingen af min Pension for et Kvartal. Desværre maa jeg endnu en Tidlang modtage denne Kongernes Almisse; men det skal ikke vare evigt. Gid jeg, for at forsørge Dig, mit dyrebare Barn, i een eller anden Hær, kunde erholde samme Grad, som da jeg gjorde mine første Felttog!“

Ved disse Ord havde han udfoldet Brevet. Neppe havde han læst nogle Linier, før han blev som ude af sig selv. Det var en gandske anden Bevægelse, end den, han nys havde fornummet, der greb hele hans Væsen; det var den høieste Glæde! Som vanvittig foer han op;

hans Dine saae ud, som om de skulde briste; feberagtig Rødme og Dødsbleghed bedækkede afperlende hans Ansigt; han rakte sin Datter Brevet, og sank bevidstløs til Jorden.

Trods al den Omhu, man anvendte, varede hans Afsmagt over en Time, og først da han igjen var vendt tilbage til Livet, fastede Prindsessen et Blik i Brevet. Det kom fra det franske Hof; Kongen af Frankrig og Navarra anholdt hos Stanislaus om hans Datters, Maria Leszcinska's Haand.

Grev d'Estrées Audientscene hos den unge Konge havde efterladt et dybt Indtryk paa Denne. Uvilkaarligt sysatte hans Tanker sig med den polske Prindsesse, som han havde hørt roses saa lidenskabeligt, medens Den, der havde udkastet et saa begejstret Billede af hende, glemte hende over den rige Finantsmands Datter. Den Medfølelse, den landflygtige Konges Skjebne indgjød Ludvig XV, havde snart forvandlet denne flygtige Deeltagelse til en alvorligere Følelse. Upartiske Beretninger havde stadfæstet den Skildring, den poetiske, utro Capitain havde givet af Maria Leszcinska, og da Hertugen af Bourbon, Hertugen af Orleans's Efterfølger, forelagde Ludvig XV en Fortegnelse over de høieste Kongedøttre i Europa, som vare værdige den Ære, at erholde Kongen af Frankrigs Haand, havde han, til de glimrende Navne, føiet den dethroniserede Stanislaus's Datters, i det han vilde vælge Den til sin Gemalinde, som en Capitain havde vraget. Stanislaus og Maria kunde ikke vorde hævnede paa en mere glimrende Maade.

Otte Dage efter at Grev d'Estrées havde ægtet Frøken d'Astanières, Datter af Generalforpagteren i Normandiet, formælede sig Hertugen af Orleans, Regentens Søn, paa sin kongelige Herres Begne, med Maria Leszcinska.

L e w a l d.

Napoleon i Fontainebleau.

(Brudstykke.)

Med Haanden under Kinden sad Eugen i sit Kvarteer i Fontainebleau, og saae, mørk i Hu, gjennem Vinduet over til Frants den Førstes Gallerie, hvor een eneste frem- og tilbagegaaende Gardist betegnede Keiser Napoleon's Bolig. Det var allerede Aften; kun faa Laterner belyste den store Slotsgaard. Det kæmpemæssige Slots uhyre Steenmasser stige op i ubestemte Omrids. Et uhyggeligt, fljebnesvangert Mørke hvilede over den gamle Kongeborg.

Ynglingen tænkte paa alle de Rædselsgjerninger, alle de Forbrydelser, der, i Aarhundreders Løb, vare begangne inden disse Mure; han tænkte paa hiin hævnjerrige Dronning fra Norden, som der lod sin fordums Yndling myrde, medens hun saae derpaa. Intet oprører en brav Krigers Hjerter mere, end et feigt Snigmord. Eugen gjøs og og tabte sig i de mørkeste Tanker; da vakte en sagte Banke paa Døren ham af hans Drømme.

En lang, i en Kappe hyllet Skikkelse treen ind i det næsten gandske mørke Værelse. „Hvem der? spurgte Eugen. — „God Ven!“ lød det tonløse Svar.

Forfærdet foer Ynglingen tilbage; han troede, at kjen- de Stemmen. Han tændte Lys. Hans Aehnelse havde ikke bedraget ham. For ham stod den forhenværende Ministerialsecretair Larose med blegt, sorgfuldt Ansigt.

„For Himlens Skyld! spurgte Eugen: Hvad vil I her? Inden fireogtyve Timer er I fusilleret, hvis man op- dager Jer.“ — „Og var jeg det inden een Time — mig ligemeget! svarte Larose: Den frygter ikke Døden, for hvem Livet har tabt sin Vnde.“ — „Tal sagte! bad Eugen: Alle Bægge have Dren her. Hvor kommer I fra?“

Med disse Ord slutte han Lyset igjen. — „Fra min Datters
Kansmand!“

Eugen var sprungen op. „Hvad siger I? raabte
han ude af sig selv: Hvor er Valerie? Jeg redder hende;
med min Kaarde bryder jeg mig en Vej til hende!“

„Med tidobbelt Dødsfare har jeg sneget mig gennem
de fjendtlige og de franske Poster, vedblev Larose: for at
udløse mit kummerfulde Hjerte for Eder. I er den Eneste,
jeg endnu, i denne Forræderiets Tid, har nogen Tillid til.“
Med disse Ord styrtede han ned for Ynglingens Fødder og
omfattede fortvivlende hans Knæ. „Eugen! raabte han
med frembrydende Taarer: Frels mit Barn, min Hustru;
overantvord mig til Krigsretten; men frels mit Barn!“

„Hvo er Kansmanden? spurgte Eugen, fattende sig;
Hvor er Valerie?“ — „Greven af Brienne! fortalte
den ulykkelige Fader: og Saintcroix ved Loire er den Klip-
perede, hvor han skjuler de Røvede. Den gamle Røverborg
liager fire Mile affides fra Chausseen til Orleans, i den
vildeste Bjergegn.“

„Grev Alphons af Brienne! sagde Ynglingen dybt-
greben: Han, der nys vendte tilbage som Emigrant?“

„Den Samme — forsikrede Larose: som ogsaa har for-
syndet sig mod Eders Familie, thi aldrig fører han Eders
Cousine til Altret.“

„Velan! sagde Eugen, efter en lang Pause, i bestemt
Tone: Gaa erklærer jeg, paa egen Haand, Bourbonnerne
Krig paa Liv og Død! Bered Dig, Grev Alphons af
Brienne, thi om stakket Tid er kun Een af os ilive meer!“

„Men, for Himlens Skyld, gaae forsigtigt tilværks!
bad Larose: Greven er mægtig og har en umaadelig Ind-
flydelse, som, under de nuværende Conjunkturer, endogsaa
vorer Dag for Dag. Erholder han blot en Ahnelse om
Eders fjendtlige Sindelag, saa behøves der kun et Wink af
hans Haand, og I er tilintetgjort.“

„Vær ubekymret! svarte Eugen: Og om han end forstandsede sig bag de Allieredes Hære, skal jeg dog vide at finde ham til rette Tid og afslutte min Privatregning med ham. Nu maa jeg først og fremmest have Permission, for at frelse Eders.“

„J er den ædlest Dødelige, jeg har kjendt; en Forbryders Tak kan ikke gjælde Eder stort, men Eders egen Bevidsthed maa lønne Jer.“

Grublende gik Eugen frem og tilbage. Pludseligt standsede han foran Ministerialsecretairen og sagde: „Men, Mand, hvad tager jeg mig for med Jer? Her er Alt fuldt med keiserlige Tropper og paa et Skjul for Eder er ikke at tænke. J maa tilbage til Paris endnu i denne Nat, ellers indestaaer jeg ikke for Eders Liv.“

„Hvad Magt ligger der paa mit Liv! Naar jeg veed Mine under Eders Beskyttelse, vil jeg gjerne døe.“

„J maa strax tilbage! vedblev Eugen: Imorgen eller iovermorgen haaber jeg, at slippe herfra paa nogen Tid. Vent mig iovermorgenaften paa Kaffehuset Benoit i Paris. Der ville vi aftale det Dvrige.“

„Jeg har virkeligen, sagde Larose: da jeg sneg mig frem til Fontainebleau, kun tænkt paa at tale med Eder. Hvorledes jeg skal komme tilbage, er mig en Gaade.“

Atter gik Ynglingen grublende op og ned. „Der er intet Andet for — sagde han omsider: jeg maa selv bringe Jer gjennem vore Forposter. Hvorledes J vil slippe gennem hos de Allierede, maa være Eders egen Sag. Dog troer jeg ikke, det vil have nogen Banskelihood, da der nu er indtraadt et Slags Baabensstilstand.“

Med stor Taknemmelighed modtog Larose Eugen's Tilbud. — Ynglingen saae gennem Vinduet. „Natten vorder meget mørk, meente han: og begunstiger Foretagendet. Gjør Eder derfor rede; saasnart det vorder fuldkommen mørkt bryde vi op. J intet Tilfælde forlader J dette

Bærelse; jeg iler at besørge det Fornødne.“ Eugen fjer-
nede sig. Larosa blev alene.

„Hvor vel mener Gud det endnu med mig! sagde han
ved sig selv: at jeg Uværdige har fundet dette ædle Men-
neske! Skulde jeg maaskee være straffet nok for min For-
seelse? Himmel, var da denne Forbrydelse virkeligen saa stor,
som Menneskene ansee den for? Have ikke, i den sidste Tid,
Eufinder gjort sig skyldige deri, og begik jeg ikke dette For-
ræderie af Kjærlighed til Mine? Er Napoleon ikke en
Usurpator, som har røvet Folket alle dets Friheder? Quede
han ei, hiin attende Brumaire, da han gav Fædrelandets
Frihed Dødsstødet, en ulige større Forbrydelse, og er det
overhovedet en saa stor Misgjerning, at befordre en Tyrans
Fald?“

Eugen kom tilbage. „Vi tør ikke bryde op før Mid-
nat! sagde han: Fortæl mig imidlertid, hvorledes De har
erfaret Deres Families Opholdssted.“

„Sandske tilfældigviis. Jeg havde allerede søgt den
forgjæves saalænge, at jeg misrvillede om, at finde den i
Paris. Rimeligviis, tænkte jeg, ere de flyttede til Orleans.
Imorges gennemvandrede jeg de elysæiske Marker, der ere
bedækkede af fremmede Tropper, da jeg paa eengang hørte
Nogen kalde mig ved Navn. Jeg vender mig om, og for
mig staaer den unge Montmorency. Han synes at in-
teressere sig for Valerie; han har ikke sluppet min Fami-
lie af Sigte, og snart lykkedes det ham, ved sine royalistiske
Forbindelser, at opdage Grev Brienne's Skjændselsdaad.
Udførligt fortalte han mig, hvorledes det med Vortførelsen
var gaaet til. Under det Paaskud, at ville beskytte de vær-
geløse Qvinder mod de politiske Forfølgelser, havde han lok-
ket dem til sit Slot. Jeg bad Ridderen hjælpe mig at be-
fri dem, men han erklærede, at vi Begge Intet formaaede
mod den mægtige Greve, mindst under den nuværende Cri-
sis. Jeg besluttede mig derfor til den halsbrækkende Reise

til Fontainebleau, for at søge Raad og Hjælp hos den Mand, der allerede engang har frelst mit Liv.“

Eugen havde hørt til, mørk og taus. Derpaa spurgte han om Hovedstadens nærværende Tilstand og om de Allieredes Indtog.

„Det var om Morgen den enogtredixte Marts, vedblev Larose: da Stadens Overgivelse kom til Folkets Kundskab. Strax viste sig enkelte Grupper af Royalister paa Ludvig den Femtendes Plads, i Thuillerieshaven, paa Boulevarderne og andre offentlige Pladser. De uddeelte Ludvig den Attendes Proklamation, hvide Cofarder, og hist og her lød det enkeltviis: „*Vive le roi!*“

I Begyndelsen vovede Ingen, at følge dette Exempel; men lidt efter lidt vorte Hobene. Anførerne viste sig til Hest, kastede Lillier og andre Royalismens Emblemer ud blandt Folket og betjente sig af hvide Lommetørklæder som Felttegn. Endogsaa anseete Damer toge dette Partie. Fyrstinde Leon, Damerne Chateaubriand og Choiseul uddeelte Partietegn til alle Sider, og hvor Forraadet udtømtes, sønderrev de deres hvide Kjoler, for at gjøre Cofarder deraf.

Alligevel vilde Raabet: „*Vive le roi!*“ slet ikke worde almindeligt. Paa mange Punkter kom det endogsaa til Slagsmaal mellem de Keiserlige og Kongeligsendede. Havde Napoleon viist sig i dette Dieblik, da havde den kongelige Sag været uden Redning forloren.

Pludseligt løber den Efterretning gjennem Paris, at de Allierede holde deres Indtog. Fra alle Stadens Qvartaler strømmer Mennekkemassen nu til Porten. Ved Landbyen Pantin havde Souverainerne modtaget de parisiske Autoriteter, og Alexander havde ført et endnu fjendligere Sprog mod Napoleon, end i Proklamationen.

„Ikke mod det franske Folk fører jeg Krig, lode hans Ord: men ene mod Napoleon, der før var min Ven, siden blev min Fjende, og har bragt store Ulykker over mit

Rige. Men ei er jeg kommen for at tage Hævn; tvertimod! Jeg vil slutte en varig Fred med den Regering, Frankrig vælger sig selv. Ikke med Frankrig fører jeg Krig, men kun med Napoleon.“

Disse Ytringer bleve af Royalisterne udsprede blandt Folket. Man kaldte de Allierede „Befriere,“ og da de fremmede Monarker holdt deres Indtog, modtoges de med ubeskrivelig Jubel. Endnu igaar havde de Franske, med ubeskrivelig Forbittrelse slaaedes med dem, man nu hilste jublende som Redningsmænd. Endnu laae mange Tusinde Faldne ubegravne paa Valpladsen. I dag var Alt forglemt.

Ved Barriererne var Trængslen saa stor, at de fremmede Tropper kun med Møie kunde bevæge sig fremad; ved Porten St. Martin blev Toget næsten gandske standset. Hele Paris syntes at have koncentreret sig her. Uophørligt lød det i høien Sky: „*Vive l'empereur Alexandre! Vive le roi de Prusse! Vive le Roi! Vive Louis XVIII! Vivent les Bourbons!*“ Damer, blandt hvilke man gjenkjendte nogle af Keiserinde Marie Louise's Palaisdamer, kastede sig med Livsfare ind imellem Monarkernes Heste, og raabte: „Giv os vor Arvefonge igjen!“

„Man maa blues ved at være en Fransmand! raabte Eugen med Affky: Har man hørt Mage til Skjændsel! Bore Hære ere ogsaa dragne ind i store Rigers Hovedsteder; men Indbyggerne tilte os ikke imøde, for at hilse os som deres Befriere; de kom ikke, for at kysse vore Støvler! Sorg traf vi allevegne, men aldrig en saadan Lumpenhed, som den parisiske Pøbel her har gjort sig skyldig i. Man hævdede stedse sin nationale Værdighed, og indrømmede blot, hvad man ikke kunde nægte. Frankrigs Hovedstad blev det forbeholden, at bedække sig med Skjændsel. Forbandet være denne Menneffhedens Værme!“

„Over tre Timer, vedblev Larose: varede de Forbundnes Tog. Halvtredsfindstyvetusind Mand udsøgte Tropper af den schlesiske og schwarzenbergiske Armee defilerede, i brede og dybe Colonner, langs med Boulevarderne. Det var en sand Skov af Bajonetter med umaadeligt Artillerie og talrige Cavallerieregimenter. Over Intet undrede Pariserne sig meer, end over den Orden, den regelmæssige Equiperings, hvorved disse Tropper udmærkede sig. De saae snarere ud som Soldater, der vare rykkede ud af fredelige Standquarteter til en stor, festlig Parade, end Regimenter, der havde tilbragt et langt Vinterfelttog i bestandige Marscher, i en Række af de hidsigste og blodigste Kampe, og som endnu Dagen tilforn havde leveret et Hovedslag. Efter at de forbundne Hære, paa de indre Boulevards, vare marscherede om halve Paris, holdt Monarkerne paa de elysæiske Marker. Tropperne defilerede forbi dem og begave sig derpaa til deres Qvarterer i Staden. Gardesofallerne opsløge deres Bivouaks paa selve de elysæiske Marker, og dette den civiliserede Verdens Midtpunkt omskabtes saaledes til en scytisk Feltleir.“

Slotsuhret slog nu halvtolv og de To gjorde sig rede til Opbrud. Natten var mørk og stormende; Slotsgaarden kun sparsomt oplyst. Dagten uden for Napoleons Bolig gik endnu stedse frem og tilbage. Forresten var Alt stille.

Eugen kastede sin Regnkappe over Uniformen og bød Secretairen følge. „Jeg er temmelig nøie bekendt med Slottets Lokaltet! sagde han: Vi ville derfor ikke sbye en Omvei i dets Indre, hvorved vi undgaar at berøre en Mængde Bagter.“

Den unge Mand skred foran, Larose fulgte. Den Første havde stukket en liden Blændlaterne til sig, og den var dem, i Slottets uendelige Gange og Corridorer, til stor Nytte.

Man skred forbi Grants den Førstes Gallerie, hvor Napoleon boede, og kom, efter en temmelig lang Vandring, ud i Palladsets yderste Fløi. Da de vidste Parolen og paa deres Fjerhatte vare kjendelige som Officerer, lode Skildvakterne dem uhindret passere. Allerede havde man næsten naaet den yderste Port, da Eugen pludseligt standsede.

„Det kommer mig fore, hviskede han: som om jeg hørte Stemmer fra denne Side, og skuffer ei min Ahnelse mig, er det intet Godt, der forhandles her. Løb her et Øieblik. Jeg maa vide, om Forræderiet ogsaa har naaet den store Ulykkeliges sidste Tilflugtssted.“ Med disse Ord sneg han sig ind i en Sidegang. Stedse tydeligere blev her den Conversation, som førtes i et nærliggende Gemak.

Ynglingen gjenkjendte snart disse Stemmer. De tilhørte Mænd, som Keiseren havde løftet af Støvet, som han havde overøst med Riigdomme, Værdigheder og Gunstbeviisninger, Mænd, hvis Slægt han havde gjort berømt, i det han lod dem deeltage i den Glands, som udgik fra hans Glorie. Denne Helvedes Sabbath holdtes af endeel Marskalker og Generaler i den keiserlige Armee. Eugen var traadt saa nær, at han kunde høre hvert Ord af Samtalen; hans Hjerte gjøs, Haaret reiste sig paa hans Hoved.

„Men — sagde En — hvad skulle vi gjøre med ham?“ — „Han maa sporløst forsvinde!“ svarte en Anden. — Man yttrede sit Bisfald. Nu begyndte den skrækkeligste Samtale. Det var Napoleon's Død, som man nu forhandlede med den største Koldblodighed. „Og Berthier?“ spurgte en Stemme. En lang Pause paafulgte. „Han vil erfare det, naar det er forbi! sagde En omsider: Berthier er Intet. Han har et Hjerte af Bomuld og et Hoved fuldt af Vind.“ Ny Latter.

„Men — begyndte en Anden — vi maae tilende dermed. Keiser Alexander taber Taalmodigheden. Vi ere

allerede i April, og endnu er Intet skeet. I dag, for sidste Gang, maa man tale med ham om hans Thronfravigelse, eller . . . .“

Halv bevidstløs listede Eugen sig bort, greb krampagtigt Larose's Haand, og snart vare Begge forsvundne i Nattens Mørke.

Det er Natten mellem den tredie og fjerde April. Napoleon vaager endnu i sit Cabinet, og udkaster den skjæffe Plan, at tage Paris med Storm. Endnu er Intet tabt, naar dette Foretagende lykkes, og det er sandsynligt, at det vil lykkes.

Napoleon nærer det retfærdige Haab, at Tordenen af hans Kanoner skal gjenoplive den ved de Allieredes Indtog dybtsoarede Nationalstolthed. Fjenden er træt, han har, ved Indtagelsen af Paris, mistet tolvtusinde Mand. Nu troer han sig sikker; hans Generaler ere adspredte i Palladserne, hans Soldater tabe sig i Gadernes Labyrinth. Naar Napoleon, i Spidsen for sine Halvtredstusindstyvetusinde, bryder frem med sin sædvanlige Lynsnarhed, naar, begejstrede ved hans Nærværelse, Hovedstadens Ottehundredtusinde reise sig, saa finde de Fremmede deres Grav.

Keiseren overtænker denne overordentlige Operation i alle dens Retninger; han veier de umaadelige Resultater, som kunne fremgaae deraf. Da banker det paa Døren og Berthier træder ind. I sin Haand holder han en Depesche som Hertugen af Ragusa, der kommanderer Avantgarden, nys har hidsendt ved et Tilbud.

Hastigt aabner Keiseren det skjebnesvangre Papiir. Senatet har udtalt Napoleon's Affættelse.

Rolig læser den store Mand dette i Historien eksempellose Dokument tilende, og, i det han lægger det tilside, siger han kun de Ord til Berthier: „Hold Dem rede; imorgen

marschere vi mod Paris!“ Napoleon vinker, og taus trækker han sig tilbage.

Om Morgenens, den fjerde, er Senatets Fremfærd bekjendt overalt. Hæren er i et frygteligt Oprør. „Før os til Paris, at vi kunne tugte Forræderne!“ Tusindfoldigt lyder dette Raab gennem alle Regimenter. Nasbrudt toner Gardens glade Tilraab. Der gives Ordre at forlægge Hovedkvarteret til Ponthiery. Hvert Dieblig venter man at høre Trommerne røres. Et umaadeligt, seiersglad „Vive l'empereur!“ opfylder Luften.

Men ligesaa stor som Armeens Kamplyst, ligesaa fortræffelig som dens Aand er, ligesaa modløs og sneverhjertet viser man sig i de høieste Regioner.

I mørke Grupper vandre de med Guld og Brillanter bedækkede Marskalker og Overgeneraler op og ned i Slotsgaarden. Man gyser ved Tanken om, hvilke Farer dette store Foretagende kan bringe de Huse, hvor man har efterladt sine Hustruer, Børn, Forældre og Venner. Man frygter, at man, ved dette dumdriftige Skridt, som man kalder det, skal miste sin Formue, sin Rang, som man har erhvervet med saamegen Møie og endnu aldrig har faaet Lov til at nyde i Ro. Reiserens Afskaffelse er, i deres Dine, det Eneste, som kan udjævne Alt.

Mod Middag viser Napoleon sig, og holder, som sædvanligt, Hærskue over sine Tropper. Ubeskriveligt er den Enthusiasme, hvormed man modtager ham. Kun i den Suite, som rider ham næst, bemærker man mørke Ansigter.

Reuen er endt. Napoleon vender tilbage til sit Bærelse. Alle tilstedeværende Marskalker og Storebedsmand følge ham. Der begynder en stor, indholdstung Debatte om Hensigtsmæssigheden af, at marchere mod Paris. I Begyndelsen tillader man sig at give underdanige Raad, saa følge Forestillinger, derefter Vebredelser, og tilsidst den nøgne Erklæring, at man ikke vil marchere.

Der stod den store, ulykkelige Mand, forladt af dem, han havde gjort store. For at redde, hvad han havde givet dem, forlode de Utafnemmelige deres Belgjører i det Dødelik, han trængte haardest til deres Understøttelse.

Nogle Uslinger glemte sig selv i den Grad, at de udstødte Trudsler mod deres keiserlige Herre. De Forrovne! Napoleon behøvede kun, at træde til Vinduet; et Bink, og de vare tilintetgjorte!

Stor i Lykken, større i Ulykken, forblev Napoleon ganske rolig. Endnu engang paapegede han de umaadelige Resultater, en Marsch mod Hovedstaden maatte frembringe. Klart og fatteligt udviklede han sin mesterlige Operation; Udfaldet var saa godt som sikket. Men hans høihjertede Ord vare talte til snevre Hjerter og egennyttige Sjæle. Ingen Gjenklang, intet Samtykke. Kun en mørk, død Tausshed.

Da overfløi Napoleon endnu engang Kredsen af sine Baabensfæller. Men da han ikke fandt hiin Guld i deres Pine meer, hvormed de eengang fulgte ham til Kamp og Hæder, da han i dem ikke mere gjenkjendte sine fordoms Teltkammerader, men i deres Ansigter læste Forsagthed, Egennytte og Lavhed, traadte han, uden at spille et Ord videre, til sit Skrivebord og skrev følgende Ord:

„Da de forbundne Magter have erklæret, at Keiser Napoleon er den eneste Hindring for Fredens Gjenoprettelse i Europa, saa erklærer Keiser Napoleon, sin Gød tro, at han er rede, at frasige sig Thronen, Frankrig, ja Livet selv, for Fædrelandets Vel, der er uadskilleligt fra hans Søns Rettigheder.

Saaledes sket i Bort Slot Fontainebleau, den 4de
April 1814. Napoleon.“

Med Utaalmodighed havde den i Slotsgaarden opstillede Garde seet op til Vinduerne, indenfor hvilke Conferentsen holdtes. Enhver var overbevist om, at Enden derpaa vilde

vorde Tegn til Afmarsch. Pludseligt udbreder sig det Rygte, at Keiseren har aftakket til Fordeel for sin Søn.

Ubeskrivelig er Armeens Smerte. De skjægede Grenaderer græde som Børn. I smertefuld Harme slaae de deres Geværer sønder mod Steenbroen. Kun de guldvirkede Uniformer ønske sig i Stilhed til Lykke med dette Udfald af Sagen.

En Time efter lader Napoleon Hertugen af Vicenza falde. Keiserens Ansigt er dødsblegt. Dog ere hans Træk rolige og hans Holdning er fast og sikker. Han tager et beskrevet Papiir og rækker Hertugen det. Her er min Aftakkelse, Caulincourt; bring den til Paris.“

Aldrig var Napoleon større, end i dette Dieblif. Den troe Caulincourt brister i Graad.

„Min vakkre Ven!“ raaber Keiseren, trykkende den Trofaste til sit store, lidelsesfulde Hjerte. Derpaa tilføier han med bristende Stemme: „De Utaknemmelige! Den Dag kommer, da de ville ønske mig tilbage! De maa skynde Dem, Caulincourt, De maa reise strax.“

Med disse Ord træder Hertugen af Bassano ind i Bærelset. Hans Ansigt, som Græmmelsen har bleget, viser, hvad han lider for sin keiserlige Herre og Ven.

„Sire! siger Caulincourt: I dette saa overordentlige Grinde beder jeg Dem medgive mig To af Rigets Storofficerer.“

Napoleon betænker sig et Dieblif. „Belan! siger han: Saa maa Ney og Ragusa ledsage Dem. Mar:mont er min ældste Baabensfælle.“

„Hertugen af Ragusa er ikke tilstede! bemærker Mar:et: Han kommanderer vor Avantgarde, som har sin Leir i Es:sonne. Jeg mener, Hertugen af Tarent vilde værdigst repræsentere Armeen.“

Napoleon vakler et Dieblif. „Macdonald har aldrig elsket mig! siger han derpaa: Men — ligemeget! Mar:

skalken er alt for meget en Mand af Vre til at han ikke skulde retfærdiggjøre min Tillid.“

„Sire! spørger Caulincourt: Hvilke Vilkaar skulde vi paastaae i Henseende til Deres Majestæts Person?“

„Glet ingen! erklærer Keiseren siebliffeligt: Gjør, hvad De formaaer, for at udvirke de bedste Betingelser for Frankrig; hvad mig angaaer, forlanger jeg ingen.“

Fuldmagterne udstædes. Kort efter indtræde Marskalke Ney og Macdonald. „Adieu, mine Herrer! siger Napoleon: Haver blot Fædrelandets Vel for Dø! Glemmer ikke, naar De reise gjennem Esbonne, at underrette Hertugen af Ragusa om Alt, hvad her er foregaaet. Stig ham, at jeg har udvalgt ham til min Repræsentant, at han skal følge Dem til Paris. Anseer han det imidlertid hensigtsmæssigere, skal han blive i Spidsen for vor Avantgarde.“

De tre Befuldmægtigede stige tilvogns, efter at have modtaget deres sidste Instructioner. De Herrer Rayneval og Rumigny ledsage Commissionen som Secretairer.

Vognen ruller bort. Med mørk Taushed seer Napoleon efter den en Tidlang; derpaa sætter han sig stille ned ved sit Skrivebord, og griber Pennen.

Napoleon befuldmægtiger Keiserinden, som befinder sig i Blois, til at sende Hertugen af Cadore til Keiseren af Østerrig, for at bede ham mægle til Fordeel for hende og hendes Søn.

Aftenen skumrer. Liggende under for denne frygtelige Dags Mystelser, har Napoleon trukket sig tilbage til sit Værelse. Ingen deler hans Ensomhed. Hvilken Dødelig leed mere, end denne store Mand i denne Time?

Det herlige Værk, som han havde grundet for Aarhundreder, som han havde ødslet alle sit beundringsværdige Genies, alle sin Jernvillies Kræfter paa, hiint Værk, som, allerede Fuldbændelsen nær, kun savnede Kupplen, . . . det

saae han nu styrte sammen over hans Cæsarthoved og begrave den halve Verden under sine Ruiner.

Her betragte man, hvad Skjebne Menneskeværk har. Man overskue de mange Krige, det strømmeviis udøste Blod, de tilintetgjorde Folkeskæb, de store, udødelige Bedrifter, de utallige Triumpher, al den Politik, Udholdenhed og Tapperhed — hvad Ende har alt dette taget! *).

Men den store ulykkelige Helt skal tømme Malurtbægeret tilbunds. Neppe er Midnat forbi; barsk stryger Natvinden gennem Fontainebleau's store Gaarde og Haller. Da kommer en Rytter hidgalopperende i vanvittig Hast. Udenfor den store Trappe til Frants den Førstes Gallerie springer han af Hesten og lader sig strax melde hos Keiseren. Det er Gourgaud, den første Ordonnanssofficer.

„Sire! raaber han næsten aandeløs, efter at den tjenesthavende Adjutant har ført ham ind i Napoleon's Bærelse: Hertugen af Ragusa har forladt sin Post og underhandler i Paris med Fjenden. Ved ubekjendte Befalinger blive hans Tropper satte i Bevægelse og marschere i dette Dieblis gennem de Forbundnes Cantonninger. Vi have ingen Avantgarde mere, og Fontainebleau er givet til Priis for Fjenden.“

Smilende ryster Keiseren paa Hovedet. „Man har indbildt Dem et Eventyr, Gourgaud! Det er jo Marmont, som kommanderer min Avantgarde i Essonne.“ —

„Sire, jeg indestaaer med mit Hoved for Sandheden af denne ulykkelige Efterretning.“

„Nei, nei! vedblev Napoleon: Man har stuet Dem! En Forbrydelse, som denne, er en Frankrigs Mærk; skalk ei istand til at begaae, og — Marmont, min ældste Vaabenfælle, der i hundrede Slag kæmpede ved min

---

*) Montesquieu. Rømerstatens Forsald.

Stde, han, min Teltkammerad — nei, nei, det er ikke muligt!“

Der nærmede sig atter Hestetramp. „Sire, to polske Lanziers, melder den tjenesthavende Adjutant: som komme fra Esbonne, og, i et høistvigtigt Anliggende, ønske at tale med Deres Majestæt.“ Napoleon vorder opmærksom. Han befaler at de skulle komme.

De træde ind. Deres Klæder ere gjennemborede af Kugler og farvede med Blod. Keiseren lader dem tale.

„Sire! begynder den Ældste, en rank, driftig Car: mat: Et exempellost Forræderie har skjændet vore Drne. Ifølge den hemmelige Convention, som Marskalk Mar: mont i Paris har sluttet med Fjenden og hvorom Armee: korpsen ingen Ahnelse havde, brøde vi op imorges aarle. Tropperne troede, det gik imod Fjenden og grebe til Baa: ben med almindelig Jubel. I Begyndelsen marscherede vi meget hastigt, da vi troede, det gjaldt et Sideangreb paa de Forbundnes Position. Pludseligt bemærkede vi, at vor Fremrykken blev iagttaget, men ikke afbrudt, af en Colonne bayerske Tropper. Nu først opdagede vi Forræderiet og der udbrød et Oprør. Hele Brigader gjorde Holdt og vilde vende om; men Subordinationsinstinctet beholdt Overhaand; kun fem Mand af vort Regiment joge tilbage i strakt Car: tiere. En Hagel af Kugler bruste henover os. Tre styrte: de; kun vi To naaede Fontainebleau.“

En dyb, frygtelig Taushed fulgte paa denne ulykkelige Efterretning. Napoleon staaer ved Vinduet og stirrer ud i Matten. Hans Ansigt er blegt, hans Blik ubevægeligt. Omsider vorder Smerten ham for mægtig.

„Marmont! raabte han i dybtgribende Tone: Mit Barn, min Ven, som jeg har varmet med min Kappe, som jeg har deelt mit Brød med — forraader mig paa min sidste Dag! — Den Utafnemmelige, han vil vorde ulykkeligere end jeg!“ — Hans Stemme brast i den dybeste Smerte.

Alle tilstedeværende Krigere havde Taarer i Øinene ved denne rystende Scene.

Efter en Pause vender Keiseren sig igjen til Polakkerne med det Spørgsmaal: „Hørte Marskalken, i egen Person, mine Tropper til Fjenderne?“

„Nei, Sire! var Svaret: Marskalken besøgte sig i Paris; det var General Souham . . .“

„Souham!“ raabte Napoleon, og Ordet døde paa hans Tunge. Han vendte sig til sin Adjutant Girardin.

„General, hvorledes hed den Divisionair, jeg igaar, paa hans Ansøgning, skænkede 12000 Fr.“ — „Sire! lod det indholdstunge Svar: Det var General Souham.“

Neppe formaaede de Tilstedeværende at tilbageholde Udbrudet af deres Forbittrelse over et saa mageløst Forræderi. Begge Polakkerne styrtede ned for Keiserens Fødder. „Og om Alt forlader Dem, raabte de, i det de sværgende opløstede deres Hænder: Polen bliver Dem tro!“

„Frankrig ogsaa! raabte de franske Officerer: Før os i Kampen, Sire, at vi kunne tilintetgjøre de Forrædere, som have skjændet vore Ørne.“

Med et smerteligt Blik saae Keiseren paa de saa Trofaste. „Staaer op! sagde han til Polakkerne: De skulle herefter gjøre Tjeneste om min Person. Deres Navn?“ — „Jeg hedder Rasinsky!“ sagde den Ældste. — Keiseren betænkte sig et Øieblik. „Vi lærte at kjende hinanden i Rusland 1812, ikke sandt? spurgte han: Vi talte med hinanden ved Berezina?“ — „Ja vel, Deres Majestæt!“ — „De ere fra nu af Begge Riddere af min Vreslegion!“ vedblev Napoleon. Derpaa traadte han til Bourgaud: „De maa opsøge Belliard; han maa ufortøvet dække Fontainebleau med sit Ryttarie.“ De Tilstedeværende fjernede sig. Keiseren kastede sig paa en Stol; hans Hjerte var bristefærdigt. — Næste Morgen udstædtes den berømte Dagsbefaling af 5te April. Den lød som følger:

Soldater!

„Keiseren takker Armeen for dens trofaste Hengivenhed, navnlig for den anerkjender Frankrig i Ham og ei i Hovedstadens Pøbel. Soldaten følger sin Generals Lykke og Ulykke, sin Ære og sin Religion. Hertugen af Ragusa har ikke indgydt sine Baabenfæller denne Følelse. Han er gaaet over til Fienden. Keiseren kan ikke billige de Betingelser, hvorunder han har gjort dette Skridt.

Senatet har tilladt sig, at gjøre Bestemmelser angaaende Frankrigs Regering. Det har glemt, at det skylder Keiseren den Magt, det nu misbruger, at Keiseren har reddet Rogle af dets Medlemmer af Revolutionens Storme og fremdraget Andre af Mørket, ja, beskyttet dem mod Nationens Had.

Senatet beraaber sig paa Artikler af Forfatningen, for at omstøde denne. Det blues ikke ved, at gjøre Keiseren Bebrejdelser, uden at betænke, at det selv, som øverste Statsautoritet, har deeltaget i alle Begivenheder.

Det gaaer saavidt, at det vover at bestynde Keiseren for en Forsættning af Ækterne ved deres Bekjendtgjørelse. Hele Verden veed, at Keiseren ikke behøvede slige Kunstgreb. Et Bink var en Befaling for Senatet, der altid gjorde Mære, end man forlangte af det.

Senatet blues ikke ved, at tale om de mod fremmede Regeringer bekjendtgjorte Smædeskrifter. Det glemmer, at de ere bleve affattede i dets Indre.

Saalænge Lykken viste sig tro mod deres Monark, ere disse Mennesker forbleve troe, og man har aldrig hørt nogen Klage over Magtens Misbrug.

Harde Keiseren, som man bebrejder ham, foragtet Menneskene, da vilde Verden nu erkjende, at han har havt Grund til at foragte dem.

Han har sin Værdighed af Gud og af Nationen. Kun de kunde berøve ham den. Han har stedse betragtet den som en Byrde, og da han modtog den, stete det i den Overbeviisning, at han alene var Manden til værdigt at bære den.

Frankrigs Lykke syntes at hvile i Keiserens Skjebne. Nu, da Lykken har erklæret sig imod ham, kunde ene Nationens Villie bevæge ham til, længer at forblive paa Thronen. Maa han betragte sig selv som den eneste Hindring for Freden, da bringer han villig dette sidste Offer.

Han har desaarfag sendt Fyrsten af Moskwa og Hertugerne Vincenza og Tarent til Paris, for at indlede Underhandlingerne.

Armeen kan være forvisset om, at Keiserens Ære aldrig vil komme i Conflict med Frankrigs Lykke.”

F. Stolle.

Nord Londonderry's Bemærkninger over Keiser Nicolaus.

— Keiseren kom. Ridende lige hen imod mig og hjerteligt rystende min Haand, sagde han: „*Mon cher, je suis enchanté de vous voir; vous n'êtes pas le moins du monde changé.*“ Derpaa gallopperede han rask hen til Gardekavalleriekorpset, der var opstillet i to Linier. Kommande til den høire Flanke, modtog han Saluteringerne, i det han red forbi; han hilste hvert Regiment med det sædvanlige Tilraab: „Hvorledes gaaer det, mine Børn?“ hvorpaa de svarte: „Tak, Fader!“ — Cavalleriet bestod af omtrent 8000 Mand. Efter endt Revue red Keiseren hen til de forsamlede Generaler og Stabsofficerer og sagde: „*Adieu, Messieurs!*“ — Jeg havde ikke seet dette Rytteri siden 1815. Mændene vare altid smukke, men det overraskede mig, at finde Hestene saa forandret. Hvad maa det ikke have kostet, at forbedre Racen saa betydeligt. Hver Hest syntes af arabisk eller tartarisk Blod, og jeg betænker mig ikke paa at erklære, at det russiske Gardekavallerie ikke kan overtræffes. Keiseren selv er en fortræffelig Exerceermeister og Taktiker. Han har den største Lidenskab for Baabenhaandværket. Vel maa man spørge, hvorledes det er muligt, at et saadant Riges Souverain kan faae Tid at henvende sin Opmærksomhed selv paa Armeens mindste Details, men at Nicolaus gjør det, er gandske vist. I sine Commandoord er han klar, forstaaelig, bestemt, og staaer alene, uden Medhjælp af nogen General eller Stabsofficer. Jeg troer ikke, at Napoleon, eller nogen som helst anden Feltherre her befattet sig saaledes med Armeens Detail og med sine Troppers umiddelbare Indøvelse, som Nicolaus. Da jeg gjorde denne Bemærkning og meddeelte General Benkendorf, Keiserens fortrolige Adjutant, min Forundring

over den Virksomhed, der saa siensynligt gif igjennem alle disse Smaating, svarte han: „*Il est le même en tout, le professeur en tout.*“ Keiseren vilde gjøre os vort Besøg i Czarskoieselo saa behageligt, som muligt. Diner, Soirée, Skuespil og Bal skulde finde Sted om Søndagen. Vi indlogeredes i den Fløi af Palladset, som før har været beboet af Keiserinde Catharina. Bærelser, Opvartning, alslags Fornødenheder finder man, som om man var hjemme. Kun Eet er ubeqvemt: Man finder ingen Fjersenge, ingen Matradser, ingen Lagener. I denne Henseende maa man altsaa sørge for sig selv. En anden Egenhed i Palladset bestaaer deri, at al Opvartning gjøres af Mandfolk; mange sorte Tjenere finder man her, tyrkiskklædte. Kl. 9 begyndte Soireen. Neppe traadte jeg ind i den med Officerer og Damer opfyldte Sal, før Keiseren iilte mig imøde, drog mig ind i et andet Bærelse, og begyndte en lang, fortrolig og interessant Underholdning, som Delikatesse naturligviis afholder mig fra, at betroe Papiret. Da Kapellet begyndte sin Concert, førte Keiserinden Lady Londonderry til Sophaen og underholdt sig med hende næsten den hele Aften. Keiseren satte sig, med et Par af sine Adjutanter, ved Whistbordet. Da Keiserinden bemærkede, at jeg saae efter Fru von Krüdener — en udmærket Skjønhed — traadte hun vœbliffeligt hen til mig og sagde: „O Mylord, jeg maa dog forestille Dem for mine skønne Damer!“ — Keiserindens Gæstdamer ere, om just ikke smukke, saa dog udmærket forekommende. Dog maa jeg omtale Noget, som nuomstunder især er dette Hof eget. Man gjør et sandt Studium af sin Paaklædning. Keiserinden synes at kjende ethvert Toilette ved sit Hof. Hofdamerne omklæde sig vel fire-femgange om Dagen. Naar de, Kloffen fire, gaae til Taffels i deres bedste Toilette, og Kloffen sex gaae bort, komme de igjen Kloffen otte og ere da omklædte fra Hoved til Fod. For Trækfugle, som os, er dette noget ubeqvemt,

men Keiserinden har nu engang, ved Siden af alle sine fortræffelige Egenskaber, denne *rage pour les modes*. Efter Concerter indbragtes Souperbordene, uden Dug, blot med en Serviet paa hver Tallerken. Jeg fik Plads ved Siden af Keiserinden. Snart kom ogsaa Keiseren og knyttede en lang Samtale med mig. Jeg spurgte ham, hvorledes det, ved en saa pragtfuld Hofholdning, og ved de uhyre Udgifter for Armeen, var muligt, at holde Finantsystemet i Orden og i alle Dele af det Indre at bevare saamegen Tilfredshed, uden at man mærkede noget til Armod eller Betlerie. Han svarte, han havde den Lykke, at have de bedste Ministre for Krig og Finanser; dog saae han ogsaa selv Alting efter. „Hvad Armoden angaaer, tilføiede han: saa have vi desværre nok deraf; men mine Love ere strenge mod Løsgjængere; store Masser sysselsættes ved de offentlige Arbejder, og Betlere taales ikke. Dagen efter kjørte jeg med Keiseren til den store Ride-skole, hvor han havde anordnet Paraden; da Sneen bedækkede Jorden, var den ikke vel mulig i det Frie. I det jeg nu, i en lav Phaeton-Drosche, med en langskjægget Kudsk og to smaa sorte Heste, rullede hen ad Beien, ene med denne overordentlige Mand, ved hvis Bink saamange Millioners Skjebne hænger, følte jeg mig greben af selsomme Følelser. Jeg betragtede hans skønne Træk med den største Opmærksomhed. Diet er, ligesom hos Napoleon eller Hertugen af Wellington, det meest talende i hans Ansigt. Det er meget stort, udtryksfuldt og bydende. Hans Næse er lang, græsk. Skulde der være nogen Feil at opdage i hans Ansigt, da maatte det være den, at det i det Hele er noget for langt. Hans Pande er meget høi, og skøndt han kun tæller 40 Aar — Londonderry saae ham ved Slutningen af 1836 — er han dog næsten gandske skaldet. Han bærer en kort, blond Knebelbart. Hans Tænder ere noget uregelmæssige, og om hans Mund spiller ikke hiint venlige

Udtryk, som karakteriserede Keiser Alexanders Smil og Hilsen. Nicolaus taler alene ved sit Die; hos hans Broder taledes de øvrige Træk med. Keiseren er sex Fod to til tre Tommer (engelsk) høj, rankbygget, af et saa højbaaren og fyrsteligt Væsen, at om han end stod midt blandt Massen af sine Millioner Undersaatter, vilde man pege paa ham som den, Der skulde stilles i deres Spidse. I fysisk som i moralsk Henseende er han en vidunderlig begavet Mand. Paa vor Vej til Paraden viste han mig, hvorledes en Stad, blot ifølge et simpelt Ord af ham, ligesom ved Trolddomskræfter, var bleven bygget om Czarsofelo i Løbet af et Aar, hvorhos han bemærkede, dette var et Beviis paa, med hvilken Iver hans Undersaatter opfyldte hans Ord. — Vi kom til den uhyre Ridekole. Paraden begyndte, Garderne marscherede op, Parolen og Løsenet gaves. Keiseren sendte den tjenestgjørende Officer til mig, for at meddele mig Løsenet. Derpaa beordrede Keiseren sex Mand af hvert Cavallerieregiment ind i Ridekolen. Med egen Stemme ledte han nu alle Rideøvelser paa den fuldkomneste Maade. Ved en anden Leilighed, hvor Talen er om Theatrene, fortæller Lord Londonderry: Paa Balletter anvendes meget; i den berømte Ballet „Oprøret i Cerailet,“ hvor nogle Qvinder exercere og manoevrere, var det Keiseren saa magtpaaliggende, at dette skete med den største Punktlighed, at hans Keiserlige Majestæt og Storprins Michael selv nedlode sig til, at blive Proverne og at give de fornødne Instructioner.

(Recollections of a Tour in the North of Europe in 1836-1837.)

Den farlige Dronning.

Efter at Napoleon den 17de August havde feiret en ulykkelig Triumph paa det gamle Smolensk's rygende Ruiner, havde Russerne, i det de traf sig tilbage til det truede Moskau, givet det hærgede Land til Priis for de Fremmede. Med stor Anstrengelse og Hast naaede de franske Avantgarder under Hertugen af Abrantes det ti Mil lange snevre Pas ved Balontina, hvor de skulde forekomme og affjære Fjenden; men bag afbrudte Broer og Barrikader fandt de ham allevegne rede, haardnakket at forsvare hvert Skridt. Et gammelt Sagn vilde, at de russiske Baaben stedse maatte seire ved Balontina. Til en uvilkaarligt begyndt Fægtning mellem enkelte Batailloner fremrykkede Regimenter, Brigader, Divisioner, og saaledes reiste sig et Slag, hvori hele Compagnier bleve nedsablede til sidste Mand. Den langsomme Fremrykken kom Keiseren underlig fore. Studsende spurgte han de meldende Adjutanter: „Hvorledes? 30,000 Frankmænd kæmpe forgjæves? Det er jo et Slag!“ — Strax blev en Deel af Fortropperne beordret, ad en Snigvei at true Fjendens Tilbagetogslinie. Ved denne Troppeafdeling befandt sig ogsaa den Veteran, som siden meddeelte, hvad vi nu ville fortælle. Veien snoede sig mellem Sump og Krat. I Nærheden af en lille Landsby stødte Rytterne pludseligt paa en Barrikade af et eget Slags. I Begyndelsen loe de derad; men snart blev den for dem en meget alvorlig og betydningsfuld Gjenstand. Bag en opkastet Grav laae et langt, smalt Bret, hvorpaa endeel smaae Trækasser vare opstablede, saa de, ved den sagteste Berørelse, maatte styrte ned. At rydde dem af Veien, syntes en Vagatel, og dog kunde ene Fortvivlelsen fuldbringe det tilsidst. Bag denne Miniatur Barrikade stod en Qvindeskikkelse i russisk Dragt. Hendes Ansigt var skjult bag et Visir af

Halm; et hvidt Hareffind bedækkede hendes Hoved. Paa sine Hænder bar hun en kunstig Bastfletning og en Stav var hendes Spyd. Roligt stod hun paa sit Skytsværn, ja, hun syntes besjelet af en Trods, der kun kunde udspringe af den Bevidsthed, at hun var den fremrykkende Fjende overlegen. I nogen Frastand bød hun de Franske standse og vende om, hvis de ikke vilde jages paa Flugt. En egen Forudfølelse, en ond Ahnelse standsede dem virkeligen en Tidlang. Sergeanten formodede, at Kasserne vare fyldte med Krudt, et Slags Helvedsmaskine, hvorved Heltinden vilde sprænge sig og Fjenden i Luften. Men snart nærmede sig en større Trop af den franske Avantgarde tilhest, og den gaadefulde Pige syntes at berede sig til Forsvar. Med sin Stof slog hun nogle Gange paa de hemmelighedsfulde Kasser, som om hun var en Fee med Tryllestaven. Virkeligen hørtes ogsaa snart en egen Surren og Brummen. Sergeanten steg af Hesten, for nærmere at undersøge Alt. Jvrigen slog nu Pigen paa Kasserne, som om hun rørte Allarmtrommen, og virkeligen blev den forborgne Brummen stærkere og stærkere. Da han nu kom hende gandske nær, greb hun en Kasse, og kastede den mod ham. Overrasket standsede han, som for et Blandværk; men snart blev han paa det Ubehageligste overbevist om Sandheden, og flyede midt ind blandt sine Folk, der ikke vare mindre forundrede og forfærdede. Ogsaa Hestene begyndte at vorde vilde og ubændige. Sergeantens Hest syntes ligesom besat af Djævelen. Ustandselig løb den tilbage, og kom, med sin forstyrrede Rytter, til Hovedtroppen, i hvis Spids Hertugen af Abrantes befandt sig. „Hvad Hast har I da?“ spurgte Denne bydende. „Jeg melder, raabte han aandeløs: jeg melder, at Dronningen forfølger mig. — „En Dronning? spurgte Hertugen: En Dronning?“ — „Til Tjeneste, en Dronning, som en heel Sværm strax vil følge efter.“ — „Er I forrykt? raabte Hertugen igjen, betragtede ham fra

Overst til Nederst: „Hvad gjør I for Grimasser? Hvorfor blinker I med Dinene? Hvorfor vrænger I med Munden?“ — „General, det vil Ederes Næse strax kunde sige Eder!“ —

Neppe havde han sagt disse Ord, før Hertugen, pludselig følede et Stik, tog sig ved Næsen. Nu meldte han videre, at dette kun var Forløberne for en heel Sværm. Og virkeligen nærmede sig den skrækelige Fjende i Skikkelse af — en uhyre Bisværm, som forfulgte den flygtende Avantgarde. Vel loe Generalen i Begyndelsen ad Rytternes vilde Flugt; men snart vidste han selv ikke noget bedre Raad. Med Hænder og Lommestørklæder sloge Soldaterne blandt de vingede Fjender, og Mange bortkastede deres Gevær, for desto bedre at kunde værges sig mod disse opirrede Pygmæer. Hiin Masse, som et Kommandoord nys kunde styre og ordne, var nu et vildtbevæget Chaos, thi Bierne udbredte sig stedse videre, og Skrækken med dem. Ingen Officeer torde kommandere, af Frygt for, at en Fjende skulde flyve ham ned i Halsen. Her krøb en tapper Capeur ned i en Grøft; hist stak en Grenadeer sit Hoved ned i Græsset. Hertugen af Abrantes flygtede ind i sin Kareth, og forskandsede sig bag Binduerne. Men Rudskén, som havde nok at gjøre med at forsvare Næse og Øren, formaaede ikke mere at holde de ustyrlige Heste. Hele Corpsets Kjøretøi kom i Uorden. Forvirringen og Elendigheden var ubeskrivelig. Langt om længe samlede man sig saavidt at man kunde tænke paa Forsvarsmidler mod disse nye, uventede Fjender. En Infanteriaafdeling blev, formummet, som til en Masserade, og bevæbnet med Svovlslys, sendt forud, for at storme Varrakaden og bane Veien. Endnu stod Heltinden bag sine sidste Rækker, som skjulte hendes Reserve, og syntes roligt at vente Fjenden. Tætte Sværme spillede om hendes Hoved, og droge fra hende til Sergeanten, som laae i Nærheden og havde skjult sit Hoved og sine Hænder i Græsset. Pigen begyndte atter at banke paa sine Rækker, for at allarmere

sine Reserver; men da hun saae, at hun ad Sideskier omringedes af Fjenden, dyppede hun sin Stav i Honningen, og, omhyllet af en beskyttende Dyst, skred hun, liig en Troldkvinde, gennem Soldaternes Kreds. Da sprang Sergeanten pludseligt imod hende, foragtede den Fare, som truede ham fra tusind Braadde, frarev hende hendes Tryllestav, og kastede den langt bort. Hun lettede Halmvisiret, for dog engang at see den formeentlige Her i det rynkede Ansigt, i det røde Dye; men forbauset blev han staaende, som ved det første Angreb, thi han saae ind i en deilig Piges ungdommelige, men angstblege Træk. Snart var hun omringet af Franskmænd, som brændte af Lyst til at tage Hævn over hende. De rev Klæderne af hende, bandt hende til et Træ, bestrøge hendes Ansigt og Arme med Honning, og forlode hende derpaa. Nu kastede Bierne sig over hende, krøbe ind i hendes Næse, sonderstak hendes Mund, og Solens Hede forhøiede endnu hendes brændende Smerte. Forgjæves søgte Sergeanten at redde hende, hans Kamerader vare altfor forbittrede. Først om Aftenen da de vingede Fjender havde begivet sig til No, var det muligt uden Fare at passere hiint snevre Pas, der i saa lang Tid, af en svag Pige, var bleven forsvaret mod saamange Tusinde Krigere. Aldrig havde der været saamange Saarede i nogen Fægtning. Selve Hertugen af Abrantes sad i sin Vogn, liig en indbalsameret ægyptisk Mumie. Men Sergeanten listede sig, med en fortrolig Ven, til den Ulykkelige; vel fandt de hende endnu ilive, men i den ynkværdigste Tilstand. Han løste hendes Bænd, satte Mod i hende, og lod hende drikke af sin Feltflaske. Hun takkede ham inderligt, og stundt deres Sprog var forskjelligt, saa forstode de dog hinanden. Hun fulgte med ham, og blev siden hans Hustru.

Neapolitanerinden.

Det var i September 1838, da en ung Mand kom fra Paris til Dieppe, hvor han tog ind i *Hôtel de l'Europe*. Denne unge Mand — Eugen var hans Navn — syntes ei at have meget at bestille her, men efter hans Udgifter at dømme, maatte han være meget formuende. Han besøgte alle Baller, alle Forlystelsessteder; man kan let tænke sig, at det ikke fattedes ham paa smaae Eventyr, paa Erobringer, og disse sysselsatte ham frem for Alt, skjøndt de ikke ledte til noget Maal. Han var en ægte Spradebasse. Hans Udvortes var meget indtagende; han havde en smuk Bæxt, regelmæssige Ansigtstræk, fyrige blaae Øine, sortlokket Haar og de hvideste Tænder. Kort, han var en ung Mand, som en Pige nok kunde forelske sig i. Sværmerisk af Naturen, greb han enhver Leilighed til at skrive Sonetter og Kjærlighedsbreve.

I samme Auberger, som han, logerede en ung, og, som man sagde, meget smuk Dame, hvis Navn og Stand Ingen kjendte. Hun lod sig aldrig see paa Baller eller Promenader, havde ingen Kammerpige, som man havde kunnet bestikke — kort, hun syntes at staae gandske allene i Verden. Enhver i Hotellet talede om hendes udmærkede Skjønhed, hendes forekommende Godhed, hendes indtagende Maade at udtrykke sig paa. Dog havde kun Faa selv seet hende. Rygtet om hendes Skjønhed og Elskværdighed var ogsaa kommet vor Pariser for Øre; han opsogte nu enhver Leilighed til at høre en Lyd af hendes Stemme, til blot at see en Skygge af hendes Engleansigt. Dog lykkedes kun det Første ham. Men det fordobblede kun hans Stræben. Han kjøbte sig en Guitarre, nogle sentimentale Arier, som gandske passede paa hans Stilling, og begyndte nu at spille og synge saa lang Dagen var, for aaben Dør, for at hun ret skulde

høre det. Men ogsaa dette var forgjæves. Hans Stemme blev hæs, Strengene sprang. Nu faldt Eugen paa den Tanke, at skrive hende til. Det Papir, hvorpaa han begyndte sit Kjærlighedsbrev, var saa glat, som han tænkte sig sin Tilbedtes Kinder; en Verden af Engle, Blomster, Druer, Blade osv. befandt sig, til Symbol paa hans Kjærlighed, om Kanten som Indfatning; Lakket havde han valgt azurblaat og til Signet en flyvende Due. Han parfumerede det vel og bad Tjeneren besørge det. Men det gik det første Brev, som et halvt Dufin efterfølgende — de vandrede i Glden! Slikt havde den unge Herre endnu ikke oplevet. Hvorledes? Han, den Uimodstaaelige, skulde leve fjorten Dage med et ungt, smukt Fruentimmer under eet Tag, uden at have seet hende, uden at have talt med hende, uden at vide Andet, end at hun hed Madame Paul, et Navn, hvis Rigtighed ovenikjøbet var meget problematisk! — Det var for frænkende for hans Stolthed. En Morgen hørte han af En af sine Speidere, at Madame Paul nys var ilet ned i Havnen, for at see en Paketbaad komme, der ved Modvind forhindredes fra, at naae Havnen. Strax iilde Eugen efter hende. Søen var meget urolig, og en uhyre Menneskemasse havde forsamlet sig, for at betragte det Skuespil, der frembød sig her. Vinden hylte frygteligt, men Skibet syntes at ville byde den Trods. „Det er Northumberland, en engelsk Dampbaad. Man kan tydeligt skjelne Flaget! raabte en Lots: Han, som gjør den høie Mand i Søuniform Modforestillinger, er Capitainen. Og han har Ret. Det er Galskab, at ville løbe ind i et saadant Veir.“ Foran den ved Havnen staaende Mængde, paa den vaade Rieselbund, saa nær Vandet, at Skummet bestaaede hendes Fødder, stod en ung Dame, stirrende efter Skibet gennem et lidet Teleskop. Eugen tænkte strax, det maatte være hans smukke Ubekjendte, og han havde gjættet rigtigt. Hans hele Stræben gik nu ud paa, at faae hen-

des Ansigt at see; han vadede ud i Vandet indtil Knæene, og kom saaledes nogle Fod foran hende. Dog bemærkede hun ham ikke, da hun var altfor sysselsat med det kommende Skib. Pludseligt faldt en stærk Regn over Eugen; Lotserne advarede ham, men det var allerede for sild. En stor Bølge brødes over hans Hoved, han vaklede, svimlede og sank. Dog kom han snart tilsyne igjen, og blev, dryppende af Vand, fastet ind paa Land af de oprørte Bølger. En lydelig Latter bebudede, at han var frelst. Det smertede ham usigeligt at bemærke, at den smukke Dame loe med. Han saae paa hende med et bebreidende Blik, hun følte sig truffen, hun rakte ham sin Haand og sagde til ham: „Ak, tilgiv mig, at jeg er saa skadesløs! Jeg indseer min Feil, og har stor Årsag at være utilfreds med mig selv.“ Og med sagte Røst tilføiede hun: „Kan De tilgive mig?“

Det var nok til at forsoner Eugen. Han var saa glad, at Alt løb rundt med ham. Et Skud forkyndte, at Dampskibet havde vendt sig. Nu iulte den unge Kone bort fra Havnen, og Eugen ledsagede hende. „Ak! sagde Madame Paul med et tungsindigt Suk: Det skal saa være!“ Og idet hun vendte sig til Eugen, vedblev hun; „Jeg spørger ikke, om De elsker mig, thi jeg er forvisset derom. Men vil De give mig et Beviis derpaa, saa kom Kl. 5 paa mit Bærelse. Glem det ikke; jeg maa nødvendigt tale med Dem. Mit Livs Lykke afhænger deraf — imorgen vilde det maaskee være for sildigt.“

Glædedrukken forlod han hende, og anvendte den Tid, han endnu havde tilbage, paa sit Toilette. Bestemt Kl. 5 var han hos hende; hun sang just en meget sørgelig Arie, idet han traadte ind. Hun var klædt i hvidt Atlass, hendes lange Haar var opfæstet med gyldne Kamme, hendes Belte og Armbaand vare af samme Metal. „Mit Navn er Alle: gro! begyndte den ubeskrivelig-deilige Fremmede: Jeg er født i Neapel, men hiin Revolution, som kostede Murat hans

Krone, fordrev ogsaa min Fader fra hans Fædreland. Med mig og med Resten af sin Formue flyede han til Amerika, hvor han snart igjen blev riig. Min onde Skjebne vilde, at min Fader, just som jeg havde naaet mit attende Aar, lærte at kjende en ung Englænder, Sir John Walson, som vidste, saaledes at indsmigre sig hos ham, at han formaaede Alt over ham. Min Fader døde — Gud tilgive mig min Mistanke, hvis den er ugrundet! — men hans Død var altfor uventet. I hans Testament tilskiftedes mig hans hele Formue, paa det udtryffelike Vilkaar, at jeg skulde ægte Sir John Walson; vilde jeg ikke det, skulde hele Arven tilfalde ham. Var det vel faderligt? Ak nei. Jeg anraabte Sir Walson om Medlidenhed, jeg sagde ham, at jeg aldrig kunde elske ham, men forgjæves. Han paastod at ville ægte mig. Jeg havde da ingen anden Udvei, end at flye med de faa Penge og Kostbarheder, jeg endnu eiede. Og nu forfølger han mig lige hertil! Sir John var den Officer, der paastod, at Northumberland skulde løbe ind, trods Stormen. Om nogle Timer vil han være her og fordre mig tilbage som sin Hustru. — Og jeg har Ingen til min Bistand, uden Dem! — Vil De beskytte mig? Vil De befrie mig fra min Skjebne, der er grusommere end Døden?“

„Ja, med mit Liv! Byd frit over mig! svarte Eugen: Hold Dem skjult her, medens jeg gaaer til ham, for at tilveiebringe en Forsoning.“

„Nei, dermed er jeg ikke reddet! svarte hun: Lad os hellere hente en Præst, at vi kunne vorde ægteskabeligt forbundne.“

„Ægteskabeligt? Og Sir John?“ — „Følg kun med mig i Kirken. Naar vi ere giste, saa dræber De ham.“ — „Dræbe ham! Det vilde jo være et Snigmord.“ — „Her er det Intet, uden Pligt. Men — det synes at fattes Dem paa Mod.“ — „Nei, Madame! De gjør mig Uret!“

Hun sank ned for hans Fødder; hendes Kinder farvedes skarlagensrøde, og hendes Dine funkledede som gjennem-borende Lyn.

„Staae op! bad Eugen: Hvortil et Giftermaal? Derved formilder De ikke hans Brede.“ — Hun saae gjennemtrængende paa ham, og trykte et Kys paa hans Læber. Nu greb han hendes Haand, svor, at ville adlyde hende i Alt. „Men — nu maa De forlade mig! tog hun Ordet: Det er allerede sildigt. Imorgen ville vi tage Alt i moden Overveielse.“ Hun fulgte ham til Døren, hvor han endnu engang kyskede hendes Haand.

Den følgende Nat bleve de Logerende ikke lidet forstyrrede ved en ny, fornem Gjæsts Komme. Vinden havde vendt sig, Veiret var blevet roligere, Dampskibet var løbet ind i Havnen. Næste Morgen erfarede Eugen, at den nye Gjest havde været Sir John, og at man i Capellet havde truffet alle Anstalter til en hurtig Formåling. Denne Efterretning rystede ham dybt. Skulde Allegro have be- draget ham? Neppe havde han fattet sig lidet, før en Bogn kjørte for Døren; en lang bestjernet Herre førte Allegro, der syntes mere død end levende, ned til den, og hurtigt rullede den bort med dem Begge. Han efter dem. Men ihvor stærkt han end hastede, kom han dog for silde; just som han traadte ind i Capellet, var Ceremonien forbi. Sir John holdt sit Offer i Armen, idet han saae paa hende med et koldt, drøbende Blik. Et Slør skjulte hende; kun en liden Deel af hendes Ansigt var synlig; den var hvid, som Gravmonumenternes Marmor. Udenfor styrtede Eugen løs paa Engelländeren og slog ham saa voldsomt i Ansigtet, at han nær havde tabt Bevidstheden. Dog satte han sig snart, og gjengjældte Slaget med Kraft. „Løgnere, Morder, Pigersover! De maa slaas med mig, paa Liv og Død!“ skreg Eugen, bydende ham en af de to Pistoler, han holdt i Haanden. Engelländeren tog den, Begge

fjernede sig nogle Skridt fra hinanden, og — Begge, styrtede til Jorden. Sir John var truffen i Hjertet, Eugen farligt saaret. Han maatte bringes til Hotellet, hvor hans Bevidsthed først efter flere Timers Forløb vendte tilbage. „Hvor er Allegro?“ spurgte han mat. — „Hvo, Sire? — „Nu, Allegro — Lady Walson — Madame Paul! — Deres skønne Naboerske?“ — „Ja, hvorfor er hun ikke her?“ — „Hun har, for nogle Timer siden, forladt Staden.“ — Med et Suk sank han tilbage, hun var virkeligen sporløs forsvunden. Nogen Tid efter bragte en Tjener en Medaillon, som man havde fundet paa hendes Bærelse og som Eugen mindedes, at have seet hos hende. Hun bar den i en Haarkjæde, og havde just havt den paa hiin ulykkelige Aften. Han aabnede den, og fandt Miniaturbilledet af en ung, smuk Mand. Dog var det — hverken Sir Johns Portrait, eller hans.

F e r r i g.

Mademoiselle N a c h e l.

Det elegante Pariser-Selskab, der, som man hidtil troede, kun kunde entusiasmeres ved Duprez's eller Rubini's Toner, stormer nu til *Théâtre Français*, der seer sig flyttet tilbage i sin høieste Glandsperiode. To store Digtere ere opstandne fra de Døde i Paris; den Ene hedder Racine, den Anden Corneille.

En ung Pige har vidst at forskaffe den franske Tragedies to Heroer Erkjendelse blandt sine Samtidige. Det er

Mademoiselle Rachel, man beundrer i de gamle, klassiske Dramer. Hun er født i en fattig Mands Huus; hendes Barndom var sørgelig og ussel. Saaledes er det vel gaaet til, at hun, tidligt bekendt med det menneskelige Livs mørkeste Sider, uvilkaarligt er bleven ført den tragiske Muse i Armene. Tilmed er Mademoiselle Rachel en Jødinde, og af de Erindringer om Landsflygtighed og Forfølgelse, som endnu ere saa levende hos dette Folk, har hun maaskee hentet noget af det tragiske Udtryk, hvorved hun henriver. Svag, fint organiseret, havde hun vel neppe overlevet Barndomsaarene, hvis hun ei, i sin Sjels Spændkraft, havde fundet Styrke til at leve. Det er tilvisse sandt, skundom lever og tærer Legemet kun af Sjelen.

I hendes Forældres Huus vare mange Børn, og hvert af dem maatte tidligt tænke paa, selv at fortjene sit Stykke Brød. Men hvad kan et Barn vel udrette med sine svage Hænder? Hvad Andet kan det gjøre, end for de Forbigaaende at gjentage de Sange, det har lært af sin Moder? Saaledes betraadte Mademoiselle Rachel Kunstens Løbebane, der ofte prøver sine Dyrkere grusomt, før den lader dem vinde Hæder og Ære. Mademoiselle Rachel og den Blinde fra *Pont Royal* have begyndt eens. Men den Blinde havde kun Følelsen af sin Elendighed; i den unge Piges Bryst levede derimod noget Høiere, en forvirret Forestilling om noget Idealsk og en Stræben efter at fremstille det. Mademoiselle Rachel sang ikke sine Romancer; hun spillede dem. Hendes Tilhørere paa Boulevarden fastede Sousstykker til hende, uden videre at agte paa hende. Men om Aftenen, naar hun var kommen hjem, dannede Fader, Moder og Sødsfende hendes Auditorium, og det bør ikke forties at Beranger's „den evige Jødes Klage“ var den første Tragoedie, hvori hun optraadte i Faderens Huus.

En Dag, da hun, som sædvanligt, sang paa Boulevarden, gik Ehoran tilfældigviis forbi; han troede, at bemærke Sjæl og Udtryk i Barnets Sang. „Kom med mig,“ sagde denne Mand, der ogsaa var den Første, der opdagede Duprez's Stemme, og greb hendes Haand, der var stiv af Kulde. Fuld af Glæde, og dog med en vis Banghed, saae Barnet paa ham. „Kan De ikke lide, at jeg synger mine Sange?“ spurgte hun ham.

„O, jo vel, mit gode Barn! Og jeg vil lære Dig nye!“ svarte han. Han optog hende i sin musikalske Skole. Men — Ehoran døde, og med ham bleve mange stolte Drømme baarne til Graven. Det maatte for Rachel være en skrækkelig Tid, da hun igjen stod ene, mere forladt end tilforn. Hun var ikke mere Gadesangerinden, som før; en ædel Qvindeligheds første Spirer udviklede sig i hendes unge Sjæl, og hun kunde ikke vænne sig til den Tanke, at vende tilbage til Boulevarden. Da var det, et Vind af Racine's Sørgeespil, Hermione, faldt i hendes Hænder, og fra denne Dag af havde mangen hidtil stum Videnskab vundet Mæle og Udtryk.

Nogen Tid efter gjenfinde vi hende i Saint-Aulaire's Skole; her studerede hun ivrigt de klassiske Tragedier; her styrkede Barnet sig i dette Hav af Poesie. Og just paa en Tid, da det var bleven Mode i Paris, at spotte det ældre franske Theater og erklære det for forældet, hængte denne stakkels unge Sjæl sig fast derved, som ved noget Levende og Virkeligt, der var ungt, som hun selv. Ved det høiere Liv, hun øste af hine Bærker, beskyyttede hun sig mod den matte, frydløse Virkelighed, med hvis fortærende Aande hun havde en uafsladelig Kamp at bestaae. Hun vænnede sig saaledes til at leve i denne Aandeverden, at alle Roller vare hende gode, endogjaa Mandssroller. Hun spillede dem saa sandt og naturligt, saa utvungen og friskvæk, at Saint-Aulaire stundom sagde til sine Venner: „Jeg veed ikke,

hvo der har lært hende, at recitere Versene saaledes; kun Saameget veed jeg, jeg har ikke gjort det.“

Nu var Tiden kommen, da han vilde lade hende underkaste sig Conservatoriets store Prøve. Skjælvende, forsagende, traadte hun for sine Dommere. Hendes for fine Træk, hendes ringe Vægt, hendes ikke omfangsrige, lidt eensformige Stemme, et vist, jeg veed ikke Hvad, i Udtalen, som ikke tilhørte det gode Selskab — alt dette var hende imod; dog hørte man hende. Hun foredrog nogle Stykker, men saa simpelt, at man havde maattet forsage gamle, indgroede Theatervaner, for at finde Interesse i hendes Fremstillingsmaade. Eenstemmigt dømte man, hun kunde maaskee bringe det til, at spille en Fortroligs Rolle (*confidente*), dog kun under to Betingelser: hun maatte arbejde og hun maatte vore. For imidlertid ei at berøve hende Modet, bød man hende foreløbigt Flipote's Rolle i Molières Tartuffe, som skulde opføres af Conservatoriets Elever. Maaskee fandt Mademoiselle Rachel paa hiin Dag, da man tvang hende til, at nedstige til en saadan Rolle, hiint foragtende Smil, der giver selv hendes Taushed en saa høi Værdighed, og en gammel Skuespiller, Monval, der tilfældigviis var tilstede ved Prøven, troede at bemærke et gandske ualmindeligt Udtryk i hendes Ansigt. Monval aabnede Theatre Gymnase's Dørre for hende, og i „Ben-deerinden“ blev Publikum først opmærksomt paa hendes skønne Spil. Nogen Tid efter bankede det en Dag paa hos Samson, hiint aandrige Medlem af *Théâtre Français*: det var Barnet fra Conservatoriet. Samson modtager hende med Godhed, hører opmærksomt paa hende, og ahner snart det betydelige Talent, som skjuler sig under denne faste, stærke Villie. Fra denne Dag af tilhørte Mademoiselle Rachel Racine og Corneille, sine Ideal. Samson selv, en begejstret Tilhænger af den klassiske Tragedie, havde allerede længe misrøvet om dette Theaters Fremtid, thi aldrig

havde saa mange Udselheder besmittet Scenen, som fort før Rachel's Fremtræden. Da kom Aftenen den 12te Juni 1838, og hun optraadte i Camilla's Rolle, i Horatierne. Tilskuerne følte i Begyndelsen et slags Medlidenshed med det svage Børn, som vovede sig i Kæft med Corneille's Kæmpe. Men som Forestillingen frede frem, forbausedes man alt meer og mere. Hendes Udtryk af den dybeste Smerte gjorde et hidtil ukjendt Indtryk. Publikum var fuld af Begeistring. Jules Janin, nys kommen tilbage fra Italien, udtalte offentlig den unge Skuespillerindes Roes. Nu vilde Alle see hende. Ikke engang i Talma's Tid havde Tillobet været saa stort.

A. L e w a l d.

Næsens Intelligent.

Det er forlængst afgjort, at Næsen er en af vort Legems vigtigste Dele. De skønneste Ansigter lide tidt af Mangel paa en fuldkommen med det Dvrige harmonerende Næse. Næsen kan ikke, som Diet, udtrykke Sjælens Tilstand; men tydeligt afpræger sig Menneskets Character i den.

Om den berømte belvederiske Apol's Næse sagde man, at Foragt for Guderne tronedes paa den. Fra dette ophoiede Exempel til Krigerens modige Næse, Aristokratens stolte Næse, Agerkarlens gemene Næse, en ærlig dansk Piges behagelige Næse, en fransk Soubrettes knipske Næse — hvilken Række af Belæg til min ovenansførte Paastand!

Om den skønneste Form af Næsen ere vore Mestere i de dannede Kunster endnu ikke enige. For endnu ikke lang Tid siden ansaae man det saakaldte græske Profil, hvori Næsen ikke danner nogen Vinkel med Pandebeinet, for det fuldkomneste Ideal af Skjønhed. Mig har det aldrig villet behage, og hvor der i Livet mødte mig en saadan Ansigtsskikkelse, sandt jeg det Udtryk af Borneerthed, jeg troede at see der bagved, ialmindelig stadfæstet.

En Næse, som næsten behager Alle og ialmindelighed tilhører de netteste Piger, har, paa en ubegribeligt og uretferdig Maade, i længere Tid staaet i Ry for, ei at være smuk. Det er den saakaldte Roixelanæse (*nez à la Roxelane*, *nez retroussé*, Stumpnæse), sandsynligviis saaledes kaldet efter den unge Skuespillerinde, der engang, i Favart's yndede Comedie „de tre Sultaninder“ spillede Roixelane's Rolle og var begavet med en saadan Næse. Det er nu afgjort,

at denne Næse er den egentlig-græske og at de gamle Grækere holdt den høit i Ære.

Efter denne noget lange Indledning kommer jeg til Hovedsagen.

Ikke sandt, mine Damer, De begriber ikke, hvorledes den fremstaaende Deel af vort Ansigt, ved hvilken de saavidt føre os med deres skønne Hænder, kan siges at være begavet med intellectuelle Egenskaber?

Og dog er det saa.

Næsen besidder Evne til at begribe. Den er ikke blot et simpelt Organ for Lugten, men et Redskab, begavet med aandig Formue, istand til, at kombinere Ideer.

Og det er ikke en enkelt Sort Næser, som have denne Egenskab. De maae være store, eller smaae, koncave eller konvere, det gjør her Intet til Sagen. Alle Næser ere kaldte, alle Næser ere udvalgte. Næserne overhovedet have deres Intelligents, ligesom hver Næse isærdeleshed.

Der gives Næser, som hartad gaae ned til Hagen; der gives Andre, der staae iveiret, som et Jagthorn, Næser, der have betydelig Liighed med Halen af en Pudel, Andre, der kunne sammenlignes med en Champignon eller en liden Wedkeagurk, eller Andre, som man fristes til at hænges sin Hat eller Kappe paa. Jeg har kjendt En, hvis Næse saae ud, som naar en Sommerfugl sætter sig paa en Blomst og med begge Vinger danner en stump Vinkel. Alle disse Fortrin eller Mangler i Næsernes udvortes Dannelses bidrage Intet til at fremme eller hindre Fiinheden af deres Combinationer. Næsen er vort andet Selv; ofte veed den Meer, end dette. Egentligen burde det øvrige Legeme skamme sig ved, saaledes at overrages af denne lille Partikel. Og er Mennesket ikke virkeligen at beklage, naar han maa skamme sig for sin egen Næse!

En gammel Mode.

En af de sælsomste Moder, der nogensinde have fundet Sted, er den saakaldte Parfileren eller Optrævling. Den bestod i, at et med Guld gjennemvirket Stof at stille Guldet fra Silken, eller, med andre Ord, at gjøre Charpie af en Guldtræsse. Fra 1772 indtil 1775 stod denne Mode i høieste Anseelse hos den skønne Verdens Damer. Det var et sandt Naserie. I alle Fabrikker vævede man Guldtraade

sammen, for at give de fineste Fingre et Stof, hvorpaa de kunde øve Diebliffets Yndlingsfyskel. De galante franske Officerer af Regimentet *Royal- Cravatte* gave villig deres Epauletter til Priis, for at lade dem optrævles Traad for Traad.

I December 1772 saae man Boutikerne fyldte med Guldstoffer, som man gav Damerne i Julegave. Man havde Lænestole, Skabe, Kopper, Cabrioletter, Duer, Høns, Vænder, Veirmøller, Liniedandsere og andet Legetøi af Guldvæv — Alt bestemt til at optrævles. Disse Gjenstande forærede man Damerne, som, naar de vare færdige dermed, sendte Guldet til Kjøbmændene, for at forsolve det. Man seer deraf, at det Væsentlige ved denne Mode bestod i, at lade sig give Penge af sine Tilbedere. En Aften, da Hertugen af Chartres treen ind i en Salon, styrtede Damerne strar over ham, og skjære de saakaldte Brandebourgs af hans Kjole, for at parfilere dem. Men da de havde gjort sig denne Umage og allerede bragt Guldet i Sikkerhed, loe han dem ud, og tilstod, at han, forudseende, hvad der vilde skee, dennegang havde baaret uægte Guld paa sin Kjole.

Det var det sociale Livs store Opgaver paa hiin Tid, som man kalder den gode, gamle! —

Hvorledes forholder det sig nu med vore Moder? De svinde og gaae, og nye komme. Det er endnu ikke stort over ti Aar siden det saakaldte *Chinese puzzle* og Kaleidoskopet sysselfatte Alle; nu seer man ikke mere dette Legetøi. Nu true Luftreiser at vorde Mode; i Engelland stiger en Kampeballon allerede regelmæssigt og tager de eleganteste Selskaber med sig op i Luften.

Engelland var stedse de barokkeste Moders og Skiffes Fædreland. Der er Noden det frygteligste Despotie. Hvad der engang er Mode, maa paa det strengeste iagttages; hvad der er i Mode, vorder forgudet. Under den franske Revolution levede i London en fransk Emigrant, som havde skaffet sig en eiendommelig Erhvervsgrøen og ei alene tjente mange Penge, men ogsaa vandt et betydeligt Renomme. Man kaldte ham Marquis de la Salade. Han forstod meget vel, at tillave Callat paa fransk Maneer, og er uden tvivl den Første, som har gjort Engelländerne bekendte dermed. Snart blev det Mode, at lade ham lave al den Salat, man spiste. Om Morgen blev den franske Marquis anmodet om, at indfinde sig hist og her, til den og den Tid. Punktligt indfandt han sig da, med et Mahognietræsfræin med forgyldt Laas under Armen. Med Kaarde

ved Siden steg han ud af en elegant Cabriolet, og blev strax ført ind i Spisefalen. Med alvorlig Mine tog han her, i Gæsternes Nærværelse, Olie, Edike, Salt og Peber ud af sit Skrin, frydrede Salaten med let Haand, Skjød den derpaa hen til en Tjener, som maatte røre Alt vel sammen, fik af Huushofmesteren en Guinee, gjorde en Compliment, og steg derpaa ind i Cabrioletten igjen, for at kjøre til andre Kunder.

Island i Morgenrøden.

(Brudstykke af „Hekla,“ lyrisk-romantisk Trylleespil.)

Det lakker hen mod Morgenstunden alt.
Den vilde Storm ei sufer meer fra Nord,
og Morgensstjernen som en bleg Rubin
i Rattens Diadem bag Skyen glimter.
Hvor dunkel ligger Eggen trindt om mig,
liig en uhyre, formløs Taagemasse.
De sneebeklædte Fjeller have sig
som solvgraae Kæmper frem i Horizonten.
Et Vandfald styrter hvidt fra Klippen ned
og vælter Skummet hen blandt størket Lava,
som takket, mørk, med tusind dybe Revner
trindt dækker Eggen — her er intet Træ,
og ingen Blomst med venligt Farvespil
mildt kvæger Blikket; paa Naturens Liig
kun Møsset vorer frodigt, sortebrunt.
En Afgrunds Gab sig aabner for min Fod
til Høire hist, som om en Kæmpegrif
vildt havde sønderhakked Jordens Legem,
og Bjerget stirrer som en Morder skummelt
og foldt paa Dret for sin vilde Grumhed. —
Men stille! — See, en Straale glimter frem
i Vst og flyver liig en rødlig Piil,
henover Skyens mørke Bjergerad.
Bevæget i sit Dyb som af en stille
Genrykkelse den blanke Bøve svulmer
og gløder varmt i rosenfarvet Skjær.
See, hisset paa den fjerne, klare Sø
en Edderfugl, der svømmer sagtelig
med Ungen paa sin Ryg, mens hvidt i Sky
en Flok af hvide Svaner svinger sig
paa lette Vinger, og i stille Morgen
liig dæmpet Hornklang toner deres Rost.

D, vær mig hilset, evig unge Sol!
Du Dagens gyldne Koning, for din Klarhed
bortflygter hver en angstelig Bekymring,
som hvilte tung paa Sjælen, Barmen fyldest
af freidig Tillid atter ved dit Skue,
og Tvivlens dunkle Sky henvistes brat.

Fr. Sneedorff: Birch.

G a a d e.

Der ligger en Baad paa Dødens Rhed,
Som gandske bestemt gaaer under!
Uagtet Strømmen er ikke vred
Dog Baaden til Dybet stunder!
Den aldrig mere da vases kan
Den er i Mulmet begravet;
Den sank paa Kysten af Kjære Land
I Strømmen paa Verdenshavet!

Vel ikkun Een jo i Baaden var
Paa Reisen til — Evigheden!
Men stundom dog Hjertet sig givet har
Til Kjærligt Gie herveden!
Naar Baaden har sanket sig imod Grund
De Elskede hjem maa drage!
Dg aldrig forglemme de denne Stund,
I Livets kommende Dage.

Men Den som reiste er lykkelig;
Dg vilde ikke — tilbage!
Lad denne Tanke forsoner Dig
Med Sarnets vemodige Klage,
Din Elskte landed' i venlig Havn,
Dg Stormene ikke hører;
Dg naar Du gjætter paa Baadens Ravn,
Saa veed Du hvortil den fører!

Du kjender Baaden jeg mener her,
Den har hverken Seil eller Rorer!
Til Livets Glæde den ikke er
Du ofred' den tidt Dine Taarer!
Da sank den i Dybet for Dit Blik,
Nu gjætter Du vist min Gaade;
Den er — fjendt stedse den under gik,
Den hyggeligste af Gaade!

Jungeborg.

